EMMA

JANE AUSTEN

SÁCH MỚI.NET – EBOOK

Tên tác phẩm: Emma

Tác giả: Jane Austen

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

Thể loại: Tiểu thuyết

Độ dài: 19 chương

Tình trạng sáng tác: Hoàn thành

Giới thiệu

Nhân vật chính là Emma Woodhouse, một cô gái "xinh xắn, thông minh và giàu có". Mẹ mất sớm, chị gái Isabella lấy chồng, rồi chị quản gia Taylor cũng lấy chồng, Emma ở lại nhà với ông bố. Cô kết bạn với Harriet, một cô gái hiền lành đáng thương, không rõ nguồn gốc (thực ra đến cuối truyện mới hay Harriet có bố mẹ là người giàu có). Emma quyết tâm cải tạo phong thái và vị thế cho Harriet, và với bản tính thích mối lái, Emma đã làm các trò gán ghép Harrriet với các chàng trai, nhưng rốt cuộc đều "xôi hỏng bỏng không", gây ra nhiều sự trớ trêu cả cho mình. Nhưng truyện kết thúc có hậu với đám cưới của cả Harriet và Emma.

THƯ VIỆN EBOOK

SÁCH MỚI.NET

HÀNG NGHÌN ĐẦU SÁCH HAY ĐANG CHỜ BẠN

WWW.SACHMOI.NET

MỤC LỤC

I

Chương 1

Chương 2

Chương 3

Chương 4

Chương 5

Chương 6

Chương 7

Chương 8

Chương 9

Chương 10

Chương 11

Chương 12

Chương 13

Chương 14

Chương 15

Chương 16

Chương 17

Chương 18

II

Chương 1

Chương 2

Chương 3
Chương 4
Chương 5
Chương 6
Chương 7
Chương 8
Chương 9
Chương 10
Chương 11
Chương 12
Chương 13
Chương 14
Chương 15
Chương 16
Chương 17
Chương 18

III

Chương 1
Chương 2
Chương 3
Chương 4
Chương 5
Chương 6
Chương 7
Chương 8
Chương 9

Chương 10
Chương 11
Chương 12
Chương 13
Chương 14
Chương 15
Chương 16
Chương 17
Chương 18
Chương 19

Chương 1

Với nhan sắc, trí thông minh và gia sản giàu có cùng một ngôi nhà tiện nghi và bầu không khí gia đình hạnh phúc, Emma Woodhouse dường như nhận được tất cả ân sủng của cuộc đời. Cuộc sống của cô đã trôi qua gần hai mươi mốt năm mà không có mấy phiền muộn.

Cô và người chị Isabella có một ông bố thật hiền hòa, khoan dung, và vì chị cô đã lập gia đình, từ lâu cô đã làchủ gia đình để quản lý ngôi nhà cho ông. Mẹ cô đã qua đời từ nhiều năm trước, vì thế cô không còn nhớ gì nhiều đến những cử chỉ âu yếm của bà. Một chị quản gia thay thế vị trí bà mẹ với tình thương không kém người mẹ thật sự là bao.

Chị Taylor làm quản gia cho gia đình ông Woodhouse được mười sáu năm, nhưng còn là một người bầu bạn thân thiết hơn là quản gia đơn thuần vì chị thật long thương yêu hai cô con gái của ông, nhất là Emma. Giữa hai người là hơn cả mối chân tình chị em. Ngay cả trong thời gian chị Taylor chỉ là một quản gia đúng nghĩa, nhờ tính hòa nhã chị không cần thiết phải tỏ ra quá khắt khe đối với đứa trẻ gái. Thời gian dần qua, cung cách áp đặt của chị dần biến mất. Hai người sống gắn bó với nhau trong tình bầu bạn. Emma có thể làm mọi điều cô thích, luôn luôn tôn trọng khả năng suy xét của chị Taylor, nhưng phần lớn là theo ý riêng mình.

Một khuyết điểm của Emma là cứ muốn làm theo ý mình, thêm xu hướng nghĩ về mình quá tài giỏi. Đấy là khuyết điểm làm vẩn gợn những vui thú của cô. Tuy nhiên, hiện giờ không ai nhận ra mối hiểm nguy này, vì thế không cho đấy là điều bất hạnh của cô.

Một nỗi buồn ập đến - chỉ là nỗi buồn nhẹ nhàng: chị Taylor lập gia đình. Chính ý nghĩ mất chị lần đầu tiên đã mang đến nỗi phiền muộn. Trong ngày cưới của người làm bầu bạn thân thiết này, lần đầu tiên Emma ngồi với ý nghĩ buôn bã về những ngày tháng sắp đến. Hôn lễ kết thúc, cô dâu ra đi, hai bố con ở lại với bữa ăn tối mà biết sẽ không có người thứ ba giúp họ

được khuây khỏa trong một buổi tối dài đằng đẵng. Ông bố trấn tĩnh để đi ngủ sau bữa ăn như thường lệ, riêng Emma ngồi một mình mà nghĩ đến sự mất mát của cô.

Biến cố ấy hứa hẹn mang đến hạnh phúc cho người bầu bạn của cô, nhưng với cô thì đấy là nỗi ưu phiền. Ông Weston là người có tính khí thật khác thường, một gia sản thoải mái, ở độ tuổi thích hợp, và cung cách dễ mến. Cô hẳn cảm thấy hài long theo cách nào đấy khi nghĩ đến tình thân hữu quên mình, rộng lượng mà cô hằng muốn chứng tỏ để khuyến khích họ đi đến hôn nhân. Mỗi giờ trong một ngày trôi qua, Emma đều nhớ đến chị Taylor. Cô nhớ lại tính hiền hòa của người quản gia cũ - tính hiền hòa, tình thương yêu trong mười sáu năm - qua đấy cô đã được dạy dỗ và chơi đùa với chị. Cô nhớ đến tình cảm gắn bó của chị đã làm mọi cách cho cô vui khi cô khỏe mạnh, và tận lực chăm sóc khi cô trải qua những cơn đau yếu trong thời thơ ấu. Cô mang ơn chị nhiều, riêng bảy năm qua, vị thế bình đẳng, và tình thân thiết giữa hai người sau khi cô chị Isabella kết hôn càng làm cho hai người gần gũi với nhau thêm khiến cho cô chưa có hồi tưởng nào thân thương hơn, nồng nàn hơn. Chị đã là một thân hữu và người làm bầu bạn hiếm thấy; thông minh, sắc sảo, hiểu biết, đắc dụng, hiền hòa, thấu hiểu mọi cách thức trong gia đình, quan tâm đến mọi người và đặcbiệt đến Emma - đến mọi niềm vui của cô, đến mọi trù tính của cô. Chị đã là người mà cô có thể thổ lộ mọi ý nghĩ ngay khi ý nghĩ vừa chợt lóe lên, là người mang đến cho cô tình thương yêu mà hầu như chưa bao giờ bắt lỗi cô.

Làm thế nào cô chịu nổi thay đổi này? Đúng thật là chị chỉ ra đi để sống cách xa có một cây số, nhưng Emma vẫn nhận ra khác biệt to lớn giữa chị Taylor lúc trước ở trong nhà và bây giờ là chị Weston chỉ cách xa có một cây số. Tuy vbh mọi lợi điểm theo tự nhiên và gia cảnh, bây giờ cô có nguy cơ bị khổ sở trong nỗi côđơn tri thức. Cô yêu mến sâu đậm ông bố nhưng ông không phải là người làm bầu bạn cho cô. Ông không thể chuyện trò với cô, dù là theo cách đứng đắn hoặc bông đùa.

Ảnh hưởng của khác biệt về tuổi tác (vì ông Woodhouse lập gia đình muộn) càng trầm trọng thêm do cá tính và thói quen của ông. Vốn mang bệnh tưởng cả đời, lại thiếu năng động về tinh thần hoặc thể chất, ông trông

già trước tuổi. Dù có con tim hiền hòa và tính khí dịu dàng khiến ông được yêu mến, ông không có năng lực tgì khác để thu hút lòng người.

Tuy chỉ cách biệt do hôn nhân và đang sống cách xa hai mươi lăm cây số ở thành phố London, chị của Emmakhông thể thân cận với cô hàng ngày. Cô phải trải qua nhiều buổi tối lạnh lẽo ở Hartfield trong hai tháng Mười và Mười Một để đến lễ Giáng sinh Isabella cùng chồng và các con mới về lấp đầy ngôi nhà, và một lần nữa mang đến cho cô niềm vui sum họp.

Highbury là một ngôi làng lớn có cư dân đông đúc đến mức gần như một thị trấn. Dù cho có zs thảm cỏ, bụi cây và cái tên riêng biệt, Hartfield thật sự là một phần của cộng đồng ngôi làng và có ý nghĩa thân thương không gì sánh bằng. Gia tộc Woodhouse đứng đầu ở đây. Tất cả mọi người đều kính trọng họ. Emma quen biết nhiều người trong ngôi làng, vì lẽ cha cô là người lịch sdx đối với họ, nhưng trong số họ không ai có thể thay thế chị Taylor dù là nửa ngày. Đấy là một thay đổi mang đến u sầu. Vì thế Emma không tránh khỏi sầu muộn, mơ ước đến những điều không tưởng cho đến khi ông bố thức dậy và cô cố tỏ ra vui tươi. Ông cần được hỗ trợ về mặt tinh thần. Ông là người có tính hay âu lo, dễ dàng phiền muộn, có lòng thương mến đến bất cứ ai ông đã quen tính nết vàkhông muốn xa cách họ, ông ghét bất cứ thay đổi nào. Hôn nhân như là nguồn gốc của thay đổi thì luôn gây ra khó chịu. Ông vẫn chưa hề chấp nhận là chính cô con gái của ông sẽ lập gia đình. Khi ông phỉa chấp nhận xa rời chị Taylor, ông cũng không nóivề chị với lòng thông cảm tuy rằng đấy là cuộc hôn nhân do tình yêu. Từ thói quen của tính hơi ích kỷ và chưa hề có ý tưởng rằng người ta có thẻ cảm nhận khác với mình, ông vẫn cho rằng chị Taylor đã gây ra một chuyện đau buồn cho chị cũng như cho hai cha con ông, vàrằng đáng lẽ sẽ tốt hơn nhiều nếu chị sống cả đời ở Hartfield.

Emma mỉm cười và cố gắng trò chuyện vui vẻ để ông xóa tan những ý nghĩ ấy, nhưng đến khi hai cha con dung trà, ông lại nói đúng như cách ông đã nói trong bữa ăn tôi:

-Tội nghiệp chị Taylor! Cha ước gì chị ấy tiếp tục sống ở đây. Đáng tiếc là ông Weston không nghĩ gì đến chị ấy.

-Cha ạ, con không thể đồng ý với cha, hẳn cha đã biết thế. Ông Weston là một người vui vẻ, dễ chịu, tuyệt vời, nên ông ấy xứng đáng có một người vợ tốt. Và hẳn cha không muốn chị Taylor sống với chúng ta mãi mãi rồi phải chịu đựng mọi tính khí bất thường của cfon trong khi chị có thể có một ngôi nhà riêng cho chị ấy, có phải thế không?

-Một ngôi nhà riêng cho chị ấy! nhưng một ngôi nhà riêng cho chị ấy thì có lợi gì? Ngôi nhà này rộng gấp ba lần. Còn con không hề có tính khí bất thường nào, con yêu ạ.

-Chúng ta sẽ đi thăm họ thường, và họ sẽ đến thăm chúng ta! Tất cả chúng ta sẽ luôn gặp lại nhau! Chúng ta phải bắt đầu. Chúng ta phải sớm di chúc mừng cuộc hôn nhân của họ.

-Con yêu, làm thế nào cha đi xa được như thế? Randalls cách đây khá xa. Cha không thể đi bộ xa như thế.

-Không, chaạ. Không ai nghĩ cha phải đi bộ. Chắc hẳn là ta phải dùng cỗ xe.

-Cỗ xe! Nhưng James không thích thắng ngựa để đi đoạn đường ngắn như vậy, và trong khi mình đang ở thăm họ thì mấy con ngựa tội nghiệp đó ở đâu?

-Cha ạ, ta đưa chúng vào chuồng ngựa của ông Weston. Cha biết không, chúng con đã thu xếp xdong xuôi mọi việc. Tối hôm qua chúng con đã nói chuyện với ông Weston về việc này. Còn vềJames, cha có thể tin chắc rằng ông ấy lúc nào cũng thích đi Randalls, bởivì con gái ông ấy đang giúp việc ở đấy. Con nghĩ liệu có bao giờ ông ấy muốn đưa chúng ta đi nơi nào khác hay không. Đấy là do cha cả, cha ạ. Cha đã đưa Hannah đến nơi ở tốt. Không ai nghĩ đến Hannah cho đến khi cha nhắc đến cô ấy - James hẳn biết ơn cha!

-Cha rất vui đã nghĩ đến co ấy, vì cha không muốn cái ông James tội nghiệp phải mặc cảm do bất kỳ chuyện gì. Cha tin chắc cô ấy sẽ là người giúp việcgiỏi, cô ấy lễ độ, nói năng dễ nghe, cha có cảm tình nhiều với cô. Mỗi khi cha gặp cô ấy, cô đều nhún mình chào và hỏi thăm sức khỏe của

cha. Khi con nhờ cô ấy đến giúp may vá, cha nhận ty cô ấy luôn vặn nắm cứa đúng cách và không bao giờ đóng sầm cánh cửa. Cha tin chắc cô ấy sẽ là người giúp việcxuất sắc. Còn chị Taylor sẽ cảm thấy dễ chịu nhiều khi có một người thân quen sống bên mình. Con biết không, mỗi khi James đi thăm con gái ông ấy, cô ấy sẽ được nghe tin về chúng ta. Ông ấy sẽ kể cho cô nghe hai cha con ta đang sống yên ổn ra sao.

Emma không muốn cố giữ dòng suy tưởng hạnh phúc này trong đầu. Cô bày ra bàn cờ backgammon để hai cha con cùng chơi hầu mong cha cô khuây khoả qua buổi tối và chỉ mình cô cảm thấy nuối tiếc. Nhưng một vị khách bước vào khiến họ cho cuộc chơi không còn cần thiết nữa.

Anh Knightley là người nhậy cảm, tuổi vào khoảng ba mươi bảy đến ba mươi tám, không chỉ là người thân thiết lâu năm đối với gia đình, mà còn có mối quan hệ vì là anh trai chồng của Isabella. Anh sống cách Highbury khoảng gần hai cây số, thường đến thăm hai cha con cô và luôn được tiếp đãi nồng hậu. Tối nay, anh còn được đón tiếp nồng hậu hơn bình thường do cả hai bêncó chung mối quan hệ ở London. Anh trở về để ăn bữa tối muộn sau vài ngày đi vắng, và giờ đi đến Hartfield để báo tin tất cả mọi người ở Quảng trường Brunswick đều mạnh khoẻ. Đấy là cuộc gặp gỡ vui vẻ, khiến cho ông. Woodhouse cảm thấy sinh động hơn phút chốc. Anh Knightley có tính khí vui tươi làm hài lòng mọi người, và đều trả lời thoả đáng những câu thăm hỏi về "Isabella tội nghiệp" và các cháu của ông.
Sau đấy, ông Woodhouse cảm kích nói:

- Cháu Knightley ạ, cháu thật là tốt bụng khi đến thăm cha con bác vào giờ muộn như thế này. ác e cháu phải đi bộ qua quãng đường kinh khủng.

-Cháu Knightley ạ, cháu thật là tốt bụng khi đến thăm cha con bác vào giờ muộn như thế này. ác e cháu phải đi bộ qua quãng đường kinh khủng.

-Thưa bác không sao cả. Tối nay có trăng sáng, thời tiết dễ chịu đến nỗi cháu phải ngồi xa lò sưởi của bác.

-Nhưng cháu hẳn bị ẩm ướt và lấm bẩn. Bác hy vọng cháu không bị cảm lạnh.

-Lấmbẩn! Bác nhìn đôi giày cháu xem. Không có một vết bẩn nào.

-À, thế cũng lạ, vì ở đây vừa có mưa khá nhiều. Mưa lớn khủng khiếp suốt nửa giờ trong khi cha con bác dùng bữa sáng. Bác đã muốn họ dời hôn lễ lại.

-Nhân thể -cháu chưa kịp chúc mừng bác. Biết rõ hai bố con bác hẳn cảm thấy vui như thế nào nên cháu không vội chúc mừng, nhưng cháu hy vọng mọi việc đều diễn ra tốt đẹp. Mọi người tỏ lộ ra sao? Ai khóc nhiều nhất?

-À! Cái chị Taylor tội nghiệp! đấy là chuyện không hay.

-Đáng lẽ nên nói ông Woodhouse và cô Woodhouse tội nghiệp, nhưng cháu không thể nói "chị Taylor tội nghiệp" được. Cháu luôn có ý nghĩ đề cao bác và Emma nhưng nói đến cách sống lệ thuộc hoặc độc lập thì không! Dù sao chăng nữa, chiều lòng một người vẫn hay hơn hai người.
Emma nói đùa:

-Đặc biệt là khi một trong hai người có tính hay mộng tưởng và gây rối! Em biết trong đầu anh nghĩ thế, và biết anh sẽ nói gì nếu bố em không thích.

Ông Woodhouse thở dài:

-Con yêu, cha cho là đúng như thế. Cha e đôi lúc cha mộng tưởng và gây rối.

-Cha yêu dấu! Cha đừng cho con hoặc anh Knightley thật sự nghĩ cha là như thế. Quả là ý nghĩ kinh khủng! không đâu! Con chỉ nói về mình. Cha biết đấy, anh Knightley cứ thích bắt lỗi con - khi đùa cợt - tất cả chỉ là đùacợt. Chúng con luôn thích nói về nhau thế nào thì cứ nói.

Thật ra anh Knightley là một trong số ít người có thể bắt lỗi Emma Woodhouse, và là người duy nhất nói với cô về những lỗi lầm ấy. Dù chính bản thân Emma không thoải mái lắm về việc này, cô biết ông bố còn cảm thấy khó chịu hơn, đến nỗi cô không muốn ông biết rằng có người cho là cô không được vẹn toàn.

Anh Knightley nói:

-Emma biết cháu không bao giờ nịnh nọt cô ấy nhưng cháu không có ý ám chỉ ai. Chị Taylor đã quen chiều lòng hai người, bây giờ chị chỉ có một người. Có khả năng là chị sẽ được lợi.
Emma muốn lái câu chuyện qua hướng khác:

-À, anh muốn biết về hôn lễ, em rất vui kể cho anh nghe, vì mọi người đều tỏ lộ một cách thu hút. Ai nấy đều đến đúng giờ, mọi người đều chưng diện đẹp nhất, không có giọt lệ nào, và cũng không có ai thộn mặt ra. Không đâu, mọi người đều nghĩ rằng sẽ chỉ xa cách nhau có nửa dặm đường, và tin chắc rằng sẽ gặp lại nhau mỗi ngày.

Ông bố nói:

-Emma yêu dấu chịu đựng mọi điều rất tốt nhưng anh Knightley ạ, thực ra con bé lấy làm buồn phải xa chị Taylor tội nghiệp, và tôi tin chắc con bé sẽ nhớ nhung chị ấy hơn là nó nghĩ.

Emma quay mặt đi, bị dằng co giữa những giọt lệ và nụ cười.

Anh Knightley nói:

-Không thể nào Emma không cảm thấy nhớ nhung một người bầu bạn như thế. Bác ạ, ta không nên bắt cô ấy phải theo cách như ta muốn, nhưng cô biết hôn nhân là có lợi cho chị Taylor. Cô hẳn biết phải chấp nhận như thế, vào tuổi của chị Taylor cần phải yên bề gia thất, và điều quan trọng là chị có cuộc sống ổn định, vì thế cô không được buồn rầu quá mức. Tất cả những người quen biết chị Taylor đều lấy làm vui khi thấy chị có cuộc hôn nhân hạnh phúc.

Emm nói:

-Còn anh đã quên một việc làm em vui, một nguồn vui lớn - đấy là chính em đã đứng ra làm mai mối. Anh biết không, bốn năm trước chính em làm mai, rồi giúp hai người đi nd cuộc hôn nhân và em lấy làm vui được chứng tỏ đấy là việc đúng đắn, khi nhiều người nói ông Weston sẽ không bao giờ tái hôn.

Anh Knightley nhìn cô mà lắc đầu.

Cha côtrìu mến đáp lời:

-À, con yêu, bố mong con đừng làm mai mối và tiên đoán sự việc, vì bất kỳ con nói chuyện gì thì chuyện ấy luôn xảy ra. Xin con đừng làm mai cho ai nữa.

-Cha ạ, con hứa sẽ không tự làm mai cho riêng mình, nhưng thật ra con nên làm mai cho người khác. Đấy là thú vui to tát nhất trên đời! và sau thành công như thế, cha biết đấy! - mọi người đều nói ông Weston sẽ không bao giờ tái hôn. Không được đâu! Ông Weston goá vợ đã lâu, xem dường như vôcùng thoải mái mà không cần có người vợ, luôn bận rộn trong công việc kinh doanh ở thành phố hoặc giữa bạn bè ông ở đây, luôn được chào đón và luôn vui vẻ mỗi nơi ông đi đến. Ông Weston không phải trải qua một buổi tối nào cô đơn nếu ông không thích. Ồ, không! Chắc chắn là ông Weston sẽ không bao giờ tái hôn. Thậm chí vài người còn nói đến lời hứa của ông đối với người vợ khi bà đang nằm trên giường bệnh, và vài người khác nói về việc đứa con trai và ông bác của anh này không muốn ông tái hôn. Họ nói về những việc này bằng đủ thái độ trang trọng nhưng con không tin ai cả.

"Bốn năm trước, chị Taylor và con gặp ông ấy ở Phố Broadway. Lúc đó trời bắt đầu đổ mưa, với cả vẻ lịch sự ông ấy chạy đi mượn hai cây dù cho chúng con ở quán Farmer Mitchell's. Từ ngày ấy, con đã quyết định trong đầu về việc này. Từ giờ khắc ấy, con đã trù định cho việc hôn nhân. Cha ạ, khi con đã thành công, cha không nên nghĩ con sẽ từ bỏ việc làm mai mối".

Anh Knightley nói:

-Anh không hiểu em có ý gì khi nói đến "thành công". Thành công phải cần đến nỗ lực. Em đã bỏ thời giờ một cách đúng mức và tế nhị, nếu em đã nỗ lực trong bốn năm qua để mang lại cuộc hôn nhân này. Kể cũng là một nghề sáng giá đối với đầu óc của một thiếu nữ trẻ! Nhưng anh tưởng tượng là nếu việc mai mối của em, theo cách em nói, chỉ có nghĩa là trù định, một ngày rảnh rỗi nào đấy em tự nhủ thầm "Mình nghĩ sẽ tốt cho chị Taylor nếu giá như ông Weston cưới chị ấy", và rồi sau đấy thỉnh thoảng tự nhủ thầm

như thế, thì tại sao em còn nói đến thành công? Em tự hào về điều gì? Em chỉ nhờ may mắn mà dự đoán đúng sự việc, và tất cả chỉ là nhờ may mắn.

-Và có bao giờ anh biết đến thú vui và niềm tự hào chiến thắng của một dự đoán may mắn không? Em thấy tội cho anh. Em đã nghĩ anh phải khôn ngoan hơn, bởivì chắc chắn rằng một dự đoán may mắn thì không bao giờđơn thuần là may mắn. Lúc nào cũng phải có biệt tài trong đó. Còn về từ ngữ "thành công" mà anh tranh luận, em không biết rằng em bị cấm đoán. Anh đã vẽ nên hai hình ảnh đẹp đẽ, nhưng em cho rằng có thể có hình ảnh thứ ba - cái gì đấy giữa việc không làm gì cả và làm mọi thứ. Nếu em không mời ông Weston đến đây chơi, tạo vài khích lệ nhỏ và giải quyết êm thấm vài vụ việc nhỏ, có lẽ sẽ không nên chuyện gì cả. Em cho là anh hẳn hiểu rõ Hartfield để nhận ra điều ấy.

-Một người thẳng thắn, cởi mở như ông Weston và một người có lý trí, chân thật như chị Taylor thì ta có thể để mặc họ tự lo chuyện của họ. Khi can dự vào, em có thể gây phương hại cho em hơn là làm điều tốt lành cho người khác.

Tuy chỉ hiểu một phần, ông Woodhouse vẫn góp chuyện:

-Emma không bao giờ nghĩ đến bản thân nếu có thể làm điều tốt lành cho người khác. Nhưng con yêu ạ, đừng có làm mai mối gì nữa. Đấy là việc điên rồ và làmcho gia đình người ta tan nát.

-Cha yêu, chỉ một lần nữa thôi, lần này cho anh Elton. Cái anh Elton tội nghiệp! cha ạ, cha hẳn mến anh Elton. Con phải tìm một người vợ cho anh ấy. Anh ấy đã ở đây cả năm rồi và đã sửa sọan ngôi nhà của anh được tiện nghi, mà không thấy ai ở Hartfield xứng đôi với anh. Kể cũng đáng xấu hổ nếu để cho anh ấy vò võ thêm nữa. Khi anh dự hôn lễ hôm nay, con nghĩ anh trông như mong mỏi có ai đấy làm mai mối cho anh! Con có ý nghĩ rất tốt đối với anh Elton, và làm mai mối là cách duy nhất giúp đỡ anh ấy.

-Quả thật anh Elton là một thanh niên trẻ, đẹp trai, có tính tình rất tốt, và cha thích anh ấy. Nhưng con ạ, nếu con muốn anh ấy chú ý đến việc này, một ngày nào đấy mời anh ấy đến dung bữa với chúng ta.

Anh Knightley cười:

-Thưa bác, cháu sẵn lòng, bất cứ lúc nào. Cháu hòan tòan đồng ý với bác rằng đấy là việc tốt hơn cả. Emma, hãy mời anh ấy đến dùng bữa, tiếp cho anh ấy ăn nhiều món cá và gà, nhưng cứ để cho anh ấy tự đi tìm vợ. Em cứ tin là một thanh niên hai mươi sáu hoặc hai mươi bảy tuổi có thể tự lo được.

Chương 2

Ông Weston là cư dân của Highbury, sinh ra trong một gia đình khả kính. Hai hoặc ba thế hệ của gia đình này đã vươn lên đến vị thế quý phái và sung túc. Ông đã nhận được nền giáo dục tốt, nhưng sau khi bắt đầu tự lập từ lúc còn trẻ, ông trở nên miễn cưỡng đối với những nghề nghiệp đơn giản mà các an hem của ông theo đuổi. Ông thỏa mãn trí óc hiếu động, vui tươi và tính cách thích giao tiếp của mình bằng cách gia nhập quân ngũ.

Đại úy Weston được nhiều người yêu mến. Khi cuộc đời binh nghiệp dẫn dắt cho ông gặp cô Churchill của một gia đình Yorkshire có tiếng tăm và cô Churchill tỏ lòng yêu ông, không ai lấy làm ngạc nhiên ngoại trừ người anh và chị dâu. Hai người này không bao giờ đến thăm ông, lại tỏ ra kiêu hãnh và tự cho mình là quan trọng khiến cho mối quan hệ giữa họ trở nên khó chịu.

Tuy nhiên, vốn là người trưởng thành và có quyền làm chủ gia sản của mình - tuy gia sản riêng của cô không tương xứng với bất động sản của gia tộc - cô Churchill vẫn muốn tiến đến hôn nhân. Hôn lễ được cử hành trong khi anh chồng và chị dâu cô cảm thấy mất sĩ diện vô cùng, vì thế họ chối bỏ cô với tất cả vẻ lịch sự tối thiểu. Đấy là mối quan hệ không tương hợp, và khônglàm cho người trong cuộc được hạnh phúc lắm. Cô Churchill - bây giờ trở thành bà Weston - là người cảm thấy hạnh phúc hơn trong mối nhân duyên này, vì cô có một người chồng với con tim nồng thắm và tính khí dịu dàng. Ông luôn nghĩ tốt về cô trong mọi việc để đáp lại tình yêu cô dành cho ông. Tuynhiên, dù cô có cá tính, đấy không phải là cá tính tốt nhất. Cô có đủ quyết đoán để làm theo ý mình mà không màng đến chồng, nhưng không đủ để đè nén bất mãn vô lý về sự giận dỗi vô lý của ông, và để đè nén nỗi tiếc nuối đời sống xa hoa ở ngôi nhà của cô lúc trước. Hai vợ chồng tiêu pha vượt mức thu nhập của họ nhưng vẫn chưa bằng lúc cô ở Enscombe. Cô vẫn yêu thương chồng, nhưng cô muốn mình vừa là người

vợ của Đại úy Weston như hiện tại và cô Churchill của Enscombe như quá khứ.

Đại úy Weston được nhiều người - nhất là gia tộc Churchill - xem như chuột sa hũ nếp, nhưng hóa ra ông ta bất lợi nhiều. Khi vợ ông qua đời sau ba năm chung sống, ông trở nên nghèo khó hơn so với lúc trước, cùng một đứa con phải nuôi nấng. Tuy thế, chẳng bao lâu ông được nhẹ gánh đối với chi phí cho đứa con. Cậu bé trở thành cầu nối cho hai anh em dàn hòa, thêm lòng thương cảm vì cơn bạo bệnh dai dẳng của mẹ cậu. Ông bà Churchill không có con và cũng không có đứa cháu nhỏ nào, vì thế hai người ngỏ ý nhận cậu bé Frank về chăm sóc mọi mặt ít lâu sau khi mẹ cậu qua đời. Người cha ban đầu lưỡng lự, nhưng sau khi suy xét, ông đồng ý giao đứa nhỏ cho gia tộc Churchill chăm sóc và chia sẻ cảnh sống giàu có. Ông chỉ còn phải lo cho bản thân mình, và lo cho tình trạng vật chất của mình dckhá lên, theo cách có thể được.

Ông cảm thấy cần thay đổi cuộc đời mình. Ông rời quân ngũ, lao vào việc kinh doanh nhờ an hem của ông đã có chân đứng ở London giúp cho ông khởi nghiệp được thuận lợi. Việc kinh doanh giúp ông đủ bận rôn. Ông vẫn còn có một ngôi nhà nhỏ ở Highbury, nơi ông dành phần lớn thời gian để vui thú. Ông trải qua mười năm hoặc hai mươi năm kế tiếp giữa một nghề nghiệp hữu ích và những thú vui với xã hội. Đến lúc này, ông đã khá thành đạt, đủ để mua một trang trại nhỏ kế cận Highbury mà ông hằng mong ước, đủ để cưới một phụ nữ thậm chí không có của hồi môn như chị Taylor, và để sống theo tính khí thân thiện và hòa đồng của ông.

Lúc này, chị Taylor đã tạo ảnh hưởng đến những kế hoạch của ông, nhưng vì đấy không phải là ảnh hưởng chuyên chế của tuổi trẻ đối với tuổi trẻ, ông vẫn giữ quyết tâm mua điền trang Randalls nên luôn nghe ngóng tin tức người chủ muốn bán, rồi cuối cùng ông đạt ước nguyện. Ông đã tạo dựng một sản nghiệp khá, mua một ngôi nhà, cưới một cô vợ, và đang bắt đầu trải qua thời kỳ mới trong đời với mọi hứa hẹn hạnh phúc hơn thời gian trước. Nhờ tố chất lạc quan, ông chưa bao giờ cảm thấy mình là người bất hạnh ngay cả trong cuộc hôn nhân đầu. Cuộc hôn nhân thứ hai cho ông thấy thế nào là một phụ nữ chin chắn và thật sự dễ thương, và giúp ông nhận ra

rằng tự mình chọn thì tốt hơn là được người chọn, cũng như tạo nên lòng biết ơn thì tốt hơn làtự mình biết ơn.

Ông hài lòng với chọn lựa của mình: gia sản ông là của riêng mình ông. Còn đối với Frank, cậu bé không chỉ là người được ngầm hiểu thừakế của ông bác, mà còn được công khai mang cái họ Churchill. Vì thế cậu hẳn sẽ không bao giờ cần đến người cha giúp đỡ. Ông không phải lo lắng về việc này. Bà bác là một phụ nữ thất thường và trấn áp hòan tòan ông chồng, nhưng tố chất của ông Weston khiến ông không nghĩ rằng tính thất thường mạnh đến nỗi ảnh hưởng đến một đứa trẻ thân thương đến thế, mà ông tin rằng đáng được xem là thân thương. Mỗi năm ông đều đi thăm đứa con trai sống ở London và thấy tự hào về nó. Khi nghe ông kể về đứa con trai, Highbury cảm thấy hãnh diện lây. Mọi người đều chấp nhận người trai trẻ là thành viên của họ để anh chứng tỏ chân giá trị của mình.

Highbury ca ngợinhiều về anh Frank Churchill, và nhiều người hiếu kỳ muốn gặp anh, nhưng anh không quan tâm lắm đến những lời đề cao đến nỗi anh cq bao giờ đi đến đây. Đã có nhiều lời bàn tán rằng anh sẽ đến thăm ông bố, nhưng việc này chưa bao giờ xảy ra cả.

Bây giờ, nhân dịp hôn lễ của ông bố, nhiều người khuyên anh nên đến dự để chứng tỏ anh quan tâm đúng mức. Không có lời nào nói ngược lại, hoặc là khi bà Purry ngồi uống trà với bà Bates và chị Bates, hoặc khi bà Bates và chị Bates đến thăm đáp lễ. Bây giờ là lúc anh Frank Churchll nên đến với họ, và người ta càng thêm hy vọng khi được biết vào dịp này anh đã biên thư cho mẹ kế. Trong nhiều ngày, mỗI khách đến thăm HIghbury đều được nghe nói về lá thư nhã nhặn mà chị Weston đã nhận được. “Tôi đoán bà đã nghe về lá thư nhã nhặn mà anh Frank Churchill viết cho chị Weston, phải không? Tôi được biết lá thư này thật sự nhã nhặn. Ông Woodhouse kể với tôi về chuyện này. Ông Woodhouse đã đọc lá thư, và ông nói ông chưa từng thấy lá thư nào nhã nhặn đến thế.

Thật vậy, đấy là một lá thư được đánh giá cao. Dĩ nhiên, chị Taylor - bây giờ là chị Weston - đã tạo nên dư luận thuận lợi về anh trai trẻ. Sự chú ý như thế là bằng chứng rõ rệt về ý thức tuyệt vời của anh, ngòai sự chú ý về cuộc hôn nhân mà mọi người tiếp đón với tất cả lời khen ngợi. Chị tự cảm

thấy mình là một phụ nữ may mắn nhất. Chị đủ trưởng thành chin chắn để nhận ra mình đã may mắn ra sao, trong khi nỗi tiếc nuối duy nhất là xa cách những người bạn mà tình thân hữu chưa bao giờ lạnh nhạt - những người bạn vốn không hề muốn chia tay với chị.

Nhiều lúc chị nhận ra rằng hẳn nhiều người sẽ nhớ thương chị, và bứt rứt mà nghĩ đến việc Emma mất đi nguồn vui duy nhất, hoặc trải qua những thời khắc buồn chán vì thiếu tình bầu bạn nơi chị. Nhưng Emma không phải là người yếu đuối, cô có nghị lực hơn phần lớn những thiếu nữ khác. Cô còn có ý thức, năng lực và tinh thần vốn có thể giúp cô chịu đựng giỏi và giúp vực cô lên để vượt qua cảnh khó khăn và thiếu thốn tình cảm. Và rồi cô cảm thấy an ủi vì quãng đường ngắn giữa Randalls và Hartfield, tiện lợi ngay cả cho phụ nữ đi bộ một mình, và vì tâm tính và gia cảnh của chị Weston cũng tạo thuận lợi cho hai người có thể gặp nhau nhiều buổi tối mỗi tuần.

Tâm trạng của cô khiến cho chị Weston mãi cảm động và nhiều lúc thấy buồn. Sự mãn nguyện của Emma - hơn cả mãn nguyện, màlà niềm vui - tỏ ra công tâm và hiển nhiên vui vẻ, cho đến nỗi Emma tuy đã hiểu rõ tính tình người cha, đôi lúc vẫn cảm thấy ngạcnhiên vì ông cứ thương xót cho "chị Taylor tội nghiệp" khi họ từ giã chị ở Randalls giữa gia đình êm ấm, hoặc nhìn thấy chị ra về vào buổi tối bên cạnh ông chồng hiền lành đưa chị lên cỗ xe ngựa của chính chị.

Nhưng sau mỗi lần chị từ giã ra về, ông Woodhouse đều thở dài và nói:

-À, chị Taylor tội nghiệp! chị ấy hẳn lấy làm vui mà lưu lại.

Không có khả năng lưu chị Taylor ở lại cũng như không có việc ngừng thương xót cho chị, nhưng sau vài tuần ông Woodhouse cảm thấy bớt nặng nề. Những lời chúc mừng của hàng xóm đã xong xuôi, ông không còn bị trêu cợt vì người ta mong ông vui đối với sự kiện u buồn đến thế, và chiếc bánh cưới mà ông không thích cũng đã được chiếu cố hết. Dạ dày của ông không thể chịu nổi thức ăn nhiều chất béo, và ông không bao giờ tin rằng có nhiều người khác với ông. Ông tin rằng thứ gì không tốt cho sức khoẻ của ông thì cũng không thích hợp với người khác. Vì thế, ông cố khuyên họ

không nên ăn bánh cưới. Khuyên lơn không có kết quả thì ông tìm cách ngăn chặn họ. Ông cố hỏi ý kiến ông Perry, một nhà bào chế thuốc. Ông Perry là một người thông minh, trông như là nhà quý tộc. Việc ông đi đến khám bệnh và cho toa là một trong những niềm an ủi cho ông Woodhouse. Khi được hỏi ý kiến, ông Perry đành phải xác nhận (tuy đấy là không khách quan) rằng bánh cưới chắc chắn là không hợp với một số người nếu họ dùng quá nhiều. Với ý kiến như thế, ông Woodhouse hy vọng sẽ gây được ảnh hưởng đối với tất cảkhách dự tiệc cưới, nhưng họ vẫn ăn bánh cưới, và tinh thần nhân ái của ông cứ bứt rứt mãi cho đến khi họ ăn xong xuôi.

Có một tin đồn lạ kỳ ở Highbury về việc các đứa nhỏ của ông Perry cầm một miếng bánh cưới trong tay, nhưng ông Woodhouse không bao giờ tin.

Chương 3

Ông Woodhouse thích giao tế xã hội theo cách của riêng ông. Ông rất thích tiếp đãi bạn bè tại nhà. Do nhiều nguyên nhân gộp lại, do ông sống lâu đời ở Hartfield, do lòng nhân hậu của ông, do gia sản giàu có của ông, ngôi nhà của ông và cô con gái của ông, ông có thể nắm quyền kiểm soát những chuyến viếng thăm của nhóm nhỏ bạn bè ông, theo ý ông muốn. Ông ít giao tiếp với những gia đình ngoài nhóm nhỏ này. Tính ghét giờ giấc vào đêm khuya và tụ họp đông đúc khiến cho ông khó làm bạn với nhiều người trừ khi họ đến với ông theo những điều kiện ông đặt ra. May mắn cho ông là Highbury kể cả Randalls trong cùng giáo xứ, và tu viện Donwell ở giáo xứ kế bên do anh Knightley cai quản cũng có cùng nhận thức. Nhiều lần, sau khi Emma thuyết phục, ông chọn vài người có tư cách tốt nhất đến ăn tốivới ông, nhưng ông vẫn thích những buổi tụ họp khi trời tối. Trừ khi ông tưởng tượng ra mình không hợp với người đối diện, nhiều buổi tối Emma phải sắp bàn chơi bài cho ông.

Nhờ mối quan tâm chân thật và lâu dài, gia đình Weston và anh Knightley, thêm anh trai trẻ độc thân Elton dù anh không muốn, có vinh dự được ông Woodhouse tiếp đãi để đổi một buổi tối trống trải cô đơn thành khung cảnh sang cả, cùng với nụ cười của cô con gái thân yêu.

Sau đấy là đến ván bài thứ hai, trong số những người có đủ tư cách nhất để chơi là bà Bates và chị Bates cùng với bà Goddard - ba phụ nữ hầu như lúc nào cũng đáp lại lời mời từ Hartfield. Họ được đưa đón thường xuyên đến nỗi ông Woodhouse cho là anh đánh xe James hoặc mấy con ngựa đều đã quen với mệt mỏi. Nếu họ chỉ đi mỗi năm có một lần thì hẳn đã có than phiền.

Quả phụ của một cha xứ ngày xưa, bà Bates là một phụ nữ rất già, hầu như đã quá tuổi cho mọi thứ ngoại trừ trà và môn bài tây chơi bốn người. Bà sống với cô con gái còn độc thân trong khung cảnh rất thanh bạch, được

mọi người quan tâm và tôn trọng mà một phụ nữ già vô hại trong những hoàn cảnh bất thường được cảm thông như thế.

Cô con gái của bà được yêu mến một cách bất thường xét qua một phụ nữ không còn trẻ, không đẹp, không giàu, và chưa kết hôn. Chị Bates lâm vào tình huống tệ hại nhất của thế gian khi được ngưỡng mộ quá nhiều, và chị không có tố chất thông minh vượt bậc để tự sửa chữa mức quá đà hoặc qcho những kẻ ghét chị phải nể nang. Chị không lấy làm tự hào về nhan sắc hoặc khả năng khéo léo của mình. Chị trải qua tuổi thơ không có gì nổi bật, và thời thiếu nữ của chị được dành cho việc chăm sóc bà mẹ yếu đuối và cố đáp ứng nhu cầu cuộc sống bằng khoản thu nhập ít ỏi. Tuy thế, chị là một phụ nữ hạnh phúc, và là một phụ nữ mà không ai nói xấu được. Chính do thiện ý của chị đối với mọi người và tính khí tự bằng lòng với chính mình đã làm nên những điều kỳ diệu ấy. Chị yêu mến tất cả mọi người, chú ý đến niềm vui của mọi người, tinh mắt nhận ra điểm tốt của họ, chỉ nghĩ về mình như là một người may mắn nhất và may mắn có một bà mẹ tuyệt vời, có nhiều hàng xóm bằng hữu, và có một ngôi nhà không thiếu thứ gì. Chị có cuộc sống hạnh phúc vô tận, được mọi người trọng vọng nhờ tính đơn giản và vui vẻ, biết tự hài lòng và biết nhớ ơn. Trong những việc nhỏ chị ăn nói rất hay, và điều này đặc biệt hợp với ông Woodhouse vốn chỉ biết trao đổi chuyện tầm phào nhưng vô hại.

Bà Goddard là hiệu trưởng - không phải hiệu trưởng của một trường dòng hoặc của giới có thế lực vốn hay khóac lác bằng ngôn từ dài dòng nhưng vô nghĩa để kết hợp tài năng phóng khóang với đạo đức sang cả, dựa theo những phép tắc mới và những hệ thống mới, là nơi mà học phí ngất trời, nơi mà các cô gái trẻ bị dầy vò hết sức lực và trở nên phù phiếm. Trường nội trú của bà Goddard đúng nghĩa là trường học, chân thật, theo cung cách cổ xưa, nơi học sinh có thể thành đạt một cách đáng kể mà chỉ đóng học phí phải chăng, và nơi mà các cô gái trẻ có thể được gửi đến cho gia đình rảnh tay, và cho các cô ganh đua nhau trong môi trường giáo dục nhỏ hẹp mà không sợ trở thành thần đồng.

Ngôi trường của bà Goddard khá nổi tiếng - và xứng đáng được như thế, vì lẽ Highbury được xem là một vùng trong lành cho sức khỏe: bà có một ngôi nhà với khu vườn rộng cung cấp cho học trò nhiều thực phẩm bổ

dưỡng, mùa hè cho phép chúng chạy tung tăng. Mùa đông, bà tự tay chăm sóc những vết sưng phù của chúng vì giá lạnh. Không lạ gì mà hai mươi cặp cô dâu, chú rể đã nhờ bà làm chủ hôn cho họ. Bà là người bình dị, có vẻ giống như bà mẹ của các học trò. Thời thiếu nữ bà đã làm việc nặng nhọc, và bây giờ tự cho là mình có quyền thỉnh thoảng hưởng ngày nghỉ đi thăm viếng đâu đó dự tiệc trà, và vì đã chịu ơn ông Woodhouse tử tế, cảm thấy nên đáp lại mà rời căn phòng ngăn nắp của mình, treo đồ thêu thùa lên bất kỳ nơi nào, để rồi thắng hoặc thua vài đồng xu bên cạnh lò sưởi của ông.

Đấy là những phụ nữ mà Emmathường mời gọi họ đến. Vì ông bố, cô cảm thấy vui có khả năng làm việc này, dù cô vẫn biết họ không thể thay thế chị Weston. Cô vui mà thấy ông bố được thoải mái, và cũng thấy vui về mình đã có những sắp xếp tốt như thế. Nhưng ba phụ nữ nhạt nhẽo, trầm lặng khiến cho cô nghĩ mỗi buổi tối có họ thật ra là buổi tối lê thê mà cô đón chờ một cách chán ngán.

Một buổi sang trong khi ngồi đón chờ đúng sự việc như thể sắp xảy ra, Emma nhận được thư của bà Goddard, bằng ngôn từ nhã nhặn xin được dẫn cô Smith đi theo. Lời yêu cầu được chấp nhận ngay, vì lẽ cô Smith là thiếu nữ tuổi mười bảy mà Emma đã biết mặt và đã chú ý đến từ lâu vì vẻ đẹp của cô này. Một thiếp mời được gửi để hồi đáp, và buổi tối không còn tẻ nhạt nhờ có cô gái trẻ.

Harriet Smith có thân thế không minh bạch. Vài năm trước, một người nào đấy đã đưa cô bé đến trường của bà Goddard, và sau đó một người nào đấy đã trả thêm tiền cho cô bé được ngụ tại ký túc xá của trường. Người ta chỉ biết lai lịch của cô bé đến thế. Chỉ trừ các bạn cô bé mới quen ở Highbury, cô không có bạn bè nào khác. Cô vừa trở về từ chuyến đi xa thăm viếng vài người bạn học của cô.
Cô Smith rất xinh, vẻ đẹp của cô bé khiến cho Emma đặc biệt ngưỡng mộ. Cô bé người tầm thấp, mũm mĩm, có làn da trắng. Trước khi buổi họp mặt ban tối kết thúc, Emma cảm thấy vui với phong thái của cô bé và muốn tiếp tục mối quen biết.

Emma không có ấn tượng với cách trò chuyện đặc biệt khôn ngoan nào của cô Smith, nhưng thấy cô bạn mới có sức quyến rũ - không e lệ đến mức

gây ngăn cách, không phải ngại ăn nói - nhưng không có vẻ gì muốn lấn lướt. Cô bé có tư thái trong chừng mực và tôn trọng người đối diện, có vẻ như cảm thấy vui và hân hạnh được đón tiếp ở Hartfield. Cô tạo ấn tượng tốt với tất cả những gì chung quanh có phong cách ở tầm cao hơn cô đã từng thấy, ấn tượng không phải theo trình độ thưởng thức nghệ thuật, thế nên hẳn cô bé có cảm nhận tốt, đáng được phát huy. Cần phải phát huy. Đôi mắt xanh dìu dịu ấy và tất cả phong cách duyên dáng theo tự nhiên ấy không nên bỏ phí nơi xã hội thấp kém ở Highbury cùng các mối quan hệ ở đây. Những người mà cô bé quen biết thì không xứng tầm với cô. Những người bạn mà cô bé vừa đi thăm, tuy là người tốt, sẽ làm hại đến cô. Họ là thành viên của gia tộc Martin mà Emma biết rõ tính cách, vì họ thuê một mảnh đất lớn của anh Knightley và sống trong giáo xứ Donwell. Cô nghĩ họ đáng tin cậy, cô biết anh Knightley đánh giá họ cao, nhưng hẳn họ là những người quê kệch, không được trang nhã, hòan toàn không xứng để chơi thân với một thiếu nữ vốn chỉ thiếu một ít kiến thức và vẻ sang cả là trở nên khá hoàn thiện.

Emma quyết định sẽ cảnh báo cô bé, cô sẽ giúp cô bé cải thiện, cô sẽ tách cô bé khỏi những mối quan hệ ở giai cấp thấp, và đưa cô bé vào xã hội tốt, cô sẽ tạo dựng những chủ kiến và pohng thái cho cô bé. Đây sẽ là việc đáng quan tâm, chắc chắn là việc tử tế sẽ thay đổi vị thế và tầm ảnh hưởng của cô bé.

Emma bận rộn với lòng ngưỡng mộ đôi mắt xanh dìu dịu, với chuyện trò và lắng nghe xen kẽ với tất cả những trù định, đến nỗi cô cảm thấy buổi tối trôi qua nhanh một cách bất thường. Bữa ăn nhẹ, vốn luôn kết thúc những buổi họp mặt như thế mà cô phải ngồi cho qua thời giờ, lần này được chuẩn bị và mang đến gần lò sưởi trước khi cô kịp nhận ra đã đến lúc. Với tính nhanh nhẩu vượt mức bình thường trong cách thức một gia chủ muốn làm tốt và năng nổ trong mọi việc, và với thiện ý thật sự của một tâm tư đang hào hứng, về ý định của mình, cô làm tất cả mọi cách để phục vụ bữa ăn, giúp bồi tiếp và giới thiệu với thực khách các món thịt gà băm và hào, với vẻ sốt sắng mà cô biết sẽ giúp khách bớt e dè. Trong những dịp như thế này, ông Woodhouse tội nghiệp bị xung đột tư tưởng một cách thảm hại. Ông muốn mời khách ăn uống với ông vì đấy là lối sống của ông thời tuổi trẻ,

nhưng ý nghĩ về các lọai món ăn hoặc thức uống có hại cho sức khỏe khiến ông bứt rứt. Trong khi ông muốn tiếp đãi họ mọi thứ vì hiếu khách, ông lại lo lắng khi họ dùng các món ấy vì quan tâm đến sức khỏe của họ.

Thế là, ông chỉ cố ăn một ít cháo loãng trong khi các phụ nữ hài lòng mà tiêu thụ mấy món ngon hơn. Tuy có thể dằn lòng, nhưng sau khi đã tự vấn là cần phải nói, ông nói:

-BàBates, để tôi giới thiệu bà dùng món trứng kia. Trứng luộc thật mềm thì không có hại gì cho sức khỏe. Serle hiểu cách luộc trứng giỏi hơn bất kỳ ai khác. Tôi không khuyên bà ăn trứng do ai khác luộc, vì thế bàkhông nên sợ, bà thấy đấy, quả trứng chỉ nhỏ thôi, một quả sẽ không gây hại cho bà. Còn chị Bates, hãy để Emma bồi tiếp một ít bánh nhân quảj, chỉ một tí tẹo thôi. Bánh của chúng tôi là lọai nhân táo. Chị không phải e ngại chúng tôi ở đây dùng chất bảo quản có hại cho sức khỏe. Tôi không muốn mời bánh sữa trứng. Bà Goddard, bà nên dùng nửa ly rượu vang nhé? Một nửa ly rượu vang nhỏ, pha trong một cốc vại nước nhé? Tôi nghĩ sẽ không có hại cho bà.

Emma để cho bố nói chuyện nhưng bồi tiếp các vị khách bằng những thứ mà họ thích, rồi đặc biệt hôm nay cô có niềm vui tiễn họ ra về trong hạnh phúc. Hạnh phúc của cô Smith ngang bằng với cử chỉ ân cần của gia chủ. Cô Woodhouse là một nhân vật quan trọng ở Highbury đến nỗi người được giới thiệu với cô cảm thấy vừa bối rối vừa vui sướng. Tuy nhiên, cô bé khiêm tốn ra về với cảm nghĩ vô cùng hài lòng, vui thích với tích cách hòa nhã mà cô Woodhouse đã đối xử với cô cả buổi tối, và cuối cùng còn bắt tay cô nữa!

Chương 4

Chẳng bao lâu, Harriet Smith trở nên thân thiết tại Hartfield. Vốn có tính nhanh nhẹn và quyết đoán, Emma không để mất thì giờ trong việc mời mọc và khuyến khích cô bé đến thường xuyên. Khi càng hiểu rõ về nhau, hai người càng yêu mến nhau hơn. Ngay từ lúc đầu, Emma đã nhìn ra cô bé là người bầu bạn hữu ích cho mình. Theo khía cạnh này, sự mất mát chị Taylor là yếu tố quan trọng. Ông bố không bao giờ bước qua khỏi hàng rào cây cảnh của khuôn viên, nơi phân cách quãng đường đi bộ thay đổi dài ngắn theo mùa. Sau hôn lễ của chị Taylor, việc vận động thể chất của Emma cũng bị giới hạn. Chỉ một lần cô một mình đi đến Randalls nhưng chuyến đi không được vui thú. Vì thế, nếu có Harriet Smith làm bầu bạn, cô có thể gọi cô bé bất cứ lúc nào để tháp tùng thì thật là đáng quý. Nhưng theo mọi khía cạnh khác, khi càng biết thêm về cô bé, Emma càng thêm hài lòng và thấy mọi toan tính của mình là đúng.

Chắc chắn Harriet không phải là người khôn ngoan, nhưng cô bé có tố chất thùy mị, dễ bảo, biết tỏ cảm khái, hòan toàn không giả dối, và chỉ muốn tuân phục theo người mà cô tin cậy. Việc cô bé tỏ lòng gắn bó với cô ngay từ đầu là động thái rất dễ thương, cho thấy cô bé không thếu nhận thức dù hiểu biết chưa được sâu sắc. Nhìn chung, Emma tin chắc Harriet Smith là người bạn trẻ mà mình muốn - chính là mẫu người mà nhà cô cần. Một người bầu bạn như chị Taylor thì không được nữa. Không thể một lúc có cả hai người như thế. Cô cũng không muốn có cả hai. Phải có một cá tính khác, một cảm nghĩ riêng biệt và tự chủ. Chị Taylor là đối tượng cho lòng tri ân và quý trọng. Harriet sẽ được yêu mến như là người hữu dụng. Với chị Taylor thì Emma không làm được gì cả, với Harriet thì cô có thể làm được mọi việc.

Trải nghiệm đầu tiên cho sự hữu dụng là tìm hiểu cha mẹ cô bé là ai, nhưng cô bé không thể nói ra. Harriet sẵn lòng nói ra những gì mình biết nhưng không thể nói gì về việc này. Emma đành tưởng tượng ra theo ý mình muốn, nhưng cô không thể nào tin rằng nếu ở trong cùng hòan cảnh như

thế, chính mình lại không tìm ra được sự thật. Harriet không muốn đào sâu vào vấn đề. Cô bé thỏa mãn vớinhững gì bà Goddard nói cho cô nghe, và không muốn tìm hiểu thêm.

Dĩ nhiên là cô bé chủ yếu trao đổi với bà Goddard, các cô giáo, nữ sinh và người lien quan đến ngôi trường nói chung, ngòai ra chỉ còn có mối quan hệ với gia tộc Martin ở nông trang Abbey Mill. Gia đình Martin chiếm lĩnh nhiều tâm tư của cô bé. Cô đã lưu lại với họ rất vui trong hai tháng, và bây giờ thích kể lại về chuyến đi này, mô tả nhiều tiện nghi và những món kỳ thú ở nơi ch^'nhưng ấy. Emma khuyến khích cô bé kể, thấy lạ lùng về hình ảnh của một gia tộc khác, thích thú với vẻ đơn giản trẻ trung của cô bé khi hào hứng nói về việc bà Martin có "đến hai phòng khách, hai phòng khách rất sang trọng, một phòng rộng gần bằng phòng gia đình của bà Goddard, và về việc bà có người hầu đã làm việc với bà hai mươi lăm năm, bà có tám con bò, hai con dòng Aldeney, một con nhỏ dòng Welch, một con dòng Welch nhỏ thật dễ thương mà bà Marin nói bà rất thương nó nên phải gọi nó là con bò của bà, và có một nhà nghỉ mát rất đẹp trong khu vườn, nơi mà năm sau thì tất cả bọn họ sẽ đến để dùng trà, một ngôi nhà rất đẹp, đủ rộng cho cả chục người.

Trong một thời gian Emma lấy làm thích thú mà không nghĩ đến căn nguyên trước mắt, nhưng những cảm nghĩ khác dấy lên khi cô bắt đầu hiểu biết hơn về gia đình ấy. Cô đã ngộ nhận, tưởng tượng rằng đấy là mẹ và con gái, con trai và con dâu sống chung với nhau. Nhưng khi cô thấy rằng anh Martin - là một phần của truyện kể và luôn được nhắc đến có tính tình rất tốt khi làm chuyện này chuyện nọ - vẫn còndộc thân, rằng không có chị Martin trẻ nào, rằng không có người vợ nào trong trường hợp này, thì cô e ngại cô bạn nhỏ của mình sẽ sa vào tình huống không tốt từ tất cả lòng hiếu khách và tử tế ấy, nếu không được chăm sóc, cô bé có thể lún sâu mãi.

Với ý niệm đầy cảm hứng ấy, Emma càng đặt thêm nhiều câu hỏi đầy ý nghĩa. Cô để cho cô bé Harriet kể thêm về anh Martin, và cô thấy rõ ràng cô bé; đã có tình ý gì đó. Harriet kể những lần anh cùng cô đi dạo dưới ánh trăng hoặc chơi bài vui vẻ trong buổi tối, và kể nhiều về tính tử tế, và hay gia ơn của anh. Một ngày, anh đi nhiều dặm để mang về cho cô ít quả óc chó vì cô nói mình thích ăn quả này. Trong những mẩu chuyện khác, anh

cũng hay chiều chuộng cô như thế. Một buổi tối, anh cho gọi con trai của người chăn cừu đến phòng khách để hát cho cô nghe. Cô rất thích nghe hát. Anh chỉ có thể hát ít bài. Cô bé tin rằng anh rất khôn ngoan và thấu hiểu mọi chuyện. Anh có một đàn gia súc rất tốt, và trong thời gian cô ở đấy anh đã bán lông cừu được nhiều hơn bất kỳ ai khác trong vùng. Cô tin rằng mọi người đều nói tốt về anh. Bà mẹ và các em gái anh đều yêu mến anh. Một ngày, bà Martin nói với cô (và bà đỏ ửng mặt khi nói) không gia đình nào khác có một người con trai tốt như thế, và vì vậy bà tin chắc anh sẽ là một người chồng tốt. Không phải là bà mong muốn anh kết hôn. Bà không vội vã.
Emma nghĩ "Làm khá lắm, bà Martin! Bà biết phải làm gì".

-Và khi em ra về, bà Martin có lòng tử tế gửi cho bà Goddard một con ngỗng đẹp - một con ngỗng đẹp nhất mà bà Goddard chưa từng thấy. Vào một ngày Chủ nhật, bà Goddard mặc trang phục cho con ngỗng và yêu cầu cả ba giáo viên, cô Nash, cô Prince và cô Richardson đến ăn tối với bà.

- Chị đoán anh Martin không phải là người có tri thức vượt quá công ăn việc làm của anh ấy? Anh không đọc sách, phải không?

-Có chứ - đấy là, không - em không rõ - nhưng em tin rằng anh ấy đọc nhiều sách - nhưng không phải là loại sách như chị nghĩ. Anh đọc các tài liệu nông nghiệp, và vài loại sách khác mà anh đặt kế bên cửa sổ - nhưng chính anh đọc tất cả các loại sách ấy. Nhưng đôi khi vào buổi tối, trước khi mọi người chơi bài, anh đọc to lên đoạn nào đấy trong Elegant Extracts, nghe rất lý thú. Và em biết anhaa đã đọc Vicar of Wakefield,. Anh ấy chưa bao giờ đọc The Romance of the forest hoặc The Chlldreen of the Abbey. Anh ấy chưa bao giờ nghe đến những quyển sách này cho đến khi em đề cập đến, nhưng anh quyết chí sẽ đọc ngay khi có dịp.

Câu hỏi kế tiếp là:

-Anh Martin có ngọai hình ra sao?

-À, không được đẹp trai - không đẹp trai chút nào. Ban đầu em nghĩ anh ấy là người không có gì đáng chú ý, nhưng bây giờ em không còn có ý nghĩ đó nữa. Chị biết đấy , sau một thời gian người ta thấu hiểu hơn. Nhưng chị

chưa bao giờ trông thấy anh ấy sao? Thỉnh thoảng anh có đến Highbury, chắc chắn là mỗi tuần anh ấy cưỡi ngựa qua đây trên đường đến Kingston. Anh ấy thường đi qua nhà chị.

-Có thể là như thế, chị hẳn đã trông thấy anh ấy năm mươi lần nhưng không hề biết đến. Tên anh ấy. Chị không hiếu kỳ để ý đến một anh nông gia trẻ, dùcưỡi ngựa hay đi bộ. Chị không có quan hệ gì với giới tiểu điền chủ. Chị có thể chú ý đến một hoặc hai giai bậc thấp hơn nữa, và ngoại hình trông đáng tin cậy, chị có thể mong được giúp đỡ gia đình họ bằng cách này hay cách khác. Nhưng một nông dân thì không cầnhưng chị giúp đỡ, và do đó chị không quan tâm đến.

-Đúng hẳn thế. Mà này! Chị hẳn chưa từng quan sát anh ấy nhưng anh ấy biết rõ về chị - ý em muốn nói là qua mắt nhìn.

-Chị tin chắc anh ấy là một thanh niên đáng kính. Chị biết anh ấy đúng là như thế, và như vậy chị mong cho anh ấy được điều tốt lành. Em nghĩ anh ấy bao nhiêu tuổi?

-Ngày 8 tháng Sáu rồi anh hai mươi bốn tuổi, còn sinh nhật của em nhằm ngày 23, chỉ cách nửa tháng - quả là điều kỳ lạ.

-Chỉ mới hai mươi bốn tuổi. Còn quá trẻ để ổn định gia thất. Bà mẹ anh ấy rất đúng khi nói không vội vã. Xem dường như họ có cuộc sống rất thoải mái, và nếu bà mẹ phải khó nhọc kiếm vợ cho con, có lẽ sau này bà sẽ hối tiếc. Sáu năm sau, nếu anh gặp một thiếu nữ cùng địa vị như anh với ít của hồi môn thì anh nên cưới.

-Sáu năm sau! Cô Woodhouse thân yêu, lúc ấy anh sẽ ba mươi tuổi!

-À, đấy là tuổi sớm nhất mà đa số thanh niên phụ thuộc vào cha mẹ lúc chào đời có đủ điều kiện để kết hôn. Chị đoán anh Martin đã tự lập gia sản cho riêng anh ấy - không thể nào có sẵn trên đời này. Chị tin chắc rằng, bất cứ khoản tiền nào ông bố để lại hoặc bất cứ khoản chia gia tài nào thì đều nằm trong cổ phiếu hoặc đại loại như thế. Với nỗ lực và may mắn dần dà anh sẽ được giàu có, nhưng hiện anh chưa thể thật sự có gia sản gì cả.

-Chắc hẳn là thế, cứ cho là vậy đi. Nhưng họ sống rất thoải mái. Họ không nuôi gia nhân trong nhà, ngòai ra họ không thiếu gì, còn bà Martin nói đến việc sẽ thu nhận một bé trai năm sau.

-Harriet, chị mong em không lâm vào cảnh dại dột khi anh kết hôn - ý chị là tạo mối quen biết với vợ anh ấy - vì dù cho các cô em gái của anh với nền giáo dục cao hơn đều không phản đối, điều này không có nghĩa là anh sẽ cưới người đáng cho em chú ý đến. Thân thế không may mắn của em đòi hỏi em phải cẩn trọng khi tạo mối quen biết. Chắc chắn em là con của một nhà quý phái, và em phải cố bằng mọi cách củng cố vị thế này, nếu không sẽ có nhiều người lấy làm vui mà hạ thấp em.

-Đúng, em nghĩ hẳn là thế. Nhưng trong thời gian em thăm viếng Hartfield, chị rất tử tế với em, chị Woodhouse ạ, nên em không sợ ai sẽ làm hại em.

-Harriet, em thông hiểu khá rõ tầm quan trọng của ảnh hưởng gia thế, nhưng chị muốn em đứng vững trong xã hội bậc cao, để được độc lập thậm chí đối với Hartfield và chị Woodhouse. Chị muốn em mãi mãi có quan hệ tốt, muốn được như thế thì không nên có nhiều môi quan hệ khác thường. Vì thế, nếu em còn ở đây, khi anh Martin kết hôn, chị mong em không nên giao du thân mật với các cô em gái anh ấy, không làm quen với vợ anh ấy, người có lẽ sẽ là con nông dân, không có học thức.

-Chắc hẳn thế. Vâng. Không phải là em nghĩ anh Martin sẽ kết hôn với bất cứ ai có học thức và được dạy dỗ thẳng. Tuy nhiên, em nghĩ giống chị - và chắc chắn em không muốn quen biết với vợ anh ấy. Em luôn có ý nghĩ rất tốt về các cô nhà Martin, đặc biệt là Elizabeth, và sẽ lấy làm tiếc nếu phải dẹp bỏ các ý nghĩ này, do lẽ họ cũng có trình độ như em. Nhưng nếu anh ấy cưới một thiếu nữ dốt nát, quê kệch, chắc chắn em không nên đi gặp gỡ chị ấy.

Emma nhìn cô bé nói năng với ngôn từ lộn xộn và không nhận ra biểu hiện đáng báo động của tình yêu. Anh trai trẻ là người đầu tiên mến cô bé, nhưng Emma tin rằng không có chuyện gì khác. Cô tin việc thu xếp của

mình vì tình thân hữu sẽ không gặp khó khăn trầm trọng do bị Harriet chống đối.

Ngày kế, hai người gặp anh Marting khi họ đang đi bộ trên đường Donwell. Anh đang đi bộ, và sau khi nhìn cô với vẻ tôn trọng, anh nhìn về phía Harriet với vẻ mãn nguyện mà không cần che giấu. Emma thích được có cơ hội như thế để tìm hiểu, và trong khi họ chuyện trò với nhau, cô đi trước ít bước, nhanh chóng quan sát anh Robert Martin. Anh có bề ngòai thật chỉnh chu, trông giống một người nhậy cảm nhưng ngòai ra không có đặc điểm thuận lợi nào khác. Cô nghĩ nếu so sánh anh với những nhà quý phái, anh hẳn mất tất cả lợi điểm trong thiên kiến của Harriet. Không phải là Harriet thiếu nhậy cảm, cô bé đã tự nhận xét với lòng ngưỡng mộ pohng cách quý phái của bố cô. Còn anh Martin có vẻ như không biết phong cách tốt phải là như thế nào.

Họ chỉ chuyện trò với nhau ít phút vì không thể để cô Woodhouse chờ lâu. Rồi Harriet chạy đến cô với khuôn mặt tươi cười và với một thoáng phấn chấn mà cô Woodhouse mong cô bé sớm trấn tĩnh lại.

-Cứ nghĩ đến việc chúng ta tình cờ gặp anh ấy! quả là kỳ lạ! Anh ấy bảo đấy là một cơ may khi anh đã không đi qua Randalls. Anh ấy không nghĩ chúng ta từng đi qua con đường này. Anh ấy cho là chúng ta thường đi về hướng Randalls. Anh ấy chưa có cơ hội tìm được quyển The Romance of the Forest. Anh ấy quá bận trong chuyến đi đến Kingston vừa rồi nên quên mất việc này, nhưng ngày mai anh ấy sẽ đi nữa. Quả là lạ lùng khi chúng ta gặp anh ấy. Này, chị Woodhouse, anh ấy có giống như người mà chị nghĩ trong đầu không? Chị thấy anh ấy thế nào? Chị có cho là anh ấy quá bình thường không?

-Anh ấy rất bình thường, chắc chắn rồi - nhưng không đáng gì so với việc anh thiếuvẻ phong nhã. Chị không có quyền đòi hỏi quá nhiều và chịcũng không đòi hỏi nhiều, nhưng ch. Không ngờ anh ấy trông hề đến thế, hòan tòan không có phong cách gì cả. Chị phải thú nhận là lúc trước chị tưởng tượng anh ấy có phong cách trong chừng mực tốt.

Harriet tỏ vẻ xấu hổ:

-Đúng là anh ấy không được trau chuốt như một nhà quý phái đích thực.

-Harriet, chị nghĩ từ lúc em quen biết gia đình chị, em đã thường xuyên tiếp xúc với vài nhà quý phái đích thực, đến nỗi tự em nhận ra sự khác biệt nơi anh Martin. Ở Hartfield, em gặp những mẫu người đàn ông có giáo dục có văn hóa. Chị phải lấy làm ngạc nhiên nếu sau khi đã gặp những người ấy, em lại giao du với anh Martin mà không nhận ra anh thuộc tầng lớp thấp kém - và chị cũng tự hỏi tại sao trước đây em nghĩ anh ta là người dễ mến. Bây giờ em có bắt đầu cảm thấy như chị không? Em có nhận ra không? Chị tin chắc em phải nhận ra dángvẻ vụng về, cử chỉ thô kệch, thêm tiếng nói thô lỗ mà chị nghe không được trau chuốt chút nào.

-Chắc chắn là anh ấy không được như anh Knightley. Anh ấy không có tư thái tinh tế và cách đi đứng như anh Knightley. Em nhận ra rõ ràng sự khác biệt. Nhưng anh Knightley là một người rất tinh tế!

-Tư cách của anh Knightley đã quá tốt nên không công bằng mà so sánh anh ấy với anh Martin. Trong số một trăm người, em chưa tìm ra được một người quý phái như anh Knightley. Nhưng anh ấy không phải là người quý phái duy nhất mà em được biết. Còn ông Weston và anh Elton thì sao? Hãy so sánh anh Martin với một trong hai người đàn ông đó. So sánh cách họ đi đứng, cách họ ăn nói, cách họ giữ im lặng. Em phải nhận ra sự khác biệt.

-À đúng! Có sự khác biệt lớn\/. Nhưng ông Weston gần như là ông già. Ông Weston hẳn đã bốn mươi đến năm mươi tuổi.

-Như vậy càng gíp cho tư cách của ông ấy có giá trị hơn. Harriet, khi người ta càng già, vấn đề càng quan trọng là không được có tư thái xấu, càng tỏ ra sang chói thì vẻ cục mịch, thô lỗ càng trở nên khó chịu. Điều có thể chấp nhận được thời niên thiếu thì trở nên khó ưa thời trung niên. Anh Martin hiện thời có phong thái vụng về và thô kệch, đến khi tuổi bằng ông Weston thì anh ta sẽ ra sao?
Harriet trả lời một cách trang trọng:

-Quả thật là không thể nói được.

-Nhưng có thể đoán được. Anh ta sẽ trở thành một nông dân hòan tòan cục mịch, thô tục, không kể gì đến dáng dấp bên ngòai mà chỉ nghĩ đến tính tóan lời lỗ.

-Anh ấy sẽ như vậy sao? Thế thì tệ quá.

-Việc anh ấy quên bãng quyển sách em giới thiệu chứng tỏ việc làm ăn đã choán hết tâm tư của anh. Cứ bận bịu về chuyện mua bán nên anh không còn nghĩ đến việc gì khác. Mà phải như thế, đối với một người đang ăn nên làm ra. Sách vở thì có liên quan gì đến anh? Chị tin chắc anh ấy sẽ ăn nên làm ra rồi đến lúc sẽ là người rất giầu, thế nên chúng ta không cần thắc mắc việc anh ta thiếu kiến thức và có cung cách thô lỗ.

-Em tự hỏi liệu anh ấy có nhớ gì về quyển sáchhay không.

Harriet chỉ trả lời thế, với vẻ phật ý khiến Emma cho là tốt hơn nên bỏ qua. Vì thế, trong một lúc cô không nói gì thêm.

Rồi Emma bắt chuyện trở lại:

-Theo một khía cạnh thì có lẽ tư cách của anh Elton ở một bậc cao hơn là anh Knightley hoặc ông Weston. Tư cách ấy có tố chất dịu dàng hơn. Ông Weston có cung cách cởi mở, nhanh nhẩu, gần như là thiếu ý tứ mà mọi người vẫn mến ông bởi tính vui vẻ - nhưng người khác không nên bắt chước. Người ta cũng không nên rập khuôn cá tính thẳng thắn, quyết đoán của anh Knightley dù cá tính này rất thích hợp với anh: ngoại hình, dáng vẻ và hoàn cảnh của anh có lẽ cho phép cá tính như thế, nhưng nếu thanh niên nào bắt chước anh thì không ai chịu được. Trái lại, chị nghĩ thanh niên nên xem anh Elton là mẫu người đáng noi theo. Anh Elton có tính khí nhẹ nhàng vui vẻ, thích chiều đãi, và hiền hoà. Chị nghĩ dường như anh ấy được dạy bảo để thành người hiền hoà. Chị không rõ anh ấy có muốn lấy lòng một trong hai chị em ta hay không bằng cách tỏ ra hiền hoà thêm. Harriet ạ, nhưng điều làm chị chú ý là tư thái của anh hiền hoà hơn lúc trước. Nếu anh có ý gì đấy, thì hẳn em sẽ cảm thấy vui. Chị đã kể cho em chưa về những điều anh ấy nói về em hôm trước?

Rồi cô thuật lại lời khen nồng nàn mà cô nghe từ anh Elton. Harriet mặt ửng đỏ, mỉm cười, và nói cô luôn nghĩ anh Elton thật là dễ thương.

Anh Elton là người mà Emma vận dụng để xua đuổi hình ảnh anh nông dân ra khỏi tâm trí của Harriet. Cô nghĩ đây sẽ là mối lương duyên rất tốt, hiển nhiên là đáng mong ước, theo cách thức tự nhiên và có cơ may thành tựu để cô thấy đáng công mà trù định. Cô e đây là chuyện mọi người đều nghĩ đến và đoán ra được. Tuy thế hẳn không ai dự tính như cô về cái ngày kế hoạch thành hình, vì đầu óc cô nảy ra ý tưởng vào buổi tối đầu tiên Harriet đến chơi ở Hartfield.

Càng nghĩ cô càng tin chuyện này là thiết thực. Hoàn cảnh của anh Elton là thuận lợi nhất, chính anh đã là nhà quý phái và không có mối giao du thấp kém, trong khi anh không thuộc về dòng dõi vốn có thể chống đối lai lịch không minh bạch của Harriet. Anh đã có một ngôi nhà tiện nghi cho cô bé, và Emma đoán thu nhập của anh sẽ dư dả cho cả hai, vì tuy hoa lợi của cha xứ Highbury không được lớn, anh có một số bất độngsản tự lập. Cô có ý nghĩ tốt về anh như là một người có tính khí vui vẻ, có thiện ý, không có khiếm khuyết gì về đầu óc hiểu biết hữu dụng hoặc tri thức của thế giới.

Cô lấy làm hài lòng vì anh Elton nghĩ Harriet là thiếu nữ đẹp, mà cô cho là khi gặp gỡ thường xuyên ở Hartfield như thế, anh sẽ có cơ sở để yêu mến cô bé. Còn về phía Harriet, chắc chắn là ý nghĩ được anh yêu mến là đủ có trọng lượng và hiệu quả. Và anh thật sự là một thanh niên dễ mến, một thanh niên mà bất kỳ thiếu nữ nào không khó tính đều phải mến. Người ta cho là anh rất điển trai, nói chung nhiều người ngưỡng mộ anh tuy cô thì không, anh thiếu một dáng vẻ lịch thiệp mà cô cho là phải có. Nhưng một thiếu nữ đã hài lòng với cách anh Robert Martin đi tìm quả óc chó cho cô ăn có thể bị chinh phục qua lòng ngưỡng mộ đối với anh Elton.

Chương 5

Anh Knightley nói:

-Chị Weston, tôi không rõ chị nghĩ sao về việc Emma và Harriet Smith chơi thân với nhau, nhưng tôi cho như thế là không hay.

-Không hay! Có thực sự anh nghĩ đấy là chuyện không hay? Tại sao thế?

-Tôi nghĩ người này không làm được gì tốt cho người kia.

-Anh làm tôi ngạc nhiên! Emma hẳn đang làm tốt cho Harriet. Và có thể nói Harriet làm tốt cho Emma vì mang đến tình bầu bạn mới. Quả là chúng ta suy nghĩ khác biệt nhau! không nghĩ họ làm được gì tốt cho nhau! Anh Kinghtley ạ, chắc chắn đây là bước khởi đầu cho tranh cãi giữa chúng ta về Emma.

-Có lẽ chị nghĩ tôi đến với mục đích tranh cãi với chị, biết rằng ông Weston đi vắng và rằng chị phải tự lo chống đỡ.

-Nếu anh Weston ở đây, chắc chắn anh ấy sẽ ủng hộ tôi, vì lẽ anh ấy suy nghĩ giống như tôi về chuyện này. Chỉ mới hôm qua, chúng tôi có trao đổi và đồng ý với nhau là may mắn cho Emma khi có một cô gái như thế ở Highbury để giao lưu. Anh Knightley, tôi cho là anh không phán đoán công minh trong trường hợp này. Anh quen sống một mình nên không biết được giá trị của một người làm bầu bạn, và có lẽ không người đàn ông nào có thể nhận thức đúng đắn sự thoải mái mà một phụ nữ cảm thấy khi có người bầu bạn cùng giới tính, sau khi đã quen có người như thế trong cả cuộc đời. Tôi có thể mường tượng rằng anh chống đối Harriet Smith. Cô ấy không phải là phụ nữ ở giai cấp cao để làm bạn với Emma. Nhưng mặt khác, vì Emma muốn người bạn của cô nâng cao trình độ, đây là điều khích lệ cho cô bé đọc thêm sách vở. Họ sẽ đọc sách với nhau. Emma quyết chí như thế, tôi biết.

-Từ năm mười hai tuổi, Emma lúc nào cũng thích đọc sách. Tôi đã thấy nhiều danh mục các tựa sách do cô soạn ra để dự định đọc thường xuyên, và nhiều danh mục ghi những sách hay, được chọn lựa cẩn thận và sắp xếp có thứ tự, đôi lúc theo vần chữ cái, đôi lúc theo cách khác. Danh mục mà cô soạn ra lúc mười bốn tuổi - tôi nhớ mình đã nghĩ cô có óc suy xét tốt nên tôi đã lưu giữ danh mục này một thời gian, và tôi tin hiện giờ cô có một danh mục rất hay. Nhưng tôi không còn mong Emma đọc sách thường xuyên nữa. Cô ấy không bao giờ chịu đọc thứ gì đòi hỏi óc chuyên cần và nhẫn nại, và chịu khuất phục óc tưởng tượng để thông hiểu. Khi chị Taylor không thể thúc đẩy cô ấy đọc sách, tôi có thể nói chắc rằng Harriet Smith sẽ không làm gì được. Không bao giờ chị có thể thuyết phục cô ấy đọc dù là phân nửa cái mà chị muốn. Chị biết chị không làm được.

Chị Weston mỉm cười đáp:

-Tôi dám nói rằng lúc ấy tôi có nghĩ thế, nhưng vì chúng tôi đã xa nhau, tôi không thể nhớ Emma đã bỏ qua thứ gì mà tôi muốn cô ấy làm.

Anh Knightley nói một cách xúc động:

-Không ai muốn khơi lại hồi tưởng về chuyện như thế.
Rồi anh thêm:

-Nhưng tôi không bị sức quyến rũ như thế che lấp giác quan, vì thế tôi vẫn còn thấy, nghe và nhớ. Emma trở nên hư hỏng vì là người khôn ngoan nhất trong gia đình. Lúc mười tuổi, cô ấy đã không may mà trả lời được những câu đố vốn khiến cho chị cô ở tuổi mười bảy phải bó tay. Cô ấy luôn tỏ ra nhanh nhẹn và tự tin, còn Isabella thì chậm chạp và rụt rè. Và từ năm mười hai tuổi, Emma đã là chủ nhân của ngôi nhà. Khi mất mẹ, cô ấy chỉ mất người duy nhất có thể đối phó với cô. Cô ấy thừa hưởng những tài năng của mẹ cô, và hẳn là đã bị mẹ cô khuất phục.

-Anh Knightley, đáng lẽ tôi đã không vuigì phải dựa vào lời giới thiệu của anh nếu tôi xin nghỉ việc ở gia đình Woodhouse để đi tìm việc làm khác, vì tôi không nghĩ anh hẳn đã nói tốt về tôi cho bất cứ ai. Tôi chắc rằng anh nghĩ tôi không phù hợp với công việc tôi đã làm.

Anh mỉm cười:

-Đúng. Chị ở đây thì hay hơn, rất phù hợp trong cương vị một người vợ, nhưng không phù hợp chút nào cho một nữ gia sư. Nhưng trong suốt thời gian làm việc ở Hartfield, chị chuẩn bị cho mình làm một người vợ xuất sắc. Có thể chị đã không tạo cho Emma một nền giáo dục toàn diện như khả năng của chị hứa hẹn, nhưng chị nhận một nền học vấn rất tốt từ cô ấy, và nếu ông Weston yêu cầu tôi giới thiệu cho một người vợ hiền, chắc chắn tôi đã đề cử chị Taylor.

-Cảm ơn anh. Làm vợ hiền cho một người như ông Weston thì không có giá trị gì nhiều.

-Này, nói thật. Tôi e rằng chị đã phí cuộc đời. Tuy chị giỏi chịu đựng, ở đây không có gì đáng cho chị chịu đựng cả. Tuy thế, chúng ta sẽ không tuyệt vọng. Ông Weston có thể bực bội vì sống trong không khí quá thoải mái, nếu không thì con trai ông có thể quấy rầy ông.

-Tôi hy vọng sẽkg như thế. Điều đó khó xảy ra. Không, anh Knightley, xin anh đừng dự báo điều phiền toái từ khía cạnh này.

-Thật ra tôi chỉ nêu lên những điều khả dĩ. Tôi không giả vờ có thiên tài như Emma để dự báo và tiên đoán. Với tất cả tấm lòng, tôi mong anh trai trẻ có thể là một ông Weston có chân giá trị và một anh thuộc họ Churchill có gia sản lớn. Nhưng còn Harriet Smith tôi chưa bàn xong xuôi về Harriet Smith. Tôi nghĩ cô ấy là mẫu người tệ hại nhất mà Emma có thể làm bầu bạn. Bản thân cô bé không biết gì cả mà lại tìm Emma biết mọi thứ. Harriet cứ thích tâng bốc theo mọi cách, và thế là tệ hơn vì không có chủ ý. Đầu óc kém hiểu biết của Harriet được che giấu bằng tính hay bợ đỡ. Làm thế nào Emma có thể tưởng tượng ra Harreit học hỏi gì được, trong khi cô bé chỉ thể hiện trình độ thấp kém mà người ta lấy làm thú vị như thế? Còn đối với Harriet, tôi dám nói rằng cô ấy không được lợi gì trong mối quan hệ này. Hartfield sẽ chỉ làm cho cô ấy chán ngấy so với những nơi chốn thuộc gốc gác của cô. Cô ấy sẽ trưởng thành với thêm ít trau chuốt đủ để cảm thấy thiếu thoải mái với những người thuộc giai cấp của cô. Tôi không tin ý định của Emma sẽ có kết quả hoặc sẽ giúp một thiếu nữ tự thích nghi với những

thay đổi trong cảnh sống. Những việc làm này chỉ mang đến một ít vẻ tinh tế bên ngoài.

-Tôi thì dựa vào nhận thức của Emma hơn là anh. Tôi không có gì than phiền về tình bạn của họ, nếu không tôi lại lo cô ấy sống thiếu thoải mái. Tối qua, trông cô ấy mới xinh đẹp làm sao!

-Ồ! Chị muốn nói về ngoại hình hơn là đầu óc của ấy, phải không? Được lắm, tôi nhìn nhận là Emma trông rất xinh.

-Xinh! Phải nói là đẹp mới đúng. Anh có thể hình dung ra vẻ đẹp nào hoàn thiện hơn toàn con người Emma - về sắc diện và ngoại hình?

-Tôi không rõ mình có thể hình dung ra sao, nhưng tôi phải thú nhận rằng mình chưa từng trông thấy sắc diện và hình thể nào trông ưa nhìn hơn cô ấy. Nhưng tôi là một người bạn cũ thiên vị.

-Con mắt như thế! - con mắt khô ráo mà lại rất sáng! Khuôn mặt bình thường, sắc mặt cởi mở, với nước da như thế! Ồ! Thời thanh xuân khỏe mạnh, vóc dáng như thế, ngoại hình săn chắc như thế! Đấy là sức sống, không chỉ là trong vẻ thanh xuân, mà còn trong dáng vẻ của cô, đầu óc của cô, khoé nhìn của cô. Đôi lúc ta nghe nói về một đứa trẻ là "hình ảnh của sức sống", bây giờ Emma luôn cho tôi ý niệm về một hình ảnh toàn diện của sức sống thanh xuân. Chính con người cô là tất cả vẻ yêu kiều. Anh Knightley, có phải thế không nhỉ?

Anh trả lời:

-Tôi không tìm ra khuyết điểm trong vóc dáng cô ấy. Tôi nghĩ chị nói đúng cả. Tôi thích ngắm cô ấy và tôi muốn thêm lời khen này: tôi không nghĩ bản thân cô ấy là phù phiếm. Cô ấy xinh đẹp nhưng có vẻ như không bận tâm về nhan sắc của mình, tính phù phiếm của của ấy là ở chỗ khác. Chị Weston, tôi vẫn không muốn nghe lời khuyên đừng có ác cảm với Harriet Smith, hoặc đừng sợ tính phù phiếm gây hại cho cả hai.

-Anh Knightley, còn tôi vẫn muốn tin tính phù phiếm sẽ không gây hại cho hai người. Mặc cho những khuyết điểm nhỏ nhặt, cô bé Emma yêu dấu vẫn là một người tuyệt vời. Ta có thể tìm đâu ra một thiếu nữ tốt hơn thế,

hoặc một em gái dịu dàng hơn thế, hoặc một người bầu bạn chân thật hơn thế? Không, không đâu, cô có những đức tính mà ta có thể tin cậy, cô sẽ không bao giờ dẫn dắt ai đi đến sai lầm, cô sẽ không phạm lỗi lầm thiên thu, cứ mỗi lần Emma sai lạc thì cô lại làm đúng một trăm lần.

-Được rồi, tôi sẽ không làm phiền chị nữa. Emma sẽ là một thiên thần, và tôi sẽ ghim trong lòng cho đến khi John và Isabella về thăm nhà dịp Giáng Sinh. John mến Emma qua tình thương đúng lý và vì thế không phải là mùquáng. Còn Isabella luôn nghĩ như anh ấy trừ khi anh không quá lo lắng cho các đứa trẻ. Tôi chắc chắn họ đồng ý với tôi.

-Tôi biết mọi người yêu mến cô ấy lắm nên không có thiên kiến hoặc có ý xấu, nhưng anh Knightley ạ, xin thứ lỗi nếu tôi tự chuyên (anh biết đấy, tôi xem mình có quyền tự do ngôn luận giống như mẹ của Emma), tự chuyên hàm ý rằng ích gì mà thảo luận về mối quan hệ thân mật với Harriet Smith. Xin bỏ lỗi cho tôi, nhưng giả dụ mối quan hệ ấy gây ra một ít phiền toái, ta không thể mong Emma sẽ chấm dứt quan hệ nếu như cô không muốn. Cô ấy không nghe theo ai ngoại trừ ông bố, trong khi ông hoàn toàn chấp nhận việc này. Đã từ lâu tôi mới dám đưa ra lời khuyên, vì thế anh Knightley ạ, anh đừng lấy làm ngạc nhiên.

Anh thốt lên:

-Không có gì, tôi rất cảm kích vì điều này. Đấy là lời tôi khuyên hữu ích và sẽ có tác dụng tốt hơn những lời khuyên khác của cô, vì lần này người ta sẽ chú ý nghe cô.

-Chị John Knightley dễ hoảng hốt, và có thể cảm thấy không vui vì cô em.

Anh nói:

-Xin chị đừng lo, tôi sẽ không đánh động gì cả. Tôi sẽ giữ mối ưu tư cho riêng tôi. Tôi có lòng quan tâm chân thành với Emma. Isabella không có vẻ là em dâu của tôi, chị ấy chưa bao giờ quan tâm nhiều, hoặc có lẽ chỉ ít thôi. Khi nghĩ đến Emma, người ta có một ít lo lắng, một ít hiếu kỳ. Tôi tự hỏi rồi cô ấy sẽ ra sao!

Chị Weston nhẹ nhàng nói:

-Tôi cũng băn khoăn nhiều.

-Cô ấy luôn nói sẽ không bao giờ kết hôn, và dĩ nhiên lời nói này không nghĩa lý gì cả. Nhưng tôi cho là cô ấy chưa gặp được người thanh niên mà cô để ý. Giá cô yêu người nào xứng đôi thì đấy không phải là chuyện tệ hại. Tôi rất muốn thấy Emma đem lòng yêu thương ai đó, và dù có hồ nghi tôi vẫn nghĩ rằng thế là tốt cho cô. Nhưng quanh đây không có ai đáng cho cô quan tâm đến, còn cô ấy lại hiếm khi đi xa khỏi nhà.

-Đúng thật là hiện nay không có ai xứng đôi để cô qq từ bỏ quyết tâm sống độc thân. Trong khi cô ấy cảm thấy hạnh phúc ở Hartfield, tôi mong cô sẽ không tạo mốio quan hệ nào gây khó khăn cho ông già Woodhouse tội nghiệp. Hiện giờ tôi nghĩ Emma chưa nên kết hôn tuy tôi không có ý xem nhẹ việc này, xin anh tin như thế.

Một phần ý tứ trong lời nói của chị là nhằm che giấu suy nghĩ của vợ chồng chị. Gia đình Randall có ý đồ về Emma nhưng không muốn người khác nhận ra ý đồ này. Thế nên sau khoảnh khắc im lặng, câu hỏi của anh Knightley “Chị Weston dự đoán thời tiết thế nào? Liệu có mưa không?” khiến cho chị tin rằng anh không còn muốn bàn bạc hoặc suy nghĩ gì về Hartfield.

Chương 6

Emma tin chắc mình đã chỉ đúng đường đi nước bước cho Harriet hầu đạt đến mục đích tốt, vì nhận thấy cô bé bắt đầu để ý đến ngoại hình điển trai và cử chỉ dễmến của anh Elton. Khi Emma không ngần ngại ám chỉ về lòng thương mến của anh Elton, cô tự tin là mình cũng đã tạo mối thiện cảm về phía Harriet. Cô tin chắc dù anh Elton chưa yêu thật sự thì con tim anh đã bắt đầu rung động. Cô không có gì phải băn khoăng về anh cả. Anh đã đề cập đến Harriet và ca ngợi cô bé một cách nồng nhiệt, đến nỗi cô thấy chỉ còn là vấn đề thời gian. Kể từ lúc cô giới thiệu hai người với nhau ở Hartfield, anh đã nhận ra tư cách của Harriet có sự cải thiện sâu sắc, và đấy là một trong những chứng cứ cho thấy anh đang để ý đến cô bé.

Anh nói:

-Cô đã mang đến cho cô Smith mọi điều cô ấy cần, cô đã làm cho cô ấy khả ái và hoà đồng. Cô ấy đã là một thiếu nữ xinh đẹp khi mới là bạn của cô, nhưng theo ý tôi, cô đã mang đến cho cô ấy thêm nét quyến rũ còn hơn là nét thu hút bẩm sinh.

-Tôi vui thấy anh cho là tôi giúp ích cho cô ấy, nhưng Harriet chỉ muốn được nghe lời nói cụ thể chứ không chấp nhận những ẩn ý. Cô ấy có tất cả ân sủng thiên bẩm vềtâm tính thùy mị và chất phác. Tôi chỉ giúp cô ấy chút ít thôi.

Anh Elton nói theo cách nịnh đầm:

-Giá như được phép phủ nhận lời nói của một phụ nữ…

-Có lẽ tôi đã mang đến cho cô ấy chút tính quyến đoán, đã chỉ bảo cô ấy suy nghĩ về những sự việc chưa xảy đến cho cô ấy trước kia.

-Đúng là như thế, đấy là điều làm cho tôi để ý đến. Có thêm nhiều tính quyết đoán! Quả là mát tay.

-Quả là tự hào, tôi tin chắc thế. Tôi chưa từng sắp đặt việc nào đáng yêu như thế này.

-Tôi tin như thế.

Anh nói với vẻ nồng nàn và đồng cảm y như là một người đang yêu.

Một ngày, cô lấy làm vui không kém khi anh bất chợt muốn có một bức hoạ của Harriet. Cô hỏi:

-Harriet, có lần nào em ngồi làm mẫu để được vẽ truyền thần chưa?

Harriet đang định bước ra khỏi phòng, và chỉ dừng lại để đáp với vẻ ngây thơ:

-Ồ, em chưa bao giờ .

Khi cô bé vừa khuất bóng, Emma lên tiếng:

-Giá như tôi có một bức hoạ cô ấy thì đấy thật là tác phẩm độc đáo. Tôi sẽ trả bất cứ món tiền nào để chiếm hữu. Tôi muốn vẽ truyền thần cho cô bé. Tôi tin anh không biết rằng chỉ mới hai, ba năm trước tôi rất mê vẽ truyền thần. Tôi đã thử vẽ cho vài người bạn, và họ cho là tôi có con mắt nghệ thuật chấp nhận được. Nhưng vì tôi thật sự muốn thử nếu Harriet chịu ngồi cho tôi vẽ. Được vẽ cho cô bé thì vui biết mấy!

Anh Elton thốt lên:

-Tôi van nài cô, đây sẽ là chuyện rất vui. Tôi van nài cô Woodhouse trổ tài cho bạn của cô. Tôi đã xem qua các bức hoạ của cô. Làm thế nào cô nghĩ tôi không biết? Gian phòng này chứa đầy những bức hoạ phong cảnh và hoa, còn trong phòng gia đình của chị Weston ở Randalls có vài bức toàn thân mà không ai cóp được, đúng thế không?

Emma nghĩ "Đúng, anh khá lắm! nhưng có liên quan gì đến việc vẽ truyền thần? Anh không biết gì về hội hoạ.đừng giả vờ say mê tài vẽ của tôi. Hãy tỏ ra say mê dung nhan của Harriet". Cô nói:

-À, anh Elton. Nếu anh tốt bụng khuyến khích như thế, tôi sẽ cố xem mình có thể làm được tới đâu. Sắc diện của Harriet trông rất tinh tế nên khó

vẽ được giống, nhưng có nét khác lạ gì đấy ở đôi mắt và vành môi cô ấy mà người ta muốn vẽ ra.

-Đúng là như thế - đôi mắt và vành môi - tôi tin chắc cô sẽ vẽ được. Xin cô hãy thử xem. Và nếu cô thuận lòng - tôi tin cô sẽ thuận lòng - theo lời cô nói, đấy sẽ là một tác phẩm độc đáo.

-Nhưng anh Eton ạ, tôi e Harriet không chịu ngồi làm mẫu cho tôi, cô ấy không đánh giá cao vẻ đẹp của mình. Anh có nghe cách cô ấy trả lời tôi không? "Tại sao phải vẽ chân dung em?" là đầy đủ ý nghĩa rồi.

-À đúng. Tôi có nghe. Tôi không bỏ qua. Nhưng tôi vẫn nghĩ ta có thể thuyết phục cô ấy.

Chẳng bao lâu sau, Harriet trở lại, hai người lập tức tỏ ý đồngnhị. Cô bé chỉ ngần ngại ít phút vì hai người tha thiết thúc giục. Emma muốn bắt tay vào việc ngay, vì thế cô mang ra các bứcvẽphác của mình trước đây để họ chọn kích thước phù hợp nhất cho Harriet. Cô cho xem những tác phẩm đầu tay của mình. Cô đã thử qua những thể loại tiểu hoạ, bán thân, toàn thân, viết chì, mầu sáp, mầu nước. Cô vẫn luôn muốn làm qua mọi việc, và đã đạt tiến bộ trong hai ngành hội hoạ và âm nhạc, giỏi hơn nhiều người so với công sức ít ỏi mà cô bỏ ra. Cô đã thử diễn kịch, ca hát - và thử qua mọi thể loại, nhưng luôn thiếu kiên trì. Không có lĩnh vực nào cô đạt mức ưu tú tuy cô rất muốn thành công. Cô không muốn tự lừa dối về tài năng của mình trong hội hoạ hoặc âm nhạc, nhưng lai muốn người khác tin rằng cô có tài thực sự.

Tất cả bức vẽđều có giá trị - có lẽ bức phác thảo nào ít hoàn thiện nhất lại có giá trị nhất. Tài năng của cô được tán thưởng, nhưng nếu cô vẽ ít hơn hoặc vẽ thêm gấp mười lần thì hai người bầu bạn của cô vẫn vui thú và ngưỡng mộ tất cả vẫn như thế. Cả hai đều cảm thấy vui sướng tột cùng. Một bức hoạ truyền thần hẳn làm vui lòng mọi người, và tài năng của cô Woodhouse hẳn là xuất chúng.

Emma nói:

-Không có nhiều loại khuôn mặt cho em. Chị chỉ tập tành với gia đình chị. Đây là bức hoạ cha chị - hình ảnh khác của ông - nhưng ông cảm thấy bồn chồn khi nghĩ đến ngồi làm mẫu, vì thế chị chỉ lén vẽ ông, cho nên bức hoạ trông không giống. Em xem này, đây là bức hoạ chị Weston, thêm một bức, thêm bức nữa, thêm bức nữa, em thấy đấy. Chị Weston thân yêu! Lúc nào cũng làm bầu bạn tốt của chị. Chị ấy sẵn lòng ngồi làm mẫu mỗi khi chị yêu cầu. Còn đây là chị gái, với vóc dáng mảnh mai thanh lịch và nét mặt khá giống như thật. Đáng lẽ chị đã vẽ được giống hơn nếu chị ấy chịu ngồi lâu hơn, nhưng chị ấy thúc hối chị vẽ bốn đứa trẻ nên không thể giữ im lặng. Kế tiếp, đây là chị thử vẽ ba trong số bốn đứa trẻ - đây này, Harry và John và Bella; đứa nào cũng trông giống hai đứa kia. Mẹ chúng nó mong mỏi chị vẽ đến nỗi chị không thể từ chối, nhưng em biết đấy, không thể nào bắt trẻ con ba hoặc bốn tuổi ngồi yên cho được, mà cũng khó vẽ chúng cho giống ngoài vóc dáng và làn da, chỉ trừ khi chúng có đường nét thô ráp. Đây là bức phác thảo của đứa thứ tư, lúc còn là em bé. Chị vẽ khi bé đang nằm ngủ trên chiếc ghế bành ọp ẹp như ổ rơm. Cậu bé ngoẹo đầu xuống rất tiện cho chị vẽ. Trông thật giống. Chị rất hãnh diện về bé George. Cái góc của chiếc ghế bành thì thật tốt. Đây là bức hoạ cuối cùng của chị - cô mở ra bản phác hoạ toàn thân của một thanh niên - bức cuối cùng và đẹp nhất - ông anh rể John Knightley của chị. Bức này không cần phải hoàn thiện nhiều lắm khi chị mangcất nó vì giận dỗi và thề rằng sẽ không bao giờ vẽ truyền thần nữa. Chị bị trêu tức sau bao nhiêu khổ nhọc khi chị thật sự vẽ rất giống. (chị Weston và chị đều đồng ý với nhau là rất giống người thật) - chỉ có điều quá đẹp nhưng đấy là lỗi theo hướng tích cực - thế mà chị Isabella thân yêu tội nghiệp lại chê bai "Ừ, có giống một tí, nhưng không thể hiện đúng người thật!" Phải cất công lắm mới thuyết phục được anh ấy chịu ngồi làm mẫu. Thế là chị không chịu được nên chị không bao giờ hoàn thiện bức hoạ, và như chị đã nói, chị thề là không bao giờ vẽ ai nữa. Nhưng vì Harriet, hoặc đúng hơn là vì chị, và do lẽ hiện tại không có cảnh chồng vợ, bây giờ chị sẽ bỏ qua lời thề.

Anh Elton lộ vẻ rất xúc động và thích thú với ý tưởng này, và nhắc lại:

-Đúng là hiện tại không có cảnh chồng vợ, như cô nhận xét. Rất đúng. Không có chồng và vợ.

Anh nói với ý thức rõ rệt đến nỗi Emma nghĩ liệu có nên để cho hai người được riêng tư ngay bây giờ hay không. Nhưng vì muốn vẽ nên cô phải tạm gác lại ý nghĩ ấy.

Rồi cô chọn được kích thước và kiểu của bức hoạ truyền thần. Cô sẽ vẽ toàn thân bằng mầu nước, giống như bức hoạ của anh John Knightley, với đối tượng kế bên lò sưởi.

Việc ngồi làm mẫu bắt đầu. Tươi cười và e thẹn, và cũng e không giữ được tư thái và dáng dấp đúng cách, Harriet thể hiện sự pha trộn đáng yêu của cảm xúc tươi trẻ dưới đôi mắt chăm chú của nhà hoạ sĩ. Nhưng họ không thể bắt đầu vì anh Elton cứ bồn chồn phía sau lưng cô và theo dõi từng nét vẽ của cô.

Cô nhận thấy anh chàng chọn ở vị trí để có thể nhòm ngó mà không gây phản cảm, nhưng cô vẫn muốn chấm dứt tình cảnh này. Thế nên cô yêu cầu anh đi ra chỗ khác, và chợt có ý tưởng yêu cầu anh đọc sách. Cô nghĩ "Giá như anh chàng chịu đọc sách cho hai người nghe thì thật là tử tế! Việc này sẽ tránh gây khó khăn cho mình và ngượng nghịu cho cô Smith".

Anh Elton sẵn lòng chiều theo. Harriet nghe anh đọc sách còn Emma được thoải mái mà vẽ. Cô vẫn phải cho phép anh chàng thỉnh thoảng đi đến nhòm ngó, nếu không như thế thì hoá ra không phải là cung cách của người đang yêu. Mỗi khi cây bút ngừng lại là anh chàng sẵn sàng nhảy đến, xem diễn tiến và cảm thấy say mê. Cô thấy vui với thái độ khích lệ như thế, do lòng ngưỡng mộ khiến cho anh nhận ra người trong bức hoạ giống người thật trong khi chỉ mới là nét vẽ phác. Cô không thể đánh giá cao trình độ thưởng thức mỹ thuật của anh, nhưng tình cảm và cử chỉ ân cần mà anh biểu lộ thì đúng là khác thường.

Việc ngồi làm mẫu hoàn toàn thoả đáng: Emma lấy làm hài lòng với bức vẽ phác ngày đầu nên muốn tiếp tục. Bức hoạ khá giống người thật, cô đã may mắn tìm được tư thế người mẫu thích hợp. Cô muốn hoàn thiện một chút cho khổ người cao lên một ít và tạo thêm vẻ thanh lịch. Cô tự tin cuối cùng mình sẽ có một bức hoạ đẹp để tôn vinh cho cả hai - một kỷ niệm

sống động về vẻ đẹp của một người và tài năng mỹ thuật của người kia. Thêm những mối kết giao mãn nguyện qua lòng gắn bó của anh Elton.

Harriet sẽ cần phải ngồi làm mẫu thêm ngày kế. Anh Elton nài nỉ được phép tham dự và còn đọc sách cho cả hai người nghe. Đúng là phải như thế.

Emma nói:

-Rất sẵn lòng. Chúng tôi sẽ rấtvui có anh tham gia.

Ngày kế lại có những màn lịch sự và tử tế, có thêm thành công và tự mãn đi kèm với tiến triển khá nhanh chóng trong bức hoạ làm cho cả ba người đều vui. Ai nhìn qua bức hoạ cũng thích, nhưng anh Elton còn thêm hồ hởi và biện hộ chống lại mọi lời chê bai.

Chị Weston nhận xét với anh:

-Cô Woodhouse mang đến cho người bạn của mình vẻ đẹp theo cách cô ấy muốn - nhất là muốn vẽ ra một người đang yêu\.đường nét của đôi mắt thì đúng, nhưng cô Smith không có chân mày và lông mi như thế. Khuyết điểm ở chỗ khuôn mặt cô ấy không giống như thế.

Anh đáp:

-Chị nghĩ như thế à? Tôi không đồng ý. Đối với tôi, bức hoạ xem ra rất giống về mọi sắc thái. Tôi chưa từng xem qua bức hoạ nào giống người thật đến thế. Chị biết đấy, ta nên tính đến ảnh hưởng của bóng tối.

Anh Knightley nói:

-Emma, em vẽ cô ấy có khổ người quá cao.

Emma biết cô đã vẽ như thế nhưng vẫn không muốn thừa nhận. Rồi anh Elton nồng nhiệt chen vào:
-ồ không! Chắc chắn không phải là quá cao; không quá cao tí nào. Xem này, cô ấy đang ngồi, nên lẽ tự nhiên là tạo đường nét khác lạ, ý tưởng đúng là như thế, và phải duy trì nét cân đối, anh biết đấy. Những nét cân đối trước và sau. Ô không! Bức họa thể hiện chính xác chiều cao của cô Smith. Chính xác là thế!

Ông Woodhouse nói:

-Bức hoạ thật đẹp. Vẽ đẹp lắm! con yêu ạ, bức hoạ nào của con cũng đẹp như thế. Bố không biết có ai vẽ tài tình như con. Có một điều bố không thích lắm, ở chỗ cô ấy trông như ngồi bên ngoài cánh cửa, chỉ với một khăn choàng nhỏ khoác trên vai, khiến cho người ta nghĩ cô bé có thể bị nhiễm lạnh.

-Nhưng bố ạ, bây giờ là mùa hè, một ngày ấm áp trong mùa hè. Bố hãy xem cái cây kia.

-Nhưng con ạ, ngồi bên ngoài cánh cửa thì không nên.

Anh Elton lên tiếng:

-Thưa bác, bác có thể nói vậy nhưng cháu phải nhìn nhận đấy là ý tưởng rất hay khi đặt cô Smith ngồi bên ngoài cánh cửa, gần bên cái cây với phong cách độc đáo! Nét ngây thơ trong cung cách của cô Smith, và còn nhiều nữa. Ôi, thật là đáng ngưỡng mộ! cháu thưởng thức mà không thấy chán. Cháu chưa từng thấy bức hoạ nào giống người thật đến thế.

Việc kế tiếp là đóng khung cho bức hoạ, và có vài trở ngại ở đây. Phải đặt hàng đúng chỗ, phải làm khung ở London, phải giao cho người thông minh nào đấy có trình độ thưởng thức tin cậy được. Thường thì Isabella làm việc này, nhưng bây giờ là tháng Mười Hai nên không thể nhờ vả cô. Ông Woodhouse không muốn cô ra khỏi nhà giữa làn sương mù của tháng Mười Hai. Nhưng khi vừa nghe đến chuyện trở ngại là anh Elton có cách giải quyết ngay. Tinh nịnh đầm của anh lúc nào cũng ở mức cảnh giác cao độ. “Nên giao công việc này cho anh ấy, hẳn anh sẽ vui thích vô bờ mà nhận lời! anh sẽ đi London bất kỳ lúc nào. Khó mà nói được anh cảm thấy hân hạnh đến thế nào khi được giao chuyện sai vặt này”.
Cô vẫn còn vương vấn với ý nghĩ “Anh chàng thật là tử tế! Bản thân mình không muốn làm phiền anh ấy đến thế”. Rồi mọi việc cũng được sắp đặt xong sau những lời khẩn cầu và trấn an lặp đi lặp lại.
Anh Elton sẽ mang bức hoạ đi London, chọn cáikhung và chỉ dẫn cách thức, còn Emma nghĩ cô có thể gói bức hoạ cho an toàn mà không làm phiền anh, trong khi anh ra vẻ e rằng cô làm phiền mình chưa đủ.

Khi anh đón nhận bức hoạ, anh khẽ thốt:

-Quả làmột chuyến hàng quý giá!

Emma nghĩ "Anh chàng hầu như quá xun xoe nên không biết yêu. Mình cho là thế, nhưng hẳn có hàng trăm cách yêu. Anh là một thanh niên tuyệt vời và rất hợp với Harriet. "chính xác là thế", như cách anh nói ; nhưng anh cũng thở dài và héo hon, luôn chờ đợi lời khen tặng quá mức chịu đựng của mình với tư cách là người chủ hôn. Mình là người được nịnh đầm hàng thứ hai. Nhưng đấy là anh tỏ vẻ biết ơn vì Harriet!"

Chương 7

Đúng vào ngày anh Elton đi London, Emma có thêm một việc phục vụ cô bạn nhỏ. Như thường lệ, Harriet đến thăm Hartfield sau bữa ăn sang, ngồi chơi một lúc rồi trở về nhà và quay lại. Với vẻkhích động, vội vã, cô cho biết đã xảy ra một chuyện lạ lùng mà cô muốn thuật lai. Cô chỉ thuật lại trong nửa phút là xong. Ngay khi cô trở về nhà bà Goddard, cô nghe anh Martin đã đến trước đấy một giờ. Khi biết cô đi vắng, anh để lại một gói nhỏ của em gái anh rồi ra về. Cô mở gói quà ra và thấy có hai ca khúc mà cô cho Elizabeth mượn để chép, một bức thư của anh Martin viết cho cô, tỏ ý muốn kết hôn với cô. Ai có thể nghĩ đến chuyện này? Cô quá kinh ngạc nên không biết phải làm gì. Đây đúng là lời cầu hôn, đây là bức thư với lời lẽ thật hay, ít nhất cô nghĩ như thế. Anh viết như thể anh thật lòng yêu cô tha thiết - nhưng cô không chắc - vì thế cô đi vội đến để hỏi cô Woodhouse xem mình phải làm thế nào.
Emma cảm thấy phần nào xấu hổ thay cho cô bạn vi cô này đã ra vẻ hài lòng đến thế và ngờ vực đến thế. Cô thốt lên:

-Chắc chắn là anh chàng cho rằng có cầu hôn cũng không mất mát gì. Anh ta cố trèo cao nếu có thể được.

Harriet kêu lên:

-Chị muốn đọc lá thư không? Xin chị hãy đọc. Em muốn chị đọc.

Emma không cảm thấy phiền hà khi bị thúc giục. Cô đọc lá thư và kinh ngạc. Lời lẽ trong thư vượt quá mức cô trông đợi. Không có lỗi văn phạm nào, còn bố cục thì xứng với một nhà quý phái. Từ ngữ tuy đơn giản nhưng quyết đoán và không kiểu cách, còn ý tình thì đúng như cách người viết muốn tỏ lộ. Lá thư ngắn nhưng thể hiện cảm nhận tốt, tâm tư nồng nàn, không câu nệ, đúng mức, thậm chí tinh tế. Cô định thần suy nghĩ trong tiếng nói "À… à.." trong khi Harriet lo lắng muốn nghe ý kiến, rồi cuối

cùng cô bé bắt buộc phải thêm "Có phải đây là lá thư hay? Hoặc là quá ngắn?"

Emma chậm chạp trả lời:

-Vâng, đúng là một lá thư viết rất hay. Harriet à, lá thư hay đến nỗi khi xét qua mọi điều, chị nghĩ một trong các chị em của anh ấy hẳn đã giúp anh viết. Chị khó tưởng tượng một thanh niên mà chị trông thấy nói chuyện với em hôm nọ lại có thể tự bày tỏ ý tưởng hay đến thế nếu để tự anh viết ra, nhưng đấy không phải là văn phong của phụ nữ, chắc chắn không phải vì quá quyết đoán và súc tích, không có nhiều lời lẽ theo cung cách phụ nữ. Chắc chắn anh ấy là người nhậy cảm, và chị đoán có thể anh có tài năng thiên bẩm để suy nghĩ quyết đoán và minh bạch, rồi khi anh ấy cầm cây bút thì ý tưởng của anh tự nhiên tìm được ngôn từ đúng cách. Vài người đàn ông có thiên bẩm như thế. Vâng, chị hiểu được đầu óc như thế. Mạnh mẽ, quyết đoán với tình cảm chừng mực, không thô kệch. Harriet à - cô trả lại bức thư - một bức thư viết hay hơn chị tưởng.

Harriet vẫn có ý trông chờ ý kiến:

-À... à… và… em phải làm gì?

-Em phải làm gì! Về chuyện gì? Ý em muốn hỏi về lá thư hả?

-Vâng.

-Nhưng em còn nghi ngờ gì nữa? Dĩ nhiên là em phải phúc đáp, và phúc đáp nhanh lên.

-Vâng. Nhưng em phải nói gì? Chị Woodhouse thân yêu, xin chị cho em biết ý kiến.

-À không, không! Em nên tự viết thì hơn. Chị tin em có thể biểu lộ ý mình rất đúng mực. Điều thứ nhất là nếu người ta chưa hiểu ý em thì cũng chả sao. Em phải có ý dứt khoát, không có điểm nào nghi ngại hoặc do dự. Đương nhiên là tâm tư của em có ý cảm khái hoặc e ngại mình sẽ gây đau khổ - chị đoán thế. Nhưng em không cần phải viết với ý nghĩ lo lắng cho anh ấy vì bị thất vọng.

Harriet cúi mặt nói:

-Thế thì chị cho là em nên khước từ anh ấy.

-Nên khước từ anh ấy! Em Harriet thân yêu, em có ý gì? Em còn có ý phân vân nào chăng? Chị nghĩ - nhưng chị xin lỗi, có lẽ chị đã lầm. Chắc chắn chị hiểu lầm em, nếu em còn có ý băn khoăn về nội dung của câu trả lời. Chị ngỡ em hỏi ý kiến về ngôn từ.

Harriet im lặng.

Không cần phải giữ e dè, Emma tiếp tục:

-Chị đoán em định trả lời chấp nhận.

-Không, không có, đấy là, em không định thế. Em phải làm gì? Chị khuyên em nên làm gì? Chị Woodhouse thân yêu, xin chị nói cho em biết phải làm gì.

-Harriet, chị không khuyên em gì cả. Chi không muốn dính dáng vào chuyện này. Đây là việc mà em phải giải quyết bằng tâm tư của em.

Harriet nhìn qua bức thư, nói:

-Em không ngờ anh ấy yêu em đến thế.

Emma im lặng một lúc rồi bắt đầu e sợ bức thư có thể gây ma lực quá mạnh, vì thế cô nghĩ mình nên nói ra:

-Harriet ạ, chị đưa ra nguyên tắc thế này: nếu một thiếu nữ còng dùng dằng liệu có nên chấp thuận người thanh niên hay không, thì chắc chắn cô ta nên từ khước. Nếu cô còn lưỡng lự việc chấp thuận thì cô phải thẳng thắn từ chối. Để tư tưởng nghi ngại vương vấn với phân nửa tâm tư thì không nên. Chị nghĩ với tư cách là người bạn và là người lớn tuổi hơn nên chị mới nói nhiều đến thế. Nhưng không nên cho rằng chị muốn gây ảnh hưởng đến em.

-Ô không! Em tin chắc chị rất tốt bụng với em, nhưng giá như chị khuyên em nên làm gì là tốt nhất… không, không, em không có ý như thế… như chị nói, người ta cần phải xác định tư tưởng… người ta không

nên lưỡng lự… .Đây là chuyện rất nghiêm túc. Có lẽ tốt nhất là từ chối… Chị nghĩ em có nên từ chối không?

Emma mỉm cười một cách khoan dung:

-Chị không thể khuyên em theo cách nào. Em là người phán xét tốt nhất cho hạnh phúc của riêng em. Nếu em đánh giá anh Martin cao hơn bất kỳ ai khác, nếu em nghĩ anh ấy là thanh niên hiền hoà nhất trong số những người em giao tiếp, thì tại sao em còn lưỡng lự? Harriet, Harriet ơi, em đừng dối lòng nữa, đừng để sa đà vào lòng cảm khái và đam mê. Vào lúc này, em đang nghĩ đến ai nhiều nhất?

Những dấu hiệu đều theo chiều hướng thuận lợi. Thay vì trả lời, Harriet quay mặt đi trong vẻ băn khoăn, đứng suy tư kế bên lò sưởi, không biết rằng mình đang vặn xoắn lá thư trong bàn tay. Emma kiên nhẫn chờ đợi kết quả với niềm hy vọng dâng cao.

Cuối cùng, với một ít lưỡng lự, cô nói:

-Chị Woodhouse, vì chị đã không khuyên em lời nào, em đành phải tự quyết định. Bây giờ em đã quyết, và thật sự quyết định - là từ khước anh Martin. Chị nghĩ em làm đúng không?

-Đúng, hoàn toàn đúng, em Harriet thân yêu ạ, đúng là em phải làm như thế. Trong khi em còn đang suy nghĩ thì chị giấu kín tư tưởng của mình, nhưng bây giờ khi em đã quyết định rồi thì chị không ngần ngại gì mà đồng thuận với em. Harriet thân yêu, chị thấy vui về chuyện này. Chi sẽ rất đau khổ nếu không có em làm bầu bạn khi em kết hôn với anh Martin. Trong khi em còn giao động một chút thì chị không muốn nói gì cả vì chị không muốn gây ảnh hưởng, tuy chị có thể mất một người bạn. Chi hẳn không thể đến chơi với bà Robert Martin của nông trang Abby Mill. Bây giờ chị tin rằng mãi luôn có em.

Harriet cảm động sâu sắc vì đã không lường trước tình huống này. Cô kinh ngạc thốt lên:

-Chị không thể đến chơi với em! Không, đúng là chị không thể, nhưng trước đây em đã không nghĩ đến việc này. Hẳn là chuyện kinh khủng!

nhưng may mà ta đã thoát! Chị Woohouse thân yêu, em không muốn rời bỏ niềm vui và vinh hạnh được thân quen với chị để đổi lấy bất cứ thứ gì khác trên đời này.

-Harriet, đúng thế, nếu xa em chị sẽ buồn lắm. Em sẽ tự xa rời xã hội tốt. Chị sẽ phải chịu mất em.

-Trời ơi! Làm thế nào em chịu được! nếu em không được đến chơi ở Hartfield hẳn em sẽ chết mất!

-Em thân yêu ơi! Em mà bị giam mình ở nông trang Abbey Mill! Em mà sống giữa xã hội những người thất học và thô lỗ suốt đời! chị tự hỏi làm thế nào anh ta đủ tự tin mà ngỏ lời với em. Anh ta hẳn phải nghĩ về mình khá cao.

Harriet có đủ trực quan để chống lại lời bình phẩm:

-Em không cho là anh ấy tự dối lòng, ít nhất anh ấy có tư cách tốt, em luôn cảm kích với anh và đánh giá cao anh ấy. Nhưng đấy là chuyện khác, và chị biết đấy, cho dù anh ấy yêu em không có nghĩa là em yêu anh ấy, em phải công nhận rằng từ lúc đến chơi ở đây em đã gặp gỡ nhiều người, và nếu ta phải so sánh theo ngoại hình và tư cách… thật ra không có so sánh gì cả, một người trông thật đẹp trai và hiên hoà. Tuy nhiên, em thật sự nghĩ anh Martin là một thanh niên dễ thương, em nghĩ tốt về anh ấy. Anh ấy để ý nhiều đến em - và đã viết cho em một bức thư như thế - nhưng còn việc rời xa chị, thì là việc em không muốn.

-Cảm ơn, cảm ơn. Cô bạn nhỏ dễ thương của chị. Chúng ta sẽ không xa nhau. Phụ nữ không nên kết hôn chỉ vì được tỏ tình, hoặc vì anh ta yêu mình và có thể viết một lá thư xem được.

-Ô, không, nhưng đấy chỉ là một lá thư ngắn.

Emma cảm thấy cô bạn nhỏ thiếu nhận thức, nhưng muốn bỏ qua với ý nghĩ "Đúng lắm, và đấy sẽ là niềm an ủi nhỏ cho em khi thấy chồng mình có thể viết một lá thư, hay tuy mỗi ngày đều có những cử chỉ như anh hề"".

-À đúng, thật là ngắn. Không ai màng đến một lá thư. Điều quan trọng là luôn được hạnh phúc với người làm bầu bạn tốt. Em đã nhất quyết từ khước anh ấy, nhưng em phải làm cách nào? Em sẽ phải nói gìđây?

Emma trấn an cô bạn nhỏ rằng trả lời không phải là khó, và khuyên cô nên viết thư ngay cho anh chàng. Cô bé bằng lòng và mong được Emma giúp đỡ. Dù Emma tiếp tục từ chối, cuối cùng cô vẫn giúp viết từng câu. Khi đọc lá thư của anh chàng để trả lời, một cảm giác xiêu lòng lại đến, vì thế cần chấn chỉnh tâm tư cô bé bằng vài câu từ có tính quyết đoán. Cô bé tỏ vẻ lo lắng về việc làm cho anh chàng đau khổ, băn khoăn không rõ mẹ và các em gái anh có nghĩ và nói gì, và mong họ đừng cho rằng cô vô cảm, đến nỗi Emma tin rằng gía như anh trai trẻ xuất hiện ngay lúc này thì hẳn anh đã được chấp nhận.
Tuy nhiên cô bé đã viết xong lá thư, niêm phong rồi gửi đi. Công việc thế là kết thúc, và HHHarriet lại được an toàn. Cô ủ rũ suốt buổi tối, nhưng Emma chấp nhận nỗi tiếc nuối dễ thương, và thỉnh thoảng giúp cô bé nguôi ngoai bằng cách nói về tình thương mến của mình, và đôi lúc nhắc đến anh Elton.
Cô bé nói với giọng buồn rầu:

-Em sẽ không bao giờ được mời đến Abby Mill nữa.

-Đúng, Harriet của chị, vì nếu em còn tới đấy thì chị không chịu được với ý tưởng là phải xa cách với em. Ở Hartfield cần em hơn nên em không thể chia sẻ thời gian cho Abbey Mill.

-Và chắc chắn là không bao giờ em nên đến Abbey Mill, vì em chỉ thấy vui ở Hartfield.
Một lúc sau cô bé lại nói:

-Em nghĩ bà Goddard sẽ rất ngạc nhiên nếu biết chuyện gì đã xảy ra. Em chắc chắn cô Nash sẽ ngạc nhiên, vì cô Nash cho là em gái mình có cuộc hôn nhân tốt đẹp trong khi cô ấy chỉ là người bán vải.

-Người ta hẳn thấy tiếc cho giáo viên quá kiêu hãnh hoặc tinh tế, Harriet ạ. Chị dám chắc cô Nash sẽ ganh tị với em khi em có một cơ hội hôn nhân. Ngay cả việc anh chàng kia muốn chinh phục em cũng là chuyện sang giá dưới mắt cô ấy. Cô ấy không biết gì vê cơ hội tốt hơn của em. Việc một

thanh niên có lòng để ý đến ai thì ở Highbury người ta chưa quan tâm. Chị nghĩ từ nay về sau, chỉ có hai chị em ta là hiểu được tình ý của anh ấy ra sao.

Harriet đỏ mặt và mỉm cười, nói cô không biết tại sao người ta yêu mến mình đến thế. Cô cảm thấy vui khi nghĩ về anh Elton, nhưng ít lâu sau cô lại bứt rứt về việc đã từ khước anh Martin. Cô nói nhỏ nhẹ:

-Bây giờ anh ấy đã nhận được thư em. Em không rõ họ đang làm gì, liệu các chị em gái anh ấy có hay biết không, nếu anh ấy buồn thì họ cũng sẽ buồn. Em mong anh ấy sẽ không phiền trách lắm.
Emma nói:

-Hày nghĩ đến những người bạn của chúng ta không hiện diện ở đây nhưng đang làm một việc thú vị hơn. Có lẽ vào lúc này anh Elton đang cho mẹ và các chị em của anh ấy xem bức hoạ của em, nói với họ rằng người thật còn đẹp hơn, và sau khi họ hỏi đi hỏi lại năm, sáu lần anh ấy mới nói tên của em ra, cái tên thân thương của em.

-Bức hoạ của em! Nhưng anh ấy đã gửi bức họa đến Phố Bond mà.

-Anh ấy mà như thế! Vậy thì em không hiểu gì về anh Elton. Không, em Harriet khiêm tốn thân yêu ơi, chắc chắn là bức hoạchỉ nằm ở phố Bond đến khi anh lên ngựa vào ngày mai. Anh sẽ mang nó theo bên mình cả buổi tối nay, là nguồn khuây khoả cho anh, niềm vui của anh. Bức hoạ sẽ giúp gia đình anh ấy hiểu về tâm tư của anh, giới thiệu em với họ, mang đến tình cảm trìu mến về bản chất của chúng ta, khuấy động nỗi hiếu kỳ và ý muốn làm quen. Tất cả những gì họ tưởng tượng mới hứng thú làm sao, sôi động làm sao, bất ngờ làm sao, bận lòng làm sao!

Harriet mỉm cười, và lần này cô cười tươi tắn hơn.

Chương 8

Harriet lưu lại Hartfield đêm hôm ấy. Trong vài tuần nay, cô đã chia hơn phân nửa thời gian của mình cho nơi này, và dần dần cô được thu xếp một phòng riêng, Emma phán đoán cách tốt nhất, an tâm nhất và tử tế nhất là lúc này nên giữ cô bé ở bên mình càng nhiều càng tốt. Buổi sáng hôm sau, cô bé phải đi đến nhà bà Goddard trong một, hai giờ đồng hồ, rồi được phép đi đến ở tại Hartfield để thỉnh thoảng mới về thăm bà.

Trong khi cô bé đi vắng, anh Knightley đến, ngồi chuyện trò một lúc với ông Woodhouse và Emma cho đến lúc ông Woodhouse cần đi dạo và Emma cùng anh khuyên ông không nên bỏ sót việc vận động dù ông thấy như thế là thất lễ. Anh Knightley không quan tâm nhiều đến phép tắc, vì thế trả lời một cách ngắn gọn và cả quyết những lời lẽ dông dài xin kiếu lỗi và thái độ lưỡng lự theo xã giao củaông.

Ông nói:

-Nếu cháu bỏ lỗi cho bác, bác tin cháu không cho là bác kém xã giao khi nghe theo lời khuyên của Emma mà đi dạo một lát. Vì mặt trời đã lên, bác nghĩ nhân lúc này đi ba vòng nếu được. Cháu Knightley, bác đành thiếu lịch sự với cháu. Bọn già nua yếu đuối như bác nghĩ mình có đặc quyền.

-Bác thân yêu ạ, xin cứxem cháu như người nhà.

-Con gái bác thay mặt bác tiếp khách rất giỏi, Emma sẽ rất vui mà hầu tiếp cháu. Vì thế, bác mong cháu bỏ lỗi để bác làm ba vòng - buổi đi dạo mùa đông của bác.

-Bác ạ, làm được thế là tốt rồi.

-Cháu Knightley, bác không thể rủ cháu cùng đi cho vui, vì bác phải đi rất chậm khiến cháu sẽ buồn chán. Hơn nữa, cháu còn phải đi bộ một quãng đường xa hơn để trở về tu viện Donwell.

-Cảm ơn bác, xin cảm ơn. Cháu sắp đi bây giờ. Bác nên đi càng sớm càng tốt, cháu đi tìm áo choàng và mở cổng vườn cho bác.

Cuối cùng ông Woodhouse đi ra, nhưng thay vì ra về ngay, anh Knightley lại ngồi xuống, dường như muốn chuyện trò thêm. Anh bắt đầu nói về Harriet, nói với những lời đề cao mà Emma chưa từng nghe trước đây. Anh nói:

-Anh thấy cô ấy không đến mức đẹp như em đánh giá, nhưng là người con gái xinh xắn và có tính tình tốt. Tư cách của cô bé tuỳ thuộc vào người cô giao du, và nếu chơi với người tốt cô ấy sẽ là một phụ nữvô có phẩm giá.

-Em vui mà thấy anh nghĩ như thế, còn về người tốt thì không thiếu.

Anh nói:

-Này, em nôn nóng muốn nghe lời khen, thế nên anh phải nói ngay rằng em đã giúp nâng cao tư cách của cô bé. Em đã giúp cô ấy bỏ lối cười khúc khích của nữ sinh trung học, đúng là nhờ có em.

-Cảm ơn anh. Em hẳn sẽ lo đến mụ người nếu không tỏ ra hữu dụng gì cả, nhưng không phải ai cũng khen. Chính anh cũng ít khen em.

-Sáng nay em đang chờ cô bé đến phải không?

-Em đang chờ hầu như từng giây phút. Cô ấy đã đi lâu hơn dự kiến.

-Có chuyện gì đấy đã giữ chân cô bé lại, có lẽ là vài người khách.

-Những lời đồn đại ở Highbury! Những người độc ác đáng chán!

-Có thể Harriet không xem mọi người là đáng chán như em nghĩ.

Emma hiểu đó là sự thật, vì thế không nói gì cả.

Anh mỉm cười nói thêm:

-Anh không giả vờ cả quyết về thời giờ hoặc nơi chốn, nhưng anh phải nói cho em rõ anh có lý do xác đáng để tin cô bạn nhỏ của em chẳng bao lâu sẽ được nghe điều gì đó có lợi cho cô ấy.

-Thật à? Điều ấy ra sao? Về việc gì?

Anh vẫn mỉm cười:

-Một việc rất ngiêm túc. Em cứ tin thế đi.

-Rất nghiêm túc! Em chỉ có thể nghĩ đến một việc: ai có lòng thương tưởng đến cô? Ai đã thổ lộ chuyện thầm kín cho anh biết?

Emma rất nóng lòng mong anh Elton hé lộ tâm tư. Anh Knightley vốn là bạn và là người cố vấn, vì thế cô tin anh Elton đã hỏi ýkiến anh.

Anh Knightley đáp:

-Anh có lý do để nghĩ rằng Harriet Smith chẳng bao lâu sẽ nhận được lời cầu hôn, và đấy là từ một người rất tốt - người này là Robert Martin. Chuyến thăm viếng của cô bé đến Abbey Mill vào mùa hè này có lẽ đã tạo cơ hội cho anh ta. Anh ta tha thiết yêu và muốn cưới cô ấy.

Emma nói:

-Anh ấy rất thành tâm, nhưng anh ấy có chắc Harriet sẽ chấp nhận không?

-À, à, thế thì phải tỏ tình ý cho cô bé biết. Liệu việc này có kết quả không nhỉ? Hai ngày trước anh ấy có đến tu viện để hỏi ý kiến anh về việc này. Anh ấy biết anh xem trọng anh ấy cùng gia đình anh ấy, và anh nghĩ anh ấy xem anh là người bạn thân thiết nhất. Anh ấy đến hỏi anh liệu có đường đột quá không khi đi đến quyết định nhanh như thế, anh có nghĩ cô ấy còn quá trẻ không. Tóm lại liệu anh có đồng ý với chọn lựa của anh ấy hay không vì anh ấy lo có lẽ cô bé tự xem mình thuộc giai cấp cao hơn (nhất là từ lúc em đã tạo ảnh hưởng này cho cô bé).

“Anh rất vui với mọi lời anh ấy tỏ bày. Anh chưa bao giờ nghe lời lẽ của ai đúng tình như từ con người của Robert Martin. Anh ấy luôn ăn nói có chủ đích, cởi mở, thẳng thắn mà còn có suy xét. Anh ấy bày tỏ tất cả về hoàn cảnh và dự kiến của anh ấy và những gì họ định thực hiện sau khi kết hôn. Anh ấy là một thanh niên rất tốt xét theo cả hai cương vị con trai trong gia đình và anh của các cô em gái. Anh sẵn lòng khuyên anh ấy nên kết hôn.

Anh ấy đã minh chứng với anh là có đủ điều kiện vật chất cho việc này, và anh tin anh ấy không thể lo toan được tốt hơn nữa. Anh cũng khen ngợi cô bé, và làm cho anh ấy ra về vui vẻ. Nếu anh ấy chưa từng đánh giá cao ý kiến của anh thì bây giờ hẳn sẽ nghĩ tốt về anh, và anh tin chắc anh ấy ra về mà nghĩ rằng anh là bằng hữu và cố vấn đắc lực nhất. Việc này xảy ra vào tối hôm kia.

"Bây giờ ta có thể đoán ra rằng anh ấy sẽ không mất nhiều thì giờ để thổ lộ với cô bé, và vì hôm qua anh ấy chưa nói, có lẽ hôm nay anh ấy sẽ đi đến nhà bà Goddard. Thế là cô bé được một người khách giữ chân mà cô không nghĩ đấy là người đáng chán chút nào cả.

Emma đã mỉm cười trong khi anh nói, bây giờ cô hỏi:

-Anh Knightley, xin anh cho biết làm thế nào anh cho là anh Martin đã không nói ra ngày hôm qua?
Anh có vẻ ngạc nhiên:

-Đúng thế. Anh không chắc tuyệt đối, nhưng có thể suy luận. Có phải cô bé đã ở bên em cả ngày không?

Cô đáp:

-Này, em sẽ cho anh rõ đôi điều để đáp lại việc anh đã cho em biết. Anh ấy nói ra ngày hôm qua - biên thư thì đúng hơn - và đã bị từ khước.

Cô phải lặp lại nhiều lần anh Knightley mới tin. Mặt anh ửng đỏ vì ngạc nhiên và bực mình. Anh đứng lên trong dáng vẻ khinh bỉ tột độ và nói:

-Thế thì cô ấy khờ khạo hơn là anh nghĩ. Cái cô ngốc nghếch này làm sao thế?

Emma cất cao giọng:

-Đúng là đàn ông luôn cảm thấy khó hiểu khi một phụ nữ khước từ lời cầu hôn. Đàn ông luôn nghĩ rằng phụ nữ phải sẵn sang đón nhận khi có người đặt vấn đề với cô ta.

-Vôlý! Đàn ông không ai nghĩ như thế. Nhưng ý nghĩa của chuyện này là như thế nào? Harriet Smith mà từ khước Robert Martin à? Quả thật là điên rồ, nhưng anh hy vọng em đã nhầm lẫn.

-Em đã đọc qua thư phúc đáp của của ấy! - không còn nghi ngờ gì nữa.

-Em đã đọc qua thư phúc đáp! Em còn viết thư phúc đáp nữa. Emma, chuyện này là do em gây ra. Em đã thuyết phục cô ấy nên từ khước.

-Nếu em có thể thuyết phục (mà em không hề cho phép mình làm như thế), em không cho là mình đã làm sai. Anh Martin là một thanh niên đáng kính nhưng em nghĩ anh ấy không xứng đôi với cô bé. Em còn lấy làm ngạc nhiên là anh ấy dám mơ tưởng việc cầu hôn. Theo như anh thấy, anh ấy cũng đã lưỡng lự. Đáng tiếc là anh ấy đã vượt qua được sự lưỡng lự này.

Anh Knightley cao giọng ta thán một cách sôi nổi:

-Marin mà không xứng đôi với Harriet!

Anh bình tâm lại một hồi, rồi thêm:

-Đúng vậy, anh ấy không xứng đôi vi ở tầm cao hơn về nhận thức, cũng như gia cảnh. Emma, em đã mù quáng vì em thương mến cô bé quá mức. Liệu Harriet Sminh dựa vào đâu - hoặc là do lai lịch, bản thân hoặc học thức - để tạo vị thế cao hơn Robert Martin? Không ai rõ cha mẹ cô bé là ai, có lẽ cô không có của cải vật chất gì cả, và chắc chắn là không có nhân thân đáng vị nể. Người ta chỉ biết cô là học sinh nội trú ở một trường tầm tầm. Cô không phải là người có óc phán xét giỏi, cũng không phải có tri thức cao. Cô không được giáo dục để làm việc gì hữu dụng, cô còn quá trẻ và quá giản đơn nên không thể tiếp thu điều gì có ích cho mình. ở tuổi này cô không có kinh nghiệm gì với cuộc đời, và với đầu óc còn khờ khạo hẳn cô không được trang bị gì để tự lập thân. Cô xinh và hiền, chỉ có thế.

“Anh, anh chỉ có chút băn khoăn là về phần anh ấy, có thành quả chưa cân xứng với khả năng, và thân thể kém cỏi. Về tình trạng vật chất, anh cho là anh ấy có thể làm tốt hơn, còn nếu có người bạn đời biết điều và đắc lực thì vật chất còn khá hơn nữa. Nhưng anh không thể lý luận như thế đối với một người đang yêu, vả lại anh còn tin cô ấy sẽ không phải chịu thiệt gì để

sống trong gia cảnh như thế mà với người tháo vát như anh ấy thì sẽ khấm khá hơn lên. Anh nghĩ cuộc hôn nhân này là có lợi cho cô ấy, và không có chút băn khoăn nào (đến bây giờ anh vẫn không có) khi cho rằng cô ấy đã gặp vận may.

"Anh cũng tin là em sẽ cảm thấy hài lòng. Anh đã nghĩ ngay rằng em sẽ không thấy tiếc vì cô bạn rời xa Highbury khi cô ấy được yên bề gia thất tốt như thế. Anh còn nhớ đã nhủ thầm "Ngay cả Emma dù có ý che chở cho Harriet cũng phải nghĩ đây là cuộc hôn nhân tốt".

-Em phải lấy làm ngạc nhiên vì anh hiểu quá ít về Emma nên mới nhủ thầm như thế. Cái gì? Anh thử nghĩ xem một nông dân (anh Martin chỉ là thế theo mọi cảm nhận và giá trị) mà lại có cuộc hôn nhân tốt với cô bạn thân của em! Em mà lại không tiếc cô rời xa Highbury để cưới người mà em chưa bao giờ chịu giao thiệp! em ngạc nhiên thấy anh nghĩ như thế. Tin em đi, cảm nghĩ của em hoàn toàn khác. Em bắt buộc phải cho rằng lời anh nói là không công tâm chút nào. Anh không công tâm khi nói về thân thế của Harriet. Những người khác và cả em đều phán xét khác hẳn. Anh Martin có thể giàu có hơn, nhưng chắc chắn anh ấy ở địa vị xã hội thấp hơn. Xã hội mà cô ấy giao du còn cao hơn xã hội của anh ấy nhiều. Hôn nhân là chiều hướng đi xuống của cô ấy.

-Chiều hướng đi xuống đối với nhân thân không chính đáng và đầu óc kém tri giác, để kết hôn với một người nông dân tử tế, đáng kính, thông minh!

-Về lai lịch của của ấy,tuy theo pháp lý thì cô không là gì cả, nhưng không nên xét qua nhận thức thông thường. Cô ấy không nên bị buộc phải trả giá vì người khác lầm lỡ, không nên bị ràng buộc với người đã nuôi nấng cô. Chắc chắn cha cô ấy là một nhà quý tộc - lại là quý tộc có tiền của. Cô được mức cấp dưỡng rất cao để không thiếu thứ gì trong cuộc sống. Em thấyrõ ràng cô là con của một nhà quý tộc, ai cũng rõ cô giao du với các con gái nhà quý tộc. Cô ấy ở tầng lớp cao hơn anh Robert Martin.

Anh Kinghtley nói:

-Dù cho cha mẹ cô ấy là ai, dù cho ai đang lo nuôi nấng cô ấy, thì họ vẫn không dự kiến cô ấy sẽ được đưa vào cái mà em gọi là xã hội tốt. Sau khi đã nhận được nền học vấn hoàn toàn khác biệt, cô ấy được để tự do hành động dưới sự quản lý của bà Goddard, giao du với những người quen biết củabà Goddard. Bạn bè cô hiển nhiên nghĩ thế là tốt cho cô, mà đúng là tốt thật. Bản thân cô ấy không mong mỏi gì hơn. Trước ngày em muốn cô ấy làm bầu bạn với em thì đầu óc cô ấy không có định kiến khinh rẻ ai và không có ước nguyện gì cao xa hơn. Cô ấy vẫn cảm thấy thoả nguyện khi đến với gia đình họ Martin. Lúc ấy cô đã không nghĩ mình ở địa vị cao hơn. Nếu có thì là do bây giờ em đặt ra. Emma ạ, em không phải là người bạn của Harriet Smith. Robert Martin hẳn chẳng bao giờ muốn tiến xa đến thế nếu anh ấy không tin rằng cô bé đã thuận lòng. Anh hiểu rõ anh ấy. Anh ấy có cảm nghĩ rất thực nên sẽ không bầy tỏ với người con gái vì lòng ích kỷ mà mong cưới cô ấy. Còn nói về tính tự cao tự đại thì anh ấy không hề có. Em tin anh đi, anh ấy đã thấy được khích lệ.

Emma thấy không nên trả lời trực tiếp về nhận xét này. Theo vào đó, cô chọn chủ đề của mình:

-Anh là bạn rất thân của anh Martin, nhưng như em đã nói, như thế là không công tâm với Harriet. Ý Harriet muốn có hôn nhân tốt không phải là đáng khinh như anh nói. Cô ấy không khôn khéo nhưng cô suy xét hay hơn là anh nghĩ, và óc hiểu biết của cô ấy không đáng bị xem rẻ đến thế. Tuy nhiên bỏ qua điều này và giả dụ cô ấy chỉ xinh và hiền như anh nhận xét, em phải nói là theo mức độ ấy những lời đề cao của người ta không phải là tầm thường. Có đến chín mươi chín trong số một trăm người nghĩ cô ấy đúng là một thiếu nữ đẹp. Khi nào mà đàn ông vẫn quan tâm đến nhan sắc, khi nào mà họ chưa thương yêu đầu óc tri thức thay cho dung nhan kiều diễm, thì một thiếu nữ dễ thương như Harriet vẫn còn được ca ngợi.

"Còn vẻ thuỳ mị của cô ấycũng là yếu tố đáng kể, bao hàm cả tư cách tử tế, thái độ rất khiêm tốn về mình và tính hoà đồng với mọi người. Em sẽ rất ngạc nhiên nếu thanh niên các anh không công nhận nhan sắc như thế và tính tình như thế là ưu điểm cao nhất của phụ nữ.

-Emma, khi nghe em nguỵ biện, anh gần đi đến đồng ý với em. Thà đừng có lý trí còn hơn là lạm dụng nó như cách của em.

Cô đùa cợt:

-Đúng thế! Em biết đấy là cảm nghĩ của thanh niên các anh. Em biết Harriet đúng là mẫu người mà tất cả các anh đều thích - vì vừa làm mê muội lý trí vừa thoả mãn óc suy xét của các anh. Ôi chao! Harriet tha hồ mà chọn lựa. Ngay cả nếu chính anh kết hôn thì cô ấy đúng là mẫu người cho anh. Và nếu cô bé mười bảy tuổi, mới bước vào đời, mới bắt đầu tạo dựng mối quen biết, thì ta có nên băn khoăn hay không chỉ vì cô từ khước lời cầu hôn đầu tiên? Không nên, ta cần để cho cô có thời giờ xemxét quanh mình.

Anh Knightley nói:

-Anh luôn nghĩ tình thân giữa hai em là rất ngốc nghếch, dù anh chỉ giữ trong đầu ý nghĩ này. Nhưng bây giờ anh nhận ra rằng đấy là rất không may cho Harriet. Em thổi phồng cho cô ấy ý tưởng về nhan sắc của cô ấy, về vọng tưởng của cô ấy mà chỉ trong thời gian ngắn không ai quanh cô ấy tỏ ra xứng đôi. Tính phù phiếm tiêm nhiễm một đầu óc yếu đuối sẽ gây ra nhiều tai hại. Thiếu nữ dễ có vọng tưởng quá cao. Cô Harriet Smith có thể không có nhiều lời cầu hôn đến nhanh như thế, dù cho cô ấy rất xinh. Thanh niên có lý trí không muốn có người vợ ngu xuẩn, dù cho em có nói thế nào chăng nữa. Người có danh giá không thích quan hệ với một cô gái có lai lịch mù mờ như thế, và phần lớn những người cẩn trọng sợ sẽ bị dây dưa vào chuyện phức tạp hoặc ô nhục khi bức màn bí ẩn về cha mẹ cô được vén lên. Hãy để cô ấy kết hôn với Robert Martin, rồi cô sẽ được ổn định cuộc sống, được kính trọng và hạnh phúc mãi mãi. Nhưng nếu em khuyến dụ cô ấy có cuộc hôn nhân sang cả hơn và bảo cô ấy chỉ nên hài lòng với người có gia thế và của cải, cô ấy có thể sống cuộc đời nội trú suốt đời ở ngôi trường của bà Goddard hoặc ít nhất (vì một ngày cô sẽ cưới ai đấy) cho đến khi cô ấy tuyệt vọng rồi sẵn sàng cưới con trai của một ông thư ký già.

-Anh Kightley lạ, chúng ta suy nghĩ rất khác nhau về điểm này nên không ích gì màtranh luận mãi, nếu không chúng ta chỉ trêu tức nhau mà thôi. Nhưng về việc em để cho cô ấy cưới Robert Martin thì không thể

được, cô ấy đã từ khước, và từ khước một cách quả quyết nên em cho là sẽ không có chuyện anh ấy lặp lại lời cầu hôn. Cô ấy phải sống với hậu quả của việc từ hôn dù thế nào chăng nữa. Còn về việc từ hôn, em không giả dối mà nói em không gây ảnh hưởng gì, nhưng xin anh tin rằng em hoặc ai khác có vai trò rất nhỏ. Chính ngoại hình anh ấy khiến cho anh ấy bị bất lợi, và tư cách kém cỏi của anh ấy khiến cô bé không chấp nhận. Em có thể mường tượng là cô bé chưa từng trông thấy ai khá hơn thì cô bé có thể chấp nhận anh ta. Anh ta là anh của các bạn cô và anh tacố gắng lấy lòng cô. Xét qua các mặt, nếu chưa từng quen biết ai khá hơn thì trong thời gian lưu lại Abbey Mill có thể cô ấy thấy anh ta không phải là hèn kém. Nhưng bây giờ, tình hình đã khác. Bây giờ cô ấy biết thanh niên quý phái là như thế nào, và chỉ người quý phái có học thức và tư cách mới có cơ may với Harriet.

Anh Knightley cao giọng:

-Vô lối, vô lối đến lầm lạc mà nói thế! Tư cách của Robert Martin là có lý trí, chân thành và tính tình vui vẻ. Đầu óc của anh ấy có đầy tư tưởng, phong nhã mà Harriet Smith không thể hiểu hết.
Emma không trả lời. Cô cố ra vẻ nhẹ nhàng, không quan ngại, nhưng thực ra cô cảm thấy bất an và muốn anh ra về. Cô không hối hận việc mình đã làm; cô vẫn còn nghĩ mình có óc suy xét hay hơn anh về quyền và phong cách của người phụ nữ. Tuy thế, cô vẫn thường tôn trọng phán xét của anh, nhưng anh làm cô bực bội vì đã phê phán cô quá mạnh. Việc anh luôn có ý nghĩ đi ngược lại với cô càng khiến cho cô khó chịu hơn. Họ giữ im lặng một lúc trong tâm tư khó chịu, rồi Emma lái qua chuyện thời tiết. Nhưng anh không trả lời. Anh đang suy nghĩ.

Cuối cùng, ý nghĩ của anh phát ra thành lời:

-Robert Martin không mất mát gì lắm nếu anh ấy nghĩ thế, và anh mong chẳng bao lâu anh ấy sẽ cho là thế. Quan điểm của em về Harriet thì chỉ mình em biết, nhưng vì em đã công khai việc em thích làm mai, anh có thể nói rằng quan điểm ấy cùng những trù định của em - mà em đoán Elton là đối tượng - chỉ vô ích thôi.

Emma cười to, có ý phản bác.

Anh nói tiếp:

-Tin anh đi, không thành công với Elton đâu. Elton là người rất tốt và là một cha xứ rất đáng kính ở Highbury, nhưng anh ấy sẽ không khinh suất trong chuyện hôn nhân. Anh ấy biết giá trị của lợi tức cao như bất kỳ ai khác. Elton có thể nói chuyện tình cảm nhưng sẽ hành động theo lý trí. Anh ấy biết rõ mình cần gì, cũng như em biết Harriet cần gì. Anh ấy biết mình rất đẹp trai và đi đâu cũng được thương mến. Từ cách nói bộc trực của anh ấy khi chỉ có đàn ông với nhau, anh tin rằng anh ấy không muốn tự buông thả. Anh đã nghe anh ấy nói một cách sôi nổi về một gia đình có các thiếu nữ chơi thân với các em gái anh, mà mỗi cô có cả hai mươi nghìn bảng.

Emma lại cười:

-Giá như em để tâm đến việc anh Elton cưới Harriet thì hẳn là cơ hội mở mắt cho em, nhưng bây giờ em chỉ muốn giữ Harriet ở bên mình. Em đã xong việc làm mai. Em không bao giờ nghĩ còn làm được việc như ở Randalls. Em sẽ ngưng việc này.

-Thôi chào em.

Anh đứng dậy rồi bước đi ngay. Anh cảm thấy vô cùng phật ý. Anh cảm nhận nỗi thất vọng của người trai trẻ, và xấu hổ vì đã tỏ ra ủng hộ cuộc hôn nhân. Anh cũng bực tức vì đã thuyết phục Emma mà không thành công.

Emma cũng lấy làm phật ý, nhưng những lý do của cô thì không minh bạch như anh. Cô không thấy hài lòng về mình, không thấy thật thuyết phục là mình có ý kiến đúng và đối phương thì sai, như trường hợp này của anh Knightley. Anh ra về mà tự hài lòng hoàn toàn về mình. Tuy nhiên, cô không hề chán nản; với thời gian và khi Harriet trở về cô sẽ bình tâm lại. Cô bắt đầu cảm thấy bất an vì Harriet đi quá lâu. Cô lo lắng với khả năng người trai trẻ tìm đến nhà bà Goddard sáng hôm ấy, gặp gỡ Harriet và khẩn khoản với cô về ý tình của anh. Khi Harriet xuất hiện với vẻ mặt phấn khởi và không cho biết tại sao mình đi vắng lâu, Emma cảm thấy hài lòng và tin rằng cứ để cho anh Knightley nghĩ hoặc nói gì tuỳ ý, cô đã làm mọi việc đúng lý cho tình bạn của phụ nữ và cảm quan của phụ nữ.

Anh đã làm cho cô lo sợ chút ít về anh Elton, nhưng khi cô cho rằng anh Knightley không thể quan sát Elton tường tận như cô và cũng không quan tâm hoặc có khả năng quan sát trong chuyện cô đang trù tính. Khi anh nói ra việc ấy một cách hấp tấp và giận dữ, cô tin rằng an hẳn nhìn nhận anh không hiểu biết gì cả. Chắc hẳn anh đã nghe anh Elton nói một cách bộc trực hơn là cô từng nghe, và hẳn anh Elton không phải là người khinh suất hoặc coi rẻ tiền bạc. Nhưng anh Knightley không xét đến ảnh hưởng của đam mê. Anh chưa từng trông thấy đam mê như thế, và dĩ nhiên không nghĩ gì đến ảnh hưởng của đam mê. Cô đã từng thấy nhiều nên không cho là người như anh Elton có thể cưỡng lại sức đam mê dù đã không khinh suất.

Dáng vẻ và cử chỉ vui tươi của Harriet giúp cho Emma bình tâm lại. Harriet trở về mà không nghĩ gì đến anh Martin, chỉ nói về anh Elton. Cô Nash đã nói gì đó mà cô bé lập tức vui vẻ thuật lại. Ông Perry đến nhà bà Goddard để chăm sóc cho một đứa trẻ bị bệnh, và ông cho cô Nash hay rằng hôm trước khi từ Clayton Park trở về, ông có gặp anh Elton. Ông ngạc nhiên được biết anh Elton đang trên đường đi London đến ngày mai mới trở về dù đấy là đêm họ chơi bài mà anh Elton chưa bao giờ vắng mặt. Ông Perry đã phản đối và khẩn khoản người bạn vốn là tay chơi bài hay nhâ;t nên ở lại, nhưng vô ích. Anh Elton đã nhất quyết đi, và đặc biệt nói rằng anh bận một việc mà anh không thể trì hoãn cho dù mọi lôi kéo trên thế gian này. Anh còn nói về một công tác khiến ai nấy đều ganh tị, và anh đang mang theo mình một món gì đấy rất quý giá. Ông Perry không hiểu gì cả, nhưng chắc chắn là trong việc này có một phụ nữ, nên nói thẳng ra điều này. Anh Elton chỉ lộ vẻ rất có ý thức và chỉ mỉm cười, rồi hồ hởi phóng ngựa đi.

Cô Nash đã kể cho Harriet nghe tất cả việc này và còn nói thêm nhiều về anh Elton, rồi nhìn cô bé với đầy ngụ ý nói rằng "Cô ấy không giả vờ hiểu công việc của anh là gì, nhưng chỉ biết rằng người phụ nữ mà anh để ý đến hẳn là người may mắn nhất trần đời, vì chắc chắn không có ai xứng đôi với anh Elton về ngoại hình và tính tình".

Chương 9

Anh Knightley có thể tranh cãi với Emma, nhưng cô không thể tranh cãi với chính mình. Anh phật ý đến nỗi một thời gian lâu hơn bình thường anh mới trở lại Hartfield, và vẻ nghiêm trang của anh cho thấy anh vẫn chưa tha thứ cho cô. Cô lấy làm tiếc, nhưng không hối hận. Trái lai, những trù định của cô còn cả quyết thêm trong vài ngày kế tiếp.

Khi anh Elton trở về, bức hoạ đã được đóng khung một cách trang nhã và được treo phía trên bệ lò sưởi trong phòng gia đình. Anh Elton đứng nhìn rồi cất tiếng ca ngợi theo cách phải làm. Còn Harriet, ý tình của cô bé được thể hiện rõ ràng và nhất quán theo cách một thiếú nữ như cô được cho phép. Emma hoàn toàn hài lòng thấy cô bé không còn nhớ gì đến anh Martin nữa.

Cách thức Emma trau giồi kiến thức cho Harriet bằng việc đọc sách và thảo luận chưa bao giờ tiến triển quá vài chương, và họ định sẽ tiếp tục vào ngày hôm sau. Chuyện trò thì dễ dàng hơn là học tập. Để trí tưởng tượng phiêu diêu qua vận may của Harriet thì vui thú hơn là mở rộng kiến thức cho cô bé theo những sự kiện nghiêm túc hơn. Trong thời gian này, việc thưởng thức văn học của Harriet - việc động não duy nhất vào buổi tối - là thu thập mọi loại câu đố chép ra giấy rồi lo trang trí.

Trong thời đại văn học này, việc sưu tập câu đố như thế không phải là hiếm. Cô Nash, trưởnggiáo trong ngôi trường của bà Goddard, đã viết ra ít nhất ba trăm câu đố. Harriet đã học được từ những câu đố đầu tiên, hy vọng có thể thu thập được nhiều hơn với sự giúp đỡ của cô Woodhouse. Vì Harriet có nét chữ đẹp, đấy sẽ là công việc đứng hàng đầu về nội dung và khối lượng.

Ông Woodhouse cũng quan tâm nhiều như các cô gái, và thường cố nhớ lại vài câu đố đáng viết ra. Có nhiều câu đố thông minh mà hồi còn trẻ ông thường nghe và tự hỏi bây giờ tại sao lại quên! Nhưng ông hy vọng sẽ nhớ

lại. Và câu đố luôn chấm dứt bằng câu "Kitty, người co ngái đẹp nhưng khô cứng".

Người bạn tốt Perry của ông mà ông nói chuyện về việc này cũng không nhớ được câu đố nào, nhưng ông yêu cầuPerry để ý xem có thấy thì sưu tầm giúp.

Con gái của ông không có ý định huy động tất cả tri thức ở Highbury. Cô chỉ yêu cầu anh Elton hỗ trợ, đóng góp bất kỳ câu đố nào hay hay mà anh sưu tầm được. Cô vui mà thấy anh chăm chú vào công việc với bộ sưu tập của anh, và có thể nhận ra là anh đã chọn lọc để loại bỏ những gì thiếu tính nịnh đầm hoặc chê bai phụ nữ. Anh tìm được hai hoặc ba câu đố có ý lịch sự nhất, và anh vui mừng đọc lên một câu với đầy tình cảm, nhưng Emma lấy làm tiếc cho anh hay là họ đã chép câu đố nổi tiếng này.

Emma nói:

-Anh Elton ạ, tại sao anh không tự sáng tác một câu đố cho chúng tôi? Như thế sẽ đảm bảo mới, và với anh thì không gì dễ dàng hơn.

"Chao ôi, không! Anh chàng chưa bao giờ viết nên một câu đố gì trong đời. Quả là người ngốc nghếch. Anh ta thậm chí không muốn chiều lòng cô Woodhouse" - anh dừng lại một lúc - "Hoặc là cô Smith có thể gợi cảm hứng cho anh".

Ngay ngày kế là có chứng cứ của nguồn cảm hứng. Anh đến trong chốc lát chỉ nhằm để lại một tờ giấy ghi lại thơ đố ghép chữ mà anh nói một người bạn của anh bày tỏ với một phụ nữ, nhưng từ cử chỉ của anh Emma biết ngay đấy là do anh viết.

Anh nói:

-Tôi không có ý tặng nó cho bộ sưu tập của cô Smith. Vì do bạn tôi viết nên tôi không có quyền đưa ra trước công chúng, nhưng có lẽ cô đọc sẽ thấy thích.

Từ ngữ trong bài thơ ghép chữ là dành cho Emma hơn là Harriet, và Emma hiểu tại sao. Anh luôn có ý thức về việc mình làm, và anh thấy nhìn

vào mắt cô thì dễ hơn là nhìn vào mắt cô bạn nhỏ của cô. Anh chần chừ một lúc rồi ra về.

Emma trao tờ giấy ghi bài thơ cho Harriet:

-Em nhận đi, đấy là dành cho em. Hãy giữ nó cho riêng em.

Nhưng Harriet run rẩy mà không dám nhận, nên Emma đành đọc bài thơ để tìm cách giải đoán.Bài thơ có tựa đề "Gửi cô...".

Cô suy nghĩ, nhận ra ý nghĩa trong đó, đọc lại lần nữa để biết chắc, rồi trao tờ giấy cho Harriet, mỉm nụ cười tươi, tự nhủ thầm trong khi Harriet còn hoang mang đọc qua bài thơ. "Hay lắm, anh Elton. Thật là hay. Tôi đã đọc qua nhữngbài thơ đố ghép chữ kém cỏi hơn. Lời tỏ tình đúng là ẩn ý hay. Tôi cho anh điểm cao. Đây là tỉnh cảm biểu lộ theo cung cách của anh. Đây là cách nói giản đơn: 'Cô Smith, xin cho phép tôi tỏ bày cùng cô. Xin hãy chấp nhận câu đố của tôi và ý tình của tôi trong đó.'

Xin tia chấp nhận trong mắt huyền mơ.

Đúng là Harriet. Đúng là cô bé có đôi mắt huyền mơ, thật xác đáng.

Tài trí nàng ngôn từ sẽ rộng mở.

Hừm! Tài trí của Harriet! Nhưng càng tốt. Anh chàng hẳn đã yêu sâu đậm nên mới mô tả cô bé như thế. Hà! Anh Knightley ạ, em mong anh biết việc này, em cho là anh sẽ được thuyết phục. Một lần trong đời anh phải nhìn nhận mình đã nhầm lẫn. Sự việc đến hồi gay cấn đây.

Đáng lẽ Emma sẽ suy nghĩ mông lung thêm nếu Harriet không cất tiếng:

-Chị Woodhouse, thế này có nghĩa gì? Ý nghĩa ra sao? Em chẳng hiểu gì cả, em không hề đoán ra mảy may cái gì. Chị Woodhouse, xin chị diễn giải. Xin giúp em. Em chưa từng thấy bài thơ đố nào khó như thế này! em thắc mắc bạn anh ấy là ai, và người phụ nữ ấy là ai. Có phải lời giải đáp là phụ nữ? "Phụ nữ yêu kiều ngự trị độc tôn" - có phải đấy là Neptune?

"Nhìn ngắm chàng, bậc quân vương biển cả" - hoặc là cái đinh ba? Hoặc nàng tiên cá? Hoặc cá mập? Ôi chao! Chị Woodhouse, chị nghĩ ta có thể

giải đoán được không?

-Nàng tiên cá và cá mập! vô lối! Em Harriet thân yêu ạ, em đang nghĩ gì thế? Nếu anh ấy đưa ra câu đố của người bạn anh về nàng tiên cá hoặc cá mập thì có mục đích gì? Đưa bài thơ cho chị và nghe đây. "Gửi cô..." phải đọc là "Gửi cô Smith".

Rồi Emma đọc lên bài thơ và giảng giải cho cô bé hiểu ý nghĩa: lời tỏ tình. Cô giảng giải:

-Lời khen tặng thật đúng cách! Rồi đến mục đích chính mà Harriet ạ, chị nghĩ em sẽ không thấy khó hiểu. Hãy thư thả mà đọc. Không còn nghi ngờ gì nữa, bài thơ này được viết cho em và viết về em.
Harriet không thể chối bỏ lời đôn đốc nồng nhiệt đến thế. Cô đọc qua hai câu cuối:

Tài trí nàng ngôn từ sẽ rộng mở

Xin tia chấp nhận trong mắt huyền mơ

Rồi cảm thấy đầy hãnh diện và vui sướng, cô không thốt nên lời. Nhưng không ai bắt buộc cô phải lên tiếng. Chỉ cần cô tự cảm nhận là đủ.

Emma lên tiếng hộ cô:

-Ý nghĩa khen tặng thật nổi bật và cũng thật đặc biệt nên chị tin chắc đấy là từ ý tình của anh Elton. Em là đối tượng của anh ấy, và chẳng bao lâu em sẽ nhận được bằng cớ hiển nhiên nhất. Chị đã nghĩ chị có thể nhầm lẫn, nhưng bây giờ thì đã rõ, tâm tư anh ấy thật minh bạch và quyết đoán đúng như ý muốn của chị từ lúc chịmới quen em. Thật vậy, Harriet ạ, đúng là chị đã mong muốn việc này xảy ra. Chị không thể nói liệu chị nên thúc đẩy tình cảm giữa em và anh Elton hoặc để tự nhiên cho sự việc dẫn dắt. Xét về điều khả dĩ hoặc điều kiện cần thiết thì là ngang nhau! chị rất vui. Chị chúc mừng em với cả tấm lòng, em Harriet thân yêu ạ. Đây là mối tình mà một cô gái hẳn rất hãnh diện khi tạo dựng nên. Mối quan hệ này sẽ tốt đẹp thôi. Em sẽ có mọi điều mơ ước - sự quan tâm, đời sống độc lập, một ngôi nhà đúng nghĩa - để đưa em vào vị thế trung tâm giữa những bằng hữu thật sự,

gần gũi Hartfield và gần gũi chị, và giúp tình thân giữa hai chúng ta bền chặt mãi. Đây là mối liên kết mà hai chúng ta sẽ chẳng bao giờ hổ thẹn.

Harriet chỉ biết cất tiếng:

-Chị Woodhouse thân yêu! Chị Woodhouse thân yêu!...

Rồi cô ôm chầm lấy Emma.

Emma cảm thấy mọi việc xảy ra đúng như cô đã quan sát, suy nghĩ và trông đợi. Vị thế cao trọng của anh Elton đã được công nhận.

Harriet lên tiếng:

-Chị nói hoàn toàn đúng. Vì thế em tin tưởng và hy vọng mọi việc đều như thế, chứ bản thân em không tưởng tượng nổi. Tất cả đều vượt quá mức mà em đáng có. Anh Elton mà lại có thể cưới bất kỳ ai! Không thể nào có ý nghĩa nước đôi về anh ấy. Chỉ cần nghĩ đến những lời thơ ngọt ngào - "Gửi cô... Ôi trời, thật là khéo! - có phải nói về em không nhỉ?

-Chị không muốn nêu lên hoặc nghe câu hỏi như thế. Sự thật là vậy. Chị phán đoán như thế. Đấy như là đoạn mào đầu cho vở kịch, hoặc lời dẫn cho một chương sách, tiếp theo sẽ là nội dung đầy đủ.

-Đây là chuyện mà không ai nghĩ sẽ xảy ra. Một tháng trước, bản thân em không ngờ sẽ có chuyện này! sự việc lạ lùng nhất đã đến!

-Khi những thiếu nữ như cô Smith và những thanh niên như anh Elton quen biết nhau thì sự việc như thế đúng là xảy ra, và đúng là lạ lùng. Nó đi ra ngoài thông lệ đến nỗi những gì hiển nhiên và đáng mong đợi thì nó hình thành. Hoàn cảnh đã đẩy đưa cho em và anh Elton quen biết nhau, mỗi người thuộc về nó nkia qua từng cảnh ngộ gốc gác. Cuộc hôn nhân của hai người sẽ giống như mối nhân duyên ở Randalls. Hình như có cái gì đấy trong cuộc đời ở Hartfield khiến cho tình yêu đi đúng hướng, và gieo mầm đúng vào luồng lạch rồi lan toả chảy đi.

-Sự kiện vào dịp lễ thánh Michael anh Elton yêu em - lại là em trong số bao nhiêu người nó em không biết gì về anh ấy! còn anh, người điển trai nhất, người mà ia nấy đều vọng tưởng, giống như anh Kinghtley! Bằng hữu

anh luôn đón chào anh, đến nỗi mọi người nói rằng nếu muốn anh có thể nhận lời mời dùng bữa hàng ngày mà không cần tự mình nấu nướng. Và giáo đường của anh quả là tuyệt vời! cô Nash đã ghi chép lại tất cả bài giảng của anh kể từ khi anh đến cai quản giáo xứ Highbury. Ôi trời! cứ nghĩ đến lần đầu em trông thấy anh ấy! Em đã không nghĩ gì về việc này! Hai Cha bề trên và em chạy vào tiền sảnh và em lén nhìn qua song cửa khi nghe tiếng bước chân anh điqua, rồi cô Nash đi đến và la rầy để đuổi chúng em đi rồi cô lén nhìn vào bên trong. Nhưng rồi cô gọi em trở lại và cho em cùng lén nhìn, thật là tử tế. Và anh trông thật là điển trai. Anh đang khoác tay với ông Cole.

-Đây là mối quan hệ mà bất kỳ những người em quen biết là ai đều chấp nhận, miễn là ít nhất họ có nhận thức thông thường, còn chúng ta không phải thể hiện tư cách của chúng ta với kẻ khù khờ. Nếu họ mong mỏi em được kết hôn một cách hạnh phúc, thì đây là người có tư cách hiền dịu đảm bảo hạnh phúc cho em. Nếu họ muốn em ổn định ở nơi chốn mà họ chọn lựa cho em thì em sẽ được ổn định ở đây. Và nếu họ có mục đích duy nhất là thấy em kết hôn chỗ danh giá thì đây là cơ hội an lành, cơ ngơi đáng kính, bước tiến thân trong xã hội mà họ sẽ hài lòng.

-Vâng, đúng thật thế. Chị nói nghe hay quá. Em thích nghe chịbiện luận. Chị hiểu biết mọi điều. Chị và anh Elton thông minh ngang nhau. Trò chơi đố chữ này quả là hay! Dù cho học tập cả năm em vẫn không thể thấu hiểu được.

-Chị cho là anh ấy muốn thử tài mình, qua cách anh ấy từ chối ngày hôm qua.

-Em chưa từng đọc qua bài thơ đố ghép chữ nào hay đến thế.

-Chị cũng chưa từng đọc bài thơ đố nào có đầy ngụ ý như vậy.

-Bài thơ đố cũng dài bằng bài thơ dài nhất mà chúng ta đã chép được.

-Chị nghĩ câu từ dài dòng không phải là điều đặc biệt. Sự việc như thế này thì không thể viết ngắn hơn được.

Harriet đang chăm chú đọc câu đố nên không để ý lắng nghe. Những ví von trong câu từ đang lấp đầy tâm tư của cô bé. Rồi cô nói, mặt ửng đỏ:

-Viết một lá thư như bất kỳ ai khác là một chuyện, còn viết nên những vần thơ thành câu đố lại là một chuyện khác.

Emma không thể mong mỏi gì hơn là cách chối bỏ bức thư của anh Martin như thế.
Harriet tiếp tục:

-Ngôn từ ngọt ngào làm sao! Nhất là hai câu cuối! Nhưng làm thế nào hồi đáp, hoặc lam thế nào nói rằng em đã hiểu ý nghĩa? Ôi, chị Woodhouse, ta sẽ phải làmgì đây?

-Hãy để chị lo. Em không cần phải làm gì cả. Chị dám nói anh ấy sẽ đến đây tối nay, và lúc đó chị sẽ trả lại câu đố cho anh, rồi có chuyện kỳ khôi nào đấy xảy ra giữa anh ấy và chị mà em không cần phải chen vào. Đôi mắt huyền mơ của em sẽ chọn thời điểm để toả ra tia chấp nhận. Hãy tin nơi chị.

-Chị Woodhouse! Đáng tiếc là em không được chép bài thơ đố tuyệt vời này vào quyển vở của em! Em chưa có bài thơ đố nào dù hay bằng một nửa.

-Bỏ ra hai câu cuối, và không có lý do nào ngăn cấm em chép.

-Chao ôi! Nhưng hai câu cuối thật là… .

-Hai câu hay nhất. Đúng thế - nhưng muốn cảm nhận niềm vui riêng tư thì phải giữ trong vòng riêng tư. Bài thơ sẽ không kém hay do em cắt ngắn. Hai câu thơ không phải là lời kết mà cũng không thay đổi ý nghĩa của cả bài thơ. Nhưng nếu bỏ hai câu này ra thì ý tình chiếm hữu riêng tư chấm dứt, còn lại là bài thơ đố rất phong nhã để đưa vào bộ sưu tập nào cũng được. Chắc chắn là anh ấy không thích bài thơ đố chữ bị xem nhẹ hoặc được xem là bầy tỏ nhiều ý tình hơn là anh muốnói. Một thi sĩ đang yêu phải được khích lệ theo cả chiều hướng ấy. Đưa cho chị quyển vở để chị chép vào, rồi không ai nói gì được với em.

Dù tâm trí còn vướng bận với ý tình trong bài thơ, Harrriet vẫn chấp nhận để an tâm là cô bạn không viết ra lời tỏ tình. Bài thơ xem dường như

quá quý giá nên không thể phổbiến được. Cô nói:

-Em sẽ không bao giờ để quyển thơ này rời khỏi tay em.

Emma đáp:

-Tốt lắm, đấy là cảm xúc tự nhiên. Cảm xúc này càng lâu bền thì chị càng vui. Nhưng bố chị đang đi đến, em hẳn không phản đối chị đọc bài thơ đố ghép chữ cho ông ấy nghe chứ? Ông sẽ rất lấy làm thú vị! ông thích câu đố mọi loại, và đặc biệt là loại ca tụng mỹ nữ. Ông ấy có tinh thần phong nhã nhất đối với cả hai chúng ta! Em nên để chị đọc cho ông ấy nghe.

Nét mặt Harriet ra vẻ nghiêm trọng.

-Em Harriet thân yêu, em không nên quá bận tâm về bài thơ đố này. Nếu em tỏ ra quá ý thức hoặc quá nhanh nhẩu, em có thể đánh mất cảm nhận của mình, rồi em có thể gán ghép thêm ý nghĩa hoặc thậm chí đáng đồng mọi ý nghĩa trong đó. Không nên xúc động quá mức vì vài lời ca ngợi. Nếu anh ấy muốn kín đáo, hẳn anh đã không để lại bài thơ khi chị có mặt ở đây mà đưa trực tiếp cho em. Đừng quá nghiêm túc về vụ việc. Anh ấy đãđược khích lệ đủ để tiến tới, ta không cần phải trải lòng mình trên bài thơ này.

-Ồ! Không. Em hy vọng mình không tỏ ra buồn cười vì chuyện này. Xin chị cứ làm theo ý muốn.
Ông Woodhouse đi vào, và lặp lai câu hỏi thường nhật:

-Này các con, bộ sưu tập làm đến đâu rồi? Có thêm được gì không?

-Có bố ạ. Chúng con có bài này đọc cho bố nghe, khá mới mẻ. Sáng nay con tìm thấy bài thơ này trên bàn, chúng con nghĩ là do một nàng tiên mang đến, và chúng con vừa chép lại.

Cô đọc chầm chậm bài thơ cho ông nghe, rõ ràng theo cách ông thích, rồi đọc lại hai, ba lần, giải thích từng câu từ. Ông tỏ ra rất thú vị và, như cô đã đoán trước, có ấn tượng tốt với đoạn kết ca ngợi người phụ nữ. Ông nói:

-À, đoạn này diễn tả rất hay. Rất đúng. "Phụ nữ, phụ nữ dễ thương". Đây là bài thơ đố chữ hay, con yêu ạ, đến nỗi bố có thể dễ dàng đoán ra nàng

tiên nào đã mang đến. Emma, chỉ có con mới viết nên những vần thơ hay đẹp đến thế.

Emma chỉ gật đầu và mỉm cười.

Sau khi nghĩ ngợi thêm một chút và thở dài nhẹ, ông nói:

-Chao ôi! Không khó nhận ra con giống ai! Mẹ yêu của con làm thể thơ này rất hay! bố ước có nhiều hoài niệm về mẹ con! Nhưng bố không thể nhớ lại được gì cả - ngay cả bài thơ đố mà con vừa nghe bố nhắc đến. Bố chỉ nhớ đoạn đầu của cả bài thơ gồm nhiều đoạn.

Rồi ông đọc lên năm câu đầu.

-Bố chỉ nhớ có thế, nhưng toàn bài thơ thật hay. Nhưng con ai, con nói con đã tìm được bàithơ ấy.

-Đúng thế, bố ạ. Chúng con đã chép được. Tác giả là Garrick.

-À, đúng rồi. ước gì bố nhớ được thêm. Bài thơ làm bố nhớ đến Isabella tội nghiệp, con bé suýt được đặt tên thánh Catherine theo tên bà nội. Bố mong tuần tới nó đến đây. Này con yêu, con đã thu xếp xong cho chị con chưa? Mấy đứa nhỏ sẽ ngủ ở phòng nào?

-À, vâng, dĩ nhiên là chị ấy sẽ có một phòng riêng, phòng mà chị ấy luôn chiếm khi đến đây, còn trẻ con ngủ trong phòng trẻ con như thường lệ, bố biết đấy. Tại sao có thay đổi?

-Con ạ, bố không rõ, nhưng đã lâu chị con không đến đây, kể từ lễ phục Sinh, mà lần đó chỉ ở có vài ngày. Việc anh John Knightley hành nghề luật sư thật là bất tiện. Isabella tội nghiệp! Con nhỏ hẳn phải buồn khi xa hai cha con ta! Và hẳn là phải tiếc nuối khi đến đây mà không còn được gặp chị Taylor.

-Bố ạ, ít nhất thì chị sẽ không ngạc nhiên.

-Con yêu, bố không rõ. Chắc chắn là bố rất ngạc nhiên khi nghe chị ấy sắp lấy chồng.

-Chúng ta nên mời vợ chồng Weston đến ăn tối, khi Isabella đến chơi ở đây.

-Được con ạ, nếu có thì giờ. Nhưng - ông nói với giọng buồn rầu - chị con chỉ đến chơi có một tuần, không có đủ thời giờ cho mọi việc.

-Kể cũng thấy buồn gia đình chị không thể lưu lại lâu hơn, nhưng có lẽvì bận bịu. Ngày 28, anh John Knightley phải quay về thành phố. Cha ạ, ta phải mừng khi họ có thể dành nhiều thời gian như thế ở đây mà không phải mất hai, ba ngày ở tu viện. Anh Knightley đã hứa sẽ thu xếp thời giờ cho Giáng sinh này dù rằng nhưbố biết đấy, anh đã sống với họ trong thời gian lâu hơn là anh sống với chúng ta.

-Quả là buồn khi Isabella tội nghiệp phải rời xa Hartfield mà sống ở nơi khác.

Ông không bao giờ cho phép anh John Knightley bận bịu với em trai, hoặc Isabella bận bịu với bất cứ ai. Ông ngồi trầm ngâm một lúc rồi nói:

-Nhưng bố không hiểu tại sao Isabella tội nghiệp cũng phải về sớm, tuy anh ấy không thể ở lại lâu. Emma à, bố sẽ cố thuyết phục chị con lưu lại lâu hơn với chúng ta. Chị con và mấy đứa trẻ ở đây là rất tốt.

-Chao ôi! Bố không bao giờ làm được điều ấy, và con không tin có lúc nào bố sẽ làm được. Isabella không chịu xa anh ấy.

Sự thật là thế, nên không thể chối cãi. Dù không thích, ông Woodhouse chỉ có thể thở dài. Khi Emma thấy ông buồn rầu vì chị của cô gắn bó với chồng, cô lập tức hướng ông về một đề tài khác:

-Trong khi các anh chị con ở đây, Harriet cũng sẽ làm bầu bạn cho ta. Con tin cô bé sẽvui với đám trẻ. Chúng ta hãnh diện vì bọn nhỏ, có phải thế không hả bố? Con tự hỏi Harriet sẽ nhìn đứa nào dễ thương hơn, Henrry hay là John?

-Ôi dào! Bố không rõ cô ấy nghĩ gì. Mấy đứa nhỏ tội nghiệp, bọn chúng hẳn rất vui khi đến đây. Harriet à, bon trẻ rất thích đến chơi ở Hartfield.

-Bác ạ, cháu tin là thế. Chắc hẳn đứa nào cũng thích.

-Henry là cậu bé dễ thương, nhưng John thì rất giống mẹ nó. Henry là đứa đầu, nó mang tên theo bác chứ không phải theo tên bố nó. Đứa kế John thì mang tên theo cha. Bác nghĩ có người ngạc nhiên vì đứa đầu không mang tên cha, nhưng Isabella vẫn muốn đặt tên Henry khiến cho bác nghĩ mẹ nó thật dễ thương. Và thằng nhỏ đúng là rất thông minh. Tất cả bọn nhỏ đều thông minh, có nhiều trò lạ.có lúc Henry hỏi mượn bác một con dao, nhưng bác nói chỉ ông ngoại mới được dùng dao. Bác nghĩ cha chúng thường chơi bạo với chúng.

Emma nói:

-Đứa nhỏ có vẻ bạo với bố bởi vì bố quá hiền, nhưng nếu bố so sánh anh ấy với những người cha khác thì bố hẳn không nghĩ anh ấy là bạo. Anh muốn các con anh được năng động và rắn rỏi, nếu chúng cư xử không tốt thì thỉnh thoảng mới có lời nghiêm khắc, nhưng anh ấy là người cha thương con - chắc chắn anh John Knightley là một người cha thương con. Bọn trẻ đều yêu mến cha chúng.

-Rồi khi ông chú chúng nó đến, tung chúng nó đụng trân nhà trông mà kinh!

-Bố ạ, nhưng bọn nhỏ lại thích, không có trò gì khác làm bọn nhỏ thích đến thế. Nếu ông chú chúng không đặt ra quy tắc luân phiên thì không đứa nào chịu nhường đứa nào.

-Thật bố không thể hiểu nổi.

-Đấy là trường hợp của tất cả chúng ta, bố ạ. Phân nửa thế gian không thể hiểu được niềm vui của người khác.

Đến trưa, khi hai cô gái chuẩn bị từ giã để sửa soạn cho bữa ăn lúc 4 giờ chiều, người hùng của bài thơ đố ghép chữ lại bước vào. Harriet quay mặt đi, nhưng Emma vẫn chào đón anh với nụ cười thường lệ, và đôi mắt tinh anh của cô nhận ra thái độ chủ động, như cách người ta lật ngửa con bài, và cô nghĩ anh chàng đến để xem tình hình biến chuyển ra sao. Tuy thế, lý do bề ngoài của anh là để hỏi liệu anh có thể vắng mặt cho buổi tụ họp ban tối, hoặc họ có cần anh đến Hartfield hay không. Nếu cần anh sẽ bỏ qua mọi

việc khác, bằng không anh bạn Cole mời anh ăn tối nên anh sẽ chỉ nhận lời với điều kiện được rảnh rỗi.

Emma cảm ơn anh nhưng không muốn anh bạn kia phải thất vọng vì họ, còn cha côbiết anh đang lưỡng lự. Anhhỏi lại, rồi cô vẫn từ chối. Khi anh định cúi đầu chào từ giã, cô cầm lấy bài thơ trên mặt bàn trả lại cho anh:

-À này, đây là bài thơ anh để lại cho chúng tôi, cảm ơn anh đã cho xem. Chúng tôi rất thích, nên tôi đã chép vào tập thơ của cô Smith. Tôi mong bạn anh sẽ không nhận ra nó bị thất lạc. Dĩ nhiên là tôi chỉ chép tám câu đầu.

Rõ ràng là anh bối rối không biết phải nói gì. Anh lộ vẻ nghi ngại, hoang mang, thốt lên hai tiếng "hân hạnh", liếc nhìn Emma rồi Harriet, rồi nhìn qua quyển thơ trên mặt bàn, nhấc lên và chăm chú xem.
Sau khoảnh khắc bối rối, Emma mỉm cười nói:

-Xin anh gửi lời tôi tạ lỗi đến bạn anh, nhưng bài thơ hay như thế này không chỉ để một hoặc hai người xem. Hẳn anh ấy được mọi thiếu nữ tán thưởng khi viết nên vần thơ này.
Anh Elton đắn đo nhiều rồi mới nói:

-Tôi không đắn đo mà nói… không đắn đogì mà nói rằng, nếu bạn tôi cảm nhận chút nào như tôi… tôi tin chắc rằng nếu anh ấy có vinh hạnh như tôi - anh lại nhìn vào quyển thơ và đặt xuống mặt bàn - anh ấy sẽ xem đây là giây phút hãnh diện nhất trong đời.

Sau câu phát biểu ấy, anh bước đi ngay. Emma không kịp nghĩ ngợi, vì so với tất cả tính nết tốt bụng và hiền dịu, cách nói năng của anh đáng lẽ phải khiến cô bật cười. Cô bước vội đi để mong Harriet được hưởng niềm vui.

Chương 10

Dù bây giờ là giữa tháng Mười Hai, thời tiết vẫn thuận lợi cho hai cô gái trẻ đi ra ngoài. Hôm sau, Emma đi giúp đỡ một gia đình nghèo và đau yếu sống gần Highbury.

Con đường đưa họ đến ngôi nhà của gia đình nọ dẫn xuống đường làng Vicarage, chạy thẳng góc với đường chính và, như tên gọi, chạy ngang nhà anh Elton. Hai cô đi qua vài ngôi nhà nghèo, và sau một phần tư dặm trên đường làng Vicarage thì đến một ngôi nhà cũ kỹ và không tiện nghi lắm, nằm gần con đường. Ngôi nhà không có vị trí thuận lợi nhưng được sửa sang khá tốt. Hai cô gái đi ngang mà không thể bước nhanh và thiếu quan sát.

Emma nhận xét:

-Đây rồi. Một ngày nào đấy em và quyển thơ sẽ ở đây.

Harriet nói:

-Ôi chao, quả là một ngôi nhà ấm cúng! Đẹp thật! cô Nash rất thích rèm cửa màu vàng này.

-Hiện giờ chị điều khi đi qua nơi này, nhưng rồi chị sẽ được mời đón và dần dà chị sẽ cảm thấy thân quen với hàng rào cây, cổng vườn, cây cảnh ở nơi chốn này của Highbury.

Harriet chưa từng bao giờ trong đời bước vào tư dinh Cha xứ, nên cô tỏ ra rất hiếu kỳ, đến nỗi Emma cho rằng đấy là biểu hiện của tình yêu mà Elton nhìn ra đấy là tài trí của cô bé.
Emma nói:

-Chị ước gì có thể tìm ra duyên cớ, nhưng không có cách giả vờ đúng lý để bước vào - không có gia nhân để vào hỏi thăm về người quản gia, mà cũng không thể nói bố chị có tin nhắn.

Cô suy nghĩ mà không tìm ra được cách gì.

Sau vài phút im lặng, Harriet nói:

-Chị Woodhouse ạ, em tự hỏi tại sao chị không kết hôn hoặc chuẩn bị kết hôn! Chị dễ mến như thế!
Emma bật cười đáp:

-Harriet, dễ mến không đủ khiến cho chị kết hôn, chị phải tìm người dễ mến khác - ít nhất một người khác. Nhưng chị không có ý định kết hôn gì cả.

-Chị nói thế chứ! Em không tin.

-Nếu chị thấy có ai đó vượt trội so với những người chị đã quen biết thì chị mới nghĩ đến việc kết hôn. Em biết đấy, anh Elton - cô có vẻ suy nghĩ - thì không được, chị không muốn quen biết với người nào như thế. Chị không muốn thay đổi. Nếu kết hôn thì hẳn chị sẽ hối hận.

-Chao ôi! Quả là kỳ lạ khi nghe một phụ nữ nói như thế… .

-Chị không có ly do thuyết phục nào phải kết hôn. Giá như chị yêu ai thì là chuyện khác! nhưng chị chưa bao giờ yêu ai, bản chất của chị là thế, và chị nghĩ mình sẽ không yêu ai. Nếu không có tình yêu thì hẳn chị là người ngu xuẩn nếu thay đổi cuộc sống như bây giờ. Chị không thiếu điều kiện vật chất, chị không thiếu việc để bận bịu, chị không cần nâng cao địa vị xã hội thêm nữa. Chị nghĩ nhiều phụ nữ làm chủ ngôi nhà chồng không bằng phân nửa chị làm chủ Hartfield, và không bao giờ chị mong được thương yêu như thế và tỏ ra quan trọng đến thế, luôn được tôn trọng dưới con mắt của đàn ông như khi chị sống với bố chị.

-Thế thì chị sẽ thành gái già như chị Bates!

-Harriet, em chỉ tưởng tượng ra hoàn cảnh kinh khiếp như vậy thôi. Chị sẽ kết hôn ngay ngày mai nếu lúc nào đấy chị giống như chị Bates! Ngu xuẩn như thế! Tự mãn như thế, cười cợt như thế, nhạt nhẽo như thế, thường thường bậc trung như thế,quê kệch như thế, và cứ bàn tán với mọi người về

chị như thế. Nhưng chị tin là giữa chị và chị ấy không có gì giống nhau ngoại trừ là việc độc thân.

-Nhưng mà chị sẽ vẫn là gái già, thế thì chán quá!

-Không sao đâu, Harriet à, chị sẽ không phải là gái già nghèo nàn. Chỉ có cảnh nghèo mới khiến người độc thân đáng khinh dưới con mắt của xã hội! Phụ nữ độc thân với lợi tức ít ỏi mới bị xem là gái già kỳ quặc, khó chịu! nhưng phụ nữ độc thân có tiền của thì luôn được nể trọng, vẫn tỏ ra nhạy cảm và dễ mến như bất kỳ ai khác. Sự khác biệt không phải là do người đời có thiên kiến như ta nghĩ, mà chính cảnh bần cùng có xu hướng làm thui chột tinh thần và làm tính khí cáu bẳn. Người tay làm hàm nhai và người sống chắt chiu trong nấc thang thấp của xã hội rất dễ trở nên hẹp hòi. Nhưng mà, điều này không đúng với chị Bates. Chị ấy quá xởi lởi và quá ngốc nghếch nên mới không hợp với chị, nhưng nói chung chị ấy được lòng mọi người dù cho sống độc thân và thanh bạch. Chắc chắn là cảnh thanh bạch không làm tính khí chị ấy bủn xỉn, chị tin chắc rằng nếu chị ấy có chút ít tiền thì chị ấy sẵn lòng cho phân nửa, không ai lo gì về chị ấy, đấy là nét rất dễ mến.

-Trời đất! nhưng chị sẽ làm gì? Chị sẽ làm gì khi lớn tuổi?

-Harriet à, đầu óc của chị luôn năng động, bận bịu với nhiều nguồn lực độc lập, và chị không nghĩ tại sao ở tuổi bốn mươi hoặc năm mươi chị lại cần công việc hơn là ở tuổi hai mươi mốt. Lúc ấy vẫn có những việc cần đến bàn tay và khối óc của phụ nữ giống như bây giờ, chẳng có thay đổi gì nhiều. Nếu chị vẽ kém đi thì chị sẽ đọc sách thêm, nếu chị bỏ âm nhạch thì chị đan thảm. Còn về nguồn vui, chị sẽ không thiếu khi chăm sóc cho đám trẻ kêu chị bằng dì mà chị rất thương yêu.Bọn nó sẽ tạo mọi niềm vui mà tuổi già cần đến. Sẽ có mọi niềm hy vọng và e sợ và dù tình thương của chị đối với chúng không bằng cha mẹ chúng, chúng sẽ tạo nguồn an ủi cho chị hơn là thứ tình nồng nàn nhưng mù quáng. Lúc nào chị cũng sẽ có một đứa cháu ở bên mình.

-Chị có biết đứa cháu của chị Bates không? Ý em nói là, chị hẳn trông thấy cô ấy hàng trăm lần, nhưng chị có quen biết không?

-À có. Chị bắtbuộc phải quen biết mỗi khi cô ấy đến Highbury. Đấy là đủ để khiến người ta chán ngấy với một đứa cháu. Trời đất ơi! Một mình Jane Fairfax đối với chị bằng nửa bọn trẻ nhà Knightley quậy phá chị. Người ta quá mệt mỏi với cái tên Jaene Fairfax. Người ta cứ nghe mãi đến tên cô ấy, những lời khen tặng của cô ấy đối với tất cả bạn bè cứ lặp đi lặp lại. Khi cô ấy gửi tặng người dì mẫu thêu yếm hoặc đan một đôi bít tất cho bà ngoại thì cả tháng người ta cứ nghe mãi chuyện như thế. Chị không có ác cảm với Jane Fairfax nhưng cô ấy làm cho chị chán ngán đến chết.

Bây giờ hai cô gái đang đi gần đến ngôi nhà nhỏ, và mọi câu chuyện vẩn vơ chấm dứt. Emma tỏ ra rất thương cảm, hoàn cảnh của người nghèo luôn dấy lên nỗi động lòng, lời khuyên nhủ, tính chịu đựng, cũng như lòng hào hiệp giúp đỡ. Cô thấu hiểu cách sống của họ, có thể chấp nhận đầu óc kém hiểu biết và ham muốn của họ, không đòi hỏi người có học vấn kém phải có đức tính đặc biệt. Cô tiếp cận với hoàn cảnh khó khăn của họ qua lòng cảm thông, và luôn tìm cách giúp đờ qua trí thông minh và thiện ý. Ngày hôm nay, cô đi đến viếng thăm một gia cảnh bệnh tật và nghèo nàn. Sau khi đã lưu lại với họ một thời gian để mang đến niềm an ủi hoặc khuyên bảo, cô rời ngôi nhà nhỏ với ấn tượng về hoàn cảnh cô đã chứng kiến. Cô nói:

-Harriet à, đấy là những cảnh đời khiến người ta trở thành con người tốt. So với họ, những chuyện khác là tầm phào biết bao! Bây giờ chị cảm thấy như thể cả ngày mình chỉ nghĩ đến những người tội nghiệp ấy, và rồi ai biết được trí óc chị sẽ vương vấn trong bao lâu?

Harriet nói:

-Đúng vậy. Những người tội nghiệp! ta không thể nghĩ đến gì khác hơn.

Hai người đi qua hàng rào cây thấp, chân thấp chân cao đi qua khu vườn trên một con đường hẹp và trơn trượt để trở lại đường cái. Emma nói:

-Thật sự chị cho là ấn tượng này sẽ kéo dài. Chị nghĩ nó sẽ kéo dài.

Emma dừng lại một lần nữa để nhìn khung cảnh nghèo nàn bên ngoài và nhớ đến cảnh đời còn nghèo nàn hơn bên trong.

Cô bạn đồng hành trả lời:

-Ô, đúng vậy.

Hai người tiếp tục đi. Con đường đến đoạn uốn khúc, và khi vừa qua khỏi đoạn này, họ trông thấy anh Elton xuất hiện khá gần, chỉ đủ thì giờ cho Emma lên tiếng:

-A! Harriet, đến đây là sự thử thách cho ta trung kiên với ý tưởng tốt lành. Này - cô mỉm cười - chị mong người ta nghĩ rằng nếu lòng từ tâm mang đến niềm an ủi cho kẻ nghèo khó thì đấy là điều quan trọng. Nếu ta thương người bất hạnh thì đủ để ta làm mọi việc cho họ, nếu không thì là sự thông cảm rỗng tuếch vốn chỉ làm người ta khốn khổ.

Harriet chỉ có thể trả lời:

-À, vâng.

Anh Elton đã tiến đến gần hai cô. Ba người trao đổi về hoàn cảnh thiếu thốn và khổ sở của gia đình nghèo ấy mà anh định viếng thăm. Bây giờ anh có thể hoãn lại chuyến thăm viếng, nhưng ba người bàn cãi về việc có thể làm gì và nên làm gì. Anh Elton quay lại để đi cùng hai cô gái.

Emma nghĩ "Đồng hành trong công việc thế này, gặp nhau khi cùng làm từ thiện sẽ khiến mỗi bên thương yêu nhau thêm. Mình sẽ không lấy làm lạ nếu họ tỏ tình. Chắc chắn là vậy nếu mình không hiện diện ở đây. Mình ước gì đang có mặt ở nơi khác".

Vì muốn tách ra khỏi hai người, Emma đ ivào một con đường hẹp kế bên để cho họ tiếp tục đi trên đường cái. Nhưng chỉ được vài phút, cô thấy thói quên của Harriet hay lệ thuộc và bắt chước người khác khiến cô không thể đi thoát, và chẳng bao lâu họ đã đi theo cô. Thế là thất bại, cô dừng lại lập tức, giả vờ phải cúi xuống cột lại sợi giây giày, yêu cầu hai người cứ đi tiếp rồi mình sẽ đi theo sau. Họ nghe theo, và sau khoảng thời gian cô cho là đã cột xong sợi dây giày, cô an tâm thấy họ đã thoát khỏi tầm ảnh hưởng của mình.

Một đứa trẻ từ trong ngôi nhà nhỏ kia chạy ra, đang cầm một cái vò để đi nhận món súp ở Hartfield. Đi bên cạnh đứa trẻ, chuyện trò và hỏi han là

việc tự nhiên nhất thế gian mà không ra vẻ giả vờ, và như thế hai người kia có thể đi trước mà không cần phải chờ đợi cô đi cùng. Nhưng cuối cùng cô vẫn phải đi cùng họ: đứa trẻ bước quá nhanh trong khi hai người kia đi chậm. Cô lo lắng thêm vì hiển nhiên hai người đang cùng nhau chuyện trò. Anh đang ăn nói một cách sinh động, còn Harriet đang lắng nghe với vẻ chăm chú và hài lòng. Trong khi đứa trẻ đã vượt lên đi trước và Emma bắt đầu nghĩ làm thế nào đi chậm lại phía sau, thì hai người nhìn quanh quất khiến cho cô phải đi theo họ.

Anh Elton vẫn đang nói, và Emma cảm thấy thất vọng khi nghe anh đang nói về cô bạn anh trong buổi tụ họp ở nhà ông Cole, về mấy món phó mát Stilton, về vùng bắc Wiltshire, về bơ, rau cần, củ cải đường và mọi món tráng miệng.

Emma tự an ủi trong đầu "Dĩ nhiên câu chuyện sẽ đi theo chiều hướng khá hơn, về bất kỳ chuyện gì giữa hai người yêu nhau, bất kỳ chuyện gì mào đầu cho con tim. Ước gì mình lánh mặt được lâu hơn!" Bây giờ họ im lặng đi bên nhau cho đến khi hàng rào của tư dinh Cha xứ hiện ra trước mặt. Thình lình Emma nảy ra ý nghĩ giúp tạo cơ hội cho Harriet đi vào ngôi nhà. Cô lại viện cớ gì đấy về chiếc giày rồi tụt lại phía sau để lo giải quyết. Rồi cô tháo sợi dây giày ra và khéo léo vứt nó xuống cái rãnh bên đường, yêu cầu hai người dừng lại, cho biết cô không thể tiếp tục đi về nhà. Cô nói:

-Dây giày của tôi bị đứt mà tôi không rõ phải xoay sở ra sao. Tôi thật sự làm phiền hai người, nhưng mong chuyện này chỉ là bất đắc dĩ. Anh Elton, xin anh cho tôi ghé lại nhà anh và hỏi quản gia anh kiếm cho một sợi dây hoặc bất cứ thứ gì để cột chiếc giày của tôi.

Anh Elton lộ vẻ cực kỳ vui mừng với đề nghị này, sốt sắng đưa hai cô vào nhà anh. Họ bước vào gian phòng hướng ra phía trước, phía sau là gian phòng khách liền kề, cánh cửa ngăn đôi đang mở. Emma bước vào gian phòng sau với người quản gia, để cánh cửa mở hé nhưng nghĩ anh Elton sẽ đóng lại. Nhưng cánh cửa vẫn hé mở. Emma tìm cách trò chuyện liên tục với người quản gia để mong anh chàng tìm đúng đề tài trao đổi trong gian phòng ngoài. Suốt cả mười phút cô chỉ nghe tiếng nói của mình. Không thể kéo dài thời giờ thêm, cô kết thúc công việc rồi bướctrở ra phía trước.

Hai người đang yêu đứng gần nhau bên khung cửa sổ. Đấy là hoàn cảnh thuận lợi nhất, và trong thoáng chốc Emma cảm thấy thành công vinh quang sắp gần kề. Nhưng không có, anh chàng đã không nhập đề. Anh vẫn tỏ ra hiền dịu nhất, vui vẻ nhất kể cho Harriet rằng anh đã trông thấy hai cô đi qua và cố ý đi theo. Anh nói thêm đôi điều nịnh đầm và ám chỉ này nọ nhưng không có gì nghiêm túc.

Emma nghĩ "Cẩn trọng! quá cẩn trọng! Anh chàng tiến tới từng tí và không dám phiêu lưu khi chưa biết chắc".

Tuy kế sách tài tình của mình chưa đạt được gì, cô vẫn tự mãn là đã tạo cơ hội cho hai người có dịp vui thích bên nhau, từ đó sẽ dẫn dắt họ đến chuyện nghiêm túc hơn.

Chương 11

Bây giờ anh Elton được để cho tự lo liệu. Emma không còn có thể dẫn dắt hạnh phúc của anh hoặc đốc thúc hành động của anh. Gia đình chị cô sắp đến nên từ lúc này cô phải bận bịu vì họ. Trong thời gian mười ngày họ lưu lại Hartfield, cô không mong làm được gì cho hai người đang yêu ngoài ít hỗ trợ tình cờ. Tuy nhiên, nếu muốn hai người có thể tiến nhanh, họ phải tiến thêm bằng cách nào đấy. Cô không nghĩ mình có thêm thời giờ rảnh rỗi cho họ. Họ là con người, nếu mình càng làm thêm cho họ, họ càng làm ít hơn cho nhau.

Hai vợ chồng Knightley đã xa vắng khỏi Surry lâu hơn bình thường, nên lần này họ phấn khích nhiều hơn bình thường. Từ ngày kết hôn đến nay, họ thường chia thời gian cho mỗi mùa nghỉ hè giữa Hartfield và Tu viện Donwell,nhưng kỳ nghỉ hè mùa thu này được dành trọn cho lũ trẻ đi tắm biển. Vì thế, phải qua nhiều tháng họ mới trở lại Surry hoặc trở về nhà ông Woodhouse. Riêng ông Woodhouse không thể đi đâu xa, thậm chí không thể đi thăm con gái Isabella tội nghiệp, vì thế ông đang bồn chồn trông đợi gia đình của con gái đến.

Ông luôn lo lắng mọi điều cho cô và không hề lo nghĩ gì đến những con ngựa và người đánh xe phải đón họ đi về nửa chặng đường. Nhưng nỗi lo lắng của ông là không cần thiết, họ thích thú vượt qua hai mươi lăm cây số rồi hai vợ chồng Knightley, năm đứa con và gia nhân đều bình yên vô sự về đến Hartfield. Tinh thần phấn chấn và vui vẻ khi hội ngộ, bao nhiêu người chuyện trò với nhau, bao nhiêu việc phải nói đến, đón chào, khích lệ, phát tán và dẹp bỏ - tất cả đều tạo nên khung cảnh ồn ào và náo loạn mà thần kinh ông Woodhouse đáng lẽ không thể chịu nổi nếu ở trong trường hợp khác. Đáng lẽ mối quan tâm mẫu tử của Isabella là muốn các con của cô được vui chơi ngay, được mọi sự tự do và chăm sóc, được ăn uống tuỳ thích, được ngủ và chơi đùa tuỳ thích. Nhưng nhờ các sống ở Hartfield và

tình cảm của cô đối với ông bố đã chế ngự, đám trẻ không bao giờ được phép quấy rầy ông ngoại nhiều.

Isabella là một phụ nữ xinh xắn, trang nhã, có vóc người nhỏ nhắn, tư cách điềm đạm và nhỏ nhẹ, phong thái thân thiện, sống có tình nghĩa. Cô dồn thời giờ chăm lo cho gia đình, tự chứng tỏ là một người vợ toàn tâm, một người mẹ bao dung mà vẫn gắn bó với bố và em gái. Giống như ông bố, cô không phải là người có lòng thông cảm sâu đậm hoặc nhậy cảm. Cô có thể tạng yếu, quá cẩn thận cho các con, và mang nhiều nỗi e sợ cùng lo lắng. Ở thành phố, cô tin ca6.y ông Wingfield giống như ông bố tin cậy ông Perry. Hai người cũng giống nhau về tính nết và cung cách đối xử tốt với người quen cũ.

Anh John Knightley có vóc người cao ráo, tư cách giống một nhà quý tộc, rất khôn khéo, sống trọn vẹn cho gia đình. Anh thành đạt trong nghề nghiệp và được tôn trọng nhờ tài giao tiếp, nhưng tư cách khép kín của anh không làm người ta hài lòng lắm, đôi lúc kém vui tươi. Anh không phải là người có tính cáu gắt vô lý để bị chê trách, chỉ là vì cử chỉ anh không được hoà nhã lắm. Thật ra, với một cô vợ luôn tôn sùng anh, những khuyết điểm bẩm sinh của anh càng nặng thêm. Tính dịu dàng chịu đựng của cô càng làm hại đến tâm tính của anh. Anh có đầu óc tinh anh và nhậy bén mà cô trông cậy, đôi khi anh có hành động khiếm nhã hoặc ngôn từ thô lỗ.

Anh không được lòng cô em vợ vốn không bỏ qua bất cứ thói xấu nào của anh. Cô hay nhìn ra những hành động của anh gây tổn thương Isabella trong khi Isabella không cảm thấy gì. Có lẽ cô sẵn lòng bỏ qua cho anh nếu anh có cử chỉ chiều lòng chị cô, nhưng cử chỉ của anh giống như của một người anh và người bạn lầm lì: thiếu lời khen và kém tính độ lượng. Cô khó tìm ra điểm son NÃO Nơi anh, cho dù không kể đến khuyết điểm nặng nhất mà anh phạm phải là thiếu chịu đựng để tỏ ra tôn trọng bố cô hơn. Về khía cạnh này, anh thiếu kiên nhẫn. Ông bố có tính lập dị và hay lo lắng quá đáng trong nhiều việc, khiến cho anh đôi lúc phản kháng hoặc đáp trả mà không kiêng dè gì cả. Việc này ít khi xảy ra tựu chung anh John Knightley vẫn tôn trọng bố vợ, Emma vẫn khoan dung và chịu đựng.

Thời gian khởi đầu trong mọi cuộc viếng thăm đều thể hiện tình cảm đúng mực. Khi mọi người vừa ngồi xuống, ông Woodhouse lắc đầu và thở dài, kể cho Isabella về thay đổi mang đến nỗi u buồn tại Hartfield kể từ chuyến trước cô về thăm nhà.

Ông nói:

-Con ạ, chị Taylor tội nghiệp - quả là việc đáng buồn.

Cô nói với lòng cảm thông:

-Vâng, đúng thế bố ạ. Hẳn bố phải thấy tiếc! và em Emma thân yêu nữa! kể cũng là một mất mát cho cả hai người. Con lấy làm buồn cho bố. Con không thể mường tượng ra làm cách nào bố sống mà không có chị ấy. Đúng là sự thay đổi không vui tí nào. Nhưng con mong chị ấy được hạnh phúc.

-Khá hạnh phúc, con ạ. Bố hy vọng là khá hạnh phúc. Bố chỉ biết chị ấy hợp với nơi chốn mới.
Về việc này anh John Knightley hỏi nhỏ Emma về không khí gia đình ở Randalls.

Emma nói:

-À, không có chuyện gì. Em chưa từng thấy chị ấy hạnh phúc đến thế. Papa chỉ nói lên nỗi tiếc nuối của ông.

Ann đáp:

-Thế thì tốt cho cả hai người.

Isabella hỏi với giọng bùi ngùi hợp với tâm tư của ông:

-Bố có thường gặp chị ấy không?

Ông Woodhouse ngập ngừng:

-Không thường như bố mong muốn.

Emma nói:

-Papa ạ, từ lúc họ kết hôn, chỉ có một ngày chúng ta không gặp họ. Hoặc là buổi sáng hoặc buổi tối mỗi ngày, chỉ trừ một ngày, chúng ta đều gặp ông Weston hoặc chị Taylor, và thường là cả hai, hoặc ở Randalls, hoặc ở đây, và như chị Isabella có thể đoán ra, thường là ở đây. Họ rất tốt bụng mà đến thăm thường xuyên. Ông Weston cũng tốt bụng như chị ấy. papa ạ, nếu Papa than thở như thế, Isabella sẽ ngộ nhận về hoàn cảnh của hai cha con ta. Mọi người đều phải chấp nhận để chị Taylor ra đi, nhưng phải tin rằng hai anh chị thật sự muốn bù đắp theo cách ta mong đợi - đấy là sự thật.

Anh John Knightley nói với Emma:

-Đúng là phải như thế, và đúng như anh hy vọng khi đọc thư của em. Phải công nhận chị ấy vẫn chú ý đến nhà ta, còn tính phóng khoáng và hoà đồng của ông ấy càng tạo thuận lợi thêm.

Anh quay sang Isabella:

-Anh luôn nói với em rằng anh không nghĩ sự thay đổi ở Hartfield là đáng lo, và bây giờ Emma đã thuật chuyện, anh mong em được mãn nguyện.

Ông Woodhouse nói:

-Chắc hẳn rồi, vâng, đúng thế. Bố không thể phủ nhận rằng chị Weston, chị Weston tội nghiệp, thường đến thăm nhà ta, nhưng rồi chị ấy phải ra về.

Emma nói:

-Papa ạ, nếu không thế thì làm khó cho ông Weston. Papa đã quên ông Weston tội nghiệp.
Anh John Knightley vui vẻ nói với Emma:

-Anh nghĩ ông Weston đã làm tốt cho nhà ta. Anh và em thử thế vào chỗ của ông chồng tội nghiệp xem. Anh là một người chồng và em không phải là một người vợ thế nên ta hẳn có ấn tượng với công lao của ông ấy. Còn đối với Isabella, cô ấy đã kết hôn lâu rồi nên không nhận ra đức tính của một người như ông Weston.

Cô vợ của anh chỉ nghe và hiểu phần nào nên cất tiếng:

-Anh đang nói về em đấy phải không, anh yêu? Em tin chắc không ai cổ vũ cho hôn nhân mạnh như em. Nếu không vì nỗi u sầu khi chị ấy rời Hartfield, em vẫn nghĩ chị ấy là phụ nữ may mắn nhất trên thế gian. Còn về việc xem nhẹ ông Weston, ông Weston tuyệt vời ấy, em cho là ông ấy xứng đáng có được mọi điều tốt lành. Em tin ông ấy là người hiền từ nhất. Chỉ trừ anh và em trai của anh, em không thể thấy ai hiền hơn. Em không bao giờ quên việc ông ấy phóng con diều cho Henry vào ngày lễ Phục sinh ấy, và nhất là vào lúc mười hai giờ khuya tháng Chín rồi ông ấy viết thư trấn an em rằng không có bệnh sốt ban đỏ ở Cobham. Từ lúc ấy em tin rằng không có con tim nào tình cảm hơn và không có người đàn ông nào tử tế hơn trên đời này. Nếu có người nào xứng đôi với ông, thì đó chính là chị Taylor.
Anh Knightley hỏi:

-Cái anh trai trẻ ấy ở đâu? Vào dịp này anh ấycó đến đây không?

Emma đáp:

-Anh ấy chưa đến. Mọi người mong đợi anh ấy đến ngay sau ngày cưới, nhưng không xảy ra chuyện gì cả. Gần đây em không nghe nhắc đến anh ấy.

Ông bố cô nói:

-Nhưng con nên kể về lá thư, con yêu à. Anh ta viết một lá thư cho chị Taylor tội nghiệp để chúc mừng chị ấy. Thư viết rất hay. Chị ấy có đưa cho cha đọc. Cha nghĩ anh ta có tính tốt. Nhưng không ai rõ liệu có phải đấy là do ý của anh ta hay không. Anh ta còn trẻ, và có lẽ ông bác của anh ta… .

-Papa yêu ạ. Anh ấy đã hai mươi ba rồi. papa đã quên thời gian chóng qua như thế nào.
-Hai mươi ba! Thật vậy sao? Bố đã không thể nghĩ đến. Khi mẹ của anh ta qua đời, anh ta chỉ mới lên hai thôi. Thời gian trôi nhanh thật! còn trí nhớ của bố không tốt. Tuy nhiên, đấy là bức thư viết thật hay, làm cho hai ông bà Weston rất vui.Bố còn nhớ lá thư được gửi đi từ Weymouth, đề ngày 18 tháng Chín, bắt đầu bằng "Thưa bà," nhưng bố quên mất nộI dung tiếp theo, và thư được ký tên là "F. C. Weston Churchill" - bố còn nhớ rất rõ.

Con người Isabella hiền hoà kêu lên:

-Anh ấy thật là đúng mực! con tin chắc anh là một thanh niên rất dễ mến. Nhưng đáng buồn là anh không sống cùng với cha mình! Một đứa trẻ bị rứt ra khỏi cha mẹ và ngôi nhà sinh quán là chuyện gây sốc. Con không bao giờ hiểu được làm thế nào ông Weston chịu rời xa anh ấy. Từ bỏ đứa con của mình! Thật tình con nghĩ không ai lại đề nghị việc này.

Anh John Knightley lạnh lùng nói:

-Anh đoán trong gia tộc Churchill không ai suy nghĩ đúng cách cả. Nhưng em không nên cho là ông Weston có cảm nghĩ giống như khi em từ bỏ Henry hoặc John. Ông Weston là người khá xuề xoà, xởi lởi hơn là có cảm nhận sâu sắc. Sự việc ra thế nào thì ông tiếp nhận thế nấy, và bằng cách này hay cách khác đều lấy làm vui từ đó, tuỳ theo - như anh suy đoán - những thú vui của ông ấy trong xã hội như ăn nhậu và đánh bài chơi với chòm xóm năm lần mỗi ngày, là tuỳ theo tình cảm gia đình.

Emma không thể chấp nhận lời bình phẩm về ông Weston và định có phản ứng, nhưng cô kiềm chế và cho qua vì muốn giữ hoà khí. Những sinh hoạt gia đình gần gũi đều có giá trị danh dự và thân thương đối với anh rể của cô, cũng từ đó anh mới có thái độ khinh miệt cách giao tế xã hội tầm thường. Đấy là lý do mà cô thấy mình nên độ lượng với anh.

Chương 12

Anh Knightley sẽ dùng bữa với họ - việc mà ông Woodhouse không thích vì không muốn có ai chia sẻ niềm vui hội ngộ với Isabella trong ngày đầu tiên. Tuy nhiên, Emma quyết định nên mời anh.ngoài việc anh là em trai của người con rể trong gia đình, cô còn có một niềm vui đặc biệt sau chuyện anh Knightley và cô bất hoà với nhau.

Cô hy vọng bây giờ họ tiếp tục làm bạn trở lại. Cô cho là đã đến lúc nên dàn hoà. Thật ra, họ không thể dàn hoà được. Chắc chắn là cô đã không có lỗi, còn anh sẽ không bao giờ nhận là mình có lỗi. Không có chuyện nhượng bộ, nhưng đã đến lúc nên tạo vẻ bề ngoài như thể họ chưa bao giờ tranh cãi nhau. Cô hy vọng một sự kiện sẽ giúp hàn gắn tình bạn giữa hai người, vì thế khi anh bước vào cô đang bế một đứa trẻ - đứa nhỏ nhất, bé gái khoảng tám tháng tuổi, đến Hartfield lần đầu, đang rất thích thú được đong đưa trong vòng tay của người dì. Đúng là đứa trẻ làm nên chuyện vì tuy lúc đầu anh có nét mặt nghiêm nghị và hỏi han những câu cụt lủn, anh nhanh chóng được dẫn dắt nói chuyện theo cách bình thường, rồi xuề xoà đón nhận đứa trẻ từ trên tay cô với thái độ thân ái tuyệt vời.

Emma cảm thấy họ đã thân thiết trở lại khiến cho cô rất hài lòng, rồi trở nên thân tình một chút khi anh ngắm nhìn em bé, cô nói:

-Kể cũng vui khi chúng ta có tình cảm giống nhau về các cháu. Là đàn ông và phụ nữ, chúng ta có ý kiến rất khác biệt nhau, nhưng về các cháu em thấy ta không bao giờ bất đồng.

-Giá như khi đánh giá đàn ông và phụ nữ em thuận theo sự dẫn dắt của thiên nhiên mà ít chịu ảnh hưởng của óc hoang tưởng và bốc đồng, giống như em đối với các cháu khi chúng ta có cùng cảm nghĩ.

-Chắc hẳn rồi - mối bất hoà giữa chúng ta phát xuất từ sai quấy của em.

Anh mỉm cười:

-Đúng thế, và có lý do hợp lý. Anh đã mười sáu tuổi khi em mới chào đời.

Cô đáp:

-Thế thì là khác biệt đáng kể, và chắc chắn anh suy xét giỏi hơn em vào thời đó, nhưng liệu sau quãng thời gian hai mươi mốt năm có mang óc hiểu biết của chúng ta đến gần hơn không nhỉ?

-Có, gần hơn rất nhiều.

-Nhưng vẫn chưa đủ gần để em có cơ hội làm đúng nếu chúng ta vẫn suy nghĩ khác biệt.

-Anh có lợi điểm so với em nhớ mười sáu năm kinh nghiệm, cũng vì không phải là một thiếu nữ khá đẹp và là một đứa con quen được nuông chiều. Này, Emma thân yêu ạ, ta hãy là bạn với nhau đi và không nói gì thêm về chuyện ấy. Cháu bé Emma ạ, nói với di1 của cháu rằng dì phải nêu gương cho cháu hơn là xới lên chuyện buồn cũ, và rằng nếu dì ấy không sai lúc trước thì là sai bây giờ.

Cô thốt lên:

-Đúng vậy, rất đúng. Cháu Emma ạ, hãy lớn lên làm tốt hơn dì của cháu. Hãy khôn ngoan hơn và không bị lừa dối. Bây giờ, anh Knightley ạ, em chỉ cần nói thêm ít lời là xong. Nếu nói về thiện ý thì cả hai chúng ta đều đúng, và phải nói rằng về phần em vẫn chưa thấy có hậu quả gì sai trái. Em chỉ biết rằng anh Martin không bị thất vọng lắm.

Anh đáp ngắn gọn:

-Anh ấy đã thất vọng nhiều, và không thể thất vọng hơn thế được nữa.

-Ôi chao! Em thật lấy làm tiếc. Nào, bắt tay với em.

Hai người chỉ vừa bắt tay nhau với tình thân ái sâu sắc thì John Knightley xuất hiện. Hai anh em chào hỏi nhau theo cách của người Anh:

-Khoẻ không hở George?

-Anh thì thế nào, John?

Thế là Emma và anh Knightley xoá bỏ xung khắc, chìm ngập trong tình thương yêu trầm lặng vốn khiến cho mỗi người sẵn lòng làm bất cứ việc gì tốt lành cho người kia.

Buổi tối trải qua trong không khí hàn huyên yên bình, và ông Woodhouse từ chối chơi bài để trò chuyện với isabella thân yêu của ông. Gia đình phân làm hai nhóm: một nhóm gồm ông và cô con gái, nhóm kia là hai anh em Knightley. Hai nhóm nói về những đề tài khác biệt hoặc ít khi pha trộn nhau, và Emma chỉ thỉnh thoảng góp chuyện cùng nhóm này hoặc nhóm kia.

Hai anh em nói về những lo toan và công việc họ đang theo đuổi, nhưng chủ yếu là công việc của người anh vốn ăn nói giỏi hơn. Vì là quan toà, người anh có vài điểm về pháp luật để góp ý cho em hoặc ít nhất có vài mẩu chuyện để kể. Vì là nông dân có điền trang ở Donwell, người em nói đến các loại hoa mầu sẽ trồng năm tới và cho vài tin tức địa phương luôn làm cho người anh quan tâm do lẽ luôn không có thời giờ gắn bó với gia đình. Kế hoạch tưới tiêu, việc sửa một hàng rào, đốn một cây chuẩn bị một thửa đất cho lúa mì, cải củ hoặc bắp vụ xuân, đều được John chú ý lắng nghe.

Trong khi đó, ông Woodhouse đang chia sẻ cùng con gái những tiếc nuối trong hạnh phúc và tình thương trong lo lắng. Ông cầm lấy tay cô:

-Isabella tội nghiệp của bố - ông dừng lại vì cô bận bịu với năm đứa trẻ, rồi tiếp - con vắng nhà đã lâu, lâu kinh khủng! hẳn con đi đường mệt nhọc lắm! con yêu ạ, nên đi ngủ sớm, vì bố nghĩ con nên dùng một tí cháo trước đã. Hai bố con ta sẽ cùng ăn một tô cháo to. Emma yêu quý khuyên bố nên dùng một ít cháo.

Emma không thể khuyên gì về việc như thế, biết rằng dù có khuyên thì cả hai anh em Knightley sẽ không nghetheo giống như cô. Thế nên, chỉ có hai tô cháo được mang ra. Sau khi có thêm ít lời khen ngợi món cháo, thêm ít băn khoăng tại sao thiên hạ không dùng cháo mỗi tối, ông nói với vẻ nghiêm trọng:

-Con yêu ạ, mùa thu rồi co nđi South End thay vì đến đây thì không nên chút nào. Bố không bao giờ thích không khí miền biển.

-Bố ạ, anh Wingfield cất công khuyên, nếu không chúng con đã không đi. Anh ấy khuyên nên dẫn cả bọn trẻ đi, nhưng đặc biệt là vì chứng đau cổ họng của bé Bella, cả không khí biển và nước biển đều tốt.

-Con à, nhưng Perry lại nghĩ đi biển thì không ích gì cho cháu bé. Còn đối với bố, dù chưa nói với con, từ lâu bố đã tin rằng biển ít khi hữu ích gì cho ai. Chắc chắn một lần bố suýt chết vì biển.

Ít ra đây là chủ đề kém an toàn, Emma thốt lên:

-Này, này, con xin bố đừng nói về biển. Nó làm cho con lo lắng và khổ sở - mà con chưa từng nhìn thấy biển. Xin bố vui lòng đừng nói về South End. Chị Isabella ạ, e mcq nghe chị hỏi han gì về ông Perry, ông ấy vẫn nhớ đến chị.

-Ông Perry thật tốtbụng. Ông ấy thế nào hả bố?

-Khá khoẻ, nhưng không khoẻ lắm. Ông ấy bị bệnh về đường mật nó không có thời giờ chăm sóc cho bản thân - ông ấy nói với bố mình không có thời giờ chăm sóc cho bản thân, nghe thật là buồn, nhưng lúc nào cũng có người khắp vùng này cần đến ông ấy. Bố nghĩ bất kỳ ở đâu khác không có ai làm việc như ông ấy. Chỉ vì bất kỳ ở đâu khác không có ai tài giỏi như ông.

-Còn bà Perry và các cháu, họ như thế nào? Các đứa trẻ lớn lên ra sao? Con rất mến ông Perry. Con hy vọng ông ấy sẽ sớm đến chơi đây. Ông ấy sẽ rất vui được trông thấy bọn nhỏ.

-Bố hy vọng ngày mai ông ấy sẽ đến vì bố có vài việc muốn hỏi ý kiến. À con ạ, khi ông ấy đến, con nên nhờ ông xem chứng đau họng cho Bella.

-Bố ạ, họng con bé đã khỏi hẳn nên con không còn lo lắng gì nữa. Hoặc do tắm biển mà khỏi, hoặc do thuốc thoa ngoài da của ông Wingfield con dùng thường xuyên từ tháng Tám.

-Tắm biển không hẳn là có ích cho con bé đâu. Nếu bố biết con muốn dùng thuốc thoa thì bố đã nói với…

Emma cắt ngang:

-Hình như bố đã quên gia đình bà Bates. Con chưa nghe ai hỏi han về họ.

-À, gia đình Bates tốt bụng! Chị lấy làm xấu hổ, em thường nhắc đến họ trong những lá thư em gửi chị. Bà Bates già tốt bụng! Ngày mai chị sẽ đến thăm bà ấy và dẫn bọn nhỏ đi theo. Họ luôn vui được trông thấy bọn nhỏ. Còn chị Bates tuyệt vời nữa! Đúng là những người sáng giá. Họ mạnh khoẻ thế nào, hở bố?

-Nói chung là vẫn thường, con ạ. Nhưng bà Bates tội nghiệp bị cảm nặng tháng trước.

-Tội nghiệp! nhưng mùa thu này bệnh cảm lan tràn nhiều hơn trước. Ông Wingfield nói với con là ông chưa từng thấy bệnh lan rộng hoặc nặng như thế, ngoại trừ đấy có thể là bệnh cúm.

-Có nhiều ca, nhưng không đến mức như con nói. Perry nóibệnh cảm có lan nhưng không nặng như ông thường gặp vào Tháng MườiMột. perry không gọi hiện giờ là mùa bệnh phát tán.

-Đúng, con không biết ông Wingfield cho đấy là trầm trọng, ngoại trừ…

-Ối dào, con yêu ạ, sự thật là hiện giờ ở London luôn là mùa bệnh. Không ai được khoẻ ở London cả, không có ai. Con phải sống ở đấy là điều kinh khiếp! xa xôi như thế! Và bầu không khí tệ hại như thế!

-Thật ra không đúng, chúng con không phải sống trong không khí xấu. Khu vực London chúng con ở tốt hơn phần lớn nơi khác! Bố yêu ạ, đừng nhầm lẫn chỗ chúng con với London nói chung. Khu Quảng trường Brenswick khác biệt nhiều so với các khu khác. Chúng con có không khí thoáng mát! Con không muốn sống ở những khu khác của thành phố, hiếm có nơi nào khác mà con muốn bọn trẻ sin hsn, nhưng khu của chúng con là

khá thoáng mát! Ông Wingfield đoan chắc khu quảng trường Brunswick là tốt nhất về mặt không khí.

-Con ạ, không bằng Hartfield. Con cố thích ứng ở đó, nhưng sau khi ở đây một tuần tất cả các con và các cháu sẽ thành khác hẳn, sẽ không như lúc đầu. Bây giờ thì bố không thể cho là gia đình con đều trông mạnh khoẻ.

-Con không vui mà nghe bố nói thế, nhưng xin bố an tâm, ngoại trừ vài cơn lặt vặt của chứng nhức đầu và tim đập nhanh mà đi đâu con cũng mắc phải, con cảm thấy khá khoẻ. Bọn trẻ trông nhợt nhạt trước khi đi ngủ chỉ vì hôm nay chúng mệt nhọc hơn thường ngày. Con xin bố an tâm là ông Wingfield đã nói với con rằng ông ấy chưa từng đưa tiễn gia đình con trong sức khoẻ tốt như thế. Ít nhất, bố hẳn không cho là anh Knightley trông như bị bệnh.

Nói rồi Isabella đưa đôi mắt lo lắng âu yếm nhìn sang chồng cô.

-Chỉ vừa phải thôi, con ạ, bố không thể khen con. Bố nghĩ John Knightley trông không khoẻ đâu.
Anh John Knightley lên tiếng khi nghe nhắc đến tên mình:

-Chuyện gì thế, hở bố? Bố nói đến con hở?

-Anh yêu ạ, bố em bảo ông không nghĩ anh trông khoẻ mạnh, nhưng em nghĩ đấy chỉ là vì anh mệt mỏi chút ít. Tuy nhiên, em đã mong anh nhờ ông Wingfield khám cho anh trước khi đi.

Anh vội trả lời:

-Em Isabella yêu, xin đừng lo lắng về bề ngoài của anh. Hãy tự mãn mà lo làm thầy thuốc trong nhà hoặc nâng niu bọn nhỏ, để anh tự lo theo ý mình.

Emma thốt lên:

-Em không hiểu hết ý anh muốn nói gì với em anh về việc anh bạn Graham của anh định tìm một người ở Scotland để quản lý nông trang của anh ấy. Họ trả lời ra sao? Liệu có nặng về thành kiến cũ quá không nhỉ?

Rồi cô nói huyên thuyên về việc này, đến nỗi khi hướng sự chú ý trở lại đến bố và chị, cô nghe chuyện đáng chán hơn khi Isabella hỏi thăm vềJane Fairfax. Dù không thích Jane Fairfax lắm, cô vẫn chen vài lời ngợi khen.

Isabella nói:

-Cô Jane Fairfax thùy mị dễ thương! Đã lâu con không gặp cô ấy, chỉ thỉnh thoảng mới có dịp tình cờ ở thành phố. Hẳn bà ngoại và dì của cô ấy rất vui giá như cô ấy về chơi! Con lấy làm tiếc khi nghe Emma kể cô ấy không còn sống ở Highbury, nhưng bây giờ con gái của vợ chồng Đại tá Campbell đã kết hôn, con nghĩ gia đình này sẽ không muốn rời xa cô nữa. Cô ấy hẳn làm bầu bạn tốt cho Emma.

Ông Woodhouse tỏ ý đồng thuận, nhưng thêm:

-Tuy vậy, con bé Harriet Smith mới là người xinh xắn khác. Con sẽ mến Harriet. Emma không thể có người làm bầu bạn tốt hơn Harriet.

-Con rất vui được nghe thế. Nhưng Jane Fairfax thì tài giỏi hơn, lại cùng tuổi với Emma.

Mọi người đều vui vẻ góp chuyện, thời gian trôi qua trong không khí hoà hợp, nhưng buổi tối chấm dứt mà không thiếu chút náo động. Món cháo được mang ra với nhiều lời ca ngợi là bổ dưỡng theo mọi khía cạnh, nhưng không may ở chỗ chị bếp ở South End không bao giờ biết ý của Isabella là muốn dùng cháo loãng nhưng không được loãng quá. Mỗi khi muốn dùng cháo, không khi nào cô được như ý. Đến đây là phần mào đầu không hay.

Ông Woodhouse lắc đầu nhìn con gái với đôi mắt quan ngại dịu dàng khiến tai Emma lùng bùng như nghe ông nói "Ối dào! Hậu quả xấu không dứt khi con đi South End. Bố không chịu được khi nghe nói đến việc này". Trong khoảnh khắc cô mong ông không nói ra mà cứ thưởng thức món cháo. Tuy nhiên, sau vài phút ông vẫn bắt đầu:

-Bố vẫn lấy làm tiếc mùa thu rồi con đi biển thay vì về đây.

-Nhưng tại sao bố tiếc? Xin bố an tâm, rất có lợi cho bọn nhỏ.

-Nhưng nếu con phải đi biển thì tốt hơn không nên đi South End. Đấy là vùng không tốt cho sức khoẻ. Perry lấy làm ngạc nhiên khi nghe con quyết định đi South End.

-Con biết nhiều người nghĩ thế, nhưng không đúng, bố ạ. Tất cả gia đình con đều khoẻ ở đấy, không hề bị vấn đề gì từ bùn đất, còn ông Wingfield nói sẽ là hoàn toàn sai lạc nếu cho rằng vùng ấy không tốt cho sức khoẻ. Con nghĩ có thể tin nơi ông ấy, vì ông hiểu biết tường tận về tính chất của không khí, chính gia đình con trai ông ấy cũng thường đi South End.

-Con ạ, nếu phải đi đâu đó thì đáng lẽ con nên đi Cromer. Perry có lần đi Cromer một tuần, và ông ấy cho rằng đó là nơi tắm biển tốt nhất. Ông ấy bảo biển rộng và đẹp, còn không khí thì rất trong lành. Theo chỗ bố biết, con có thể thuê phòng khá xa bờ biển - khoảng nửa cây số - rất tiện nghi. Đáng lẽ con nên hỏi ý kiến Perry.

-Nhưng bố yêu ạ, có khác biệt về quãng đường thì phải là đáng kể. Có lẽ hơn trăm dặm thay vì bốn mươi.

-Con ạ, như ông Perry nói, đối với sức khoẻ thì ta không nên xét đến điều gì khác, và nếu ta phải đixa thì không nên so sánh giữa bốn mươi và một trăm dặm. Thà đừng đi đâu cả, thà ở tại London còn hơn là đi bốn mươi dặm để hít thở không khí xấu. Chính là Perry nói như thế. Đối với ông ấy thì không nên chút nào.

Emma không thể ngăn lời ông bố, và khi ông nói đến điểm này, cô không khỏi băn khoăn anh rể cô sẽ phản ứng ra sao.

Anh con rể nói với giọng bất mãn rõ rệt.

-Ông Perry chỉ nên phát biểu ý kiến khi được hỏi đến. Tại sao ông ấy chen vào việc con phải làmgì? Việc con dẫn gia đình đi miền biển này hoặc miền biển khác? Con phải được quyền vận dụng sự suy xét của mình giống như ông Perry. Con không cần lời khuyên lẫn thuốc men của ông ấy.

Anh ngừng, nét mặt dịu lại, rồi trở nên mỉa mai một cách khô khan:

-Giá như ông Perry có thể nói cho biết làm thế nào dẫn một người vợ và năm đứa con đi quãng đường một trăm ba mươi dặm mà vẫn tốn kém bằng đi bốn mươi dặm, con sẽ sẵn lòng chọn Cromer thay vì South End như ông ấy.

Anh Knightley sốt sắng:

-Đúng, đúng, rất là đúng. Suy xét như thế là phải. Nhưng anh John ạ, như em đã nói với anh ý định về con đường đến Langham, dịch thêm về bên phải để không phải cắt ngang các đồng cỏ của nhà, thì em cho là không khó gì. Bản thân em không muốn tiến hành nếu gây phiền toái cho những người ở Highbury, nhưng giá như anh nhớ ra chính xác hướng tuyến của con đường hiện nay. Cách duy nhất để kiểm chứng là xem bản đồ. Em mong sẽ được gặp anh ngày mai tại Tu viện, rồi chúng ta sẽ cùng nhau xem xét và anh cho em biết ý kiến.

Ông Woodhouse cảm thấy khá phiền hà về những ý kiến gay gắt đối với ông bạn Perry, người mà ông thường mượn danh nghĩa để tỏ lộ nhiều cảm nghĩ của chính ông nhưng thái độ chăm sóc dịu dàng của hai cô con gái giúp xoá tan bầu không khí ngột ngạt. Lại nhờ người anh nhanh trí và người em trai có ký ức tốt giúp họ không nói tiếp chuyện cũ.

Chương 13

Khó có ai hạnh phúc trên đời hơn Isabella, khi trong chuyến về thăm Hartfield ngắn ngủi mỗi buổi sáng dắt năm đứa trẻ đi thăm những người quen cũ, rồi buổi tối kểlại cho bố và em gái nghe. Cô không ước muốn gì hơn, ngoại trừ là mong thời gian đi chậm lại. Đấy là chuyến về thăm nhà thật vui - vẹn toàn vì quá ngắn ngủi.

Vào buổi tối, họ ít bận bịu với bạn bè hơn là buổi sáng, nhưng không thể tránh được một bữa ăn tối ở nơi khác. Ông Weston không chấp nhận lời từ chối, tất cả phải đến dùng bữa ở Randalls một ngày dù là dịp lễ Giáng Sinh. Ngay cả ông Woodhouse cũng được thuyết phục là nên chấp nhận chia sẻ thời gian của gia đình.

Đáng lẽ ông có thể viện cớ khó khăn trong việc di chuyển, nhưng do lẽ cỗxe của gia đình con gái ông đang ở Hartfield, ông chỉ có thể đặt một câu hỏi đơn giản để được giải quyết dễ dàng, Emma cũng không mất thời giờ nhiều thuyết phục ông là còn dư một chỗ cho Harriet.

Chỉ có ba người: Harriet, anh Elton và anh Knightley là được mời thêm - giờ giấc đã được ấn định là đầu buổi tối, số người tham dự là nhỏ. Những thói quen và ý thích của ông Woodhouse được dọ hỏi cặn kẽ.

Buổi tối trước sự kiện quan trọng (đấy là sự kiện rất quan trọng đến nỗi ông Woodhouse chấp nhận lời mời vào ngày 24 tháng Mười Hai) có Harriet đến chơi ở Hartfield. Cô đã trở về nhà với cơn cảm lạnh khó chịu đến nỗi nếu không vì có bà Goddard chăm sóc tận tình, Emma hẳn sẽ không cho cô bé ra về. Ngày kế, Emma đến thăm Harriet và thấy cô bé không thể đi Randalls được. Cô bé lên cơn sốt và bị đau họng. Bà Goddard vẫn lo chăm sóc, ông Perry được mời đến, nhưng Harriet vẫn còn bệnh nên đành phải bỏ lỡ dịp hẹn vui vẻ mà chỉ biết chảy nước mắt tiếc nuối.

Emma ngồi với cô càng lâu càng tốt trong khi bà Goddard bắt buộc phải vắng mặt, cố vực tinh thần cô bé bằng cách nói anh Elton hẳn phải phiền muộn khi biết được sự thể. Cô ra về khi cô bé đã cảm thấy tạm dễ chịu, vui mừng nghĩ rằng anh sẽ đến thăm cô bé đang ở trong tình trạng thiếu thoải mái nhất, và rằng mọi người thấy buồn vì thiếu vắng cô bé. Emma vừa bước ra khỏi nhà bà Goddard không xa thì gặp chính anh Elton đang đi đến. Khi hai người bước chầm chậm bên nhau nói về người bệnh - mà anh đã nghe nói rồi đến hỏi thăm nhằm mang tin tức đến Hartfield - họ gặp anh John Knightley đi thăm Donwell trở về, cùng với hai người con trai đầu với mặt mày rạng rỡ vì được chạy nhảy ở đồng quê và xem đường sẽ nhanh chóng tiêu thụ món cừu nướng đang chờ đợi ở nhà. Họ cùng đi với nhau, Emma mô tả tình trạng của cô bạn nhỏ - bị viêm họng nặng, lên cơn sốt, mạch nhanh và yếu vân vân và được bà Goddard cho biết Harriet thường hay bị đau họng nên bà luôn lo lắng về việc này.

AnhElton cũng tỏ vẻ lo lắng:

-Đau họng! tôi hy vọng không phải bệnh truyền nhiễm. Tôi mong không phải là loại gây nhiễm ung thối. Ông Perry đã thăm bệnh cho cô ấy chưa? Tôi mong cô nên chăm sóccho chính mình cũng như cho bạn cô. Xin cô đừng xem nhẹ. Tại sao ông Perry không đến thăm bệnh?

Bản thân Emma không lo sợ và trấn an anh bằng cách viện dẫn kinh nghiệm cùng sự chăm sóc của bà Goddard, nhưng vì anh vẫn còn tỏ thái độ lo âu mà cô không muốn xoá tan, ngược lại cô vẫn muốn duy trì và vun đắp, nên cô nói như thể lái qua hướng khác:

-Thời tiết lạnh, quá lạnh - có cảm giác như tuyết rơi dầy, như thể là đang ở nơi khác, đáng lẽ hôm nay tôi không nên ra khỏi nhà và khuyên ông bố không nên mạo hiểm. Nhưng vì ông đã chủ định và bản thân không cảm thấy lạnh nên tôi không muốn căn ngăn, vì tôi biết vợ chồng Weston hẳn phải rất thất vọng. Nhưng anh Elton ạ, trong trường hợp của anh chắc chắn tôi đã từ chối. Có vẻ như anh đã khàn giọng,và khi anh biết ngày mai anh phải chuyện trò và chịu mệt nhọc, tôi nghĩ tối nay anh nên thận trọng mà ở nhà và tự chăm sóc cho mình.

Anh Elton lộ vẻ như không biết trả lời ra sao - mà đúng như thế - vì dù cảm kích đối với mối quan tâm của một thiếu nữ xinh đẹp và không thích cưỡng lại lời khuyên của cô, anh không thể hề muốn bỏ qua lời mời. Nhưng Emma đã quá nhiệt tình và bận rộn với những ý đồ đã có từ trước nên không thể nghe anh một cách công tâm, hoặc nhận xét về anh một cách rõ ràng. Cô rất hài lòng được nghe anh nói nhỏ về "rất lạnh, thật sự rất lạnh", vui mừng vì đã dứt anh ra khỏi Randalls, và giao cho anh nhiệm vụ thăm hỏi Harriet mỗi giờ ban tối.cô nói:

-Anh nói đúng, chúng tôi sẽ thay anh cáo lỗi nhà Weston.

Nhưng khi cô vừa nói ra, anh rể của cô lịch sự cho biết còn một chỗ trống trên cỗ xe cho anh Elton, nếu thời tiết là lý do duy nhất khiến anh không muốn đi. Anh Elton nhanh nhẩu chấp nhận. Đấy là sự đã rồi, anh Elton sẽ cùng đi. Chưa bao giờ gương mặt điển trai của anh tỏ lộ vui mừng như lúc này, chưa bao giờ anh cười tươi hơn, chưa bao giờ đôi mắt anh rạng rỡ hơn khi nhìn cô.

Emma nghĩ thầm "Thật lạ kỳ! Sau khi mình đã mào đầu hay đến thế mà anh chàng vẫn cố nhập bọn, bỏ Harriet đau yếu lại một mình! Quái lạ! nhưng mình cho là nhiều đàn ông, nhất là thanh niên độc thân, có khuynh hướng như thế - cứ thích đi ăn ngoài - xem trọng một cuộc hẹn ăn tối như là thú vui của họ, sinh hoạt thông thường của họ, phẩm cách của họ, gần như là nhiệm vụ của họ đến nỗi bỏ mặc mọi chuyện khác. Đây chính là trường hợp của anh Elton, chắc chắn là một thanh niên có phẩm giá cao nhất, dễ mến nhất, hoà đồng nhất, và đang si tình cô bé Harriet nhưng lại không thể từ chối một lời mời, phải nhận lời mỗi khi được mời ăn tối. Tình yêu quả là thứ lạ lùng! Anh ta có thể nhận ra rõ ràng tâm tư của Harriet, nhưng vẫn không muốn vì cô ta mà tự lo chuyện ăn uống!".

Chẳng bao lâu sau anh Elton từ giã họ. Emma chỉ có thể suy đoán một chiều là giọng nói của anh tỏ lộ nhiều cảm xúc khi nhắc đến Harriet, trấn an cô rằng anh sẽ đến nhà bà Goddard để đưa tin tức về người bạn của cô trước khi được vui gặp lại cô, lúc ấy anh mong sẽ thuật chuyện tốt lành. Rồi anh thở dài và mỉm cười ra đi, để lại cho cô ý nghĩ tán thành.

Sau vài phút im lặng, John Knightley bắt đầu:

-Anh chưa thấy trong đời có ai tỏ vẻ dễ mến như anh Elton. Đối với phụ nữ, anh rất chịu khó. Đối với đàn ông, anh có thể tỏ ra đúng mực và thản nhiên, nhưng khi anh muốn chiều lòng phụ nữ thì anh làm đủ mọi cách.

Emma đáp:

-Cách cư xử của anh Elton không phải là vẹn toàn, nhưng khi có ý muốn được làm vui lòng, người ta phải bỏ qua nhiều thứ. Khi một thanh niên cố làm hết sức mình mà khả năng có hạn, anh ta có lợi điểm so với kẻ vượt trội mà sơ suất. Ta chỉ có thể đánh giá cao tính tình hoà nhã và thiện ý của anh Elton.

Anh John Knightley tinh quái:

-Đúng, dường như anh ấy có rất nhiều thiện ý đối với em.

Cô mỉm cười kinh ngạc:

-Em! Anh tưởng tượng em là đối tượng của anh Elton sao?

-Emma, anh phải thú nhận là anh đã tưởng tượng như thế, và nếu em chưa nhận ra điều này, bây giờ em có thể xem xét.

-Anh Elton mà yêu em! Ý tưởng thật lạ lùng!

-Anh không muốn nói thế, nhưng em nên nghĩ xem có đúng không, và theo đó sửa đổi hành vi của em. Anh nghĩ thái độ của em là khích lệ anh ấy. Emma, anh nói với tư cách một người bạn. Em nên nhìn chung quanh mình, xác nhận rõ nên làm gì và có ý gì khi làm việc ấy.

-Cảm ơn anh,nhưng em tin chắc anh đã nhầm. Anh Elton và em là bạn tốt với nhau, không có gì khác.

Rồi cô tiếp tục bước đi, cảm thấy thú vị khi nghĩ đến những điều ngớ ngẩn thường phát xuất từ sự thông hiểu một phần của tình huống, những nhầm lẫn mà người có óc phán đoán tốt lại mắc phải. Cô không lấy làm vui khi anh cho là cô mù qúang vì thiếu hiểu biết, cần được tư vấn.

Anh không nói gì thêm.

Ông bố đã nhất quyết nhận lời mời ăn tối đến nỗi dù thời tiết lạnh thêm ông không màng, và khởi hành đúng giờ cùng với cô con gái lớn trên cỗ xe của ông. Đầu óc ông nghĩ sự kiện lạ lùng là mình chịu đi ra ngoài, đến niềm thú vịở Randalls khi thấy rằng thời tiết quả là lạnh và xúm xít nhau trong gian phòng ấm cúng. Tuy nhiên, thời tiết đúng là giá lạnh. Vào lúc cỗ xe chuyển bánh, vài hoa tuyết rơi xuống, bầu trời trông nặng trĩu như thể chỉ có cơn gió nhẹ là đủ để tạo một khung cảnh trắng xoá trong phút chốc.

Emam nhanh chóng nhận ra rằng người đồng hành của cô không được vui lắm. Việc sửa soạn ra đi trong thời tiết như thế này, với nỗi chịu đựng của bọn trẻ sau bữa ăn khi người lớn chuyện trò - tất cả là điều tệ hại, ít nhất cũng là khó chịu. Anh John Knightley không thích chút nào, anh không nghĩ chuyến đi là đáng công, suốt chuyến đi anh tỏ ra bất mãn. Anh nói:

-Cái ông đó hẳn phải cho mình là quan trọng khi đòi hỏi người khác phải rời bỏ lò sưởi vào một ngày như thế này với mục đích đến thăm ông ta. Ông hẳn nghĩ mình là người dễ mến nhất, riêng tôi thì không làm thế. Thật vô lý hết sức - tuyết rơi vào đúng lúc này! Quả là điên rồ khi không cho người ta được thoải mái ở nhà, và sự điên rồ của những người không chịu thoải mái ở trong nhà khi có thể được! nếu chúng tabị bắt buộc phải ra đi trong buổi tối như thế này do yêu cầu của nhiệm vụ hoặc công việc, ta vẫn thấy đấy là khổ nhọc, huống hồ ở đây, với trang phục có lẽ mỏng manh hơn lệ thường, lại tự nguyện đi mà không có lời cáo lỗi, thách thức điều kiện thiên nhiên vốn đòi hỏi người ta phải ở trong nhà xét qua mọi ý kiến hoặc cảm nghĩ, ở đây chúng ta lại ra đi để trải qua năm tiếng đồng hồ buồn chán ở nhà người khác mà không biết nói hay nghe chuyện gì chưa từng nói hay nghe hôm qua và sẽ không nói hay nghe lần nữa ngày mai. Ra đi trong thời tiết tồi tệ, rồi khi trở về có lẽ còn tồi tệ hơn, bốn con ngựa và bốn người hầu chỉ để dẫn dắt năm đứa trẻ co ro vào căn phòng lạnh hơn với người trò chuyện còn tệ hơn ở nhà.

Emma không muốn phát biểu lời đồng tình để lấy lòng mà hẳn anh thường nghe, cô quyết định không trả lời gì cả. Cô không thể thuận lòng, cô chán việc tranh luận, tinh rắn rỏi của cô chỉ nổi lên đến mức im lặng. Cô để

mặc cho anh nói, chỉnh đôi gọng kính, thu người trong trang phục ấm áp mà không hề hé môi.

Họ đã đến, cỗ xe vòng lại, nấc thang được hạ xuống. Anh Elton, bảnh bao, da đen sạm, tươi cười, lập tức ra đón tiếp. Emma thích thú với ý nghĩ sẽ đổi đề tài chuyện trò. Anh Elton trông thật vui, đúng là vui trong cung cách lịch sự, đến nỗi cô cho là anh hẳn đã có thông tin khác về bệnh tình của Harriet so với tin cô nhận được. Cô dọ hỏi, và câu trả lời là "Cũng thế, không khá hơn".

Cô nói:

-Thông tin của tôi nhận từ bà Goddard là không được phấn khởi như tôi mong. "Không khá hơn" là câu trả lời của tôi.

Lập tức mặt anh thộn ra, và anh cất giọng đầy tình cảm:

-À không...Tôi thấy buồn được biết...tôi định cho cô hay là kh itg vừa đến nhà bà Goddard trước khi đến đây, tôi được nghe cô Smith không khá hơn, có phần tệ hơn. Đáng buồn và đáng lo...Tôi mừng vì thấy cô ấy đỡ hơn sau khi cô đến thăm.

Emma mỉm cười:

-Tôi đi thăm chỉ có ích là giúp cô ấy cảm thấy bớt căng thẳng, nhưng ngay cá nhân tôi không đủ ma lực để xua đuổi chứng đau họng, đấy đúng là bệnh cảm nặng. Ông Perry đã đến thăm bệnh cho cô ấy, như có lẽ anh đã nghe.

-Vâng...tôi đoán...đấy là... Tôi đã không....

-Ông ấy thường đi thăm bệnh như thế này, và tôi mong sáng mai ta sẽ nhận được tin phấn khởi hơn. Nhưng không thể nào không lo. Buổi họp mặt hôm nay bị mất mát lớn.

-Tệ thật! Đúng là thế. Ai cũng buồn vì thiếu vắng cô ấy.

Đây là câu nói đúng cách, cách thở dài đi theo là dễ hiểu được, nhưng đáng lẽ phải thở dài hơi hơn. Emmay cảm thấy phiền lòng khi chỉ nửa phút

sau anh chàng đã nói qua chuyện ở, trong giọng điệu hoạt bát và vui tươi:

-Quả là vật dụng tuyệt vời, dùng da cừu làm cỗ xe. Họ làm cho ta cảm thấy thật thoải mái, không hề cảm thấy lạnh với cỗ xe này. Những sáng chế trong thời hiện đại đúng là đã thay đổi cỗ xe thành tuyệt hảo. Người ta được cách ly khỏi thời tiết, không hề có tí gió lạnh lọt vào. Thời tiết không thành vấn đề nữa. Chiều nay trời rất lạnh, nhưng trong cỗ xe này chúng ta không biết gì cả. Hà! Tôi thấy có một ít tuyết.

John Knightley nói:

-Vâng, tôi nghĩ tuyết sẽ rơi thêm nhiều.

Anh Elton nhận xét:

-Thời tiết dịp Giáng Sinh. Đúng là theo mùa, và rất may là hôm qua trời tốt kéo buổi họp mặt hôm nay khó thành vì ông Woodhouse hẳn sẽ không chịu đi ra ngoài khi có nhiều tuyết trên đường, nhưng bây giờ thì không thành vấn đề. Đây là mùa thích hợpđể tụ họp trong tình bằng hữu. Vào dịp Giáng Sinh mỗi người đều mời bạn bè đến, và thậm chí thời tiết họ cũng không màng. Mỗi tuần một lần, tôi phải đội tuyết đến nhà một người bạn. Không có gì thú vị hơn. Tôi chỉ mới đi có một tối, và không thể thoát được mỗi tuần.

Anh John Knightley lộ vẻ như không hiểu có gì mà thú vị, chỉ lạnh nhạt nói:

-Tôi không muốn đội tuyết một tuần ở Randalls.

Vào lúc khác Emma hẳn lấy làm thích thú, nhưng cô quá kinh ngạc thấy anh Elton chuyển theo cảm nhận khác. Xem dường như Harriet hoàn toàn bị quên lãng khi anh đang trông mong một buổi tụ họp vui vẻ.

Anh John Knightley nói tiếp:

-Ta có lò sưởi thật ấm cúng và mọi thứ đều rất thoải mái. Vợ chồng Weston là những người dễ mến; không thể đề cao chị Weston cho đủ, còn ông ấy đúng là người có chân giá trị, rất mến khách và thích giao du. Đây sẽ là một buổi tụ họp nhỏ, như thế là dễ chịu nhất. phòng ăn của ông Weston

không thể đón tiếp một cách thoải mái hơn mười người. Còn về phần tôi, trong hoàn cảnh như thế này thì nên bớt đi hai người.

Anh quay sang Emma:

-Anh nghĩ em sẽ đồng ý với anh, anh nghĩ em sẽ chấp nhận, có lẽ qua anh Knightley, là đã từng quen với những buổi tụ họp lớn ở London thì có thể không quen với cách này.

-Em không biết về những buổi tụ họp lớn ở London, em chưa từng đi ăn tối với ai.
Anh Elton nói với giọng hồ nghi và cảm thương:

-Ra thế! Tôi nghĩ luật pháp không dung túng tình trạng nô lệ.
Rồi anh quay sang John Knightley:

-Này, sẽ đến lúc anh phải trả giá, lúc ấy anh phải làm việc ít đi và vui hưởng nhiều thêm.
John Knightley đáp:

-Tôi sẽ vui hưởng lần đầu tiên khi được trở về Hartfield an toàn.

Chương 14

Mỗi anh đều phải thay đổi nét mặt khi họ bước vào phòng gia đình của chị Weston. Anh Elton phải kiềm chế vẻ vui tươi, còn anh John Knightley phải xoá đi nét khó chịu. Để phù hợp với khung cảnh, anh Elton phải cười ít đi, còn anh Knightley phải cười thêm nữa. Emma chỉ cần theo bản năng tự nhiên và tỏ ra tươi tắn như thường lệ, lấy làm vui thích được gần gia đình Weston. Cô rất mến ông Weston, và không có ai cho cô trò chuyện một cách thoải mái như với vợ ông, không có ai lắng nghe và thấu hiểu cô như thế, luôn quan tâm và nhạy bén đến thế. Cũng không ai làm được những việc lặt vặt, lo thú vén, giải quyết những khúc mắc, và chăm lo cho những thú vui của hai cha con cô như thế. Chị Weston đều quan tâm sâu sắc đến mọi việc cô kể về Hartfield. Trong nửa giờ họ trò chuyện không dứt về những chuyện nhỏ nhặt liên quan đến cuộc sống riêng tư hạnh phúc thường ngày.

Đấy là niềm vui mà có lẽ chuyến viếng thăm cả ngày không tạo ra, mà chắc chắn không thuộc về nửa giờ hiện tại, nhưng chính sự hiện diện của chị Weston, nụ cười của chị, phong cách của chị, giọng nói của chị đều tỏ ra trìu mến đối với Emma. Cô quyết chí suy nghĩ về thái độ kỳ quặc của Elton càng ít càng tốt hoặc bất kỳ chuyện gì khó ưa, để tận hưởng những gì giúp cho cô vui.

Harriet đã hồi phục nhiều trước khi Emma đến. Ông Woodhouse đã kể về chuyện này, ngoài mọi chuyện của ông và chuyện Isabella đến thăm, rồi đến chuyện của Emma, và vừa đến đoạn cuối khi ông nói James nên đến thăm cô con gái của ông ta. Đúng lúc này, những người khác xuất hiện. Chị Weston, vốn đang chăm chú lắng nghe ông nói, có thể quay mặt đi mà chào đón Emma.

Chủ định của Emma muốn quên bẵng anh Elton trong lúc này làm cho cô khá phiền hà khi thấy, sau khi mọi người yên vị, anh đến ngồi kế bên cô. Cô thấy khó mà xua đuổi khỏi ý nghĩ thái độ vô cảm kỳ lạ của anh đối với

Harriet, trong khi không những anh đang ngồi sát bên cô, mà còn liên tục bắt cô phải chú ý đến gương mặt rạng rỡ của anh và tìm mọi cơ hội bắt chuyện với cô. Thay vì quên bẵng anh chàng, hành vi của anh khiến cho cô không khỏi tự hỏi " Liệu có đúng như anh rể mình tưởng tượng ra? Có thể nào anh này bắt đầu chuyển tình yêu từ Harriet qua mình? Vô lý và không thể chịu đựng được!"
Tuy thế, anh chàng tha thiết mong cô chú ý đến anh, tỏ ra quan tâm đến bố cô và tỏ ra rất thú vị với chị Weston, rồi cuối cùng tỏ ra ái mộ những bức hoạ của cô với thái độ nồng nhiệt nhưng kiến thức ít ỏi như thể là kẻ đang yêu, rồi có chút cố gắng để mong cô tử tế với anh. Vì mình và cũng vì Harriet, cô không muốn thô lỗ với anh, với hy vọng, mọi chuyện sẽ xoay chiều đúng cách. Cô còn tỏ ra lịch sự nhưng phải cố gắng mới được, đặc biệt khi người khác trao đổi câu chuyện gì đấy khiến cô muốn lắng nghe. Cô biết rằng ông Weston đang nói về cậu con trai của ông, cô nghe những tiếng "con trai tôi", và "Frank" và "con trai tôi" lặp đi lặp lại vài lần. Từ vài tiếng loáng thoáng khác, cô nghĩ ông đang cho biết con trai ông sẽ đến thăm, nhưng trước khi cô làm anh Elton im miệng, câu chuyện đã chấm dứt hẳn đến nỗi khó mà đặt câu hỏi để khơi lại.

Bây giờ câu chuyện chuyển sang đề tài khác. Cho dù Emma đã quyết định không bao giờ kết hôn, có ý kiến nói về anh Frank Churchill khiến cho cô quan tâm, cô đã thường nghĩ - đặc biệt từ lúc bố anh cưới chị Taylor - rằng nếu cô có kết hôn, anh chính là người hợp với cô về tuổi tác, tính tình và điều kiện vật chất. Xem dường như do mối liên hệ giữa hai gia đình, anh xứng đôi với cô. Cô cho là những người quen biết họ đều nghĩ đến cuộc hôn nhân này, cô tin chắc hai vợ chồng Weston đã nghĩ đến. Dù không muốn được anh chàng hoặc bất kỳ ai chú ý đến để rồi phải từ bỏ lối sống mà cô rằng tốt cho mình, cô rất hiếu kỳ muốn được gặp anh, để thấy anh là người dễ mến, để anh mến cô theo mức độ nào đấy, và để thích thú với ý nghĩ bạn bè sẽ tưởng tượng họ là cặp uyên ương.

Với tâm tư như thế, thái độ lịch sự của anh Elton là không đúng lúc, nhưng cô vẫn bình thản để tỏ ra lễ độ trong khi cảm thấy rất bực mình, và để nghĩ rằng trong phần còn lại của chuyến thăm viếng ông Weston hẳn sẽ

lại đề cập đến cùng sự việc. Cô đã đúng: khi đã vui mừng thoát ra khỏi anh Elton và được ngồi kế bên ông Weston ở bàn ăn, ông nói với cô:

-Chúng tôi chỉ cần thêm hai người nữa là có đủ số cho một buổi tụ họp khác ở đây: cô bạn xinh xắn Smith của cô và con trai tôi, và rồi tôi nói thế mới là toàn vẹn. Tôi tin cô đã không nghe tôi nói với những người khác trong phòng gia đình rằng chúng tôi đang chờ đợi Frank. Sáng nay tôi nhận được thư của nó, và hai tuần nữa nó sẽ đến ở với chúng tôi.

Emma bày tỏ niềm vui có chừng mực, và hoàn toàn chấp nhận ý định của ông về việc anh Frank Churchill và cô Smith tham dự vào buổi tụ họp.

Ông Weston tiếp:

-Nó đã muốn đến với chúng tôi từ tháng Chín, mỗi lá thư đều đề cập đến việc này nhưng nó không thể chủ động thời gian. Nó phải chiều lòng một số người và đôi lúc phải chịu hy sinh vì họ. Nhưng bây giờ tôi tin chắc sẽ được gặp nó vào khoảng nửa tháng Giêng.

-Hẳn là ông sẽ rất vui! Và hẳn chị Weston nóng lòng được thân thiết với anh ấy nên cũng vui như ông.

-Đúng, cô ấy hẳn vui nhưng cho là sẽ có trì hoãn lần nữa. Cô ấy không tin chắc như tôi là nó sẽ đến chỉ vì cô ấy không biết tâm tính từng người trong gia tộc như tôi. Chỉ nói riêng với cô nhé, tôi không thốt lời nào ở phòng bên kia vì cô biết đấy, gia đình nào cũng có chuyện bí mật: một nhóm thân quyến được mời đến chơi ở Enscombe vào tháng Giêng, nếu họ không hoãn lại thì Frank không đến đây được. Nhưng tôi biết họ sẽ hoãn bởi vì trong một gia đình ở Enscombe có một phụ nữ nào đấy không hiểu sao có ác cảm, và dù người ta cho là cứ hai hoặc ba năm cần mời họ một lần, lúc nào khi gần đến kỳ hẹn cũng bị hoãn lại. Tôi không nghi ngờ gì về chuyện này. Tôi sẽ gặp lại Frank vào trước giữa tháng Giêng. Nhưng người bạn tốt của cô kia (ông ra dấu hướng về đầu bàn, chỉ chị Taylor) có tính khí hơi thất thường, không mấy hữu dụng ở Hartfield, nên cô ấy không thể biết ngọn ngành ra sao, thế là tôi phải lo liệu tất.

Emma nói:

-Tôi rất tiếc là có một ít nghi vấn trong việc này, nhưng ông Weston, tôi ngả về phía ông. Nếu ông cho là anh ấy sẽ đến thì tôi cũng nghĩ thế, vì ông biết rõ Enscombe.

-Vâng, tôi có nguồn tin dù trong đời tôi chưa hề sống ở đấy. Bà ấy là một phụ nữ kỳ quặc! nhưng tôi chưa bao giờ cho phép mình nói xấu bà ấy cũng là vì Frank, bởi vì tôi tin bà ấy rất mến nó (theo cách của bà ấy - trừ một ít bốc đồng và nếu mọi chuyện đều đúng ý bà ấy). Và tôi nghĩ Frank có điểmson khi đã chiếm được cảm tình như thếvì, - dù tôi không nói cho ai nghe - con tim bà ấy rắn như đá, còn tính tình thì nóng nảy.

Emma rất thích nghe thêm về chuyện này đến nỗi khi họ trở lại phòng gia đình, cô bắt đầu lại với chị Weston bằng cách chúc mừng nhưng có ý nhận xét rằng lần gặp gỡ đầu tiên hẳn là khó xử. Chị Weston đồng ý, nhưng thêm là mình sẽ rất vui nếu biết chắc về thời điểm được nói đến. Chị thêm:

-Bởi vì chị không tin ấy sẽ đến. Chị không thể lạc quan như ông Weston. Chị rất lo cuối cùng sẽ không có chuyện gì cả. Chị đoan chắc ông Weston đã nói cho em biết chính xác sự thể như thế nào, đúng không?

-Vâng, dường như chuyện này là do ác cảm của bà Churchill, mà em đoán là chuyện chắc chắn có thật trên đời.

Chị Weston mỉm cười:

-Emma của chị! Tính bốc đồng thì có gì chắc chắn?

Rồi chị quay sang Isabella, vốn đã không theo dõi câu chuyện từ đầu:

-Em ạ, em nên biết rằng theo ý chị thì hai vợ chồng chị không chắc sẽ gặp anh Frank Churchill như cha anh ấy nghĩ. Việc này tùy thuộc hoàn toàn vào tính khí của bà bác anh ấy. Bà Churchill quán xuyến mọi việc ở Enscombe và là một phụ nữ có tâm tính rất kỳ khôi. Chỉ khi bà ấy đồng ý thì Frank mới đến được.

Isabella đáp:

-À, bà Churchill, mọi người đều biết tính bà ấy. Em luôn nghĩ về anh chàng trai trẻ với tất cả lòng cảm thông. Thường xuyên sống với người tâm

tính cáu bẳn hẳn là phải khổ sở lắm. Cũng là điều may mà bà không có đứa con nào! giá như có thì bọn nhỏ sẽ đến khổ!

Emma muốn có thời gian riêng tư với chị Weston. Lúc ấy cô có thể nghe thêm, chị Weston sẽ trò chuyện với cô mà không cần giữ kẽ như đối với Isabella và cũng không cần che giâu với cô chuyện gì liên quan đến nhà Churchill, ngoại trừ những ý kiến về chàng trai trẻ mà cô đã nghe nhiều. Nhưng lúc này không còn có gì để nói thêm. Chẳng bao lâu, ông Woodhouse theo họ đi vào phòng gia đình. Ông không thể ngồi lâu sau bữa ăn tối cũng không màng thưởng thức rượu vang hoặc chuyện trò. Ông chỉ muốn gần người mà ông luôn cảm thấy thoải mái.

Tuy nhiên khi ông trò chuyện với Isabella, Emma có cơ hội nói thêm với chị Weston:

-Thế là chị không chắc chắn về chuyến viếng thăm của Frank. Em lấy làm tiếc. Việc làm quen ở đâu cũng là khó chịu, nhưng càng xong sớm càng tốt.

-Vâng. Mỗi lần trì hoãn đều tạo lo âu về những lần trì hoãn kế tiếp. Ngay cả nếu gia đình

Braithwaite đó trì hoãn, chị e sẽ có lý do để làm cho hai vợ chồng chị thất vọng. Chị không thể chịu được bất kỳ thái độ lưỡng lự nào từ phía anh ấy, nhưng chị tin chắc họ Churchill muốn giữ anh ấy lại. Đấy là do tính ghen tị. Thậm chí đối với cha anh ấy, họ cũng ghen tị. Tóm lại, chị không tin anh ấy sẽ đến, và chị mong anh Weston đừng lạc quan thái quá.

Emma nói:

-Anh ấy phải đến. Dù chỉ có thể lưu lại đôi ba ngày, anh vẫn phải đến. Người ta khó tin rằng anh không thể tự mình quyết định được việc này. Một thiếu nữ trẻ nếu sa vào nơi không tốt có thể bị chòng ghẹo và bị cô lập khỏi những người cô muốn giao tiếp, nhưng người ta không hiểu nổi một thanh niên bị kiềm chế như vậy, đến mức không thể đến thăm ông bố trong một tuần.

Chị Weston đáp:

-Người ta phải sống ở Enscombe và biết cung cách của gia tộc mới quyết định mình có thể làm được việc gì. Có lẽ người ta nên có cùng tính thận trọng khi phán xét hạnh kiểm của bất kỳ cá nhân nào trong bất kỳ gia đình nào, nhưng chị tin ta không thể phán xét Enscombe theo những quy luật thông thường: bà ấy là người hoàn toàn không biết điều, và mọi chuyện đều phải do bà ấy quyết.

-Nhưng bà ấy rất thương yêu người cháu: anh ấy rất được lòng bà. Theo những gì em biết được về bà Churchill, hẳn lẽ tự nhiên là trong khi bà không chịu hy sinh cho ông chồng là người mà bà mang ơn nhiều, trong khi bà luôn hành xử bốc đồng với ông ấy, bà lại lo toan cho đứa cháu là người mà bà không có nghĩa vụ gì.

-Emma yêu dấu của chị, đừng cố đem tâm tính hiền hoà của em mà tìm hiểu tâm tính xấu xa hoặc định ra lề luật, em phải để tự họ làm theo ý họ. Chị tin chắc với thời gian anh ấy sẽ có ảnh hưởng lớn, nhưng anh ấy hoàn toàn không biết trước được khi nào.

Emma lắng nghe, rồi lạnh lùng nói:

-Đợi khi anh ấy đến đây, em mới biết rõ.

Chị Weston tiếp:

-Anh ấy có thể có nhiều ảnh hưởng ở vài điểm, còn ở vài điểm khác thì ảnh hưởng rất ít: trong số các điểm này, nằm ngoài tầm tay của bà ấy, có lẽ là trường hợp anh ta đến thăm anh chị.

Chương 15

Ông Woodhouse đã sẵn sàng dùng trà, và khi dùng trà xong là ông chuẩn bị ra về. Ba người ngồi chuyện trò với ông không thể làm khác, nhưng phải đợi các vị đàn ông kia. Ông Weston đang huyên thuyên và không muốn xa rời bạn bè sớm quá, nhưng cuối cùng nhóm ngồi trong phòng gia đình có thêm người. Anh Elton, vô cùng hứng chí, là người đầu tiên bước vào. Chị Weston và Emma đang ngồi trên ghế bành. Anh đến gần, và không đợi mời, ngồi xuống giữa hai người.

Emma cũng đang phấn chấn vì tâm tư thích thú nghĩ đến anh Frank Churchill, nên cô sẵn lòng bỏ qua thái độ thiếu phép tắc ấy, tỏ ra hoà nhã với anh Elton như bình thường. Khi anh nói về Harriet, cô sẵn lòng nghe với nụ cười thân thiện.

Anh tỏ lộ rất lo lắng cho cô bạn nhỏ của Emma - cô bạn xinh xắn dễ thương. "Liệu cô có biết không? Có nghe tin tức gì về cô ấy kể từ lúc họ đến Randalls? - anh rất lo lắng - anh phải thú nhận rằng bệnh tình của cô ấy khiến anh rất lo". Theo cách thức như thế, anh nói tiếp rất đúng mực, không chú ý lắm đến câu trả lời nào, nó nói chung luôn chú ý đến nỗi kinh hoàng của chứng đau họng nặng. Emma khá đồng cảm với anh.

Nhưng cuối cùng dường như anh quay ngoắt lại. Có vẻ như bất thình lình anh lo lắng cho cô bị đau họng hơn là lo cho Harriet - thiết tha mong cô thoát khỏi chứng bệnh này hơn là mong không có bệnh để than phiền. Anh cố van nài cô đừng đi thăm người bệnh nữa vàol úc này, van nài cô hứa với anh sẽ không mạo hiểm như thế, mà chờ cho đến khi anh gặp được ông Perry và tìm hiểu ý kiến ông này. Dù cô có ý cười cợt và lái ca6u chuyện đi đúng hướng, anh vẫn không ngừng quan tâm đến cô. Cô cảm thấy bực mình. Có vẻ như - không còn che giấu gì được nữa - đúng là thái độ người đang yêu cô, thay vì yêu Harriet. Nếu đúng thế, sự bất nhất là đáng khinh và gớm ghiếc!

Anh quay sang chị Weston để mong chị giúp. "Liệu chị ấy có hỗ trợ cho anh? Liệu chị có nên thuyết phục thêm để cô Woodhouse đừng đi đến nhà bà Goddard cho đến khi biết chắc căn bệnh của cô Smith là không lây nhiễm? Anh không hài lòng khi chưa có lời hứa - liệu chị có nên dùngảnh hưởng của mình để giúp anh?"

Anh tiếp:

-Quá cẩn trọng cho người khác nhưng quá khinh suất cho chính mình! Cô ấy muốn tôi ở nhà hôm nay để ôm cơn bệnh mà không chịu hứa sẽ tránh nguy cơ cho chính mình bị mắc bệnh. Như thế là công bằng không hở chị Weston? Hãy phán xét giữa hai chúng tôi.

Emma thấy chị Weston tỏ vẻ ngạc nhiên, và cảm nhận là qua lời lẽ và thái độ, anh tự cho mình có quyền quan tâm về cô. Về phần mình, cô thấy bị khiêu khích và xúc phạm quá mức nên không thể trả lời trực tiếp. Cô chỉ liếc nhìn anh, nhưng đấy là tia nhìn cô cho hẳn phải đưa anh về đúng cảm nghĩ của anh, rồi cô rời khỏi ghế, đến ngồi kế bên Isabella và bắt chuyện với chị cô.

Cô không có thời giờ để nhận ra anh Elton ứng phó với sự khiển trách vì câu chuyện đã nhanh chóng chuyển qua đề tài khác. Anh John Knightley đã đi ra xem thời tiết và trở vào, cho biết mặt đất phủ tuyết và nói với ông Woodhouse:

-Bố ạ, đây là bước khởi đầu sinh động cho những giao tế xã hội của bố trong mùa đông. Anh đánh xe và mấy con ngựa của bố có kinh nghiệm mới khi tìm đường trở về nhà trong cơn bão tuyết.

Ông Woodhouse khốn khổ không nói gì trong nỗi khiếp đảm, nhưng những người khác đều có ý kiến hoặc ngạc nhiên hoặc không ngạc nhiên, và có câu hỏi gì đấy, hoặc trấn an lẫn nhau. Chị Weston và Emma sốt sắng cố làm cho ông vui và hướng sự chú ý của ông khỏi anh con rể lúc này vẫn tiếp tục thái độ đắc thắng khá vô cảm. Anh nói:

-Bố ạ, con đánh giá cao quyết tâm của bố khi đi ra khỏi nhà trong thời tiết như thế này, vì lẽ dĩ nhiên là bố đã thấy tuyết rơi. Mọi người đều hẳn đã

thấy có tuyết rơi. Con ngưỡng mộ tinh thần của bố, và con tin chắc chúng ta sẽ về đến nhà yên ổn. Tuyết rơi chỉ một hoặc hai tiếng đồng hồ thì không đến nỗi làm tắc đường. Chúng ta có hai cỗ xe, nếu một chiếc bị sa xuống đồng trống thì vẫn còn chiếc kia. Con tin tất cả chúng ta sẽ an toàn về đến Hartfield trước nửa đêm.

Với một ít thái độ đắc thắng theo cách khác, ông Weston nói ông nhìn nhận mình đã biết tuyết sẽ rơi nhưng không nói ra, kẻo làm cho ông Woodhouse lo âu và kiếm lý do ra về sớm. Còn về việc tuyết sẽ rơi đến mức nào thì đấy chỉ là chuyện đùa, ông cho là họ sẽ không gặp khó khăn gì. Ông mong đường không đi được để ông có thể giữ tất cả mọi người lưu lại Randalls. Với thiện ý tột bậc, ông cam đoan rằng mọi người sẽ có chỗ ngủ, rồi nói với cô vợ nên đồng ý với ông và sửa soạn nơi chốn cho mọi người. Cô vợ không biết phải làm thế nào, vì lẽ nhà chỉ có hai căn phòng dư.

Ông Woodhouse chỉ có thể thốt lên:

-Emma, ta phải làm gì đây?

Ông nhìn cô con gái để mong được an tâm. Cô tỏ ý trấn an ông, giải thích các con ngựa và James đều đủ mạnh để đưa họ về nhà, và còn có nhiều người sẽ giúp đỡ. Ông được an tâm phần nào.
Nhưng cô con gái lớn của ông cũng lo sợ không kém. Cô hãi hùng nghĩ đến việc phải buộc ở lại Randalls trong khi các con cô ở Hartfield, và đoán chỉ có người thích mạo hiểm mới đi trên con đường phủ tuyết. Cô nhanh chóng quyết định là bố cô và Emma nên ở lại Randalls, còn hai vợ chồng quay về nhà lập tức dù cho tuyết có phủ đến đâu. Cô nói với chồng:

-Anh yêu, anh nên cho chuẩn bị cỗ xe. Em tin ta đi được nếu đi ngay bây giờ, và cho dù đường quá xấu em có thể xuống xe đi bộ. Em có thể thay đôi giầy ngay khi về đến nhà nên sẽ không bị lạnh.

Anh chồng đáp:

-Ra thế! Isabella ạ, em làm như thế là quá khác thường, vì mọi thứ đều làm em cảm lạnh. Đi bộ! Khi em về đến nhà thì đã tơi tả. Ngay cả ngựa cũng gặp khó khăn.

Isabella quay sang chị Weston để dọ hỏi ý kiến. Chị Weston chỉ có thể chấp thuận. Rồi Isabella quay sang Emma, nhưng Emma không muốn từ bỏ hy vọng tất cả có thể lên đường về nhà. Mọi người vẫn còn bàn tán.

Anh Knightley đã rời khỏi gian phòng ngay sau khi người anh thông báo tình hình thời tiết. Bây giờ anh trở vào cho biết mình đã đi ra ngoài xem xét, thấy họ sẽ không gặp khó khăn gì dù là bây giờ hay trong một tiếng đồng hồ nữa. Anh thấy tuyết chỉ phủ dầy một phân - nhiều chỗ chưa phủ trắng hẳn, vài lọn tuyết còn đang rơi nhưng bầu trời đã trong. Anh hỏi chuyện các ông đánh xe và họ đồng ý với anh rằng không có gì phải lo lắng.

Isabella cảm thấy nhẹ cả người, riêng ông Woodhouse vẫn còn chút lo âu. Ông tin không còn nguy hiểm để trở về nhà, nhưng không ai thuyết phục được ông là vẫn nên nán lại. Anh Knightley và Emma trao đổi với nhau vài câu ngắn, rồi anh nói:

-Bố em vẫn chưa an tâm, tại sao em không ra về?

-Nếu những người khác cũng muốn về thì em sẵn sàng.

-Anh rung chuông gọi nhé?

-Vâng, xin anh làm giúp.

Anh rung chuông để ra hiệu cho hai ông đánh xe.

Cỗ xe đã sẵn sàng. Ông Woodhouse, vốn luôn đi trước, được anh Knightley và ông Weston giúp đưa lên xe, nhưng ông lại lo lắng khi trông thấy tuyết rơi trên mặt đất và bầu trời vẫn tối đen. Họ nghĩ "Ông ấy e sợ chuyến trở về sẽ khó khăn. Ông lo sợ Isabella tội nghiệp sẽ không thích. Rồi còn có Emma trên cỗ xe sau. Ông không rõ họ sẽ xoay sở ra sao. Hai cỗ xe phải chạy gần nhau". Rồi James được căn dặn phải cho ngựa chạy thật chậm và chờ cho cỗ xe kia theo kịp.

Isabella bước lên cỗ xe tiếp theo sau ông bố. Theo thói quen thường ngày, John Knightley bước lên tiếp mà quên rằng anh phải đi trêncỗ xe sau. Thế là anh Elton giúp Emma bước lên cỗ xe sau, và Emma thấy họ phải ngồi bên nhau dù muốn hay không. Đáng lẽ cô không có gì phải bối rối,

đáng lẽ cô phải thấy vui nếu hôm nay không có nghi vấn mới. Đáng lẽ cô có thể trò chuyện với anh về Harriet rồi thấy quãng đường như ngắn lại. Nhưngbây giờ, cô không muốn chuyện này xảy ra. Cô tin anh chàng đã uống quá nhiều rượu vang ngon của ông Weston, và nghĩ anh sẽ ăn nói vô nghĩa.

Cô cố kiềm chế anh chàng bằng cách tỏ thái độ bình thản và nghiêm nghị để nói về thời tiết và bữa tiệc ban tối. Nhưng cô chỉ vừa cất tiếng, cỗ xe chỉ vừa chạy ra khỏi cổng và bắt kịp cỗ xe trước, thì anh chàng cắt ngang, nắm lấy tay cô, và đòi cô nên chú ý nghe anh nói. Rồi anh Elton chộp lấy cơ hội quý giá mà nồng nàn bày tỏ với cô tâm tình mà cô đã biết rõ, với niềm hy vọng, với nỗi e sợ, với lòng tôn thờ - sẵn sàng tìm lấy cái chết nếu cô từ khước, nhưng lại tỏ vẻ là cô không thể bỏ qua tâm tư nồng nàn, tình yêu không ai sánh bằng và nỗi đam mê vô bờ của anh, và tóm lại, anh mong muốn được cô chấp nhận một cách nghiêm túc càng sớm càng tốt. Anh thật sự tỏ ra như thế. Không hề đắn đo, không hề tạ lỗi, hoàn toàn tự tin, anh Elton, người yêu của Harriet, lại tự nhận là người yêu của cô.

Cô cố chặn ngang anh, nhưng vô ích. Anh tiếp tục nói, và nói ra tất cả. Dù tức giận, cô vẫn kiềm chế khi cất tiếng. Cô cho rằng một phần của hành động là do anh đã say, nên cô hy vọng chuyện này sẽ chóng qua. Vì thế, với thái độ nghiêm túc pha trộn cợt đùa mà cô mong thích ứng với tình trạng nửa say nửa tỉnh của anh, cô trả lời:

-Anh Elton, tôi vô cùng ngạc nhiên. Chuyện này lại xảy ra với tôi! anh quên mình đang nói chuyện với ai - anh nhầm tôi với cô bạn của tôi. Nếu anh có lời nhắn nào cho cô Smith thì tôi rất vui mà chuyển giùm, nhưng xin vui lòng đừng nói gì đến tôi nữa.

Anh thầm nghĩ "Cô Smith! Lời nhắn cho cô Smith! Cô nàng này có ý quái gì thế?" Rồi anh lặp lai lời lẽ của cô với vẻ kinh ngạc giả vờ, đến nỗi cô phải nhanh chóng đáp:

-Anh Elton, đây quả là hành vi rất khác thường! tôi chỉ có thể giải thích theo một cách: anh không được tỉnh táo, nếu không anh sẽ không nói với tôi

theo cách này. Hãy trấn tĩnh lại mà đừng nói gì thêm, rồi tôi sẽ bỏ qua mọi chuyện.

Nhưng anh Elton chỉ uống rượu vang vừa đủ để thu can đảm, chưa đến mức làm lu mờ tri giác. Anh hiểu rất rõ mình muốn nói gì. Anh phản đối nhẹ nhàng là nghi vấn của cô khiến anh cảm thấy bị xúc phạm, rồi nói anh chỉ tôn trọng cô Smith như là bạn của cô, nhưng tỏ ra ngạc nhiên tại sao cô lại nhắc đến cô Smith. Anh quay lại với chủ đề về tâm tư của anh, và tỏ ý nôn nóng được nghe cô trả lời chấp thuận anh.

Cô nghĩ đấy không hẳn do anh say, nhưng vì không trung kiên lẫn đường đột, nên cô không muốn tỏ ra lịch sự nữa. Cô nói:

-Tôi không thể nào hoang mang gì nữa. Anh đã nói quá rõ. Anh Elton, không thể nào nói hết nỗi kinh ngạc của tôi. Sau hành vi như thế của anh đối với cô Smith mà tôi đã chứng kiến trong tháng qua - hàng ngày tôi đã nhận thấy mối quan tâm đó - giờ đây anh lại bộc lộ với tôi thế này, đúng là tính thiếu chung thuỷ mà tôi thấy khó tin được! xin ngài hãy tin tôi, tôi không hề cảm thấy mãn nguyện là đối tượng cho những lời lẽ bày tỏ như thế.

Anh Elton thốt lên:

-Ối trời! chuyện này nghĩa là sao? Cô Smith! Tôi chưa bao giờ nghĩ đến cô Smith trong suốt cuộc đời này, chưa hề để ý đến cô ấy mà chỉ xem như bạn của cô thôi, chưa hề màng liệu cô ấy sống chết ra sao mà chỉ nghĩ đó là bạn của cô. Nếu cô ấy có ý tưởng tượng ra điều gì khác, thì lòng mong muốn đã dẫn dắt cô ấy đi sai đường, và tôi lấy làm tiếc - rất tiếc - Nhưng cô Smith! Ra thế! Ôi! Cô Woodhouse! Ai lại nghĩ đến cô Smith cơ chứ, khi có cô Woodhouse ở kế bên! Không cô ạ, tôi xin lấy danh dự mà nói rằng tâm tư tôi không thay đổi. Tôi chỉ nghĩ đến cô thôi. Tôi chưa từng chú ý tí gì đến ai khác. Mọi chuyện mà tôi đã nói hoặc đã làm trong những tuần qua chỉ là do ý tình thiết tha của tôi đối với cô. Cô không thể nào nghi ngờ tôi được, không!

Rồi anh đổi giọng bóng gió, nói thêm:

-Tôi tin chắc cô đã nhận ra và thấu hiểu về tôi.

Emma không thể nhận ra ý của anh, mà chỉ cảm thấy khó chịu. Cô bị áp đảo mạnh nên không thể trả lời ngay. Sự im lặng càng khiến cho Elton thêm lạc quan. Anh cố cầm lấy tay cô một lần nữa, và thốt lên một cách vui vẻ:

-Cô Woodhouse yêu quý! Xin cho tôi diễn giải sự im lặng này. Nó cho thấy cô đã hiểu tôi từ lâu.
Emma nói:

-Không đâu, thưa ngài. Nó không cho thấy gì cả. Tôi không hề hiểu anh. Cho đến lúc này, tôi đã hoàn toàn nhầm lẫn về tình cảm của anh. Về phần tôi, tôi rất lấy làm tiếc lqà anh buông thả tình cảm của mình. Việc này hoàn toàn đi ngược lại mong ước của tôi, việc anh theo đuổi Harriet (có vẻ như đấy là theo đuổi) làm cho tôi rất vui, và tôi đã mong anh thành công. Nhưng nếu tôi cho rằng cô ấy không phải là đối tượng của anh ở Hartfield, chắc chắn tôi đã nghĩ anh phán đoán sai lạc khi lui tới thường như thế. Liệu tôi có tin rằng anh chưa từng tìm cách tự chứng tỏ đối với cô Smith? Rằng anh chưa từng nghĩ đến cô ấy một cách nghiêm túc?

Đến lượt anh cảm thấy bị sỉ nhục. Anh thốt lên:

-Thưa cô, chưa bao giờ. Tôi cam đoan là chưa bao giờ. Tôi mà nghiêm túc nghĩ đến cô Smith! Cô Smith là người tốt, và tôi sẽ rất vui được thấy cô ấy an phận. Tôi mong mọi điều tốt lành cho cô ấy, và chắc chắn có người sẽ chấp nhận. Mỗi người đều có vị trí của mình, nhưng riêng đối với tôi, tôi nghĩ tôi sẽ bị thiệt. Tôi không đến nỗi hết hy vọng tìm được người xứng đôi để phải ngỏ lời yêu cô Smith! Không đâu, cô ạ, tôi đi đến Hartfield thường xuyên chỉ là vì cô mà thôi, và sự khích lệ tôi nhận được… .

-Sự khích lệ! Tôi mà khích lệ anh! Ngài ạ, ngài đã hoàn toàn nhầm lẫn. Tôi chỉ thấy anh là người thầm yêu bạn tôi.về mọi mặt, anh chỉ là người quen biết thông thường của tôi. Tôi rất tiếc, nhưng sự nhầm lẫn nên dừng ở đây. Nếu anh tiếp tục thái độ như thế này, cô Smith có thể ngộ nhận tâm tư của anh, và còn nghĩ đến sự cách biệt mà anh xem là quan trọng. Nhưng xem ra nỗi thất vọng, chỉ là đơn lẻ, và tôi tin sẽ không kéo dài lâu. Hiện giờ, tôi không nghĩ gì đến hôn nhân.

Anh tức giận đến độ không nói được lời nào. Cô đã cả quyết đến độ anh thấy không nên khẩn khoản. Trong cùng tâm trạng bất mãn và mất thể diện, cả hai phải ngồi bên nhau thêm vài phút nữa, vì ông Woodhouse quá lo sợ mà bắt anh đánh xe đi thật chậm. Họ không tức giận mà chỉ cảm thấy khó xử, nhưng mỗi người đều có tinh thẳng thắn nên nỗi lúng túng cũng trở nên hiển nhiên. Không nhận ra lúc nào cỗ xe đã rẽ vào đường làng Vicarage hoặc lúc nào dừng lại, hai người bỗng nhận ra mình đang ở trước cửa nhà anh. Anh bước xuống mà không nói lên lời nào. Emma cảm thấy cần phải chúc anh ngủ ngon. Anh lạnh lùng và kiêu ngạo đáp lại. Cô tiếp tục quãng đường về Hartfield mà lòng vô cùng bực tức.

Cha cô vui vẻ đón cô vào nhà, vì ông đã run rẩy với ý nghĩ lo lắng cho cô con gái một mình ngồi trên cỗ xe từ đường làng Vicarage về nhà - rẽ qua khúc cua mà ông rất sợ - giao phó sinh mạng cho người xa lạ vốn chỉ là ông đánh xe thông thường chứ không phải là James đánh xe cho ông. Như thể cô về là để làm mọi chuyện được tốt đẹp, anh John Knightley sau khi cảm thấy xấu hổ đã đùa dai, bây giờ tỏ ra tử tế và có cử chỉ chăm sóc quan tâm đến bố vợ dù không sẵn lòng ngồi ăn cháo cùng ông. Chưa bao giờ tâm trí cô bị xáo trộn đến thế. Phải cần đến nghị lực cô mới có thể tỏ ra vui vẻ, cho đến khi mọi người chia tay nhau đi ngủ cô mới có thời gian tĩnh lặng để suy gẫm.

Chương 16

Mái tóc đã được uốn xong, cô hầu đã đi khỏi, Emma ngồi suy nghĩ trong khổ sở. Đúng là một chuyện khốn khổ! Mọi thứ cô mong mỏi đã tan tành! Mọi chuyện ngoài mong muốn đã xảy ra! Quả là đau thương cho Harriet! - điều tệ hại nhất. Mỗi thứ đều khiến cho cô đau xót và sỉ nhục theo cách này hay cách khác, nhưng so với bất hạnh của Harriet thì vẫn còn nhẹ. Thà cô chịu bị nhầm lẫn thêm, bị sai sót thêm, bị hổ thẹn thêm vì phán đoán sai, nếu chỉ có mình cô hứng chịu hậu quả.

Cô nghĩ thầm "Nếu mình đừng khích lệ Harriet mến thích anh chàng, mình có thể gánh chịu bất kỳ chuyện gì. Anh ta hẳn có thể suy đoán thêm về mình, nhưng Harriet tội nghiệp!"

Cô đã ngộ nhận quá mức! anh đã nói chưa từng nghiêm túc nghĩ đến Harriet - chưa bao giờ! cô cố hồi tưởng mọi sự kiện nhưng càng thêm hoang mang. Cô đã nắm bắt lấy ý tưởng, cô đã phỏng đoán, và làm cho mọi chuyện uốn theo chiều hướng này. Tuy nhiên, những cử chỉ của anh hẳn là dao động, mơ hồ, nếu không cô đâu đến nỗi lầm lạc như thế.

Bức hoạ! Anh đã tỏ ra thật sốt sắng về vụ bức hoạ! Còn bài thơ đố ghép chữ! và còn hàng trăm tình huống khác, xem dường như tất cả đều hướng về Harriet. Chắc hẳn rồi, bài thơ ghép chữ - với "tài trí" nhưng lại có "mắt huyền mơ" - thật ra không ứng vào ai trong haic, đấy chỉ là lời lẽ phát biểu lung tung mà thiếu giá trị văn học hoặc sự thật. Ai có thể nhận ra ý tình trong ngôn từ vô nghĩa và ngốc nghếch này?

Đúng là về sau này, cô thường nghĩ những cử chỉ của anh đối với cô là nịnh đầm đến mức không cần thiết, nhưng cô cho rằng tính anh là thế, đấy chỉ là do sai lạc về phán xét, về kiến thức, về trình độ thưởng ngoạn. Đấy là mttrong số những bằng chứng cho thấy rằng không phải lúc nào anh cũng giao du với người tốt, rằng dù cho mọi cách ăn nói dịu dàng anh vẫn thiếu

phong nhã. Tuy nhiên, cho đến tận ngày hôm nay, không lúc nào cô nghĩ anh có ý gì khác ngoại trừ lòng kính trọng cô như là bạn của Harriet.

Cô mang ơn anh John Knightley khi anh nói về ý nghĩ đầu tiên của cô trong vụ việc, về dấu hiệu đầu tiên cho thấy khả năng sự việc xảy ra. Quả là hai anh em có nhận thức sâu sắc. Cô nhớ lại rằng anh Knightley có lần đã nói cho cô nghe về anh Elton, đã cảnh báo với cô, về ý kiến anh cho rằng anh Elton sẽ không bao giờ kết hôn một cách khinh suất. Cô ngượng ngùng mà nghĩ đầu óc hiểu biết của anh Knightley quả thật đúng đắn hơn là cô tự phỏng đoán. Thật là xấu hổ hết mức, nhưng theo nhiều khía cạnh anh Elton cho thấy điều ngược lại với những gì cô tin nơi anh, trong khi vì quá kiêu hãnh, cao ngạo tự phụ cô cả tin những gì anh khoác lác mà không mang đến tâm tư của người khác.

Ngược lại với nhiều tình huống tương tự, việc anh Elton tỏ tình với cô chẳng đạt được mục đích mà còn hạ thấp anh dưới mắt cô. Cô không nghĩ gì đến tình cảm của anh và cảm thấy bị sỉ nhục vì kỳ vọng của anh. Anh muốn kết hôn nơi gia đình có vị thế và đã kiêu ngạo mà hướng tầm mắt lên cô, giả vờ do lòng yêu thương nên cô hoàn toàn thoải mái vì anh không bị thất vọng để cần phải được thương xót. Cô không có cảm tình chút nào với ngôn từ hoặc cử chỉ của anh. Anh có đầy khao khát và lời lẽ hay ho, nhưng cô khó rút ra diễn cảm nào càng không nhận ra được tình yêu đích thực. Cô không cần phải bận tâm thương hại anh. Anh chỉ muốn tự tô vẽ cho mình. Nếu anh không thể chiếm được cô Woodhouse tại Hartfield - người thừa kế khoản gia tài ba mươi nghìn bảng - thì chẳng bao lâu anh sẽ thử thời vận với một cô nào đấy có hai mươi nghìn hoặc mười nghìn bảng.

Nhưng điều kỳ khôi là anh lại nói đến sự khích lệ xem như cô đã hiểu ý anh, chấp nhận sự săn đón của anh, nói tóm lại, có nghĩa là sẽ cưới anh! Còn cho rằng cô ngang bằng với anh về gia thế hoặc tư tưởng! Còn khinh rẻ bạn cô, hiểu rõ về những nấc thang xã hội phía dưới anh, mù quáng với những gì vượt lên trên, để rồi đường đột mà tỏ tình với cô! Đây là điều khiêu khích nhất.

Có lẽ là quá đáng khi mong anh tự cảm thấy thua kém về tài năng và trí tuệ. Anh không thể nhận ra chính vì trình độ thua kém ấy, nhưng lẽ ra anh

phải biết rằng về gia sản và vị thế cô vượt trội anh rất nhiều. Anh phải biết rằng nhiều thế hệ của gia tộc Woodhouse đã sống ở Hartfield, họ thuộc về một dòng họ cổ xưa, trong khi gia tộc Elton chả là cái gì cả. Bất động sản ở Hartfield là không đáng kể vì chỉ có một khoảnh trong nông trang của tu viện Donwell mà phần còn lại thuộc về Highbury, nhưng họ có nguồn tài sản khác không thua kém gì Tu viện Donwell bao nhiêu. Đã từ lâu gia tộc Woodhouse được trọng vọng trong vùng mà anh Elton chỉ mới đến hai năm trước để cố vươn lên, không nhờ mối quan hệ với ai mà chỉ qua thương mại, không có gì tự làm mình nổi bật ngoại trừ hoàn cảnh và tư cách lịch sự. Thế mà anh lại tưởng tượng ra cô yêu anh, tin cậy anh. Sau thời gian tức giận vì thấy đầu óc kiêu ngạo của anh không phù hợp với tư cách hiền dịu, Emma phải trung thực nhìn nhận rằng chính thái độ dễ tính và sốt sắng của cô, đầy vẻ lịch sự và mối quan tâm, đã khiến một người có nhận thức tầm thường như anh Elton ngỡ mình được yêu quý. Nếu ngay cả cô đã diễn dịch sai tư tưởng của anh thì cô không nên ngạc nhiên khi anh mù quáng mà ngộ nhận cô.

Chính cô là người đầu tiên phạm sai lầm, nên cô phải chịu điều tệ hại nhất. Nhân lấy vai trò chủ động để cáp duyên bất kỳ hai người nào là việc điên rồ, sai trái. Đấy là hành động phiêu lưu quá xa, giả dụ quá nhiều, xem nhẹ những gì đáng lẽ là nghiêm túc, cứ cho là mọi chuyện đều đơn giản. Cô cảm thấy khá quan ngại và xấu hổ, và nhất quyết không làm chuyện như thế nữa.

Cô nghĩ thầm "Trong chuyện này, mình đã dẫn dụ Harriet tội nghiệp quan tâm đến anh chàng. Nếu không do mình thì cô bé hẳn không bao giờ nghĩ đến anh ta, và chắc chắn không bao giờ mơ tưởng nếu mình không cả quyết anh ta để ý đến cô, vì cô là người giản đơn và khiêm tốn giọng như có lúc mình nghĩ về anh ta. Ôi! Thế mà mình lại tự mãn vì đã thuyết phục cô đừng chấp nhận lấy anh chàng trai trẻ Martin. Mình đã đúng ở chỗ này, nhưng đáng lẽ mình nên dừng lại mà để cho sự việc tiếp theo có thời gian và cơ hội. Mình đã giới thiệu cô bé với những người tốt và cho cô cơ hội, đáng lẽ không nên làm hơn thế nữa. Nhưng bây giờ, cô bé tội nghiệp phải chịu xáo trộn tinh thần một thời gian. Mình không phải thật sự là bạn của cô. Nếu cô không cảm thấy thất vọng nhiều thì mình không rõ còn có ai

xứng đáng cho cô, - Wiliam Coxe - Ôi, không, mình không chịu được William Coxe - một luật sư trẻ xấc xược.

Cô đỏ mặt và cười to vì ý nghĩ của mình, trở nên nghiêm túc hơn, chính chắn hơn để nghĩ về những gì đã xảy ra, có thể xảy ra và đáng lẽ phải xảy ra. Chỉ nghĩdn việc phải giải thích cho Harriet, rồi Harriet chịu khổ sở, những gặp gỡ ngượng nghịu trong tương lai, những khó khăn trong việc tiếp tục và chấm dứt mối quan hệ, trong việc nguôi ngoai, che giấu nỗi bất mãn, tránh khoe mẽ - tất cả đều đủ để lấp đầy tâm trí của cô mãi. Cô đi ngủ mà đầu óc chỉ nghĩ đến những việc làm ngớ ngẩn của mình.

Đối với một thiếu nữ trẻ và vui tươi như Emma, dù đã trải qua một đêm khắc khoải, đến sáng cô vẫn có thể lấy lại tinh thần. Nỗi dằn vặt chưa đủ sâu đậm để khiến cho cô chong mắt suốt đêm, thế nên khi trời sáng nỗi đau của cô đã dịu bớt và niềm hy vọng lại le lói.

Khi Emma thức dậy, cô cảm thấy thoải mái hơn là lúc đi ngủ. Cô chuẩn bị tinh thần tốt hơn để thấy điều tệ hại nhẹ bớt và mong thoát ra khỏi hoàn cảnh này.

Cô được an ủi rằng anh Elton không thật sự yêu cô, anh cũng không dễ mến khiến cho cô bị sốc khi làm anh thất vọng, rằng Harriet có bản chất giản đơn và khiêm tốn nên nỗi đau sẽ không sâu sắc và lâu dài, và rằng không ai khác ngoài ba người trong cuộc biết được chuyện gì đã xảy ra, đặc biệt là đối với ông bố vốn đã có lúc bất an về việc này.

Cô thấy vui với những ý nghĩ này, lớp tuyết phủ trên mặt đất làm cho cô vui thêm vì sẽ giúp ba người cách xa nhau.

Thời tiết là thuận lợi cho cô dù hôm nay là ngày Giáng sinh, cô không thể đi nhà thờ. Ông Woodhouse hẳn đã lo lắng nếu cô đi, thế là cô không phải khơi gợi hoặc đón nhận những ý nghĩ khó chịu và không thoả đáng. Mặt đất phủ tuyết, bầu không khí luôn thay đổi giữa hai mức đông giá và tan chảy. Mỗi buổi sáng đều có mưa và tuyết, mỗi buổi tối đều có sương giá, thế là trong nhiều ngày cô hài lòng tự giam mình trong nhà. Không thể liên lạc với Harriet ngoại trừ qua thư từ, không đi nhà thờ vào Chủ Nhật, không cần tìm lý do cho sự vắng mặt của anh Elton.

Chính thời tiết đã giam hãm mọi người trong nhà. Dù cô mong và tin rằng anh đang vui thú bên cạnh bạn bè, quả là dễ chịu mà thấy ông bố rất hài lòng được ở một mình trong nhà ông, và nghe ông nói với anh Knightley vốn không màng gì đến thời tiết mà đến thăm:

-À, cháu Knightley, tại sao cháu không ở nhà như anh Elton tội nghiệp?

Những ngày giam mình trong nhà đáng lẽ phải là thoải mái nếu không vì nỗi khắc khoải riêng tư của cô, và đặc biệt thích hợp cho anh rể của cô. Tính khí của anh có tầm ảnh hưởng đến người chung quanh, nên khi anh vui thì ai cũng vui. Hơn nữa, thái độ khó chịu của anh ở Randalls đã hoàn toàn tan biến, và anh trở lại dễ mến trong những ngày còn lại ở Hartfield. Anh luôn tỏ ra vui vẻ, chiều lòng, ăn nói hoà nhã với mọi người.

Nhưng mặc cho hy vọng tươi vui và sự thoải mái khi chưa phải làm gì, đầu óc Emma vẫn khắc khoải khi nghĩ đến lúc cô phải giải thích với Harriet.

Chương 17

Hai vợ chồng John Knightley không phải giam mình lâu ở Hartfield. Chẳng bao lâu, thời tiết đã khá lên để ai muốn ra khỏi nhà thì đi được. Sau thời gian thuyết phục cô con gái lưu lại nhà cùng với bọn trẻ của cô, bây giờ ông Woodhouse phải chấp nhận cho gia đình cô ra về và còn cất tiếng than vãn về số phận của Isabella tội nghiệp, trong khi Isabella tội nghiệp có thể là mẫu phụ nữ hạnh phúc sống cùng với những người mà cô chiều chuộng đến mức làm cho hư người, được họ khen thưởng hết lời, làm ngơ khuyết điểm của họ, và luôn luôn bận bịu trong tinh thần vô tư.

Đúng vào ngày chia tay, cô Woodhouse nhận được một lá thư dài, lịch sự, trang trọng của anh Elton, cho biết ngày kế anh sẽ rời Highbury để đến chơi với bạn bè, anh sẽ ở Bath trong vài tuần. Vì lý do thời tiết và bận bịu, anh không thể đến từ giã ông Woodhouse, người mà anh luôn cảm mến vì tư cách lịch sự và thân thiện - và nếu ông Woodhouse có nhờ vả chuyện gì, anh sẽ lấy làm vui mà đáp ứng.

Emma cảm thấy ngạc nhiên lẫn hài lòng. Sự vắng mặt của anh Elton vào lúc này là đáng mong ước nhất. Cô thán phục anh đã tính toán việc này tuy không thích cung cách anh thông báo. Cô bất mãn vì anh chỉ thông tin với ông bố mà không hề đề cập đến cô. Ngay cả lời chào hỏi mào đầu cũng không có tên cô trong đó. Tên cô không được nhắc đến. Sự thay đổi thái độ đột ngột và cung cách trang trọng khi giã từ khiến cho cô nghĩ ông bố sẽ nghi ngờ có chuyện gì đấy.

Nhưng ông không nghi ngờ. Ông quá ngạc nhiên được biết anh thình lình ra đi, e sợ anh Elton có thể không được bình an đi đến nơi, và không thấy có gì khác lạ trong ngôn từ của anh. Lá thư là hữu ích vì hai cha con có đề tài để suy nghĩ và chuyện trò trong buổi tối cô đơn. Ông Woodhouse nói về nỗi lo âu của mình, còn Emma cố trấn an ông theo cung cách nhanh nhẩu như thường lệ.

Bây giờ cô quyết định trình bày vụ việc cho Harriet. Cô tin cô bé đã gần khỏi bệnh, và tốt nhất là bỏ nhiều thời gian vào lúc này để xoa dịu nỗi khổ trước khi anh chàng kia trở về. Thế nên, ngày hôm sau cô đi đến nhà bà Goddard, dù phải trải qua nỗi ăn năn. Cô phải tìm cách xóa bỏ mọi vọng tưởng mà cô đã cất công gầy dựng, thú nhận mình đã lầm lẫn một cách tệ hại và đã phán xét sai lạc trong mọi ý nghĩ, mọi quan sát, mọi tin tưởng, mọi tiên đoán của mình trong sáu tuần vừa qua.

Lời thú tội làm sống lại nỗi xấu hổ ban đầu. Khi nhìn những giọt nước mắt của Harriet, cô nghĩ không bao giờ mình khoan dung với mình nữa.

Harriet đón nhận sự việc với thái độ rất tốt - không kết án ai cả. Trong mọi việc cô đều biểu lộ tính ngây thơ và ý nghĩ về địa vị thấp hèn của mình khiến cho bạn cô đỡ bứt rứt.

Emma đánh giá cao tính giản đơn và khiêm tốn. Tất cả những gì dễ mến, tất cả người gì gắn bó dường như là ở phía Harriet, không phải ở phía cô. Harriet cho thấy rằng mình không phải là người có danh giá cao để phiền trách. Việc được một người như anh ấy để ý đáng ra phải là một vinh dự quá lớn. Cô không bao giờ xứng đôi với anh ấy, mọi người đều nghĩ thế, trừ cô bạn Woodhouse tốt bụng và thiên vị.

Cô khóc nhiều, nnhưng nỗi đau khổ trông thật chất phác, đến nỗi dưới mắt Emma đấy là phẩm giá đáng trân trọng. Cô lắng nghe và cố gắng an ủi cô bạn nhỏ với cả con tim và niềm thông cảm - vào lúc này thực sự tinh rằng mình kém cỏi so với Harriet - và rằng giá được như cô bé thì mình sẽ có hạnh phúc thay vì chỉ có tài năng và trí thông minh.

Cô từgiã với mọi quyết tâm trở nên khiêm tốn và kín đáo, cố dập tắt mọi trí tưởng tượng trong phần còn lại của cuộc đời mình. Bây giờ, nhiệm vụ kế tiếp của cô là giúp cho Harriet được thoải mái, cố thể hiện tình cảm của mình bằng cách khác hay hơn là lo làm mai. Cô mời cô bé đến Hartfield, đối xử rất tử tế, cố làm cho cô bé bận bịu và khuây khoả qua sách báo và chuyện trò hầu loại anh Elton ra khỏi đầu óc của cô bé. Cô biết phải cần thời gian. Cô thấy dửng dưng với mọi chuyện khác, và không hề cảm thông với ý tình của anh Elton. Cô hy vọng với tuổi non nớt của Harriet và với

mọi vọng tưởng đã tiêu tán, cô bé sẽ bình tĩnh trở lại vào lúc anh Elton quay về và tất cả sẽ gặp nhau trong mối quen biết bình thường mà không phải che giấu tâm tư.

Harriet vẫn nghĩ về anh như là người toàn vẹn và cho rằng không có ai ngang bằng anh về mặt ngoại hình hoặc ta6m tính. Sự thật là cô bé vẫn trung kiên với tình yêu hơn là Emma dự đoán. Tuy thế, Emma cứ nghĩ dĩ nhiên là cô bé sẽ cố gạt bỏ thứ tình yêu không được đền đáp, cho nên cô không hiểu được tại sao cô bé cứ mãi vương vấn.

Nếu khi trở về anh Elton rõ ràng, có thái độ dửng dưng như Emma mong đợi, cô tin Harriet sẽ không còn vọng tưởng khi trông thấy anh hoặc nghĩ về anh.

Việc ba người phải sống ở cùng nơi chốn là điều tệ hại cho cả ba. Không ai trong ba người có khả năng loại bỏ hoặc thay đổi mối giao tiếp. Họ phải gặp lại nhau và cố chịu đựng.

Harriet là người khổ sở nhất khi bạn bè cô tại nhà bà Goddard nói về anh Elton, tất cả thầy giáo, cô giáo và học sinh đều vô cùng ngưỡng mộ anh. Chỉ khi đến Hartfield cô mới nghe lời nói về anh với vẻ lãnh đạm hoặc với sự thật đáng khinh. Khi có vết thương thì phải tìm ra cách chữa trị ở bất cứ nơi nào. Emma cảm thấy rằng ngày nào màchưa thấy được cách chữa trị thì ngày ấy cô vẫn chưa được bình yên trong tâm hồn.

Chương 18

Anh Frank Churchill đã không đến. Gần ngày mà anh dự định đến, một lá thư của anh cho thấy nghi vấn của chị Weston là có cơ sở. Hiện anh không có thời giờ, anh cho biết mình "rất lấy làm tiếc, nhưng vẫn hy vọng sẽ đến vào một ngày không xa lắm".

Chị Weston cực kỳ thất vọng - thật ra còn thất vọng hơn cả ông chồng tuy rằng chị không kỳ vọng lắm như ông. Tính lạc quan luôn mong đợi điều tốt đẹp hơn là thực tế, thế nên hy vọng lại nhen nhúm. Trong nửa giờ ông Weston cảm thấy ngạc nhiên và buồn rầu, nó rồi ông bắt đầu nhận ra rằng nếu anh Frank đến muộn hai hoặc ba tháng thì là kế hoạch tốt hơn, thời tiết tốt hơn, anh có thể ở lại lâu hơn.

Ý tưởng như thế giúp cho ông thoải mái trở lại, trong khi chị Weston - vốn hay lo nghĩ - phỏng đoán rồi sẽ lập lại lời bào chữa và lỗi hẹn. Trong khi chị nghĩ ông chồng sẽ khổ sở, thì chính chị lại cảm thấy rất khổ sở.

Vào lúc này, Emma không còn tinh thần nào mà màng đến việc Frank Churchill sẽ đến hay không, ngoại trừ đấy là nỗi thất vọng ở Randalls. Bây giờ cô không còn thiết tha mong được quen biết anh. Thay vào đấy, cô muốn được tĩnh tâm, sống như lúc bình thường mà không có kỳvọng gì cả. Tuy thế, vì cô muốn mình tạo bề ngoài bình thường, cô vẫn bày tỏ mối quan tâm về tình huống này, và chia sẻ nỗi thất vọng của hai vợ chồng Weston theo cung cách của tình bằng hữu tự nhiên.

Cô là người đầu tiên báo tin này cho anh Knightley và ra vẻ - hoặc đúng hơn, đóng kịch - phê phán thái độ của gia tộc Churchill khi muốn giữ anh Frank ở lại. Rồi cô cố nói năng nhiều hơn những gì cô nghĩ, về điểm lợi khi có thêm người trong xã hội thu nhỏ ở Surry, về niềm vui được gặp người mới quen, về ngày hội ngộ cho cả Highbury với sự hiện diện của anh, và còn nói thêm về suy nghĩ của cô đối với gia tộc Churchill. Cô nghe anh cất tiếng không đồng ý với cô, và lấy làm thú vị mà nhận ra rằng cô đang đứng

về phía đối nghịch với quan điểm thực sự của mình, và đang viện dẫn lý lẽ của chị Weston để chống lại chính mình.

Anh Knightley nói một cách lãnh đạm:

-Hẳn là họ Churchill có lỗi, nhưng anh tin Frank sẽ đến nếu anh ấy thực sự muốn.

-Em không biết tại sao anh nói thế. Anh ấy rất muốn đến, nhưng ông bà bác anh ấy không cho phép.

-Anh không tin rằng anh ấy không thể đến sau khi đã nêu đủ lý lẽ. Không có bằng chứng thì anh cho là không có chuyện này.

-Anh quả là kỳ khôi! Anh Frank Churchill đã làm gì để anh nghĩ anh ấy là người quái dị như thế!

-Anh không cho rằng anh ấy là người quái dị chút nào. Anh nghĩ anh ấy tự cho mình cao hơn các mối quan hệ và không màng đến chuyện gì khác ngoài thú vui của mình, vì đang sống với những người làm gương xấu cho anh ta. Điều hoàn toàn tự nhiên là một thanh niên được nuôi nấng bởi những người tự mãn, xa xỉ và ích kỷ thì cũng sẽ tự mãn, xa xỉ và ích kỷ. Nếu Frank Churchill muốn đến thăm bố, anh ta hẳn đã sắp xếp để đi giữa tháng Chín và tháng Giêng. Một thanh niên vào tuổi này - bao nhiêu rồi? - hai mươi ba hoặc hai mươi bốn - có lẽ nào không biết quyết định chuyện đơn giản như thế. Không thể nào.

-Nói thì dễ, và càng dễ hơn đối với anh vì anh làm chủ cuộc đời mình. Anh Knightley ạ, anh có óc phán xét tệ hại nhất trên đời đối với những khó khăn trong cuộc sống còn lệ thuộc. Anh không biết phải kiềm chế tâm tính ra sao.

-Đừng cho rằng một thanh niên hai mươi ba hoặc hai mươi bốn tuổi thì không có óc tự chủ hoặc chân tay để xoay sở. Không thể nào anh ấy thiếu tiền hoặc thiếu thời gian rảnh rỗi. Trái lại, ta biết anh ta có cả hai và có nhiều, đến nỗi anh sẵn sàng vung ra cả hai để thoả mãn thú vui. Gần đây anh ta đi Weymouth. Điều này cho thấy anh ta có thể đi ra khỏi nhà Churchill.

-Đúng, đôi lúc anh ấy được phép.

-Và đấy là những lúc anh ta nghĩ là đáng công, là có thú vui.

-Không công tâm khi phán xét hành vi của một người mà ta không hiểu rõ hoàn cảnh của họ. Ta không thể nói về những khó khăn của thành viên với một gia đình khi chưa từng sống trong gia đình ấy. Chúng ta phải hiểu rõ về Enscombe và về tâm tính của bà Churchill trước khi ta nói đứa cháu của bà có thể làm gì. Có lúc anh ấy làm được nhiều việc, có lúc khác chỉ làm được ít hơn.

-Emma, có một việc mà người đàn ông lúc nào cũng làm được nếu muốn, đấy là bổn phận, không phải làm qua sự động viên hoặc mánh khoé mà qua quyết tâm. Frank Churchill có bổn phận phải quan tâm đến bố anh ấy. Anh ấy biết điều này, thế nên mới co 'những lời hứa và thư từ. Nhưng nếu anh thực tình muốn làm việc gì cụ thể, thì anh phải làm. Một người có suy nghĩ chính chắn phải nói với bà Churchill một cách đơn giản và quyết đoán "Nếu cháu có phải hy sinh cho bác vui thì cháu sẵn lòng, nhưng cháu cần đi thăm bố cháu ngay bây giờ. Cháu biết bố cháu sẽ buồn nếu lúc này cháu tỏ ra thiếu tôn trọng ông ấy. Vì thế, cháu sẽ lên đường ngày mai". Nếu anh ta nói với bà ấy như thế,với cung cách của một người trưởng thành, thì sẽ không có việc ngăn cấm.

Emma cười to:

-Đúng, nhưng có lẽ khi anh ấy trở về thì sẽ có chuyện ngăn cấm khác. Một anh trai trẻ mà dùng ngôn từ như thế! Anh Knightley ạ, chỉ có anh mới nghĩ ra có thể nói cách ấy. Nhưng anh không có ý tưởng nào về điều kiện đòi hỏi trong hoàn cảnh hoàn toàn trái ngược với hoàn cảnh của anh. Anh Frank Churchill mà ăn nói như thế với ông bà bác đã nuôi nấng và bảo bọc cho anh ấy! Đứng giữa phòng và cố cất tiếng nói một cách rõ ràng! Làm thế nào mà anh tưởng tượng ra hành vi này?

-Emma à, chắc chắn là người nhậy cảm sẽ không lấy làm khó khăn. Anh ta sẽ tự cảm thấy mình đúng lý. Lời tuyên bố - dĩ nhiên là phải phát biểu đúng cách - sẽ giúp anh ta làm tốt hơn, nâng anh ta lên tầm cao hơn, xác

định quyền của anh ta mạnh mẽ hơn với người bảo hộ - tất cả còn hơn là dùng phương kế và mưu chước. Lòng tôn trọng sẽ được thêm vào tình thương. Họ sẽ cảm thấy rằng có thể tin nơi anh ta, rằng đứa cháu một khi đã làm chuyện đúng tình với bố nó thì sè làm chuyện đúng tình với mình, vì họ cũng như anh ta và tất cả mọi người đều cho là phải phép nếu anh ta đi thăm bố. Trong khi dùng quyền uy một cách ích kỷ để trì hoãn việc này, con tim họ không nghĩ đến điều tốt hơn cho anh mà chỉ tùng phục ý thích bốc đồng của mình. Ai cũng tôn trọng lối cư xử đúng cách. Nếu anh ta hành xử theo cách ấy, dựa trên phép tắc, một cách nhất quán và thường xuyên, thì đầu óc hạn hẹp của họ sẽ phải thay đổi theo anh ta.

-Em nghi ngờ điều này. Anh cứ thích thay đổi đầu óc hạn hẹp, nhưng khi đầu óc hạn hẹp thuộc về người có uy quyền và giàu có thì em cho là mất đầu óc đó có thói quen tự cao tự đại thêm đến mức không ai thay đổi gì được. Em có thể tưởng tượng ra là nếu anh, với tư cách của anh, được chuyển đến sống trong hoàn cảnh của Frank Churchill, anh có thể ăn nói và hành xử theo cách anh đề xuất cho anh ấy, và anh có thể đạt kết quả tốt. Cả họ Churchill có thể không đáp lại lời nào, nó lúc ấy chỉ vì anh không quen vâng lời từ nhỏ nên anh dễ có phản ứng. Đối với người đã từng quen vâng lời thì không dễ gì mà bất thình lình vùng lên để hoàn toàn được tự chủ ngay lập tức, rồi xoá bỏ mọi kỳ vọng của họ là anh ấy phải biết ơn và kính trọng họ. Anh ấy có thể có lý trí mạnh để nhận ra điều gì là đúng, như anh vậy, nhưng trong tình huống đặc thù lại không làm được.

-Thế thì đấy không phải là lý trí mạnh. Nếu không làm được thì không có sức thuyết phục.

-Hỡi ôi, sự khác biệt giữa hoàn cảnh và thói quen! Em mong anh cố thấu hiểu một thanh niên dễ mến có thể cảm thấy ra sao khi trực tiếp đối đầu người mà từ thuở thơ ấu anh ấy luôn tôn kính.

-Người thanh niên dễ mến của chúng ta là một thanh niên yếu đuối, nếu đây là cơ hội đầu tiên để anh ta quyết tâm làm điều đúng thình nhưng ngược lại ý muốn của người khác. Vào lúc này, anh ta phải có thói quen làm theo bổn phận thay vì cứ theo thông lê. Mà không xét phải trái. Anh có thể chấp nhận một đứa trẻ sợ hãi, nhưng một thanh niên như thế thì không được. Khi

đã đến tuổi sống bằng lý lẽ, anh ta phải tự vực mình lên và thoát ra khỏi quyền uy không đúng lý. Anh ta phải chống lại ngay khi họ manh nha thái độ khiến anh ta xem nhẹ ông bố của mình. Nếu anh ta bắt đầu làm như thế, thì bây giờ hẳn sẽ không có khó khăn gì cả.

Emma lên tiếng:

-Chúng ta sẽ không bao giờ đồng quan điểm về anh ấy, nhưng việc này không có gì là khác thường. Em không hề nghĩ anh ấy là một thanh niên yếu đuối, em chắc chắn anh ấy không phải vậy. Ông Weston không làm ngơ với chuyện điên rồ dù là đối với con trai ông, nhưng rất có thể ông ấy có tính nhẫn nhục, chịu đựng, mềm dẻo hơn là ý tưởng của anh về tố chất toàn vẹn của một con người. Em dám chắc anh Frank là như thế. Dù điều này khiến cho anh ấy chịu nhiều thiệt thòi, anh ấy sẽ được lợi ở mặt khác.

-Đúng, tất cả lợi điểm của với ngồi yên trong khi đáng lẽ phải hành động, của cuộc sống chỉ biết hưởng thụ và cho mình là giỏi khi viện đủ lý do để thoái thác. Anh ta có thể ngồi viết một bức thư hoa mỹ, đầy ý tình và dối trá, rồi tự mãn mình đã tìm ra cách ổn thoả nhất để tạo hoà khí ở nhà và thuyết phục ông bố khỏi than phiền. Anh ghê tởm những lá thư của anh ta.

-Anh có ý nghĩ lập dị mà có lẽ tất cả những người khác đều thích.

-Anh cho là chị Weston không thích. Ý nghĩ như thế không thể thoả mãn một phụ nữ có lý trí và tình cảm nhậy bén, ở trong cương vị một người mẹ, nhưng lại không có tình cảm của một người mẹ để bỏ qua cho anh. Vì có chị ấy mà cần phải quan tâm gấp đôi đến Randalls, và hẳn chị ấy cảm thấy mất mát gấp đôi. Nếu bản thân chị ấy có vị thế cao, anh đoan chắc anh ta sẽ đến thăm, nhưng với hoàn cảnh này thì việc anh ta đến hay không là chuyện không quan trọng. Em có nghĩ là chị bạn của em bị yếu kém trong cách suy xét này hay không? Em có cho rằng chị ấy không tự nghĩ mình như thế? Không, Emma à, người trai trẻ dễ mến của em có thể dễ mến trong tiếng Pháp, không phải trong tiếng Anh. Anh chàng có thể rất "aimable", có tư cách rất tốt, nhưng anh ta không có óc tinh tế kiểu Anh đối với tâm tư của người khác: thật sự anh ta không có gì là dễ mến.

-Anh có vẻ như nhất quyết nghĩ xấu về anh ấy.

Anh Knightley ra vẻ phật ý:

-Anh ấy à? Không hề có! Anh không muốn nghĩ xấu về anh ấy. Anh sẵn sàng công nhận chân giá trị của anh ấy như bất kỳ đàn ông nào khác, nhưng anh không được nghe về chân giá trị nào cả, ngoại trừ nhận xét có tính chất cá nhân rằng anh ấy có ngoại hình cao ráo, đẹp trai, có phongcách nhuần nhuyễn, khéo ăn khéo nói.

-À, nếu không có lý do nào khác để khen, anh ấy sẽ trở thành quý giá ở Highbury. Ít khi chúng ta xem thanh niên nào là có cung cách tốt đẹp và hiền dịu. Chúng ta không nên tỏ ra tử tế rồi đổi lại đòi hỏi tất cả các đức tính. Anh Knightley, anh có thể mường tượng ra nỗi xúc động mà anh ấy tạo ra khi đến đây không? Khắp các giáo xứ Donwell và Highbury sẽ chỉ có một đề tài để bàn tán, chỉ có một mối quan tâm - một đối tượng, cho tính hiếu kỳ, tất cả sẽ chỉ có Frank Churchill, người ta sẽ không nghĩ và nói đến ai khác.

-Xin lỗi nếu anh không bị choáng ngợp đến thế. Nếu anh thấy có thể chuyện trò với anh ta, anh sẽ lấy làm vui mà kết bạn; nhưng nếu anh ấy chỉ hợm hĩnh ba hoa, anh ấy sẽ không chiếm thời giờ và tâm trí của anh.

-Ý tưởng của em về anh ấy là anh ấy có thể thích nghi mà trò chuyện theo sở thích của từng người, và có khả năng cũng như ý muốn để tỏ ra dễ mến đối với tất cả mọi người. Với anh, anh ấy sẽ nói về việc trồng trọt, với em, về hội hoạ và âm nhạc, và theo cách như thế với những người khác. Anh ấy có kiến thức tổng quát về mọi đề tài để giúp anh ấy đi theo hoặc dẫn dắt cuộc trao đổi và nói rất hay theo mỗi đề tài. Em có ý tưởng về anh ấy như thế.

Anh Knightley nồng nàn nói:

-Còn ý tưởng của anh là, nếu anh ta làm theo thì không ai sẽ chịu nổi! Sao cơ! Vào tuổi hai mươi ba mà lại hơn ông tướng giữa đám đông - con người vĩ đại - một chính trị gia lão luyện có khả năng đọc được cá tính của tất cả mọi người, và khiến cho tài năng của tất cả mọi người góp phần cho anh ta phô trương tính ưu việt để phát tán lời ca tụng về anh ta, rằng anh ta

có thể hiến cho mọi người trông như kẻ ngốc so với minh! Emma này, ngay cả cảm nghĩ tốt của em vẫn không thể chịu đựng nổi một anh chàng huênh hoang như thế.

Emma nói:

-Em sẽ không nói gì về anh ấy nữa, anh đã biến mọi thứ thành xấu xa. Cả hai chúng ta đều có định kiến, anh thích bác, em bênh vực. Chúng ta không có cách nào đồng ý với nhau cho đến khi anh ấy thật sự đến đây.

-Định kiến! anh không có định kiến.

-Nhưng em có nhiều định kiến mà không thể lấy làm xấu hổ. Tình thương mến của em đối với hai vợ chồng Weston khiến cho em có định kiến tốt về anh ấy.

-Anh ta là người mà anh không bao giờ nghĩ tới từ tháng này sang tháng khác.

Thái độ bực bội của anh Knightley khiến cho Emma lập tức nói về chuyện khác, dù co không thể hiểu tại sao anh lại bực bội.

Có ác cảm với một thanh niên chỉ vì anh này xem dường như có tâm tính khác với anh thì không xứng với đầu óc phóng khoáng mà lúc nào cô cũng thấy nơi anh. Vì thế, từ trước đến giờ cô không hề nghĩ rằng anh thiếu công tâm đối với chân giá trị của người khác.

II

Chương 1

Một buổi sáng, Emma và Harriet cùng nhau đi dạo và Emma nghĩ trong ngày nay họ đã nói nhiều về anh Elton, thế là đủ. Cô nhận thấy có nói thêm sẽ khiến cho Harriet không khuây khoả được và cô lại thêm bứt rứt về lỗi lầm của mình. Vì thế, khi họ quayvề, cô lái qua chuyện khác. Nhưng rồi khi cô nghĩ mình đã thành công, chuyện cũ lại xới lên. Sau một hồi cô nói về việc người nghèo phải chịu khổ sở như thế nào trong mùa đông, Harriet chỉ đáp lại bằng một câu ai oán:

-Anh Elton tử tế với người nghèo làm sao!

Emma nghĩ mình nên làm việc gì khác.

Họ vừa tiến đến ngôi nhà của bà Bates và cô con gái, Emma quyết định vào thăm họ và trông nhờ vào số đông. Lúc nào cũng có lý do cho mối quan tâm: bà Bates và cô con gái thích có người đến thăm hỏi họ, và Emma biết có vài người vốn luôn cho rằng cô vẫn thiếu sót, giúp đỡ chưa đủ để họ vượt qua khó khăn.

Emma đã nghe anh Knightley ngụ ý nhiều lần và cũng tự thấy mình thiếu sót, nhưng cô không muốn phản bác - chỉ phí thời giờ cho những phụ nữ phiền hà - và cả nhọc nhằn khi phải chiều theo cư dân hạng hai và hạng ba ở Highbury vốn luôn đòi hỏi. Vì thế, cô ít khi đến gần họ. Nhưng bây giờ bỗng dưng cô có ý muốn vào thăm họ, cô nhận xét với Harriet rằng theocô tính, bây giờ họ không sợ có lá thư nào của Jane Fairfax gửi về.

Ngôi nhà thuộc về những người hành nghề buôn bán. Bà Bates và cô con gái chiếm tầng trên có kích thước khiêm tốn vừa đủ cho hai người, nơi hai cô được chào đón một cách thân thiện, ngay cả với lòng biết ơn. Bà cụ ít nói và giản đơn đang ngồi đan ở một góc phòng, thậm chí muốn nhường chỗ ngồi của mình cho cô Woodhouse. Cô con gái sinh động, lắm lời, gần gũi khiến cho hai vị khách choáng ngợp với thái độ chăm sóc và tử tế, cảm

ơn họ đã đến thăm, quan ngại đến đôi giầy của họ, lo lắng hỏi han sức khoẻ của ông Woohdouse, vui vẻ kể chuyện về bà mẹ mình, và mời khách ăn bánh. Cô cho biết bà Cole vừa ở đây, mới đi được mười phút, và tử tế đến độ ngồivới họ trong một giờ, bà ấy đã dùng một miếng bánh và khen ngon, và vì thế cô mong cô Woodhouse và cô Smith cũng nên chiều lòng mà thử một miếng.

Nhắc đến tên nhà Cole thì không tránh khỏi nói tiếp đến anh Elton. Hai bên chơi thân với nhau, và anh Cole đã được tin về anh Elton từ khi anh này ra đi. Emma biết những gì sẽ xảy ra: họ phải đọc qua lá thư lần nữa rồi tính xem anh đã đi được bao lâu, bàn tán anh bận bịu với bạn bè ra sao, mỗi nơi anh đến người ta mến thích anh ra sao, và buổi tụ họp đông người như thế nào. Cô bình thản đối với tất cả, vẫn tỏ ra quan tâm, và cất tiếng ngợi khen theo mức cần thiết, luôn nhanh nhẩu trao đổi để ngăn chặn Harriet mở miệng.

Emma đã chuẩn bị tinh thần cho việc này trước khi bước vào, nhưng chủ định sau khi đã khen anh điển trai một câu thì sẽ không bị quấy nhiễu thêm vì bất kỳ đề tài rắc rối nào khác, rồi họ sẽ nói về bà này cô nọ ở Highbury cùng những buổi chơi bài của họ. Cô đã không chuẩn bị cho việc nói về Jane Fairfax tiếp theo anh Elton nhưng chị Bates bất ngờ vội gạt anh đi để trình ra lá thư của cô cháu:

-À vâng - anh Elton, tôi biết… về việc khiêu vũ… bà Cole cho tôi hay rằng khiêu vũ ở Bath là… bà Cole vui vẻ ngồi với chúng tôi một lúc, nói về Jane, vì vừa đến bà đã bắt đầu hỏi về cô ấy, nhiều người ở đó mến Jane. Mỗi khi cô ấy gặp chúng tôi, bà Cole luôn tỏ ra rất tử tế, và tôi phải nói rằng Jane xứng đáng với lòng mến thương như vậy. Thế là bà bắt đầu hỏi về con bé "Tôi biết gần đây cô không có tin tức gì về Jane, vì lúc này cô ấy không viết thư". Tôi đáp ngay «Nhưng chúng tôi vừa nhận một lá thư sáng nay». Tôi chưa thấy ai ngạc nhiên như thế. Bà ấy nói "Thật à? Thế thì hơi lạ. Xin cô cho biết cô ấy nói gì".

Phép lịch sự của Emma đã sẵn sàng khiến cô mỉm cười nói với vẻ quan tâm:

-Gần đây cô có được tin gì về cô Fairfax không? Tôi rất lấy làm vui. Cô ấy vẫn bình thường chứ?
Người dì bị lừa dối một cách hạnh phúc, trả lời:

-Cảm ơn. Cô tử tế quá.

Rồi chị sốt sắng lục tìm lá thư.

-À đây rồi. Tôi nhớ nó nằm ở đâu đây, nhưng cô xem đấy, tôi đặt hộp kim chỉ bên trên mà không biết nên không thấy nó, nhưng gần đây tôi vừa cầm nó nên cứ nghĩ nó ở trên bàn. Tôi đã đọc cho bà Cole nghe, và từ lúc bà ấy ra về tôi đang đọc lại cho mẹ tôi nghe vì bà rất vui - một lá thư của Jane - nên bà cứ nghe đi nghe lại mà không hề chán, nên tôi biết nó ở gần đây, à đây rồi, dưới hộp kim chỉ của tôi… và vì cô vui lòng muốn nghe cô ấy nói gì… nhưng trước nhất, để công bằng với Jane tôi phải xin thứ lỗi vì con bé viết lá thư ngắn như thế này - cô thấy đấy, chỉ có hait rang, gần hait rang - và còn viết đọc thêm. Mẹ tôi thường ngạc nhiên thấy tôi đọc được rõ. Khi mới bóc lá thư, bà nói "Này, Hetty, bây giờ mẹ nghĩ con sẽ bị thử thách khi cố đọc mấy chữ ngoằn ngoèo này - cô có thấy thế không? Rồi tôi nói với bà, nếu không có ai đọc hộ thì bà cũng có thể ráng đọc - cho bằng hết. Tôi tin bà sẽ mò mẫm đọc cho đến hết. Mà thật thế, dù mắt mẹ tôi không còn tinh như trước, nhờ ơn Chúa! Bà vẫn đọc được khá tốt với mục kỉnh. Quả là ơn phước! Mắt mẹ tôi thật ra còn tốt lắm. Khi còn ở đây, Jane thường nói "Ngoại ạ, con tin chắc ngoại có đôi mắt vẫn tốt như lúc nào và còn may vá được nhiều món đẹp. Con chỉ mong sau này có đôi mắt tốt như thế".

Sau khi nói liến thoắng một tràng, chị Bates bắt buộc phải ngưng lại để lấy hơi, và Emma nói ít lời khen nét chữ của cô Fairfax.

Chị Bates vô cùng cảm kích, trả lời:

-Cô rất tử tế mà xét đoán như vậy, chính cô cũng viết chữ rất đẹp. Không có lời khen nào của ai khiến cho chúng tôi vui như lời khen của cô Woodhouse. Mẹ tôi không được nghe, bà ấy bị ngãng tai, cô biết đấy.

Rồi chị nói với bà cụ:

-Mẹ ạ, mẹ có nghe cô Woodhouse khen nét chữ của Jane không?

Và Emma có lợi điểm được nghe lời khen của mình lặp lại hai lần rồi bà cụ tốt bụng mới hiểu được. Trong lúc ấy cô đang tính cách đào thoát ra khỏi lá thư của Jane Fairfax mà không tỏ ra bất lịch sự. Cô đang định lên tiếng viện lý do nào đấy để ra về thì chị Bates quay lại:

-Cô thấy đấy, bệnh tai của mẹ tôi chỉ xoàng thôi, không có gì cả. Tôi chỉ nói to lên và lặp lại hai ba lần là bà nghe được. Cũng nhờ bà quen nghe gj của tôi. Nhưng điều lạ là bà luôn nghe giọng Jane rõ hơn là nghe gịong tôi. Jane nói rất rõ ràng! tuy nhiên, con bé không thấy mẹ tôi ngãng tai nặng hơn hai năm trước, kể từ khi nó ở đây.

-Cô có mong đợi cô Fairfax về một ngày gần đây không?

-A vâng, tuần tới.

-Thật thế! Như vậy hẳn là vui lắm.

-Cảm ơn cô. Cô tử tế quá. Vâng, tuần tới. Ai cũng đều ngạc nhiên, mọi người đều nói thế. Tôi tin con bé cũng sẽ rất vui được gặp lại bạn bè của nó ở Highbury cũng như họ rất vui được gặp lại nó. Vâng, thứ Sáu hoặc thứ Bảy, con bé không nói ngày nào, vì Đại tá Campell sẽ cần cỗ xe vào một trong những ngày này. Họ rất tử tế mà cho con bé đi suốt quãng đường! mà họ luôn tử tế như thế, cô biết đấy. À vâng, thứ Sáu hoặc thứ Bẩy tới. Con bé biên thư bảo thế. Đó là lý do nó bất ngờ biên thư, theo cách chúng tôi nói, vì thường thường chúng tôi phải đợi đến thứ Ba hoặc thứ Tư tới mới nhận được thư của nó.

-Vâng, tôi hiểu. Tôi e không nhận được tin tức gì của cô Fairfax ngày hôm nay.

-Cô thật tử tế. Đúng, nếu không có cơ hội đặc biệt này khi nó trở về sớm như thế thì hôm nay chưa đến kỳ chúng tôi nhận thư. Mẹ tôi rất vui! vì con bé sẽ lưu lại đây ít nhất ba tháng. Con bé nói chắc chắn ba tháng, như tôi sẽ lấy làm vui mà đọc cho cô nghe. Cô biết chứ, nhà Campell sẽ đi Ireland. Cô Dixon đã thuyết phục cha mẹ cô ấy đến chơi. Hai ông bà định đi vào mùa hè, nhưng cô ấy nóng lòng muốn gặp lại họ sớm, vì trước lúc kết hôn tháng

Mười rồi cô ấy chưa bao giờ xa họ quá một tuần, có điều rất lạ khi sống ở hai vương quốc khác nhau - tôi định nói thế - nhưng cho dù hai nước khác nhau, cô ấy viết một lá thư khẩn cho bà mẹ - khác ông bố, tôi không dám chắc, nhưng ta sẽ thấy trong thư của Jane - lá thư viết với tên của anh Dixon và tên của cô ấy, để khẩn khoản mời hai ông bà họ đến.

Và họ sẽ gặp nhau ở Dublin rồi đưa hai ông bà về quê, Baly-craig, tôi doán là vùng đẹp. Jane đã được nghe nói nhiều về vẻ đẹp vùng này, ý tôi là nghe cô Dixon nói - tôi không nghĩ con bé nghe ai khác nói, nhưng cô biết mà, lẽ tự nhiên là cô ấy thích nói về vùng quê của mình - và vì Jane thường đi dạo với họ - vì vợ chồng Đại tá Campell không muốn để cho con gái đi ra ngoài với một mình ông Dixon, mà tôi không trách họ.

Dĩ nhiên là con bé nghe mọi điều ông ấy nói với cô Campell về nhà ông ở Ireland, và tôi nghĩ con bé biên thư cho chúng tôi rằng ông ấy cho họ xem vài bức hoạ phong cảnh của vùng ấy. Tôi tin ông ấy là người rất dễ mến và cuốn hút. Theo những gì ông ấy kể lại, Jane mong mỏi được đi Ireland.

Đến đây đầu óc Emma chợt loé lên nghi vấn tài tình về Jane Fairfax, ông Dixon cuốn hút, và việc Jane không đi Ireland. Với ý định tinh quái muốn khám phá thêm, Emma nói:

-Chị hẳn cảm thấy rất may mắn là cô Fairfax được cho phép trở về vào lúc này. Xét qua tình bằng hữu rất đặc biệt giữa cô ấy và bà Dixon, chị hẳn nghĩ Jane phải tháp tùng ông bà đại tá Campell.

-Đúng thế, thật đúng. Đấy là điều mà chúng tôi luôn e sợ, vì chúng tôi không thích con bé đi quá xa khỏi chúng tôi trong nhiều tháng - nếu có chuyện gì không thể trở về được. Nhưng cô biết không, mọi chuyện đều diễn ra tốt đẹp. Vợ chồng Dixon rất muốn con bé đến với ông bà Đại tá Campell. Jane bảo không có gì tử tế hơn hoặc bức thiết hơn là lời mời từ cả hai phía, như cô sẽ được nghe, anh Dixon xem dường như rất quan tâm. Anh ấy là một thanh niên rất cuốn hút. Kể từ lúc anh giúp cho Jane ở Weymouth khi họ đi chơi biển lần ấy, rồi Jane vì có sóng cuộn hay cái gì đó chung quanh thuyền, suýt bị kéo ra xa bờ, nhưng nhờ có anh ấy cứu kịp -

(cứ nghe đến là tôi rùng mình!) - Từ vụ này, chúng tôi rất cảm kích với anh Dixon!

-Nhưng mà, dù cho nhiều người mời mọc và bản thân cô ấy muốn đi Ireland, cô Fairfax vẫn thích trở về thăm chị và bà Bates chứ nhỉ?

-Vâng - Hoàn toàn là do ý muốn của con bé, do tự nó chọn lựa, và ông bà Đại tá Campbell nghĩ con bé làm thế là đúng, như ý họ khuyên, và thật ra họ đặc biệt mong con bé nên hưởng không khí quê nhà vì đ ixa nhà quá lâu.

-Tôi nghĩ họ đã phán xét khôn ngoan. Nhưng cô Dixon hẳn phải thất vọng. Theo tôi được biết cô Dixon không được đẹp như cô Fairfax.

-A đúng. Cô rất tử tế mà nói vậy - nhưng đúng thế, không thể so bì giữa hai người với nhau. Cô Campbell lúc nào cũng trông thô kệch - nhưng rất phong nhã và dễ mến.

-Vâng, dĩ nhiên rồi.

-Jane bị cảm nặng, tội nghiệp con bé! Chỉ mới vào ngày 7 tháng Mười Một (như tôi sẽ đọc cho cô nghe) và vẫn chưa khỏi hẳn. Kể cũng là lâu đối với bệnh cảm, phải không cô? Trước đây con bé không hề cho chúng tôi biết vì sợ chúng tôi lo lắng. Cũng giống như cô! Thật là tế nhị! tuy nhiên, vì bệnh chưa khỏi, ông bà Campbell khuyên con bé nên trở về nhà để hưởng bầu không khí luôn thích hợp với nó, và họ tin ba hoặc bốn tháng ở Highbury sẽ chữa cho con bé hoàn toàn, và chắc chắn trở về nhà thì tốt hơn là đi Ireland rất nhiều, nếu conbé không khoẻ. Không ai chăm sóc cho con bé mà chỉ có chúng tôi.

-Tôi thấy đó là cách thu xếp hay nhất.

-Và thế là con bé sẽ trở về với chúng tôi thứ Sáu hoặc thứ Bẩy tới, còn nhà Campbell rời thành phố đi Heađyhea vào thứ Hai tới - như cô sẽ rõ qua thư của Jane. Thật là bất ngờ! cô Woodhouse thân yêu ạ, cô có thể đoán ra tôi đang lấn bấn như thế nào! bệnh tình con bé không hề hấn gì, nhưng tôi e con bé sẽ gầy đi và trông xấu đi. Tôi phải nói với cô rằng một chuyện không may đã xảy đến cho tôi, như thế đấy. Tôi luôn có chủ định đọc thư

của Jane trước rồi mới đọc cho mẹ tôi nghe, cô biết mà, vì e thư nói gì đó khiến cho mẹ tôi buồn rầu. Jane muốn tôi làm thế, nên tôi luôn làm theo. Thế là hôm nay tôi cũng cẩn thận như thường lệ, nhưng ngay khi đến đoạn nói con bé không được khoẻ, tôi kinh hãi thốt lên "Trời ơi! Jane tội nghiệp bị bệnh!" Mẹ tôi lúc ấy đang chăm chú quan sát nên nghe rõ, rồi lo lắng buồn rầu. Tuy nhiên, khi tôi đọc tiếp, tôi thấy cơn bệnh không đến nỗi nặng như tôi tưởng lúc đầu, và bây giờ tôi xem nhẹ việc này, nên mẹ tôi không còn nghĩ ngợi nhiều nữa. Nhưng tôi không thể tưởng tượng tại sao mình lại bị bất ngờ đến thế. Nếu Jane vẫn chưa khỏi, chúng tôi sẽ cho mời ông Perry đến. Chúng tôi sẽ không nghĩ gì đến chi phí, và vì ông ấy hào phóng và thương mến Jane hết mực nên tôi tin ông ấy sẽ không tính tiền gì cả cho việc thăm bệnh, chúng tôi sẽ không thể để cho ông ấy làm thế, cô biết mà. Ông ấy phải nuôi vợ cùng gia đình, không thể làm việc không công. À, bây giờ tôi đã kể cho cô sơ qua Jane viết những gì, ta sẽ trở lại lá thư, và tôi tin con bé kể chuyện mình giỏi hơn là tôi kể cho nó.

-Tôi e có việc phải đi - Emma liếc nhìn Harriet và đứng dậy - Bố tôi đang chờ chúng tôi. Tôi đã không định trước, khi mới đến tôi định chỉ có thể ở lại không quá năm phút. Tôi chỉ đến thăm vì tôi không muốn đi ngang qua mà không vào thăm hỏi bà Bates, nhưng tôi thấy vui mà được lưu lại thêm. Tuy nhiên, bây giờ tôi phải từ biệt chị và bà Bates.

Lời khẩn khoản nào vẫn không thể lưu cô lại thêm. Cô bước trở ra đường, cảm thấy vui mừng là dù đã phải chịu đựng nhiều chuyện mình không thích, dù đã nghe toàn bộ nội dung lá thư của Jane Fairfax, cô đã trốn thoát khỏi lá thư ấy.

Chương 2

Jane Fairfax là cô gái mồ côi, đứa con độc nhất của con gái út bà Bates.

Cuộc hôn nhân giữa trung uý Fairfax ở một trung đoàn bộ binh và Jane Bates đã trải qua thời kỳ nổi đình nổi đám, vui thú, hy vọng; nhưng bây giờ không còn nữa ngoại trừ hoài niệm u uẩn về cái chết của ôngtrên mặt trận nước ngoài, về người quả phụ chẳng bao lâu sau đấy chìm ngập trong bệnh tật và nỗi đau, và cô con gái này.

Theo lai lịch, cô là người của Highbury. Lúc cô lên ba, mẹ cô qua đời, cô được bà ngoại và dì nuôi nấng trong tình thương yêu và an ủi. Đã có ý định cho cô sống mãi nơi này, giáo dục cô theo cách có thể được trong hoàn cảnh vật chất thiếu thốn, rồi cô lớn lên mà không có lợi điểm nào về lai lịch hoặc gia tài của người lớn, để theo bẩm sinh mà trở thành một người hiền hoà, có đầu óc hiểu biết và những mối quan hệ thân tình, thiện ý.

Nhưng một người bạn của cha cô vì thương cảm cô mà mang đến một thay đổi trong vận mệnh của cô. Đấy là Đại tá Campbell, người kính trọng Fairfax như là một sĩ quan ưu tú của một thanh niên xứng đáng, hơn nữa còn mang ơn Fairfax sau khi đã chăm sóc cứu ông thoát chết trong một cơn thương hàn nguy kịch. Đấy là ơn nghĩa mà ông không quên, dù phải đợi nhiều năm trôi qua sau cái chết của Fairfax trước khi ông trở về Anh Quốc. Khi ông trở về, ông đi tìm Jane và quan tâm đến cô. Ông đã kết hôn và có một con gái trạc tuổi Jane. Thế là Jane trở thành người trong gia đình ông, thường được mời đến nhà ông và lưu lại trong những khoảng thời gian dài, được cả gia đình quý mến. Khi cô lên chín, vì tình thương của con gái ông và ý muốn của mình, Đại tá Campbell ngỏ ý muốn lo cho cô ăn học. Từ ngày ấy, Jane trở thành một thành viên trong gia đình Đại tá Campbell vvsn hẳn với họ, chỉ thỉnh thoảng về thăm bà ngoại.

Dự tính là giúp cô trở thành cô giáo, vì vài trăm bảng thừa kế của người cha không thể giúp cho cô tự lập. Đại tá Campbell không thể chu cấp cho

cô nhiều vì dù ông có thu nhập khá, gia sản của ông là khiêm tốn và chỉ vừa đủ cho con gái ông, nhưng nếu cho cô một nền giáo dục ông hy vọng sẽ giúp cô có một nghề khả kính cho cô mưu sinh về sau.

Đấy là lai lịch của Jane Fairfax. Cô nhận sự bảo bọc tử tế của nhà Campbell, và một nền giáo dục hoàn hảo. Sống cùng những người có đầu óc chính chắn và hiểu biết, tâm hồn và tri thức của cô được bồi đắp bởi kỷ luật và văn hoá. Vì Đại tá Campbell sống ở London, mọi tiềm năng của cô được phát huy nhờ có thầy cô giáo xuất chúng dạy dỗ. Tư cách và khả năng của cô trở nên xứng đáng với tình quý mến của gia đình kèm cặp. Lúc mười tám hoặc mười chín tuổi, cô đã có thể là một cô giáo giỏi để dạy trẻ nhỏ, nhưng nhà Campbell vì vẫn quý mến cô mà không muốn xa cô. Cả hai vợ chồng đều không khuyến khích, còn con gái họ lại càng không chịu cho cô đi. Thế là cô chưa phải khó nhọc tự kiếm sống vì họ dễ dàng viện cớ là cô còn quá trẻ. Cô lưu lại với họ, sống như con gái của họ, chia sẻ với họ mọi thú vui có chừng mực của một xã hội phong nhã và sự pha trộn đúng đắn của tình thân gia đình và tiêu khiển. Điểm yếu duy nhất của là về tương lai, mà với đầu óc có hiểu biết cô vẫn nhớ rằng cuộc sống hiện tại chẳng bao lâu sẽ chấm dứt.

Ngoài tình cảm của toàn gia đình và đặc biệt tình quyến luyến của cô Campbell, họ còn cảm thấy hãnh diện vì nhan sắc và kiến thức của Jane Fairfax - cho đến ngày cô Campbell kết hôn. Qua cơ may không hề được dự trù cho hôn nhân, cô Campbell gặp gỡ anh Dixon, một thanh niên giàu có và dễ mến, và chỉ ít lâu sau họ cưới nhau. Trong khi họ ổn định cuộc sống, Jane Fairfax vẫn chưa có sinh kế.

Việc này chỉ xảy ra lúc gần đây, quá gần nên Jane không kịp có kế hoạch nào cho riêng mình. Từ lâu, cô đã có chủ định là đến năm hai mươi mốt tuổi sẽ dứt bỏ tất cả vui thú của cuộc sống này, của những mối giao du theo lý trí, của xã hội bình đẳng, an lành và hy vọng, để từ đây cô phải lo bươn chải.

Ông bà Đại tá Campbell có đủ ý thức nên không muốn chống lại chủ định của cô dù vẫn muốn cô tiếp tục ở lại. Ngày nào họ còn sống, thì cô không cần phải kiếm sống, nhà của họ vẫn là nhà của cô. Đáng lẽ họ còn

muốn giữ cô lại mãi để cô chăm sóc cho họ được thoải mái nhưng như thế là ích kỷ. Nếu chuyện gì phải đến thì tốt nhất là nên đến sớm. Có vẻ như họ đã bắt đầu nghĩ rằng đáng lẽ nên tỏ ra tử tế hơn và khôn ngoan hơn mà cho cô bước ra đời sớm, tránh cho cô hưởng thêm thú vui và nhàn rỗi rồi cuối cùng đến ngày phải từ bỏ tất cả. Tuy thế, vì tình thương họ đã viện đủ lý do để trì hoãn cái ngày buồn đau ấy. Từ khi con gái họ lấy chồng, Jane không bao giờ được vui. Hai ông bà chưa muốn cô bước ra đời, để chờ cho đến khi cô tìm lại đủ nghị lực. Với sức khoẻ suy sụp và tâm trí giao động, xem dường như cô còn cần thứ gì khác nữa ngoài thể chất và tinh thần để có cuộc sống thoải mái và tương đối.

Về việc cô không theo họ đi Ireland, cô đã kể cho bà dì nghe sự thật tuy rằng đấy không phải là tất cả sự thật. Lý do bề ngoài vì muốn dành thời giờ trong khi họ đi vắng để hưởng những tháng cuối cùng - có lẽ thế - được tự do hoàn toàn với người thân. Gia đình Campbell - dù có động lực gì đi nữa, dù là từ một, hai hoặc ba người - đồng ý với cô, và nói cô cần vài tháng hưởng không khí nơi quê nhà để phục hồi sức khoẻ. Thế là thay vì đón tiếp người hoàn toàn mới đã hứa hẹn từ lâu - anh Frank Churchill - Highbury sẽ phải chịu đựng cô Jane Faifax sau hai năm cô xa vắng.

Emma cảm thấy rầu rĩ, vì trong ba tháng dài cô sẽ phải tỏ ra lịch sự với người mà mình không thích, phải cố thể hiện tình cảm nhiều hơn là mình thật sự mong muốn! tại sao cô không thích Jane Fairfax có lẽ là câu hỏi khó trả lời. Anh Knightley có lần nói với cô đấy là do cô thấy Jane là một phụ nữ thật sự thành đạt - mẫu người mà cô mong thiên hạ nghĩ về mình. Dù cô đã cực lực bác bỏ lời kết án, có nhiều lúc nhìn lại mình, lương tri của cô không thể tha thứ cho cô, nhưng cô nghĩ "Mình không bao giờ có thể chơi thân với nó, mình không hiểu tại sao, nhưng tính lãnh đạm, và e dè như thế, không màng biết mình vui hay buồn, rồi còn có người dì lắm lời! Cứ nhặng xị với mọi người! Người ta lúc nào cũng tưởng tượng ra là hai cô gái phải thân thiết với nhau, ai nấy cứ nghĩ vì hai đứa bằng tuổi nhau nên hẳn phải mến nhau lắm". Đấy là những lý do của cô -không có lý do nào đúng lý hơn.

Đấy là mối ác cảm thiếu nguyên do chính đáng - vì trí tưởng tượng thổi phồng thêm từng khuyết điểm bị quy kết - khiến cho trước đây Emma

không bao giờ đến gặp Jane Fairfax sau thời gian dài cô này đi vắng, mà không nghĩ rằng mình đã gây xúc phạm. Bây giờ Jane đã về sau hai năm vắng mặt, khi Emma phải đến thăm, cô đặc biệt có ấn tượng với dáng vẻ bề ngoài và cử chỉ mà suốt hai năm cô đã coi khinh. Jane Fairfax tỏ ra là người phong nhã, cực kỳ phong nhã, trong khi chính Emma đã đạt mức phong nhã cao nhất. Khổ người Jane cao nhưng không ai nghĩ quá cao, vóc dáng cô yêu kiều, cô vừa tầm giữa hai mức gầy và béo, dù vẻ yếu đuối vì thiếu sức khoẻ dường như cho thấy cô gầy. Emma nhận ra tất cả điều này, và rồi gương mặt của Jane - những nét đặc trưng của cô - còn thêm nét gì đó ngoài vẻ đẹp, không phải là vẻ đẹp thông thường, mà là dung nhan ưa nhìn. Đôi mắt của Jane - một màu xám đậm với lông mi và lông mày đen - luôn khiến người ta ngưỡng mộ. Riêng làn da, mà có người cho là nhợt nhạt, thể hiện sự trong sáng và tinh tế mà không cần phải tươi tắn thêm. Đấy là một thứ nhan sắc biểu lộ nét phong nhã hàng hai, vì thế qua những nguyên tắc của mình Emma phải ngợi khen - nét phong nhã mà cô thấy rất ít ở Highbury dù qua thể chất hoặc tinh thần. Không có ý xúc phạm, nhưng đấy là điểm đặc trưng và chân giá trị.

Tóm lại, tron chuyến đến thăm đầu tiên, Emma ngồi nhìn Jane Fairfax với tâm tư mãn nguyện nhân đôi: ý thức hài lòng và ý thức công tâm, và nghĩ không nên có ác cảm với Jane nữa. Khi xét qua về thân thế, hoàn cảnh cũng như nhan sắc của Jane, khi ức đoán vẻ phong nhã ấy sẽ được dùng vào việc gì, khung cảnh nào cô sẽ từ bỏ mà bước ra đời, cô sẽ mưu sinh ra sao, Emma chỉ một lòng thương cảm và tôn trọng. Thêm vào đó, một tình huống rất có khả năng xảy ra là Jane thầm yêu anh Dixon. Nếu đúng như thế, không có gì đáng thương và cao cả hơn lòng hy sinh của cô. Bây giờ Emma mới tha bổng cho Jane cái tội quyến rũ anh Dixon hoặc bất kỳ hành động tinh ranh nào mà cô đã kết án trước đây. Nếu do tình yêu thì đấy là thứ tình yêu giản đơn, một chiều tuyệt vọng về phía Jane mà thôi. Có thể trong vô thức Jane đã nuốt phải thứ độc dược u buồn khi chia sẻ các cuộc chuyệntrò giữa anh và cô bạn Campbell. Từ ý muốn minh bạch nhất, bây giờ Jane hẳn tự mình quyết định không đi Ireland, và muốn tự lánh xa anh Dixon cùng những mối quan hệ với anh bằng cách bắt đầu sự nghiệp gian khổ của riêng mình.

Emma từ biệt Jane với tâm trạng đầy tình cảm, thiện ý như thế, khiến cô nhìn chung quanh mình trên đường về nhà mà than thở ở Highbury không có thanh niên nào xứng đáng để giúp Jane được tự chủ, không có ai cho cô mong trù tính về Jane.

Đây là ý tưởng đáng quý nhưng không kéo dài lâu. Trước khi cô công khai bày tỏ tình thân hữu lâu bền với Jane Fairfax hoặc có động thái từ bỏ định kiến và sai lầm trong quá khứ, cô nói với anh Knightley:

-Cô ấy thật là đẹp, và còn hơn cả đẹp!

Jane đã qua trọn một buổi tối ở Hartfield với bà ngoại và dì, và mọi việc đều diễn ra như lệ thường. Thái độ trêu ngươi lại xuất hiện. Người dì vẫn gây phiền hà như xưa - còn phiền hà hơn - bởi vì thêm vào nỗi quan ngại về sức khoẻ của cháu gái là lòng ngưỡng mộ về nghị lực của cô. Họ phải nghe người dì kể lể chính xác cô cháu đã dùng bao nhiêu bánh mì và bơ trong bữa ăn sáng, phô bày các món mũ và giỏ xách mới mà cô cháu làm cho ngoại và dì, và rồi Jane phạm khuyết điểm. Họ muốn tiêu khiển bằng âm nhạc, và Emma phải trình diễn. Đối với Jane, những lời cảm ơn và ca tụng vì lịch sự có vẻ như màu mè, trọng đại chỉ để phô trương tài năng xuất chúng của mình. Còn cô ta lại có vẻ lãnh đạm, thận trọng! không thể hiểu cảm nghĩ thật lòng của cô ra sao. Bao bọc trong lớp vỏ lịch sự, có vẻ như cô không muốn khinh suất tỏ lộ gì cả. Cô tỏ ra thật đáng ghét, dè dặt một cách đáng ngờ.

Sự việc trở nên tệ hại hơn khi Jane càng dè dặt lúc nói về Weymouth và vợ chồng Dixon. Xem dường như cô không muốn tiết lộ gì về tính cách của anh Dixon, cũng không nhận xét gì về vợ anh hoặc cuộc hôn phối của anh. Cô chỉ bày tỏ tình đồng thuận chung chung mà không lý giải và phân biệt từng sự kiện. Emma nhận thấy không ổn, nhìn ra vẻ dối trá, rồi quay lại với những ức đoán ban đầu của mình. Có lẽ còn có chuyện gì khác bị giấu diếm, có lẽ anh Dixon đã đi gần đến sự thay đổi từ Campbell sang Jane, hoặc gắn bó với cô Campbell chỉ vì khoản tiền mười hai nghìn bảng trong tương lai.

Thái độ giữ kẽ còn được thể hiện trong một đề tài hàn huyên khác. Jane và anh Frank Churchill đã ở tại Weymouth vào cùng thời gian. Họ đã quen nhau, nhưng cô không hé môi lấy một lời cho biết anh thật sự như thế nào. Emma nhớ lại "Anh ấy đẹp trai không?- cô ấy nghĩ anh ấy trông rất khá - Anh ấy có dễ mến không?- Nói chung, người ta đều nghĩ thế - Anh ấy có vẻ là người có óc xét đoán, nhiều hiểu biết không? - Ở bãi biển hoặc nơi nhà bạn bè ở London thì khó biết được khía cạnh này. Chỉ có thể phán xét cử chỉ. Cô ấy nghĩ mọi người đều thấy anh có tư cách dễ mến".

Emma không muốn bỏ qua cho Jane.

Chương 3

Emma không muốn bỏ qua cho Jane, nhưng anh Knightley - cũng có mặt trong buổi tụ họp - không nhận ra sự trêu ngươi hoặc bất mãn nào, mà chỉ thấy mỗi bên đều thể hiện phép lịch sự, thế nên sáng hôm sau, khi anh trở lại Hartfield để làm việc với ông Woodhouse, anh kể lại tất cả, không nói thẳng thắn như khi ông đi ra khỏi phòng, nhưng cũng nói khá dễ hiểu, vừa đủ cho Emma nắm bắt hết. Anh vẫn thường nghĩ cô công tâm với Jane, nên bây giờ muốn phân định lại.

Sau khi ông Woodhouse và anh thu xếp công việc xong, anh bắt đầu:

-Một buổi tối rất dễ chịu, dễ chịu một cách đặc biệt. Emma và cô Fairfax chơi nhạc rất hay. Bác ạ, không gì thích thú bằng cả buổi tối ngồi thoải mái bên hai cô gái trẻ như thế, có lúc nghe nhạc, có lúc chuyện trò. Emma à, anh tin cô Fairfax cũng thấy thích. Em đã làm được tất cả. Anh vui mà thấy em bắt cô ấy chơi nhạc nhiều, vì bên nhà bà ngoại cô không có đàn thì hẳn cô ấy thích đàn thật nhiều nơi khác.
Emma mỉm cười:

-Em vui được anh tán thưởng, nhưng em mong mình ít sơ suất khi tiếp khách ở Hartfield.

Ông bố nói ngay:

-Không, con yêu ạ. Bố không nghĩ thế. Không có ai ân cần và lịch sự bằng phân nửa như con. Chỉ có điều, con quá ân cần. Món bánh nướng mật ấy, nếu mời khách một vòng thôi thì bố nghĩ là đủ.

Anh Knightley cất tiếng hầu như cùng một lúc:

-Không, em à, em không sơ suất về tư cách hoặc nhận thức. Anh nghĩ em hiểu anh nói gì.

Một tia nhìn tinh quái nói "Em hiểu anh khá rõ", nhưng cô chỉ nói:

-Cô Fairfax tỏ ra khá giữ kẽ.

-Anh vẫn bảo em cô ấy là thế - giữ kẽ chút đỉnh, nhưng chẳng bao lâu em sẽ vượt qua phần giữ kẽ của cô ấy, tất cả do thiếu tự tin. Ta nên tôn trọng sự kín đáo.

-Anh nghĩ cô ấy thiếu tự tin. Em không nhận ra điều này.

Anh kéo chiếc ghế đến gần cô hơn:

-Emma thân yêu, anh mong em sẽ không nói là em không vui với buổi tối hôm qua.

-Ôi chao! Em không nói thế, em hài lòng vì mình đã có hỏi đi hỏi lại mà chỉ nhận được thông tin rất ít.

Anh chỉ đáp:

-Anh lấy làm thất vọng.

Ông Woodhouse nhỏ nhẹ nói:

-Tôi nghĩ mọi người đã có buổi tối vui vẻ. Tôi thấy vui. Có lúc tôi thấy lò sưởi quá nóng, nhưng rồi tôi xê dịch chiếc ghế một chút, chỉ một chút thôi, rồi tôi không còn khó chịu nữa. Lúc nào cũng thế, chị Bates nói chuyện huyên thuyên rất vui, tuy rằng chị nói quá nhanh. Tuy nhiên, chị là người dễ mến, bà Bates cũng dễ mến theo cách khác. Tôi mến các bạn già, riêng cô Jane Fairfax là mẫu thiếu nữ rất đẹp, đúng là một thiếu nữ rất xinh và có tư cách tốt. Anh Knightley ạ, cô ấy hẳn lấy làm vui trong buổi tối vì đã có Emma.

-đúng thế, bác ạ. Emma cũng vui vì đã có cô Fairfax.

Emma nhận ra anh đang âu lo và muốn xoa dịu, ít nhất là vào lúc này, nên cô nói với lòng thành thực mà không ai chối cãi được.

-Cô ấy là mẫu người mà ai cũng để mắt đến. Em luôn ngắm cô ấy mà ngưỡng mộ, và trong thâm tâm em cảm thương cho cô.

Anh Knightley lộ vẻ như thể anh hài lòng hơn là ngôn từ có thể diễn tả. Trước khi anh có thể cất lời, ông Woodhouse, vốn vẫn nghĩ đến nhà Bates, nói:

-Điều đáng cảm thương nhất là hoàn cảnh eo hẹp của họ! Tội nghiệp thật! Và tôi thường mong có gì gửi biếu họ, cái gì đấy nhỏ nhoi, thường thôi. Người ta vừa hạ một con lợn thịt, và Emma định gửi cho họ một miếng thịt thăn hoặc chân giò, chỉ là chút đỉnh - thịt lợn Hartfield không như thịt lợn nơi khác nhưng nó vẫn là thịt lợn. Emma của bố, nếu họ không làm món rán như cách chúng ta làm , không dính mỡ và không nướng - vìkhông ai có dạ dày thích hợp cho món thịt nướng - bố nghĩ ta nên biếu họ một chân giò. Con có nghĩ thế không?

-Bố yêu ạ, con gửi cả một cái đùi. Con biết ý bố muốn thế. Một cái đùi muối, rất ngon, còn thịt thăn sẽ được cắt theo đúng cách họ thích.

-Đúng thế con ạ, rất đúng. Trước đây bố đã không nghĩ ra, nhưng đấy là cách tốt nhất. Không nên muối quá mặn, nhưng mà, nếu không muối quá mặn và không nấu kỹ theo các Serle nấu cho ta để dùng với một ít củ cải luộc, thêm ít cà rốt thì bố nghĩ sẽ không tốt cho sức khoẻ.

Anh Knightley nói:

-Emma, anh báo cho em một tin. Em thích tin tức, và anh vừa nhận được một tin mà anh nghĩ em sẽ quan tâm.

-Tin tức! À vâng, lúc nào em cũng muốn nghe tin tức sốt dẻo. Chuyện gì? Tại sao anh cười mỉm như thế? Anh nghe ở đâu? Ở Randalls hở?

-Không, không phải ở Randalls, anh đã không đi đến Randalls…

Anh chỉ kịp nói đến đây thì cánh cửa mở, chị Bates và cô Fairfax bước vào. Có nhiều lời cám ơn và nhiều tin tức, nên chị Bates không biết nói phía nào cho nhanh nhất. Anh Knightley thấy rằng mình đã mất cơ hội và rằng anh không yên tâm khi chưa nói hết.

-Ôi giao! Ông ạ, sáng nay ông khoẻ chứ? Cô Woodhouse thân mến, tôi rất cảm kích. Một chân giò ngon như thế! cô rộng rãi quá! Cô có nghe tin gì

chưa? Anh Elton sắp kết hôn.

Emma đã không có thời giờ mà nghĩ đến anh Elton, và cô hoàn toàn ngạc nhiên thấy mình không khỏi giật mình một chút và đỏ mặt một chút khi nghe tin.

Với nụ cười mỉm ngụ ý mình đã biết chắc, anh Knightley nói:

-Đấy là tin tức của anh. Anh nghĩ em muốn biết.

Chị Bates thốt lên:

-Nhưng anh nghe ở đâu? Anh Knightley, anh có thể nghe được ở đâu chứ? Chi là vì năm phút trước tôi nhận được thư của bà Cole - không, không thể nào quá năm phút, hoặc ít nhất quá mười phút - vì tôi vừa đội mũ và mặc áo len chuẩn bị đi ra ngoài, tôi vừa đi xg nhà để bàn lại với Patty về miếng thịt lợn, Jane đang đứng ở hành lang - phải thế không Jane? Vì mẹ tôi e chúng tôi không có cái chum to để muối miếng thịt. Thế là tôi nói để tôi đi xuống nhà tìm, và Jane nói "Để cháu đi tìm được không? Vì cháu nghĩ dì bị cảm, còn Patty đang lau nhà bếp". Tôi nói "À, trời ơi" rồi đúng lúc ấy người đưa thư đến. Một cô Hawkins nào đó - tôi chỉ biết có thế. Một cô sống Hawkins sống ở Bath. Nhưng, anh Knightley ạ, làm thế nào anh có thể nghe được tin này? Bởivì đúng lúc ông Cole báo tin cho bà Cole, bà biên thư ngay cho tôi. Một cô Hawkins…

-Tôi vừa có công việc với ông Cole một tiếng rưỡi trước. Ông ấy vừa đọc thư của Elton thì tôi đến, và ông đưa cho tôi xem ngay.

-A ra thế. Tôi nghĩ không có tin nào vui hơn.

Rồi chị Bates nói với ông Woodhouse:

-Ông ạ, ông thật là rộng lượng. Mẹ tôi gửi lời cám ơn và thăm hỏi, xin cảm ơn nghìn lần, và nói ông thật sự làm cho bà cảm động.

Ông Woodhouse nói:

-Chúng tôi xem thịt lợn Hartfield đúng là ngon hơn thịt lợn nơi khác, đến nỗi Emma và tôi rất lấy làm vui mà…

-Ôi giao! Ông ạ, như mẹ tôi nói, những người láng giềng của chúng tôi quá tử tế đối với chúng tôi.Những người nghèo khó như chúng tôi nhận được mọi thứ mà chúng tôi cần. Chúng tôi có thể nói rất đúng rằng "Số mệnh chúng tôi được định đoạt do di sản to tát". À, anh Knightley, thế là anh thật sự đọc được lá thư, à…

Emma chen vào khi có cơ hội:

-Anh Elton kết hôn! mọi người sẽ mừng cho anh ấy.

Ông Woodhouse nhận xét:

-Anh ấy còn quá trẻ mà đã lo yên phận. Đáng lẽ anh ấy không nên vội. Tôi thấy anh có vẻ khá về vật chất. Chúng tôi lúc nào cũng vui được gặp anh ở Hartfield.

Chị Bate vui vẻ nói:

-Một người láng giềng mới cho tất cả chúng ta, cô Woodhouse ạ! Mẹ tôi rất vui. Bà nói mình không chịu được khi tư dinh cha xứ cũ kỹ tội nghiệp không có bà chủ. Đúng là tin thật vui. Jane, cháu chưa từng gặp anh Elton! không lạ gì mà cháu hiếu kỳ muốn gặp anh ấy.

Jane không có vẻ ngạc nhiên nhiều. Cô đáp:

-Đúng, cháu chưa từng gặp anh Elton. Anh ấy… có cao ráo không?

Emma thốt lên:

-Ai sẽ trả lời câu hỏi này? Bố tôi sẽ nói "có", anh Knightley nói "không", còn chị Bates và tôi nói anh vừa tầm thước. Cô Fairfax ạ, sau khi cô đã ở đây ít lâu, cô sẽ hiểu rằng anh Elton là mẫu người toàn vẹn ở Highbury, cả về thể chất và trí óc.

-Rất đúng, cô Woodhouse ạ, rồi nó sẽ thấy. Anh ấy là một thanh niên khá nhất. Nhưng cháu Jane thân yêu ạ, nếu cháu còn nhớ, hôm qua dì bảo cháu là anh ấy cao ngang bằng ông Perry. Tôi dám nói cô Hawkins là phụ nữ rất khá. Anh ấy quan tâm đến mẹ tôi - muốn bà ngồi ở hàng ghế danh dự trong nhà thờ để nghe cho được rõ vì bà hơi lãng tai, cô biết mà - không nặng

lắm, nhưng bà nghe không kịp. Jane bảo Đại tá Campbell cũng bị lãng tai một chút. Ông ấy nghĩ nên tắm thì có lợi - tắm nước nóng - nhưng cháu nó nói không giúp ích gì cả. Quý vị biết không, Đại tá Campbell như là thiên thần đối với chúng tôi. Còn anh Dixon có vẻ như là thanh niên rất cuốn hút, xứng đáng làm rể của ông. Khi những người tốt gặp nhau thì được hưởng hạnh phúc - luôn như thế. Giờ đây là anh Elton và cô Hawkins, rồi có vợ chồng Cole, đều là người tốt, rồi vợ chồng Perry.

Bà quay sang ông Woodhouse:

-Tôi nghĩ không có cặp vợ chồng nào hạnh phúc hơn ông bà Perry, ông ạ. Tôi nghĩ ít nơi nào có cộng đồng như ở Highbury. Tôi luôn nói rằng chúng tôi được ơn phước nhờ có láng giềng ở đây. Ông quý mến ạ, nếu tôi có một thứ mà mẹ tôi thích hơn thì đấy là thịt lợn - món thịt thăn nướng…
Emma chen vào:

-Về việc cô Hawkins là ai, là người như thế nào, hoặc anh ấy đã quen biết cô ấy bao lâu, thì ta không biết gì cả. Có vẻ như họ quen nhau chưa lâu. Anh ấy chỉ mới đi được bốn tuần.

Không ai biết gì để nói. Sau một ít ngạc nhiên, Emma nói:

-Cô Fairfax, cô vẫn im lặng, nhưng tôi nghĩ cô quan tâm. Gần đây cô đã nghe và thấy nhiều điều về những người vốn có liên quan đến cô Campbell, chúng tôi không tin cô quan tâm đến anh Elton và cô Hawkins.

Jane đáp:

-Khi tôi đã gặp anh Elton, hẳn tôi sẽ quan tâm. Tôi cần có điều kiện đó. Còn về cô Campbell sau khi đã kết hôn được nhiều tháng, cảm tưởng của tôi không còn mới mẻ nữa.

Chị Bates nói:

-Vâng, anh ấy chỉ mới đi được bốn tuần như cô nhận xét, cô Woodhouse ạ, hôm qua là được bốn tuần - một cô Hawkins!- Tôi vẫn nghĩ đó sẽ là một cô nào đấy chung quanh đây, không phải là tôi từng… Bà Cole có lần thầm thì với tôi, nhưng tôi lập tức nói "Không, anh Elton là thanh niên sáng giá…

nhưng!" Tóm lại, tôi không lanh lợi với những khám phá ấy. Tôi không muốn giả vờ. Tôi chỉ thấy những gì xảy ra trước mắt. Cùng lúc,ở không ai có thể băn khoăn liệu anh Elton có khao khát hay không. Cô Woodhouse để cho tôi nói thoải mái,thật là vui. Cô ấy biết tôi không xúc phạm ai. Cô Smith có khoẻ không? Bây giờ cô ấy hẳn đã khá bình phục. Gần đây cô có tin gì về bà John Knightley không? Ôi chao! Đám trẻ dễ thương ấy. Jane, cháu có biết dì luôn mến anh Dixon như anh John Knightley không? Ý dì nói là về thể chất - cao ráo, với dáng vẻ như thế - và không ba hoa lắm.

-Dì ạ, hơi sai rồi, không phải thế đâu.

-Kỳ thật! nhưng thoạt đâu không bao giờ ai biết rõ về ai được. Người ta cứ có tiên kiến rồi mang mãi trong đầu, ý cháu nói là anh Dixon không đẹp trai hở?

-Đẹp trai! Ôi dào! không - không đẹp trai tí nào, cháu đã nói là anh ấy trông thô kệch.

-Trời đất! Cháu đã nói rằng cô Campbell không cho anh ấy là thô kệch, và rằng…

-Ôi chao! Về phía cháu, nhận xét của cháu không có giá trị gì cả. Nếu cháu có quan tâm, cháu luôn nghĩ một người trông được. Nhưng cháu chỉ cho ý kiến chung chung khi cháu nói anh ấy thô kệch.

-A cháu Jane yêu, dì nghĩ chúng ta nên ra về. Thời tiết trông không được tốt. Bà ngoại sẽ lo lắng. Cô Woodhouse thân yêu, cô đã gia ơn, nhưng chúng tôi buộc phải về. Đấy thật là một tin vui. Tôi sẽ đi ngang qua nhà bà Cole, nhưng tôi sẽ ghé qua không quá ba phút, còn Jane, cháu nên đi về nhà ngay, dì không muốn cháu đi trong mưa! Chúng tôi nghĩ con bé đã phục hồi ở Highbury. Cảm ơn quý vị, cảm ơn rất nhiều. Tôi sẽ không ghé qua nhà bà Goddard vì tôi nghĩ bà ấy không màng gì khác hơn là thịt lợn luộc khi chúng tôi ướp cái chân giò thì đấy là việc khác. Ông ạ, xin chào ông. Ô, anh Knightley cũng định đi à? Thế là tốt! tôi tin nếu Jane bị mệt, anh sẽ tử tế mà giúp cho cô ấy đi nương theo anh - anh Elton và cô Hawkins! - Xin từ giã quý vị.

Còn lại hai bố con nhưng ông chỉ chú ý đến Emma phân nửa trong khi than van giới trẻ kết hôn quá vộii như thế mà còn kết hôn với người lạ, còn nửa kia Emma có thể nói lên quan điểm của mình. Đối với cô, đấy là một tin vừa buồn cười vừa rất vui, để minh chứng là anh Elton đã không buồn khổ lâu. Nhưng cô lấy làm tiếc cho Harriet, cô bé hẳn cảm thấy buồn. Cô chỉ mong tránh cú sốc cho cô bé khi thình lình nghe tin từ người khác, thế nên cô muốn tự mình báo tin trước. Bây giờ, có thể cô bé đang trên đường đến đây. Khi trời bắt đầu đổ mưa, nếu cô bé gặp chị Bates trên đường! Emma đoán thời tiết hẳn phải lưu cô ở lại nhàbà Goddard, thế là tin tức chắc chắn sẽ lan truyền đến cô bé trong khi không kịp chuẩn bị tinh thần.

Cơn mưa nặng hạt nhưng dứt nhanh. Năm phút sau, Harriet đến, chỉ với dáng vẻ nóng vội, xúc động từ con tim nặng trĩu. Cô thốt lên ngay với tất cả vẻ hoang mang:

-Ôi! Chị Woodhouse, chị nghĩ chuyện gì đã xảy ra?

Vì đòn đau đã giáng xuống cô bé, bây giờ Emma cảm thấy chỉ có thể tỏ lòng ân cần hay nhất bằng cách lắng nghe. Không bị ngăn chặn, Harriet kể lại. Nửa giờ trước khi cô ra khỏi nhà bà Goddard - cô đã e trời sẽ mưa, cô đã e trời sắp mưa bất kỳ lúc nào, nhưng cô nghĩ có thể đến Hartfield kịp thời. Cô cố đi nhanh, nhưng rồi khi đi ngang qua nhà một phụ nữ trẻ đang may chiếc áo maxi cho mình, cô nghĩ nên ghé qua để xem công việc như thế nào. Dù chỉ lưu lại phút chốc, sau khi cô bước ra trời bắt đầu đổ mưa. Cô không biết phải làm gì, thế là cô cố chạy càng nhanh càng tốt đến trú mưa ở cửa hàng bán vải và kim chỉ Ford's. Khoảng mười phút sau, thình lình có người bước vào - thật là lạ kỳ - đấy là Elizabeth Martin và người anh!

-Chị Woodhouse thân yêu ạ, thử nghĩ xem! Em nghĩ mình sắp ngất đi. Em không biết phải làm gì. Em đang ngồi kế cánh cửa, Elizabeth trông thấy em ngay nhưng anh ấy không thấy vì đang loay hoay vớicây dù. Em tin chắc cô ấy thấy em, nhưng cô ấy lại nhìn đi nơi khác và ra vẻ không nhận ra em. Hai người đi về cuối cửa hàng, và em vẫn ngồi kế cánh cửa. Ối giời! Em khổ quá! Em tin mặt mình đang trắng bệch như chiếc áo maxi của ma.

Chị biết không, em không thể đi ra vì trời đang mưa, em mong mình không hiện diện ở đó mà ở bất kỳ nơi nào khác.

Ôi trời! Chị Woodhouse ạ, cuối cùng em mường tượng anh ấy nhìn quanh và trông thấy em, bởi thay vì tiếp tục việc mua sắm, hai người bắt đầu thầm thì với nhau. Em tin là họ đang nói về em, em đoán anh đang thuyết phục cô ấy đến nói chuyện với em (chị Woodhouse, chị nghĩ có đúng không?) - vì cô ấy bước đến gặp em, hỏi thăm em, sẵn sàng bắt tay em nếu em chấp nhận. Cử chỉ cô ấy khác lạ so với lúc trước, em có thể thấy cô đã thay đổi nhưng xem dường cô cố tỏ ra thân thiện. Chúng em bắt tay nhau rồi đứng trò chuyện với nhau một lúc, nhưng em không còn biết nói gì - em đangbối rốiquá! em nhớ cô ấy nói lấy làm tiếc bây giờ chúng em không còn gặp lại nhau - em nghĩ cô ấy quá tốt bụng! chị Woodhouse thân yêu ạ, em thật khổ!

"Vào lúc ấy, mưa bắt đầu nhẹ hạt, em nghĩ không gì có thể lưu em lại và rồi - chị nghĩ xem! - anh ấy cũng bước về phía em - chầm chậm, như thể anh ấy không biết phải làm gì. Rồi anh ấy đến hỏi han và em trả lời. Em đứng trong một chốc, thấy khổ sở hết sức, chị biết đấy. Không ai hiểu được là thế nào. Thế là em đi, nhưng chỉ vừa được dăm bảy bước thì anh ấy bước theo, chỉ để nói nếu em đi Hartfield, anh ấy nghĩ em nên đi vòng quachuồng ngựa bà Cole vì đường thẳng đã bị sũng nước mưa. Trời ơi! Em thấy như chết mất! em mang ơn anh ấy nhiều. Rồi anh trở lại với Elizabeth, và em đi vòng qua chuồng ngựa, em nghĩ thế, nhưng em không rõ mình đang ở đâu.

"Ôi! Chị Woodhouse, em thà làm việc gì đấy chứ không để xảy ra chuyện này. Tuy nhiên, chị biết không, em thoả nguyện khi thấy anh ấy tỏ ra dễ chịu như thế và tử tế như thế. Và còn Elizabeth nữa. Ôi! Chị Woodhouse, hãy nói với em và giúp em hoàn hồn".

Thật lòng Emma muốn làm thế, nhưng lúc này không biết nói sao. Cô bé phải ngưng lại mà suy nghĩ. Cô bé không thoải mái lắm. Thái độ của anh trai trẻ và của em gái anh xem dường là do tình cảm đích thực, và Emma chỉ thương hại họ. Như Harriet mô tả, có sự pha trộn đáng quan tâm giữa tình cảm bị sứt mẻ và nét tinh tế thực sự trong hành vi của họ. Nhưng trước đây cô bé đã tin họ là những người có thiện ý, sáng giá, sự khác biệt làm

được gì trong mối quan hệ không hay này? Xốn xang là chuyện điên rồ. Dĩ nhiên là anh ta thấy tiếc khi mất cô bé - tất cả họ hẳn phải tiếc. Tham vọng và tình yêu có lẽ đã lịm chết. Họ hẳn đã hy vọng nâng vị thế lên quqa mối quen biết với Harriet. Hơn nữa, lời kể của Harriet có giá trị gì? Thoả nguyện một cách dễ dàng như thế, nhận thức ít ỏi như thế, lời khen của cô bé chỉ ra điều gì?

Emma cố gắng giúp cô bé cảm thấy thoải mái bằng cách cho rằng tất cả mọi chuyện xảy ra đều là vụn vặt, không đáng để tâm đến. Cô nói:

-Có thể lúc này em cảm thấy khổ sở, nhưng em đã xử sự rất hay. Chuyện đã qua rồi, và có thể không bao giờ xảy ra nữa, sẽ không bao giờ. Vì thế, em không nên nghĩ ngợi thêm.

Harriet nói:

-Chị nói đúng. Em sẽ không nghĩ ngợi nữa.

Nhưng cô bé vẫn còn nói tiếp về chuyện này - cho đến khi không còn gì để nói thêm.

Cuối cùng để giúp gạt nhà Martin ra khỏi đầu óc cô bé, Emma phải vội báo tin, mà cô chủ định nói với sự thận trọng dịu dàng, không biết được Harriet tội nghiệp sẽ cảm thấy vui hay tức giận, xấu hổ hay buồn cười, cho thấy anh Elton quan trọng như thế nào đối với côbé.

Tuy nhiên, tình cảm đối với anh dần dần sống lại. Dù cô bé không xúc động mạnh như khi nghe tin này vào ngày hôm qua hoặc một giờ trước, nhưng chẳng bao lâu cô tỏ ra quan tâm. Khi Emma nói xong, cô bé nói về tất cả cảm nghĩ hiếu kỳ, băn khoăn và tiếc nuối, đau đớn và vui sướng về cô Hawkins may mắn, nhà Martin bị hạ thấp trong tâm trí cô bé.

Emma khá vui khi biết đã có cuộc gặp gỡ ấy, vì tránh được cú sốc đầu tiên mà không để lại hậu quả đáng ngại. Do bây giờ Harriet đã khỏi bệnh, nhà Martin không thể gặp mặt cô bé một cách dễ dàng, trong khi trước giờ họ không can đảm hoặc hạ mình mà đến gặp, vì từ lúc cô khước từ lời cầu hôn của ông anh, các cô em không bao giờ đến nhà bà Goddard nữa. Mười

hai tháng có thể trôi qua mà họ không đụng đầu nhau, dù là do cần thiết hoặc do lời mời.

Chương 4

Bản chất nhân loại thường tỏ ra thuận lợivới người ở trong tình huống đáng quan tâm, thế nên khi một thanh niên hoặc kết hôn hoặc qua đời thì chắc chắn được bàn tán với nhiều thiện cảm.

Không đầy một tuần sau khi tên cô Hawkins được nói đến ở Highbury, bằng cách này hay cách khác người ta đã biết được cô có mọi đặc tính về thể chất và tinh thần đáng ca ngợi: xinh xắn, phong nhã, thành đạt, và hoàn toàn dễ mến. Thế nên khi anh Elton quay về với triển vọng hạnh phúc của mình và loan truyền chân giá trị của cô, anh không còn gì phải nói nhiều ngoại trừ cho biết tên thánh của cô và loại nhạc cô thường chơi.

Anh Elton trở về, một con người rất hạnh phúc. Anh đã bị khước từ và xấu hổ - não nề trong một vọng tưởng rất lạc quan sau một chuỗi sự kiện khiến anh nghĩ như là được khích lệ mạnh mẽ, và không chỉ mất một thiếu nữ sáng giá mà còn thấy mình bị hạ xuống mức thấp. Anh đã ra đi mà cảm thấy ê chề sâu sắc. Rồi anh trở về sau khi đã kết ước với một người khác - một người dĩ nhiên là đáng giá hơn người đầu, như trong những tình huống mà cái được luônnhiều hơn cái mất. Anh trở về với tâm trạng vui vẻ và tự mãn, hăng hái và bận rộn, không màng gì đến cô Woodhouse, và thách thức cô Smith.

Ngoài lợi điểm về vẻ đẹp toàn hảo và chân giá trị, cô Augusta Hawkins còn có một gia sản vài nghìn bảng nếu luôn được phóng đại thành mười nghìn. Đấy là một điểm nhấn về phẩm cách, và cũng tạo thuận lợi cho câu chuyện đời anh. Anh đã không bị vứt bỏ - anh đã chiếm được mười ngàn bảng hoặc phỏng chừng như thế. Anh đã chiếm được cô với tốc độ thú vị - chẳng bao lâu sau khi hai người gặp nhau họ đã báo tin mừng. Câu chuyện mà anh kể với bà Cole về cuộc tình nghe rất vẻ vang - những bước đi đều nhanh chóng, từ lần gặp mặt tình cờ đến bữa ăn tối ở nhà ông Green rồi đến buổi tụ họp ở nhà bà Brown - những nụ cười và ánh mắt e thẹn đều tăng

theo tầm quan trọng, với ý thức và rung động rải rác cùng khắp. Cô gái có ấn tượng một cách dễ dàng, ngả lòng một cách dễ thương - tóm lại, nói một cách dễ hiểu là cô sẵn sàng cưới anh đến nỗi tính phù phiếm và cẩn trọng đều được thoả nguyện ngang nhau.

Ngày cưới không còn xa khi mà đôi bên đều hài lòng, họ chỉ còn lo chuẩn bị những việc cần thiết. Khi anh lại đi Bath, mọi người đều trông mong - mà bà Cole dường như đồng ý - là khi trở về Highbury anh sẽ dẫn theo cô dâu.

Trong thời gian ngắn ngủi anh ở đây, Emma chỉ gặp anh thoáng qua nhưng vừa đủ để thấy rằng buổi gặp gỡ đầu tiên đã xong, và để cho cô có cảm tưởng anh đã không khá lên qua thái độ pha trộn giữa khiêu khích và tự phụ. Đúng thế, cô bắt đầu lấy làm ngạc nhiên tại sao trước đấy cô thường nghĩ anh là người dễ mến. Giờ đây, mỗi khi thấy anh là cô có cảm giác rất khó chịu, đến nỗi - ngoài tâm tư chứa nỗi ăn năn, một bài học, một nguồn cơn gây bẽ mặt - cô mừng vì tin rằng mình sẽ không bao giờ gặp lại anh nữa. Cô mong anh được mọi điều tốt đẹp nhưng anh lại làm cô đau xót, thế nên cô hài lòng khi thấy người mang đến hạnh phúc cho anh ở cách xa cô gần bốn mươi cây số.

Tuy nhiên nỗi đau do việc anh tiếp tục ngụ tại Highbury sẽ dịu bớt nhờ hôn lễ của anh. Sẽ không phải lo lắng hão huyền, sẽ không có nhiều ngượng nghịu. Một cô Elton sẽ là lý do để thay đổi sự giao hảo, tình thân thiết ngày xưa sẽ phai đi mà không ai bàn tán gì. Đấy sẽ gần như là bắt đầu lại quan hệ lịch sự.

Về cá nhân cô dâu thì Emma không nghĩ ngợi nhiều. Chắc chắn cô là người vợ tốt của anh Elton, đủ thành đạt cho Highbury - đủ đẹp - để có vẻ thô kệch bên cạnh Harriet, có lẽ thế. Về mối quan hệ, Emma thấy hoàn toàn thoải mái, tin rằng sau khi anh khoác lác và bị Harriet khinh bỉ, anh đã lương làm gì cả. Có thể tìm hiểu sự thật về việc này. Hẳn không rõ cô vợ của anh là người như thế nào nhưng có thể tìm hiểu cô là ai. Gạt mười ngàn bảng qua một bên, có vẻ như cô không sáng giá hơn Harriet. Cô không mang họ của dòng tộc lớn, không có huyết thống quan trọng, không có mối liên kết. Cô Hawkins là con thứ trong số hai con gái của một cư dân ở

Bristol - dĩ nhiên là của một thương gia. Vì thu nhập của ông từ ngành mậu dịch chỉ ở mức tương đối, có thể đoán vị thế trong ngành nghề của ông cũng khiêm tốn. Mỗi mùa đông cô thường đến Bath, nhưng nhà cô ở Bristol, giữa trung tâm Bristol. Ông bố và bà mẹ đã qua đời vài năm trước, một ông chú còn sống - là người bảo hộ theo luật tịch cửa không có danh giá gì khác, và cùng với ông là một cô con gái. Emma đoán ông này làm thân trâu ngựa cho một luật sư nào đấy, và vì quá ngu dốt nên không thăng tiến được. Mọi quyền thế do quan hệ dường như tuỳ thuộc vào người chi.đã kết hôn nơi rất giầu, sau đám cưới rất rình rang với một người phong nhã, sống gần Bristol, có hai cỗ xe! Đấy là kết thúc cho lai lịch của cô, đấy là thanh danh của cô Hawkins.

Cô ước có thể biêu lộ mọi cảm nghĩ của mình cho Harriet! Cô đã dẫn dụ Harriet đi vào con đường tình cảm, nhưng, hỡi ôi! Cô không thể dễ mà dắt cô bé đi ra, không thể tỉ tê để loại bỏ sức hấp dẫn của một đối tượng đang lẤp đầy nhiều khoảng trống trong đầu óc của cô bé.có thể có người khác thay thế anh, chắc chắn là sẽ có, thậm chí người như anh Robert Martin cũng được, nhưng Emma e không có gì chữa được vết thương lòng của cô bé. Harriet là mẫu người mà khi đã yêu thì không quên được. Và bây giờ, cô bé tội nghiệp! cô thêm đau khổ vì anh Elton xuất hiện trở lại. Cô luôn thoáng trông thấy anh ở nơi này jc nơi khác. Emma chỉ thấy anh một lần, nhưng chắc chắn hai ba bận mỗi ngày Harriet suýt gặp anh hoặc suýt tránh được anh, suýt nghe tiếng anh hoặc nhìn thấy bờ vai anh, suýt có chuyện gì đó xảy ra khiến hình ảnh anh vẫn ngự trị trong tâm tư cô bé, trong tất cả ngạc nhiên và ức đoán nồng nàn.

Hơn nữa, cô bé còn liên tục nghe nói về anh, vì lẽ ngoại trừ ở Hartfield, cô luôn tiếp xúc với những người không nhận ra khuyết điểm của anh Elton và luôn quan tâm bàn tán về anh. Vì thế, mọi tin tức, mọi ức đoán, tất cả chuyện gì đã xảy ra, tất cả chuyện có liên quan trong việc chuẩn bị hôn lễ - kể cả những chi tiết thu nhập người hầu và trang bị nội thất - đều liên tục xao động xung quanh cô. Tình cảm của cô đối với anh được tiếp thêm sức mạnh vì những khen tặng dành cho anh, thế là cô cứ mãi tiếc nuối, rồi bứt rứt bởi những lời bàn tán không ngớt về hạnh phúc của cô Hawkins, và luôn thấy anh có vẻ gắn bó làm sao! - dáng vẻ khi anh đi ngang nhà cô - cách

anh đội chiếc mũ, tất cả đều là bằng chứng cho thấy anh đang yêu mãnh liệt làm sao!

Nếu đấy chỉ là màn tiêu khiển chấp nhận được, nếu cô bé không đau khổ hoặc cô không tự trách mình, thì hẳn Emma đã cảm thấy buồn cười vì Harriet giao động tinh thần. Đôi lúc anh Elton chiếm lĩnh tình cảm của cô bé, lúc khác là nhà Martin, mỗi phía thỉnh thoảng tỏ ra hữu ich khi kiểm soát phía kia. Việc hứa hôn của anh Elton giúp cô bớt xao xuyến vì gặp lại anh Martin. Khi cô buồn vì nghe vụ hứa hôn ấy thì được vui vì vài ngày sau cô Elizabeth Martin đến thăm cô. Harriet đi vắng, nhưng có lá thư để lại, với ngôn từ cảm động pha trộn giữa một ít trách móc và nhiều lòng tử tế. Tâm tư cô vấn vương vì việc này cho đến khi anh Elton xuất hiện, rồi luôn tự hỏi phải làm gì trong hoàn cảnh mới, muốn làm nhiều hơn mức độ cô dám nhìn nhận. Nhưng sự hiện diện của anh Elton đã xoá đi quyết tâm của cô, trong khi anh ở đây, cô quên bẵng nhà Martin.

Vào buổi sáng, anh lại đi Bath, Emma nghĩ cô bé nên đáp lễ Elizabeth Martin hầu xoa dịu nỗi đau do chuyến thăm viếng ấy gây ra. Emma suy xét trong hồ nghi liệu có cần thiết đáp lễ không và phải đáp lễ như thế nào cho ổn thoả. Nếu không ngó ngàng gì đến bà mẹ và các cô em sau khi họ đến thăm thì là vô ơn bạc nghĩa. Không nên thế, nhưng làm ngược lại, thì nguy hiểm ở chỗ mối quan hệ được hàn gắn!
Sau khi suy xét đủ điều Emma nghĩ Harriet đi thăm trả lễ thì tốt hơn, nhưng theo cách cho họ hiểu rằng đấy chỉ là mối quan hệ thông thường. Emma định dùng cỗ xe đưa cô bé đến Abbey Mill, cô đi tiếp, rồi trở lại đón cô bé về, chỉ cho thời gian vừa đủ để không kịp có mưu đồ quỷ quyệt hoặc làm sống lại quá khứ, và để cho thấy mối quan hệ trong tương lai phải là như thế nào.

Emma không thể nghĩra việc nào hay hơn. Dù thâm tâm cô có lấn cấn điều gì đấy - như là bội ơn, giả dối bề ngoài - cô vẫn phải xúc tiến, nếu không Harriet sẽ ra sao?

Chương 5

Chỉ nửa giờ trước khi Emma đến đón cô bé tại nhà bà Goddard, một chiếc rương đề gửi Đức Cha Philip Elton, White Hart, Bath được đưa lên xe thồ của anh hàng thịt, rồi được chuyển đến nơi xe dg dài đi qua. Không ai biết gì về những chi tiết khác.

Tuy thế, cô bé vẫn đi. Khi hai người đến nông trang cô bé bước xuống ở cuối một con đường đi dạo rộng trải sỏi, chạy giữa hai hàng cây táo dẫn đến cửa trước, khung cảnh mọi thứ - vốn đã làm cô thy vui vào mùa thu trước - bắt đầu khuấy động tâm tư. Emma thấy cô bé nhìn quanh với vẻ hiếu kỳ pha trộn e ngại. Cô quyết định chỉ cho phép cô bé ở lại không quá mười lăm phút. Cô đi tiếp, báo cho một người hầu già rõ về khoảng thời gian.

Đúng mười lăm phút sau, cô quay lại. Cô Smith nghe cô gọi, bước ra ngay, không có anh trai trẻ kia đi theo. Cô một mình bước dọc đưỡng đi dạo trải sỏi, một cô em gái của Martin vừa xuất hiện nơi khung cửa, lịch sự giã từ cô bé.

Thoạt đầu, Harriet không thể thuật lại một cách khúc chiết. Cô bé quá xúc động, nhưng cz Emma thu thập đủ thông tin để hiểu về buổi gặp gỡ và nỗi đau. Cô bé chỉ gặp bà Martin và hai cô con gái. Họ đón tiếp cô một cách ngờ vực nếu không nói là lạnh nhạt. Trong hầu hết thời gian, câu chuyện chỉ xoay quanh những đề tài thường, cho đến gần lúc cuối bà Martin bất chợt nói bà nghĩ cô Smith đã trưởng thành, ăn nói có kiến thức hay hơn, có tư cách nồng thắm hơn. Chính trong gian phòng này, tháng Chín vừa rồi, cô đã được đo để cắt áo cùng với hai cô bạn. Gần cửa sổ vẫn còn những nét bút chì và ghi chú. Anh ấy đã làm việc này. Mọi người dường như hẳn còn nhớ ngày, giờ, những người hiện diện - để cảm thấy có cùng ý thức, cùng tiếc nuối, để sẵn sàng trở lại cùng lòng thông cảm. Trong khi họ đang biểu lộ tình cảm lại như ngày xưa (như Emma vẫn phân vân, Harriet sẵn sàng tỏ ra thân ái và vui vẻ) thì cỗ xe đi đến, và mọi chuyện chấm dứt. ý nghĩ của

chuyến thăm viếng và những gì chưa nói ra thì tự tâm tư mỗi người quyết định. Chỉ có mười bốn phút cho những người mà cô đã vui vẻ ở chung sáu tháng trước!Emma có thể mường tượng tất cả: với lý do chính đáng họ đã bất mãn thế nào, lẽ tự nhiên Harriet cảm thấy đau khổ thế nào. Việc này thật là tồi tệ. Đáng lẽ cô đã phải nỗ lực nhiều, chịu đựng nhiều, để nâng nhà Martin lên tầm cao hơn. Họ đã tỏ ra xứng đáng, nên chỉ cần một chút cao hơn là đủ. Nhưng trong tình thế ấy, liệu cô có thể làm khác không? Không thể nào! cô không thể hối lỗi. phải chia cách họ, nhưng có nhiều đau xót trong việc này - nhiều đau xót cho cô, đến nỗi chẳng bao giờ cô nghĩ cần khuyên giải một ít, và định sẽ làm việc này khi về đến nhà qua ngõ Randalls. Đầu óc Emma khá mệt mỏi vì anh Elton và nhà Martin. Rất cần để tìm lại sảng khoái ở Randalls.

Dây là kế hoạch hay, nhưng khi đến cửa nhà họ nghe báo là cả hai ông bà chủ đều đi vắng, có lẽ họ đi đến Hartfield.

Khi quay trở lại, Emma thốt lên:

-Chuyện này thật là tệ! Bây giờ ta không thể gặp họ. Chị chưa bao giờ bực mình như thế này.

Rồi cô ngồi tựa vào một gócxe, để lẩm bẩm hoặc kiềm chế, có lẽ mỗi thứ một ít - đấy là phản ứng rất thông thường của một đầu óc không phải là xấu tính.

Bây giờ, cỗ xe dừng lại, cô nhìn lên: vợ chồng Weston đang đứng chào hỏi cô. Cô vui khi thấy họ, và càng vui hơn khi nghe ông Weston nói:

-Cô có khoẻ không? Cô có khoẻ không? Chúng tôi đã đến chơi với bố cô, được vuimà thấy ông ấy vẫn khoẻ. Ngày mai Frank đến. Sáng nay tôi nhận được thư, chắc chắn chúng tôi sẽ gặp nó vào giờ ăn tối. Hôm nay nó đi Oxford, rồi sẽ ở đây cả nửa tháng, tôi biết phải là thế. Nếu nó đến vào dịp Giáng sinh thì chỉ ở lại được ít ngày, tôi luôn thấy vui khi nó không đến vào dịp Giáng sinh. Bây giờ là thời tiết thuận lợi cho nó, khô ráo, điều hoà. Chúng tôi sẽ rất vui với nó, mọi việc đều xuôi chiều đúng như ý chúng tôi mong muốn.

Không thể nào thờ ơ với tin gì, không thể nào không vui lây với khuôn mặt hạnh phúc của ông Weston như thế. Vợ ông xác nhận tin vui bằng lời nói và vẻ mặt, tuy chị nói ít hơn và nhỏ nhẹ hơn. Khi chị nói chắc thì Emma tin đấy là chắc, và thành thực vui lây với hai vợ chồng. Những tháng ngày bồn chồn đã qua, nhường chỗ cho tinh thần phấn khởi về việc sắp xảy đến. Cô thoáng có ý nghĩ là mong người ta sẽ không bàn tán về anh Elton nữa.

Ông kể cho cô nghe việc sắp xếp ở Enscombe để cho phép anh con trai đến chơi với ông nửa tháng, cũng như hành trình và phương tiện di chuyển của anh. Cô lắng nghe, mỉm cười và tỏ lời chúc mừng.

Ông kết luận:

-Tôi sẽ nhanh chóng dẫn nó đến Hartfield.

Emma có thể mường tượng cô vợ níu lấy cánh tay ông khi nghe câu nói ấy. Chị nói:

-Anh Weston, chúng ta nên đi tiếp. Hai cô đang chờ.

Ông trả lời:

-Được, được, anh sẵn sàng.

Rồi ông quay sang Emma:

-Nhưng cô không quên trông mong đấy là một thanh niên rất tốt. Cô chỉ mới nghe tôi nói, cô biết đấy, tôi dám nói hắn không có gì xuất chúng.

Tuy thế đôi mắt rạng rỡ của ông đang tỏ ý ngược lại.

Emma có thể tỏ ra hoàn toàn không ý thức và vô tư, và trả lời theo cách cô không có ý chiếm đoạt gì cả

Chị Weston nói lời từ giã với ít âu lo, như nói cho riêng mình:

-Emma yêu dấu, ngày mai hãy nghĩ đến chị, vào khoảng bốn giờ.

Ông Weston vội cải chính:

Bốn giờ! chắc chắn nó sẽ đến đây lúc ba giờ.

Thế là chấm dứt cuộc gặp gỡ thoả nguyện. Tinh thần Emma lên cao đến mức phấn chấn, mọi chuyện đều mang một không khí mới. James và mấy con ngựa dường như không uể oải như lúc trước. Lúc ngoái nhìn lại, cô nghĩ chẳng bao lâu cây cỏ sẽ xanh tươi hơn, và khi quay lại nhìn Harriet, cô thấy có cái gì đấy giống như dung nhan mùa xuân, thậm chí còn có một nụ cười hiền hoà.

Tuy nhiên có một câu hỏi không có vẻ gì là điềm báo trước:

-Liệu anh Frank Churchill sẽ đi ngang qua Bath không?

Nhưng thông tin địa lý hoặc sự bình an không thể đến ngay lập tức. Emma nghĩ rồi có lúc họ sẽ biết.
Buổi sáng của ngày quan trọng đã đến. Dù là lúc mười giờ, hoặc mười một giờ, hoặc mười hai giờ, cô học trò của chị Taylor đều nhớ cô sẽ nghĩ đến chị vào lúc bốn giờ.

Cô lẩm bẩm một mình khi từ phòng ngủ bước xuống.

-Chị bạn thân yêu luôn âu lo, luôn quá cẩn thận vì hạnh phúc của mọi người mà không màng đến mình. Em mường tượng bây giờ chị bồn chồn, đi ra đi vào phòng anh ấy để đảm bảo mọi việc thu xếp đều ổn thoả.

Đồng hồ gõ mười hai tiếng, khi cô đi qua hành lang.

-Đã mười hai giỡ. Còn bốn tiếng đồng hồ nữa em sẽ không quên nghĩ đến chị. Em đoán có lẽ vào giờ này ngày mai, hoặc ít lâu sau đó gia đình chị đến đây. Em tin chắc anh ấy sẽ đi cùng.

Cô mở cánh cửa ra phòng khách, và thấy hai quý ông đang ngồi với bố cô - ông Weston và con trai. Họ chỉ mới đến vài phút trước. Ông mới chỉ vừa giải thích xong lý do Frank đến sớm, còn ông bố đang cất tiếng chào hỏi và chúc mừng thì cô xuất hiện để cùng chia sẻ sự ngạc nhiên và niềm vui.

Cái anh Frank Churchill mà người ta đã bàn tán từ lâu, đã thu hút sự chú ý, bây giờ đang hiện diện trước mặt cô. Anh được giới thiệu với cô. Cô nghĩ những lời ca ngợi là không quá đáng, anh rất đẹp trai, chiều cao, dáng vẻ,

ngôn từ đều đúng mức, gương mặt anh mang nhiều tinh thần và nét sinh động của ông bố, anh toát vẻ nhậy cảm và biết điều.

Anh đã đến Randalls vào buổi tối hôm trước. Cô lấy làm vui thấy anh sốt sắng thay đổi kế hoạch để đi sớm hơn và được thêm nửa ngày.

Ông Weston hồ hởi nói:

-Hôm qua tôi đã bảo cô mà. Tôi nói với cô là anh ta sẽ đến trước giờ hẹn. Tôi còn nhớ mình vẫn thường làm như thế. Người ta không nên lò dò đi, người ta không đừng được muốn đi nhanh hơn là dự kiến, và nỗi vui khi đến vào lúc người thân chưa kịp ngóng trông khiến cho tất cả nỗ lực đều đáng công.

Anh thanh niên nói:

-Làm được như thế luôn là niềm vui lớn, tuy rằng tôi không được quyền làm thế ở nhiều nhà khác, nhưng khi trở về gia đình tôi thấy mình có thể làm bất cứ việc gì.

Tiếng gia đình làm cho bố anh nhìn anh một cách mãn nguyện. Emma tin anh biết cách tỏ ra dễ mến, và càng tin chắc hơn về sau. Anh rất hài lòng với Randalls, cho rằng đấy là ngôi nhà được sắp xếp một cách đáng khen, thậm chí không cho rằng có kích thước nhỏ. Anh thích khung cảnh, thích chuyến đi bộ đến Highbury, anh thích chính Highbury, càng mến thích Hartfield hơn. Anh cho biết luôn quan tâm đến miền quê của mình, và luôn hiếu kỳ muốn đến thăm. Đầu óc Emma nảy sinh băn khoăn vềviệc trước đây anh chưa bao giờ thể hiện tâm tư dễ MẾn như thế. Nhưng dù sao nếu đấy là tật giả dối, nó vẫn làm vui lòng người. Thái độ của anh không có vẻ tính toán hoặc phóng đại. Anh ra vẻ và ăn nói như thể trong trạng thái vui mừng đặc biệt.

Câu chuyện xoay quanh đề tài của những người mới quen biết. Từ phía anh là những câu hỏi cô có cưỡi ngựa không? Có thích thú khi cưỡi ngựa không? Thích đi tản bộ không? Xóm giềng có đông không? Có lẽ Highbury tạo điều kiện để giao tiếp rộng rãi chứ? Khiêu vũ? Có buổi khiêu vũ nào không? Có trình diễn âm nhạc không?

Rồi trong khi hai ông bố đang chuyện trò với nhau, anh nhân cơ hội nói về mẹ kế với ngôn từ đề cao, với lòng ngưỡng mộ nồng nhiệt, với lòng biết ơn bà đã tạo hạnh phúc cho ông bố và đã đón tiếp anh một cách tử tế. Đấy là thêm một bằng chứng cho thấy anh biết cách làm vui lòng người - và chắc chắn anh nghĩ cũng nên làm vui lòng cô. Anh không hề nói lời khen phóng đại nào về chị Weston, nhưng chắc chắn anh còn biết rất ít về chị. Anh hiểu mình phải nói gì để được chấp nhận, anh khôngbiết rõ những gì khác. Anh nói cuộc hôn nhân của bố anh là một quyết định đúng đắn, những người thân đều rất vui, và hẳn anh luôn phải biết ơn gia đình cô vốn đã cưu mang chị Taylor như là ânsủng cho bố anh.
Anh chỉ có đủ thời gian để cảm ơn cô về những chân giá trị của chị Taylor, mà có vẻ không quên rằng chính chị Taylor đã uốn nắn tư cách của cô Woodhouse, hơn là cô Woodhouse tạo dựng nên tư cách của chị Taylor. Và cuối cùng như thể cần đưa ý kiến cụ thể, anh tỏ ý ngạc nhiên về dáng tươi trẻ và nét đẹp của chị. Anh nói:

-Tôi đã nghĩ bà có tư cách phong nhã, dễ mến, nhưng phải thú nhận rằng xét qua nhiều điều, tôi chỉ trông mong một phụ nữ vừa ưa nhìn ở độ tuổi nào đấy, tôi đã không ngờ bà Weston là một phụ nữ trẻ xinh đẹp.

Emma nói:

-Chị Weston là mẫu người toàn bích trong cảm nghĩ của tôi. Nếu anh đoán chị ấy mới mười tám tuổi, tôi sẽ vui mà nghe nói thế, nhưng chị ấy sẽ sẵn sàng tranh cãi với anh vì ngôn từ như thế. Đừng cho chị ấy biết anh nói chị là một phụ nữ trẻ xinh đẹp.

Anh trả lời:

-Tôi mong mình có hiểu biết hơn. Đúng, chắc chắn là - anh cúi đầu theo cách nịnh đầm - khi đối đáp với bà Weston tôi phải hiểu mình khen ngợi ai, kẻo bị xem là có ngôn từ phóng túng.

Emma tự hỏi liệu anh đã từng nghĩ thế không sau khi anh và cô đã quen biết nhau, và liệu những lời đề cao của anh nên được xem là dấu hiệu của con tim đồng cảm hay là bằng chứng của sự thách đố. Cô phải quen biết

anh thêm mới hiểu được tính cách của anh, vào lúc này cô chỉ nghĩ là anh dễ mến.

Cô biết ông Weston đang nghĩ gì. Cô nhận ra thỉnh thoảng ông liếc mắt về phía hai người với vẻ hạnh phúc, và khi ông không liếc nhìn, cô biết ông đang lắng nghe.

Bố cô thì hoàn toàn không nghĩ ngợi hoặc suy đoán gì khiến cho cô cảm thấy thoải mái. Ông được hạnh phúc vì có xu hướng chấp nhận chứ không tiên đoán cuộc hôn nhân. Dù luôn chống đối hôn nhân do cha mẹ sắp đặt, ông không bao giờ tỏ ra lo lắng, như thể ông không có ý nghĩ xấu về lòng thông cảm của hai người trẻ. Bây giờ không cần liếc nhìn để xem anh khách có tính phụ bạc hay không, ông có thể giữ phép lịch sự với con tim hiền từ mà dò hỏi về chuyến đi của anh Frank Churchill qua hai đêm phải ngủ dọc đường, và tỏ ý thật tình băn khoăn khi biết anh không bị cảm lạnh, và khuyên anh nên chờ một đêm nữa mới biết chắnăm

Nghĩa vụ thăm viếng đã hoàn tất tốt đẹp, ông Weston bắt đầu động đậy. Ông cho biết phải ra về. Ông có việc bận và phải đi mua một số vật dụng cho chị Weston tại cửa hàng Ford's, nhưng không muốn thúc hối người khác.

Vốn được giáo dục tôi, anh con trai hiểu ý, cũng đứng dậy, nói:

-Vì bố bận, con sẽ nhân cơ hội này đi thăm một nơi thay vì phải đi vào ngày khác.

Anh quay sang Emma:

-Tôi có vinh hạnh được quen biết với một láng giềng của cô, một quý cô ngụ ở Highbury hoặc gần Highbury. Một gia đình họ Fairfax. Tôi nghĩ sẽ không khó tìm ra ngôi nhà, tuy tôi thấy Fairfax không phải là tên đúng cách - đáng lẽ tôi nên gọi Barnes, hoặc Bates. Cô biết gia đình nào có tên này không?

Ông bố anh lên tiếng:

-Bố biết. Bà Bates - chúng ta đã đi ngang qua nhà bà ấy - bố thấy chị Bates ở cửa sổ. Đúng, đúng, con quen biết với cô Fairfax, bố còn nhớ là con gặp cô ấy ở Weymouth, và cô là người tốt. Con nên đi thăm cô ấy.

Anh trai trẻ nói:

-Không nhất thiết con phải đi sáng nay, ngày khác cũng được, nhưng đã có mối quen biết ở Weymouth, và...

-Ồ, nên đi hôm nay, ngay hôm nay. Đừng trì hoãn. Việc phải làm thì không bao giờ là quá sớm. Và hơn nữa, bố phải cho con biết Frank ạ, phải cẩn thận mà tránh họ có ý nghĩ con thiếu quan tâm đến cô ấy. Con đã gặp cô ấy với nhà Campbell khi cô bình đẳng với tất cả mọi người mà cô giao thiệp, nhưng ở đây cô sống với bà ngoại già khá nghèo nàn, chỉ vừa đủ ăn đủ mặc. Nếu con không đi thăm sớm là thiếu sót.

Anh con trai ra vẻ tin lời ông bố.

Emma nói:

-Tôi có nghe cô ấy nói về mối quen biết. Cô là người rất phong nhã.

Anh tán đồng, nhưng chỉ nói nhỏ nhẹ "Vâng", vì nghĩ có lẽ cô không nhất trí thật sự với anh.
Cô nói:

-Nếu lúc trước anh chưa từng có ấn tượng về tư cách của cô ấy, thì tôi nghĩ anh sẽ có ấn tượng hôm nay. Anh sẽ có dịp trao đổi thêm với cô ấy - À không, tôi e anh sẽ không nghe cô ấy nói gì, vì cô có người dì cứ nói luôn mồm.

Vốn luôn là người cuối cùng góp chuyện, ông Woodhouse hỏi:

-Anh có quen biết với cô Jane Fairfax, phải không? Thế thì cho phép tôi nói rằng anh sẽ thấy cô ấy là người rất dễ mến. Cô ấy đang về thăm bà ngoại và dì - những người tốt. Tôi quen với họ từ lâu lắm. Họ sẽ rất vui được gặp anh. Tôi sẽ cho gia nhân dẫn đường anh.

-Thưa ông, không cần thế ạ. Bố tôi có thể chỉ cho tôi.

-Nhưng bố anh không đi xa. Có nhiều nhà cửa, anh sẽ bị lạc. Con đường rất lầy lội trừ khi anh đi theo đường mòn, nhưng người đánh xe của tôi có thể chỉ cho anh chỗ khô ráo.

Anh Frank Churchill vẫn từ chối, cố làm ra vẻ nghiêm nghị. Bố anh đồng lòng, sống với ông Woodhouse:

-Ông bạn già tốt bụng, không cần thế đâu. Khi thấy vũng nước, Frank sẽ nhận ra. Còn về nhàbà Bates, anh ta có thể phóng, bước và nhảy.

Hai người được phép ra về mà không cần giúp đỡ. Một người gật đầu thân thiện và người kia cúi người trân trọng, rồi hai quý ông ra về. Emma cảm thấy rất hài lòng với buổi đầu gặp gỡ, và bây giờ cô nghĩ đến họ ở Randalls vào bất kỳ giờ nào, tin rằng tất cả ba người được thoải mái.

Chương 6

Sáng hôm sau anh Frank Churchill lại đến cùng với chị Weston, mà anh tỏ ra rất thân thiện dưới mắt chị và dưới mắt Highbury. Khi ở nhà, anh đã trò chuyện với chị trong không khí cảm thông hoàn toàn cho đến giờ chị vận động thể chất theo lệ thường. Khi được hỏi ý kiến về con đường đi tản bộ, anh lập tức nói đến Highbury. Anh biết mọi hướng đều có đườngtản bộ rất thoải mái, nhưng nếu để anh quyết định thì anh sẽ chỉ chọn một. Highbury - nơi chốn khoảng khoát, tươi vui, hạnh phúc - sẽ mãi thu hút anh. Đối với chị Weston, Highbury có nghĩa là Hartfield, và chị mong anh cùng nghĩ thế.

Emma không biết họ đang đi đến, vì ông Weston đã ghé qua trong vòng nửa phút để nghe con ông được khen là đẹp trai mà không biết gì về dự định của họ. Vì thế, cô ngạc nhiên một cách thích thú khi thấy hai người tiến đến nhà cô, anh đưa cánh tay ra cho chị níu mà đi. Cô đang trông mong được gặp lại anh, và đặc biệt mong thấy anh đi cùng chị Weston để xem cách anh đối xử với chị mà hiểu rõ về anh hơn. Nếu anh thiếu sót về mặt này thì không gì bù lại được. Khi thấy hai người đi bên nhau, cô hoàn toàn hài lòng. Không phải chỉ qua ngôn từ hoa mỹ hoặc lời đề cao phóng đại mà cô cho là anh đối xử tốt. Cô thấy không gì thích đáng hơn là cả thái độ của anh đối với chị - ý muốn xem chị là thân thuộc, và mong được chị thương mến. Emma có đủ thời giờ để phán xét, vì chuyến viếng thăm của họ kéo dài cả buổi sáng. Cả ba người cùng nhau tnả bộ khoảng một đến hai tiếng đồng hồ - đi quanh khu vườn của Hartfield rồi ra Highbury. Anh thích thú với mọi thứ, tỏ lòng mến mộ Hartfield vừa đủ cho đôi tai của ông Woodhouse. Khi họ quyết định đi xa hơn, anh tỏ ý được làm quen với cả ngôi làng và tìm ra nhiều điểm đáng ca ngợi và đáng quan tâm mà Emma chưa nghĩ hết.

Và nơi mà anh có ý hiếu kỳ cho thấy tâm tư dễ mến. Anh yêu cầu chỉ cho anh ngôi nhà mà bố anh trước đây đã sống một thời gian dài, cũng là

nơi ông nội anh đã sống. Khi nhớ lại rằng một phụ nữ già chăm sóc anh ngày trước hiện vẫn còn sống, anh đi từ đầu đường đến cuối đường để dọ hỏi nhà của bà. Dù ở vài điểm mà anh muốn đi tìm hoặc quan sát không có tầm quan trọng, nói chung đều cho thấy anh có thiện cảm với Highbury.

Emma quan sát và kết luận rằng với những tình cảm được thể hiện như thế thì không công tâm mà cho rằng anh đã cố tình vắng mặt trong một thời gian dài, rằng anh dự phần vào thiếu sót này, hoặc anh đang giả dối. Cô nghĩ anh Knightley đã nghĩ lầm về Frank Churchill.

Chặng dừng chân là Công xá, một toà nhà khá lớn. Hai phụ nữ không biết có điểm gì đáng chú ý ở đây nhưng khi xem qua họ thấy có một gian phòng rộng được xây thêm kế bên. Nhiều năm trước, người ta xây làm phòng khiêu vũ, nhưng những ngày tươi sáng như thế đã qua đi, bây giờ được dùng làm câu lạc bộ cho quý ông và những người chỉ là nửa quý ông chơi bài. Anh Frank Churchill lập tức tỏ ra chú ý. Thay vì đi tiếp, anh dừng lại vài phút để nhìn vào qua hai khung cửa sổ tỏ ý tiếc gian phòng không được sử dụng đúng theo công năng ban đầu. Anh không thấy có khuyết điểm gì. Chiều rộng,chiều dài và kiến trúc đều thích hợp, đủ cho một đám đông được thoải mái. Đáng lẽ trong mùa đông người ta phải tổ chức dạ vũ ítnhất hai tuần một lần. Tại sao cô Woodhouse không làm sống lại những ngày tươi đẹp cũ của gian phòng? Cô ấy có thể làm bất cứ việc gì ở Highbury!

Lý do được nêu ra là ít gia đình ở đây thích khiêu vũ trong khi không ai ở những vùng lân cận quan tâm nhưng anh thấy lý do này không thoả đáng. Anh nghe rằng nhiều ngôi nhà trông khang trang mà anh thấy quanh mình hẳn sẽ cung ứng đủ số người tham dự. Khi được nghe giải thích các chi tiết và mô tả về các gia đình anh vẫn nghĩ không có gì bất tiện cho người đến khiêu vũ, hoặc chỉ có khó khăn chút ít khi họ trở về nhà vào sáng hôm sau. Anh tranh luận như thể anh là người ham mê khiêu vũ, và Emma ngạc nhiên mà thấy tính cách của họ Weston rõràng lấn át những thói quen của họ Churchill. Dường như ở anh hội tụ tất cả cuộc đời, tinh thần, cảm quan phấn khởi và xu hướng xã hội của ông bố, không cho thấy vẻ kiêu hãnh hoặc bảo thủ của Enscombe. Có lẽ anh còn giữ một chút hãnh diện dửng dưng với nỗi ngượng nghịu về giai cấp, chỉ phê phán sự thiếu phong nhã

trong tâm hồn. Tuy nhiên, anh không thể xét đoán điều sai trái mà anh khinh rẻ. Đấy chỉ là những cảm xúc sống động tuôn trào.

Cuối cùng, anh được thuyết phục tiếp tục đi đến mặt tiền của toà nhà. Bây giờ, khi họ gần như đối diện toà nhà nơi bà Bates cư ngụ, Emma nhớ lại anh đã định đến thăm và hỏi anh đã đi thăm chưa.

Anh đáp:

-À vâng, à vântg. Tôi định nói đến việc này. Một chuyến đi thăm thành công. Tôi gặp cả ba phụ nữ, và cảm thấy biết ơn cô đã chỉ dẫn đôi điều để chuẩn bị. Nếu tôi bị ngạc nhiên vì bà dì nhiều lời, hẳn tôi đã chết khiếp. Sự thật là tôi bị đưa đẩy vào chuyến thăm viếng không hợp lý. Tất cả đáng lẽ chỉ cần mười phút, có lẽ như thế là đúng mực. Tôi đã báo cho bố tôi biết chắc chắn tôi sẽ về nhà trước ông, nhưng không thể dứt ra được, không hề ngưng nghỉ. Và rồi tôi vô cùng ngạc nhiên khi ông ấy không tìm ra tôi, cuối cùng thấy tôi đang ở đó, lúc tôi đã ngồi nghe họ nói suốt gần một giờ. Bà dì tốt bụng không cho tôi cơ hội nào để thoát thân.

-Anh thấy cô Fairfax như thế nào?

-Đau yếu, rất yếu. Nhưng nói thế là không được bà Weston chấp nhận, phải không? Phụ nữ không bao giờ trông đau yếu. Nói nghiêm túc, cô Farifax trắng xanh đến mức gần như biểu hiện sức khoẻ yếu kém. Đáng tiếc cho làn da cô cần hồng lên một chút.

Emma không đồng ý, và lên tiếng biện hộ cho làn da của cô Fairfax.

-Đúng là làn da không tươi, nhưng cô ấy không chấp nhận mình có vẻ bệnh hoạn. Da cô trông mịn màng và tinh tế, tạo vẻ phong nhã cho khuôn mặt.

Anh lắng nghe với vẻ đồng thuận, nhìn nhận rằng mình đã nghe nhiều người nói như thế, nhưng anh vẫn nghĩ rằng đối với mình, cần có sắc thái của thể chất khoẻ mạnh. Khi không có những nét đặc trưng, một làn da tốt tạo vẻ đẹp cho tất cả, và khi có những nét đẹp, hiệu quả sẽ là…

May thay, anh không cần phải diễn tả hiệu quả sẽ là ra sao.

Emma nói:

-Không nên tranh luận về ý thích cá nhân, ít nhất anh ngưỡng mộ cô ấy ngoại trừ về làn da.

Anh lắc đầu và cười to:

-Tôi không thể thể tách rời cô Fairfax và lan da của của ấy.

-Ở Weymouty, anh có gặp cô ấy thường không? Anh có thường gặp gỡ nhóm bạn của cô ấy không?

Lúc này họ đang tiến gần đến cửa hàng Ford's, và anh vội thốt lên:

-À há! Đây hẳn là cửa hàng mà mọi người đến mua sắm mỗi ngày cả đời họ, theo như bố tôi cho biết. Ông ấy nói ông đi Highbury sáu ngày mỗi tuần, và thường có công chuyện ở Ford's. Nếu không có gì trở ngại, chúng ta nên vào để tôi có thể chứng tỏ mình thuộc về nơi này, là công dân thực sự của Highbury. Tôi cần mua thứ gì đấy ở Ford's. Tôi sẽ phải bận bịu một tí. Tôi tin họ có bán găng tay.

-Vâng, găng tay và mọi thứ. Tôi thán phục tình yêu quê cha đất tổ của anh. Anh sẽ được yêu mến ở Highbury. Anh đã trở nên thân thương trước khi đến đây vì anh là con của ông Weston, nhưng nếu anh bỏ tiền ra ở Ford's, người ta sẽ thấy anh có tính tốt.

Họ cùng bước vào. Trong khi các gói hàng được mang xuống và xếp trên quầy, anh nói:

-Nhưng xin lỗi, cô Woodhouse, cô vừa nói đến quê cha đất tổ. Tôi xin cô tin rằng được nổi tiếng ngoài công chúng không thể bù lại việc mất hạnh phúc trong cuộc sống riêng tư.

-Tôi chỉ hỏi anh có biết gì nhiều về cô Fairfax và bạn hữu của cô ấy ở Weymouth.

-Bây giờ tôi hiểu cô định hỏi gì. Tôi phải nói đấy là câu hỏi không công tâm. Phụ nữ luôn có quyền quyết định mức độ thân sơ. Cô Fairfax hẳn đã kể cho cô nghe. Tôi không thể tự mình thêm thắt.

-Câu trả lời của anh cũng kín đáo như cách của cô ấy. Nhưng cô ấy còn bỏ sót nhiều việc khiến cho người ta phải suy đoán. Cô ấy quá e dè, không muốn cho biết thông tin về bất kỳ ai, đến nỗi tôi nghĩ anh có thể nói thế nào tuỳ ý về mối quan hệ với cô ấy.

-Tôi có thể, thật không? Thế thì tôi sẽ nói ra sự thật, cũng hợp theo hoàn cảnh của tôi, tôi thường gặp cô ấy ở Weymouth. Tôi có quen biết nhà Campbell ở London đôi chút, còn ở Weymouth chúng tôi có điều kiện hầu như giống nhau. Đại tá Campbell là người rất dễ mến, còn bà Campbell là một phụ nữ thân thiện, tâm tính nhân hậu. Tôi mến cả hai vợchồng.

-Anh biết hoàn cảnh của cô Fairfax, cô ấy định sẽ làm gì?

-Vâng - anh tỏ ra ngập ngừng - tôi biết.

Chị Weston mỉm cười nói:

-Emma, em nói đến chuyện tế nhị đấy. Nên như chị đang ở đây. Frank Churchill khói mà nói được gì khi em đề cập đến hoàn cảnh của cô Fairfax. Chị sẽ lánh đi một chút.

Emma nói:

-Tôi đã quên nghĩ đến chị ấy, mà chỉ xem chị như là người bạn - người bạn thân thiết nhất.

Anh ra vẻ như mình thông hiểu và tôn trọng tình cảm như thế.

Khi họ đã mua xong găng tay và bước ra khỏi cửa hàng, Frank Churchill nói:

-Cô có từng nghe người phụ nữ trẻ, mà chúng ta đang nói đến, diễn xuất kịch nghệ?

Emma lặp lại:

-Có từng nghe! Anh đã quên cô ấy từng sống ở Highbury. Tôi đã nghe cô ấy mỗi năm trong đời. Cô ấy diễn xuất rất thu hút.

-Cô nghĩ thế à? Tôi muốn nghe ý kiến của người có khả năng phán xét thật sự. Tôi thấy có vẻ như cô ấy diễn xuất khá, nhưng tôi không biếtgì về kịch nghệ. Tôi rất thích âm nhạc đến mức nhưng hoàn toàn không có kiến thức để nhận xét tài năng của ai. Tôi từng nghe người ta tán dương cô ấy, và tôi nhớ một bằng chứng, người ta nghĩ cô ấy diễn xuất tốt - một người giỏi âm nhạc, đang yêu một phụ nữ khác, đã đính ước và gần đi đến hôn nhân. Anh này chưa bao giờ mời phụ nữ khác hát cho anh đệm đàn dù có người muốn hát, anh luôn kén chọn. Tôi nghĩ người được công nhận có tài năng âm nhạc như thế là một bằng chứng.

Emma vô cùng thích thú:

-Quả là bằng chứng! Anh Dixon rất giỏi về âm nhạc, phải không? Qua anh trong nửa giờ chúng ta sẽ được biết tất cả về họ hơn là qua cô Fairfax trong nửa năm.

-Vâng, anh Dixon và cô Campbell chính là những người ấy, và tôi nghĩdt là một bằng chứng xác thực.

-Chắc chắn rồi - đúng là xác thực. Nếu tôi là cô Campbellcó bằng chứng như thế tôi sẽ rất vui. Tôi không thể kết án một người đàn ông sống trung thực với âm nhạc hơn là với tình yêu - sống với tai hơn là mắt - một tri giác nhậy cảm để nhận ra thanh âm hơn tình yêu. Cô Fairfax suy nghĩ ra sao?

-Anh ấy là người bạn đặc biệt của cô Fairfax, cô biết đấy.

Emma cười:

-Quả là khó xử! Người ta thà muốn có một người xa lạ được ngưỡng mộ hơn là một người bạn đặc biệt, vì với người xa lạ việc này có thể không tái diễn nữa. Kể cũng buồn khi có một người bạn đặc biệt cận kề làm được mọi việc giỏi hơn mình. Tội nghiệp cô Dixon! Tôi vui mà thấy cô ấy đã đi Ireland để ổn định cuộc sống.

-Cô nói đúng. Không phải là chê bai cô Campbell, nhưng có vẻ như cô ấy không thực sự nhận ra việc này.

-Như thế càng tốt, hoặc như thế càng tệ - tôi không biết ra sao. Nhưng cho dù đấy là do tình cảm hoặc óc ngu xuẩn của cô ấy - nhậy bén trong tình bạn hoặc buồn bã trong tình cảm - tôi nghĩ có một người hẳn phải nhận ra chính là cô Fairfax. Đáng lẽ cô ấy phải nhận ra tình yêu đặc biệt nó không đúng mực và nguy hiểm.

-Về điều này tôi không…

-Này! Không nên cho rằng tôi mong cô hoặc bất kỳ ai khác phân tích cảm xúc của cô Fairfax. Tôi nghĩ chỉ trừ cô ấy, không ai biết được cả. Nhưng nếu cô ấy tiếp tục chơi nhạc bất kỳ nơi nào theo yêu cầu của anh Dixon người ta có thể suy đoán theo mọi cách họ thích.

-Dường như giữa họ có sự thông hiểu rành mạch - anh đắn đo rồi tiếp - tuy nhiên, tôi không thể nào biết họ thu xếp ra sao - tất cả đều diễn ra trong hậu trường. Tôi chỉ có thể nói rằng bề ngoài thì mọi chuyện đều ổn thoả. Nhưng nếu đã quen biết cô Fairfax từ thời thơ ấu cô hẳn phán xét tốt hơn tôi về cá tính của cô ấy, hoặc về khả năng cô ấy có thể hành xử trong những tình huống gay cấn.

-Đúng là tôi quen biết cô ấy từ tuổi thơ ấu, chúng tôi đã lớn lên với nhau, và lẽ tự nhiên là người ta nghĩ rằng hai chúng tôi phải thân thiết với nhau, rằng hai chúng tôi phải đi với nhau khi cô ấy thăm viếng bạn bè của mình. Nhưng chúng tôi không bao giờ làm thế. Tôi không rõ tại sao, có lẽ một phần là do bản chất xấu xa của tôi: dễ khinh bỉ một người con gái như cô ấy vốn lúc nào cũng được bà ngoại, bà dì và bạn bè tán dương quá đáng. Và rồi, một phần là do cô ấy kín kẽ, tôi không bao giờ chơi thân với ai quá kín kẽ như thế.

Anh nói:

-Đấy là bản chất khó ưa. Đúng là đôi khi được thuận lợi, nhưng không bao giờ dễ mến. Kín kẽ thì được an toàn, nhưng không có sức quyến rũ. Người ta thấy khó mà yêu một người kín kẽ.

-Chỉ khi người ấy bớt kín kẽ về mình thì mới có thể quyến rũ thêm. Nhưng tôi muốn có một người làm bạn thật dễ mến hơn là cất công chinh

phục một người kín kẽ để họ làm bạn với mình. Không thể nào cô Fairfax và tôi thân thiết với nhau được. Tôi không có lý do nào để có ác cảm với cô ấy - không hề - mà chỉ không thích người lúc nào cũng cẩn trọng quá mức. Nếu họe ngại không muốn nêu ý kiến về ai thì ta dễ nghi ngờ là họ giấu giếm chuyện gì đấy.

Anh hoàn toàn đồng ý với cô. Sau một lúc bước đi bên nhau và có ý nghĩ tâm đầu với nhau, Emma cảm thấy đã thân quen với anh đến nỗi cô khó tin rằng họ mới chỉ gặp nhau lần thứ hai. Anh không phải đích thực là mẫu người như cô mong đợi, vài ý niệm của anh còn hơn người từng trải, anh chưa đến nỗi là đứa con hư đốn vì được nuông chiều trong nhung lụa, vì thế mà còn khá hơn là cô mong đợi. Tư tưởng của anh xem dường như ôn hoà nó cảm xúc thì nồng nàn hơn. Cô đặc biệt có ấn tượng về thái độ của anh đối với ngôi nhà của ông Weston giống như thái độ đối với một ngôi nhà thờ, anh muốn đến xem xét và không đồng ý với lời chỉ trích của hai phụ nữ. Không, anh không nghĩ đây là một ngôi nhà xấu xí, vì người làm chủ ngôi nhà như thế thì không có gì đángcho thiên hạ và thương hại. Nếu có người phụ nữ mà ông thương yêu cùng sống dưới mái nhà ấy thì ông không có gì phải xấu hổ. Có đủ khoảng không gian để được thoải mái thực sự. Chỉ người khờ dại mới muốn nới rộng thêm.

Chị Weston cười to, nói anh chẳng biết gì cả. Vốn quen sống trong một ngôi nhà rộng và chưa từng biếtđến những lợi điểm về kích thước, anh không hiểu được sống trong một ngôi nhà nhỏ phải chịu tù túng ra sao. Nhưng Emma nghĩ anh biết mình đang nói gì, anh cho thấy xu hướng muốn ổn định sớm trong cuộc đời và kết hôn qua những động lực xứng đáng. Có thể anh không mường tượng ra rằng nếu không có một căn phòng riêng cho gia nhân hoặc có nhà bếp chật chội thì thiếu thoải mái ra sao, nhưng chắc chắn anh có cảm nghĩ rằng Enscombe không thể làm cho anh được hạnh phúc, và rằng ở bất cứ nơi nào anh tìm được tình yêu thì anh sẵn sàng từbỏ vật chất dư thừa để được ổn định sớm.

Chương 7

Ngày kế, cảm nghĩ tốt của Emma đối với Frank Churchill bị lung lay một ít khi cô nghe anh đã đi London chỉ để cắt tóc. Hình như lúc ăn sáng, anh nảy ra một ý nghĩ bốc đồng, thuê một chiếc xe ngựa nhỏi, rồi ra đi, dự định sẽ trở về kịp ăn tối, nhưng không có lý do quan trọng nào hơn là cắt tóc. Đi về quãng đường hơn hai mươi cây số thì không hề gì, nhưng Emma không thể chấp nhận tính chưng diện và càn bậy trong việc này. Nó không phù hợp với việc lên lịch công việc hợp lý, chi tiêu vừa phải, hoặc ngay cả cảm nghĩ hướng về người khác - tất cả đức tính mà cô tin ngày trước mình đã nhìn ra nơi anh. Tính phù phiếm, xa xỉ,thích thay đổi, hiếu động, phải làm việc gì đấy dù hay hay dở, thiếu quan tâm đến ý muốn của ông bố và chị Weston, không cần biết người khác nghĩ về hành vi của mình như thế nào, anh đã phạm phải tất cả những sai sót này. Bố anh có thể gọi anh là công tử bột và nghĩ đấy là nực cười, nhưng hiển nhiên là chị Weston sẽ không thích vì anh không muốn nghe chị khuyên bảo, chỉ nói "trai tráng phải có một ít bốc đồng".

Ngoại trừ sai sót này, Emma thấy cho đến giờ anh đã gây cảm tình với chị bạn của cô. Chị Weston luôn nói anh tỏ ra ân cần và dễ mến ; nói chung tính khí anh có nhiều điểm khiến cho chị thích. Anh có tính cởi mở - chắc chắn là rất vui vẻ và sinh động, chị không thấy anh có quan niệm gì sai lạc. Anh nói về ông bác với tình cảm thiết tha, thích kể về ông, nói nếu được tự chủ ông sẽ là người tốt nhất trần đời.Dù anh không có cảm tình với bà bác, với lòng tri ân anh công nhận là bà ta tốt bụng, và luôn tỏ lòng tôn trọng khi nói về bà. Tất cả những điều này có vẻ hứa hẹn. Chỉ trừ vụ đi cắt tóc, còn lại anh xứng đáng với chân giá trị đặc sắc mà trước đây cô đã muờng tượng về anh - chân giá trị mà nếu không thực sự dẫn đến tình yêu với cô thì ít nhất đã gần kề, nếu chưa thành là do cô còn hờ hững (vì cô vẫn còn giữ ý định không bao giờ kết hôn). Tóm lại, đấy là chân giá trị như anh đã thể hiện với cô qua sự đồng cảm giữa hai người.

Riêng ông Weston còn thêm vào một điểm son vốn tạo một ảnh hưởng nhất định. ông cho biết Frank rất mến cô, anh nghĩ cô rất đẹp và rất quyến rũ. Cộng chung lại những nhận xét tốt về anh, cô nghĩ mình không nên quá khắt khe với anh. Như chị Weston nhận xét "Trai tráng phải có một ít bốcđồng".

Chỉ có một người trong số những người mới quen biết anh ở Surry thì không dễ tính như thế. Trong cả hai giáo xứ Donwell và Highbury, anh được đánh giá là người bộc trực, người ta rộng lượng với một ít thái quácủa một thanh niên đẹp trai như thế - người luôn tươi cười và chào hỏi lịch sự. Nhưng có một người không dễ mềm lòng với nụ cười và câu chào hỏi - đấy là anh Knightley. Khi đến thăm Hartfield, anh được nghe kể về vụ việc. Anh chỉ im lặng, nhưng ngay sau đó Emma nghe anh lẩm bẩm với chính mình, qua một tỡ báo anh cầm trên tay "Hừm! Mình cho anh ta chỉ là kẻ tầm thường, xuẩn ngốc". Cô có phần bất mãn, nhưng lập tức nghĩ rằng anh nói thế chỉ để đỡ căng thẳng cho riêng anh, vì thế cô bỏ qua. Dù thoạt đầu có vẻ như là người mang đến tin không hay, theo một chiều hướng khác hai vợ chồng Weston đã đến đúng lúc. Trong khi họ đang có mặt ở Hartfiel, một chuyện xảy ra khiến cho Emma hỏi ý kiến của họ, và may mắn thay, ý kiến của họ chính là điều cô cần.

Sự thể là thế này: nhà Cole đã sống ở Highbury được vài năm và tỏ ra là những người tốt, thân thiện, phóng khoáng và chân thật, nhưng mặt khác họ có gốc gác thấp, hoạt động trong lãnh vực kinh doanh, và không được mềm mỏng lắm. Khi mới đến vùng này, họ sống một cách khiêm tốn theo thu nhập ít ỏi của mình, trầm lặng, chỉ giao du với một số điều người, chi tiêu dè sẻn. Trong vòng hai, ba năm qua họ giầu lên nhiều, ngôi nhà ở thành phố tạo thêm lợi tức, và nói chung vận may đã cười với họ. Với gia sản lớn, họ phóng tầm mắt rộng thêm, họ muốn một ngôi nhà rộng hơn. Cùng với ngôi nhà là thêm gia nhân thêm chi tiêu, và vào lúc này nếu so về gia sản và nguồn sống thì họ chỉ thua kém gia đình ở Hartfield. Họ thích có bạn bè, phòng ăn thường có nhiều khách được mời đến dùng bữa tối, kèm thêm những buổi tụ họp chủ yếu là những người độc thân. Emma thấy họ ít khi mới gia đình danh giá - các nhà Donwell, Hartfield hoặc Randalls. Dù họ có mời, bản thân cô vẫ n không muốn nhận lời, và cô lấy làm tiếc là ông bố có

thói quen cố hữu nghĩ lời từ chối của cô chỉ là chiếu lệ. Theo cung cách của họ thì nhà Cole là đáng được nể vì, nhưng họ nên biết rằng không nên áp đặt cách thức mà gia đình ở tầng lớp cao hơn phải chấp nhận nếu muốn đến với họ. Emma e rằng chính cô là người cần cho họ thấy điều đó, cô không kỳ vọng nhiều nơi anh Knightley, lại càng không trông mong gì nơi ông Weston.

Nhiều tuần trước, cô đã có chủ định làm thế nào đối phó với tư cách ngạo mạn ấy, nhưng rốt cuộc khi nỗi sỉ nhục xảy ra thì cô bị giao động theo cách khác hẳn. Hai nhà Donwell và Randallsđã nhận được lời mời của họ, nhưng hai bố con cô không được mời. Chị Weston giải thích:

-Chị nghĩ họ không muốn tuỳ tiện với gia đình em, họ biết ông bố và em không thích đi az khách.

-Nhưng giái thích như thế vẫn không ổn.

Emma nghĩ mình phải được mời và có quyền quyết định để từ chối. Sau đấy, khi nghĩ về những người sẽ tụ họp ở đó - chính là những người thân cận nhất - cô nghĩ rằng mình không nên từ chối. Harriet sẽ có mặt, chị Bates cũng thế. Họ đã nói về việc này khi đi dạo quanh Highbury ngày trước, vàanh Frank Churchill đã tỏ ý rất tiếc cô sẽ vắng mặt. Anh đặt câu hỏi: liệu sẽ có khiêu vũ không? Chỉ cần nghĩ đến khả năng này là đủ thêm cho cô bứt rứt. Cô không lấy làm an ủi khi là nhân vật quan trọng bị cô lập, thậm chí được trọng vọng nên không được mời tham dự.

Chính vào lúc cô đang trò chuyện với hai vợ chồng Weston ở Hartfield thìcô nhận được thư mời, và sự hiện diện của họ thật là thuận lợi. Khi đọc qua thiếp mờoi, cô cho biết "dĩ nhiên là phải từ chối". Nhưng ngay sau đó, cô hỏi họ khuyên cô nên làm gì. Hai người khuyên cô nên nhận lời, và cô lập tức nghe theo.

Xét qua mọi điều cô nhìn nhận là mình không chắc mình nên từ chối. Nhà Cole đã thật sự quan tâm đến cách ứng xử và cân nhắc đến bố cô, nên diễn giải rất đúng mực: lúc trước họ thật sự có ý định mời, nhưng phải chờ nhận tấm bình phong từ London để chắn gió cho ông Woodhouse, lúc ấy sẽ dễ thuyết phục ông cho họ có vinh dự đón tiếp ông.

Xét qua toàn thể vụ việc, cô cảm thấy được thuyết phục. Họ nhanh chóng bàn định làm cách nào để ông bố được thoải mái, làm thế nào để nhờ bà Goddard - nếu không phải bà Bates - ở bên ông làm bầu bạn. Họ sẽ xin ông cho phép cô con gái đi dự bữa tiệc vào hôm sau, và xa ông trong một buổi tối. Emma nghĩ ông không nên đi vì giờ giấc muộn và có quá đông người. Ông nhanh chóng nghe theo. ông nói:

-Tôi không thích nhận lời ăn tối ở nhà người khác. Tôi chưa từng làm thế bao giờ. Emma cũng không cần làm thế. Chúng tôi không hợp cho giờ giấc muộn. Tôi lấy làm tiếc cho vợ chồng Cole. Tôi nghĩ tốt hơn vào một buổi chiều hè tới, họ nên đến đây và mang theo trà, đi bách bộ với chúng tôi vì thời tiết tốt, rồi sau đó về nhà mà không bị ẩm ướt. Tôi nghĩ sương mù trong đêm hè không thích hợp cho ai cả. Tuy nhiên, vì họ mong mỏi Emma đến và vì hai ông bà sẽ đi, cả anh Knightley nữa, xin chăm sóc giùm con nhỏ. Tôi không muốn ngăn cản, miễn là thời tiết tốt, không ẩm, không lạnh, không có gió.
Rồi quay qua chị Weston, ông nói với ánh mắt trách móc hiền dịu:

-Này! chị Taylor, nếu không kết hôn thì chị hẳn đã ở nhà với tôi.

Ông Weston nói:

-Được, thưa ông, vì tôi đã mang chị Taylor đi, tôi xin lãnh nhiệm vụ thế chỗ chị, nếu có thể được, và ngay bây giờ tôi sẽ thế vai bà Goddard nếu ông muốn.

Nhưng ý nghĩ làm gì bây giờ khiến cho ông Woodhouse thêm bứt rứt chứ không giảm bớt. Các phụ nữ biết phải xoa dịu. Ông phải im lặng, và mọi việc được thu xếp một cách thận trọng.

Được đối xử như thế ông Woodhouse lấy lại bình tĩnh như trước. Những người khác đều nghĩ "Ông ấy hẳn được vui với bà Goddard. ông ấy rất mến bà ấy. Emma nên viết thiếp mời bà ấy đến. James có thể mang thiệp đi. Nhưng trước nhất, phải viết thư trả lời bà Cole".

"Con hãy thoái thác dùm bố theo cách lịch sự nhất. Nên nói rằng bố không được mạnh khoẻ và không thể đi được, vì thế đành phải từ chối lời

mời của họ. Dĩ nhiên là bắt đầu với lời thăm hỏi của bố. Nhưng bố tin con sẽ làm mọi việc đúng mực. Bố không cần nói con phải làm như thế nào. Phải nhớ nhắc James là ta cần cỗ xe vào ngày thứ Ba. Con đi với ông ấy thì bố an tâm. Từ khi có con đường mới, chúng ta chưa từng đi đến đấy, nhưng bố tin James sẽ đưa con đi được an toàn. Khi con đến đấy, con phải cho ông ấy biết đến đón con lúc mấy giờ, và nên báo sớm. Con không nên ở lại muộn quá. Con sẽ bị mệt sau khi mọi người dùng trà xong xuôi.

-Papa, muốn con ra về trước khi con mệt à?

-Không phải thế! nhưng con sẽ nhanh chóng bị mệt. Sẽ có nhiều người trò chuyện cùng lúc. Con hẳn không thích tiếng ồn.

Ông Weston nói:

-Nhưng ông ạ, nếu Emma về sớm thì buổi tụ họp sẽ tan rã luôn.

Ông Woodhouse nói:

-Như thế sẽ không có hại gì. Buổi tụ họp nên kết thúc càng sớm càng tốt.

-Nhưng không rõ vợ chồng Cole sẽ nghĩ ra sao. Có thể là gây xúc phạm nếu Emma về sớm ngay sau khi dùng trà. Họ là những người hiền lành và an phận với vị thế của họ, nhưng nếu thấy khách vội vã ra về họ sẽ không vui. Nhất là khi cô Woodhouse làm thế thì họ sẽ có suy nghĩ hơn là đối với người khác.Ông ạ, tôi tin chắc ông không muốn nhà Cole thất vọng và xấu hổ. Họ là những người tốt và đã là láng giềng của ông, quá mười năm.

-Không, ông Weston ạ, không bao giờ. Tôi rất cảm ơn ông đã nhắc nhở. Tôi sẽ lấy làm tiếc nếu làm cho họ buồn. Tôi biết họ là những người có phẩm giá. Ông Perry nói với tôi là ông Cole chưa từng đụng đến rượu mạch nha. Ông sẽ không còn nghĩ đến rượu mạch nha nếu trông thấy ông ấy, vì ông Cole bị bệnh đường ruột nặng. Không đâu, tôi sẽ không làm cho họ khó chịu. Emma thân yêu ạ, chúng ta phải nghĩ đến điều này. Thay vì làm ông bà Cole tổn thương, con nên nán lại thêm chút nữa dù không thích.

-Vâng ạ, papa. Bản thân con không lo. Dù có nán lại muộn như chị Weston con cũng không ngại, nhưng con chỉ lo bố thức chờ con. Con nghĩ

bố sẽ được thoải mái với bà Goddard. Bà thích chơi bài, như bố biết đấy, nhưng khi bà ấy về nhà, con e bố sẽ ngóng chờ thay vì đi ngủ vào giờ thường lệ, và ý nghĩ này khiến con không an tâm chút nào. Bố phải hứa với con sẽ không thức khuya.

Ông hứa với điều kiện cô phải hứa vài điều - như là nếu bị lạnh khi về đến nhà cô phải sưởi ấm chu đáo, nếu đói phải ăn thứ gì đấy, cô hầu của Emma phải thức đợi cô trở về, Serle và người quản gia phải trông coi trong nhà cho an toàn như thường lệ.

Chương 8

Frank Churchill trở về. Gia đình ở Hartfield không rõ anh có về muộn khiến bố anh phải chờ anh về ăn tối hay không. Vì lẽ chị Weston mong ông Weston có cảm tình với anh nên không muốn anh để lộ khuyết điểm nào nếu có thể giấu giếm được.

Anh trở về, đã cắt tóc xong và cười với chính mình vì dáng vẻ mới, nhưng dường như anh không tỏ ra hổ thẹn về việc mình đã làm. Anh không có lýdo gì mà để tóc dài thêm, để che giấu vẻ bối rốitrên khuôn mặt, để tiết kiệm tiền, hoặc để nâng tinh thần. Anh là người ngoan cường và sinh động vẫn như lúc nào.

Sau khi gặp anh, Emma tự làm công tác tư tưởng cho mình "Mình không rõ phải như thế nào, nhưng một con người có óc xét đoán tỏ ra cẩn trọng, nếu ngưng làm chuyện ngờ nghệch thì lại là ngờ nghệch. Vô tâm thì vẫn luôn là vô tâm, nhưng ngông cuồng thì không phải lúc nào cũng ngông cuồng - tuỳ cá tính của từng người. Anh Knightley ạ, anh ấy không phải là người tầm thường ngờ nghệch đâu. Nếu là như thế, anh ấy hẳn đã hành xử theo cách khác. Anh ấy sẽ hoặc hãnh diện hoặc xấu hổ về thành quả của mình. Hoặc sẽ là một công tử bột thích phô trương, hoặc một tinh thần quá yếu đuối nên muốn trốn tránh chứ không biện hộ cho tính phù phiếm của mình. Mình tin chắc anh ấy không phải là người tầm thường hoặc ngờ nghệch".

Ngày thứ Ba, cô thấy vui khi nghĩ sắp được gặp lại anh và gặp nhau trong khoảng thời gian dài hơn từ trước đến giờ, có cơ hội phán xét cách cư xử của anh, qua đó suy ra cách anh cư xử với cô, rồi cô sẽ đoán xem bao lâu nữa mình sẽ thôi hờ hững với anh. Cô mường tượng đến sự dò xét của những người khác khi lần đầu tiên họ thấy hai người bên nhau.

Cô nghĩ mình sẽ rất vui dù cho khung cảnh diễn ra ở nhà ông Cole, dù cho cô không quên rằng một trong những khuyết điểm của anh Elton đã

khiến cho cô bứt rứt - ngay trong những ngày anh còn được ngưỡng mộ là thích đi ăn tối với ông Cole.

Ông bố đã được sắp xếp cho thoải mái, bà Bates và bà Goddard có thể đến chơi. Nhiệm vụ cuối cùng của cô trước khi rời khỏi nhà là đến chào ba người khi họ đang trò chuyện sau bữa ăn tối. Khi ông bố triù mến nhìn bộ áo đẹp của con gái, cô đền công cho hai bà bằng cách hào phóng tiếp cho họ bánh ngọt và rượu chát, vì cô biết ông luôn để ý đến việc giữ gìn sức khoẻ của hai bà nên họ không dám tự do thưởng thức trong bữa ăn tối. Cô đã tiếp cho mọi món ngon lành, bây giờ cô biết rằng họ đã được phép dùng thoải mái.

Cô đi theo sau một cỗ xe khác đến cổng nhà ông Cole. Và nhận ra anh Kinghtley đi trên cỗ xe ấy. Cô vui mừng vì lẽ anh Knightley không nuôi ngựa, anh không giầu nhưng nhờ có sức khoẻ, năng động, tự chủ, nên từ khi đến tu viện Donwell, anh ít khi ngồi xe ngựa. Bây giờ cô có cơ hội để bầy tỏ sự tán đồng khi anh đã đến để đỡ cô bước xuống xe. Cô nói:

-Anh đi theo cách phù hợp, như là một nhà quý phái, em rất vui được gặp anh.

Anh cảm ơn cô, nhận xét:

-May là chúng ta đến cùng lúc! Vì lẽ, nếu ta gặp nhau trong phòng khách, anh không chắc em sẽ nhận ra anh có vẻ quý phái hơn bình thường. Qua bề ngoài của anh, em hẳn không nhận ra anh đến đây bằng phương tiện gì.

-Có chứ, em nhận ra được. Khi người ta đi theo cách thức mà họ thấy thấp kém hơn so với vị thế của mình, họ luôn có vẻ tỉnh táo hoặc lăng xăng, nhưng em dám nói đối với anh, đấy là vẻ hiên ngang, giống như là vẻ vô tư giả tạo. Em luôn nhận thấy thế khi gặp anh trong những tình huống tương tự. Bây giờ anh không phải cố gắng ra vẻ gì cả. Anh không nên sợ mình bị xấu hổ. Anh không nên tỏ ra cao to hơn người khác. Bây giờ em thật tình vui mừng được đi với anh vào cùng một môi trường.

-Cô bé đáo để!

Nhưng anh không tỏ vẻ tức giận tí nào.

Cũng như anh Knightley, Emma có đủ lýdo để bận lòng với những người khách khác. Cô được tiếp đón với thái độ thân thiện, được đối xử như là nhân vật quan trọng theo cách cô muốn. Khi nhà Weston đến, hai vợ chồng nhìn cô theo cách trìu mến nhất, ngưỡng mộ nhất, còn anh con trai tiến đến chào hỏi cô với thái độ sốt sắng tươi vui như thể cô là đối tượng đặc biệt của anh. Đến bữa ăn, anh ngồi kế cô, và cô nghĩ hẳn là do anh đã khéo léo thu xếp.

Buổi tụ họp khá đông đúc, vì còn một gia đình khác, một gia đình nông thôn đúng mực mà nhà Cole có vinh hạnh được quen biết, và còn một đàn ông trong gia đình ông Cox, một luật sư ở Highbury. Những phụ nữ đáng kể ra gồm có chị Bates, cô Fairfax và cô Smith, nhưng khi vào tiệc vì có quá nhiều phụ nữ nên những đề tài trao đổi chỉ là chung chung. Trong khi đám đông bàn tán về chính trị và về anh Elton, Emma có thể chú ý đến láng giềng của cô. Khi tên của Jane Fairfax được nhắc đến, cô cũng để ý lắng nghe. Bà Cole nói đến một chuyện mà cô thấy đáng quan tâm vì đáp ứng những gì cô tưởng tượng. Bà Cole nói đã đến thăm cô Bates, và khi vừa mới bước vào phòng đã có ấn tượng với một chiếc đàn dương cầm trông rất thanh nhã - không phải là loại dương cầm cánh, chỉ là loại dương cầm thông thường, nhưng hình vuông và có kích thước lớn. Chị Bates giải thích là ngày hôm trước chiếc đàn đã được đưa đến từ Bradwood khiến cho hai dì cháu rất kinh ngạc. Theo chị bates kể lại, thoạt đầu Jane khá hoang mang, khá bối rốinên không thể nghĩ ra ai đã gửi chiếc đàn nhưngbây giờ họ tin rằng đấy là đại tá Campbell.

Bà Cole nói:

-Người ta không thể cho là ai khác, và tôi ngac nhiên là họ lại hoang mang. Có lẽ Jane đã nhận được một lá thư nhưng không nói ra lời nào. Cô ấy biết tính cách của họ, nhưng tôi nghĩ họ giữ im lặng không có nghĩa là họ không dính dáng vào. Họ chỉ muốn tạo một sự ngạc nhiên cho cô ấy.

Nhiều người đồng ý với bà Cole. Tuy Emma nghĩ cách khác, cô vẫn lắng nghe bà Cole.

-Khi nghe chuyện này, tôi rất hài lòng. Tôi luôn tiếc cho Jane Fairfax vì cô ấy chơi nhạc hay nhưng không có đàn. Thật là xấu hổ, nhất là khi xét đến nhiều nhà có đàn tốt nhưng lại bị bỏ phế. Việc này như là cái tátvào mặt chúng tôi! chỉ mới hôm qua, tôi nói với ông Cole rằng tôi thật sự xấu hổ khi nhìn chiếc dương cầm cánh trong phòng gia đình, trong khi tôi không biết phân biệt một nốt nhạc nào cả, còn mấy đứa con gái của chúng tôi chỉ mới bắt đầu học đàn nhưng có lẽ sẽ không bao giờ đàn giỏi. Trong khi cô Jane Fairfax tội nghiệp chơi nhạc hay tuyệt vời mà lại không có nhạc cụ gì cả để làm vui. Hôm qua, tôi chỉ mới nói điều này với ông Cole và ông đồng ý với tôi. Ông ấy rất thích âm nhạc đến nỗi ông muốn mua đàn, hy vọng rằng vài người láng giềng có thể chơi hay hơn chúng tôi, và đấy là lý do chúng tôi đã mua một chiếc dương cầm, nếu không chúng tôi hẳn lấy làm xấu hổ. Chúng tôi rất mong mỏi cô Woodhouse có thể thuận lời trình diễn cho chúng ta tối hôm nay.

Cô Woodhouse tỏ ý đồng thuận, và vì thấy câu chuyện của bà Cole không còn gì hứng thú, cô quay sang Frank Churchill. Cô hỏi:

-Tại sao anh cười?

-Không có, vì lý do nào cô cười?

-Tôi? Tôi cười vì vui mà thấy gia đình Đại tá Campbell vừa giầu mà còn phóng khoáng. Đấy là một món quà rất hay.

-Đúng lắm.

-Tôi lấy làm lạ là sao mãi đến bây giờ họ mới tặng.

-Có lẽ vì cô Fairfax chưa từng về nhà ở lâu như thế này.

-Hoặc vì ông không cho cô ấy chơi đàn của họ - hẳn bây giờ ở London không được ai sử dụng.

-Đấy là loại đàn dương cầm cánh, nên hẳn ông ấy nghĩ nó quá lớn đối với nhà bà Bates.

-Anh có thể nói thế nào tuỳ thích, nhưng nét mặt anh chứng tỏ anh nghĩ về chuyện này giống như tôi.

-Tôi không rõ. Tôi thà tin cô cho điểm tôi về sự sắc bén cao hơn tôi đáng có. Tôi cười vì thấy cô cười và cố đoán bất cứ điều gì cô đoán, nhưng hiện giờ tôi không thấy có vấn đề gì. Nếu Đại tá Campbell không tặng chiếc đàn ấy, thì ai tặng?

-Anh nghĩ về côDixon như thế nào?

-Cô Dixon! Đúng thế, tôi đã không nghĩ đến cô Dixon. Cô ấy phải biết như ông bố là món quà sẽ được vui lòng đón nhận. Cách thức tặng quà, sự bí ẩn, sự ngạc nhiên có vẻ như là do một phụ nữ trẻ hơn là do một ông già. Tôi dám chắc đấy là cô Dixon. Tôi đã nói rằng khi cô suy đoán thì tôi cũng suy đoán theo.

-Nếu vậy thì anh phải suy đoán thêm cả anh Dixon.

-Anh Dixon. Được lắm. Vâng, tôi nhận ra ngay đấy là món quà quý do cả hai vợ chồng Dixon cùng tặng. Tôi không có ý nói về những ý định tốt của anh Dixon hoặc của cô Fairfax, nhưng tôi không khỏi hồ nghi là, sau khi đã cầu hôn với người bạn của cô, anh lại yêu chính cô, hoặc cũng có thể là anh biết cô thầm yêu anh. Người ta có thể ức đoán hai mươi chuyện mà không đúng chuyện nào cả, nhưng tôi tin chắc phải có duyên cớ đặc biệt khiến cho cô ấy trở về Highbury thay vì đi Ireland cùng với ông bà Campbell. Ở đây, cô ấy có được môi trường thích hợp để sống riêng tư và hối lỗi, ở đàng kia chỉ có vui thú. Còn lý do họ viện dẫn là hưởng không khí nơi quê nhà, tôi nghĩ đấy chỉ là chống chế. Trong mùa hè thì đúng, nhưng hưởng không khí ở quê nhà của ai mà tốt trong tháng Giêng, tháng Hai và tháng Ba? Lò sưởi và cỗ xe ấm cúng sẽ giúp ích nhiều hơn cho thể chất yếu đuối của cô ấy chứ. Tôi không đòi hỏi cô chấp nhận tất cả ức đoán của tôi dù cô đã là chuyên nghiệp trong việc này, nhưng tôi chỉ trung thực nói ra với cô ức đoán của mình.

-Tôi phải nhìn nhận là anh có lý. Tôi tin rằng giữa hai cô, anh Dixon thích ngón đàn của cô Fairfax hơn.

-Và còn có chuyện anh ấy cứu sống Fairfax. Anh có nghe qua chuyện này chưa? Có một chuyến đi biển, và cô ấy bị ngã xuống nước. Anh ấy đã

cứu cô.

-Đúng. Tôi đã ở đấy, cùng tham gia đi chơi.

-Thật thế à? Ôi chao! Nhưng dĩ nhiên là anh không thấy gì lạ, vì dường như anh chỉ mới nghĩ ra vụ việc gần đây. Nếu tôi được chứng kiến, tôi hẳn đã phác giác được.

-Tôi tin thế. Nhưng về phần tôi - con người tôi giản đơn - chỉ nhìn thấy là cô Fairfax từ trên thuyền rơi xuống nước và anh Dixon nắm được cô ấy. Đấy là hành động tức thời. Và dù người trong cuộc bị sốc mạnh, hoảng sợ hồi lâu - tôi tin phải đến nửa giờ mọi người mới bình tĩnh lại - nhưng tôi không nhận ra điều gì đặc biệt.

Hai người bị ngắt ngang ở đây để gia nhân dọn dẹp món cũ và đưa lên món mới. Sau đó Emma nói:

-Đối với tôi, chuyện chiếc đàn có tính quyết định. Tôi đã muốn tìm hiểu thêm chút ít, và chuyện chiếc đàn giải thích được nhiều điều. Chắc chắn là chẳng bao lâu chúng ta sẽ nghe đấy là món quà của vợ chồng Dixon.

-Còn nếu vợ chồng Dixon phủ nhận thì ta phải kết luận là của vợ chồng Campbell.

-Không, tôi tin chắc không phải là vợ chồng Campbell. Cô Fairfax biết không phải là vợ chồng Campbell, nếu không từ lúc đầu họ đã đoán ra và cô ấy đã không hoang mang. Có lẽ tôi chưa thuyết phục được cô, nhưng bản thân tôi tin rằng anh Dixon có vai trò chính yếu trong chuyện này.

-Thật ra, anh làm tôi tổn thương nếu cho rằng tôi không tin anh. Lý luận của anh khớp với phán xét của tôi, ban đầu, khi tôi đoán anh tin Đại tá Campbell là người tặng quà, tôi chỉ thấy đó như là lòng tử tế của người cha nuôi, là lẽ tự nhiên. Nhưng khi anh nói đến cô Dixon, tôi nghĩ rất có thể đấy là từ tình bạn giữa hai phụ nữ, và bây giờ tôi có thể thấy vụ việc chỉ có một chiều hướng là sự tỏ tình.

Họ không còn gì phải bàn thêm, dường như sự việc đã tỏ tường.

Một nhóm phụ nữ chưa ngồi lâu trong phòng gia đình thì một nhóm phụ nữ khác đi vào. Emma nhìn cô bạn nhỏ của mình trong số đó. Nếu Emma chưa đủ hoan hỉ vì chân giá trị và vẻ yêu kiều của cô bé, cô vẫn mến tính thuỳ mị và thái độ không cầu kỳ. Cô thích nhất là tư cách nhẹ nhàng, vui vẻ, không uỷ mị khiến cho cô bé vẫn thơ thới dù đang đau nhói vì tình yêu lở dở. Cô bé ngồi đấy, và ai có thể đoán được bao nhiêu nước mắt đã nhỏ ra trong thời gian gần đây? Hoà đồng với đám đông, ăn mặc lịch sự và ngắm những người khác ăn mặc lịch sự, ngồi và cười hân hoan, không nói gì hết - tất nhiên là đủ cho cô bé vui trong lúc này. Đúng là Jane Fairfax không vượt trội, nhưng Emma đoán Jane hẳn ước ao được thoải mái như Harriet, hẳn sẽ rất vui mà mua lấy tính đau thương - vâng, thậm chí yêu anh Dixon một cách tuyệt vọng - bằng cách gạt bỏ niềm vui nguy hiểm khi biết chồng của bạn mình yêu mình.

Vì có nhiều người, Emma thấy không cần thiết đến gần Jane. Cô không muốn nói về món quà dương cầm, nhưng những người khác lại nói đến, và cô trông thấy vẻ e thẹn vì ý thức khi nghe lời chúc mừng, vẻ e thẹn vì mặc cảm tội lỗi đi kèm với cái tên "người bảo trợ thân thiết của tôi, Đại tá Campbell".
Vốn là người tốt bụng và thích âm nhạc, chị Weston tỏ ra quan tâm đặc biệt đến vụ việc, nên hỏi han và bàn bạc về những chi tiết của chiếc đàn mà không biết rằng cô chỉ muốn nói càng ít càng tốt như nét mặt của cô cho thấy.

Chẳng bao lâu, có vài quý ông gia nhập, người đến đầu tiên là Frank Churchill. Anh đi vào, người đầu tiên và người đẹp trai nhất. Sau khi chào hỏi hai dì cháu Bates, anh đi về phía đối diện nơi cô Woodhouse đang ngồi, và chỉ chịu ngồi xuống sau khi xoay sở được chỗ trống bên cô. Emma đoán được những người hiện diện đang nghĩ gì. Cô giới thiệu anh với bạn mình, cô Smith. Sau đấy, cô nghe mỗi người nói về người kia như thế nào.Cô nghĩ "Anh ấy chưa từng gặp gương mặt nào xinh xắn đến thế, và vui với vẻ vô tư của cô bé. Còn cô bé nghĩ anh ấy có vài nét hao hao như anh Elton". Emma kiềm chế nỗi phẫn nộ, chỉ quay lưng lại cô bé trong im lặng.

Emma và anh Frank Churchill trảo đổi vài nụ cười tinh quái khi họ liếc nhìn về phía cô Fairfax, nhưng tỏ vẻ cẩn trọng mà không nói lời nào. Anh

cho cô biết anh đã nôn nóng muốn rời phòng ăn - không thích ngồi lâu, luôn là người đầu tiên đứng lên nếu có thể được - đến nỗi bố anh, anh Knightley, ông Cox và ông Cole bị bỏ lại để bàn về những sự vụ trong giáo xứ. Tuy nhiên, trong khi còn ngồi với họ, anh vui vì thấy họ giống như những nhà quý phái, có óc xét đoán, anh trìu mến nói về Highburry, tuy nói nhiều hơn về những gia đình dễ mến. Nghe anh nói, Emma nhận ra rằng cô đã xem thường quá đáng vùng này. Cô hỏi han anh về xã hội ở Yorkshire, về vùng Enscombe. Theo những câu trả lời của anh, cô nhận ra rằng không có nhiều cuộc giao tiếp ở Enscombe, rằng chỉ có những gia đình lớn qua lại với nhau, láng giềng thân cận thì không, rằng ngay cả khi ấn định ngày và đã nhận lời mời, bà Churchill thường không được khoẻ và không hứng thú tham dự, rằng người ta có chủ ý không thăm viếng người mới quen biết, rằng tuy anh có nhiều cuộc hẹn, thường anh có thể từ chối một cách dễ dàng, nhiều lúc không cần phải giải thích nhiều.

Cô thấy anh không hài lòng với Enscombe, còn Highbury có thể tạo nguồn vui cho một thanh niên như anh vốn có quá nhiều thời giờ cô đơn ở nhà. Hiển nhiên anh là nhân vật quan trọng ở Enscombe.

Anh không khoe khoang, nhưng điều tự nhiên là anh có thể thuyết phục bà bác anh khi ông bác không thể làm gì được. Khibà vui cười, anh tin rằng có thể dần dà thuyết phục được bà chấp nhận bất kỳ điều gì (ngoại trừ một, hai điều). Anh đã tỏ ước muốn được đi ra ngoài - nôn nóng được ghép để đi ngao du - nhưng bà không chấp nhận. Đấy là chuyện xảy ra năm rồi. Anh nói bây giờ anh không còn muốn đi nữa.

Emma đoán có một điều anh không thể tự biện hộ, là cách đối xử với bố anh.

Anh nói, sau khi đắn đo:

-Tôi buồn mà thấy rằng đến mai là tôi đã ở đây đúng một tuần - phân nửa thời gian. Tôi chưa từng thấy thời gian trôi qua nhanh như thế. Ngày mai là được một tuần! trong khi tôi vừa mới bắt đầu vui thích. Vừa mới quen thân với bà Weston, và những người khác! Tôi ghét hồi tưởng.

-Có lẽ bây giờ anh bắt đầu thấy tiếc là trong những ngày ít ỏi này mà anh lại bỏ ra nguyên một ngày để đi cắt tóc.

Anh mỉm cười:

-Không, đấy là chuyện tôi không thấy tiếc chút nào.tôi không thấy vui khi gặp gỡ bạn bè, trừ khi tôi tin mình hợp với họ.

Bây giờ các quý ông khác đã đi vào gian phòng. Emma phải quay sang nói chuyện với ông Cole trong ít phút. Khi ông Cole rời đi, cô quay lại và thấy anh Frank Churchill đang chăm chú nhìn cô Fairfax đang ngồi đối diện với anh phía bên kia gian phòng.

Cô hỏi:

-Chuyện gì thế?

Anh đáp:

-Cảm ơn cô đã khuấy động tôi. Tôi nghĩ mình đã quá khiếm nhã, nhưng đúng là cô Fairfax bới kiểu tóc trông kỳ lạ, đến nỗi tôi không thể quay mặt đi. Tôi chưa từng thấy kiểu tóc gì quái đản như thế. Xem những lọn tóc quăn ấy! đấy hẳn là do ý cô ấy tự nghĩ ra. Tôi không thấy ai làm như cô ấy. Tôi phải đến hỏi cô ấy xem đó có phải là kiểu Ireland không. Được chứ? Vâng, tôi sẽ hỏi, và cô sẽ thấy cô ấy phản ứng ra sao, xem cô ấy có đỏ mặt hay không.

Anh bước đi ngay, rồi Emma thấy anh đứng trước cô Fairfax, trò chuyện với cô này, nhưng vì anh đứng giữa hai người nên cô không thấy gì về phản ứng của cô Fairfax.

Trước khi anh trở lại, chị Weston đã ngồi xuống ghế của anh. Chị nói:

-Đây là sự xa xỉ của một buổi tụ họp lớn, người ta có thể thân cận bất kỳ người nào, nói bất kỳ chuyện gì. Emma thân yêu, chị đang muốn nói chuyện với em. Giống như em, chị đang khám phá nhiều điều mới với đang trù tính kế hoạch, nên chị phải nói ra ngay ý tưởng kẻo nguội mất. Em có biết chị Bates và cô cháu đến đây như thế nào không?

-Như thế nào hở? Họ được mời, đúng không?

-À đúng! Nhưng từ nhà kia họ đến đây như thế nào? Bằng phương tiện gì?

-Em nghĩ họ đi bộ. Họ còn có cách nào khác?

-Rất đúng. À hồi nãy, chị chợt nghĩ rằng thật tội nghiệp cho Jane Fairfax phải đi bộ về nhà lúc đêm khuya, trời trở lạnh. Rồi khi chị nhìn cô ấy, dù không thấy tường tận chị để ý là cô ấy đang được sưởi ấm, vì thế dễ bị cảm lạnh. Cô bé tội nghiệp! chị không an tâm, thế là chị nói với ông Weston về chuyện cỗ xe của nhà chị. Em có thể đoán ra là ông ấy rất sẵn lòng chiều theo ý chị. Chị bèn nói với chị Bates rằng cỗ xe có thể đưa họ về nhà trước. Cô ấy tỏ ra rất cảm kích, như em đoán được, nhưng lại nói cảm ơn, cảm ơn lắm, nói rằng cỗ xe của anh Knightley đã đến đón họ và sẽ đưa họ về nhà. Chị ngạc nhiên - rất vui mà cũng khá ngạc nhiên. Đấy là lòng ân cần - ân cần một cách tế nhị - mà điều người đàn ông nào nghĩ đến. Tóm lại, theo những gì chị biết về thói quen của anh ấy, chị đoán anh dùng cỗ xe là để đưa đón hai người. Anh vẫn nghĩ đáng lẽ anh chẳng cần đôi ngựa hay xe cho riêng mình, đấy chỉ là cái cớ để giúp họ.

Emma nói:

-Rất có thể - không còn gì đúng hơn. Em không rõ có người đàn ông khác nào làm như anh Knightley - tử tế, sẵn lòng giúp đỡ, có ý tứ, hoặc có lòng nhân ái. Anh ấy không nịnh đầm giỏi, nhưng là người có tính nhân văn. Trong việc này, xét qua sức khoẻ yếu kém của Jane Fairfax, anh muốn làm một nghĩa cử nhân ái, và không thoả lòng tử tế mà không phô trương như anh Knightley. Em biết anh ấy đi bằng xe ngựa vì anh ấy và em đến cùng lúc, và em cười cợt với anh ấy về việc này nhưng anh ấy không nói lời nào để khoe khoang.

Chị Weston mỉm cười:

-Em nghĩ tốt nhiều hơn chị về anh ấy trong nghĩa cử nhân ái đơn giản này, bởi vì trong khi chị Bates đang nói, có một nghi vấn len lỏi trong đầu chị mà chị không tài nào gạt bỏ được. Càng nghĩ, chị càng tin là đúng. Tóm

lại, chị nghi là anh Knightley và cô Fairfax sẽ thành đôi. Hãy xem hậu quả khi làm bầu bạn với em! Em nói gì về chuyện này?

Emma thốt lên:

-Anh Knightley và Jane Fairfax! Chị Weston thân yêu,làm thế nào chị có thể nghĩ tới chuyện này? Anh Knightley! Anh Knightley không nên kết hôn! Chị không muốn dứt bé Henrry ra khỏi Donwell phải không? Ôi chao! Không, không, Henry phải ở lại Donwell. Em không hề muốn anh Knightley kết hôn, em nghĩ chuyện này hoàn toàn không thể xảy ra. Em lấy làm lạ chị nghĩ ra chuyện như thế.

-Emma thân yêu, chị đã nói lý do khiến cho chị nghĩ đến chuyện này. Chị không tán đồng cuộc hôn nhân, chị không muốn bé Henry phải khổ, nhưng những tình huống đã gây cho chị ý nghĩ ấy. Còn nếu anh Knightley thật sự muốn kết hôn, em không nên ngăn cản anh vì lý do Henry, một đứa trẻ lên sáu tuổi không biết gì đến chuyện này, phải không?

-Em vẫn muốn ngăn cản. Em không chịu được khi thấy Henry bị mất chỗ đứng. Anh Knightley mà kết hôn! Lại còn kết hôn với Jane Fairfax mà không với ai khác trong số phụ nữ trên thế gian này!

-Đừng nói thế. Anh luôn để ý đến cô ấy nhiều nhất như em đã biết rõ.

-Nhưng cuộc hôn nhân như thế là thiếu cẩn trọng.

-Chị không nói có cẩn trọng hay không, chị chỉ nói chuyện này có khả năng xảy ra.

-Em không thấy có khả năng nào, trừ khi chị có cơ sở nào khác hơn những gì chị đã nói. Em cho chị biết, lòng tử tế, tính nhân văn của anh ấy là lý do cho việc anh ấy dùng xe ngựa. Chị biết mà, anh ấy rất kính trọng mẹ con bà Bates chứ không phải vì Jane Fairfax, và luôn vui lòng chăm sóc cho hai người. Chị Weston thân yêu của em, chị không nên làm mai. Ôi chao! Không, không, mọi cảm nghĩ đều kinh khiếp. Em mong anh ấy đừng làm chuyện điên rồ như thế.

-Em có thể cho đấy là thiếu cẩn trọng, nhưng không phải là điên rồ. Chị thấy họ hợp nhau, ngoại trừ về gia sản vật chất, và có lẽ chênh lệch một chút về tuổi tác.

-Nhưng anh Knightley không muốn kết hôn. Em tin chắc anh ấy không hề nghĩ đến chuyện này. Chị đừng mang ý tưởng ấy vào đầu anh. Tại sao anh ấy phải kết hôn? Anh ấy vẫn hạnh phúc khi sống như thế này, với trang trại, đàn cừu và tủ sách, và cả giáo xứ phải cai quản, anh còn thương yêu hết mực đám con của người anh. Anh ấy không có lý do gì mà kết hôn, dù là để lấp vào khoảng trống của thời giờ hoặc trong tâm hồn.

-Em Emma thân yêu, nếu anh ấy nghĩ như thế thì mặc anh ấy, nhưng nếu anh ấy thật sự muốn cưới Jane Fairfax… .

-Vô lý! Anh ấy không màng đến Jane Fairfax. Nói về tình yêu, em tin chắc anh ấy không yêu. Anh làm mọi việc tử tế đối với cô ấy, đối với gia đình cô ấy, nhưng… .

Chị Weston cười to:

-Được, chẳng việc tử tế hay ho nhất là cho cô ấy một mái nhà khả kính.

-Nếu là hay cho cô ấy thì là dở cho anh, một mối lương duyên rất đáng hổ thẹn và mất danh giá. Làm thế nào anh ấy chịu được chị Bates là bà dì bên vợ? Là người lui tới tu viện và suốt ngày lên tiếng cảm ơn anh vì đã cưới Jane? Cứ nói "rất tử tế và sôt sắng", trong khi anh ấy luôn là một láng giềng tử tế. Và rồi khi mới nói nửa câu đã vội quay ngoắt để nói về chiếc váy lót cũ kỹ của bà mẹ. "Đấy không phải là chiếc váy lót cũ, vì nó vẫn còn trắng, và bà hẳn phải vui lòng mà nói rằng những chiếc váy lót của bà vẫn còn rất chắc".

-Emma, xấu hổ quá! đừng nhại theo bà ấy. Em làm cho lương tâm của chị bị xáo trộn. Chị tin chắc anh Knightley sẽ không bị phiền hà vì chị Bates. Anh không màng chuyện vặt vãnh. Chị ấy có thể lắm lời, còn nếu anh ấy muốn nói gì, anh có thể nói to hơn và lấn áp tiếng nói của chị ta. Vấn đề không phải ở chỗ mối lương duyên có tốt cho anh ấy hay không, mà ở chỗ anh ấy có mong muốn hay không, và chị nghĩ anh ấy muốn. Chị cũng

như em đều đã nghe anh ấy ngợi khen Jane Fairfax! Mối quan tâm đối với cô ấy - mối lo lắng về sức khoẻ của cô ấy - nỗi quan ngại là cô ấy không có nơi nương tựa tốt! chị đã nghe anh ấy bầy tỏ nồng nàn về những điểm này! anh đã ngưỡng mộ tài chơi đàn của cô, giọng hát của cô! Chị đã nghe anh ấy nói rằng anh có thể nghe cô hát suốt đời! Ôi chao! Chị còn quên một ý tưởng trong đầu chị: người đã gửi đến chiếc đàn dương cầm, dù chúng ta vẫn nghĩ đấy là món quà của nhà Campbell, đúng ra liệu có phải là của anh Knightley? Chị vẫn nghi là của anh. Chị nghĩ anh đúng là người đã làm việc này, cho dù anh không yêu cô.

-Thế thì không thể biện luận là anh ấy đang yêu. Nhưng em nghĩ không có chuyện này. Anh Knightley không hề làm việc gì một cách bí ẩn.

-Chị đã nghe anh ấy thường than thở về việc cô ấy không có đàn, than thở mãi đến nỗi chị tin anh nảy ra ý tưởng đó.

-Thế thì được, và nếu anh ấy định tặng chiếcđàn, anh hẳn đã nói cho cô ấy biết.

-Em Emma thân yêu ạ, đấy có thể do tính đắn đo thanh cao. Chị vẫn tin rằng anh là người tặng đàn. Anh đã giữ im lặng khi bà Cole kể cho ta nghe tại bàn ăn.

-Chị Weston, chị chộp lấy ý tưởng rồi ôm khư khư, giống như nhiều lần chị đã trách em. Em không thấy gì là dấu hiệu của tình yêu. Em không tin chuyện chiếc dương cầm, và em phải thấy bằng cớ mới tin anh Knightley có ý nghĩ sẽ cưới Jane Fairfax.

Hai người vẫn tranh luận theo cách của mình. Emma có vẻ thắng thế, vì chị Weston thường có thói quen nhường nhịn. Rồi tiệc trà chấm dứt, đến phần trình diễn âm nhạc. Ông Cole tiến đến van nài cô Woodhouse cho họ có vinh dự nghe cô thử chiếc dương cầm của gia đình ông. Trong khi đang say sưa trao đổi với chị Weston, Emma không thấy gì khác ngoại trừ là Frank Churchill đã tìm được chỗ ngồi kế bên cô Fairfax. Rồi anh phụ hoạ theo ông Cole để thêm lời van nài cô. Với mọi lý do, Emma cảm thấy thích hợp mà nhận lời.

Cô biết rõ tàn năng mình chỉ có hạn nên không cố trình diễn nhiều, cô không muốn có trình độ thưởng thức hoặc chú tâm đến chuyện nhỏ nhặt vốn đã được tán thưởng, và có thể vừa đệm đàn vừa hát khá hay. Một giọng hát phụ hoạ bài hát của cô khiến cho cô ngạc nhiên một cách sung sướng- giọng hát thứ hai không nhuần nhuyễn nhưng đúng âm điệu của Frank Churchill. Khi bài hát chấm dứt, cô muốn ngưng nhưng mọi người van nài, và chuyện thường thấy xảy ra tiếp theo. Anh được khen là có giọng hát hay và có kiến thức về âm nhạc, anh nói không phải thế, rằng anh không biết gì về âm nhạc và không hát hay, nhưng mọi người vẫn cả quyết. Hai người hát với nhau thêm một bài nữa, rồi Emma nhường chỗ cho cô Fairfax. Cô này có ngón đàn và giọng hát hơn hẳn Emma.

Với tâm tư pha trộn vui buồn, Emmay ngồi cách chiếc đàn khá xa, để lắng nghe. Frank Churchill hát lần nữa. Có vẻ như họ đã hát với nhau một, hai lần ở Weymouth. Nhưng dần dà cô chú ý nhìn đến anh Knightley lúc này đang chăm chú lắng nghe, rồi lại nghĩ về lời của chị Weston. Cô vẫn chống đối việc anh Knightley kết hôn. Cô chỉ thấy toàn khuyết điểm trong việc này. Anh John Knightley hẳn sẽ thất vọng, cả Isabella cũng thế. Bọn trẻ sẽ bị tổn thương - một thay đổi đáng xấu hổ, và sự mất mát lớn cho tất cả, ông bố cô sẽ thiếu thoải mái trong cuộc sống thường nhật, còn đối với cô, cô không thể nào chịu được với ý nghĩ Jane Fairfax sống ở tu viện Donwell. Một bà Knightley mà tất cả họ sẽ phải chịu thua! Không, anh Knightley không bao giờ nên kết hôn. Cậu bé Henry phải ở lại Donwell.

Bây giờ, anh Knightley nhìn quanh quẩn rồi đến ngồi bên cô. Lúc đầu họ chỉ trò chuyện về việc trình diễn âm nhạc. Thái độ ngưỡng mộ của anh đúng là nồng nhiệt mà cô thấy không có ấn tượng - nhưng đối với chị Weston thì chắc là có. Để ném hòn đá thăm dò, cô nói về lòng tử tế của anh trong việc đưa đón hai dì cháu. Dù anh trả lời theo cách muốn chấm dứnt câu chuyện, cô cho rằng đấy là vì anh không muốn nói về lòng tử tế của mình.

Cô nói:

-Em thường cảm thấy băn khoăn là đã không dám dùng cỗ xe của nhà em được ích lợi hơn trong những trường hợp như thế này. Không phải vì em

không muốn, nhưng anh biết không, bố em sẽ không cho phép James đánh xe theo mục đích ấy.

Anh nói:

-Đúng là không thể, em không thể làm được, nhưng anh biết em thường muốn làm.
Rồi anh mỉm cười vui vẻ như thể thật lòng tin cô, khiến cho cô muốn thử lòng anh thêm. Cô nói:

-Món quà ấy của nhà Campbell - họ rất tử tế mà tặng chiếc dương cầm.

-Đúng, nhưng đáng lẽ họ nên cho cô ấy biết trước. Gây ngạc nhiên là hành động điên rồ. Việc này không làm người nhận vui sướng hơn mà chỉ gây bứt rứt. Anh nghĩ đáng lẽ Đại tá Campbell suy xét hay hơn.

Từ lúc này Emma nhất mực tin rằng anh Knightley không can dự vào việc tặng chiếc đàn. Nhưng cô vẫm chưa rõ liệu anh có hoàn toàn vô tư trong chuyện tình cảm lạ kỳ này không - liệu thật sự có tình yêu hay không.

Khi Jane hát đến gần cuối bài hát thứ hai, giọng của cô không còn trong trẻo nữa.

Khi cô hát xong, anh thầm nghĩ "Thế là đủ, tối nay cô đã hát nhiều rồi, bây giờ nên giữ im lặng". Tuy nhiên người ta vẫn yêu câù cô hát thêm một bài nữa, cho rằng cô Fairfax vẫn có thể hát thêm, và họ vẫn yêu cầu hát thêm một bài.

Frank Churchill lên tiếng:

-Tôi nghĩ cô có thể hát thêm mà không cẫn gắng sức, bài hát thứ nhất chỉ là mào đầu. phần trình diễn quan trọng là ở bài thứ hai.

Anh Knightley tỏ vẻ giận dữ, nói mộtcách khinh miệt:

-Anh ta chỉ muốn phô trương giọng của mình. Thế là không được.

Rồi anh níu lấy chị Bates vừa đi ngang qua:

-Chị Bates, chị có điên không mà để cho cháu gái của chị hát đến khàn cổ như thế? Chị can họ đi. Họ không thương xót cháu chị gì cả.

Vốn luôn lo lắng cho Jane, chị Bates không kịp ngỏ lời tri ân mà nhanh chóng quay đi và ngăn chặn bài hát kế tiếp. Đến đây là chấm dứt chương trình âm nhạc vì chỉ có cô Woodhouse và cô Fairfax là hai nghệ sĩ trình diễn. Kế tiếp, có lời đề nghị khiêu vũ - không rõ do ai đưa ra. Hai vợ chồng Cole thuận lòng, cho dọn dẹp để có khoảng trống. Vì thích khiêu vũ điệu đồng quê, chị Weston vẫn ngồi yên. Một điệu luân vũ phát ra, bằng thái độ càng thêm nịnh đầm, Frank Churchill đến trước Emma, được cô nhận lời, và đưa cô ra sàn nhảy.

Trong khi chờ đợi thanh niên thiếu nữ chia cặp, Emma nhìn đến anh Knightley. Đây hẳn là một thử thách: anh khiêu vũ không giỏi. Nếu anh chàng sốt sắng mời Jane Fairfax thì đấy là điềm báo gì đấy. Hai người chưa xuất hiện trên sàn nhảy. Không, anh đang nói chuyện với bà Cole, đang tỏ vẻ không quan tâm. Một người khác mời Jane khiêu vũ, còn anh vẫn trò chuyện với bà Cole.

Emma không còn lo lắng cho bé Henrry, cuộc sống của bé được yên ổn, và cô chấm dứt bản nhảy với tinh thần sảng khoái thật sự. Sàn nhảy chỉ có năm cặp nhưng vẫn tạo không khí phấn khởi.
Không may là họ có thể khiêu vũ được hai bản. Đêm đã dần khuya, chị Bates bắt đầu nôn nóng muốn về nhà vì nghĩ tới bà mẹ. Vì thế, sau những lời từ chối, họ ngỏ lời cám ơn chị Weston, ra vẻ bứt rứt, rồi chấp nhận đi nhờ cỗ xe.

Khi đưa Emma đến cỗ xe của cô, Frank Churchill nói:

-Đáng lẽ tôi phải mời cô Fairfax khiêu vũ, nhưng cách nhảy uể oải của cô ấy không hợp với tôi, sau bài nhảy của cô.

Chương 9

Emma không tiếc đã hạ mình đi đến nhà Cole. Chuyến đi tạo cho cô nhiều hồi tưởng đẹp vào ngày kế, tuy mất cuộc sống riêng tư nhưng bù lại cô được gặp gỡ và được ngưỡng mộ. Cô hẳn đã giúp vui cho nhà Cole - những người sáng giá, đáng được hưởng niềm vui! Và cô đã tạo tiếng tăm trong một thời gian dài.

Hạnh phúc toàn vẹn - dù là trong hồi tưởng - không phải là chuyện thường ngày: có hai điểm mà Emma chưa thật an tâm. Cô không hiểu khi đặt nghi vấn về tình cảm của Jane Fairfax dành cho Frank Churchill liệu mình đã vượt quá giới hạn về bổn phận của một phụ nữ đối với phụ nữ hay không. Điều này có vẻ không đúng, nhưng ý nghĩ vẫn dằng dai trong đầu cô. Khi anh nhìn nhận sau việc cô nêu ra, cô càng muốn hỏi han thêm.

Điểm thứ hai cũng liên quan đến Jane Fairfax, và cô không hồ nghi về điểm này. Cô thành thật nhìn nhận mình chơi nhạc và hát kém cỏi, và lấy làm tiếc mình đã thờ ơ khi luyện tập khi còn nhỏ. Rồi cô ngồi tập dượt một cách hăng say trong vòng một tiếng rưỡi.

Cữ dượt của cô bị gián đoạn vìHarriet đến.

-Ôi chao! Ước gì em chơi nhạc hay như chị và cô Fairfax!

-Harriet, đừng đánh đồng hai người chúng tôi với nhau. Tài nghệ của chị so với cô ấy giống như đèn đêm so với ánh mặt trời.

-Ôi chao! Em nghĩ chị chơi theo cách tốt nhất. Em nghĩ chị chơi hay ngang bằng cô ấy. Em rất muốn nghe chị đánh đàn. Tối hôm qua, mọi người đều nói chị đánh đàn hay.

-Nếu là người có trình độ thì họ hẳn đã nhận ra sự khác biệt. Harriet à, sự thật là tài nghệ của chị chỉ vừa đến mức được khen ngợi nhưng tài năng của Jane Fairfax còn vượt trội.

-Chị có chắc không? Em nhìn cô ấy trình diễn, nhưng em không nhận ra tài năng của cô ấy. Không ai nói gì cả. Và em ghét bài hát tiếngÝ không thể hiểu lấy một câu. Hơn nữa, nếu cô ấy trình diễn hay như thế là vì bắt buộc vì cô ấy sẽ làm nghềdạy trẻ, chị biết mà. Tối qua, nhà Cox hỏi liệu cô ấy có xon được việc làm ở gia đình giàu có nào không. Chị thấy nhà Cox như thế nào?

-Cũng như thường ngày thôi: rất thô lỗ.

Harriet ngập ngừng:

-Họ nói với em một chuyện, nhưng không có ý nghĩa gì.

Emma buộc phải hỏi họ nói gì với cô bé, tuy rằng cô e chuyện này dẫn đến anh Elton.

-Họ nói với em là ngày thứ Bảy rồi, anh Martin đến ăn tối với họ.

-À!

-Anh ấy đến làm việc với ông bố, rồi ông mời anh ở lại để dùng bữa.

-À!

-Họ nói nhiều về anh ấy, đặc biệt là Anne cox. Em không rõ cô ấy có ý gj` mà hỏi em có phải em sẽ đi rồi trở lại đây trong mùa hè.

-Cô ấy chỉ tò mò một cách xấc xược, đúng như tính cách của Anne Cox.

-Cô ấy kể trong bữa ăn anh ấy tỏ ra dễ mến. Anh ngồi kế cô ở bàn ăn. Cô Nash nghĩ chị em nhà Cox nào cũng vui nếu được kết hôn với anh ấy.

-Có thể lắm. Chị nghĩ họ đều là những cô gái thô lỗ nhất ở Highbury.

Harriet có việc phải đi đến cửa hàng Ford's. Emma nghĩ nên tỏ ra cẩn trọng mà đi cùng. Cô bé có thể tình cờ gặp lại nhà Martin, và torng tình cảnh hiện tại của cô bé thì như thế là nguy hiểm.

Ham mê mọi thứ và dễ bị dẫn dụ bằng nửa câu mời chào, Harriet mất nhiều thì giờ tại cửa hàng. Trong khi cô bé còn đang chọn lựa mẫu hàng vải, Emma bước ra cửa cho đỡ chán. Dù cho đây là khu vực tấp nập nhất của

Highbury, số người qua lại vẫn thưa thớt. Ông Perry vội vã đi ngang qua, ông William Cox bước vào cánh cửa văn phòng, cỗ xe của ông Cole trở về sau chuyến du ngoạn hoặc một cậu bé đưa thư lạc đường trên lưng một con lừa ngoan cố - tất cả đều là quang cảnh sinh động mà cô thường thấy. Khi tầm mắt cô hướng đến cửa hàng thịt, một bà cụ già ăn mặc chỉnh chu đang trên đường về nhà với cái giỏ đầy, hai con chó xấu xí đang giành nhau một mẩu xương dơ dáy, một đám trẻ la cà quanh cửa sổ hàng bánh thèm thuồng nhìn bánh gừng. Emma không đòi hỏi gì hơn, và cảm thấy thích thú để tiếp tục đứng ngoài cửa hàng mà ngắm nhìn. Một tâm hồn thư thái và nhàn hạ, cần phải tìm chuyện gì lạ mắt để nhìn, và nhìn mọi việc mà không thấy có gì lạ lẫm.

Cô nhìn xuống con đường Randalls. Quangcảnh rộng mở, hai người xuất hiện: chị Weston và con chồng, hai người đang đi vào Highbury - dĩ nhiên là đang hướng về Hart field. Nhưng hai người dừng lại trước nhà bà Bates vốn trên quãng đường gần hơn so với cửa hàng Ford's. Họ chưa kịp gõ cửa thì nhận ra Emma. Họ lập tức băng qua đường đi đến chỗ cô. Không khí vui vẻ trong buổi tụ họp tối qua vẫn còn vương trong cuộc gặp gỡ này. Chị Weston cho cô biết họ định đi thăm nhà Bates để nghe tiếng đàn của chiếc dương cầm mới. Chị nói:

-Anh ấy bảo tối qua chị hứa với chị Bates là sẽ đến chơi sáng nay. Chị không nhớ chắc mình đã hứa, nhưng vì anh ấy nói thế, nên chị đi.

Frank Churchill nói:

-Trong khi bà Weston đến chơi ở đây, tôi mong được tháp tùng các cô để chờ bà ở Hartfield. Nếu các cô định trở về nhà.

Chị Weston tỏ ra thất vọng:

-Tôi nghĩ anh đã định đi với tôi. Họ sẽ rất vui được gặp lại anh.

-Tôi ấy à! tôi xin từ chối. Nhưng, có lẽ… Tôi đã đến đây rồi. Có vẻ như cô Woodhouse không muốn đi cùng với tôi. Bà bác tôi luôn bảo tôi quay về nhà khi bà đi mua sắm. Bà bảo thấy chán muốn chết khi tôi sốt ruột, và cô Woodhouse xem dường như muốn nói giống như thế. Tôi phải làm gì đây?

Emma nói:

-Tôi đến đây nhưng không phải vì việc của mình. Tôi đang đứng chờ cô bạn. Có lẽ cô ấy sắp xong, rồi hai chúng tôi sẽ về nhà. Nhưng anh nên đi với bà Weston mà nghe chiếc đàn mới.

-Được, nếu cô nói thế. Nhưng - anh mỉm cười - nếu Đại tá Campbell có một người bạn vô ý và nếu chiếc đàn có tiếng khác lạ thì tôi phải nói gì? Tôi sẽ không thể giúp gì được cho bà Weston. Một mình bà có thể xoay sở tốt. Bà có thể nói ra sự thật nghe không được thuận tai, nhưng tôi cảm thấy vô cùng khổ sở khi phải giả vờ lịch sự.

Emma nói:

-Tôi không tin. Tôi nghĩ anh có thể tỏ ra kém chân thật giống như những người láng giềng của anh nếu cần, nhưng không có lý do nào mà tiếng đàn đổi khác. Đúng ra là phải ngược lại, nếu tôi hiểu ý của cô Fairfax nói ra tối qua.

Chị Weston nói:

-Anh đi với tôi nếu không cảm thấy khó chịu lắm. Ta không cần phải ngồi lâu. Sau đấy, ta sẽ đi về Hartfield. Ta sẽ đi theo hai cô về Hartfield. Tôi thật sự mong có anh đi cùng. Lòng quan tâm như thế là rất hay! và tôi luôn nghĩ anh quan tâm.

Anh không thể nói gì thêm, với hy vọng về Hartfield làm phần thưởng, anh cùng với chị Weston quay trở lại cổng nhà bà Bates. Emma nhìn theo họ, rồi trở vào gặp Harriet tại quầy tính tiền, cho ý kiến về việc chọn lựa màu sắc.

Bà Ford hỏi:

-Tôi gửi gói hàng đến nhà bà Goddard, phải không ạ?

-Vâng… không… vâng, đến nhà bà Goddard. Chỉ có điều là chiếc áo maxi của tôi đang ở tại Hartfield. Không, xin bà làm ơn gửi đến Hartfield. Nhưng rồi, bà Goddard sẽ muốn xem… Và tôi có thể mang chiếc áo maxi về nhà ngày nào cũng được, nhưng tôi sẽ cần có ruy băng ngay… nên tốt

hơn làgửi nó đến Hartfield, nhất là cái ruy băng. Bà Ford, xin bà chia ra làm hai gói, được không?

-Harriet, không đáng phảibắt bà Ford cất công làm hai gói.

-Chỉ chút ít thôi.

Vốn thích chiều lòng khách hàng, bà Ford đáp:

-Không có chi, thưa cô.

-Nhưng mà thật ra tôi muốn chỉ một gói thôi. Sau đó, xin bà cho gửi tất cả đến nhà bà Goddard...Tôi không rõ… Không, tôi nghĩ… .Chị Woodhouse ạ, em có thể cho gửi đến Harttfield rồi tối nay mang nó về nhà. Chị nghĩ thế nào?

-Chị nghĩ em thay đổi ý kiến xoành xoạch. Bà Ford ạ, xin bà gửi đến Hartfield.

Harriet tỏ ra hài lòng:

-Vâng, như thế là tốt nhất. Em không thích gửi đến nhàbà Goddard chút nào.

Những tiếng nói vọng đến - đúng hơn, là một tiếng nói và hai phụ nữ: chị Weston và chị Bates gặp họ ở cửa ra vào.

Chị Bates nói:

-Cô Woodhouse thân yêu, tôi đến để có hân hạnh mời cô đến chơi với chúng tôi một lát, và để cho ý kiến về chiếc đàn mới, cô và cả cô Smith. Cô Smith vẫn khoẻ chứ?

-Tôi khoẻ, xin cám ơn chị.

-Và tôi đã mời chị Weston đến, nên tôi chắc sẽ được… .

-Tôi mong bà Bates và cô Fairfax… .

-Vẫn khoẻ ạ, xin cảm ơn cô. Mẹ tôi vẫn khoẻ mạnh, còn tối qua Jane không bị cảm lạnh gì cả. Ông Woodhouse vẫn khoẻ chứ ạ? Tôi rất vui được

nghe ông ấy vẫn bình thường. Chị Weston nói với tôi cô đang ở đây. Rồi tôi nói, tôi phải chạy đến nhanh, tôi tin cô Woodhouse sẽ cho phép tôi khẩn khoản mời cô đến chơi, mẹ tôi sẽ rất vui mà đón tiếp… và bây giờ chúng tôi có một nhóm bạn tốt, bà không thể từ chối. Anh Frank Churchill nói "Đúng, cô nên đi mời. ý kiến của cô Woodhouse là đáng quý", nhưng tôi nói, nếu có nó nđi cùng thì lời mời của tôi được mạnh hơn. Anh ấy bảo "Chờ nửa phút, để tôi xong việc này". Bởi vì, cô Woodhouse, cô có tin không, anh ấy thật là tử tế, đang xiết lại cái đinh tán trên gọng kính của mẹ tôi. Cô biết không, sáng nay cái đinh tán sút ra ngoài..Thật là tử tế… Vì mẹ tôi không dùng được kính… không thể mang được. Và nhân tiện, mọi người nên có hai cặp kính. Jane nói thế. Tôi định mang cặp kính đến John Saunders để sửa, nhưng cả buổi sáng nay cứ mãi bận việc này việc kia, hết việc nọ đến việc khác, không thể kể hết, cô biết đấy.có lúc Patty đến nói cần quét ống khói lò sưởi. Tôi nói với Patty đừng đến báo chuyện không hay. Đinh tán của bà chủ đã sút ra. Rồi người tamang bánh nhân táo đến, bà Wallis nhờ bọn trẻ của bà mang đến, nhà Wallis rất tử tế với chúng tôi. Tôi nghe vài người sống bà Wallis có thể xấu bụng và ăn nói cộc lốc, nhưng chúng tôi chỉ thấy bà tỏ ra rất quan tâm đến chúng tôi. Đấy chỉ là do lòng tử tế, vì cô biết đấy, chúng tôi dùng bao nhiêu bánh mì. Nhà chúng tôi chỉ có ba người - ngoài Jane thân thương trong lúc này - và cô ấy không ăn uống gì cả, bữa ăn sáng gây sốc, các cô hẳn sẽ e sợ nếu được thấy. Tôi không dám nói cho bà mẹ biết cô bé ăn ít như thế nào, vì thế tôi kiếm chuyện này chuyệnnọ mà nói cho qua. Nhưng đến giữa trưA thì cô bé bị đói mà chỉ thích ăn bánh nhân táo, và bánh này rất bổ dưỡng, vì ngày nọ tôi nhân cơ hội hỏi ông Perry khi tình cờ gặp ông ấy ngoài phố. Không phải là trước đây tôi nghi ngại - tôi vẫn thường nghe ông Woodhouse khuyên nên dùng táo nướng. Tôi tin đấy là cách duy nhất mà ông Woodhouse nghĩ táo bổ dưỡng nhất. Tuy nhiên, chúng tôi thường dùng bánh hấp táo. Patty làm bánh hấp táo rất ngon. À chị Weston có ưu thế, và các cô sẽ chiều lòng chúng tôi.

Emma tỏ ý rất vui lòng đến thăm bà Bates, vân vân… rồi cuối cùng cả đoàn rời khỏi cửa hàng, nhưng chị Bates vẫn trì hoãn:

-Bà Ford, bà có khoẻ không? Tôi không thấy bà trước. Tôi nghe nóibà có bộ ruy băng mới từ thành phố. Hôm qua Jane rất hài lòng khi trở về nhà.

Cảm ơn bà, đôi găng rất tốt, chỉ hơi rộng ở cổ tay, nhưng Jane vẫn đang dùng.

Khi họ bước ra đường, chị Bates tiếp tục:

-Tôi đang nói đến chuyện gì?

Emma tự hỏi trong số bao chuyện hỗn tạp, chị này muốn nói đến chuyện gì.

-Tôi chịu không nhớ ra mình đang nói đến chuyện gì. À, cặp kính của mẹ tôi. Anh Frank Churchill rất là tử tế. Anh ấy nói "Tôi nghĩ mình có thể xiết chặt cái đinh tán, tôi rất thích làm công việc loại này". Thật ra tôi phải nói rằng, U trước đây tôi đã từng nghe về anh ấy, anh rất giỏi… Chị Weston, tôi xin nồng nhiệt chúc mừng chị. Anh ấy có vẻ như là người mà cha mẹ thương yêu nhất có thể… Anh ấy nói "Tôi có thể siết chặt cái đinh tán, tôi rất thích làm công việc này". Tôi sẽ không bao giờ quên nghĩa cử của anh ấy. Và khi tôi mang chiếc bánh nhân táo từ trong chạn ra, mong những vị khách của mình chiều lòng mà dùng thử một ít, thì anh nói ngay "Không có cách nào khác làm ngon hơn, đây là món táo nướng tại nhà trông ngon lành nhất mà tôi đã từng thấy trong đời". Đấy, các cô biết không, nghe thật là… Và tôi biết, qua cử chỉ của anh ấy, đấy không phải là lời khen ngợi suông. Mấy quả táo đó ngon thực sự, và bà Wallis đã cất công làm cho ngon hơn… Có điều chúng tôi chỉ nướng hai lần, còn ông Woodhouse bắt chúng tôi phải hứa là nướng tới ba lần… nhưng cô Woodhouse sẽ tử tế mà không nói ra việc này. Chính mấy quả táo thuộc loại tốt nhất để nướng, đúng như thế, tất cả là từ Donwell - một số làdo anh Knightley hào phóng biếu cho. Mỗi năm anh ấy đều gửi cho chúng tôi một bao, không nơi nàokhác cho loại táo để dành được lâu như táo vườn nhà anh ấy, tôi nghĩ anh ấy có hai cây. Mẹ tôi nói vườn cây ăn quả của anh đã luôn nổi tiếng từ khi bà còn trẻ. Nhưng ngày nọ tôi thật sự hơi bị sốc, vì một buổi sáng anh Knightley đến thăm Jane đang ăn táo ấy, rồi chúng tôi nói về chuyện táo và cho biết conbé rất thích táo loại này. Rồi anh ấy hỏi chúng tôi đã dùng hết phần táo trong nhà chưa. Anh nói “Tôi tin sắp hết, tôi sẽ gửi thêm vì còn dư, dùng không hết. Năm nay William Larkins để lại cho tôi nhiều hơn mọi năm. Tôi sẽ gửi thêm cho cô, kẻo muộn thì không ai dùng được “. Thế là tôi

xin anh ấy đừng "Vì thật sự chúng tôi đã dùng hết, tôi không thể nói chắc là còn nhiều, chỉ dăm bảy quả nhưng phải để dành cho Jane, và tôi không thể chịu được khi anh ấy gửi thêm vì anh đã hào phóng rồi. Còn Jane cũng nói thế. Rồi sau khi anh ra về, con bé gần như tranh cãi với tôi. Không, tôi không nên nói tranh cãi, vì cả đời chúng tôi không hề tranh cãi với nhau. Chỉ vì con bé khá bứt rứt do thấy táo không còn nhiều, con bé ước gì tôi nói cho anh ấy tin là chúng tôi còn nhiều. Ôi chao, tôi nói đúng là tôi đã nói còn nhiều. Tuy thế, buổi tối cùng ngày William Larkins đến với một giỏ đầy táo, cùng loại táo ấy, ít nhất là một giạ. Tôi rất biết ơn, trò chuyện với William Larkins, và nói nhiều chuyện, như các cô hẳn biết. William Larkins quả là một người quen biết lâu năm! tôi luôn vui mỗi khi gặp ông. Nhưng, tuy thế, sau đấy Patty cho tôi biết William nói đó là tất cả táo loại ấycòn lại mà ông chủ anh có, anh ấy đã mang đến hết, nên bây giờ ông chủ anh không có gì để nướng hoặc nấu. William xem như không nề hà gì, anh ấy được vui vì ông chủ anh đã bán được nhiều, bởivì, William, các cô biết đấy, quan tâm đến lợi tức của ông chủ anh hơn là bất kỳ việc gì khác, nhưng anh ấy nói bà Hodges không lấy làm vui vì bao nhiêu táo đã được mang đi hết. Bà không chịu được khi thấy ông chủ không có món bánh mứt táo vào mùa xuân này. Anh ấy kể với Patty chuyện này, nhưng yêu cầu đừng để tâm đến, vì đôi lúc bà Hodges cáu gắt, khi nhiều giỏ táo được bán ra thì không cần biết ai đã ăn phần còn lại. Vì thế, Patty kể cho tôi nghe, và thật sự bị sốc! tôi không muốn anh Knightley biết chuyện này. Anh ấy sẽ rất… Tôi muốn giấu Jane, nhưng không may là tôi đã lỡ nói ra trước khi biết mình nói gì.

Chị Bates vừa nói xong thì Patty ra mở cửa. Những vị khách của chị bước lên tầng trên mà không còn có chuyện kể nào bị phải nghe, chỉ bị đeo bám bằng thiện ý đâu đâu.

Chị Weston, xin coi chừng, có một bậc thềm ở khúc rẽ. Cô Woodhouse, xin coi chừng, thang lầu nhà chúng tôi hơi tối - tối hơn và hẹp hơn làchúng tôi muốn. Cô Smith, xin coi chừng, cô Woodhouse, tôi thật lo, tôi e cô sắp ngã. Cô Smith, bậc thềm ở khúc rẽ.

Chương 10

Phòng gia đình nơi họ bước vào có không khí yên tĩnh. Không thể làm công việc thường lệ, bà Bates thiu thiu ngủ bên lò sưởi. Frank Churchill ngồi ở chiếc bàn gần đấy, đang chăm chỉ bận rộn với cặp kính của bà.

Còn Jane Fairfax đang đứng quay lưng về phía hai người, mải mê với chiếc dương cầm của cô.
Tuy nhiên, dù đang bận rộn, gương mặt anh trai trẻ vẫn tỏ ra vui khi gặp lại Emma. Anh nói với giọng nhỏ nhẹ;

-Thật là vui khi cô đến mười phút sớm hơn tôi dự kiến. Cô thấy tôi đang cố tỏ ra hữu ích; xin cho tôi biết tôi sẽ thành công.

Chị Weston nói:

-Cái gì? Anh chưa xong à? Anh không thể sinh sống bằng nghề thợ bạc theo cách này.

-Tôi không làmviệc liên tục. Tôi giúp cô Fairfax điều chỉnh chiếc đàn; nó bị chông chênh vì tôi nghĩ được đặt trên sàn nhà không bằng phẳng. Bà thấy đấy, chúng tôi lấy giấy để chêm một chân. Bà rất tử tế mà nghe thuyết phục để đến đây. Tôi đã e bà phải vội về nhà.

Anh xoay sở để chị ngồi bên anh, tìm chiếc bánh nướng nhân táo ngon nhất cho chị, cố tạo cơ hội cho chị giúp đỡ hoặc cố vấn công việc của anh, cho đến khi Jane Fairfax sẵn sàng ngồi lại với chiếc đàn. Emma nghĩ Jane Fairfax chưa sẵn sàng vì lý do hồi hộp, vẫn còn xúc động vì mới nhận chiếc đàn không lâu, và cần thời gian để thể hiện tài năng trên chiếc đàn mới. Emma thương hại cho Jane dù là vì lý do nào, nhưng quyết không biểu lộ cảm nghĩ của mình.

Cuối cùng Jane bắt đầu chơi đàn. Dù vài đoạn đầu cô chơi còn yếu, dần dà chất lượng của chiếc đàn được phát huy. Chị Weston đã thích thú lúc

trước, bây giờ thích thú thêm lần nữa. Emma góp lời ca ngợi. Chiếc đàn cũng được ngợi khen, với một ít ý kiến thiên vị cho phải phép.

Frank Churchill mỉm cười nói với Emma:

-Dù Đại tá Campbell có nhờ đến ai, người này đã chọn lựa đúng đắn. ở Weymouth, tôi đã nghe nhiều người nói Đại tá Campbell có trình độ thưởng thức cao. Những nốt nhạc cao có âm thanh dịu ngọt cho thấy chiếc đàn là đúng như ông và mọi người kỳ vọng. Cô Fairfax, tôi dám nói rằng ông ấy hoặc cho chỉ thị chi tiết, hoặc tự mình biên thư cho Broađwood. Cô có nghĩ thế không?

Jane không quay lại nhìn. Cô không muốn nghe. Chị Weston đang trò chuyện với cô.

Emmar khe khẽ nói:

-Thế là không công bằng. Tôi chỉ võ đoán thôi. Đừng làm cô ấy phân tâm.

Anh mỉm cười lắc đầu, ra vẻ như thể anh không còn gì để nghi ngờ và không muốn giữ kẽ. Rồi anh lại bắt đầu:

-Cô Fairfax, những người cô quen biết hẳn đang vui thú ở Ireland trong dịp này. Tôi dám nói họ thường nghĩ đến cô, và tự hỏi đấy sẽ là ngày nào, ngày mà chiếc đàn được mang đến đây. Cô có nghĩ giờ này đại tá Campbell biết sự việc tiến triển như thế nào không? Cô có nghĩ đấy là do ông muốn giao hàng ngay, hoặc ông chỉ đưa ra yêu cầu chung chung, đặt hàng mà không đưa ra thời hạn, chỉ tuỳ theo sự thuận lợi?

Anh ngưng lại.

Không thể nào cô không nghe được. Cô đành phải đáp:

-Tôi không nghĩ ra được gì cho đến khi nhận được thư của Đại tá Campbell. Tất cả chỉ là ức đoán.
-ức đoán - đúng, đôi lúc người ta ức đoán đúng, đôi lúc sai. Ước gì tôi có thể ức đoán khi nào tôi siết chặt được con đinh tán này. Cô Woodhouse ạ, khi đang cật lực làm việc mà người ta trò chuyện thì toàn nói càn bậy. Tôi

nghĩ những nghệ sĩ thực sự như cô đều giữ im lặng nhưng bọn quý phái chúng tôi làm việc khi nắm giữ thông tin - cô Fairfax nói về ức đoán. Đây này, việc đã xong. - Anh quay sang bà Bates

- Thưa bà, tôi lấy làm vui đã sửa lại cặp kính của bà, dùng tốt được trong lúc này.

Cả hai mẹ con nồng nhiệt cảm ơn anh. Để trốn tránh khỏi ngôn từ của người con, anh đi đến bên chiếc đàn để van nài cô Fairfax đàn thêm bản nữa. Anh nói:

-Nếu cô vui lòng chơi một trong bản luân vũ mà chúng ta nhảy tối hôm qua, hãy để cho tôi sống lại với bản nhạc một lần nữa. Cô đã không thấy thích thú, cô có sự mệt mỏi cả buổi tối. Tôi tin cô thấy vui vì chúng ta không khiêu vũ với nhau nữa, nhưng tôi hẳn có thể cho tất cả trên đời - tất cả mọi thứ trên đời mà người ta có đây để kéo dài thêm nửa giờ.

Cô đàn tiếp.

-Thật là tuyệt vời khi nghe lại một giai điệu đã từng làm cho người ta hạnh phúc! Nếu tôi không nhầm, đây là bản nhạc mà người ta chơi khi khiêu vũ ở Weymouth.

Cô nhìn anh một thoáng chốc, mặt đỏ bừng, rồi đàn bài khác. Anh cầm lấy một bản nhạc từ chiếc ghế gần chiếc đàn, rồi quay sang Emma nói:

-Tôi chưa từng biết qua bản này. Cô có biết không?

-Cramer.

-Và đây là những giai điệu mới của Ireland. Tất cả đều được gửi theo chiếc đàn. Đại Tá Campbell rất chu đáo đấy chứ? Ông ấy biết cô Fairfax không thể tìm ra sách nhạc ở đây. Tôi đánh giá cao lòng quan tâm này, cho thấy thiện ý từ cả tấm lòng. Không có gì là gấp gáp, không có gì là thiếu sót. Chỉ có tình thương mến thật sự mới làm được như thế.

Emma ước gì anh đừng nói năng bộc trực, nhưng cô lấy làm thích thú, khi liếc nhìn Jane Fairfax cô kịp nhận ra nửa nụ cười mỉm; khi thấy khuôn mặt ửng đỏ cô nhận ra niềm vui thầm kín mà không cảm thấy thắc mắc về

sự thích thú của mình, càng không ân hận mình đã ngộ nhận về Jane. Cô Jane Fairfax dễ mến, ngay thẳng này quả nhiên là đang ấp ủ tâm tư đáng bị khiển trách.

Anh mang tất cả bản nhạc đến cho Emma, và hai người cùng xem qua. Emma lợi dụng cơ hội này để thầm thì:

-Anh nói quá thẳng thắn. Cô ấy phải hiểu ý anh ra sao.

-Tôi mong cô ấy hiểu. Tôi muốn cô ấy hiểu tôi. Tôi không hề xấu hổ vì ý nghĩ của mình.

-Nhưng tôi xấu hổ phần nào, và ước gì mình đã không nắm bắt lấy ý nghĩ đó.

-Tôi vui vì cô đã nắm bắt, mà còn nói cho tôi nghe. Bây giờ tôi đã tìm ra chìa khóa cho tất cả dáng vẻ và hành động của cô ấy. Để cho cô ấy tự xấu hổ. Nếu sai trái, cô ấy tự nhận biết được.

-Tôi nghĩ cô ấy nhận biết.

-Tôi không nhận ra. Cô ấy đang chơi Robin Adair mà cô ấy rất thích.

Một lúc sau, chị Bates khi đi ngang qua cửa sổ nhận ra anh Knightley đang trên lưng ngựa.

-Đúng là anh Knightley! Tôi phải nói chuyện với anh ấy nếu được, chỉ để cảm ơn. Tôi sẽ không mở cửa sổ này kẻo quý vị bị cảm lạnh, nhưng tôi có thể đi vào phòng mẹ tôi. Tôi tinh anh ấy sẽ vào khi biết có ai đang ở đây. Thật là vui có quý vị gặp nhau như thế này. Nhà cửa chật chội của chúng tôi rất hân hạnh đón tiếp!

Chị đã bước vào phòng bên khi vẫn còn đang mở miệng. Rồi chị mở cửa sổ, gọi đến anh Knightley, và mọi người đều nghe mồn một tiếng của chị như thể trong cùng một gian phòng.

-Anh khoẻ chứ? Anh khoẻ chứ?… rất khoẻ, cảm ơn anh. Rất cảm kích anh đã cho đi nhờ xe tối hôm qua. Chúng tôi chỉ mới bắt đầu, mẹ tôi chỉ

mới sẵn sàng. Xin mời anh vào, anh cứ vào. Anh sẽ gặp vài người bạn ở đây.

Chị Bates bắt đầu như thế, dường như anh Knightley muốn mọi người cũng nghe mình, nên anh cất giọng rõ ràng:

-Cháu gái chị như thế nào, hở chị Bates? Tôi muốn hỏi thăm tất cả, nhưng đặc biệt là cháu gái chị. Cô Fairfax có khoẻ không? Tôi mong tối qua cô ấy khôngbị cảm lạnh. Hôm nay cô ấy thế nào? Xin cho tôi biết cô ấy khoẻ không.

Rồi chị Bates phải trả lời ngay trước khi anh muốn nghe chuyện khác. Người nghe cảm thấy nực cười, chị Weston hướng đến Emma một tia nhìn đầy ý nghĩa. Nhưng Emma vẫn lắc đầu tỏ ý nghi ngờ.

Chị Bates tiếp:

-Rất cảm ơn anh! Rất cảm ơn đã cho đi nhờ xe.

Anh ngắt lời chị:

-Tôi sẽ đi Kingston. Chị có nhờ gì không?

-Ôi chao! Kingston à? Anh đi à? Ngày nọ, bà Cole nói muốn mua gì đấy ở Kingston.

-Bà Cole có thể phái gia nhân. Tôi có thể mua gì cho chị không?

-Không, tôi xin cảm ơn anh. Nhưng mời anh vào. Anh thử đoán có ai ở đây? Cô Woodhouse và cô Smith, đã tử tế đến thăm để nghe chiếc đàn mới. Anh cứ gửi ngựa ở Công xá rồi vào đây.

Anh nói vớivẻ cân nhắc:

-Vâng, có lẽ trong năm phút.

-Ở đây cũng có chị Weston và anh Frank Churchill! Rất vui, nhiều bè bạn.

-Không, bây giờ thì không được, xin cảm ơn chị. Tôi không thể lưu lại dù chỉ hai phút. Tôi phải đi Kingston càng nhanh càng tốt.

-Ôi chao! Xin cứ vào. Họ sẽ rất vui được gặp anh.

-Không, không, phòng của chị đã đầy. Ngày sau tôi sẽ đến thăm và nghe tiếng dương cầm.

-À, tôi rất tiếc. Này, anh Knightley, buổi tối hôm qua thật vui, dễ chịu làm sao. Có bao giờ anh thấy khiêu vũ như thế chưa? Vui phải không? Cô Woodhouse và anh Frank Churchill, tôi chưa bao giờ thấy hay ho như thế.

-Vâng, đúng là thật hay. Tôi không thể nói kém hơn, vì tôi đoán cô Woodhouse và anh Frank Churchll nghe rõ từng lời. Và - anh càng cất tiếng to hơn - tôi thấy cũng nên nhắc đến cô Fairfax. Tôi nghĩ cô Fairfax khiêu vũ rất đẹp, còn chị Weston là người nhảy điệu đồng quê hay nhất ở Anh Quốc, không có ngoại lệ. Bây giờ nếu các bạn của chị có lòng cảm kích, họ sẽ nói cái gì đấy để đáp lại chị và tôi, nhưng tôi phải đi nên không thể nghe được.

-Ôi chao! Anh Knightley, anh nán lại một tí, có một chuyện quan trọng - gây sốc! - Jane và tôi đều cảm thấy sốc vì mấy quả táo!

-Có việc gì thế?

-Cứ nghĩ đến việc anh đã gửi cho chúng tôi hết cả mớ táo còn lại! anh bảo anh có nhiều, nhưng bây giờ anh không còn gì cả. Chúng tôi thực sự bị sốc! Bà Hodges có thể tức giận. William Larkins đã nói với chúng tôi ở đây về việc này. Đáng lẽ anh không nên làm như thế, đúng là không nên.À! Anh ấy đã đi. Anh không bao giờ chấp nhận được cảm ơn. Nhưng tôi nghĩ đáng lẽ anh ấy nên lưu lại, và tiếc là đã không nói đến… À - co bước vào trở vào căn phòng - tôi đã không giữ anh ấy lại được. Anh Knightley không thể dừng bước. Anh ấy đang đi Kingston. Anh ấy hỏi tôi cần gì không…

Jane nói:

-Vâng, mọi người đã nghe anh ấy tử tế muốn giúp, mọi người đã nghe tất cả.

-Ôi trời! Vâng, cháu yêu ạ, cô biết cháu có thể nghe bởi vì cháu biết mà, cửa cái đang mở, và cửa sổ đang mở còn anh Knightley nói to tiếng. Chắc chắn là cháu đã nghe tất cả. Anh ấy nói "Chị có nhờ gì không"" nên tôi chỉ

nói… Ôi chao! Cô Woodhouse, cô phải ra về à? Cô chỉ mới đến… .cô thật tử tế. Emma thấy đã đến lúc nên về nhà, chuyến thăm viếng kéo dài quá lâu. Khi cô xem đồng hồ, gần trọn buổi sáng đã trôi qua, thế nên chị Weston và anh Frank Churchill cũng muốn từ giã, chỉ có thể đi cùng hai cô gái tới cổng nhà Hartfield rồi họ trở về Randalls.

Chương 11

Có thể không cần phải khiêu vũ gì cả. Đã từng có nhiều trường hợp giới trẻ trải qua nhiều tháng liên tiếp mà không khiêu vũ với nhau, không có thương tổn gì lên thể chất hoặc tinh thần. Nhưng sau khi qua buổi ban đầu - khi đã cảm nhận niềm hạnh phúc dù là mong manh, quả là nặng nề nếu không yêu cầu gì thêm.

Frank Churchill đã khiêu vũ một lần ở Highbury, và tha thiết muốn khiêu vũ một lần nữa. Khi anh đến để thuyết phục ông Woodhouse cùng với cô con gái đến Randalls, hai người trẻ cùng sắp đặt kế hoạch. Frank là người đầu tiên đưa ra ý tưởng, cũng là người cổ vũ nồng nhiệt nhất, và cô là người phán xét tốt hơn về những khó khăn và lo lắng nhất về việc sắp xếp và hình thức. Nhưng cô vẫn muốn cho thiên hạ một lần nữa thấy anh Frank Churchill và cô Woodhouse khiêu vũ với nhau đẹp như thế nào, mà trong lĩnh vực này cô không phải xấu hổ khi so sánh mình với Jane Fairfax - và chỉ khiêu vũ tuần tuý chứ không cần sự hỗ trợ phù phiếm nào. Cô giúp anh bước tới lui trong gian phòng nơi họ sẽ khiêu vũ và để xem xét làm thế nào cho thuận lợi, rồi đo kích thước hành lang để xem có rộng rãi hơn không, dù ông Weston đã nói cả hai rộng bằng nhau.

Anh đề nghị bắt đầu bằng bản nhạc đã kết thúc ở nhà ông Cole, mời cùng những khách mời lần trướcmùi, và thuê cùng ban nhạc. Lời đề nghị của anh được chấp nhận ngay. Ông Weston hoàn toàn vui mừng với ý tưởng của hai người và chị Weston sẵn lòng cho ban nhạc chơi đến chừng nào mà họ còn muốn tiếp tục khiêu vũ. Kế tiếp họ bàn tính chính xác ai phải ngồi ở trong phòng nào,và chia chỗ cho từng cặp.

Họ lặp đi lặp lại "Anh và cô Smith, với cô Fairfax sẽ là ba, thêm hai cô nhà Cox là năm". Rồi thêm "Và ở đây là hai người nhà Gilbert, anh trai trẻ nhà Cox, bố tôi và tôi, ngồi kế bên anh Knightley. Vâng, như thế là đủ để

vui. Anh và cô Smith, với cô Fairfax sẽ là ba, thêm hai cô nhà Cox là năm, và với năm cặp sẽ có đủ chỗ rộng".

Nhưng một người nói:

-Nhưng liệu có đủ chỗ cho năm cặp không? Tôi nghĩ sẽ không đủ.

Người khác:

-Và suy cho cùng, nếu chỉ có năm cặpthì không nên để cho họ đứng. Năm cặp không là gì cả nếu ta xem xét nghiêm túc. Mời năm cặp thì không ổn. Chỉ đành phải chấp nhận trong tình huống đột xuất.
Một người nào đấy nói cô Gilbert sẽ đến cùng với người anh, và phải được mời. Một người khác tin anh Gilbert hẳn đã khiêu vũ tối hôm trước nếu được mời. Họ quyết định mời thêm anh trai trẻ thứ hai của nhà Cox. Cuối cùng ông Weston đề nghị phải mời một gia đình em họ của ông, thêm một gia đình đã thân quen từ lâu nên không thể phớt lờ. Thế là năm cặp trở thành mười cặp, phải tính toán để thu xếp cho họ ra sao.

Hai gian phòng có hai cánh cửa đối diện nhau. "Có thể nào dùng cả hai phòng, và khiêu vũ qua hành lang?" dường như đấy là kế hoạch hay nhất, nhưng vì không hay lắm nên nhiều người muốn kế hoạch hay hơn. Emma nói như thế là gây lúng túng, chị Weston lấy làm lo âu vềbữa ăn nhẹ lúc khuya, còn ông Woodhouse cực lực chống đối vì lý do sức khoẻ. Ông tỏ ra không vui đến nỗi mọi người phải xóa bỏ ý tưởng này.

Ông nói:

-Không được! như thế là rất khinh suất. Tôi rất lo cho Emma. Emma không được khoẻ. Con nhỏ có thểbị cảm lạnh. Harriet tội nghiệp cũng thế. Tất cả quý vị cũng thế. Chị Weston, chị sẽ kiệt lực, đừng nghe họ nói chuyện hoang đường như thế. Xin đừng nghe họ bàn. Anh trai trẻ ấy - ông hạ giọng - không biết suy xét. Đừng nói cho bố anh ta biết, nhưng anh trai trẻ ấy chả ra gì. Buổi tối nay, anh ta thường mở cánh cửa và cứ khinh suất để cửa mở luôn. Anh ta không nghĩ đến gió lùa. Tôi không có ý chia rẽ giữa chị và anh ta, nhưng thật sự anh trai trẻ ấy chả ra gì.

Chị Weston không vui vì lời luận tội này. Chị biết tầm quan trọng trong lời nói này, và cố tìm mọicách để xoa dịu. Bây giờ họ bàn nhau sẽ đóng kín tất cả cánh cửa, bỏ ý định sử dụng hành lang, trở lại kế hoạch ban đầu là chỉ có một phòng khiêu vũ. Với thiện ý của Frank Churchill, không gian lúc trước bị cho là vừa đủ cho năm cặp, bây giờ được xem là đủ cho mười cặp.

Anh nói:

-Chúng ta đã quá tuyệt vời. Chúng ta đã tạo không gian cần thiết. Mười cặp có thể đứng thoải mái ở đây được.

Emma vẫn tỏ vẻ ngần ngại:

-Thế là quá đông đúc, khiêu vũ mà thiếu chỗ xoay trở thì còn gì tệ hại hơn?

Anh nghiêm nghị trả lời:

-Rất đúng, thật là tệ.

Nhưng anh vẫn tiếp tục đo kích thước gian phòng, rồi nói:

-Tôi nghĩ vừa đủ cho năm cặp.

Cô nói:

-Không, không, anh nói không hợp lý. Đứng kề với nhau như thế này thật là khó chịu. Khiêu vũ trong một đám đông thì chẳng thích thú gì cả - lại là đám đông trong một phòng nhỏ!
Anh đáp:

-Không thể chối cãi gì được. Tôi hoàn toàn đồng ý với cô. Đám đông trong một phòng nhỏ… Cô Woodhouse có nghệ thuật diễn tả bằng từ ngữ ngắn gọn. Tinh tế, thật tinh tế! tuy nhiên, sau khi ta đã bàn đến đây thì không nên thối lui. Bố tôi sẽ thất vọng, và nhìn chung - tôi không biết ra sao - tôi có ý kiến là mười cặp có thể đứng ở đây rất tốt.

Emma nhận ra rằng bản chất nịnh đầm của anh là do kiềm chế phần nào, và rằng anh thà thôi chống đối còn hơn là mất thú vui được khiêu vũ với cô, thế nên cô chấp nhận ý nguyện của anh mà tha thứ cho những việc còn lại.

Nếu cô có ý định kết hôn vbanh, có thể cần ngừng lại mà xem xét và cố thấu hiểu giá trị ý thích của anh và tính khí của anh; nó đối với mọi mục đích trong mối quan hệ giữa hai người, anh tỏ ra khá dễ mến.

Ngày kế, anh trở lại Hartfield với nụ cười dễ mến như thể xác nhận rằng kế hoạch vẫn được xúc tiến. Đúng hơn,anh đến để thông báo một sự cải tiến. Anh nói ngay khibước vào:

-Cô Woodhouse, tôi mong cô không thối chí vì những gian phòng bé nhỏ ở nhà bố tôi. Tôi mang đến một đề nghị - một ý nghĩ của bố tôi - chỉ cần chờ cô chấp thuận là mang ra thi hành. Tôi xin có vinh dự được mời cô nhảy hai bản đầu trong dạ hội khiêu vũ nhỏ sẽ được tổ chức không phải ở Randalls, mà ở Công xá.

-Công xá!

-Vâng, nếu cô và ông Woodhouse không phản đối - và tôi mong hai vị sẽ không phản đối - bố tôi có vinh hạnh được đón tiếp mọi người ở đó. Ông ấy có thể đảm bảo khung cảnh sẽ thuận lợi hơn, và sự tiếp đón cũng sè long trọng như ở Randalls. Đây là ý tưởng riêng ông ấy. Bà Weston không phản đối, miễn cô hài lòng là đủ.tất cả chúng tôi đều nghĩ thế. À, cô hoàn toàn đúng! Mười cặp nhảy, ở bất cứ phòng nào tại Randalls cũng làm mọi người quá khổ sở! Kinh khiếp! tôi thấy cô lúc nào cũng đúng, nhưng vì muốn được đảm bảo điều kiện gì khác nên chưa chịu nhượng bộ. Đổi địa điểm như thế là tốt chứ? Chỉ cần cô thuận lòng. Cô thuận lòng chứ?

-Tôi nghĩ mọi người sẽ chấp nhận phương án này một khi hai vợ chồng Weston chấp nhận. Tôi thấy ý tưởng rất hay, và riêng tôi, tôi thấy hài lòng. Có vẻ như đây là cách cải tiến duy nhất. Papa có thấy việc cải tiến thế này là xuất sắc không?

Cô phải lặp lại và giải thích thêm thì ông bố mới hiểu rõ và vì kế hoạch này còn mới lạ, họ phải trình bày thêm để ông chấp thuận.

Không, ông nghĩ như thế là không có cải tiến gì cả - một phương án tồi tệ, còn tệ hơn phương án trước. phòng tại Công xã luôn ẩm ướt và có hại cho sức khoẻ, không bao giờ được thông thoáng. Nếu phải khiêu vũ thì nên

khiêu vũ tại Randalls. Cả đời ông chưa từng bước vào Công xã. Không được, một phương án tồi tệ. Người ta sẽ bị cảm lạnh.

Frank Churchill nói:

-Thưa bác, cháu thấy một trong những lý do để thay đổi phương án là có rất ít khả năng bị cảm lạnh - còn tốt hơn là ở Randalls! Ông Perry có thể không muốn thay đổi, nhưng những người khác lại không ngại.

Ông Woodhouse nói nhẹ nhàng:

-Anh ạ, anh lầm to nếu cho ông Perry là người như thế. Ông Perry tỏ ra quan ngại sâu sắc khi có người trong chúng ta ngã bệnh. Nhưng tôi không hiểu làm thế nào Công xã lại tốt lành hơn ở nhà của bố anh.

-Thưa bác, vì lý do không gian khoảng khoát hơn. Chúng ta sẽ không cần phải mở cửa sổ - bất kỳ một cái cửa sổ nào cả buổi tối. Chính vì thói quen mở cửa cho gió lạnh lùa vào làm người ta ngã bệnh, như bác đã biết rõ.

-Mở cửa sổ! nhưng anh Churchill ạ, không ai ở Randalls nghĩ đến việc mở cửa sổ. Không ai khinh suất đến thế! Tôi chưa từng nghe nói đến chuyện này. Khiêu vũ với cửa sổ mở! tôi tin chắc cả bố anh và chị Weston (chính là chị Taylor tội nghiệp) sẽ phải ngã bệnh.

-À đúng! Thưa bác. Nhưng một người trẻ thiếu suy nghĩ đôi lúc bước đến phía sau rèm cửa sổ rồi đẩy cánh cửa lên mà không ai phát hiện. Chính cháu biết có người thường làm thế.

-Thật à? Trời ơi! Trước giờ tôi chưa từng biết. Nhưng tôi sống xa lánh trần thế và thường ngạc nhiên khi nghe nhiều chuyện. Tuy nhiên, chuyện này lại là khác, cần phải suy nghĩ kỹ. Ta không nên hấp tấp. Nếu hai vợ chồng Weston đến đây, chúng ta có thể bàn tính nên phải làm gì.

-Nhưng thưa bác, không may là thời gian có hạn…

Emma cắt ngang:

-Có đủ thời gian để bàn tính mọi việc. Không nên gấp gáp. Papa ạ, nếu có thể tổ chức ở Công xã thì sẽ thuận tiện cho mấy con ngựa vì được ở gần chuồng.

-Như thế là rất tốt, con ạ. Không phải do James than phiền, nhưng đúng là nên giữ sức cho ngựa khi có thể được. Nếu bố biết chắc các gian phòng sẽ được thoáng khí, nhưng liệu có thể tin nơi bà Stokes được không? Bố không biết bà ấy, thậm chí còn chưa gặp.

-Cháu có thể trả lời về việc này, thưa bác, bởi vì bà Weston lo việc này. Bà Weston nhận trách nhiệm lo cho tất cả.

-Đấy, Papa! Bây giờ hẳn papa đã thông suốt rồi. Chính là chị Weston thân yêu của chúng ta, lúc nào cũng chu toàn. Papa còn nhớ lời ông Perry nói mấy năm trước, khi con lên sởi? "nếu chị Taylor chăm sóc cô Emma thì ông không cần phải lo lắng". Đã bao lần con nghe papa khen chị ấy!

-Đúng thế. Ông Perry có nói. Bố không bao giờ quên, Emma bé nhỏ tội nghiệp! Con bị bệnh sởi nặng, ý bố nói là đáng lẽ nặng, nếu không nhờ ông Perry quan tâm hết sự. Trong cả một tuần, mỗi ngày ông đến thăm bệnh bốn lần. Ngay từ đầu, ông ấy đã nói bệnh không nặng, khiến cho bố bớt lo, nhưng bệnh sởi là căn bệnh kinh khiếp! Bố mong mỗi khi mấy đứa nhỏ của Isabella tội nghiệp nếu bị bệnh sởi thì mẹ nó nên mời ông Perry đến.

Frank Churchill nói:

-Lúc này bố cháu và bà Weston đã đến Công xã để xem xét khả năng của ngôi nhà. Cháu đến Hartfield vì sốt ruột muốn nghe ý kiến của cô Emma, và mong có thể thuyết phục cô đi đến đấy hầu cho hai người lời khuyên tại chỗ. Hai người sẽ rất vui nếu cô cho phép tôi đưa cô đến đấy. Nếu không có cô thì hai người không thể làm được gì thoả đáng.

Emma rất vui vì lời mời. Hai người trẻ đi ngay đến Công xã trong khi ông bố cô có thời giờ suy nghĩ. Vợ chồng Weston rất vui khi thấy cô và nghe cô tỏ ý chấp thuận. Họ đang bận bịu và vui vẻ theo cách khác nhau, phần cô vợ có vài băn khoăn trong khi ông chồng hoàn toàn thoả nguyện.

Chị Weston nói:

-Emma, giấy dán tường này tệ hơn chị nghĩ. Xem này! nhiều chỗ quá bẩn thỉu,. Còn ván ốp chân tường thì vàng ố.

Ông chồng nói:

-Em yêu, em quá câu nệ đấy. Mấy khuyết điểm này thì có nghĩa lý gì chứ? Em sè không nhìn thấy gì cả dưới ánh đèn nến. Khi tụ họp ở đây thì các ông chẳng thấy gì cả.

Hai người phụ nữ nhìn nhau như có ý nói "Các ông chẳng bao giờ thấy bẩn hay không", còn hai ông có lẽ nghĩ thầm "phụ nữ cứ nghĩ đến chuyện vụn vặt và lo lắng không cần thiết".

Tuy nhiên có một chi tiết mà các ông không thể bỏ qua: phòng ăn bữa khuya. Vào lúc người ta xây phòng khiêu vũ, không hề có việc dùng bữa khuya, vì thế họ chỉ xây thêm một phòng chơi bài nhỏ kế bên. Phải làm gì đây? Phòng chơi bài sẽ vẫn được dùng làm phòng chơi bài, hoặc nếu các ông không thích chơi bài thì liệu nó quá nhỏ cho phòng ăn bữa khuya không? Có một phòng rộng hơn nhưng nằm ở đầu kia của ngôi nhà, và phải đi dọc một hành lang dài mới đến nơi. Thế là có khó khăn. Chị Weston e ngại gió lùa trong hành lang, còn Emma và hai ông không thể chấp nhận việc chen chúc nhau khi dùng bữa khuya.

Chị Weston đề nghị không đãi bữa khuya thông thường mà chỉ dọn bánh mì kẹp thịt cùng vài món khác trong một phòng nhỏ, nhưng bị phản đối vì cho là ý tưởng bôi bác. Một đêm khiêu vũ mà không ngồi xuống để dùng bữa bị xem là sự lừa lọc đối với quyền của đàn ông và phụ nữ, và chị Weston không được nhắc đến việc này nữa.

Rồi chị Weston xét qua hướng khác, nhìn vào gian phòng và nhận xét:

-Tôi nghĩ ở đây không hẹp lắm. Sẽ không có quá nhiều khách.

Cùng lúc ông Weston bước những bước dài dọc hành lang rồi lớn tiếng nói:

-Các bạn nói nhiều đến chiều dài nhưng chẳng là gì cả và không hề có gió lùa từ cầu thang.

Chị Weston nói:

-Tôi ước gì được biết khách mời của ta thích sắp xếp ra sao. Cần phải làm theo ý họ thích, giả như ta biết được họ thích gì.

Frank thốt lên:

-Vâng, đúng, đúng lắm. Bà muốn nghe ý kiến của những người láng giềng. Tôi không thấy làm lạ. Giá mà ta có thể dọ hỏi vài người chủ chốt - ví dụ như nhà Cole. Họ không ở quá xa. Tôi có thể đến hỏi được không? Hoặc là chị Bates? Chị ấy còn ở gần hơn. Và tôi nghĩ chị Bates hiểu được những người khác muốn gì. Tôi nghĩ bà muốn có thêm người cho ý kiến. Tôi nên đi mời chị Bates tham gia với chúng ta nhé?

Chị Weston nói có vẻ khá miễn cưỡng:

-Vâng, xin anh vui lòng nếu anh thấy chị ấy giúp ích được.

Emma nói:

-Chị Bates sẽ không thể cho ý kiến gì được cả. Chị ấy chỉ toàn cảm thấy thích thú và cảm kích, nhưng sẽ không nói gì hết. Thậm chí chị ấycòn không nghe câu hỏi của anh. Tôi thấy không ích gì mà hỏi ý kiến chị Bates.

-Nhưng chị ấy thật là vui, cực kỳ vui vẻ! tôi rất mê nghe chị Bates nói chuyện. Và tôi không cần phải dẫn theo cả gia đình, cô biết mà.

Đến đây, ông Weston tham gia cuộc tranh luận, và khi nghe qua đề xuất, ông tỏ ý ủng hộ:

-Được, làm đi Frank. Đi mời chị Bates, ta nên nhất trí. Tôi tin chị ấy sẽ thích phương án của ta, và tôi không thấy ai giúp gỡ rối hay hơn. Hãy đi mời chị Bates. Chúng ta đang trở nên tử tế hơn một chút. Người phụ nữ ấy là tấm gương về việc làm thế nào sống cho hạnh phúc. Nhưng nên đi mời cả hai.

-Nhưng thưa ông, liệu bà cụ…

-Bà cụ! không phải, cô gái trẻ kia, Frank, bố nghĩ con là thứ ngu xuẩn nếu mời dì mà không mời cháu gái.

-Ôi chao! Con xin lỗi. Con không nghĩ ra ngay. Nếu bố muốn, con sẽ cố mời cả hai.

Rồi anh chạy đi.

Trước khi anh trở về, đưa đến người dì thấp bé, ngăn nắp, đi nhanh nhẹn và cô cháu gái thanh nhã, thì chị Weston - vốn là người phụ nữ nhu mì và người vợ hiền - đã xem xét từ hành lang và thấy không đến nỗi tệ như chị nghĩ ban đầu, thế nên quyết định không còn khó khăn nữa. Mọi việc khác đều êm thấm. Mọi việc khác như cách xếp đặt bàn ghế, ánh sáng và âm thanh, trà và bữa ăn nhẹ, cùng những việc lặt vặt đều được giao cho chị Weston và bà Fockes. Những người được mời chắc chắn sẽ đến dự. Frank đã biên thư cho Enscombe xin về muộn vài ngày, vì anh nghĩ sẽ không bị từ chối. Và họ sẽ có một dạ vũ rất thích thú.

Vui nhất là khi chị Bates đến, chị tỏ ý đồng tình. Với tư cách là cố vấn thì chị không được đánh gia cao, nhưng với tư cách cổ động viên (một cương vị an toàn hơn), thì chị được hoan nghênh thật sự. Thái độ đồng thuận của chị vừa bao quát vừa nhỏ nhặt, nồng nhiệt và không dứt, khiến cho mọi người vui. Họ đi tới đi lui từ phòng này đến phòng kia, người ra đề xuất, người đáp ứng, tất cả đều hứng chí. Họ chỉ chia tay nhau ra về sau khi người hùng được Emma hứa sẽ dành độc quyền khiêu vũ với hai bản đầu tiên.

Ông Weston nghe lỏm được và thầm thì với cô vợ:

-Em yêu ạ, nó đã tỏ tình cảm với cô ấy rồi. Đúng thế. Anh biết nó sẽ làm thế.

Chương 12

Chỉ còn một điều kiện nữa là Emma hài lòng hoàn toàn: buổi dạ vũ phải diễn ra trong khoảng thời gian anh Frank Churchill được cho phép lưu lại Surry, bởi vì, dù ông Weston tỏ ra tự tin, cô e sợ nhà Churchill có thể không cho phép anh lưu lại quá hai tuần. Nhưng việc chuẩn bị mất nhiều thời giờ, phải kéo dài qua tuần thứ ba. Trong vài ngày, cô nghĩ cả nhóm đang trù định, tiến hành và hy vọng trong sự bất định - trong sự rủi ro nếu công lao mọi người biến thành công cốc.

Tuy nhiên Enscombe bằng lòng tuy không bằng mặt. Hiển nhiên là nhà Churchill không vui vì nah muốn lưu lại thêm, nhưng họ vẫn không ngăn cản anh. Sau khi cảm thấy an tâm, một ước muốn thường kéo theo một ước muốn khác: Emma bắt đầu bực mình vì thái độ lãnh đạm của anh Knightley. Hoặc vì anh không muốn khiêu vũ hoặc anh không được hỏi ý kiến về kế hoạch, anh cho biết mình không quan tâm, không muốn tò mò và không thấy vui.

Emma chỉ nghe anh nói:

-Được rồi. Nếu nhà Weston nghĩ bao nhiêu công lao cũng đáng để đánh đổi lấy vài giờ tiêu khiển ồn ào thì an không có gì phải chống đối, nhưng họ không nên nghĩ họ sẽ tạo thú vui cho anh. À vâng, anh phải đến, anh không thể từ chối, anh sẽ cố tránh buồn ngủ nếu có thể được, nhưng anh phải thú nhận là thật sự mình muốn ở nhà, xem qua sổ sách hàng tuần của William Larkins. Vui gì mà xem khiêu vũ! Anh thì không, anh không bao giờ ngắm nhìn, anh không biết có ai nhìn không. Anh nghĩ nghệ thuật khiêu vũ chính nó là phần thưởng, giống như đức tính. Người bàng quan đứng ngoài thường là đang nghĩ đến chuyện khác.

Emma nghĩ câu này nhắm đến mình, và cô rất bực.

Tuy nhiên, khi anh tỏ ra thờ ơ hoặc khinh miệt tức là anh không có ý lấy lòng Jane Fairfax, anh không bị cảm nghĩ của cô dẫn dắt khi bài xích buổi dạ vũ vì chính cô này tỏ ra thích thú với ý tưởng này. Jane trở nên sôi nổi - cởi mở thì đúng hơn - cất tiếng:

-Cô Woodhouse ạ, tôi mong buổi dạ vũ không có gì trở ngại, nếu không thật là đáng tiếc! Tôi mong chờ đến ngày này với niềm vui vô bờ.

Thế nên, Hy Lạp phải vì chiều theo Jane Fairfax mà anh muốn ở bên cạnh William Larkins. Không! Emma càng lúc càng tin rằng chị Weston đã đoán sai về chuyện này. Anh đã bày tỏ nhiều tình cảm thân hữu vàtrắc ẩn - nhưng không phải là tình yêu.

Hỡi ôi! Chẳng bao lâu cô không còn rảnh rỗi mà tranh luận với anh Knightley. Hai ngày an tâm vu ivẻ được tiếp nối ngay sau đó là sự sụp đổ tất cả. Một lá thư của ông bác Churchill thúc giục đứa cháu phải trở về ngay. Bà Churchill ngã bệnh quá nặng nên cần có anh hiện diện kế bên. Ông bác cho biết bà đã yếu, hai ngày trước nhiều lúc biên thư cho đứa cháu, nhưng vì vẫn muốn giấu giếm như lệ thường và có thói quen không nghĩ đến mình, bà đã không nói ra. Nhưng bây giờ, khi bệnh tình nặng thêm, bà khẩn khoản anh trở về Enscombe ngay lập tức.

Chị Weston vội viết tin báo cho Emma biết về nội dung lá thư. Việc anh phải trở về là không tránh được. Trong vòng vài tiếng đồng hồ, anh phải đi dù không hề cảm thấy lo lắng cho bà bác. Anh biết rõ về bệnh tật của bà: không bao giờ có bệnh gì cả, đấy chỉ là cái cớ vì lợi ích của bà.

Chị Weston thêm là anh chỉ dành thời giờ vội vàng đi Highbury sau bữa ăn sáng để giã từ vài người quen biết, rồi anh có thể đến Hartfield ngay sau đó.

Tin báo của chị Weston chấm dứt bữa ăn sáng của Emma. Sau khi đọc qua một lần, Emma chỉ than thở. Mất đi buổi dạ vũ - mất đi anh trai trẻ - và tất cả những gì anh đang cảm nhận! thật là tệ hại! đáng lẽ phải là một buổi tối thật thích thú! Mọi người sẽ thật vui! Cô và anh bạn nhảy của cô sẽ là cặp vui nhất! cô chỉ còn biết tự an ủi khi nghĩ thầm "Mình đã nói sự thể sẽ như thế này".

Cảm nghĩ của bố cô thì khá khác biệt. Ông chủ yếu nghĩ về cơn bệnh của bà Churchill và muốn biết bà được chữa trị như thế nào, còn về buổi dạ vũ, ông thấy sốc khi Emma thất vọng, nhưng tất cả sẽ được an toàn hơn khi ở nhà.

Emma đã sẵn sàng trước khi anh đến. Vẻ mặt buồn rầu của anh chuộc lại phần nào việc anh phải hấp tấp ra đi. Anh hầu như không thể nói nên lời. Vẻ thất vọng hiện rõ trên khuôn mặt anh. Anh ngồi im lặng một lúc rồi chìm đắm trong suy nghĩ, rồi mới nói:

-Trong số những việc kinh khiếp, từ giã là việc tệ hại nhất.

Emma nói:

-Nhưng anh sẽ quay lại. Đây không phải là chuyến đi Randalls duy nhất.

-À! - anh lắc đầu - tôi không chắc khi nào sẽ quay lại! tôi sẽ cố! đấy sẽ là mục tiêu của tất cả tâm tư và mối quan tâm của tôi! và nếu mùa xuân này hai bác của tôi đi thành phố.. Nhưng tôi e… mùa xuân rồi họ không đi… tôi e họ không còn thói quen ấy nữa.

-Buổi dạ vũ của chúng ta sẽ phải bị huỷ bỏ.

-À! Buổi dạ vũ ấy! tại sao ta phải chờ đợi? Tại sao không nắm bắt ngay cơ hội? Đãbao nhiêu lần hạnh phúc bị huỷ hoại vì lo chuẩn bị, việc chuẩn bị ngu xuẩn! cô đã nói với chúng tôi sự thể sẽ như vậy. Ôi chao! Cô Woodhouse ạ, tại sao cô luôn đúng như thế?

-Thật ra tôi thấy tiếc khi mình đã đúng trong trường hợp này. Tôi thà được vu ivẻ còn hơn là khôn ngoan.

-Nếu tôi có thể trở lại, chúng ta vẫn có thể tổ chức dạ vũ. Bố tôi hứa chắc như thế. Xin đừng quên lời hứa của cô.

Emma tỏ ra độ lượng.

Anh tiếp:

-Quả thật là hai tuần đáng nhớ! mỗi ngày đều đáng quý và thích thú hơn ngày trước! Mỗi ngày đều khiến tôi thấy yêu mến nơi này hơn bất kỳ nơi nào khác. Quả là hạnh phúc cho những người ở lại Highbury!

Emma cười to:

-Vì anh đã ngợi khen đủ rồi, bây giờ tôi xin hỏi, lúc mới đến anh có thấy hồ nghi chút nào không? Có đúng là chúng tôi vượt quá mong đợi của anh không? Tôi tin là đúng. Tôi tin ban đầu anh không nghĩ sẽ mến chúng tôi. Nếu anh có thiện cảm với Hartfield từ trước thì anh sẽ không phải mất thời gian lâu mới đến.

Anh cười và dù anh có ý phủ nhận, Emma cho rằng sự thật là như cô nghĩ.

-Anh phải đi sáng nay thật sao?

-Vâng. Bố tôi sẽ đến đây, chúng tôi sẽ cùng về nhà rồi tôi đi ngay. Tôi e ông ấy sẽ đến đây bất cứ lúc nào.

-Anh không thể dành ra năm phút cho cô Fairfax và chị Bates được sao? Quả là không may! đầu óc mạnh mẽ hay biện luận của chị Bates có thể củng cố tinh thần anh.

-Vâng. Tôi đã đến đấy. Khi đi ngang qua nhà họ, tôi nghĩ tốt hơn nên ghé vào. Dấy là việc làm đúng. Tôi định ghé vào ba phút rồi phải ngồi lâu hơn vì chị Bates đi vắng, nên tôi nghĩ không thể nào không chờ cho đến khi chị ấy trở về. Chị ấy là một phụ nữ mà người ta có thể cười cợt, mà người hẳn cười cợt, nhưng không nên khinh rẻ. Tôi nghĩ ta nên vào thăm, và rồi… .

Anh ngập ngừntg, đứng dậy, bước đến khung cửa sổ. Anh nói:

-Tóm lại là, có lẽ… cô Woodhouse… tôi nghĩ cô hẳn đã hồ nghi…

Anh nhìn cô như thể muốn đọc ý nghĩ của cô. Cô không biết nói gì. Xem dường đây là bước mào đầu có điều gì đấy thật nghiêm túc mà cô không mong muốn. Vì thế, cố gắng, cất tiếng để mong lảnh tránh, cô nhẹ nhàng nói:

-Anh nghĩ đúng, lẽ tự nhiên là anh nên vào thăm, rồi…

Anh im lặng. Cô tin anh đang nhìn cô, có lẽ đang suy ngẫm về điều cô vừa nói và cố thấu hiểu. Cô nghe anh thở dài. Lẽ tự nhiên là anh có lý do để thở dài. Anh không thể tin rằng cô đang khích lệ anh. Một khoảnh khắc lúng túng trôi qua, anh lại ngồi xuống, rồi trongthái độ cả quyết hơn, anh sống:

-Có cái gì đó khiến tôi cảm nhận rằng tôi có thể dành cả quãng đời còn lại của mình cho Hartfield. Tâm tư của tôi đối với Hartfield thật là nồng nàn…

Anh ngưng, lại đứng lên, và lộ vẻ bối rối. Anh đã yêu cô hơn là cô nghĩ, và nếu bố cô không xuất hiện, ai có thể biết được chuyện này sẽ kết thúc ra sao? Ông Weston đi theo, và anh bắt buộc phải trấn tĩnh lại.

Chỉ cần vài phút là qua thử thách. ông Weston rất nhanh nhẹn khi phải xử lý sự việc và không muốn trì hoãn chuyện không vừa ý khi không thể tránh được, nên ông không thể dự đoán có việc gì đáng ngờ đang xảy ra, chỉ nói:

-Đã đến lúc phải đi.

Chàng trai trẻ phải nghe theo, và giã từ. Anh nói:

-Tôi sẽ được an ủi khi nhận được tin tức của mọi người. Tôi sẽ quan tâm đến mọi việc xảy ra ở đây. Tôi đã nhờ bà Weston giữ liên lạc với tôi. Bà đã tử tế mà hứa với tôi. Ôi chao! Ân sủng của một thông tín viên phụ nữ, khi người ta chỉ thật sự quan tâm đến người vắng mặt! bà ấy sẽ kể cho tôi nghe mọi chuyện. Qua thư từ của bà ấy tôi sẽ cảm thấy gần gũi trở lại với Highbury.

Một cái bắt tay rất thân tình, một câu "Xin giã từ "chấm dứt lời tâm sự, rồi cánh cửa đóng lại sau khi anh đi ra. Ngắn ngủi thay tin báo, ngắn ngủi thay cuộc gặp gỡ, anh đã ra đi, Emma cảm thấy buồn vì chia tay. Cô dự đoán việc anh ra đi là sự mất mát to lớn cho xã hội bé nhỏ ở đây, nên cô e mình sẽ nuối tiếc quá mức và vương vấn quá mức. Đấy là một sự thay đổi buồn. Từ lúc anh đến, hai người đã gặp nhau hầu như hàng ngày. Sự hiện

diện của anh ở Randalls đã mang đến tinh thần phấn khởi trng hai tuần vừa qua. Nỗi mong chờ gặp anh mỗi buổi sáng được đền đáp bằng lòng săn đón của anh, nét sống động của anh, tư cách của anh! mười lăm ngày trôi qua là những ngày hạnh phúc, thật là buồn khi phải trở lại cuộc sống bình thường ở Hartfield. Để hoàn tất mọi điều tốt lành khác, anh gần như nói ra rằng anh yêu cô. Tình yêu của anh mãnh liệt hoặc bền lâu như thế nào là chuyện khác, nhưng hiện tại cô không thể ngờ vực tình ý nồng nàn và mối quan tâm có ý thức của anh đối với cô và nghĩ hẳn cô đã một thoáng yêu anh, dù trước giờ cô đã có chủ định ngược lại.

Cô nghĩ thầm "mình hẳn đã yêu. Cảm giác bồn chồn buồn chán, ngu xuẩn như thế này, không con muốn nghĩ làm việc gì và cảm thấy mọi thứ trong ngôi nhà đều tẻ nhạt và vô vị. Mình hẳn đã yêu. It nhất trong vài tuần. Thôi được! chuyện không hay cho người này là chuyện tốt cho người kia. Sẽ có nhiều người tiếc nuối cho buổi dạ vũ nếu không cho Frank Churchill, nhưng anh Knightley sẽ vui. Anh ấy có thể gần ông William Larkins thân thuộc của anh ấy cả buổi tối nếu muốn «.

Tuy nhiên anh Knightley không ra vẻ vui trong chiến thắng. Anh không thể nói rằng theo ý kiến của mình anh lấy làm tiếc, vì nếu nói thì vẻ tươi vui của anh lại tỏ ra mâu thuẫn. Nhưng anh nói rằng anh lấy làm tiếc vì thấy nhiều người thất vọng, và với vẻ ân cần, anh thêm:

-Em Emma ạ, em đã có quá ít cơ hội khiêu vũ mà bây giờ lại không may, em quả là không may!

Vài ngày sau, Emma đi gặp Jane Fairfax để xem cô có tiếc nuối thật sự hay không, và thấy thái độ điềm tĩnh của Jane thật là đáng ghét. Tuy nhiên, Jane đang bị bệnh, khiến cho dì cô bảo rằng dù cho có buổi dạ vũ, cô cháu hẳn không thể tham dự. Kể cũng nên lượng thứ mà cho rằng thái độ hờ hững không hợp thời là do tình trạng suy nhược trong cơn bạo bệnh.

Chương 13

Emma tiếp tục tin rằng mình đã yêu, ý nghĩ của cô chỉ thay đổi ở chỗ tình yêu này sâu đậm đến mức nào. Ban đầu cô nghĩ đấy là nồng nàn, rồi sau đấy cho rằng chỉ là thoáng qua. Cô rất vui khi nghe Frank Churchill nói chuyện, và vì anh, càng cảm thấy vui hơn bao giờ khi gặp hai vợ chồng Weston. Cô thường nghĩ về anh và nôn nóng dctin của anh qua một lá thư để được biết anh ra sao, tinh thần anh như thế nào, bà bác bệnh tình ra sao và liệu anh có cơ hội trở lại Randalls vào mùa xuân hay không. Nhưng mặt khác, cô không thể tự nhận mình đang buồn hoặc, sau ngày đầu tiên, đang chán làm việc. Cô vẫn có vẻ bận bịu và vui tươi. Dù anh là người dễ mến, cô vẫn có thể nhận ra khuyết điểm của anh. Hơn nữa,dù có nghĩ nhiều đến anh, và khi cô ngồi vừa làm việc vừa suy nghĩ ra hàng nghìn cách thức để tiếp tục và chấm dứt mối tình, mường tượng những mẩu đối thoại vui,và vẽ vời những bức thư đầy tình cảm - sau mỗi một việc kết luận của cô là vẫn muốn từ khước anh. Tình yêu giữa hai người sẽ hạ xuống mức tình bạn. Mọi ý tình triều mến và thu hút là để đánh dấu sự chia tay giữa hai người, nhưng họ vẫn phải chia tay. Khi nghĩ về điều này, cô chợt nhận ra mình đã không thể yêu sâu đậm, bởivì dù cho đã có chủ định không bao giờ sống xa ông bố, không bao giờ kết hôn, một tình yêu mãnh liệt chắc chắn đã dày vò tinh thần cô mạnh hơn.

Cô nghĩ thầm ‘Mình thấy không thể dùng từ hy sinh. Trong những lời đối đáp khôn ngoan của mình đã không có ngụ ý gì cho thấy phải hy sinh. Anh ấy không thật sự cần thiết để tạo hạnh phúc cho mình. Thế thì càng tốt. Mình sẽ không tự thuyết phục phải cảm nhận hơn mức mình cảm nhận được. Mình chỉ một thoáng yêu đương thôi. Mình sẽ lấy làm tiếc nếu yêu sâu đậm thêm”

Nói chung, cô thấy hài lòng với ý tình của anh.

Cô nghĩ thầm "anh ấy chắc chắn đã yêu tha thiết, mọi chuyện đều thể hiện rất tha thiết. Khi anh ấy đến một lần nữa, nếu anh ấy vẫn còn yêu, mình phải dè chừng và không khích lệ anh. Nếu không làm thế thì không có gì biện minh được, vì mình đã quyết chí. Không phải do mình tưởng tượng ra anh ấy nghĩ trước giờ mình có ý khích lệ. Không, nếu anh ấy tin mình có ý đáp ứng, anh đã không tỏ vẻ buồn rầu đến thế. Nếu anh ấy nghì anh được khích lệ, dáng vẻ và ngôn từ của anh khi giã từ hẳn phải khác đi. Tuy thế, mình phải đề phòng. Dấy là nếu anh vẫn trung kiên trong tình yêu, nhưng mình không nghĩ thế, mình không mong anh nhất quán hoặc bền chí. Tâm tình của anh là nồng nàn, nhưng mình nghĩ có thể thay đổi. Xét qua mọi điều, mình thấy mừng là đã không mang hạnh phúc của mình ra đánh đố. Sau một thời gian, mình sẽ lấy lạithăng bằng, và rồi những ngày tươi đẹp sẽ qua đi, vì người ta nói ai cũng yêu một lần trong đời, và rồi mình sẽ được buông tha dễ dàng".

Khi được thư anh viết cho chị Weston, cô đọc với niềm vui và ngưỡng mộ. Thoạt tiên, cô lắc đầu vì nghĩ mình đã đánh giá thấp cảm xúc của mình. Anh viết dài với ngônfr chuẩn mực, thuật lại chuyến đi và tâm tư của anh, biểu lộ mọiniềm thương mến, cảm kích và tôn trọng theo cung cách tự nhiên. Không có sáo ngữ để cáo lỗi hoặc bày tỏ âu lo, đấy là ngôn từ của cảm xúc thật sự đối với chị Weston. Anh cũng nói đến sự chuyển biến từ Highbury đến Enscombe, đề cập sơ qua sự tương phảnbet hai nơi về đời sống giao tiếp hoặc cho biết anh cảm nhận sâu sắc như thế nào, và đáng lẽ anh phải nói thêm như thế nào nhưng phải kiềm chế cho đúng mực.

Anh không quên nhắc đến tên cô, cô Woodhouse được viết ra vài lần, mỗi lần đều liên quan đến điều gì đấy làm cho cô hài lòng, hoặc khen cô có óc thưởng ngoạn hoặc nhớ đến lời nói của cô. Đến lần cuối, tuy anh viết theo cách giản đơn nhưng cô vẫn nhận ra ảnh hưởng của mình và lời tán dương trong thư. Thêm những dòng chữ viết nén vào một góc thấp "Như bà biết, ngày thứ Ba, tôi không có thời giờ rảnh để đến gặp cô bạn bé nhỏ xinh xinh của cô Woodhouse. Xin bà cho tôi gửi lời cáo lỗi và giã biệt cô ấy". Emma tin rằng tất cả lời này là dành riêng cho mình. Anh chỉ nhớ đến Harriet như là người bạn của cô. Tin tức về Enscombe không tê hơn hoặc

xấu hơn dự đoán: bà Churchill đang bình phục, và anh chưa dám xác định khi nào sẽ trở lại Randalls lần nữa.

Khi trả lại lá thư cho chị Weston, Emma nhận thấy tuy nội dung lá thư làm cho cô hài lòng, ý tình của anh không tỏ ra nồng nàn bền chặt, nên cô nghĩ mình có thể sống mà không có tác giả lá thư và anh có thể sống mà không có cô, ý cô vẫn không đổi: vẫn muốn từ chối anh và bây giờ còn trù định mang đến cho anh niềm an ủi một hạnh phúc. Anh đã nhắc đến Harriet và câu "cô bạn bé nhỏ xinh xinh" khiến cho cô nảy ra ý tưởng là Harriet thay thế cô trong tình cảm của anh. Liệu có thất bại không? Không.đúng là Harriet thua kém anh về mặt kiến thức, nhưng anh đã có ấn tượng với gương mặt khả ái và tính nết đơn giản của cô bé, và cô bé được thuận lợi về mặt gia thế và quan hệ.

Emma nghĩ thầm "Mình không nên vương vào chuyện này. Mình không nên nghĩ tới nó. Ức đoán rằng thế là nguy hiểm. Nhưng chuyện lạ lùng vẫn xảy ra. Khi chúng ta còn nghĩ về nhau nữa, đấy sẽ là cách chúng ta xác nhận tình bạn vô tư thật sự mà chúng ta có thể vui lòng đón nhận".

Cảm thấy thoả nguyện cho Harriet là đúng tuy rằng tốt hơn là để cho vọng tưởng tự phát huy, bởi vì có sự việc tệ hại. Vì lẽ người ta đã chuyển sự chú ý từ việc hứa hôn của anh Elton sang chuyến thăm viếng của Frank Churchill, bây giờ khi Frank Churchill đã ra đi, chuyện anh Elton trở lại trên đầu môi trót lưỡi của mọi người o Highburry, anh đã định ngày cử hành hôn lễ. Chẳng bao lâu, anh sẽ trở về với họ, lần này có thêm cô dâu. Sau khi bàn tán về lá thư thứ nhất từ Enscombe, người ta quay sang "Anh Elton và cô dâu" và quên bẵng Frank Churchill. Emma cảm thấy chán ngán khi nghe chuyện. Cô đã có ba tuần lễ được nhẹ nhàng và lánh xa anh Elton, còn tâm tư của Harriet đang dần ổn định. Khi họ lo tổ chức buổi dạ vũ của ông Weston, không ai chú tâm đến chuyện gì khác, nó bây giờ rõ ràng là Harriet không giữ được tĩnh tâm với những gì sắp xảy ra - cỗ xe cưới, hồi chuông giáo đường và mọi việc khác. Harriet tội nghiệp đang bị xáo động tinh thần, cần được Emma dẫn giải, xoa dịu và chăm chút. Emma nghĩ rằng mình không thể làm được nhiều cho cô bé, rằng Harriet cần khéo léo và nhẫn nhục, nhưng khó cứ thuyết phục mãi mà không tạo ra kết quả nào, khó được đồng tình khi ý kiến hai người không giống nhau.

Harriet lắng nghe một cách thụ động, rồi nghĩ "Đúng là thế, đúng như cô Woodhouse đã diễn tả, không đáng để bận tâm, mình không nên nghĩ ngợi nữa". Nhưng cô không thể nghĩ đến việc khác, rồi chỉ nửa giờ sau cô lại xao động vì nhà Elton như trước.

Cuối cùng Emma tìm luận cứ khác.

-Harriet ạ, khi em càng bận tâm và khổ sở vì việc anh Elton kết hôn thì chị càng tự trách mình thêm. Chị biết đấy là do lỗi của chị. Em nên biết chị vẫn chưa quên điều ấy. Khi tự dối mình, chị đã làm việc tệ hại là dối em, và chị vẫn mãi chịu dằn vặt. Đừng nghĩ chị đang quên.

Harriet xúc động đến nỗi chỉ thốt lên ít tiếng cảm thán.

Emma tiếp tục:

-Chị khuyên em tự vực mình lên không phải là vì chị; nghĩ ít hơn và nói ít hơn về anh Elton không phải vì chị mà vì em. Chị mong mỏi như thế vì có những việc quan trọng hơn sự thoải mái của chị: tập tự chủ, nghĩ về bổn phận của em, giữ mình cho đúng mức, tránh để người khác nghi ngờ về mình, giữ gìn sức khoẻ, và lấy lại an bình trong tâm hồn, đấy là những động lực mà chị muốn em theo đuổi. Đấy là quan trọng, và chị lấy làm tiếc vì em không thấy là quan trọng. Việc tránh cho chị dằn vặt chỉ là thứ yếu. Chị muốn em tránh cho em khỏi khổ sở. Chị hy vọng em không quên mình phải làm gì.

Lời kêu gọi đến niềm thương yêu của cô bé có hiệu quả hơn bất kỳ việc gì khác, ý nghĩ mình thiê'như cảm kích và suy xét đối với cô Woodhouse - người mà Harrriet rất yêu mến - khiến cho cô bé cảm thấy khổ sở trong một thời gian, và khi bình tĩnh lại cô nhận ra đúng sai.

-Chị, người bạn thân nhất trong đời em, mà em lại thờ ơ! Không có ai được như chị! em quan tâm đến chị hơn bất cứ ai khác! Ôi chao! Chị Woodhouse, em đã phụ lòng chị!

Những ngôn từ như thế, cộng thêm mọi dáng vẻ và cử chỉ, làm cho Emma thương mến Harriet hơn bao giờ hết, càng trân trọng tình cảm của

Harriet hơn bao giờ.

Sau đấy, cô tự nhủ "Không có gì cuốn hút bằng con tim thuỳ mị. Con tim nồng nàn và hiền hoà, cùng với tính cách có tình cảm và cởi mở, còn tốt hơn là cái đầu thông suốt. Chính vì có con tim hiền hoà mà ông bố thân yêu của mình được nhiều người thương mến, mà ông dồn tình thương cho Isabella. Mình không được như Isabella, nhưng mình biết đánh giá cao và tôn trọng ông. Harriet còn khá hơn mình về sự cuốn hút. Harriet thân yêu! Chị không muốn đánh đổi em cho người bạn gái có tinh thần tỉnh táo nhất, tầm nhìn xa nhất và óc phán đoán nhất. Ôi chao! Cái cô Jane Fairfax lãnh đạm! Harriet đáng giá gấp trăm lần. Cô bé sẽ là một người vợ đáng quý, vợ của một người nhạy cảm. Mình không muốn nêu ra tên ai, nhưng người chọn Harriet thay cho Emma sẽ được hạnh phúc".

Chương 14

Cô Elton xuất hiện lần đầu tiên ở nhà thờ. Tuy tinh thần mộ đạobị xáo trộn, tính hiếu kỳ của thiên hạ vẫn không được thoả mãn khi chỉ quan sát cô dâu ngồi ở hàng ghế hành lễ. phải chờ sau khi thăm viếng qua lại theo xã giao mới xác định được có phải đúng là cô thật xinh, hoặc khá xinh, hoặc chả xinh gì cả.

Không đến nỗi hiếu kỳ mà chỉ do tính kiêu hãnh hoặc mực thước, Emma không muốn là người cuối cùng đến gặp cô Elton. Emma có chủ ý cho Harriet đi cùng, nói rằng để chuyện buồn đi qua càng nhanh càng tốt.

Emma không thể bước vào ngôi nhà ấy lần nữa, ngồi trong gian phòng ấy lần nữa nơi ba tháng trước đây cô đã dùng mưu mẹo giả vờ cột lại sợi dây giày, mà không hồi tưởng. Hàng nghìn ý nghĩ phiền toái sẽ trở lại: những lời khen tặng, trò đố chữ, những sai lầm tệ hại. Không nên cho rằng Harriet không nhớ đến, nhưng cô bé trấn tĩnh khá giỏi, chỉ nhợt nhạt một chút và im lìm. Chuyến viếng thăm diễn ra ngắn ngủi vì tâm trạng bối rối và bận rộn, đến nỗi Emma không thể có ý kiến kết luận về cô Elton và không có cơ hội cho ý kiến ngoài cách nói tầm phơ như "ăn mặc thanh lịch, rất dễ nhìn".

Emma không thật sự thích cô Elton, Emma không vội tìm khuyết điểm, nhưng nghĩ không có vẻ thanh lịch - cởi mở thì có nhưng không thanh lịch. Cô nhận thấy với tư cách một phụ nữ trẻ, một người xa lạ, một cô dâu, thì cô Elton quá cởi mở. Ngoại hình cô trong khá đẹp, gương mặt không phải là không xinh, nhưng dáng vẻ giọng nói, cử chỉ thì không thanh lịch.

Còn về anh Elton, thái độ của anh không có vẻ, nhưng không, cô không muốn kết luận quá vội vã về thái độ của anh. Một chú rể lúc nào cũngbối rốikhi tiếp khách đến thăm xã giao, nên cần độ lượng với anh. Cô dâu được lợi hơn, có thể nhờ lụa là và tính cả thẹn, trong khi chú rể chỉ trông cậy vào ý thức. Khi xét đến việc anh Elton đang ngồi trong cùng một gian phòng

với người mà anh vừa cưới, thêm người mà anh đã muốn cưới, thêm người đã được trông chờ anh sẽ cưới, Emma nghĩ lẽ tự nhiên là anh trông không được linh lợi và thoải mái.

Sau khi họ ra về, chờ mãi không nghe chị bạn mình nói gì, Harriet đành nói:

-À chị Woodhouse, - cô thở dài - Chị nghĩgì về cô ấy? Cô ấy trông có hấp dẫn không?

Câu trả lời của Emma có chút ít lưỡng lự:

-À, rất… rất dễ mến…

-Em nghĩ cô ấy đẹp, khá đẹp.

-Ăn mặc rất đẹp, chiếc áo đó trông khá thanh lịch.

-Em nghĩ không lạ gì mà anh ấy yêu cô.

-Ôi chao! Không, không có gì lạ cả. Cô ấy có gia sản khá, thế là hợp với anh.

-Em dám nói… - Harriet lại thở dài - Em dám nói cô ấy rất yêu anh.

-Có lẽ, nhưng không phải anh nào cũng cưới được người yêu mình nhất. Có lẽ cô Hawkins mong mỏi một tổ ấm, và nghĩ cô có điều kiện để đạt được.

Harriet sôi nổi nói:

-Vâng, đúng thế, không ai khác có điều kiện tốt hơn. Em thành thực mừng cho hai người. Và bây giờ, chị ạ, em không ngại gì mà gặp lại họ. Khi đã kết hôn, anh ấy trở thành con người khác. Chị ạ,chị không cần phải lo lắng, em có thể ngồi nhìn anh ấy mà không khổ sở gì cả. Thấy anh không bỏ phí cuộc đời mà an tâm! Cô ấy có vẻ là một phụ nữ quyến rũ, xứng đôi với anh ấy. Một người hạnh phúc!

Khi hai vợ chồng Elton đến thăm trả lễ, Emma đã có chủ định. Cô có thể quan sát họ mà có xét đoán đúng hơn. Vì lẽ Harriet không có mặt ở

Hartfield còn ông bố bận tiếp anh Elton, cô có khoảng mười lăm phút trò chuyện với vợ anh. Mười lăm phút đủ cho thấy rằng vợ anh là một phụ nữ phù phiếm, rất tự mãn và nghĩ mình là quan trọng, muốn tự đề cao nhưng qua thái độ cho thấy không được giáo dục tốt, rằng tất cả ý tưởng của cô là do từ một giai cấp và từ một cách sống, rằng nếu cô không phải ngu xuẩn thì là kém hiểu biết, và rằng chắc chắn những mối giao tiếp của cô sẽ không có lợi cho anh Elton. Harrriet hẳn xứng đôi với anh hơn, nếu không được khôn ngoan, cô bé vẫn có thể làm cầu nối cho những quan hệ tốt cho anh. Đàng này, cô Hawkins chỉ là người nổi nhất trong gia tộc cô này. Ông anh rể sống gần Bristol là niềm tự hào của họ, còn vị thế và các cỗ xe là niềm tự hào của ông ta.

Chủ đề trao đổi đầu tiên là Maple Grove, như cô Hawkins nói là "nơi cư trú của anh Suckling tôi", ý so sánh giữa Hartfield và Maple Grove. Nông trang Hartfield nhỏ nhưng ngăn nắp và xinh đẹp, ngôi nhà trông hiện đại và khang trang. Cô Elton tỏ vẻ có ấn tượng với gian phòng rộng, cửa ra vào, và tất cả những gì cô có thể trông thấy hoặc tưởng tượng. Rất giống như Maple Grove! Cô thấy ấn tượng vì hai nơi trông giống nhau! Gian phòng này có hình dạng và kích thước như phòng buổi sáng ở Maple Grove, là phòng mà người chị thích nhất. Rồi cô kêu đến anh Elton để được phụ hoạ, và nói mình tưởng như đang ngồi ở Maple Grove.

Cô Hawkins nói:

-Còn cầu thang, cô biết không, khi tôi bước vào đây, tôi nhận thấy giống như cầu thang đàng ấy, cũng cùng vị trí trong ngôi nhà. Tôi rất lấy làm lạ! Cô Woodhouse ạ, tôi rất thích cầu thang như thế này, làm cho tôi nhớ đến Maple Grove mà tôi rất yêu mến. Tôi đã trải qua nhiều tháng hạnh phúc ở đấy!

Cô thở dài một cách đầy tình cảm rồi nói tiếp:

-Đúng đấy là một nơi chốn quyến rũ. Ai đã thấy qua đều có ấn tượng về vẻ đẹp ở đó, nhưng đối với tôi, đấy là quê nhà ấm cúng. Cô Woodhouse ạ, mỗi khi cô chuyên dịch nơi chốn như tôi, cô sẽ hiểu mình vui thích đến thế

nào khi gặp cái gì đó giống như cái mình đãbỏ lại đàng sau. Tôi luôn nói rằng đấy là một trong những bất lợi của hôn nhân.

Emma cố đáp lời nhẹ nhàng, nhưng như thế cũng đủ cho cô Elton vốn thích mình nói cho mình nghe.

-Thật giống Maple Grove! Mà đấy không chỉ là ngôi nhà. Theo tôi nhận xét thì khung cảnh cũng giống. Những cây nguyệt quế ở Maple Grove cũng sum suê như ở đây, và tán lá cũng khá giống - phủ rộng mặt sân cỏ. Tôi nhìn thoáng qua một cây to đẹp, với băng ghế chung quanh đúng như trong đầu tôi nghĩ đến! Anh chi.của tôi sẽ mê thích chốn này. Những người có vườn cây cảnh rộng luôn được vui với những gì có cùng kiểu.

Emma nghĩ tâm tư này là không chân thật. Cô biết người có vườn cây cảnh rộng không cần biết đến vườn cây cảnh của bất kỳ ai khác, nhưng cô thấy không đáng chỉ trích sai sót thô thiển như thế, nên chỉ trả lời:

-Khi cô nhìn thấy thêm vùng này, tôi e cô sẽ nghì là đã nói quá đáng về Hartfield. Surry có đầy những cảnh đẹp.

-Àvâng, tôi biết. Người ta gọi đấy là khu vườn của nước Anh, như cô đã biết. Surry là khu vườn của nước Anh.

-Vâng, nhưng chúng ta không nên tự mãn vì điều ấy. Tôi tin có nhiều vùng cũng được gọi là khu vườn của nước Anh, giống Surry.

Với nụ cười tự đắc, cô Elton trả lời:

-Không, tôi nghĩ không phải. Tôi chưa từng biết có hạt nào ngoại trừ Surry được gọi như thế.

Emma im lặng.

Cô Elton tiếp:

-Anh chị tôi hứa sẽ đến thăm chúng tôi vào mùa xuân, hoặc chậm lắm là vào mùa hè, và đấy sẽ là lúc chúng tôi đi du lịch khám phá. Khi họ đến đây, chúng tôi sẽ du lịch khám phá khắp nơi. Dĩ nhiên là họ sẽ có cố xe lớn đủ để chở bốn người, vì thế không cần đến xe của của chúng tôi cũng đủ khám

phá những cảnh đẹp. Vào mùa xuân và mùa hè, họ ít khi đi bằng xe ngựa nhỏ của họ. Khi gần đi, tôi sẽ yêu cầu họ dùng cỗ xe lớn, tiện lợi hơn. Cô Woodhouse ạ, như cô biết, khi người ta đến vùng đẹp như thế này dĩ nhiên là người ta muốn tham quan càng nhiều càng tốt và anh Suckling rất mê du lịch khám phá. Vào mùa hè qua, chúng tôi đã đi King'sợ - Weston hai lần theo cách ấy, thật là thích, ngay sau khi có cỗ xe lớn đầu tiên. Tôi đoán cô có nhiều nhóm đi du lịch khám phá như thế ở đây, có phải thế không hở cô Woodhouse?

-Không, ở ngay vùng này thì không có. Chúng tôi thích đi xa hơn để tham quan cảnh đẹp nổi tiếng có sức quyến rũ những người đam mê khám phá như cô nói. Ở đây là những người trầm lặng, phần lớn thích ở nhà thay vì đi chơi nhiều đây đó.

-À, không gì bằng ở nhà để được thoải mái. Không ai gắn bó với cuộc sống trong nhà như tôi. ở Maple Grove, người ta ai cũng biết thế. Nhiều lần, mỗi khi chuẩn bị đi Bristol, Selina đều nói "Tôi không thể kéo cô ấy ra khỏi nhà. Tôi rất muốn đi dù ghét bị gòbó torng cỗ xe mà không có bạn đồng hành, nhưng Augusta vì có sở thích riêng mà không bao giờ chịu bước chân ra ngoài khu vườn". Nhiều lần chị ấy nói như thế, nhưng dù vậy tôi không cổ vũ việc giam mình hoàn toàn. Trái lại, tôi nghĩ người ta không nên tự cô lập khỏi xã hội bên ngoài, mà nên hoà mình với thiên hạ theo cung cách đúng mực, không quá đáng mà cũng không quá gò bó. Tuy nhiên cô Woodhouse ạ, tôi hoàn toàn hiểu được tình cảnh của cô - cô Elton liếc nhìn qua ông Woodhouse - Sức khoẻ của ông không được tốt. Tại sao ông ấy không đi Bath? Đúng là ông ấy nên đi. Tôi có lời đề nghị với cô. Tôi cam đoan với cô là sẽ có lợi cho sức khoẻ của ông Woodhouse.

-Trước đây, hơn một lần bố tôi đã có thử nhưng không thấy có lợi gì. Còn ông Perry, mà hẳn cô đã rõ, cho rằng bây giờ không ích gì mà đi đến đấy.

-À, thế thì thật tiếc. Cô Woodhouse, tôi cam đoan là nếu nước ở đấy hợp với người thì sẽ giúp ích được nhiều. Khi tôi còn sống ở Bath, tôi đã thấy nhiều trường hợp như thế! Đó còn là nơi chốn tươi vui nên tôi nghĩ sẽ giúp nâng cao tinh thần ông Woodhouse, vì tôi hiểu đôi lúc tinh thần người cao

tuổi có xuống thấp. Nhiều người hiểu những lợi điểm của Bath đối với giới trẻ. Vì cô sống biệt lập, cô sẽ thấy nơi này có sức hấp dẫn, và tôi có thể giới thiệu để cô giao du với những người tốt nhất ở đấy. Chỉ cần tôi biên ít chữ là cô sẽ có thêm vài bạn hữu. Bạn thân của tôi - bà Partridge, người luôn cho tôi ở nhờ mỗi khi tôi đến Bath - sẽ rất vui mà đón tiếp cô, và là người thích hợp để đưa cô đi giao tiếp.

Đến đây là những gì Emma có thể chịu đựng mà không tỏ ra thất lễ. Cứ nghĩ đến việc mang ơn cô Elton trong buổi sơ kiến - đi giao tiếp dưới quyền bảo hộ của một bà bạn của cô Elton - có lẽ là một quả phụ thô lỗ, táo tợn sống nhờ việc cho thuê phòng trọ! Đúng là phẩm giá của cô Woodhouse, của Hartfield, đã bị hạ thấp!

Tuy thế, Emma vẫn không lên tiếng phản bác, mà chỉ ngỏ lời cám ơn một cách lạnh nhạt, nói rằng nhà cô không có ý định đi Bath, và co không tin nơi ấy hợp với sức khoẻ của cô hơn là với ông bố. Và rồi, vì không muốn nghe thêm lời lẽ xúc phạm, cô chuyển sang đề tài khác:

-Cô Elton, tôi chưa hỏi cô có thích âm nhạc hay không. Trong những trường hợp như thế này khi có người mới đến nhập cư, người ta thường tìm hiểu nét đặc sắc trước, và từ lâu Highbury đã biết cô chơi nhạc rất hay.

-Ôi chao! Không, tôi phải phủ nhận lời khen ấy. Tôi mà chơi nhạc hay à? Trái ngược lại, cô tin tôi đi. Hãy xét xem những người nói như thế thiên vị ra sao. Tôi có cá tính yêu thích âm nhạc - rất yêu thích - và bạn bè tôi nói tôi không thiếu trình độ thưởng thức, nhưng về những mặt khác tôi phải là người chơi nhạc rất tồi. Cô Woodhouse ạ, tôi biết rõ cô chơi nhạc rất hay. Xin co tin rằng tôi rất lấy làm mãn nguyện, thoải mái và thích thú khi nghe sẽ được quenbiết với người chơi nhạc hay như cô. Tôi không thể nào sống mà không có âm nhạc. Đối với tôi, đây là điều cần thiết của cuộc sống. Sau khi đã giao du với bạn hữu rất giỏi về âm nhạc ở cả Maple Grove và Bath, bây giờ đúng là tôi phải hy sinh. Tôi thành thực nói như thế với anh E. Khi anh ấy bàn về mái ấm tương lai của hai chúng tôi, tôi e mình phải buồn vì xa những bạn hữu đó. Còn ngôi nhà không được thoải mái - anh ấy đã biết tôi quen sống ra sao - dì nhiên anh đã không vô tâm. Khi anh ấybàn bạc với tôi, tôi thành thực nói rằng đấy là cuộc sống mà tôi sẽ lìa bỏ - những buổi tụ

họp, dạ vũ, nhạc kịch - vì tôi không ngại. Vì tôi được ơn phước có nhiều thiên bẩm, cuộc sống ấy không thiết yếu đối với tôi. Tôi có thể xoay sở mà không có nó. Đối với người không có thiên bẩm thì là chuyện khác, nhưng thiên bẩm giúp tôi được tự chủ. Còn về những gian phòng nhỏ hơn so với cuộc sống của tôi trước đây thì tôi thật sự không quan tâm. Tôi mong dù có hy sinh như thế tôi vẫn sống được. Tôi đã quen với cách sống xa hoa ở Maple Grove, nhưng tôi có sống cho anh ấy an tâm là hai cỗ xe hoặc những gian phòng rộng không phải là cần thiết để tạo hạnh phúc cho tôi. Tôi cho thế. Nhưng thành thực mà nói, tôi nghĩ mình không thể sống mà không có bạn hữu về âm nhạc. Tôi thích nghi với mọi điều kiện khác, nhưng nếu không có âm nhạc thì cuộc sống đối với tôi sẽ là trống rỗng.

Emma mỉm cười:

-Hẳn anh Elton đã không ngần ngại mà dám trấn an cô là cư dân Highbury rất giỏi âm nhạc, và tôi mong anh ấy có thể được tha thứ vì nói quá sự thật, xét qua động cơ của lời nói dối.

-Không phải đâu. Thâm tâm tôi không nghi ngờ gì cả. Tôi lấy làm vui với những mối quen biết mới như thế này. Tôi mong chúng ta sẽ có những buổi hoà nhạc nhỏ và hay ho với nhau. Cô Woodhouse ạ, tôi nghĩ cô và tôi sẽ thành lập một câu lạc bộ âm nhạc và tổ chức họp mặt hàng tuần ở nhà cô, hoặc nhà chúng tôi. Kế hoạch này hay đấy chứ? Tôi nghĩ chẳng bao lâu sẽ có nhiều người đồng tình. Loại hình sinh hoạt như thế là rất tốt cho tôi vì tạo cơ hội cho tôi tập dượt. Cô biết đấy. phụ nữ có gia đình thường chịu nhiều thiệt thòi. Khi đã có năng khiếu thì khó mà bỏ chơi nhạc.

-Nhưng cô rất yêu thích âm nhạc thì hẳn phải chịu thiệt thòi chứ nhỉ?

-Tôi mong không phải thế, nó thật sự là khi tôi nhìn quanh đám bạn bè mình thì tôi run sợ. Selina đã bỏ vắng âm nhạc - không bao giờ đụng đến đàn nữa - dù chị ấy chơi rất hay. Trong cùng hoàn cảnh là bà Jeffereys, trước đây là cô Clara Partridge - và hai ch. Em nhà Colman, bây giờ là bà Bird Cooper và bà James Cooper, và còn nhiều người nữa mà tôi không nhớ hết. Nói thật như thế đủ cho tôi hoảng sợ. Tôi thường lấy làm tức giận cho Selina, nhưng bây giờ tôi bắt đầu hiểu rằng một phụ nữ có gia đình phải

chăm lo nhiều việc. Chỉ buổi sáng nay tôi đã mất cả nửa giờ chịu giam mình làm việc với gia nhân.
Emma nói:

-Nhưng dần dà công việc sẽ đi vào nề nếp.

Cô Elton cười:

-À, ta chờ xem.

Vì đã quyết chí từ bỏ âm nhạc, Emma không nói gì thêm.

Sau một khoảng khắc tĩnh lặng, cô Elton chọn đề tài khác:

-Chúng tôi đã đến thăm Randalls, được gặp cả hai vợ chồng, hai người tỏ ra rất dễ mến.Tôi rất thích họ. Ông Weston tỏ ra là người tuyệt vời mà tôi rất quý. Còn chị ấy đúng là người tốt, có nét gì đó như mẹ hiền với lòng tử tế thu phục cảm tình của tôi ngay. Chị ấy là bảo mẫu của cô trước đây phải không?

Emma quá kinh ngạc nên không thể lên tiếng ngay, nhưng cô Elton không đợi câu trả lời mà nói tiếp:

-Được biết như thế, tôi ngạc nhiên thấy chị ấy giống như phụ nữ quý phái. Nhưng chị ấy thật sự có tư cách tốt.

Emma nói:

-Chị Weston có cách cư xử đặc biệt tốt. Tính mực thước, giản đơn và tao nhã khiến cho cách cư xử ấy trở thành mẫu mực cho bất kỳ phụ nữ trẻ nào.

-Cô đoán xem ai đến khi chúng tôi ở đấy?

Emma cảm thấy khó hiểu. Giọng điệu như là nói đến người quen cũ: làm thế nào cô đoán được?

Cô Elton tiếp:

-Knightley! Chính là Knightley! May mắn phải không? Bởi vì ngày nọ anh đến thăm chúng tôi thì tôi đi vắng. Trước đây tôi chưa gặp anh ấy lần nào,thế nên tôi rất tò mò muốn biết vê` một người bạn của anh E. Anh ấy

thường nhắc đến "anh bạn Knightley của anh", đến nỗi tôi nóng lòng muốn gặp anh ấy, và tôi muốn chứng tỏ đức lang quân của tôi là đúng khi nói rằng anh không có gì xấu hổ về người bạn cả. Knightley xứng đáng là quý ông. Tôi rất mến anh ấy. Tôi nghĩ anh ấy dúng là giống như một quý ông.

Vui thay, đến đây là lúc giã từ. Hai vợ chồng Elton ra về và Emma được dễ thở.

Emma thầm than vãn "Một phụ nữ không thể chịu nổi. Còn tệ hơn mình nghĩ. Hoàn toàn không thể chịu nổi. Knightley! Mình không thể tin được. Knightley! Trước đây chưa được gặp anh ấy lần nào mà đã gọi Knightley! Lại còn nhận ra anh ấy là quý ông! Một người mới phất, thô lỗ, cùng anh E. Của cô ta, cùng đức lang quân của cô ta, cùng gia sản của cô ta, cùng thiên bẩm của cô ta, cùng thái độ kỳ vọng hợm hĩnh và cảnh vẻ hạ cấp. Rồi còn nhìn ra Kinghtley là quý ông! mình không nghĩ anh sẽ đáp lại lời khen và nhìn ra cô ta là quý bà. Không thể tin được! rồi còn đề xuất hợp nhau thành lập một câu lạc bộ âm nhạc! người ta có thể tưởng tượng cô ta và mình là đôi bạn tri âm! Còn ý nghĩ về chị Weston nữa! tỏ vẻ ngạc nhiên là người đã nuôi nấng mình lại giống như phụ nữ quý phái. Tệ hại và tệ hại hơn. Mình chưa bao giờ gặp người như thế. Không thể tưởng tượng được! Hartfield bị hạ thấp theo mọi cách so sánh. Ôi chao! Nếu có mặt ở đây, Frank Churchill sẽ nói với cô ta ra sao? Anh hẳn sẽ nổi giận và phân tán tư tưởng! Còn mình ở đây hiện đang nghĩ về anh. Lúc nào cũng là người đầu tiên mà mình nghĩ đến! Frank Churchill thường xuất hiện trong ý nghĩ của mình!

Những ý nghĩ tiếp nối diễn ra trong đầu óc cô, trong khi ông bố đã tiễn khách và trở vào, cô đã tập trung được đầu óc để nghe ông nói. Ông nói một cách thận trọng:

-À con yêu ạ, xét qua việc ta chưa hề gặp cô ấy lúc trước, cô ấy xem chừng là một phụ nữ trẻ rất xịnh và ta tuổi nước ấy rất mến con\.cô ấy nói có phần nhanh. Chỉ cần nói nhanh một tí là tai bố đã nhức nhối. Nhưng bố nghĩ mình đã giữ lịch sự. Bố không thích nghe giọng nói chói tai, và không ai nói như con và chị Taylor tội nghiệp. Tuy nhiên, cô ấy xem dường như là một phụ nữ trẻ sốt sắng có tư cách khá, và chắc chắn sẽ là người vợ tốt của anh ấy. Dù rất bố nghĩ anh ấy đừng kết hôn thì tốt hơn. Bố đã giải thích lý

do tại sao không thể đi viếng họ vào dịp hạnh phúc này. Bố nói bố hy vọng sẽ đi vào mùa hè. Nhưng đáng lẽ trước đây bố phải đi. Không đi thăm cô dâu là việc thiếu sót. Ôi! Như thế cho thấy bố đã già yếu như thế nào! nhưng bố không thích đi qua khúc rẽ vào đường làng Vicarage.

-Con tin lời tạ từ của bố được chấp nhận. Anh Elton biết rõ bố mà.

-Đúng, nhưng một phụ nữ trẻ - một cô dâu - đấy là chuyện khác. Bố phải đi thăm cô ấy nếu có thể. Mình đã thiếu sót.

-Nhưng bố yêu ạ, bố không quen việc tham dự hôn lễ, vì thế tại sao bố lo lắng phải đi thăm một cô dâu? Không ai khuyên bố phải làm thế. Nếu bố làm ra vẻ quan trọng thì chỉ khuyến khích thêm người kết hôn.

-Không con ạ, bố không bao giờ khuyến khích ai kết hôn nhưng bố luôn mong tỏ phép lịch sự đối với một phụ nữ - đặc biệt là một cô dâu - mà không bao giờ nên bỏ sót. Mình đã nợ thêm cô ấy. Con yêu ạ, con biết không, một cô dâu lúc nào cũng cần có người đưa đón chăm sóc, dù cho người kia là ai.

-Này bố ạ, nếu đấy không phải là sự khuyến khích kết hôn thì con không biết gọi là gì. Và con không bao giờ trông mong bố giăng ra cái bẫy phù phiếm với một phụ nữ trẻ như thế.

-Con yêu, con không hiểu bố. Đây chỉ là chuyện xã giao thông thường và không liên quan gì đến việc khích lệ người ta kết hôn.

Emma đã khích lệ nó nta kết hôn. Bố cô càng thêm lo lắng và không thể hiểu cô. Đầu óc cô quay lại những hành động xúc phạm của cô Elton, và trong một thời gian dài, rất dài, cô còn vương vấn mãi.

Chương 15

Dựa theo những gì xảy ra tiếp theo, Emma vẫn giữ nguyên quan điểm về cô Elton. Emma đã quan sát khá chính xác. Giống như lúc gặp nhau lần thứ hai, giống như mỗi khi hai người gặp lại, cô Elton vẫn thế: tự cho mình là quan trọng, tự phụ, thiếu hiểu biết, và thiếu giáo huấn. Cô Elton có vài nét xinh xắn và một ít thành tựu nhưng óc phán đoán cũng kém đến nỗi cho rằng mình được sinh ra với kiến thức ưu việt so với người khác, để khai hoá vùng còn sơ khai, rồi còn tự cho mình lúc chưa chồng giữ vị thế mà chỉ lúc có chồng càng vượt trội.

Không có lý do cho rằng anh Elton nghĩ khác vê` vợ anh. Dường như anh không chỉ hạnh phúc với cô, mà còn tự hào. Anh có vẻ tự đề cao mình đã đưa đến Highburry một phụ nữ như thế, mà ngay cả cô Woodhouse cũng chưa bằng. Phần lớn những người mà vợ anh mới quen vốn có xu hướng ngợi khen hoặc không có thói quen phê phán, noi theo gương thiện ý của bà Bates hoặc luôn cho rằng cô dâu phải là khôn ngoan và dễ mến như cô đã tự bày tỏ. Thế là họ đều hài lòng, đến nỗi lời khen ngợi của Elton lan truyền từ người này sang người khác. Cô Woodhouse không phản bác mà chỉ lặp lại nhận xét ban đầu "dễ nhìn, ăn mặc thanh lịch".

Theo một khía cạnh, cô Elton còn trở thành tệ hơn là lúc đầu. Những cảm nghĩ của cô đối với Emma đã thay đổi. Có lẽ khó chịu vì không được khích lệ để thân thiết thêm, nên đến phiên cô đổi ra lạnh nhạt và xa cách dần. Dù Emma đồng lòng với mối quan hệ như thế, cô vẫn thêm ác cảm vì chủ ý dẫn đến tình trạng này. Thái độ của hai vợ chồng Elton đều tỏ ra khó chịu với Harriet, đều có ý nhạo báng và phớt lờ cô bé. Emma đã mong Harriet chóng thoát qua khỏi cơn đau khổ, nhưng cảm nhận về hành vi như thế càng làm cho hai cô bực tức thêm. Harriet tội nghiệp đã yêu mà không so đo thắc mắc gì về điều kiện hôn nhân, còn vai trò của Emma trong vụ việc khiến cô bé trông kém cỏi và anh ta trông mềm yếu của là lý do. Dĩ nhiên cô là đối tượng cho cả hai cùng ghét bỏ. Khi hai người không còn gì

để nói, họ dễ dàng quay sang đối xử tệ với cô Woodhouse, và thái độ thù nghịch mà họ không dám thể hiện công khai thì lại được thể hiện mà khinh khi cô Harriet.

Ngay từ đầu, cô Elton tỏ ra mến thích Jane Fairfax. Cô có cảm tình với một phụ nữ trẻ không phải là do ác cảm với một phụ nữ trẻ khác, mà ngay từ đầu đã là như thế. Cô không chỉ hài lòng với việc biểu lộ tình cảm tự nhiên và hợp lý, nhưng nếu không có sự xúi giục, hoặc khẩn khoản, hoặc đặc ân thì hẳn cô không làm quen với Jane. Trước khi mất tín nhiệm nơi cô Elton và vào lúc hai người gặp gỡ lần thứ ba, Emma nghe tất cả cảm nghĩ hào hiệp của cô Elton:

-Cô Woodhouse ạ, cô Jane Fairfax thật là quyến rũ. Tôi rất mến cô ấy. Một người hiền hậu, thật mềm mỏng và giống như quý bà, và còn có những tài năng như thế! tôi nghĩ cô ấy có những tài năng xuất chúng. Tôi không ngần ngại gì mà cho rằng cô ấy chơi nhạc rất hay. Tôi biết khá nhiều về âm nhạc để cả quyết về việc này. Ôii chao! Cô ấy thật là quyến rũ!cô hẳn chế nhạo tôi đã nồng nhiệt, nhưng tôi chỉ sống đến Jane Fairfax. Và hoàn cảnh của cô ấy đã được xếp đặt để tạo ảnh hưởng! cô Woodhouse ạ, chúng ta nên nỗ lực để làm điều gì đấy cho cô ấy. Chúng ta nên nâng đỡ cô ấy. Tài năng như thế không nên để bị uổng phí. Tôi tin cô đã nghe qua hai câu thơ đầy cuốn hút:

"nhiều đoá hoa nở không ai ngắm

Uổng cho mùi hương trong gió khô".

Chúng ta không nên để tình trạng tương tự, xảy ra cho Jane Fairfax hiền hậu."

Emma bình thản trả lời:

-Tôi nghĩ không đáng lo. Khi cô đã hiểu thêm về hoàn cảnh của cô Fairfax thì biết được lai lịch của cô ấy, cô sẽ thấy tài năng của cô ấy không bị uổng phí với ông bà Đại tá Campbell.

-Nhưng cô Woodhouse thân yêu ạ, cô ấy hiện không còn hoạt động tích cực, bị chìm trong bóng tối, bị mai một. Dù cô ấy có những lợi điểm gì nơi

nhà Campbell bây giờ lợi điểm đã hết. Tôi nghĩ cô ấy nhận ra điều này. Cô ấy rất rụt rè và kín miệng. Người ta có thể nhận ra cô thiếu người khích lệ. Tôi càng mến cô ấy về điều này. Tôi phải nói thật đấy là do tự tôi đề nghị. Tôi thích cổ vũ cho tính kín miệng, và tôi tin chắc ta rất ít gặp người như thế. Nhưng trong số những người kém cỏi thì tính kín miệng rất dễ gây cảm tình. Ôi chao! Jane Faifax là người rất dễ mến, người khiến cho tôi quan tâm sâu sắc không thể kể.

-Xem ra cô cảm nhận rất nhiều, nhưng tôi không hiểu làm thế nào cô hoặc bạn bè của cô Fairfax ở đây - bất kỳ ai đã quen biết cô ta lâu hơn chính cô - lại có thể quan tâm hơn là… .

-Cô Woodhouse thân yêu ạ, giá như người ta dám làm thì có thể làm được nhiều việc. Cô và tôi không nên e ngại. Nếu chúng ta nêu gương, nhiều người sẽ làm theo, dù không phải ai cũng có điều kiện như chúng ta. Chúng ta có xe để đưa đón cô ấy, và mức sống của chúng ta có thể hỗ trợ cho cô ấy bớt nhọc nhằn. Tôi sẽ rất bất bình nếu Wright được lệnh chuẩn bị ăn tối như thế, vì khiến cho tôi lấy làm tiếc đã đòi hỏi Jane Fairfax phải tham gia. Tôi không biết gì về việc này, và không thể nào phải biết, nói qua lối sống của tôi. Có lẽ trong việc tề gia tôi có khuyết điểm là thiếu cẩn trọng về chi tiêu. Có lẽ cuộc sống của tôi bây giờ sẽ không bằng như ở Maple Grovebởi vì chúng tôi không làm ra vẻ ngang bằng ông anh Suckling của tôi về lợi tức. Tuy nhiên, tôi đã quyết chí quan tâm đến Jane Fairfax. Tôi sẽ mời cô ấy đến nhà thường xuyên, giới thiệu cho cô ấy thêm mối quen biết ở bất cứ nơi nào có thể được, tổ chức những buổi hoà nhạc để cho cô ấy thể hiện tài năng, và luôn để ý thăm dò người có hoàn cảnh thích hợp. Tôi quen biết nhiều người, nên tôi tin chẳng bao lâu sẽ được nghe có ai đấy xứng đôi với cô ấy. Dĩ nhiên là tôi sẽ giới thiệu cô ấy với anh chị của tôi khi họ đến thăm chúng tôi. Tôi tin chắc họ sẽ rất mến cô ấy, và khi cô ấy đã quen biết qua họ, cô ấy sẽ không còn e ngại. Khi họ đến thăm, tôi sẽ mời cô ấy đến thường xuyên, và đôi lúc chúng tôi sẽ mời cô ấy đi trên cỗ xe lớn trong những chuyến du lịch khám phá của chúng tôi.

Emma nghĩ "tội nghiệp Jane Fairfax! Cô không đáng phải chịu như thế. Có lẽ cô đã phạm sai lầm đối với anh Dixon, nhưng thế này là hình phạt quá nặng! lòng tử tế và sự che chở của cô Elton! Jane Fairfax và Jane Fairfax!

Trời đất! Mình không nên nghĩ rằng cô ấy dám đi khắp nơi, chơi trò Emma Woodhouse thaycho mình! Nhưng đúng là cái lưỡi của người đàn bá xem chừng quá phóng túng!"
Emma không muốn nghe những lời phô trương ấy nữa - những lời lẽ được tô điểm một cách đáng kinh tởm bằng câu từ "cô Woodhouse thân yêu". Chẳng bao lâu sau đó, về phía cô Elton có thay đổi, và Emma được an thân, không bị bắt buộc làm người bạn thân thiết của cô Elton, hoặc không phải làm người bảo trợ tích cực cho Jane Fairfax dưới sự hướng dẫn của cô Elton.

Emma nhìn vụ việc mà cảm thấy nực cười. Lòng kích của chị Bates và mối quan tâm của cô Elton đối với Jane được thể hiện qua tính giản đơn một cách ngây thơ. Chị tỏ ra thân thiện, niềm nở, vui tính - vừa đủ mức chỉnh chu và hạ mình mà cô Elton muốn thấy. Emma chỉ ngạc nhiên ở chỗ Jane Fairfax lại chấp nhận những săn sóc ấy và chịu đựng được cô Elton. Emma nghe việc Jane đi dạo chơi với nhà Elton, ngồi trò chuyện với nhà Elton, đến chơi với nhà Elton cả ngày! Quả là kỳ lạ! cô không thể nào tin rằng tố chất hoặc lòng tự trọng của cô Fairfax chịu đựng được mối giao tiếp và tình thân hữu ở tại dinh Cha xứ.

Emma nghĩ thầm "Cái cô Jane này là hiện tượng khó hiểu! khá khó hiểu! lưu lại đây từ tháng này sang tháng khác, chịu thiếu thốn đủ điều! và bây giờ còn chịu hành xác vì lòng quan tâm của cô Elton và ngôn từ hèn kém của cô này, thay vì quay về với những người tốt hơn vốn thương mến cô thật lòng".
Jane đã nói là trở về Highbury trong ba tháng, vợ chồng Campbell đã đi Ireland trong ba tháng, nhưng bây giờ vợ chồng Campbell đã hứa với con gái họ sẽ ở lại ít nhất cho đến giữa mùa hè, và họ đã mời Jane đến ở với họ tại đấy. Theo lời chị Bates - mọi tin tức đều qua chị Bates - cô Dixon đã biên thư mời rất thiết tha. Chỉ cần Jane chấp nhận, họ sẽ cấp phương tiện, phái gia nhân đi đón, bạn bè họ sẽ giúp đỡ. Chuyến đi sẽ không gặp khó khăn gì cả, nhưng cô vẫn từ chối.

Emma kết luận "Cô ấy hẳn phải có lý do gì đó - lýdo mạnh mẽ hơn là bề ngoài cho thấy - nên mới từ chối lời mời. Cô ấy hẳn đang cảm thấy ăn năn, hoặc do vợ chồng Campbell hoặc do chính cô tạo ra. Có sự lo lắng nghiêm

túc, giữ kẽ nghiêm túc, cả quyết nghiêm túc ở đâu đây. Cô ấy không nên gặp vợ chồng Dixon. Hẳn ai đấy đã quyết định như thế. Nhưng tại sao cô chịu giao du với vợ chồng Elton? Đây là một ẩn số khác.

Khi cô nói lên nỗi ngạc nhiên của mình về việc này, trước mặt một số ít người biết cảm nghĩ của cô về Elton, chị Weston đưa ra lời giải thích cho Jane:

-Emma thân yêu, ta không nên nghĩ cô ấy vui thíc ở Tư dinh Cha xứ, chỉ vì như thế tốt hơn là mãi ru rú trong nhà. Dì của Jane là người tốt, nhưng nếu là người làmbầu bạn thì sẽ khiến người ta chán ngán. Ta phải xét qua cô Fairfax trốn lánh những gì, trước khi ta chê trách cô ấy đi tìm những gì.

Anh Knightley nồng nhiệt nói:

-Chị Weston, chị nói đúng lắm. Cô Fairfax có khả năng ngang bằng với bất cứ ai trong chúng ta để nhận định về cô Elton. Nếu có quyền chọn lựa ai để giao du, thì cô ấy hẳn đã không chọn cô Elton. Nhưng - anh mỉm cười trách móc với Emma - cô ấy được cô Elton chăm chút trong khi không có ai khác ngó ngàng gì đến.

Emma cảm thấy chị Weston thoáng nhìn cô, và cô có ấn tượng với ý tình nồng ấm của anh. Mặt hơi ửng đỏ, cô đáp ngay:

-Tôi nghĩ những mối chăm chút của cô Elton hẳn khiến cho cô Fairfax khinh miệt hơn là cảm kích.

Chị Weston nói:

-Tôi sẽ không ngạc nhiên nếu cô Fairfax bị lôi kéo ngược với ý riêng của cô ấy, do người dì đã quá sốt sắng chấp nhận cử chỉ lịch sự của cô Elton. Rất có thể chị Bates tội nghiệp vì thiếu suy xét đã đẩy cô cháu vào mối quan hệ thân thiết ấy.

Hai phụ nữ đều nóng lòng muốn nghe anh Knightley nói tiếp.

Sau vài phút im lặng, anh nói:

-Cũng nên xét qua một khía cạnh khác. Cô Elton nữa với cô Fairfax không giống như khi nói về về cô ấy. Tất cả chúng ta đều rõ sự khác biệt giữa các đại danh từ "cô ấy" và "cô", cách nói đơn giản nhất giữa chúng ta. Chúng ta đều nhận ra tầm ảnh hưởng của cái gì đấy vượt quá phép lịch sự thông thường trong khi chúng ta giao tiếp với nhau - cái gì đấy tiêm nhiễm từ đầu. Chúng ta không thể nói ra với ai đó những ẩn ý khó chịu mà một tiếng đồng hồtrước chúng ta còn hoang mang. Chúng ta cảm nhận về sức việc một cách khác nhau. Ngoài ra, cô có thể tin chắc rằng cô Fairfax e dè cô Elton qua sức mạnh vê` tinh thần và tư thái, và rằng khi đối diện với nhau cô Elton đòi hỏi lòng tôn trọng khi đối xử với cô ấy. Có lẽ trước đây một thiếu nữ như Jane Fairfax chưa từng gặp người có cá tính như cô Elton, và sự phù phiếm ở mức độ nào cũng không thể ngăn cản cô Elton nhìn nhận tính nhỏ nhen trong hành động, nếu không phải trong ý thức.

Emma nói:

-Em biết anh đánh giá cao Jane Fairfax. Cô ấy nghĩ đến cậu bé Henry, và sự pha trộn lo lắng và tế nhị khiến cô không biết phải nói gì khác.

Anh trả lời:

-Đúng, ai cũng biết tôiđánh giá cao cô ấy.

Emma nói:

-Tuy vậy - đôi mắt cô hiện lên ánh tinh quái rồi dịu lại ngay - nhận ra ngay điều tệ hại thì tốt hơn. Có lẽ anh thú nhận ra mình đã đánh giá cao đúng đến mức nào. Một ngày nào đó, anh có thể ngạc nhiên về mức ngưỡng mộ của mình.

Anh Knightley đang loay hoay với những chiếc cúc dưới cùng của đôi giày ủng bằng da của anh. Hoặc vì công việc này hoặc vì lý do nào khác, gương mặt anh ửng đỏ khi anh trả lời:

-Ôi chao! Lại em nữa rồi phải không? Nhưng em quá chậm chân. Sáu tuần trước, ông Cole đã ngụ ý cho anh biết.

Anh ngưng lại. Emma cảm thấy chân chị Weston đặt lên chân mình, và không biết suy nghĩ ra sao. Anh tiếp:

-Không bao giờ có chuyện đó, anh có thể xác tín với em. Anh dám nói cô Fairfax sẽ không chấp nhận anh cho dù anh tỏ tình, và anh chắc chắn mình sẽ không bao giờ tỏ tình với cô ấy.

Emma vui vẻ lên tiếng:

-Anh Knightley, anh không phải là phù phiếm. Em sẽ nói về anh như thế.

Có vẻ anh không nghe rõ lời cô, anh đang nghĩ ngợi trong dáng vẻ cho thấy anh không được vui. Rồi anh nói:

-Thế là em đã nghi anh sẽ cưới Jane Fairfax hả?

-Không, thật tình không phải thế. Anh đã la rầy em quá nhiều vì lo làm mai, nên em đâu dám phóng túng như thế với anh. Điều mà em với nói thì không có nghĩa gì cả. Dĩ nhiên thiên hạ hay nói những chuyện như thế mà không có ý nghiêm túc. Ôi chao! Không, em không hề mong muốn anh cưới Jane Fairfax hoặc Jane nào đấy. Nếu anh kết hôn thì anh sẽ không đến đây mà ngồi với chúng em được thoải mái như thế này.

Anh Knightley lại tỏ vẻ nghĩ ngợi. Anh mơ màng nói:

-Không Emma, anh không nghĩ anh sẽ ngạc nhiên về mức ngưỡng mộ của mình. Em tin đi, anh chưa hề nghĩ đến cô ấy theo cách đó.

Anh ngưng một chút rồi tiếp:

-Jane Fairfax là người rất quyến rũ, nhưng ngay cả Jane Fairfax vẫn không hoàn thiện. Cô ấy có một khuyết điểm. Cô ấy không có tính khí cởi mở mà đàn ông mong muốn nơi người vợ của mình.
Emma vui mừng khi nghe nói Jane có một khuyết điểm. Cô nói:

-Em nghĩ sau đó ít lâu, anh đã đính chính với ông Cole, có phải không?

-Đúng, không lâu. Ông ấy nói ý bóng gió với anh, anh bảo ông ấy đã nhầm, ông ấy xin lỗi anh và không nói gì nữa. Ông Cole không muốn tỏ ra khôn ngoan hơn hoặc nhậy bén hơn những người láng giềng của ông.

-Về khía cạnh này thì cô Elton thân yêu không giống tí nào, cô muốn tỏ ra khôn ngoan hơn hoặc nhậy bén hơn tất cả thiên hạ! em tự hỏi cô nói về nhà Cole như thế nào, coi họ là gì!Làm thế nào mà cô tìm ra cách xưng hô với họ theo cách thô lỗ thường thấy? Cô ấy gọi anh trống không là Knightley - liệu cô ấy gọi ông Cole là gì? Vì thế em không ngạc nhiên là Jane Fairfax chấp nhận cung cách lịch sự của cô ấy. Chị Weston ạ, em chấp nhận lý lẽ của chị. Em sẵn lòng chạy trốn khỏi chị Bates hơn là tin cô Fairfax cưỡng lại được ý chí của cô Elton. Em không tin cô Elton nhìn nhận mình có suy nghĩ, lời nói hoặc hành động thấp kém, và cũng không tin cô ấy biết kiềm chế theo đúng phép lịch sự. Em nghĩ cô ấy sẽ tiếp tục xúc phạm Jane với những lời khen tặng, khích lệ và ý muốn giúp đỡ, và sẽ tiếp tục phô bày những ý định hoành tráng từ việc tìm cho cô người hôn phối đến việc đưa cô đi du lịch khám phá trên cỗ xe lớn.

Anh Knightley nói:

-Jane Fairfax có cảm nhận tốt. Anh không phê phán cô ấy thiếu cảm nhận. Anh nghĩ cô ấy có tình cảm mạnh mẽ, có tư cách ưu tú trong sự chịu đựng, kiên nhẫn, tự kiềm chế, nhưng cô thiếu tính cởi mở. Anh nghĩ cô ấy quá kín kẽ, kín kẽ hơn lúc trước. Và anh yêu thích tư cách cởi mở. Không đâu, cho đến khi ông Cole đoán anh yêu cô ấy, ý tưởng này không bao giờ chen vào đầu óc anh. Anh đã gặp gỡ và trò chuyện với Jane Fairfax, lúc nào anh cũng thấy ngưỡng mộ và thích thú, nhưng ngoài ra không có ý tình gì khác.

Khi anh ra về, Emma đắc chí nói:

-Này, chị Weston, bây giờ chị nói gì về việc anh Knightley cưới Jane Fairfax?

-Emma yêu, chị nói rằng anh ấy quá vướng bận với ý nghĩ không yêu Jane, đến nỗi chị sẽ không tự hỏi liệu cuối cùng anh ấy sẽ yêu hay không. Em chưa thắng được chị đâu.

Chương 16

Tất cả những người sống ở Highbury và các vùng phụ cận có quen biết anh Elton đều quan tâm đến cuộc hôn nhân của anh. Những bữa ăn và những buổi tụ họp ban tối được tổ chức cho anh và cô dâu. Những lời mời được gửi đến dồn dập khiến cho cô lấy làm vui mà cho rằng hai người không còn ngày nào rảnh rỗi. Cô nói:

-Em thấy ra sao rồi. Em thấy cuộc sống của mình ở đây như thế nào. Vợ chồng mình sẽ vô cùng hao mòn. Từ thứ hai cho đến thứ bảy sẽ không có ngày rảnh rỗi. Một phụ nữ với điều kiện vật chất kém hơn em thì không cần phải hoang mang.

Cô hài lòng với tất cả lời mời nhận được. Nhờ những giao tiếp ở Bath, cô không lạ gì với những buổi tụ họp ban tối, và cuộc sống ở Maple Grove đã giúp cô quen thuộc với những bữa ăn tối. Cô cảm thấy sốc một chút khi thấy ngôi nhà thiếu hai phòng khách, món bánh ngọt không ngon, và không có nước đá ở Highburry. Bà Baton, bà Perry, bà Goddard và những người khác không hiểu biết về lối sống thượng lưu, thế nên cô sẽ chỉ dẫn họ cách thu xếp. Đến mùa xuân, cô phải trả lễ bằng cách mời họ đến dự một buổi tụ họp sang cả, trong đó cô sẽ trang trí gian phòng lộng lẫy, có thêm người phục vụ để dọn từng món giải khát theo đúng từng thời điểm và đúng thứ tự.

Trong lúc này, Emma không thể thoả nguyện nếu không mời vợ chồng Elton đến dùngbữa tối tại Hartfield. Gia đình cô không thể làm kém hơn những người khác, nếu không người ta sẽ ức đoán những chuyện đáng ghét hoặc sẽ bị oán giận. Phải có một bữa ăn tối. Sau khi Emma trình bày việc này, ông Woodhouse chấp nhận, chỉ đặt điều kiện thường lệ là ông sẽ không ngồi ở đầu bàn, với với khó khăn thường lệ là quyết định ai sẽ ngồi ở vị trí này thay ông.

Không cần phải băn khoăn sẽ mời những ai. Ngoài vợ chồng Elton còn phải có vợ chồng Weston và anh Knightley, và không tránh khỏi mời thêm Harriet tội nghiệp để có đủ tám người. Không phải ai cũng hài lòng mà nhận được lời mời: Emma lấy làm vui vì Harriet xin được phép từ chối, vì cô bé sẽ khó chịu khi trông thấy anh và cô vợ quyến rũ hạnh phúc bên nhau, thế nên nếu cô Woodhouse không phiền hà, cô bé xin kiếu. Đấy đúng là điều mà Emma mong, giá như cô có thểmong. Cô lấy làm vui với tính chịu đựng của cô bạn nhỏ, nên bây giờ cô có thể mời một người mà cô thật lòng muốn là người khách thứ tám: cô Jane Fairfax. Từ lúc trò chuyện với chị Weston và anh Knightley, cô để ý đến Jane Fairfax nhiều hơn lúc trước. Lời lẽ của anh Knightley vẫn còn vương vấn tâm trí cô, anh đã nói rằng Jane được cô Elton chăm chút trong khi không có ai khác ngó ngàng gì đến cô.

Cô nghĩ thầm "Đúng là thế, ít nhất là đối với mình, thật là xấu hổ. Trạc tuổi nhau và quen biết nhau từ lâu. Đáng lẽ mình nên thân thiết với cô ta hơn. Bây giờ cô ấy sẽ không hề mến mình. Đã từ lâu mình bỏ bê cô ấy. Nhưng mình sẽ cho cô ấy thấy mình quan tâm đến cô nhiều hơn lúc trước".

Các vị khách đều nhận lời mời, tất cả đều cởi mở và vui vẻ. Tuy nhiên, một tình huống không may xảy ra. Hai đứa con đầu của nhà Knightley đến thăm ông ngoại và dì trong vài tuần vào mùa xuân, bây giờ bố của chúng đề nghị cho chúng đến ở tại Hartfield trọn một nngày - đúng vào ngảy tổ chức tiệc đãi khách. Bố bận công việc chuyên môn không thể hoãn lại, nhưng cả ông ngoại và dì đều lấy làm bực mình. Ông Woodhouse cho rằng tám người ở bàn tiệc là mức tối đa mà thần kinh ông có thể chịu đựng, và bây giờ có người thứ chín. Emma e rằng thực khách thứ chín này sẽ phá hỏng bữa tiệc.

Cô an ủi ông bố hay hơn là tự an ủi mình, bằng cách nói rằng tuy cậu bé là người thứ chín, vì cậu có tính ít nói nên sẽ không gây ồn ào thêm nhiều.

Bữa tiệc thuận lợi cho ông Woodhouse hơn là cho Emma. John Knightley đến dự, nhưng ông Weston có chuyện đột xuất đi thành phố nên phải vắng mặt. Anh có thể nhập bọn vào buổi tối, nhưng chắc chắn không thể dự bữa tiệc. Ông Woodhouse khá thoải mái. Khi nhìn thấy ông và hai đứa trẻ, Emma không còn cảm thấy khó chịunữa.

Ngày đãi tiệc đã đến, khách đến đúng giờ ngoại trừ anh John Knightley đến sớm. Trong khi chờ đợi giờ ăn, anh trò chuyện với cô Fairfax. Anh im lặng nhìn cô Elton - vẫn trang nhã nhờ nữ trang - chỉ muốn quan sát vừa đủ để thuật lại với Isabella, còn cô Fairfax vì đã quen thân và trầm lặng nên anh có thể trò chuyện thoải mái hơn. Anh đã gặp cô trước bữa ăn sáng, khi cùng hai đứa con đi dạo trở về lúc trời vừa bắt đầu đổ mưa. Lẽ tự nhiên là theo phép xã giao, anh nên đề cập đến chuyện này, nên anh nói:

-Cô Fairfax, tôi mong sáng naycô không đi xa lắm, nếu không cô hẳn bị ướt. Bố con chúng tôi vừa kịp về đến nhà đúng lúc. Tôi mong cô đã trở về ngay lúc ấy.

Cô nói:

-Tôi chỉ đi đến nhà bưu điện và về đến nhà trước khi mưa nặng hạt. Mỗi ngày tôi đều đi lấy thư như thế, vừa lấy thư nhanh vừa có lý do để đi dạo. Tôi thấy khỏe người khi đi dạo trước bữa ăn sáng.

-Nếu không phải đi dạo dưới trời mưa.

-Không, khi tôi ra khỏi nhà thì trời chưa mưa.

Anh John Knightley mỉm cười:

-Đấy là cô quyết chí muốn đi, vì cô vừa ra khỏi cửa vài bước thì tôi có hân hạnh được gặp cô, lúc ấy Harry và John đã thấy nhiều giọt mưa đến nỗi chúng đếm không xuể. Có một dạo trong đời chúng tôi, nhà bưu điện có sức hấp dẫn. Khi đã đến tuổi của chúng tôi, cô sẽ bắt đầu nghĩ không đáng công mà đi lấy thư dưới cơn mưa.

Mặt hơi ửng đỏ, cô trả lời:

-Tôi không mong được ở trong hoàn cảnh của anh, sống giữa những người thân thương nhất, vì thế tôi không nghĩ khi già đi thì sao nhãng chuyện thư từ.

-Sao nhãng! Ôi chao! Không, tôi không bao giờ tưởng tượng cô trở thành sao nhãng. Thư từ không phải là chuyện cho ta sao nhãng, mà là tai ương có tính tích cực.

-Anh nói đến thư từ về công việc làm ăn, thư từ của tôi là về tình bạn.

Anh trả lời một cách trầm tĩnh:

-Tôi thường nghĩ đấy là loại thư tệ hại hơn. Cô biết đấy, thư từ về công việc làm ăn có thể mang đến tiền bạc, như tình bạn thì ít khi như thế.

-À há! Bây giờ anh thiếu nghiêm túc đấy. Tôi biết anh John Knightley rất rõ, nên tôi biết chắc anh thấu hiểu giá trị của tình bạn. Tôi có thể tin rằng thư từ không có giá trị mấy đối với anh, càng ít giá trị đối với tôi, nhưng không phải vì lời hơn mười tuổi mà có khác biệt, đấy không phải là do tuổi tác mà là do hoàn cảnh. Chung quanh anh luôn có những người thân thương nhất, còn tôisẽ không bao giờ còn được như thế, vì thế cho đến khi tôi sống thọ hơn những người thân, nhà bưu điện luôn có mãnh lực khiến cho tôi đi ra ngoài, cho dù trời mưa nặng hạt hơn hôm nay.

John Knightley nói:

-Khi nói đến việc cô sẽ thay đổi theo năm tháng, tôi chỉ muốn ngụ ý sự thay đổi về hoàn cảnh mà thời gian thường mang đến. Thời gian thường làm giảm lòng quan tâm đến những mối quan hê. Không gần gũi hàng ngày, nhưng đấy không phải là sự thay đổi mà tôi nói với cô. Cô Fairfax ạ, vì là bạn thân quen, xin cô cho phép tôi hy vọng rằng mười năm sau này cô sẽ có nhiều đối tượng tập trugn như tôi đang có hiện giờ.

Đấy là ngôn từ mang nhiều thiện ý, không hề gây khó chịu. Đáng lẽ một tiếng "cám ơn" vui vẻ sẽ giúp hai bên cười thoải mái, nhưng một khuôn mặt ửng đỏ, một vành môi mím lại và một giọt nước mắt cho thấy đấy không phải là chuyện để cười cợt

Ông Woodhouse đi đến, theo thói quen hay đi vòng quanh nhữngngười khách của ông, và đặc biệt hay tỏ lời khen tặng phụ nữ. Với phong cách tao nhã nhất, ông nói dịu dàng:

-Cô Fairfax, tôi không vui được nghe sáng nay cô bị mắc mưa. Các cô gái trẻ nên tự chăm sóc lấy mình. Các cô gái trẻ là những cây non yếu, cần để ý chăm sóc đến sức khoẻ và làn da. Này, cô đã thay đổi bít tất mới chưa?

-Thưa ông, tôi thay rồi, và tôi xin cảm ơn ông đã có lời khuyên tốt bụng.

-Cô Fairfax thân yêu, đúng là các cô gái trẻ cần được quan tâm. Tôi mong bà ngoại và dì cô đều mạnh khoẻ. Hai người là những người bạn già thân thiết nhất của tôi. Tôi mong có sức khoẻ khá hơn để làm người láng giềng tốt hơn. Nhà cô đã cho chúng tôi có vinh dự được đón tiếp hôm nay. Con gái tôi và tôi đều trân trọng lòng tốt của nhà cô, và rất vui được đón tiếp cô tại Hartfield.

Ông cụ tốt bụng, lịch sự có thể ngồi xuống và nghĩ mình đã thể hiện đủ phép xã giao để giúp tất cả phụ nữ được thoải mái.

Lúc này câu chuyện đi trong mưa đã đến tai cô Elton, và bây giờ cô bắt đầu mở giọng quở trách với Jane:

-Jane thân yêu, chị vừa nghe chuyện gì thế? Đi đến nhà bưu điện trong mưa! Không nên làm thế. Tại sao em lại làm thế? Như thế thì chị không thể lo cho em được đâu.

Jane kiên nhẫn trấn an rằng rằng cô khôngbị cảm lạnh.

-Ôi chao, đừng nói với chị. Em thật là đáng trách, không biết tự lo cho mình. Đi đến nhà bưu điện! Chị Weston, chị đã từng nghe chuyện như thế bao giờ chưa? Chị và tôi nên có ý kiến cả quyết.

Chị Weston nói một cách hiền hoà với ý thuyết phục:

-Tôi cũng muốn cho lời khuyên. Cô Fairfax, cô không nên khinh suất như thế. Cô có thể bị cảm lạnh nặng, nên thật tình cô cần cẩn thận, đặc biệt là trong mùa này. Tôi vẫn nghĩ trong mùa xuân ta càng cẩn trọng. Thà đợi thư trong một hoặc hai giờ, thậm chí nửa ngày, còn hơn là mang thư về rồi bị ho. Có vẻ như cô sẽ không làm như thế nữa.

Cô Elton nhanh nhẩu góp lời:

-Ôi chao! Cô ấy sẽ không làm như thế nữa. Chúng ta sẽ không phép cho cô ấy làm như thế nữa.

Gật đầu làm ra vẻ hệ trọng, cô Elton nói tiếp:

-Phải có biện pháp. Chi sẽ nói chuyện với anh E. Có một gia nhân của chị (mà chị quên mất tên), đi lấy thư mỗi buổi sáng, anh này sẽ giúp nhận thư của em. Như thế là tránh đi mọi khó khăn. Jane thân yêu ạ, chị nghĩ em không nên đắn đo chấp nhận việc nhờ vả này.

Jane nói:

-Chị rất tử tế, nhưng em không muốn bỏ việc đi dạo buổi sáng. Em được khuyên nên rra khỏi nhà càng nhiều càng tốt, em phải đi tản bộ đâu đó, và nhà bưu điện là đích nhắm, em chưa bao giờ ngã bệnh vì đi bộ buổi sáng.

-Em Jane thân yêu, đừng nói gì về việc chuyện này nữa. Đã quyết như thế rồi - cô cười một cách thân mật - ý là nếu chị có quyền quyết định chuyện gì mà không cần có ý phu quân của chị đồng thuận. Nhưng Jane thân yêu ạ, chị lấy làm vui khi thấy mình vẫn còn có chút ảnh hưởng. Thế thì nếu không có ý gì khác, ta xem như đã thu xếp xong.

Jane nói nghiêm chỉnh:

-Xin chị thứ lỗi, em không thể nào chấp thuận cách thu xếp như thế, làm phiền gia nhân một cách không cần thiết. Nếu em không thích làm việc này, như khi em không có ở đây, thì gia nhân của bà ngoại em sẽ lo.

-Ôi chao! Em yêu, nhưng Patty phải làm nhiều việc trong nhà. Nên giao việc ấy cho đàn ông thì tốt hơn.

Jane lộ vẻ như co không muốn bị khuất phục, nhưng thay vì trả lời, cô quay sang tiếp tục câu chuyện với anh John Knightley:

-Nhà bưu điện là một cơ sở tuyệt diệu! luôn luôn đúng giờ! nếu ta nghĩ đến những việc họ phải làm và làm tốt như thế, ta mới thấy ngạc nhiên.

-Đúng là việc điều hành rất tốt.

-Rất hiếm khi có sơ suất! rất ít khi có một lá thư bị giao nhầm lẫn trong số hàng nghìn lá thư luôn luân chuyển khắp nước - tôi đoán có không đến một trong số một triệu lá thư bị thất lạc hẳn! và nếu ta xét qua có biết bao nhiêu bàn tay - lại có bàn tay xấu - can dự vào công việc, thì là điều càng đáng ngạc nhiên.

-Các thư ký trở thành chuyên viên nhờ thói quen. Ho.phải bắt đầu bằng mắt và tay lanh lợi, rồi thành thạo thêm qua công việc.

Anh mỉm cười nói tiếp:

-Nếu cô muốn nghe thêm lời giải thích, thì là do họ được trả lương để làm việc đó. Đấy là chìa khoá cho sự hữu hiệu. Dân chúng trả thuế nên phải được phục vụ tốt.

Họ quay sang bàn về nét chữ viết. John Knightley nói:

-Tôi nghe người ta nói rằng trong gia đình thường có một loại nét chữ, khi họ cùng gia sư thì đấy là lẽ tự nhiên.nhưng tôi nghĩ các phụ nữ trong cùng gia đình thì mới có nét chữ giống nhau, đàn ông con trai thì được dạy bảo khác nhau. Tôi nghĩ Isabella và Emma có nét chữ viết khá giống nhau. Tôi không thể nhận ra sự khác biệt.

Anh George Knightley nói một cách ngập ngừng:

-Vâng, hai người có nét chữ giống nhau. Tôi biết ý anh muốn nói gì, nhưng nét chữ của Emma trông cứng cỏi hơn.

Ông Woodhouse nói:

-Cả Isabella và Emma đều viết chữ đẹp, lúc nào cũng thế. Chị Weston tội nghiệp cũng thế.

Ông nửa thở dài nửa cười mỉm hướng về phía cô Weston.

Emma cũng nhìn về phía chị, nói:

-Em chưa từng thấy nét chữ viết của quý ông nào cả.

Cô ngưng lại khi thấy chị Weston đang nói chuyện với người khác, và cô có cơ hội suy nghĩ thêm "Bây giờ làm thế nào mình giới thiệu anh ấy? Mình có nên nói đến tên anh ấy trước mặt những người này? Có cần phải nói quanh co không? Người thân ở Yorkshire… người liên lạc thư từ ở Yorkshire… Mình nghĩ nên nói như thế. Không, mình có thể nói ra tên anh

ấy mà không ngượng ngập. Mình sẽ cảm thấy thoải mái hơn. Bây giờ nên làm thế".

Chị Weston không còn tiếp chuyện với ai, nên Emma nói tiếp:

-Anh Frank Churchill có nét chữ của một quý ông đẹp nhất mà em từng thấy qua.

Anh Knightley nói:

-Anh không nghĩ thế. Nét chữ quá nhỏ, thiếu cứng cỏi. Trông giống như nét chữ của phụ nữ.

Cả hai phụ nữ đều không đồng ý. Emma nói:

-Không đâu, không phải thiếu cứng cỏi. Nét chữ không được to, nhưng rõ ràng. Chị Weston, chị có lá thư nào của anh ấy để cho xem không?

Chị Weston trả lời:

-Không, gần đây chị không nhận được thư anh ấy. Chị đem cất thư anh ấy sau khi đã hồi âm.

Emma nói:

-Nếu có bàn viết, em có thể viết cho xem. Em có một tấm thiếp của anh ấy. Chị Weston, chị có nhớ ngày nọ chị đã nhờ anh ấy viết cho chị không?

-Anh ấy thích nói anh được nhờ…

-Được, được, em có tấm thiếp đó, và sau bữa ăn em sẽ mang ra để thuyết phục anh Knightley.

Anh Knightley nói một cách khô khan:

-Ôi chao! Chỉ một anh trai trẻ có tính ga lăng như Frank Churchill viết cho một tiểu thư như cô Woodhouse, dĩ nhiên là anh ấy cố viết theo cách hay nhất.

Bàn ăn đã được dọn ra. Cô Elton sẵn sàng khi chưa được mời, và trước khi ông Woodhouse tiến đến cô để mời cô đi vào phòng ăn,cô đã nói:

-Tôi phải đi trước sao? Tôi cảm thấy ngượng khi luôn dẫn đầu.

Việc Jane sốt ruột muốn đi nhận thư từ không thoát khỏi sự để ý của Emma. Cô đã nghe tất cả và tò mò muốn biết liêu chuyến đi dạo buổi sáng nay của Jane có mang đến lá thư nào không. Cô đoán rằng có, rằng đấy là vì cô này đang trông ngóng tin tức của người nào đấy rất thân thiết, và rằng cô đã được thoả nguyện. Emma nhận ra dáng vẻ vui tươi hơn ngày thường - một nét rạng rỡ trên gương mặt và trong tinh thần.

Đáng lẽ cô đã dọ hỏi đôi điều về những lá thư từ Ireland - ngôn từ đã ở trên đầu môi cô - nó cô kiềm chế. Cô có chủ ý không thốt lên lời nào khiến làm tổn thương cảm nghĩ của Jane Fairfax. Hai người khoác tay nhau theo những phụ nữ khác đi ra khỏi phòng ăn, với thiện ý phù hợp với vẻ xinh xắn và yêu kiều của cả hai.

Chương 17

Khi các phụ nữ bước vào phòng gia đình, Emma thấy mình và bạn mình bị phân cách trong hai nhóm riêng biệt: với cách đối xử tệ hại và kiên quyết, cô Elton đeo bám lấy Jane Fairfax và không ngó ngàng gì đến Emma. Thế là Emma và chị Weston hoặc phải cùng nhau nói chuyện hoặc cùng nhau im lặng. Cô Elton không cho họ có cơ hội nào khác. Nếu Jane dứt ra một chốc, cô lại tiếp tục trò chuyện. Dù cả hai chỉ thầm thì nhất là về phía cô Elton, họ chỉ nói quanh quẩn những chuyện cũ: hết chuyện nhà bưu điện đến chuyện bị cảm lạnh, nhận thư từ, tình bạn - tất cả đều làm cho Jane khó chịu. Rồi đến những câu họ hỏi liệu Jane đã nghe tin về việc làm nào thích hợp cho cô chưa, và những lời tuyên xưng của cô Elton về ý định của mình.

Cô Elton nói:

-Đã đến tháng tư rồi! Chị lấy làm lo cho em. Tháng sáu sắp đến.

-Nhưng em không định làm gì cụ thể trong tháng sáu hoặcbất kỳ tháng nào, em chỉ mong mùa hè đến sớm thôi.

-Nhưng em chưa nghe tin tức gì à?

-Em không dọ hỏi gì cả. Em không muốn dọ hỏi.

-Ôi chao! Em thân yêu, chúng ta bắt đầu thế này không phải là quá sớm, em không nhận thức được tìm một nơi phù hợp khó khăn ra sao.

Jane lắc đầu:

-Em không nhận thức được! Chị Elton thân yêu, ai cũng nghĩ em là như thế!

-Nhưng em đã không giao tiếp rộng. Em không biết với bao nhiêu ứng viên thích hợp cho những cơ hội đầu tiên. Chị đã thấy nhiều trường hợp như thế chung quanh Maple Grove. Mtnn chị họ của anh Suckling, bà Bragge,

quen biết với rất nhiều ứng viên như thế, ai ai cũng mong mỏi đến thăm gia đình bà vì bà giao du trong giới thượng lưu. Đèn nến trong phòng học! em có thể mường tượng được xứng đáng như thế nào. Trong số tất cả các gia đình trong vương quốc thì chị mong mỏi em đến viếng gia đình của bà Bragge.

Jane nói:

-Ông bà đại tá Campbell sẽ trở lại thành phố vào giữa mùa hè, em phải đến với họ một thời gian, em tin họ muốn như thế. Sau đấy, có lẽ em sẽ vui mà tự thu xếp cho riêng mình. Nhưng em không muốn chị cất công dọ hỏi gì trong lúc này.

-Cất công! Chị biết em còn đắn đo. Em ngại chị cất công, nhưng Jane thân yêu ạ, chị mong em hiểu rằng nhà Campbell không quan tâm đến em như chị. Trong một, hai ngày tới, chị sẽ biên thư cho bà Partridge để nhờ bà dòxét xem có chỗ nào phù hợp.

-Cảm ơn chị, nhưng em xin chị đừng nói gì với bà ấy về chuyện này, mà đợi đến khi thời gian gần kề. Em không muốn ai phải bận lòng vì em.

-Nhưng cô bé ơi, thời gian đã gần kề. Bây giờ là tháng tư, rồi tháng sáu và thậm chí tháng bảy cũng rất gần với công chuyện trước mắt phải thu xếp cho xong. Chị lấy làm ngạc nhiên thấy em quá thiếu kinh nghiệm. Một chỗ làm phù hợp với em và những người bạn sẵn lòng giúp em thì không phải ngày nào cũng có, không phải cần đến là có ngay. Thật sự và thật sự là chúng ta phải dọ hỏi ngay từ bây giờ.

-Xin lỗi chị, nhưng em không bao giờ có ý định như thế.bản thân em không muốn dọ hỏi, và em sẽ lấy làm tiếc nếu có bạn bè nào của em dọ hỏi hộ em. Khi em quyết định đã đến lúc, em không hề lo sợ sẽ không có việc làm trong thời gian lâu. Có những chỗ làm ở thành phố, các văn phòng, nơi mà em dọ hỏi rồi sẽ tìm được việc gì đấy. Công việc bán hàng - không phải lao động bằng chân tay mà bằng trí óc.

-Ôi trời! em yêu, lao động bằng tay chân! Em làm chị bị sốc, em có ý nói lao động nô lệ. Chị mong em tin rằng anh Suckling luôn là người cổ vũ cho

việc bãi bỏ nô lệ.

Jane trả lời:

-Em không có ý như thế, em không nghĩ đến lao động nô lệ. Em chỉ nhắm đến việc làm nữ gia sư. Người làm nghề này chắc chắn có mặc cảm rất khác nhau, nhưng em nghĩ nghề này không có gì là tệ hại. Nhưng em chỉ có ý nói là có những văn phòng quảng cáo, khi em xin việc ở đó em sẽ có thể tìm được nơi nào đấy thích hợp.

Cô Elton nói:

-Nơi nào đấy thích hợp! À, nơi nào đấy có thể thích hợp với ý tưởng khiêm tốn về bản thân em. Chị biết em là người khiêm tốn, nhưng bạn bè của em sẽ không hài lòng khi thấy em chọn chỗ làm thấp kém, tầm thường, trong một gia đình không giao du rộng, hoặc có lối sống không được phong nhã.

-Chị rất tử tế với em, nhưng em không màng gì đến những chuyện ấy. Em không có chủ định xin làm việc cho những gia đình giầu có. Em nghĩ gia đình càng giàucó thì càng khó khăn cho em hơn. Em chỉ cần thích ứng với gia đình của một quý ông.

-Chị hiểu em, chị hiểu em; em sẽ nhận làm cho bất cứ gia đình nào, nhưng chị muốn giúp em thêm. Chị tin chắc nhà Campbell tốt bụng sẽ đồng ý với chị, với tài năng vượt trội của em, em có quyền giao du với giới thượng lưu. Chỉ với kiến thức về âm nhạc, em có thể đặt điều kiện cho mình, yêu cầu có bao nhiêu phòng tuỳ thích, chị tin chắc em có thể đòi hỏi mọi thứ, nhưng em cũng hát hay như đàn - đúng thế, chị tin em có thể ra điều kiện tuỳ thích. Em phải ổn định theo ý thích, theo danh dự và được thoải mái để nhà Campbell và chị được yên tâm.

-Chị có thể phân hạng ý thích, danh dự và sự thoải mái của một việc làm như thế, những điều kiện này phải ngang bằng nhau. Tuy nhiên, em có ý nghiêm túc là bây giờ đừng tính gì hết cho em. Chị Elton, em lấy làm cảm kích đối với bất cứ ai lo cho em, nhưng em có ý nghiêm túc là không muốn

tính gì cho đến mùa hè. Trong hai hoặc ba tháng tới đây, em vẫn là như thế này.

Cô Elton trả lời vui vẻ:

-Và chị cũng có ý nghiêm túc để nhất quyết luôn nghe ngóng, và sẽ nhờ bạn bè của chị nghe ngóng để không bỏ lỡ cơ hội tốt nào.

Theo cách như thế, cô tiếp tục lải nhải không dứt, cho đến khi ông Woodhouse bước vào phòng. Tính phù phiếm của cô đổi đề tài.

Emma nghe cô thì thầm với Jane:

-Cái ông nịnh đầm của chị đã đến, chị phải phản đối! Chỉ nghĩ đến lòng hào hiệp của mình đi trước mấy ông khác! Quả là một người thân quý! Chị rất mến ông ấy. Chị ngưỡhg mộ cách xã giao cổ lỗ sĩ ấy, đúng với sở thích của chị hơn là sự thoải mái thời thượng, đôi lúc chị ghét sự thoải mái thời thượng. Nhưng đây là ông già Woodhouse tốt bụng, ước gì em nghe những lời tử tế của ông ấy nói với chị trong phòng ăn. Chị nghĩ đức lang quân của chị hẳn phải ghen tức. Chị tưởng tượng chị là người được yêu mến, ông ấy để ý đến chiếc áo maxi của chị. Em có thích không? Selina chọn cho chị đấy. Chị nghĩ áo này trông thanh lịch, nhưng không biết có được trang trí quá đáng không. Chị rất ghét ý tưởng phải trang trí quá đáng - lộng lẫy đến khủng khiếp. Bây giờ chị phải thêm ít chi tiết trang trí vì người ta nghĩ chị phải như thế. Em biết mà, một cô dâu thì phải ăn mặc như cô dâu, nhưng sở thích của chị là vẻ đơn giản, một kiểu đơn giản thì hay hơn là loè loẹt. Nhưng chị thuộc phe thiểu số, vì chị tin không mấy người đánh giá cao tính đơn giản trong trang phục, họ chỉ thích thấy sự phô trương và loè loẹt. Chị có vài ý tưởng trang trí như thế này cho loại hàng popeline màu trắng mờ và trắng bạc. Em thấy có đẹp không?
Khi tất cả thực khách vừa tụ tập đông đủ trong phòng gia đình thì ông Weston xuất hiện. Ông vừa trở về để dự một bữa ăn tối muộn, và khi ăn xong ông vội đi đến Hartfield. Nhiều người mong được gặp ông, khiến cho ông ngạc nhiên. Ông Woodhouse tỏ vẻ vui, ngang bằng như khi ông lấy làm tiếc khi gặp ông Weston lần trước.

Riêng John Knightley lấy làm kinh ngạc trong im lặng, nghĩ thầm "Đáng lẽ ông ta phải ở nhà sau một ngày lo công chuyện ở London, đàng nay lại đi bộ nửa dặm đường đến nhà một người đàn ông khác, giao tiếp cho đến giờ đi ngủ, để chấm dứt một ngày bằng những nỗ lực xã giao trong đám đông ồn ào, kể cũng lạ. Ông ta đã hoạt động từ lúc tám giờ sáng mà bây giờ đáng lẽ phải nghỉ ngơi, đã nói cả ngày mà bây giờ đáng lẽ phải im lặng, đã gia nhập một nhóm người mà bây giờ đáng lẽ phải ngồi một mình! Ông đã xa rời không khí tĩnh lặng bên lò sưởi, để trong một buổi tối tháng Tư lạnh giá và ẩm ướt đi ra giao tiếp với thiên hạ! nếu ông ta có mục đích đến đón cô vợ về nhà thì còn được, nhưng ông đến đây khiến cho cuộc tụ họp kéo dài thêm thay vì rút ngắn". John Knightley nhìn ông với nỗi kinh ngạc, nhún vai rồi nghĩ thầm "Mình không thể hiểu nổi đấy lại là ông ta!"

Trong khi ấy, không hoàn toàn biết gì về nỗi căm ghét mình gây ra, ông Weston vẫn vui vẻ như thường ngày, vẫn ăn nói hoạt bát, dù sau một ngày đi họp ở nơi xa vẫn tỏ ra dễ mến với mọi người. Sau khi ông thoả mãn những câu hỏi của cô vợ về bữa ăn tối của mình, ông trấn an cô là các gia nhân không quên lời dặn dò cẩn thận của cô. Rồi ông kể cho cô nghe tin tức ông được nhận được trong chuyến đi, nhưng mọi người trong phòng cũng rất hiếu kỳ muốn biết. Ông trao cho cô một lá thư của Frank và nói với vợ rằng ông đã tự tiện mở ra xem. Ông nói:

-Em đọc, đọc đi, em sẽ thấy vui, chỉ có ít dòng, không mất thời giờ nhiều, hãy đọc cho Emma nghe.
Cả hai người phụ nữ cùng đọc lá thư, trong lúc ông luôn mỉm cười và nói nhỏ với họ nhưng mọi người khác đều nghe được:

-Này, nó sắp đến, em thấy đấy, anh nghĩ đó là tin tốt lành. Này, em phải nói gì đây? Anh luôn bảo em là nó sẽ nhanh chóng quay lại, có phải thế không? Em yêu ạ, có phải anh luôn bảo em như thế mà em không tin. Em thấy đấy, anh tin chậm nhất là vào tuần tới, vì có lẽ rất sốt ruột, rất có thể ngày mai hoặc thứ bảy. Còn về bệnh tình của bà ấy, dĩ nhiên là không có gì cả. Rất vui khi Frank trở lại với chúng ta, cũng gần thành phố, nó sẽ ở đây dài ngày khi đến đây, còn nó sẽ chia phân nửa thời gian cho chúng ta. Đây đúng là điều anh mong chờ. Thật là tin vui đấy chứ? Em đọc xong chưa? Emma đã đọc hết chưa? Cất nó đi, cất đi, khi khác ta sẽ nói nhiều về việc

này, bây giờ là không phải lúc. Anh sẽ thông báo cho những người khác theo cách thông thường.

Chị Weston tỏ ra rất vui. Dáng vẻ và ngôn từ của chị thì không có gì kiềm chế được. Chị vui, chị biết mình đang vui, và biết mình phải vui. Chị sôi nổi và cởi mởthốt lời chúc mừng, nhưng Emma không thể nói được thông suốt như thế. Đầu óc của cô bận rộn với những ý nghĩ cân nhắc, cố nhận ra mình xúc động đến mức nào, mà cô nghĩ là đáng kể.

Tuy nhiên, ông Weston vì quá háo hức nên không quan sát kỹ ai khác và quá huyên thuyên nên không muốn để người khác góp lời. Ông cảm thấy vui với bất kỳ lời nào Emma nói ra, rồi để cho những người khác bàn tán to nhỏ về chuyện mà cả phòng đã nghe lỏm được.

Có vẻ như ông cho rằng đương nhiên là mọi người đều vui, hoặc ông nghĩ đặc biệt ông Woodhouse hoặc anh Knightley hẳn phải vui. Sau khi chị Weston và Emma, họ là những người kế tiếp có lý do để vui. Ông định đi gặp cô Fairfax, nhưng cô đang bận trò chuyện với John Knightley, nên sẵn đang đứng gần cô Elton, ông bắt chuyện với cô này.

Chương 18

Ông Weston nói với cô Elton:

-Tôi mong sẽ có vinh dự giới thiệu con trai tôi được biết cô.

Nghĩ rằng mong ước đó là lời đề cao, cô Elton nở nụ cười rất hoà nhã.

Ông tiếp:

-Hẳn cô đã nghe nói đến Frank Churchill và biết nó là con trai tôi, dù nó không mang họ của tôi.

-À vâng, và chúng tôi sẽ rất vui được quen biết anh ấy. Tôi tin anh Elton sẽ sớm đến thăm anh ấy và hai chúng tôi sẽ rất vui được tiếp anh ấy tại dinh Cha xứ.

-Cô thật là tử tế. Tôi tin Frank sẽ rất vui. Nó sẽ đi thành phố chậm lắm là tuần tới. Hôm nay chúng tôi nhận được thư báo. Sáng nay tôi nhận được thư, và khi nhận ra nét chữ của con tôi, tôi mạo muội giở ra dù bì thư không đề tên tôi mà là tên bà Weston. Cô ấy là người chính yếu liên lạc thư từ với nó. Tôi ít khi nhận được lá thư nào.

-Và thế là ông nhất quyết mở bì thư đề tên chị ấy! Ôi trời! Ông Weston! - cô nói một cách thân mật - tôi phải phản đối chuyện này. Đúng là một tiền lệ rất nguy hiểm. Tôi mong ông đừng để những người hàng xóm của ông noi theo gương ông. Tôi nghĩ nếu chuyện này sẽ xảy ra với tôi, thì phụ nữ có chồng như chúng tôi phải bắt đầu nỗ lực. Ôi trời! Ông Weston, tôi không thể tin được rằng ông làm chuyện đó.

-Vâng, đàn ông chúng tôi là những người đáng trách. Cô Elton, cô nên bảo trọng lấy mình. Lá thư này báo cho chúng tôi - đấy là lá thư ngắn ngủi, được viết ra một cách vội vã, chỉ để báo tin - báo cho chúng tôi là họ sẽ đi thành phố vì lo cho bà Churchill, bà ấy không được khoẻ suốt mùa đông

này, và nghĩ thời tiết ở Enscombe quá lạnh đối với bà, thế nên họ nhanh chóng đi về phía nam.

-Thế thật ư! Tôi nghĩ từ Yorkshire, Enscombe nằm trong Yorkshire phải không?

-Vâng, cách London khoảng ba trăm cây số, một quãng đường khá dài.

-Vâng, tôi nghĩ đúng làđáng kể. So với Maple Grove đến London còn xa hơn cả trăm cây số. Nhưng ông Weston ạ, đối với người có tiền của thì quãng đường có nghĩa lý gì? Ông hẳn sẽ ngạc nhiên nếu biết được anh Suckling của tôi đôi lúc cứ như bay ấy. Chắc ông không tin tôi, vì có lúc hai lần trong vòng một tuần anh ấy và ông Bragge đi London, rồi trở về bằng bốn con ngựa.

Ông Weston nói:

-Quãng đường từ Enscombe có điều bất lợi là, theo chúng tôi hiểu, bà Churchill không thể xa rời chiếc ghế bành trong một tuần. Trong lá thư của Frank vừa rồi nó viết bà than quá yếu nên khi muốn đi vào nhà kính phải có Frank và ông bác của nó dìu đi! Cô biết đấy, việc này cho thấy bà ốm yếu như thế nào, nhưng bây giờ bà nôn nóng đi thành phố, chỉ ngủ hai đêm trên đường đi. Đấy là theo thư của Frank. Những phụ nữ mảnh khảnh đều có thể chất rất đặc biệt, cô Elton ạ. Cô phải đồng ý với tôi về điều này.

-Không, tôi sẽ không đồng ý với ông về điều gì cả. Tôi luôn đứng về phía phụ nữ. Thật đấy. Cho ông hay nhé, ông sẽ thấy tôi là đối thủ đáng gờm về điểm này. Tôi luôn đứng lên tranh đấu cho phụ nữ. Nếu ông biết tôi cảm thấy thế nào khi ngủ trong một phòng trọ, ông sẽ không lấy làm ngạc nhiên nếu bà Churchill cố gắng tránh việc này. Selina kể đối với cô ấy, ngủ tại phòng trọ là chuyện khủng khiếp, và tôi hiểu ra ít điều tế nhị của cô ấy. Cô luôn mang theo khăn trải giường trên đường đi, là cách đề phòng rất hay. Bà Churchill có làm như thế không?

-Chắc hẳn rồi. Bà Churchill làm mọi việc mà bất kỳ phụ nữ quý phái nào từng làm. Bà Churchill sẽ không thua kém bất kỳ quý bà nào khác về việc…

Cô Elton vội cắt ngang:

-Ôi chao! Ông Weston, xin đừng hiểu lầm tôi. Selina không phải là phụ nữ quý phái. Ông đừng để cho ý nghĩ mình đi xa như thế.

-Thật à? Thế thì cô ấy không phải là mẫu mực cho bà Churchill, vì bà là một phụ nữ quý phái thực thụ.

Cô Elton nghĩ mình đã sai lầm khi phủ nhận một cách sôi nổi như thế. Cô không hề có ý muốn nói chị cô không phải là phụ nữ quý phái, có lẽ cô không thiếu cảm xúc khi giả vờ, nên cô định nói chữa lại, nhưng ông Weston đã tiếp:

-Bà Churchill không chiếu cố đến tôi nhiều như cô hẳn đã đoán được. Nhưng đấy là chuyện giữa hai chúng tôi. Bà rất thương Frank, vì thế tôi không thể nói xấu về bà. Hơn nữa, bây giờ sức khoẻ bà yếu kém nhưng thật ra trước giờ bà ấy vẫn thế. Cô Elton ạ, tôi không muốn nói chuyện này với bất kỳ ai, nhưng tôi không tin bà Churchill bị bệnh.

-Nếu bà ấy thật sự có bệnh, tại sao bà không đi Bath hở ông Weston? Đi Bath, hoặc đi Clifton?

-Bà ấy đã mang ý nghĩ trong đầu là khí hậu Enscombe quá lạnh đối với bà. Tôi đoán bà cảm thấy chán Enscombe, bà đã chôn chân ở đấy quá lâu, nên bây giờ muốn thay đổi. Đấy là một vùng hẻo lánh. Một vùng đẹp, nhưng quá hẻo lánh.

-Đúng, giống như Maple Grove. Không có nơi nào hẻo lánh như Maple Grove. Đồn điền bao la vây phủ chung quanh! Người ta có cảm tưởng như bị cô lập với mọi thứ. Và bà Churchill có lẽ không có sức khoẻ hoặc tinh thần như Selina để vui hưởng cuộc sống cô lập như thế. Hoặc có lẽ bà không có đủ điều kiện vật chất để sống đời thôn dã. Tôi luôn nói phụ nữ có bao nhiêu điều kiện vật chất cũng không đủ, và tôi cảm thấy mãn nguyện là riêng tôi đã có đủ để sống đời tự chủ.

-Frank đã ở đây trong hai tuần.

-Tôi nhớ có nghe nói. Khi đến đây, anh ấy sẽ thấy rõ hội Highbury có thêm thành viên, ấy là nếu tôi có thể gọi mình là thành viên. Nhưng có lẽ anh ấy chưa bao giờ nghe đến có người như thế trên đời.
Không thể nào bỏ qua lời lẽ của cô hiển nhiên có ý mong mỏi sự đề cao. Với vẻ hoà nhã tột độ, ông Weston lập tức thốt lên:

-Chỉ có cô mới nghĩ như thế. Chưa bao giờ nghe đến nó! Tôi tin những lá thư gần đây của vợ tôi đều nói nhiều đến cô Elton.

Ông đã làm xong bổn phận và có thể quay lại đề tài về con trai ông:

-Khi Frank ra đi kỳ rồi, chúng tôi không rõbao giờ sẽ gặp lại nó, thế nên tin báo ngày hôm nay khiến tôi vui mừng gấp bội. Hoàn toànbất ngờ, ý tôi muốn nói là, tôi luôn tin nó sẽ trở lại một ngày gần đây, nhưng không ai tin tôi. Cả nó và nhà tôi đều nản lòng. "Làm thế nào nó tìm cách đi đến đây? Làm thế nào tin được ông bà bác sẽ cho phép nó đi nữa", và đại loại như thế. Tôi luôn tin rằng có chuyện gì đấysẽ xảy đến, và đúng như thế, cô thấy mà. Cô Elton ạ, tôi nghiệm thấy rằng trong đời tôi, nếu có việc bất như ý xảy ra thì sau đó sẽ có việc thuận lợi bù đắp lại.

-Đúng thế, ông Weston ạ, thật đúng. Tôi thường nói với một người thân thiết trong thuở còn hẹn hò, khi sự việc xảy ra không ổn, không diễn tiến nhanh chóng như ý anh ấy muốn, anh ấy dễ chán nản và than là cho đến tháng Năm hẳn con tuổi manh vẫn chưa vui trở lại. Chao ôi, tôi đã dốc sức giúp anh ấy gạt bỏ những ý nghĩ ảm đạm để vực tinh thần anh ấy lên. Tôi còn nhớ có một buổi sáng, anh ấy đến tìm tôi với tâm trạng rất chán nản.

Cô ngưng lại để hắng giọng, và ông Weston lập tức bắt lấy cơ hội để tiếp nối:

-Cô đang nói đến tháng Năm, đấy chính là tháng mà bà Churchill được lệnh - hoặc chính bà ra lệnh - đi đến nơi ấm hơn Enscombe, tóm lại là đi London. Thế là chúng tôi được vui vì Frank có dịp đi đến đây thường xuyên cả mùa hè. Đây chính là mùa mà người ta nên đi thăm nhaum, ngày dài hơn, khí hậu ôn hoà, không quá nóng khi người ta phải vận động. Khi nó đến đây kỳ rồi, chúng tôi phải tuỳ nghi, nhưng khí hậu rất ẩm ướt, trời mù mịt. Cô biết tháng Hai luôn là như thế, nên chúng tôi không thể làm đến

phân nửa những gì muốn làm. Bây giờ là đúng lúc. Cô Elton ạ, tôi không rõ liệu sự hồ nghi và bồn chồn - tự hỏi nó sẽ đến ngày hôm nay hoặc ngày mai hoặc bất kỳ giờ nào - có khiến cho chúng tôi hạnh phúc hơn là khi thật sự có nó trong ngôi nhà hay không. Tôi nghĩ là có. Tôi nghĩ chính tâm trạng của ta khiến cho ta được phấn khởi và vui sướng nhất. Tôi mong cô sẽ mến con trai tôi, nhưng cô không nên nghĩ nó là con nhà nòi. Nói chung nó là một thanh niên tốt, nó cô đừng nghĩ nó là con nhà nòi. Nhà tôi cũng mến thích nó, cho nên cô hẳn hiểu được tôi lấy làm cảm kích như thế nào. Cô ấy nghĩ không ai bằng nó.

-Ông Weston, tôi tin chắc tôi sẽ có cảm nghĩ tốt với anh ấy. Tôi đã nghe nhiều người khen anh Frank Churchill. Cùng lúc, cần nói là tôi luôn tự mình phán xét và không hề chịu để cho người khác dẫn dắt. Tôi xin hứa cho ông biết rằng khi tôi gặp anh ấy, tự tôi sẽ phán xét. Tôi không thích tâng bốc ai.
Ông Weston trầm ngâm rồi trả lời:

-Tôi mong mình đã không khắt khe với bà Churchill tội nghiệp. Nếu bà thực sự bị bệnh, tôi sẽ lấy làm buồn vì mình đã thiếu công tâm với bà, nhưng cá tính bà có nét nào đấy khiến cho tôi thấy khó mà nói về bà với lòng độ lượng như tôi muốn. Cô Elton, cô hẳn đã biết về mối quan hệ giữa tôi với gia tộc, hoặc cách đối xử với tôi, và nói riêng cho cô nghe, tất cả là do bà ấy. Bà là người chủ mưu. Nếu không do bà, mẹ của Frank đã không bị khinh rẻ như thế. Ông Churchill có niềm hãnh diện nhưng niềm hãnh diện của ông không thấm gì so với của bà, ông là người ít ăn ít nói, biếng nhác, với niềm hãnh diện như là một quý ông vốn không làm hại ai mà chỉ biến ông thành người bất lực và khó chịu, nhưng niềm hãnh diện của bà là tật kênh kiệu và xấc xược! và điều khiến cho người ta không chịu nổi là về dòng dõi. Bà không là gì cả khi cưới ông ấy, chỉ đơn thuần là con gái một nhà quý tộc, nhưng từ khi là thành viên trong dòng họ Churchill, bà ra vẻ mình như là người vượt trội hơn những người khác mang họ Churchill, trong khi bản thân bà chỉ là người mới phất lên.

-Chỉ nghĩ thế mà kinh! Tôi cảm thấy sợ người mới phất. Maple Grove có đầy những người như thế, vì có một gia đình hay ra vẻ kiêu kỳ khiến cho anh chị tôi rất khó chịu. Việc ông mô tả họ Churchill khiến cho tôi nghĩ

ngay đến những người đó. Người trong họ Tupman mới đến định cư, có những mối quan hệ thấp kém, lại làm ra vẻ quan trọng, xem mình ngang hàng với danh gia vọng tộc lâu đời. Họ mới đến ở tại West Hall cùng lắm được một năm rưỡi, không ai biết họ tạo dựng gia sản bằng cách gì. Họ đến từ Birmingham, là nơi không có gì hứa hẹn cả, như ông đã biết. Người ta không trong mong gì tại Birmingham. Tôi luôn nói có điều gì đấy kinh khiếp trong cái tên, nhưng không ai biết điều gì tốt lành về họ Tupman, dù người ta ức đoán nhiều chuyện. Thế mà họ cứ ra vẻ ngang hàng với anh Suckling của tôi, là một trong những láng giềng gần nhất của họ. Thật là tệ hại. Anh Suckling đã từng sống ở Maple Grove mười một năm, trước đó là cha anh ấy - tôi nghĩ ít nhất là thế - tôi hầu như chắc chắn ông cụ đã thanh toán xong xuôi cho điền trang trước khi qua đời.

Cuộc trò chuyện giữa hai người bị gián đoạn, gia nhân mang trà ra phục vụ. Sau khi đã nói hết những điều muốn nói, ông Weston nhân cơ hội này tản đi nơi khác.

Sau tiệc trà, hai vợ chồng Weston và anh Elton cùng ngồi chơi bài với ông Woodhouse. Năm người còn lại được tự do. Emma nghĩ họ không hợp với nhau, vì anh Knightley có vẻ như không thích trò chuyện, cô Elton mong được để ý đến nhưng không ai đáp ứng.

Anh John Knightley chứng tỏ mình ăn nói hoạt bát hơn người em trai. Anh sẽ ra đi vào ngày hôm sau, và dặn dò:

-Này Emma, anh không còn gì để nói thêm về mấy đứa trẻ, em đã nhận được thư chị em kể mọi chuyện rồi. Mấy đứa mà anh lo thì đơn giản hơn mấy đứa khác cần cô ấy, và có vẻ như không theo cùng một cung cách, kể cả lời khuyên của anh là không làm hư bọn trẻ và không tống thuốc men cho chúng.

Emma đáp:

-Em mong sẽ làm cả hai anh chị được hài lòng, và em sẽ cố hết sự mình cho chúng nó được vui, thế là đủ đối với Isabella. Tạo nguồn vui phải đi trước thói quen chiều chuộng sai lầm và cho thuốc men vô tội vạ.

-Nếu thấy tụi nó quấy rầy quá thì em phải gửi chúng nó về nhà.

-Rất có thể như vậy. Anh nghĩ thế, phải không?

-Anh e chúng nó gây ồn ào cho bố em, hoặc thậm chí có thể làm phiền đến em, nếu em bận bịu thêm vì những cuộc thăm viếng như mấy lúc gần đây.

-Bận bịu thêm!

-Đúng rồi, em phải nhớ lại rằng trong vòng nửa năm qua lối sống của em đã khác biệt nhiều…

-Khác biệt! thật ra không phải thế.

-Đúng là em bận bịu nhiều với bạn bè hơn lúc trước. Hãy xem hiện tại đi. Anh mới đến đây được một ngày mà em đã bận trong một bữa tiệc! lúc trước có khi nào như thế? Láng giềng của em đông đúc thêm, em giao du với họ thêm. Lúc gần đây, mỗi lá thư em viết cho Isabella đều kể nhiều chuyện vui, ăn tối ở nhà ông Cole, hoặc dạ vũ ở Công xá. Sự khác biệt mà Randalls tạo ra - chỉ tính riêng Randalls thôi - đã là đáng kể.

Anh Knightley nhanh chóng chen vào:

-Vâng, đúng là Randalls đã tạo ra mọi sự khác biệt.

Anh John Knightley nói:

-Được rồi. Anh nghĩ Randalls hẳn gây ảnh hưởng nhiều hơn lúc trước, thế nên Emma ạ, anh chợt nghĩ Harry và John có thể gây phiền phức cho em. Nếu vậy, anh chỉ mong em gởi chúng nó trở về nhà.

Anh Knightley thốt lên:

-Không, không cần phải thế. Nên gửi chúng nó đến Dunwell. Chắc chắn em sẽ được khoẻ thân.

Emma than:

-Anh làm em buồn cười quá! Em muốn biết có bao nhiêu cuộc tụ họp mà anh không tham dự, và tại sao anh lại lo em muốn khoẻ thân nên không

chăm sóc đến hai đứa trẻ? Những dịp em tham dự là gì? Ăn bữa tối một lần với nhà Cole, rồi có một buổi dạ vũ mà chỉ bàn bạc chứ không hề xảy ra. Em có thể hiểu anh - cô gật đầu về phía anh John Knightley - anh được may mắn gặp gỡ nhiều người quen biết cùng một lúc ở đây khiến cho anh quá vui nên hay để ý đến mọi chuyện. Nhưng anh - cô quay sang anh Knightley - Anh đã biết em rất ít khi đi ra khỏi nhà quá hai tiếng đồng hồ, thế thì em không hiểu tại sao anh tiên đoán là em sẽ bận bịu nhiều. Còn về hai đứa trẻ đáng yêu, nếu dì Emma không có thời giờ cho chúng, em không nghĩ chú Knightley sẽ chăm sóc chúng nó tốt hơn vì dì bận một tiếng thì chú bận năm tiếng, và khi ở nhà thì chú chỉ lo đọc sách một mình hoặc tính toán chuyện riêng.

Anh Knightley ra vẻ như cố kìm hãm một nụ cười.

III

Chương 1

Một khoảnh khắc im lặng đủ giúp cho Emma hiểu tại sao cô trở nên phấn khích khi nghe tin về Frank Churchill. Cô tin rằng cô cảm thấy lo âu hoặc bối rối không phải là vì mình, mà là vì anh. Tình cảm của cô sụt giảm xuống mức không còn gì nữa, không đáng để nói đến. Nhưng nếu anh - người chắc chắn đã yêu cô - trở về với tình cảm nguyên vẹn như lúc anh ra đi, thì đấy là một chuyện khiến cho cô ray rứt. Nếu thời gian hai tháng xa cách không giúp cho anh nguội lạnh thì cô sẽ phải đối diện với nghịch cảnh. Cả anh và cô đều phải cẩn trọng. Cô không muốn bị vướng víu trong tình cảm, nên cô phải tránh làm gì có vẻ như khích lệ anh tiến xa thêm.

Cô mong mình có thể ngăn chặn anh tỏ tình, nếu không sẽ khiến cho mối quan hệ giữa hai người trở thành thương đau! Tuy thế, cô vẫn mong đợi điều gì đấy có tính quyết định. Cô có cảm tưởng như mùa xuân sẽ trôi qua với một cơn khủng hoảng, một biến cố, một chuyện gì đấy gây chuyển biến cho tâm tư điềm tĩnh và yên bình của cô.

Không phải mất thời giờ lâu - tuy rằng lâu hơn ông Weston đoán - để cô có thể đo lường tình cảm của Frank Churchill. Gia đình Enscombe không đi đến thành phố nhanh như đã định, nhưng không lâu sau khi anh đến Highbury. Khi anh từ Randalls đến Hartfield, cô có thể nhanh chóng quan sát và nhanh chóng xác định tâm tư của anh và xác định mình phải phản ứng như thế nào.

Hai người gặp nhau trong không khí thân hữu tột cùng. Đúng là anh tỏ ra rất vui khi gặp lại cô. Nhưng lập tức cô có ý nghĩ là anh không quan tâm đến cô nhiều như trước, hoặc tình cảm của anh không còn thắm thiết như trước. Cô kỹ lưỡng quan sát anh. Rõ ràng là anh yêu cô kém hơn trước. Có lẽ một phần là do cô hờ hững, sự xa vắng tạo nên hiệu ứng tự nhiên, như cô mong muốn.

Anh tỏ ra phấn chấn, vẫn luôn nói cười như lúc nào, có vẻ thích thú khi nói về chuyến đến thăm trước của anh, và cũng có vẻ bối rối. Không phải trong thái độ bình thản của anh mà cô nhận ra sự khác biệt. Anh không bình thản, tinh thần anh rõ ràng là bị kích động, có vẻ gì đấy bồn chồn trong anh. Dù anh có sinh động, điều khiển cho cô lo nghĩ mình đã đoán đúng là anh chỉ nán lại mười lăm phút rồi vội vã đi thăm viếng nơi khác ở Highbury.

Cô nghĩ thầm "Anh chàng đã gặp một vài người quen cũ trên đường tới đây, anh đã không dừng lại, không dừng lại dù để chỉ nói một lời nhưng anh có tính phù phiếm khi nghĩ rằng họ sẽ thất vọng nếu anh không đến thăm họ, thế là dù muốn nán lại lâu hơn ở Hartfield, anh vẫn vội vã ra về".
Cô chắc chắn rằng anh không còn yêu cô sâu đậm như trước, tuy rằng tinh thần anh bị kích động và việc ra về vội vã chưa phải là dấu hiệu tất cả đều chấm dứt. Cô nghĩ mình phải hành động cả quyết và không nên tin tưởng nơi anh nữa.

Đấy là chuyến viếng thăm duy nhất của Frank Churchill trong mười ngày. Anh thường muốn đi lần nữa, nhưng lúc nào cũngbị ngăn cản. Bà bác anh không muốn anh xa bà. Đấy là lý do anh giải thích tại Randalls. Nếu anh nói thực, nếu anh thật sự muốn đến, thì có thể suy diễn là việc bà Churchill đi đến London không giúp đỡ gì cho đầu óc bướng bỉnh và kích động của bà. Chắc chắn là bà có bệnh, anh đã xác nhận điều này ở Randalls. Dù một phần có thể là do bệnh tưởng, khi nghĩ lại mới tin rằng sức khoẻ của bà đã xấu hơn nửa năm về trước. Anh tin rằng bệnh của bà không phải là vô phương cứu chữa, và ít nhất bà còn sống thêm nhiều năm nữa, nhưng trái với nỗi hồ nghi của ông bố, anh không muốn nói là bà chỉ vẽ chuyện hoặc bà vẫn còn khoẻ mạnh như trước.

Có vẻ như bà không hợp với London. Bà không chịu nổi tiếng ồn ở đây. Tinh thần bà luôn bị bứt rứt, và mười ngày sau anh biên thư cho Randalls báo tin có một thay đổi trong kế hoạch. Họ phải dời đến Richmond ngay. Bà Churchill đã được giới thiệu cho một bác sĩ có tiếng tăm ở đấy, và mặt khác bà tỏ ra thích nơi này. Họ thu xếp một ngôi nhà được trang bị đầy đủ nội thất ở một địa điểm thích hợp, và mong sẽ có nhiều ích lợi.

Emma được nghe rằng Frank biên thư cho biết anh phấn khởi với kế hoạch mới, và vui vì sẽ có hai tháng được sống gần nhiều người bạn của anh, vì họ thuê ngôi nhà trong tháng năm và tháng sáu. Cô được biết anh báo tin mình sẽ được gặp gỡ họ thường xuyên như ý anh mong muốn.
Emma nhận ra ông Weston hiểu được tại sao anh vui, ông xem cô là lý do khiến cho anh vui. Cô mong rằng không phải thế. Hai tháng sẽ cho thấy chứng cứ.

Đương nhiên là ông Weston rất vui, đấy chính là hoàn cảnh mà ông luôn mong mỏi. Bây giờ, Frank thật sự sống gần ông. Chín dặm thì có nghĩa lý gì đối với một anh trai trẻ? Chỉ một giờ cưỡI ngựa. Anh sẽ đi thăm ông thường xuyên. Sức khác biệt giữa Richmond và London có nghĩa là sức khácbiệt giữa việc thường xuyên gặp ông và không bao giờ gặp ông. Mười sáu dặm - không phải, mười tám dặm, Manchester phải cách xa mười tám dặm hơn - là một trở ngại đáng kể. Nếu có cơ hội đi thăm ông, anh phải mất một ngày đường đi và về. Khi anh sống ở London, thì không nghĩa lý gì, cũng giống như khi anh ở Enscombe, nhưng Richmond ở rất gần. Càng tốt hơn là gần!

Một chuyện tốt đẹp lập tức trở thành hiện thực vì họ đang gần gũi nhau, buổi dạ vũ tại Công xá. Mọi người trước giờ vẫn không quên, nhưng nếu định ngày cụ thể thì là phù phiếm. Bây giờ chuyện này là chắc chắn, mọi người lại bắt tay vào việc chuẩn bị. Không bao lâu sau khi nhà Churchill dời đến Richmond, Frank viết ít dòng cho biết bàbác anh đã khoẻ lên nhiều, thế nên bất cứ lúc nào anh có thể đến chơi trong hai mươi bốn giờ đồng hồ. Anh yêu cầu định ngày càng nhanh càng tốt.

Buổi khiêu vũ của ông Weston là điều chắc chắn. Chỉ còn ít ngày nữa là giới trẻ ở Highbury sẽ được vui thích.

Ông Woodhouse đành phải cam chịu. Mùa này trong năm không phải là vấn đề đối với sức khoẻ của ông. Với mọi hoạt động, tháng năm đều thích hợp hơn tháng hai. Bà Bates được yêu cầu đến làm bầu bạn với ông một buổi tối. James được dặn dò kỹ lưỡng để chăm sóc hai đứa trẻ, và ông này tin bé yêu Henry hoặc bé yêu John sẽ không làm quấy trong khi dì Emma yêu dấu vắng nhà.

Chương 2

Không có chuyện bất thường gây trở ngại cho buổi dạ vũ. Ngày lại qua ngày, và sau một buổi sáng sốt ruột trông ngóng, Frank Churchill đi đến trước giờ dùng bữa tối, thế là mọi việc đều ổn thoả.

Anh và Emma chưa gặp lại lần thứ hai. Họ chỉ đối diện nhau ở Công xá, nhưng thế là tốt hơn cuộc gặp gỡ thông thường trong một đám đông. Ông Weston đã khẩn khoản Emma đến sớm hơn những người khác nhằm giúp cho ý kiến sắp xếp trong các gian phòng. Cô không thể chối từ, thế là cô phải gặp anh trong vài khoảnh khắc tĩnh lặng. Cô đi đón Harriet, rồi hai người đến Công xá kịp lúc nhà Randalls cũng đã đến.

Có vẻ như Frank Churchill đang nóng lòng trông ngóng. Dù anh không nói nhiều, ánh mắt anh cho thấy anh sẵn sàng hưởng một buổi tối vui thích. Họ đi bên nhau để rà soát mọi việc đâu ra đấy. Trong vòng vài phút, một cỗ xe khác chạy đến khiến cho Emma tỏ ra ngạc nhiên. Cô định thốt lên "Đến sớm thế!" nhưng kịp nhận ra đấy là một gia đình trong số những người bạn cũ. Giống như cô, họ đến sớm để phụ giúp ông Weston. Kế tiếp là một cỗ xe khác, cũng đến sớm với cùng mục đích. Dường như phân nửa số cư dân địa phương cùng tụ tập với nhau với mục đích sắp xếp chuẩn bị.

Emma nhận ra rằng ông Weston không chỉ dựa vào ý kiến của cô, và nghĩ nếu không được tin cậy hoàn toàn bởi một người đàn ông vốn có nhiều bạn thân và cố vấn thì đấy không phải là điều đáng phiền. Cô thích thái độ cởi mở của ông, nhưng nếu ông ít bộc trực một chút thì hẳn ông được lòng người hơn. Ông phải là mẫu người của lòng nhân từ nhưng không phải của tình thân hữu. Cô có thể mường tượng ra một người như thế. Cả nhóm người đi vòng quanh, nhìn ngắm, ca ngợi, và rồi vì không còn việc gì phải làm, họ tụ tập quanh lò sưởi và nhận xét là đã tháng năm, một ánh lửa vẫn tỏ ra dễ chịu.

Emma thấy không phải do lỗi của ông Weston khiến cả nhóm tư vấn của ông không đông đảo hơn. Họ đã ghé qua nhà bà Bates để cho đi nhờ xe, nhưng hai vợ chồng Elton đã đón người dì và cô cháu đi cùng.

Frank đứng kế bên Emma nhưng có lúc anh tản ra nơi khác. Anh có vẻ bồn chồn, cho thấy đầu óc anh không được thoải mái. Anh nhìn quanh quất, đi đến cánh cửa, nghe ngóng âm thanh của những cỗ xe khác - sốt ruột muốn bắt đầu, hoặc ngại đứng gần cô.

Anh nói về cô Elton:

-Tôi nghĩ cô ấy sắp đến. Tôi rất hiếu kỳ muốn gặp cô Elton. Tôi nghe nhiều về cô ấy. Tôi nghĩ không bao lâu thì cô ấy sẽ đến.

Có tiếng động của một cỗ xe đang đến gần. Anh vã đi ra, nhưng lại đi vào, nói:

-Tôi quên là mình chưa quen biết với cô ấy. Tôi chưa từng gặp cả hai vợ chồng Elton. Tôi không nên đường đột.

Hai vợ chồng Elton xuất hiện, rồi mọi người tươi cười chào hỏi nhau.

Ông Weston nhìn quanh quất, nói:

-Nhưng còn chị Bates và cô Fairfax. Chúng tôi nghĩ là anh đi đón họ.

Sự nhầm lẫn chỉ là nhỏ nhặt. Một cỗ xe bây giờ được phái đi đón họ. Emma muốn biết cảm nghĩ đầu tiên của Frank về cô Elton, muốn biết anh phản ứng như thế nào đối với bộ áo thanh lịch của cô Elton và nụ cười tử tế của cô này. Ngay lập tức anh có ý kiến bằng cách để ý ngay đến cô Elton sau những lời giới thiệu.

Trong vòng vài phút, cỗ xe kia quay lại. Có người nào đấy nói về trời mưa.

Frank nói với ông bố:

-Không nên bỏ quên chị Bates.

Rồi anh đi ra. Ông Weston định ra theo, nhưng cô Elton giữ ông lại để ông nghe ngôn từ cô khen ngợi con trai ông. Cô nói một cách nhanh nhẩu khiến cho anh chàng tuy đi nhanh vẫn nghe lỏm được cô:

-Ông Weston, anh ấy là người rất tốt. Hẳn ông còn nhớ tôi đã thẳng thắn bảo với ông là tôi có ý kiến của riêng mình, và tôi lấy làm vui mà nói rằng tôi rất mến anh ấy. Ông nên tin lời tôi. Tôi không bao giờ tâng bốc ai. Tôi nghĩ anh ấy rất đẹp trai, và tư thái của anh ấy chính là điểm tôi đánh giá cao - đúng là một quý ông, không hề có vẻ dối trá hoặc hợm hĩnh. Ông nên biết tôi rất ghét kẻ hợm hĩnh - thật là kinh! Ở Maple Grove người ta không bao giờ chấp nhận họ. Cả anh Suckling và tôi đều không thể kiên nhẫn với họ, và đôi lúc chúng tôi phải nói một cách gay gắt! Còn Selina vì có tâm tính hiền hoà nên chịu đựng giỏi hơn.

Khi cô nói về anh con trai, ông Weston còn chú ý lắng nghe. Nhưng khi đề cập đến Maple Grove, ông nhớ ra rằng phải lo đón tiếp những phụ nữ đang đi đến. Với nụ cười tươi, ông vội bước ra ngoài.

Cô Elton quay sang chị Weston:

-Đấy là xe của chúng tôi đi đón chị Bates và Jane. Người phu xe và mấy con ngựa của chúng tôi thật là nhanh nhẹn! tôi nghĩ họ đi nhanh hơn bất kỳ ai khác. Cho xe của mình đi đón một người bạn là cả niềm vui! Tôi được biết chị định cho xe đi đón họ, nhưng vào cả những lúc khác thì việc này sẽ không cần thiết. Xin chị hãy tin là tôi sè luôn chăm sóc họ.

Được hai quý ông hộ tống, chị Bates và cô Fairfax bước vào. Có vẻ như cô Elton nghĩ mình có bổn phận giống như là chị Weston phải đón tiếp họ. Bất kỳ người nào như Emma nhìn cô đều hiểu ý nghĩ của những cử chỉ của cô, nhưng chẳng bao lâu ngôn từ của cô, ngôn từ của tất cả mọi người, đều bị mất hút vì chị Bates liến thoắng một hồi sau khi gia nhập đám người quanh lò sưởi.

Khi cánh cửa vừa mở, chị Bates mở miệng ngay:

-Quý vị thật là tử tế! không có mưa gì cả. Không có gì đáng nói. Tôi không lo cho bản thân mình. Đôi giầy của tôi khá tốt. Và Jane cho biết… À!

- khi cô vừa bước qua cánh cửa - Này! Này! Trông thật là lộng lẫy! thật đáng ca ngợi! rằng sáng sủa! này Jane, Jane, hãy nhìn xem! Cháu có thấy gì không? Ôi chao! Chị Weston, chị hẳn phải có cây đèn thần của Aladdin. Bà Stokes tốt bụng hẳn không nhận ra chính phòng của mình. Tôi gặp bà ấy khi mới đến, bà ấy đang ở cửa ra vào. Tôi nói "Ôi chao! Bà Stokes". Nhưng tôi không có thời giờ nói thêm gì.

Bây giờ chị Bates gặp chị Weston, chị tiếp:

-Tốt lắm, tôi xin cảm ơn chị. Tôi mong chị vẫn khoẻ. Tôi rất vui được nghe thế. Tôi rất lo chị bị nhức đầu! tôi thấy chị thường đi ngang qua và biết chị phải tất bật nhiều. Đúng là thật vui được nghe như thế.

À, cô Elton thân yêu, cảm ơn cô đã tử tế cho xe đến đón rất kịp lúc. Jane và tôi đã chuẩn bị xong. Mấy con ngựa không phải chờ đợi gì cả. Cỗ xe thật là tiện nghi. Ôi! Và chị Weston ạ, chúng tôi phải cảm ơn chị về việc nà. Cô Elton đã tử tế mà gửi thiếp mời cho Jane, nếu không chúng tôi đã… nhưng hai lời mời cùng ngày! Chưa có bao giờ có láng giềng như thế! Tôi nói với mẹ tôi "Mẹ ạ, con tin rằng… " Xin cảm ơn, mẹ tôi vẫn khoẻ. Đã đi đến nhà ông Woodhouse. Tôi xin bà ấy phải đội khăn choàng đầu, vì buổi tối không được ấm… tấm khăn choàng lớn còn mới của bà. Quà cưới của cô Dixon. Cô ấy rất tử tế mà có lòng nghĩ đến mẹ tôi! mua ở Weymouth, chị biết đấy… anh Dixon chọn giúp, Jane nói có ba tấm khăn choàng khác khiến cho họ phải phân vân hồi lâu. Đại tá Campbell thích màu xanh ô liu.
Cháu Jane thân yêu, cháu có chắc chân không bị ướt chứ? Chỉ có vài giọt, nhưng dì vẫn lo… nhưng anh Frank Churchill thật là..và có tấm thảm để lau giày..Dì sẽ không bao giờ quên lòng tử tế tột độ của anh ấy.

Ôi chao! Anh Frank Churchill, tôi phải cho anh từ lúc anh giúp sửa đến nay cặp kính của mẹ tôi không hề hư hỏng nữa, cái đinh ốc không bao giờ sút ra nữa. Mẹ tôi thường nhắc đến lòng tốt của anh. Có phải thế không hở Jane? Chúng ta thường nhắc đến anh Frank Churchill phải không?

À, cô Woodhouse đây rồi. Cô Woodhouse thân yêu, cô vẫn khoẻ chứ? Rất cảm ơn cô, tôi vẫn khoẻ. Đây giống như là xứ thần tiên! Quả là sự chuyển đổi! tôi biết không nên đề cao - nhìn Emma với giọng tự mãn - như

thế là thô lỗ, nhưng cô Woodhouse ạ, hãy tin tôi đi, cô trông thật là.. Cô có thích kiểu tóc của Jane không? Cô là người phán quyết. Con nhỏ tự làm tóc lấy. Quả là diệu kỳ khi nó tự làm tóc! Tôi nghĩ thợ làm tóc nào ở London vẫn không bằng. À! Tôi nha6.nó ra bác sĩ Hughes và bà vợ. Tôi đến đến chào hai ông bà Hughes.

Ông có khoẻ không? Bà có khoẻ không? Rất khoẻ, xin cảm ơn. Thật là vui, phải không? Anh Richard ở đâu? À, anh ấy đàng kia. Xin đừng làm phiền anh ấy. Nên để anh trò chuyện với các cô gái trẻ.

Anh có khoẻ không anh Richard? Ngày nọ tôi trông thấy anh đi qua thành phố… Bà Otway, tôi ngạc nhiên quá! Còn có ông Otway tốt bụng với cô Otway và cô Caroline. Thật là vui được gặp đủ bạn bè! Còn có ông George và ông Arthur.

Ông có khoẻ không? Ông có khoẻ không? Vẫn thường… Tôi rất cảm kích. Chưa bao giờ thấy vui như hôm nay. Có phải tôi nghe tiếng một cỗ xe nữa? Ai thế? Có lẽ là nhà Coles. Thật là vui đứng giữa những người bạn như thế này. Và lò sưởi trông thật sang! Tôi thấy gần như bị nướng… .Không, cảm ơn. Tôi không dùng cà phê - không bao giờ dùng cà phê. Nhân tiện, xin ông vui lòng cho một tí trà… Không cần vội. À! đây rồi. Mọi thứ đều thật ngon.

Frank Churchill trở lại đứng kế bên Emma. Ngay khi chị Bates ngừng lại, Emma nghe lỏm được những lời trao đổi giữa cô Elton và cô Fairfax, vì hai người đứng phía sau cô không xa. Anh có vẻ nghĩ ngợi. Cô không thể xác định anh cũng nghe lỏm hay không.

Sau nhiều lời khen ngợi Jane về dáng vẻ và trang phục, những lời khen ngợi thật nhỏ nhẹ và đúng mức, hiển nhiên là cô Elton muốn mình được khen lại:

-Em thấy chiếc áo cô chị thế nào? Em thấy hoa văn trang trí thế nào? Wright làm tóc cho chị thế này trông ra sao?

Với những câu hỏi khác, cô đều được trả lời với sự lịch sự pha chút kiên nhẫn.

Cô Elton lại nói:

-Những người khác đều chú trọng đến ăn mặc hơn chị, nhưng trong những dịp như thế này, khi mọi cặp mắt đều đổ dồn về chị, và để tỏ ra trọng vọng nhà Weston - vốn tổ chức buổi dạ vũ này để dành vinh hạnh cho chị - thì chị không muốn tỏ ra thua kém người khác. Và chị thấy ngoài chị ra, ít người khác mang ngọc trai. Chị nghe nói Frank Churchill khiêu vũ giỏi. Chị sẽ xem sở thích của anh ấy và chị có hợp nhau không. Frank Churchill đúng là người tốt. Chị rất mến anh ấy.

Đúng lúc này, Frank bắt đầu ăn nói mộtcách sôi nổi khiến cho Emma đoán anh đã nghe lỏm được những lời đề cao anh nhưng cô không muốn nghe thêm. Tiếng của các phụ nữ khác bị chìm lấp một lúc, cho đến khi giọng nói của cô Elton lại cất lên mồn một. Anh Elton vừa nhập bọn, và cô vợ anh đang ba hoa:

-Ôi chao! Cuối cùng anh tìm ra được bọn này đang ẩn náu ở đây, phải không? Em đangbảo Jane, em nghĩ anh hẳn đã bắt đầu hết kiên nhẫn với tin tức của đám phụ nữ này.

Frank tỏ vẻ ngạc nhiên và bất bình:

-Jane! Nói thì dễ, nhưng tôi nghĩ hẳn cô Fairfax không đồng ý.

Emma thầm thì:

-Anh có thích cô Elton không?

-Không thích tí nào.

-Anh vô tâm.

-Vô tâm! Cô có ý gì?

Rồi khuôn mặt anh mất vẻ nhíu mày, thay vào đó là một nụ cười:

-Không, đừng nói cho tôi biết. Tôi không muốn biết ý cô nói gì. Bố tôi đâu? Lúc nào thì ta bắt đầu khiêu vũ?

Ema không thể hiểu được anh: có vẻ anh đang bực tức. Anh bước đi tìm ông bố, nhưng quay lại ngay cùng với vợ chồng Weston. Anh đã bàn với hai người một chuyện rắc rối, nên họ phải đến gặp Emma. Chị Weston được biết rằng phải mời cô Elton bắt đầu buổi dạ vũ vì cô này trông mong việc ấy, đi ngược lại với ý muốn của họ là dành cho Emma vinh dự này. Emma đón nhận tin báo với tính ngoan cường.

Ông Weston hỏi:

-Rồi chúng ta sắp xếp bạn nhảy của cô ấy ra sao? Cô ấy hẳn nghĩ Frank phải mời cô.

Lập tức Frank quay sang Emma để nhắc lại lời hứa trước đây của cô, và khoe rằng anh là người bận rộn, khiến cho ông bố anh rất thoả dạ. Và rồi có vẻ như chị Weston muốn ông khiêu vũ với cô Elton, nên họ phải giúp thuyết phục ông. Việc sắp xếp được thông qua nhanh chóng.

Ông Weston và cô Elton bước đi dẫn đầu, anh Frank Churchill và cô Woodhouse theo sau. Emma phải chấp nhận vị thế của mình đứng thứ nhì sau cô Elton, dù cô luôn nghĩ buổi dạ vũ này là dành vinh dự cho cô. Điều này gần như là ép buộc cô phải kết hôn. Hiển nhiên là vào lúc này cô Elton có lợi thế, trong tính phù phiếm cô được hoàn toàn mãn nguyện, vì dù cô đã định bắt đầu buổi dạ vũ với Frank, sự thay đổi không làm cô mất mát gì. Ông Weston có danh giá cao hơn con trai ông.

Cho dù bị cản trở một ít, Emma vẫn thích thú tươi cười để xem sự thể diễn ra thế nào, và cảm thấy trước mắt mình còn nhiều tiếng đồng hồ của một buổi tụ họp bất thường. Cô lấy làm bứt rứt hơn bất kỳ nguyên do nào khác khi thấy anh Knightley không khiêu vũ. Anh đứng đây, trong số những người bàng quan, đó không phải là chỗ của anh. Đúng ra anh phải khiêu vũ, không nên nhập bọn với những ông chồng, ông bố vợ, người chơi bài - những người không quan tâm gì đến khiêu vũ. Có lẽ không như nơi nào khác, nơi đây anh có lợi thế nhất. Dáng người cao, rắn chắc của anh nổi bật trong số những thân người kềnh càng, những bờ vai lòm khòm, khiến cho Emma nghĩ mọi người hẳn phải hướng tầm mắt về anh. Không có ai so sánh được với anh ngoại trừ bạn nhảy của cô. Anh di chuyển ít bước gần hơn,

với chỉ ít bước đó - với tư thái phong nhã và dáng đi tự nhiên - đủ để chứng tỏ anh phải khiêu vũ nếu anh chịu khó. Mỗi khi bắt gặp ánh mắt của anh, cô đều mỉm cười nhưng anh lại tỏ ra nghiêm nghị. Cô ước gì anh thích phòng khiêu vũ hơn, và mến Frank Churchill hơn. Có vẻ như anh đang quan sát cô. Cô không nên tự mãn khi anh nghĩ cô khiêu vũ đẹp, nhưng dù anh có phê phán hành vi của cô, cô vẫn không e ngại. Giữa cô và bạn nhảy không có vẻ gì như đang tán tỉnh nhau. Hai người chỉ là hai người bạn vui vẻ thoải mái hơn là hai người đang yêu nhau. Hiển nhiên là bây giờ Frank Churchill nghĩ về cô ít hơn trước.

Buổi khiêu vũ diễn ra trong bầu không khí vui vẻ. Chị Weston vẫn luôn ân cần phục vụ mọi người. Ai nấy đều tỏ vẻ thích thú. Thường thì khi chấm dứt người ta mới lên tiếng khen ngợi tài tổ chức của gia chủ, nhưng ở đây, ngay từ lúc bắt đầu họ đã tán thưởng không ngớt. Tuy nhiên, có một sự việc mà Emma phải nghĩ ngợi: hai bài nhạc trước khi ăn tối đã bắt đầu mà Harriet không có bạn nhảy - cô là phụ nữ trẻ duy nhất ngồi xem người ta khiêu vũ. Họ đã sắp xếp cho đủ cặp, thế nên đáng ngạc nhiên khi có một người dư thừa! nhưng chỉ ít lâu sau Emma hiểu ra, khi thấy anh Elton đang đi quanh quẩn. Hẳn anh không muốn mời Harriet khiêu vũ, Emma biết thế, và nghĩ anh đang muốn trốn lánh trong phòng chơi bài.

Nhưng anh không có ý định trốn lánh. Anh đi đến nơi có một nhóm người đang ngồi trò chuyện với vài người, rồi đi qua lại trước mặt họ như thể cho họ thấy anh đang được tự do và muốn được tự do như thế. Đôi khi anh đi đến trước mặt cô Smith hoặc trò chuyện với những người quanh cô. Emma thấy rõ tất cả. Cô chưa khiêu vũ tiếp, cô được sắp xếp khiêu vũ bản nhạc cuối nên vì vậy có thể nhàn nhã nhìn quanh, chỉ cần quay đầu đi một tí là cô thấy tất cả. Khi cô đi đến, cả nhóm người đứng ngay phía sau cô, và cô không còn nhìn thấy gì nhưng anh Elton đang ở gần, thế nên cô nghe được từng lời trao đổi giữa anh và chị Weston. Cô nhận ra vợ anh đang đứng gần, không chỉ nghe lỏm mà khuyến khích anh bằng tia nhìn đầy ý nghĩa.

Chị Weston tốt bụng đứng lên, đi đến anh và nói:

-Anh Elton, anh có thích khiêu vũ không?

Anh trả lời ngay:

-Có, chị Weston à, nếu chị khiêu vũ với tôi.

-Tôi? À, không! Tôi sẽ giới thiệu cho anh một bạn nhảy giỏi hơn tôi. Tôi không biết khiêu vũ.
Anh nói:

-Nếu bà Gilbert muốn khiêu vũ, tôi sẽ rất hân hạnh vì dù cho tôi có cảm tưởng mình là một ông già đã kết hôn và đã qua thời nhảy nhót, tôi vẫn lấy làm vui khi bước ra cùng với một người bạn đứng tuổi như bà Gilbert.

-Bà Gilbert không có ý định khiêu vũ, nhưng có một tiểu thư trẻ đang cô độc mà tôi rất vui nếu được ngắm cô khiêu vũ. Đấy là cô Smith.

-Cô Smith! Ôi chao! Tôi đã không thấy. Chị rất tử tế, và nếu tôi không phải là một ông già đã kết hôn. Nhưng thời nhảy nhót của tôi qua rồi, chị Weston ạ. Xin chị thứ lỗi cho tôi, bất kỳ chuyện gì khác chị sai bảo tôi sẽ tuân theo, nhưng thời nhảy nhót của tôi qua rồi.

Chị Weston không nói gì thêm. Emma nghĩ chị hẳn phải ngạc nhiên và bực bội. Anh Elton là thế đấy! Cái anh Elton thường ngày dễ mến, thích chiều lòng người, hiền hoà. Cô nhìn quanh quất, anh Elton đã đến gần anh Knightley ở một khoảng xa, đang bắt chuyện, trong khi anh và cô vợ trao đổi những nụ cười hân hoan.

Cô không muốn nhìn nữa. Con tim cô đang bỏng cháy, và cô e gương mặt mình cũng đang bừng bừng lên.

Trong khoảnh khắc kế tiếp, cô nhận ra một cảnh tượng đáng yêu: anh Knightley đang dìu Harriet ra sàn nhảy! Cô chưa bao giờ kinh ngạc hơn, ít khi vui miệng hơn, so với giây phút này. Cô thấy rộn rã niềm vui vì cảm kích, cả cho Harriet và cho chính cô, và muốn cảm ơn anh Knightley. Dù khoảng cách quá xa nên cô không thể cất tiếng với anh, nét mặt của cô đã nói lên tất cả ngay khi cô bắt được ánh mắt của anh.

Đúng như cô vẫn tin, anh khiêu vũ thật đẹp. Nếu không vì chuyện buồn trước kia và ý thức rõ ràng về sự đối xử đặc biệt thể hiện trên khuôn mặt

tươi vui, hẳn Harriet đã được xem là quá may mắn. Harriet không bỏ lỡ dịp may này, cô lả lướt hơnbao giờ, lượn vào giữa sàn nhảy, và môi luôn nở nụ cười.
Anh Elton đã rút vào phòng chơi bài, lộ vẻ - trong ý nghĩ của Emma - rất ngu xuẩn. Cô nghĩ anh không cứng cỏi như vợ anh, dù tâm tính rất giống vợ anh. Cô thầm thì với bạn nhảy của mình về cảm nghĩ của cô:

-Knightley có lòng thương cảm đối với cô bé Smith tội nghiệp! Rất có tình nghĩa!

Gia chủ mời dùng bữa ăn nhẹ. Mọi người rục rịch di chuyển. Từ lúc này người ta lại nghe giọng nói của chị Bates liến thoắng cho đến khi chị ngồi vào bàn và cầm lấy chiếc thìa.

-Jane, Jane, cháu Jane thân yêu, cháu ở đâu? Khăn choàng của cháu đây. Chị Weston nài nỉ cháu khoác khăn vào. Chị ấy nói chị e có gió lùa trong hành lang, dù đã sửa sang mọi việc. Một cánh cửa được đóng chặt... Sàn trải nhiều thảm...cháu yêu ạ, cháu nên khoác khăn choàng vào.

Anh Churchill, chao ôi! Anh quá tử tế! anh choàng dùm rất hay! thật đáng hài lòng! Buổi khiêu vũ thật tuyệt!

Vâng, cháu yêu, dì chạy về nhà như đã hứa để đưa bà ngoại lên giọng rồi dì quay lại mà không ai cảm thấy thiếu vắng dì. Dì đi về mà không nói cho ai biết, như dì đãbảo cháu. Bà ngoại vẫn khoẻ, có một buổi tối ấm cúng với ông Woodhouse, trò chuyện nhiều, và còn chơi cờ nữa. Dưới nhà người ta dọn trà, bánh quy, bánh táo nướng, và rượu vang trước khi bà trở về. Bà hỏi han nhiều về cháu, hỏi cháu có vui không, khiêu vũ với những ai. Dì nói "Ôi chao, con không thể ngăn cấm Jane. Con để cháu khiêu vũ với ông George Otway, ngày mai cháu nó sẽ tự kể cho bà nghe, bạn nhảy đầu tiên là anh Elton. Con không biết ai là người kế tiếp mời cháu nó khiêu vũ, có lẽ là ông William Cox".

Thưa ông, ông thật là tử tế. Còn có ai mà ông không đối xử tử tế? Tôi tự lo được mà. Ông ạ, ông quá tốt bụng. Jane ở một bên cánh tay, còn tôi bên cánh tay kia! Dừng, dừng lại. Để chúng tôi nán lại một chút, cô Elton đang đi tới. Cô Elton thân yêu trông thanh lịch làm sao! Dải đăng ten trông thật

đẹp! bây giờ chúng ta đi theo cô. Quả là nữ hoàng trong đêm! À, ta ra tới hành lang rồi. Hai bậc dưới chân, Jane, coi chừng hai bậc ấy. Ôi! Không, chỉ có một bậc. Thế mà tôi cứ nghĩ có hai bậc. Lạ thật! tôi đã tin chắc có hai bậc, thế mà chỉ có một. Tôi chưa bao giờ thấy không khí thoải mái và kiểu dáng như thế này. Đèn nến cùng khắp.

Jane, dì kể cho cháu nghe về bà ngoại. Thất vọng một tí! Bánh táo nướng và bánh quy thật ngon! Cháu biết mà, nhưng món thịt hầm dùng với măng tây và bánh mì ngọt được dọn lên trước. Ông Woodhouse nghĩ măng tây chưa được nấu kỹ nên chưa cho mang vào phòng ăn. Bà ngoại không thích gì hơn là bánh mì ngọt và măng tây nên bà khá thất vọng, nhưng bà và dì đồng ý không nên cho ai biết vì e chuyện sẽ đến tai cô Woodhouse yêu dấu, kẻo cô lo lắng…

Này, thật là lộng lẫy! dì lấy làm ngạc nhiên! Không nghĩ ra việc gì… Thật thanh lịch và phong phú! Dì không thấy như thế bao giờ kể từ..Này, ta ngồi ở đâu đây? Ngồi ở đâu? Ở đâu cũng được, để Jane không bị gió lùa. Tôi ngồi ở đâu cũng không sao.

À, anh đề nghị phía này hở? Được đấy, anh Churchill..chỗ này quá tốt, nhưng anh đã muốn thế. Anh mà chỉ dẫn trong ngôi nhà này thì không thể chê được.

Cháu Jane thân yêu, làm thế nào chúng ta nhờ mang về phân nửa các món ăn cho bà ngoại? Còn có xúp nữa! trời ạ! Đáng lẽ không nên dọn cho tôi sớm quá nhưng món này có mùi thật là thơm, tôi phải bắt đầu dùng ngay.

Emma không có cơ hội trò chuyện với anh Knightley cho đến khi bữa ăn nhẹ kết thúc. Khi họ trở về phòng khiêu vũ, cô dõi đôi mắt đến anh khiến anh không thể làm ngơ, phải tiến đến bên cô và được nghe cô cảm ơn. Anh chê bai thậm tệ cách cư xử của anh Elton, cho rằng đấy là sự xúc phạm không thể tha thứ được. Cô Elton càng bị anh chê trách. Anh nói:

-Họ nhắm đến làm thương tổn không chỉ Harriet. Emma, làm thế nào mà họ trở thành kẻ thù của em vậy?

Anh nở nụ cười đầy ý nghĩa, và khi không nghe câu trả lời, anh tiếp:

-Cô ấy không nên tức giận đối với em, dù cho anh ấy có như thế nào. Dĩ nhiên là em không nói gì về ức đoán ấy, nhưng Emma ạ, em nên thú nhận là em muốn anh ấy cưới Harriet.

-Đúng là em muốn, và họ không thể tha thứ cho em.

Anh lắc đầu, nhưng với nụ cười bao dung chỉ nói:

-Anh không thể trách em. Anh để tuỳ em suy nghĩ.

-Anh có tin em qua những lời tâng bốc như thế không? Liệu tinh thần phù phiếm của em có từng bảo em là em sai không?

-Không phải tinh thần phù phiếm, mà là tinh thần nghiêm túc của em. Nếu tinh thần này dẫn dắt em đi đến sai lầm thì tinh thần kia báo cho em biết.

-Em không tự nhận ra mình đã lầm to về anh Elton. Anh ấy có tính hẹp hòi mà anh đã nhận ra nhưng em không nhìn thấy, nên em hoàn toàn tin anh ấy yêu Harriet. Đấy là một loạt những sai lầm ngớ ngẩn.

-Để đáp lại việc em nhìn nhận nhiều điều như thế, anh sẽ công tâm mà nói với em rằng người em chọn cho anh ấy còn tốt hơn người do anh ấy tự chọn. Harriet Smith có những phẩm chất hàng đầu mà cô Elton không hề có. Một cô gái tự nhiên, chân chất, không cảnh vẻ - chắc chắn là đàn ông có ý thức và sự tinh tế phải thích hơn so với một phụ nữ như cô Elton. Anh thấy Harriet nói chuyện hay hơn là anh nghĩ lúc đầu.

Emma vô cùng cảm kích. Hai người bị cắt ngang vì tiếng ông Weston gọi mọi người tiếp tục khiêu vũ:

-Này cô Woodhouse, cô Otway, cô Fairfax, các cô đang làm gì thế? Này Emma, cô nêu gương cho những người khác đi. Mọi người đều lười biếng. Mọi người đều buồn ngủ!

Emma đáp:

-Tôi đã sẵn sàng khi có ai đấy mời tôi.

Anh Knightley nói:

-Em định sẽ khiêu vũ với ai?

Cô do dự rồi trả lời:

-Với anh, nếu anh mời em.

Anh đưa bàn tay ra:

-Với anh hả?

-Đúng thế. Anh đã cho em thấy là anh có thể khiêu vũ. Anh đã biết chúng ta không thực sự là anh em với nhau nên không có gì là thiếu hợp cách khi khiêu vũ với nhau.

-Anh em! Không phải thế đâu.

Chương 3

Lời giải thích với anh Knightley làm cho Emma khá vui. Đấy là một trong những hồi tưởng dễ chịu về buổi dạ vũ của cô khi đi dạo trong khu vườn sáng hôm sau. Cô rất lấy làm hài lòng vì ah Knightley và cô đã thấu hiểu giống nhau về vợ chồng Elton. Những nhận xét của anh và cô về cả hai vợ chồng đều khá giống nhau, còn lời khen ngợi anh dành cho Harriet và việc anh nhân nhượng với cô đều khiến cho cô cảm kích. Thái độ xấc xược của vợ chồng Elton - vốn có thể huỷ hoại của buổi tối vui vẻ của cô - lại là nguyên nhân dẫn đến sự hài lòng tột bậc.

Bây giờ cô mong đợi một kết quả có hậu khác: xoá tan niềm mê đắm của Harriet. Cô có niềm tin mạnh mẽ, theo cách Harriet nói về sự việc khi hai người rời phòng khiêu vũ. Đấy như thể là bất chợt cô bé đã thức tỉnh và thấy anh Elton không phải là người tốt như trước đây cô hằng tin tưởng. Cơn sốt đã qua đi, bây giờ Emma không còn sợ nhịp tim đập loạn cuồng vì thói tử tế nhưng gây tổn thương. Cô mong cảm nghĩ xấu xa của vợ chồng Elton là duyên cớ để rèn luyện tinh thần cho cô bé quên hẳn anh ta. Harriet có lý trí, Frank Churchill không yêu cô lắm, còn anh Knightley không còn muốn tranh cãi về cô, quả là một mùa hè hạnh phúc đang chào đón Emma phía trước!

Sáng nay Emma sẽ không gặp Frank Churchill. Anh đã bảo cô rằng anh không thể đến Hartfield vì phải trở về nhà. Cô không thấy buồn về việc này.

Sau khi suy ngẫm mọi điều và ổn định tâm tư, với tinh thần sảng khoái Emma vừa bước quay về nhà để lo chăm sóc hai đứa trẻ và ông bố thì cánh cổng mở ra, hai người, mà cô không hề trông đợi đi với nhau, bây giờ đang đi vào: Frank Churchill với Harriet đi tựa bên anh - đúng là Harriet! Chỉ thoáng nhìn, chỉ thoáng nhìn, cô thấy ngay là đã xảy ra chuyệnbất thường. Harriet trông nhợt nhạt và sợ hãi, còn anh đang trấn an cô bé. Ba người bước vào nhà, rồi Harriet lập tức đổ người xuống một chiếc ghế và ngất xỉu.

Một người ngất xỉu thì phải được giúp hồi tỉnh, có câu hỏi thì phải có câu trả lời, có sự ngạc nhiên thì phải có lời giải thích. Những vụ việc như thế là đáng để ý nhưng không thể cứ gay cấn mãi. Chỉ cần vài phút là cũng đủ cho Emma nhận ra toàn bộ sự việc.

Cô Bickerton - là người cũng ở trọ nhà bà Goddardvà cũng đến dự dạ vũ - cùng với cô Smith đi tản bộ dọc theo một con đường. Đấy là đường Richmond, bình thường an toàn vì có người qua lại, nhưng lần này dẫn họ đến sự cố. Khoảng gần một cây số khỏi Highbury, con đường thình lình rẽ ngoặt và có nhiều bóng tối vì có hai hàng cây hai bên, một đoạn dài ở nơi đây ít người qua lại. Khi hai cô gái trẻ bước thêm một đoạn, bất chợt họ nhìn thấy cách một quãng không xa lắm phía trước là một nhóm người Bohemien. Một đứa trẻ trong bọn họ tiến đến hai cô để xin tiền. Vì quá sợ hãi, cô Bickerton thét lên một tiếng, kêu Harriet chạy theo cô, chạy lên một triền dốc, qua một hàng rào cây rồi cố tìm đường tắt trở về Highbury. Nhưng Harriet tội nghiệp chạy theo không kịp. Sau buổi khiêu vũ chân cô đã bị chuột rút, và khi cô cố chạy lên triền dốc, chứng chuột rút lại tái phát khiến cô phải đứng lại trong nỗi sợ hãi tộtcùng.Nếu hai cô gái trẻ có can đảm hơn thì không rõ nhóm người kia sẽ làm được gì, nhưng họ không muốn bỏ qua cho cô gái yếu đuối. Khoảng năm, sáu đứa trẻ xông đến, dẫn đầu là một phụ nữ rắn chắc và một đứa con trai to khoẻ. Tất cả đều hăm hở và xấc xược qua dáng vẻ, tuy không hẳn qua lời nói. Càng sợ hãi, Harriet lập tức hứa cho họ tiền, mở ví ra lấy một đồng tiền đưa cho họ, rồi van xin họ đừng lấy thêm hoặc làm hại cô. Rồi cô cố bước đi tuy còn chậm chạp, nhưng vẻ sợ hãi và ví tiền của cô khiến cho đám người ham muốn thêm. Họ đi theo cô, đúng ra là bao vây cô, đòi thêm tiền.

Giữa lúc ấy, anh Frank Churchill tìm ra cô, cô đang run rẩy và van xin, còn đám người ồn ào và xấc xược. Nhờ một tình cờ may mắn, anh rời Highbury muộn, vì thế có cơ hội đến cứu giúp cô trong giây phút khủng hoảng này. Buổi sáng trời đẹp khiến cho anh nảy ra ý muốn đi dạo, nên anh cho người đánh xe đến đón anh ở một con đường khác, cách Highbury khoảng vài cây số. Đêm trước anh đã mượn chị Bates cái kéo mà quên trả lại nên anh phải mang đến nhà chị, vào chơi ít phút. Vì thế anh bị muộn so với thời gian đã định. Vì anh đi bộ, đám người kia đã trông thấy anh khi anh

đến gần. Nỗi sợ hãi mà người phụ nữ rắn chắc và đứa con trai gây ra cho Harriet bây giờ đảo ngược. Sự xuất hiện của anh khiến cho họ kinh hoàng tột độ mà bỏ chạy. Harriet tha thiết níu lấy cánh tay anh, hầu như không thốt nên lời, chỉ gắng sự bước về Hartfield. Chính là anh có ý tưởng dẫn cô đến Hartfield, anh không nghĩ ra nơi nào thích hợp hơn.

Đấy là nội dung vụ việc, theo lời anh và Harriet tường thuật khi cô đã hoàn hồn. Anh chỉ có thể nán lại trong chốclát để chắc chắn Harriet không có hề gì, anh phải ra đi vì đã bị chậm trễ. Emma nhờ anh nhắn cho bà Goddard biết Harriet được bình yên. Còn nhớ bà là láng giềng của anh Knightley, anh ra đi sau khi Emma đã cảm tạ anh nồng nàn vì bạn cô và vì cô.

Một cuộc phiêu lưu như thế - một thanh niên sáng giá và một thiếu nữ dễ thương gặp nhau theo cách như thế - hẳn mang đến cho con tim lạnh lùng nhất và đầu óc trung kiên nhất vài ý nghĩ nào đấy. Cuối cùng thì Emma đã nghĩ như thế. Liệu một nhà ngôn ngữ học nào, thậm chí một nhà tóan học nào đã từng trông thấy như cô, đã từng chứng kiến hai người bên nhau và nghe họ kể lại, mà không nghĩ hoàn cảnh đã đẩy đưa cho hai người đến bên nhau? Liệu có một người khéo tưởng tượng nào - như cô - lại không suy đoán và vẽ vời thêm! Đặc biệt là khi đầu óc cô đã định hình những suy đoán như thế.

Quả là một chuyện lạ lùng! Emma không nhớ đã từng có sự cố như thế này xảy ra cho bất kỳ phụ nữ trẻ nào trong vùng, không hề có sự chạm trán, không hề có nỗi e sợ về một chuyện như thế. Bây giờ, sự cố lại xảy ra với chính thiếu nữ ấy, đúng vào giờ phút ấy, khi chính thanh niên ấy tình cờ đi qua mà cứu thoát cô bé! Đúng thật là chuyện lạ lùng! Emma càng có ấn tượng hơn khi biết được trạng thái tinh thần của mỗi người trong thời khắc ấy. Anh đang muốn củng cố ý tình của anh đối với cô bé, còn cô bé đang hồi phục sau cơn điên cuồng vì anh Elton. Có vẻ như mọi chuyện đã tụ hội để tạo nên kết quả mãn nguyện nhất. Chắc chắn là vụ việc sẽ đưa đẩy hai người đến gần nhau thêm.

Trong vòng vài phút cô hỏi chuyện anh trong lúc Harriet còn đang bấn loạn, anh kể về nỗi sợ hãi của cô bé, vẻ ngây thơ của cô bé, vẻ tha thiết của

bé khi nắm lấy cánh tay anh, với ý thức vừa buồn cười vừa thích thú. Sau khi Harriet thuật lại câu chuyện, anh thốt lời khinh thường hành động điên rồ đáng ghét của cô Bickerton, tuy nhiên, mọi việc đều diễn ra theo cách tự nhiên, không có gì thúc đẩy hoặc trợ giúp thêm. Emma không hề có động thái nào và cũng không có ẩn ý gì. Không cần, vì đã có đủ sự can thiệp từ bên ngoài. Sự việc tự nó thế là không phải tệ. Còn hơn là điều mơ ước. Emma sẽ không phải thúc đẩy gì thêm.

Chủ định đầu tiên của Emma là Hy Lạp cho ông bố biết gì về chuyện này vì cô hiểu rõ sẽ gây lo lắng cho ông, nhưng cuối cùng cô thấy không thể giấu giếm được. Chỉ trong vòng nửa tiếng đồng hồ, cả Highbury đều biết chuyện. Đấy là tin gay cấn mà người lắm lời thích bàn tán nhất - giới trẻ và giới hạ lưu. Chẳng bao lâu, bọn trẻ và bọn gia nhân trong vùng đều lấy làm hào hứng về câu chuyện hãi hùng. Nhóm người Bohemien đã trùm lấp tin tức về buổi dạ vũ. Ông Woodhouse tội nghiệp run rẩy, và đúng như Emma đã đoán trước, ông nhất quyết bắt mọi người phải hứa đừng bao giờ đi qua khỏi hàng rào dậu nữa. Ông lấy làm mãn nguyện khi cả nghĩ được nhiều người hỏi han đến ông, đến cô Woodhouse (vì lẽ láng giềng ông biết ông thích được hỏi han) cũng như cô Smith. Ông lấy làm vui mà trả lời họ rằng tất cả nhà ông đều bình thường. Emma biết sự thật không hẳn như thế, cô thì hoàn toàn bình thường nhưng Harriet thì không. Nhưng Emma không ngắt lời ông bố. Cô có tình trạng sức khoẻ không được phấn khởi đối với con gái của một ông bố như thế bởi vì cô ít khi biết đau yếu là như thế nào, và nếu ông không vẽ chuyện cô đau yếu thì không ai hỏi han đến cô.

Nhóm người Bohemien khôngđợi cho công lý ra tay, mà vội vã bỏ đi nơi khác. Các cô gái trẻ của Highbury có thể đi ra ngoài đường an toàn trước khi kịp hốt hoảng vìcâu chuyện kia. Chẳng bao lâu, cả vụ việc chìm dần trong quên lãng ngoại trừ đối với Emma và hai đứa cháu của cô. Trong trí tưởng tượng của cô sự việc vẫn còn tồn đọng. Henry và John mỗi ngày đều hỏi han về câu chuyện của Harriet và nhóm người Bohemien, vẫn kiên quyết bắtbẻ nếu cô thay đổi một chi tiết nhỏ nhặt so với lời kể ban đầu.

Chương 4

Một buổi sáng ít ngày sau cuộc phiêu lưu, Harriet đến thăm Emma với một cái gói nhỏ trên tay. Sau một chút do dự, cô bé bắt đầu:

-Chị Woodhouse, nếu chị rảnh rỗi, em có chuyện này muốn kể cho chị nghe như là một lời tự thú, và rồi vụ việc sẽ chóng qua.

Emma rất ngạc nhiên, nhưng yêu cầu cô bé nói ra. Cộng thêm vào câu nói, Harriet lộ vẻ nghiêm túc khiến Emma chuẩn bị tinh thần cho chuyện gì đấy khác thường.

Harriet tiếp:

-Em có bổn phận - và cũng có ý muốn - không giấu giếm gì với chị về chuyện này. Khi em thấy vui mà thay đổi thành một con người khác theo một khía cạnh, lẽ tự nhiên là chị sẽ hài lòng nếu biết thế. Em không muốn nói quá mức cần thiết. Em quá xấu hổ vì mình đã nản chí, và em nghì chị hiểu cho em.

Emma nói:

-Đúng, chị mong là chị hiểu em.

Harriet nói một cách nồng ấm:

-Làm thế nào mà trong thời gian dài em đã vọng tưởng! đấy như là một cơn điên rồ! bây giờ em không thấy có gì đặc biệt nơi anh ấy, em không màng có được gặp anh ấy hay không - trong hai điều thì em thà không gặp anh ấy - và thật tình là em muốn đi đâu đấy để xa lánh anh. Nhưng em không hề ghen tức với vợ anh ấy, em không nguỡng mộ hoặc đố kỵ với cô. Em nhìn nhận là cô ấy rất quyến rũ và còn hơn thế nữa, nhưng em nghĩ cô ấy là người cáu bẳn và khó thương. Em sẽ không bao giờ quên ánh mắt của cô ta tối hôm nọ! tuy nhiên, chị Woodhouse ạ, em không hề mong chuyện gì xấu xảy đến cho cô ấy. Không, hãy để cho hai người sống hạnh phúc bên

nhau mãi, em sẽ không có phút giây nào đau đớn nữa. Và để cho chị tin rằng em nói sự thật, bây giờ em sẽ phá huỷ cái mà em khôngbao giờ được giữ, mà đáng lẽ ra em nên phá huỷ từ lâu..Em biết rõ điều này…

Cô đỏ ửng mặt, nói tiếp:

-Tuy nhiên, bây giờ em sẽ huỷ tất cả, và em muốn làm trước mặt chị để cho chị thấy bây giờ em đã có lý do như thế nào. Chị có biết cái gói này đựng gì không?

-Chị không hề biết. Anh ấy có từng tặng quà gì cho em không?

-Không. Em không thể gọi đó là quà, nhưng đó là những món mà một thời em rất trân trọng.

Harriet đưa cái gói và Emma đọc hàng chữ Những món quý giá nhấttrên nắp hộp. Emma càng thêm tò mò. Harriet mở giấy gói, trong khi Emma vô cùng sốt ruột. Giữa lớp giấy bạc là chiếc hộp đựng quả bằng gỗ quý khảm hoa văn. Harriet mở chiếc hộp ra, bên trong được lót bằng một lớp vải mềm, nhưng ngoài lớp vải mềm này, Emma chỉ thấy một mảnh băng dính nhỏ.

Harriet nói:

-Bây giờ chị phải nhớ lại.

-Không, thật tình chị không nhớ.

-Trời ơi! Em không hề nghĩ chị có thể quên chuyện đã xảy ra trong gian phòng ấy về mảnh băng dính, một trong những lần cuối cùng chúng ta gặp nhau ở đấy. Chuyện này xảy ra vài ngày trước khi em bị đau họng, trước khi hai vợ chồng Knightley đến - em nghĩ vào cùng buổi tối ấy. Anh ấy bị đứt tay vì con dao nhíp mới của chị, và chị khuyên dùng băng dính, chị có nhớ không? Nhưng vì chị không có băng dính bên mình mà biết em có, nên chị muốn em cho anh ấy. Thế là em lấy băng dính của em ra, cắt cho anh ấy một mảnh, nhưng vì mảnh ấy quá lớn, anh ấy cắt cho nhỏ và nghịch ngợm một hồi với mảnh còn lại trước khi trả lại cho em. Và rồi, vì điên rồ em đã

giữ mảnh băng dính ấy như là bảo vật, nên em giữ lấy mà không bao giờ dùng đến, thỉnh thoảng mang ra xem mà lấy làm thích thú lắm.

Đưa bàn tay lên che mặt, nhảy dựng lên, Emma thốt lên:

-Harriet yêu dấu của chị, em làm cho chị lấy làm xấu hổ về mình. Chị có nhớ không hả? Có, bây giờ chị nhớ ra rồi, nhớ ra tất cả ngoại trừ việc em giữ lại món kỷ niệm này. Trước giờ chị không biết gì về việc này, nhưng chị nhớ việc đứt tay, rồi chị khuyên nên dùng băng dính, rồi nói chị không có băng dính bên mình! Ôi, tội lỗi của chị! Tội lỗi của chị! trong túi chị có sẵn nhiều băng dính! Một trong những trò lừa vô tâm của chị! chị đáng phải xấu hổ cả đời.

Emma ngồi xuống, nói tiếp:

-À, em kể tiếp đi, còn chuyện gì nữa?

-Đúng là chị không có băng dính bên mình sao? Em khôngbao giờ nghi ngờ việc này, chị hành động rất tự nhiên.

Emma nói:

-Thế là em thật sự dùng mảnh băng dính này để chăm sóc anh ấy!

Bây giờ bình tĩnh lại sau nỗi xấu hổ, cô cảm thấy vừa ngạc nhiên vừa buồn cười. Và cô thầm nghĩ "Chúa tôi! Mình chưa hề nghĩ đến việc gìn giữ mảnh băng dính mà Frank Churchill đã vứt bỏ! mình không bao giờ được như thế này".

Harriet trở lại với chiếc hộp:

-Này, đây là một món khác còn quý hơn, ý em nói là đáng quý lúc trước, bởi vì không như mảnh băng dính, có lúc nó thuộc về anh ấy.

Emma nôn nóng muốn xem món gì quý giá hơn. Đấy là một mẩu bút chì, đoạn không có ruột chì nào.

Harriet nói:

-Đấy là cây bút chì của anh ấy. Chị có nhớ buổi sáng đó không? Không, em dám nói chị không nhớ. Nhưng một buổi sáng - mà em đã quên chính xác là ngày nào - có lẽ đấy là thứ ba hay thứ tư trước buổi sáng đó, anh ấy muốn ghi chép trong quyển sổ tay của anh về bia vân sam. Anh Knightley đã nói với anh ấy về cách nấu bia vân sam, nên anh ấy muốn ghi chép lại, nhưng khi anh rút cây bút chì của anh ấy ra thì chỉ còn chút ruột chì, anh ấy cố gọt nhưng không được, nên chị cho anh ấy mượn cây bút chì khác, còn cây bút của anh ấy thì bị bỏ lăn lóc trên bàn như là vật phế thải. Nhưng em để ý đến, và khi có cơ hội em thu lấy, từ lúc đó em vẫn giữ nó bên mình.

Emma lên tiếng:

-Chị nhớ ra rồi, chị nhớ rất rõ. Nói về bia vân sam..Ôi chao, đúng. Anh Knightley và chị đều nói thích uống loại bia này, và có vẻ như anh Elton quyết chí muốn học cách nấu bia. Chị nhớ rất rõ. Dừng lại, anh Knightley đang đứng ở ngay đây, phải không? Chị nghĩ anh ấy đứng ở ngay đây.

-Em không rõ. Em không nhớ. Anh Elton đang đứng ở đây, em còn nhớ, gần chỗ của em bây giờ.

-Em kể tiếp đi.

-Ôi trời! Chỉ có thế. Em không còn gì cho chị xem hoặc kể cho chị nghe, ngoại trừ là bây giờ em định mang cả hai thứ đi đốt, và em mong chị thấy em làm việc này.

-Harriet tội nghiệp của chị! em thật sự có vui không khi trân trọng gìn giữ hai món này?

-Có, em khờ khạo thế nào ấy! nhưng bây giờ em xấu hổ, em mong có thể quên đi sự dễ dàng như cách em mang đi đốt. Chị biết đấy, em thật là sai lầm mà giữ mãi các kỷ vật sau khi anh ấy đã kết hôn. Em biết mình sai lầm, nhưng đã không đủ quyết đoán để rời xa những kỷ vật ấy.

-Nhưng, Harriet này, có cần thiết phải đốt mảnh băng dính không? Chị không nói gì về mẩu bút chì, nhưng mảnh băng dính có thể còn hữu dụng.

Harriet đáp:

-Em sẽ lấy làm vui mà đốt. Em khó chịu khi nhìn thấy nó. Em phải tống khứ mọi thứ. Thế là xong, thế là đến hồi kết thúc về anh Elton! Cảm ơn trời đất!

Emma nghĩ thầm "Còn khi nào đến hồi khởi đầu về anh Churchill?"

Ngay sau đấy, cô có lý do để tin rằng đã có hồi khởi đầu. Dù không ức đoán, cô vẫn tin rằng nhóm người Bohemien đã tạo ra hồi khởi đầu cho Harriet. Khoảng nửa tháng sau vụ kia, đã có lời giải thích đầy đủ, dù là không do chủ ý. Vào lúc này, Emma không nghĩ đến việc giải thích, khiến cho tin tức cô nhận được càng thêm giá trị. Trong câu chuyện phiếm, cô chỉ nói "Này, Harriet, khi nào em kết hôn, chị khuyên em làm thế này và thế này", rồi không suy nghĩ gì nữa. Sau một phút im lặng, cô nghe Harriet nói với giọng thật nghiêm chỉnh:

-Em sẽ chẳng bao giờ kết hôn.

Emma ngước nhìn và lập tức nhận ra thái độ của cô bé. Sau một khoảnh khắc cô tự liệu có nên để ý đến câu nói ấy hay không, rồi cô trả lời:

-Chẳng bao giờ kết hôn! Đấy là một chủ định mới mẻ.

-Đấy là chủ định mà em sẽ không bao giờ thay đổi.

Thêm một khoảnh khắc do dự:

-Chị mong đấy không phải là do… Chị mong đấy không phải là có ý đề cao anh Elton!

Harriet thốt lên một cách khinh bỉ:

-Anh Elton hả? Ôi chao! Không! - và Emma chỉ kịp nghe vài tiếng tiếp theo - Còn sáng giá hơn anh Elton!

Emma suy nghĩ hồi lâu. Liệu cô có nên tiến xa thêm? Liệu cô có nên bỏ qua, giả vờ không nghi ngờ gì cả? Có lẽ nếu côbỏ qua, Harriet sẽ cho là cô lạnh lùng hoặc tức giận. Hoặc có lẽ nếu cô hoàn toàn im lặng sẽ chỉ khiến cho Harriet hỏi han cô để nghe quá nhiều. Cô tin rằng tốt hơn là nói và biết

cùng lúc, tất cả những gì cô định nói và muốn biết. Tốt nhất là nên thật thà với nhau. Cô đã định mình phải tiến xa tới đâu. Cô đã quyết định và nói:

-Harriet, chị không nghi ngờ ý định của em. Sự cả quyết - hay đúng hơn, ước mong - không bao giờ kết hôn là vì những người mà em mến có địa vị quá cao xa với em. Có phải thế không?

-Ôi chao! Chị Woodhouse, xin chị hãy tin là em không có suy đoán gì cả. Em không điên rồ đến thế. Nhưng em thích đứng từ xa mà chiêm ngưỡng anh ấy, và nghĩ về vị thế cao cả của anh bằng tất cả lòng cảm kích và tôn thờ mà đối với em là đúng mực.

-Harriet, chị không lấy gì làm ngạc nhiên về em. Việc anh ấy giúp em là đủ để làm rung động con tim của em.

-Anh ấy giúp em! Trời đất! Đó là bổn phận không ngôn từ nào nói hết! chỉ nghĩ đến chuyện đó, và những gì em trải qua lúc ấy… khi em trông thấy anh ấy đi đến… dáng vẻ cao sang của anh ấy… và tình cảnh khổ sở của em lúc trước. Quả là một sự thay đổi! trong một khoảnh khắc là cả sự thay đổi! từ khổ sở cùng cực đến hạnh phúc vô biên!

-Lẽ tự nhiên là như thế. Hoàn toàn tự nhiên, và đấy là xứng đáng. Vâng,chị cho là xứng đáng khi có sự lựa chọn cẩn trọng như thế và cảm kích như thế. Nhưng chị mong đấy phải là do thực tâm. Chị không muốn khuyên em phải chiều lòng theo. Chị không có ý nói phải đền đáp. Hãy xem xem em là người như thế nào. Có lẽ điều khôn ngoan nhất là em dò hỏi lòng mình trong lúc này. Trong trường hợp nào đi nữa vẫn không nên phóng túng về mặt tình cảm, trừ khi em đã xác định anh ấy thích em. Hãy quan sát kỹ anh ấy, hãy để cho thái độ của anh ấy dẫn dắt tình cảm của em. Chị phải nhắc nhở em bây giờ, bởi vì chị sẽ chẳng bao giờ đề cập lại chuyện này. Chị đã nhất quyết không can thiệp vào chuyện gì nữa. Từ nay trở đi, chị không muốn biết gì cả. Hai chị em ta không cần nói đến tên ai. Chúng ta đã quá sai lầm trước đây, bây giờ phải cẩn trọng. Đúng là anh ấy có vị thế cao hơn em, và dường như có những chống đối và trở ngại nghiêm trọng, nhưng tuy thế, Harriet à, những chuyện tuyệt vời vẫn xảy ra, đã có những cuộc hôn nhân còn chênh lệch hơn nữa. Nhưng em nên tự bảo trọng. Chị không muốn em

quá lạc quan. Dù kết cuộc có là thế nào, hãy nâng cao ý nghĩ của em về anh ấy. Đấy là dấu hiệu của đầu óc nhận thức tốt mà chị luôn đánh giá cao.

Harriet hôn bàn tay của Emma với thái độ im lặng và phục tòng. Emma tin chắc mối tình này sẽ không bất lợi cho cô bạn nhỏ của mình. Tinh thần cô bé sẽ được vực dậy, sẽ khôngcòn có nguy cơ bị hạ thấp.

Chương 5

Tháng sáu mang đến Harriet những dự định, kỳ vọng và mưu đồ. Ở Highbury thì không có thay đổi nào đáng nói. Vợ chồng Elton vẫn nói vềchuyến đi thăm nhà Suckling và việc sử dụng cỗ xe lớn. Jane Fairfax vẫn lưu lại ở nhà bà ngoại. Vì nhàCampbell hoãn chuyến trở về từ Ireland, định thời gian là tháng tám thay vì giữa mùa hè, cô có thể phải nán lại thêm hai tháng miễn là ít nhất cô có thể chống lại hành động giúp đỡ của cô Elton và tránh hấp tấp vướng vào một hoàn cảnh không mong muốn.

Vì lý do mà chỉ mình anh biết, ngay từ đầu anh Knightley đã có ác cảm với Frank Churchill và bây giờ càng có ác cảm thêm. Anh bắt đầu nghĩ Frank Churchill có thái độ nước đôi đối với Emma. Điều hiển nhiên là Emma trở thành đối tượng của Frank Churchill. Mọi thứ đều biểu hiện việc này: thái độ săn đón của anh, ẩn ý của ông bố, sự im lặng ý tứ của mẹ kế. Những ngôn từ, hành vi, tính cởi mở và tính kín đáo đều cho thấy cùng sự việc. Nhưng trong khi nhiều người ghép anh cho Emma và Emma ghép anh cho Harriet, anh Knightley bắt đầu nghi anh chàng có tình cảm vụn vặt với Jane Fairfax. Anh không thể hiểu được về điều này, nhưng có những dấu hiệu giữa hai người - ít nhất anh cho là thế - dấu hiệu của lòng ngưỡng mộ về phía anh chàng mà anh Knightley cho là có ý nghĩa nào đấy, tuy không muốn nhầm lẫn vì tưởng tượng như Emma. Jane Fairfax không có mặt khi lần đầu tiên nảy sinh nghi vấn. Anh đã dùng bữa với nhà Randalls trong khi Jane đi đến nhà Elton và anh nhìn thấy dáng vẻ - còn hơn là dáng vẻ - nơi cô Fairfax mà do câu khen tặng của cô Woodhouse, xem dường không đúngchỗ. Khi anh trò chuyện cùng cô Fairfax, anh khôngcòn nhớ những gì mình đã thấy, ngoại trừ là do tự kỷ ám thị. Anh càng thêm nghi ngờ có một sợi dây tình cảm nào đấy giữa Frank Churchill và Jane.

Một ngày, sau bữa ăn chiều anh đi đến Hartfield như những lần trước đó. Emma và Harriet đang chuẩn bị đi dạo, anh cùng đi với hai người. Khi trở về, họ gặp một nhóm đông hơn cũng đang đi bộ như họ vì nghĩ nên vận

động sớm kẻo trời mưa. Đấy là hai vợ chồng Weston và anh con trai của ông, chị Bates và cô cháu gái của chị - vì họ tình cờ gặp nhau. Hai nhóm cùng đi với nhau. Khi đến cổng nhà Hartfield, Emma mời tất cả vào dùng trà với bố cô vì nghĩ ông sẽ rất vui mà gặp họ. Nhà Randalls đồng ý ngay. Sau khi chị Bates liến thoắng hồi lâu mà không thấy mấy ai muốn nghe, chị cũng nhận lời mời rất tử tế của cô Woodhouse thân yêu.

Khi đoàn người đang đi vào, ông Perry cưỡi ngựa chạy qua. Đám đàn ông lên tiếng tán thưởng con ngựa của ông Perry.

Frank Churchill nói với chị Weston:

-Kế hoạch sắm cỗ xe của ông Perry đi đến đâu rồi?

Chị Weston tỏ ý ngạc nhiên, đáp:

-Tôi không biết ông ấy có kế hoạch gì.

-Tôi nhận được tin này từ bà. Ba tháng trước, bà biên thư cho tôi hay.

-Tôi không thể nào!

-Đúng là bà biên thư mà. Tôi còn nhớ rõ. Bà cho biết chẳng bao lâu nữa chuyện này sẽ thành hiện thực. Ông Perry đã nói với ai đấy, và tỏ ra rất vui sướng. Đấy là sự thuyết phục của bà, vì bà nghĩ ông đi ra ngoài trong thời tiết xấu thì có hại nhiều cho sức khoẻ. Bây giờ bà có nhớ ra chưa?

-Trước đây tôi chưa từng nghe nói đến chuyện này!

-Chưa từng! thế mà là chưa từng! Trời đất! Làm thế nào có thể như vậy được? Thế thì tôi hẳn đã nằm mơ, nhưng tôi tin chắc không phải. Cô Smith, cô có vẻ như mệt mỏi. Nếu cô ở nhà thì không có gì phải tiếc.

Ông Weston thốt lên:

-Chuyện gì thế? Chuyện gì thế? Về Perry và cỗ xe ngựa sao? Ông Perry định sắm một cỗ xe, hả Frank? Bố vui mà thấy ông ấy mua được. Con tự nghĩ ra tin này, phải không?

Anh con trai cười to:

-Không phải đâu, thưa bố. Dường như không ai nói cho con nghe cả. Thật là lạ lùng! Con chắc chắn đã nghe bà Weston đề cập đến chuyện này trong một bức thư gửi Enscombe, nhiều tuần trước, với đầy đủ chi tiết. Nhưng vì bà ấy bảo chưa từng nói ra lời nào, thế thì hẳn đấy là một giấc mơ. Con hay nằm mơ lắm. Khi con đi xa, con mơ đến mọi người ở Highbury, và khi con gặp gỡ bạn bè thì con bắt đầu mơ thấy ông bà Perry.

Ông bố anh nhận xét:

-Kể ra là kỳ lạ khi con mơ thấy những người ở Enscombe mà con ít nghĩ đến. perry mà mua xe ngựa! còn bà vợ đang thuyết phục ông ấy mua để giữ gìn sức khoẻ cho ông. Bố tin chắc chuyện này sẽ xảy ra không sớm thì muộn, chỉ có điều hơi sớm. Quả là sự trùng hợp trong một giấc mơ! Này Frank, giấc mơ của con cho thấy khi con vắng mặt ở đây, con luôn nghĩ đến Highbury. Emma, cô cũng hay mơ, phải không?

Emma không nghe được. Cô đang bước vội đi trước để báo tin cho ông bố chuẩn bị tiếp khách, và đã ở ngoài tầm ẩn ý của ông Weston.

Sau khi liến thoắng một hồi mà xem chừng không ai để ý lắng nghe, chị Bates lên tiếng:

-Này, xin cho tôi được góp ý, rõ ràng là anh Frank Churchill hẳn đã… tôi không có ý nói anh ấy không mơ… Đôi lúc tôi có những giấc mơ kỳ lạ nhất thế gian, nhưng nếu ai có hỏi tôi về chuyện này, tôi phải nhìn nhận rằng đã có ý tưởng như thế vào mùa xuân rồi, vì bà Perry có kể với mẹ tôi, nhà Cole cũng như chúng tôi đều biết..nhưng đấy là chuyện bí mật mà không ai biết, và chỉ được bàn luận trong vòng ba ngày. Bà Perry tha thiết muốn ông ấy có một cỗ xe, và một buổi sáng đến thăm mẹ tôi với tinh thần phấn chấn vì cho là mẹ tôi có sự thuyết phục.

"Jane, cháu có nhớ ngoại cháu nói gì khi hai dì cháu ta trở về nhà không?

"Tôi quên mất chúng tôi đã đi đâu, có lẽ nhà Randalls, vâng, tôi nghĩ là đi đến nhà Randalls. Bà Perry lúc nào cũng mến mẹ tôi - thật ra tôi cho là ai cũng mến bà - và bà ấy bí mật nói với mẹ tôi, dĩ nhiên là bà ấy không phiền hà nếu mẹ tôi nói cho hai dì cháu tôi nghe, nhưng không nên kể cho ai khác.

Từ ngày đó đến giờ, tôi chưa từng nói cho người quen biết nào nghe chuyện này. Đồng thời, tôi không thể khẳng định liệu mình có ngụ ý gì không, bởi vì tôi biết đôi lần tôi buột miệng nói ra điều gì đấy mà chưa kịp nghĩ. Quý vị biết mà, tôi là người nói nhiều: tôi thích nói nhiều, nên thỉnh thoảng tôi nói ra chuyện đáng lẽ phải giữ kín. Tôi có thể xác minh cháu nó không bao giờ tiết lộ bất kỳ chuyện gì cho thiên hạ nghe. Cô ấy đâu rồi? Ở ngay sau tôi đây. Nhớ rõ ràng khi bà Perry đến thăm. Giấc mơ lạ lùng ghê!"

Họ đang đi vào hành lang. Anh Knightlley đi trước chị Bates, ánh mắt hướng đến Jane. Anh ty khuôn mặt Frank Churchill lộ vẻ cố trấn áp nỗi bối rốihoặc cười lảng, rồi anh vô tình quay sang cô, nhưng cô đi phía sau anh và đang tháo tấm khăn choàng đầu ra. Ông Weston đã bước vào trong. Hai anh thanh niên dừng lại ở khung cửa cho cô đi qua. Anh Knightley nhận ra Frank Churchill có ý muốn bắt lấy tầm mắt của cô - như là đang chăm chú nhìn cô - nhưng cô không để ý đến, chỉ đi qua giữa hai anh mà không nhìn ai cả.

Không còn thời giờ để nhận xét hoặc giải thích thêm, mọi người phải chấp nhận đấy là giấc mơ. Anh Knightley phải ngồi xuống cùng với mọi người chugn quanh chiếc bàn tròn hiện đại mà Emma đã mua về cho Hartfield. Chỉ Emma mới có thể đặt chiếc bàn này ở đây và thuyết phục ông Woodhouse sử dụng, thay cho loại bàn gấp nhỏ mà trong bốn mươi năm, hai bữa ăn của ông được dọn lên mỗi ngày phủ kín cả bề mặt. Trà được dọn ra nhưng dường như không ai vội vã.

Sau khi xem xét chiếc bàn ngay phía sau, Frank Churchill nói:

-Cô Woodhouse, hai đứa cháu của cô có lấy đi các chữ cái không - chiếc hộp đựng chữ cái ấy? Tôi thường trông thấy chiếc hộp ở đây. Đâu rồi? Buổi tối ở đây khá buồn chán, mà đáng lẽ phải được xem như là mùa đông thay vì mùa hè. Một buổi sáng nọ, chúng tôi chơi trò rất vui. Tôi phải đố cô lần nữa.

Emma thích thú với ý tưởng này, và mang chiếc hợp ra. Mặt bàn vương vãi đầy những chữ cái. Dường như chỉ có hai người muốn chơi. Họ nhanh chóng ghép cho nhau thành những chữ để đố nhau. Trò chơi này thích hợp

cho ông Woodhouse nhất, vì ông thường không thích loại trò chơi náo động mà ông Weston thỉnh thoảng bày ra. Bây giờ, ông Woodhouse vui vẻ ngồi mà ta thán với giọng u uất vì "hai đứa nhỏ tội nghiệp" đã ra đi, hoặc trìu mến nhận xét Emma có nét chữ đẹp.

Frank Churchill đặt một chữ cái trước mặt cô Fairfax. Cô khẽ nhìn quanh bàn, rồi tham gia. Frank ngồi kế bên Emma, Jane ngồi đối diện hai người, còn anh Knightley ở hướng có thể quan sát tất cả, và có một đối tượng mà anh thoả thích ngắm nhìn mà không ra vẻ chăm chú. Harriet chọn một chữ rồi quay sang anh Knightley ngồi kế bên, nhờ anh giúp. Chữ này có nghĩa là "sai", và khi Harriet đọc lên, hai má Jane ửng đỏ. Anh Knightley cho là việc này liên quan đến giấc mơ, nhưng anh không hiểu tại sao như thế. Anh e có phải có sự dính dáng thế nào đó. Dường như đi đâu anh cũng gặp phải tính thiếu trung thực và nước đôi. Đấy là trò trẻ con nhằm che giấu một trò chơi sâu sắc hơn về phần Frank Churchill.

Với nỗi bất mãn, anh tiếp tục quan sát Frank Churchill. Với sự bất an và thiếu tin tưởng, anh cũng quan sát hai người bạn mù quáng. Anh thấy có một chữ ngắn được ghép cho Emma rồi được trao cho cô với tia nhìn ranh mãnh và kín đáo. Anh thấy Emma đã đoán ra, cô lấy làm thú vị rồi tỏ ra chống đối, bởi vì cô nói "Vô lối! Đáng xấu hổ!"

Anh nghe Frank Churchill vừa nói vừa liếc về phía Jane:

-Tôi đưa cho cô ấy được không?

Rồi anh nghe Emma thân mật cười và nói:

-Không, không, anh không được đưa, anh không nên đưa.

Nhưng không kịp. Anh chàng nịnh đầm - người có vẻ như đang yêu mà không có cảm xúc và thích tự đề cao mà không rộng lượng với người khác - đã trao chữ cho cô Fairfax rồi van nài cô xem xét. Anh Knightley rất tò mò muốn biết chữ ấy là gì, cố gắng nhìn, và nhận ra đấy là chữ Dixon. Có vẻ như cô nhận ra ý nghĩa giống anh. Cô hiểu được ý nghĩa thầm kín của chữ ấy. Cô lộ vẻ phật ý, nhìn lên, và thấy mình bị quan sát, khuôn mặt càng ửng đỏ thêm rồi chỉ nói:

-Tôi không biết là cho phép dùng tên riêng.

Rồi cô đẩy những chữ cái ra phía ngoài vóivẻ tức giận và không muốn chơi nữa. Cô quay mặt về phía dì cô. Dù Jane không nói tiếng nào,chị Bates thốt lên:

-À, đúng thế, cháu ạ. Dì định nói như thế. Bây giờ đã đến lúc phải về nhà. Trời tối rồi, bà ngoại đang trông. Ông ạ, ông tử tế quá. Chúng tôi xin chúc ông ngủ ngon.

Thái độ hăm hở của Jane cho thấy cô sẵn sàng làm theo lời dì cô. Cô vội đứng dậy và muốn rời khỏi chiếc bàn, nhưng vì có nhiều người đang di chuyển nên cô không bước đi được. Anh Kngithley thấy có một số chữ cái được đẩy đến phía cô, nhưng cô nhất quyết đẩy lại mà không xem qua. Rồi cô tìm khăn choàng. Frank Churchill cũng đi tìm. Trời đang sẩm tối, gian phòng nhốn nháo, anh Knightley không thể biết họ ra về bằng cách nào.

Sau khi họ ra về, anh còn nán lại Hartfield, đầu óc đầy ắp những gì anh đã thấy, đầy đến nỗi khi những ngọn nến được thắp lên để giúp anh quan sát, anh phải cho Emmabiết vài ẩn ý, dọ hỏi cô vài câu. Vì là người bạn, người bạn đang băn khoăn, anh phải làm thế. Anh nói:

-Này Emma, anh muốn biết có gì vui, có gì châm chích torng chữ cuối được trao cho em và cô Fairfax? Anh không thấy chữ đó, và tò mò muốn biết làm thế nào một người thích thú đến thế, còn một người tức tối đến thế.

Emma vô cùng bối rối. Cô không thể giải thích cho anh nghe sự thật, vì dù có ức đoán, cô vẫn lấy làm ngượng nên không thể nói ra.

Với vẻ lúng túng rõ rệt, cô đáp:

-À, chẳng có nghĩa lý gì cả, chúng em chỉ đùa cợt thôi.

Anh nghiêm nghị:

-Có vẻ như việc đùa cợt chỉ là do em và anh Churchill tạo ra.

Anh mong cô nói thêm. Nhưng cô không chịu nói. Cô làm ra vẻ bận bịu với việc khác hơn là nói. Anh ngồi đợi một chốc trong khi cảm thấy nghi

ngờ. Đầu óc anh nghĩ đến một số chuyện không hay. Sự can thiệp - can thiệp không có kết quả. Vẻ bối rốicủa Emma và sự mật thiết được nhìn nhận dường như cho thấy cô đang yêu. Tuy nhiên, anh không thể nói gì được. Anh muốn vì cô mà liều làm bất cứ việc gì để can dự dù không được mời còn hơn là để phải khổ, đối đầu với bất cứ việc gì, còn hơn là phó mắc.
Cuối cùng anh nói một cách hiền hoà:

-Emma thân yêu, em có cho là em thấu hiểu mức độ quan hệ giữa hai người mà chúng ta đã nói đến không?

-Giữa anh Frank Churchill và cô Fairfax hả? Vâng, em hiểu rất rõ. Tại sao anh còn nghi ngờ?

-Có khi nào em có lý do mà tin rằng anh ta yêu cô ấy, hoặc cô ấy yêu anh ta?

Cô sôi nổi thốt lên:

-Không bao giờ, không bao giờ! Không bao giờ em có ý nghĩ ấy. Làm thế nào ý nghĩ này len lỏi vào đầu óc anh?

-Gần đây, anh thấy có dấu hiệu cho thấy hai người yêu nhau - họ trao đổi cho nhau những cái nhìn bỉêu lộ cảm xúc thầm kín.

-Ôi chao! Anh làm em buồn cười quá mức. Em lấy làm tiếc mà thấy anh có thể để cho trí tưởng tượng đi xa. Nhưng không ích gì - em rất tiếc phải ngăn chận anh trong thử thách đầu tiên của anh - nhưng thật sự là không ích gì. Hai người không yêu nhau. Còn về thái độ bên ngoài khiến cho anh để ý là od những tình huống kỳ lạ - những cảm xúc có tính chất khác hẳn - không thể giải thích được vì có nhiều chuyện vô nghĩa trong đó. Nhưng lấy lý trí mà xét thì họ không hề yêu nhau. Đấy là em giả dụ về phần cô ấy, và em có thể trả lời về phần anh ấy. Em có thể giải thích cho thái độ hờ hững của anh ấy.

Cô nói với vẻ tự tin và hài lòng khiến cho anh Knightley phải giao động và câm nín. Cô đang ở trong trạng thái phấn chấn và muốn kéo dài cuộc trao đổi, muốn nghe anh nói thêm về nghi vấn của anh, về chi tiết ở đâu và thế nào của một tình huống mà cô lấy làm thú vị nhưng anh không được vui

như cô. Anh thấy mình vô ích, anh quá bực bội nên không muốn nói gì thêm. Không muốn bị bực bội thêm thành cơn sốt vì lửa lò sưởi mà ông Woodhouse hiền từ đốt lên mỗi buổi tối suốt cả năm, anh vội cáo từ đi bộ về tu viện Donwell lạnh lẽo và cô đơn.

Chương 6

Sau khi đã trông mong vợ chồng Suckling đến thăm sớm, cư dân Highbury phải chịu phiền lòng mà nghe rằng vào mùa thu họ mới đến được. Kho tàng tri thức của họ không có đề tài gìmới mẻ. Khi trao đổi vu vơ về tin tức này nọ, họ đành phải thu hẹp vào những đề tài khác, như sức khoẻ của bà Churchill vốn có vẻ như thay đổi mỗi ngày, hoặc tình trạng của chị Weston vốn đang hạnh phúc và có thể được hạnh phúc hơn khi có một đứa con.

Cô Elton vô cùng thất vọng. Niềm vui và sự phô trương của cô bị trì hoãn. Những màn giới thiệu và khen tặng phải chờ đấy, và những buổi tụ họp chỉ mới diễn ra trên đầu môi chót lưỡi. Thoạt đầu cô nghĩ thế, nhưng suy tính lại một chút cô thấy không cần phải trì hoãn mọi việc. Tại sao không đi khám phá Box Hill dù vợ chồng cô chưa đến ¿ khi họ đến thì tất cả có thể đi lần nữa vào mùa thu. Vợ chồng cô quyết định đi Box Hill. Lúc đầu khi hai người trù định thì cũng có những người khác nắm bắt lấy ý tưởng này. Emma chưa bao giờ đi Box Hill, cô muốn xem nơi mà mọi người đều ca ngợi thế nên cô và ông Weston đồng ý chọn một buổi sáng đẹp trời để lên đường. Chỉ có hai hoặc ba người khác được chọn để nhập bọn. Họ sẽ đi theo cách âm thầm, không phô trương, chắc chắn là không rôm rả như nhà Elton và nhà Suckling.

Nhóm Emma đều đồng ý theo cách thức này, thế nên Emma lấy làm ngạc nhiên và có phần bất mãn khi nghe ông Weston nói đã đề nghị với cô Elton là hai nhóm nên hội lại mà cùng đi với nhau, vì hai vợ chồng Suckling không đến. Vì cô Elton đã đồng ý, bây giờ là tuỳ nơi Emma. Tuy có ác cảm với cô Elton mà ông Weston đã biết rõ, Emma không muốn làm ông khó chịu rồi khiến cho vợ ông buồn. Thế là cô đành chấp nhận sự thu xếp mà cô không hề muốn - sự sắp xếp có thể khiến cho cô bị xem thường vì đã nhập bọn với cô Elton! Mọicảm nghĩ đều bị xúc phạm, tính độ lượng

phải chịu khuất phục bề ngoài khiến tinh thần cô nặng nề vì thiện ý khó kiểm soát của ông Weston.

Ông nói một cách thoải mái:

-Tôi lấy làm mừng vì cô chấp nhận ý kiến của tôi, đi chơi như thế này mới vui khi có đông người. Càng đông càng vui. Dù sao chăng nữa, cô ấy cũng là người tốt. Ta không thể gạt cô ấy ra ngoài. Bề ngoài Emma không phủ nhận gì cả, còn trong thâm tâm cô không đồng ý.

Bây giờ là giữa tháng Sáu, thời tiết tốt. Cô Elton nóng ruột muốn định ngày đi, bàn tính với ông Weston về các món bồ câu và thịt cừu, nhưng một con ngựa kéo xe bị đau, chạy khập khiễng, khiến cho họ không biết lúc nào có thể đi được. Có thể phải chờ nhiều tuần, hoặc chỉ vài ngày cho con ngựa bình phục, nhưng không thể chuẩn bị được gì, mọi việc đều đình trệ trong tâm trạng u uẩn. Mọi tài tháo vát của cô Elton không thể giúp được gì. Cô thốt lên:

-Thật là bực mình phải không Knightley? Trời tốt như thế này cho chuyến đi khám phá! Những sự trì hoãn và thất vọng như thế này quả là đáng ghét! Chúng ta phải làm gì đây? Rồi một năm trôi qua mà không làm được gì cả. Vào thời điểm này năm ngoái, tôi đã nói chắc chắn với anh chúng tôi sẽ tổ chức một đoàn đi khám phá từ Maple Grove đến Kings Weston.

Anh Knightley đáp:

-Cô nên khám phá Donwell thì tốt hơn, như thế thì không cần ngựa. Đến chơi với tôi để ăn dâu tôi trồng. Dâu chín nhanh lắm.

Thoạt đầu anh Knightley không tỏ ra nghiêm túc, nhưng rồi anh phải lo tiến hành vì lời mời của anh được vui vẻ chấp nhận. Câu nói "Ôi chao! Tôi rất thích như thế " không phải là đãi bôi. Donwell nổi tiếng nhờ những luống dâu mời gọi hấp dẫn. Nhưng trong trường hợp này thì không cần mời gọi: những luống bắp cải cũng đủ hấp dẫn cô Elton khi cô chỉ muốn có cơ hội đi đâu đấy lúc này. Cô hứa đi hứa lại với anh đến nỗi anh không còn nghi ngờ gì nữa, và tỏ ra rất vui với thái độ thân tình như thế.

Cô nói:

-Anh tin tôi đi, chắc chắn tôi sẽ đến. Chỉcần định ngày, rồi tôi sẽ đến. Anh cho phép tôi dẫn theo Jane Fairfax chứ?

Anh đáp:

-Tôi không thể định ngày vì phải bàn với những người mà tôi mong họ sẽ gặp cô.

-Ôi dào! Cứ để tôi lo liệu. Để cho tôi được tự do. Tôi là Bà chúa bảo trợ mà, anh biết đấy.

Anh nói:

-Tôi mong cô mời nhà Elton, nhưng tôi không muốn cô nhọc công mời người khác.

-Chao ôi, bây giờ anh có vẻ kín đáo đấy. Nhưng xem này, anh không nên e ngại khi để tôi nắm quyền. Tôi không phải là phụ nữ trẻ làm bảo trợ cho cô ấy. Có thể an tâm mà phó thác cho phụ nữ có chồng, anh biết mà . Đây lànhóm của tôi, hãy để tôi lo. Tôi sẽ mời khách cho anh.

Anh điềm tĩnh đáp:

-Không, trên thế gian chỉ có một phụ nữ có chồng mà tôi cho phép mời khách đến Donwell, đó là…

Cô Elton chặn ngang có vẻ hơi phật ý:

-Tôi nghĩ đấy là chị Weston.

-Không phải, đấy là vợtôi, và khi chưa có vợ thì tôi sẽ tự lo việc này.

Hài lòng vì không có ai được xem là vượt trội hơn, cô thốt lên:

-À, anh thật là lạ kỳ! anh là người thích đùa và có thể nói theo ý thích. Anh quả là hóm hỉnh. Được, tôi sẽ dẫn theo Jane Fairfax - Jane và dì của cô ấy. Còn lại là do anh lo. Tôi không phiền được gặp gia đình Hartfield. Đừng băIn khoăn. Tôi biết anh mến họ.

-Chắc chắn cô sẽ gặp họ nếu tôi mời được họ, và tôi sẽ ghé qua chị Bates trên đường về nhà.

-Không cần thiết, tôi gặp Jane hàng ngày, nhưng tuỳ anh. Chúng tôi sẽ đi vào buổi sáng, KNightley ạ, đơn giản thôi. Tôi sẽ đội một chiếc mũ rộng và mang một cái giỏ. Đây, có lẽ là cái giỏ này với dải băng màu hồng. Không có gì đơn giản hơn, anh thấy đấy. Còn Jane sẽ có một cái giỏ khác giống như thế. Không có nghi thức hoặc biểu dương như kiểu Bohemien. Chúng tôi sẽ đi quanh trang trại của anh, tự hái dâu, ngồi dưới bóng cây..và bất kỳ thứ gì anh muốn mời, tất cả đều ở ngoài trời - một chiếc bàn đặt dưới tán cây, anh biết đấy. Mọi thứ đều theo thiên nhiên và giản đơn. Có phải ý anh muốn thế không?

-Không hẳn, ý tưởng của tôi về thiên nhiên và giản đơn là chiếc bàn trong phòng ăn. Tôi nghĩ tốt nhất là phục vụ cái thiên nhiên và cái giản đơn của những quý ông và quý bà bằng bữa ăn trong nhà. Khi cô chán ăn dâu ngoài vườn thì sẽ có thịt nguội trong nhà.

-Được tuỳ anh, nhưng đừng bày biện nhiều. Nhân tiện, liệu tôi và gia nhân của tôi có giúp gì được cho anh không? Xin hãy thành thực, Knightley. Nếu anh cần tôi bàn với bà Hodges, hoặc xem xét cái gì đấy…

-Tôi không cần gì cả, tôi cảm ơn cô.

-Được,nhưng nếu có khó khăn gì, gia nhân của tôi sẽ rất đắc dụng.

-Tôi xin trả lời rằng gia nhân của tôi nghĩ họ cũng đắc dụng, và không muốn ai giúp đỡ.

-Ước gì tôi có một con lừa. Tiện lợi cho chúng tôi trên lưng lừa. Jane, chị Bates và tôi, còn đức lang quân của tôi đi bộ kế bên. Tôi phải bàn với anh ấy về việc nuôi một con lừa. Trong cuộc sống đồng quê thì đó là điều cần thiết, bởivì với một phụ nữ có tài tháo vát thì không thể ru rú trong nhà mãi được, còn nếu đi bộ trên quãng đường xa, thì ông biết đấy, bụi bặm vào mùa hè, lầy lội vào mùa đôntg…

-Giữa Donwell và Highbury thì cô không phải chịu đựng gì cả. Đường quê Donwell không bao giờ tung bụi và hoàn toàn khô ráo trong mùa này.

Tuy nhiên, nếu cô muốn thì cứ cưỡilừa. Cô có thể mượn con lừa của nhà Cole. Tôi muốn mọi thứ đều theo sở thích của cô, nếu có thể được.

-Tôi tin thế. Thật ra tôi công tâm với anh, người bạn tốt của tôi. Tôi biết bên trong cử chỉ có vẻ khô cứng, thẳng thừng, anh có con tim hiền hậu. Như tôi bảo anh E., anh là người rất hóm hỉnh. Vâng, hãy tin tôi, Knightley, tôi hoàn toàn hiểu được anh có lòng quan tâm đến tôi trong kế hoạch này. Anh đã đánh trúng sở thích của tôi.

Anh Knightley có một lý do khác để tránh đặt bàn ăn dưới tán cây. Anh mong thuyết phục được ông Woodhouse và Emma gia nhập, và biết nếu để cho họ ăn uống ngoài trời thì ông sẽ ngã bệnh. Phải tránh để ông Woodhouse bị nhọc nhằn chỉ vì một chuyến đi vào buổi sáng và một hoặc hai tiếng đồng hồ đến chơi Donwell.

Ông Woodhouse được mời với lòng thành. Dù cho hay cả tin và sợ sệt, ông không thấy có hiểm nguy tiềm ẩn nào. Ông nhận lời mời. Trong hai năm gần đây, ông chưa đi đến Donwell. Ông ước vào một buổi sáng trời đẹp, ông, Emma và Harriet có thể đi, rồi ông ngồi với chị Weston trong khi các cô gái đi vòng quanh ngoài vườn. Ông nghĩ họ sẽ không bị ướt vì đấy là vào lúc giữa buổi sáng. Ông rất muốn xem lại ngôi nhà cũ, sẽ rất vui được gặp vợ chồng Elton cùng những láng giềng khác của ông. Ông thấy không có trở ngại nào cho ông, Emma và Harriet sẽ đi đến đấy vào một buổi sáng đẹp trời. Ông nghĩ anh Knightley thật là tử tế mà mời họ - hay hơn là mời ăn tối. Ông không thích ra khỏi nhà dự tiệc vào buổi tối.

Anh Knightley có may mắn khi được nhiều người đồng tình. Mọi người được mời đều vui vẻ nhận lời, vì giống như cô Elton, họ cho đây là vinh dự dành cho mình. Emma và Harriet đều cho biết họ sẽ lấy làm vui. Dù không được yêu cầu, ông Weston hứa sẽ gọi Frank gia nhập, nhưng không ai trách ông vì cho đấy là dấu hiệu của sự tán thành và cảm kích. Rồi anh Knightley đành phải nói rằng mình sẽ vui được gặp Frank. Thế là ông Weston vội biên thiệp mời và tha thiết bảo anh con trai đến tham dự.
Trong lúc này con ngựa bị thương bình phục nhanh đến nỗi đoàn định đi Box Hill phải khổ sởtính toán, rồi cuối cùng định ngày tới Donwell rồi sẽ đi Box Hill vào hôm sau, vì thời tiết rất thích hợp.

Dưới ánh nắng ban mai gần giữa mùa hè, ông Woodhouse an toàn đi trên cỗ xe của ông, với một cửa sổ được đóng kín, rồi được sắp xếp trong gian phòng tiện nghi nhất của Tu viện, sự chuẩn bị đặcbiệt cho ông là ngọn lửa trong lò sưởi buổi sáng. Ông tỏ ra rất vui và thoải mái, khuyên mọi người nên vào ngồi nghỉ ngơi, không nên chịu nắng nóng. Dường như có chủ ý muốn đi bộ đến đấy để sẵn sàng chịu mệt mỏi, chị Weston luôn ngồi bên ông, chịu khó nghe ông nói và đồng cảm với ông, trong khi những người khác được mời hoặc được thuyết phục đi ra ngoài.

Đã từ lâu Emma mới có dịp quay lại tu viện, nên khá an tâm thấy ông bố được thoải mái, cô lấy làm vui mà đi ra ngoài, nhìn ngắm khắp nơi, háo hức với những gì cô nhìn thấy mà ôn lại hồi tưởng về ngôi nhà và khung cảnh vốn luôn thân thương với cô và tất cả gia đình cô.

Cô nhìn qua kích thước đáng kể và kiểu dáng của ngôi nhà, khu vườn rộng trải dài xuống đồng cỏ vớimột dòng nước chảy qua, rừng gỗ dồi dào cho dù phải sống theo thời thượng hoặc xa xỉ vẫn không cạn kiệt. Cô cảm thấy hãnh diện và hài lòng về vị chủ nhân hiện tại và tương lai. Toà nhà rộng hơn Hartfield và có kiểu dáng khác hẳn, trải rộng, có đường nét cách điệu, với những phòng ốc tiện nghi, một hoặc hai gian phòng đẹp đẽ. Toà nhà đáp ứng đúng các chức năng như từ bao giờ vẫn thế. Emma cảm thấy kính trọng như thế đấy là nơi cư ngụ của một gia đình cao quý, thuộc dòng dõi trâm anh. Trong dòng họ này, dù tố chất John Knightley có vài khuyết điểm, Isabella đã tỏ ra thích ứng một cách đáng khen. Cô không có gì hoặc làm gì để thẹn với mình. Emma bước đi trong những ý tưởng hài lòng ấy cho đến khi cô đi vào vườn dâu. Mọi người đều tụ tập ở đây, ngoại trừ Frank Churchill sắp đến từ Richmond.

Cô Elton, với chiếc mũ rộng và cái giỏ trên tay, sẵn sàng đi đầu để thu hái dâu và chỉ có dâu mà thôi.

-Loại dâu ngon nhất ở Anh quốc… mọi người đều thích… luôn bổ dưỡng. Đây là những luống dâu đẹp nhất và quả đẹp nhất. Thật là vui khi tự tay hái lấy… cách duy nhất để thật sự thấy vui… buổi sáng đúng là thời gian thích hợp nhất..Không hề thấy mệt. Loài dâu này là ngon nhất..Mấy

loại khác không unốt nổi… Loài này rất hiếm..Giá dâu ở London… có nhiều quanh Bristol… Maple Grove..người trồng dâu lại nghĩ khác, không có quy tắc nhất định… Quả ngon… nhưng vị quá đậm nên không thể ăn nhiều… không bằng anh đào… chỉ phiền là khi hái phải cúi xuống… Mặt trời chói chang… mệt gần chết..không thể chịu nổi nữa… phải đi đến bóng mát mà ngồi mất thôi…

Đấy là những lời đối thoại trong suốt nửa giờ, chỉ bị chị Weston ngắt ngang một lần trước khi bước ra hỏi anh Frank Churchill đã đến chưa. Chị cảm thấy bứt rứt một chút, lấy làm lo cho con ngựa của anh.
Có những chiếc ghế dùng ngồi tạm dưới bóng râm. Bây giờ, dù muốn dù không Emma vẫn phải nghe lỏm cô Elton và Jane Fairfax. Hai người đang nói về một tin phấn khởi. Cô Elton đã nhận được tin khiến cô rất vui. Đấy không phải là tin về bà Suckling, không phải tin về bà Bragge, nhưng vẫn gây hào hứng: tin về người chị họ của bà Bragge, người quen của bà Suckling, một phụ nữ nhiều người biết đến ở Maple Grove. Vui vẻ, quyến rũ, có địa vị cao, mối quen thân, gốc gác, tất cả mọi thứ. Cô Elton lập tức ngỏ ý một cách sôi nổi. Cô tỏ ra nồng nhiệt, sinh động, không muốn cô bạn từ chối, lập lại những lời khuyến dụ như cô đã từng nói lúc trước. Cô Elton còn nhất quyết được phép viết thư tỏ ý chấp thuận để gửi đi ngay ngày mai.

Emma lấy làm ngạc nhiên thấy Jane phải chịu đựng đến thế. Jane không tỏ vẻ bực bội, chỉ nói một cách thẳng thắn, rồi cuối cùng đề nghị mọi người đi dạo và xin anh Knightley cho họ đi thăm khu vườn, tất cả khu vườn. Cô muốn xem toàn diện. Xem ra cô không thể chịu được thái độ ngoan cố của cô Elton.

Thời tiết trở nên nóng hơn. Đoàn người đi phân tán thành từng nhóm, đông lắm là ba người, rồi theo nhau đi đến một con đường rộng đầy bóng mát, kéo dài khỏi khu vườn một khoảng cách bằng với khoảng cách đến bờ sông, dường như để ấn định ranh giới cho khu vui chơi. Con đường không dẫn đến cái gì cả, chỉ có một bức tường đá thấp với những cột cao, như thế đấy là lối đi vào một ngôi nhà vô hình. Mọi người tranh cãi về cách thiết kế của con đường như thế, nhưng đều tỏ ra dễ chịu khi đi dạo và thấy khung cảnh ở đây thật đẹp. Triền dốc đi từ tu viện càng dốc hơn ở đây. Đi thêm chừng nửa dặm thình lình có một bờ đất chặn ngang, có nhiều cây to, và

cuối bờ đất ấy vươn lên Abbey Mill - trại xay Tu viện - với đồng cỏ trước mặt và con sông uốn quanh.

Đấy làmột cảnh hữu tình - hữu tình trong con mắt và tinh thần. Khoảng xanh theo phong cách Anh, cây cối theo phong cách Anh, sự thoải mái theo phong cách Anh, hiện ra dưới ánh nắng tươi, mà không có vẻ gì quá choáng ngợp.

Emma và ông Weston thấy những người khác tụ hội đi bên nhau, nhưng anh Knightley và Harriet tách ra dẫn đầu. Anh Knightley và Harriet! Đã có lúc anh không thích cô bé ở bên anh, và thẳng thừng tránh mặt đối với cô. Thế mà giờ đây có vẻ như họ đang chuyện trò vui vẻ với nhau. Cũng có lúc Emma cảm thấy không được vui khi thấy Harriet ở vị thế khá thuận lợi đối với Abbey Mill, nhưng bây giờ cô không sợ. Có thể an tâm mà nhìn tổng thể vẻ phong phú và nét xinh đẹp của cơ ngơi này, cánh đồng cỏ mượt mà, đàn gia súc khoẻ mạnh, vườn cây ăn trái đang đơm hoa, và cột khói nhẹ đang lan toả. Cô tiến đến hai người gần bức tường, và thấy họ đang trò chuyện với nhau thấy vì ngắm nhìn quang cảnh. Anh đang giải thích cho Harriet nghe về cách thức nuôi trồng,vân vân. Emma nhận một nụ cười như muốn nói "Đây là những mối quan tâm của tôi. Tôi có quyền nói về những đề tài này mà không bị nghi ngờ là đang giới thiệu Robert Martin". Cô không nghi ngờ. Đấy là chuyện quá cũ. Có lẽ Robert Martin không cònnghĩ đến Harriet nữa.

Họ cùng nhau đi thêm một quãng. Bóng mát thật là dễ chịu, và Emma thấy đây là thời khắc trong ngày khiến cho cô thơ thới nhất.

Chặng kế tiếp là đến nhà, họ phải về để dùng bữa. Khi mọi người đã ngồi vào bàn ăn, Frank Churchill vẫn chưa đến. Chị Weston trông ngóng, và trông ngóng mà không thấy gì. Bố anh không muốn cho thấy mình đang khắc khoải nên cười cợt với nỗi âu lo của chị, nhưng chị nghĩ giá như anh đừng cưỡi con ngựa ô của anh. Frank Churchill đã nói chắc chắn là sẽ đến. Anh chobt bà bác đã khoẻ nhiều nên anh không ngại cho bà khi anh đi vắng. Tuy nhiên, chị vẫn nhớ nhiều người nói rằng thể chất của bà Churchill có thể thay đổi thất thường, cần có anh bên cạnh. Cuối cùng chị tin rằng hẳn bà Churchill như thế nào đấy nên anh không đến được.

Anh Knightley đã làm mọi cách cho ông Woodhouse được vui. Những quyển sách về nghệ thuật chạm trổ, những bộ sưu tập huy chương, đá chạm khắc, san hô, vỏ sò ốc và mọi thứ sưu tập khác của gia đình trong tủ của anh đều được mang ra cho ông giải khuây. Sự chăm sóc của anh được đáp ứng nhiệt tình, ông Woodhouse tỏ ra rất thích thú. Chị Weston đã cho ông xem qua tất cả, và bây giờ ông muốn cho Emma xem tất cả. Tuy nhiên, Emma không kịp xem, cô bước ra hành lang để có vài khoảnh khắc tự do ngắm nhìn khoảnh sân bên ngoài.

Vừa đúng lúc, cô thấy Jane Fairfax xuất hiện, từ khu vườn đi vào, dáng vẻ như trốn lánh. Jane cảm thấy bất ngờ khi bắt gặp Emma nên giật mình, nhưng thật ra cô muốn đi tìm Emma. Jane nói:

-Nếu ai hỏi đến tôi, cô làm ơn nói tôi đã về nhà, nhé? Tôi định về đây. Dì tôi không nghĩ tôi đi lâu đến thế, nhưng tôi tin ở nhà cần tôi, thế nên tôi định về ngay. Tôi không báo cho ai biết vì chỉ gây thắc mắc. Khi những người khác trở về, nếu họ hỏi, cô nói tôi về rồi nhé?

-Được rồi, nếu cô muốn. Nhưng cô đi về Highbury một mình sao?

-Vâng, có hại gì đâu? Tôi đi nhanh. Tôi sẽ về đến nhà trong vòng hai mươi phút.

-Nhưng đường quá xa, cô không nên đi một mình. Để gia nhân của bố tôi đi với cô. Để tôi gọi xe ngựa. Chỉ mấy năm phút thôi.

-Cảm ơn cô, cảm ơn, nhưng không cần. Tôi muốn đi bộ. Tôi mà sợ đi bộ một mình! Có thể không lâu nữa tôi phải lo cho ai khác!

Jane có vẻ bối rối. Và Emma đáp một cách tình cảm:

-Không có lý do gì mà để cho cô chịu rủi ro. Tôi phải kêu xe ngựa cho cô. Trời nóng có thể nguy hại hơn. Cô có vẻ mệt rồi.

Cô đáp:

-Đúng, tôi mệt, nhưng không phải cách mệt như thế.. Đi bộ sẽ giúp cho tôi khoẻ người. Cô Woodhouse, có những lúc chúng ta đều biết sự mệt mỏi

về tinh thần là như thế nào. Tôi phải nhận rằng tôi cảm thấy mệt mỏi. Nếu cô thương tôi, xin cô để cho tôi tự lo.

Emma không còn lời nào để tranh cãi. Cô đã trông thấy tất cả, cô thông cảm với Jane và cũng mong cho Jane ra về ngay. Cô nhìn Jane ra về với tình cảm nồng nàn của một người bạn. Vẻ mặt của Jane khi từ giã thật là cảm kích. Câu từ giã "Ôi chao, cô Woodhouse, quả là thoải mái khi đôi lúc được cô đơn!" xem dường như xuất phát từ một con tim trĩu nặng, cho thấy phần nào sự chịu đựng dai dẳng, ngay đối với những người thương yêu cô nhất.

Khi trở vào trong hành lang, Emma nhủ thầm "Có gia đình như thế! Có người dì như thế! Tội nghiệp cho cô! Cô càng thêm đau khổ, tôi càng thương xót cho cô hơn".

Jane đi chỉ độ mười lăm phút và mọi người vừa xem qua hình ảnh về Venice, thì Frank Churchill đến. Emma đã không nghĩ đến anh, cô đã quên nghĩ đến anh, nhưng vẫn rất vui khi gặp lại anh. Chị Weston nhẹ nhõm. Lỗi không phải do con ngựa ô, họ đã đúng khi nghĩ đấy là do bà Churchill. Anh bị giữ lại vì bà yếu mệt - một cơn tai biến thần kinh chỉ kéo dài vài giờ - và có lúc anh bỏ hẳn ý định đi. Giá như anh biết trời nóng như thế hoặc đã muộn như thế thì hẳn anh đã ở nhà. Trời quá nóng! Anh chưa bao giờ mệt đến thế, chỉ ước gì đã đừng đi..không có gì làm anh khổ sở bằng cái nóng… Anh có thể chịu được lạnh giỏi, nhưng không chịu được nóng…

Rồi anh ngồi xuống, tránh xa lò sưởi dàng cho ông Woodhouse, dáng vẻ trông rất tệ hại.

Emma nói:

-Nếu anh ngồi yên thì anh sẽ được mát ngay.

-Ngay khi được mát, tôi sẽ phải trở về. Tôi khó thể được tha thứ, nhưng đấy cũng là ý nghĩ khiến cho tôi đi đến đây. Tôi đoán mọi người sẽ ra về sớm. Trên đường đến đây tôi gặp một người. Điên rồ trong thời tiết như thế này! Hoàn toàn điên rồ!

Emma lắng nghe, và rồi nhận ra Frank Churchill đang bực bội. Nhiều người cáu gắt khi bị nóng bức. Đấy có thể là tình trạng của anh hiện giờ, và cô biết ăn uống thường giúp người ta bớt than phiền một cách bất chợt. Cô khuyên anh nên dùng chút nước giải khát, anh sẽ thấy có đủ thứ trong phòng ăn, và cô ân cần chỉ ra cánh cửa.

Không, anh không muốn ăn. Anh không đói, ăn uống chỉ làm cho anh nóng bức thêm. Nhưng chỉ trong ít phút anh dịu xuống và lẩm bẩm nói gì đấy về bia vân sam, rồi đi ra ngoài.

Emma qua lại để chăm sóc ông bố, thầm nghĩ "Mình lấy làm vui đã không yêu anh ta. Mình không nên yêu người đã nhanh chóng bực bội vì sức nóng buổi sáng. Tâm tình hiền hoà của Harriet sẽ không chấp nhất anh ta".

Anh đã dùng một bữa đầy đủ rồi quay lại, hết nóng bức, tư cách hiền hoà trở lại như bản thân anh vẫn thế. Anh kéo một chiếc ghế ngồi cạnh mọi người, chăm chú xem họ đang làm gì, rồi nói rằng anh rất tiếc đã đến muộn. Tinh thần anh không được thoải mái nhưng bây giờ cố tỏ ra khá lên, cố tìm cách nói vui những chuyện không đâu.

Mọi người đang xem qua hình ảnh về Thuỵ Sĩ.

Anh nói:

-Ngay khi bà bác tôi được mạnh khoẻ, tôi sẽ xuất ngoại. Khi nào tôi được đi đến những nơi ấy thì tôi mới mãn nguyện. Một ngày nào đó, các bạn sẽ được xem qua những bức vẽ của tôi, hoặc đọc qua nhật ký hành trình - hoặc thơ của tôi. Tôi sẽ làm việc gì đấy để thể hiện tài năng.

-Có thể là vậy, nhưng không phải qua những bức vẽ ở Thuỵ Sĩ. Anh sẽ không bao giờ đi Thuỵ Sĩ được. Hai ông bà bác anh sẽ không bao giờ cho phép anh rời nước Anh.

-Họ có thể được khuyến khích để cùng đi. Khí hậu ấm sẽ tốt cho bà ấy, tôi có phần hy vọng tất cả chúng tôi sẽ đi. Tôi muốn có thay đổi. Tôi nghiêm túc mà. Cô Woodhouse, dù cho mắt cô có dò xét ra sao, tôi cảm thấy chán nước Anh, và nếu tôi có thể đi ngày mai, tôi sẽ đi ngay.

-Anh chán cảnh giàu sang và sự nuông chiều. Có thể nào anh tự tạo ra ít thứ khác gay go cho mình và rồi cảm thấy tự mãn nguyện mà ở lại được không?

-Tôi mà chán cảnh giàu sang và sự nuông chiều! cô lầm rồi. Tôi không cho là mình giàu sang hay được nuông chiều. Tôi bị ngáng trở trong mọi chuyện quan trọng. Tôi nghĩ mình là người may phước.

-Nhưng anh không có vẻ khổ sở như khi mới đến. Hãy đi ăn uống thêm một tí nữa, rồi anh sẽ cảm thấy khoẻ lên. Thêm một miếng thịt nguội, một ly bia, rồi anh sẽ thấy thoải mái như bọn tôi.

-Không, tôi sẽ không đi đâu. Tôi muốn ngồi kế cô. Cô là liều thuốc hay nhất.

-Ngày mai chúng tôi đi Box Hill, anh nên đi cùng. Đấy không phải là Thuỵ Sĩ, nhưng có cái gì đấy dành cho một thanh niên muốn có một thay đổi. Anh sẽ đi với chúng tôi chứ?

-Không, chắc chắn là không. Tôi phải về nhà khi thời tiết mát về chiều tối.

-Nhưng anh có thể đến lần nữa khi thời tiết mát về sáng sớm.

-Không, không đáng công. Nếu tôi đến, tôi sẽ cảm thấy bực bội.

-Thế thì anh cứ ở lại Richmond.

-Nhưng nếu tôi ở lại, tôi sẽ càng bực bội hơn. Cứ nghĩ đến việc tất cả các bạn ở đấy mà không có tôi là tôi không thể chịu được.

-Đấy là những khó khăn mà anh phải tự giải quyết. Hãy chọn lựa mức độ bực bội. Tôi không muốn ép anh nữa.

Những người khác đi ra nogài giờ đã trở về. Có người thật vui khi gặp Frank Churchill, những người khác ra vẻ điềm tĩnh, nhưng mọi người đều thắc mắc khi không được giải thích tại sao không thấy mặt cô Fairfax. Đến lúc này, mọi người phải về nhà, chấm dứt câu chuyện, và sau khi bàn bạc về kế hoạch ngày hôm sau, họ ra về.

Frank Churchill vẫn muốn từ chối đi cùng, nên nói với Emma:

-Này… nếu cô muốn tôi ở lại để cùng đi, tôi sẽ ở lại.

Cô mỉm cười tỏ ý thuận. Anh sẽ ở lại nếu Richmond không gọi anh quay về.

Chương 7

Họ có một ngày đẹp trời cho chuyến đi Box Hill. Mọi sắp xếp đều chu đáo, mọi người đều đúng giờ giấc. Ông Weston điều hành toàn thể, thi hành nhiệm vụ một cách an toàn từ Hartfield đến tư dinh cha Xứ. Emma ngồi chung cỗ xe với Harriet, chị Bates cùng cô cháu ngồi chung với vợ chồng Elton, các quý ông cưỡi ngựa. Chị Weston ở lại với ông Woodhouse.

Họ đi mười cây số trong tinh thần phấn chấn, nhưng thiếu một cái gì đấy. Họ cảm thấy nặng nề, thiếu sinh động, thiếu liên kết. Họ phân cách nhau quá rõ rệt. Hai vợ chồng Elton đi bên nhau, anh Knightley chăm sóc chị Bates và Jane, Emma và Harriet đi cùng Frank Churchill. Ông Weston muốn mọi người hoà hợp với nhau tốt hơn, nhưng vô ích. Dường như lúc đầu sự phân cách chỉ là vô tình, nhưng dần dà không có gì thay đổi. Vợ chồng Elton không muốn đi kề bên ai. Dù vẫn tỏ ra lịch sự trong suốt hai tiếng đồng hồ mà không gì hoá giải được. Ngay cả ông Weston vui vẻ cũng bất lực.

Khởi đầu, Emma cảm thấy vô cùng chán nản. Cô chưa từng thấy Frank Churchill im lìm và ngốc nghếch như thế này. Anh không nói câu gì cho ra hồn, chỉ nhìn mà không thấy, chiêm ngưỡng mà không có đầu óc, lắng nghe mà không biết cô nói gì. Trong khi anh trông đáng chán, không lạ gì mà Harriet cũng trông đáng chán theo, và không ai chịu đựng được hai người.

Khi họ cùng ngồi xuống, không khí dễ chịu hơn. Emma càng cảm thấy dễ chịu hơn vì Frank Churchill hoạt bát hơn và trở nên sinh động hơn, luôn chú ý đến cô. Mọi cử chỉ săn đón đặc biệt là dành cho cô. Dường như anh chỉ muốn làm cho cô vui và muốn tỏ ra trìu mến với cô. Còn Emma cảm thấy hào hứng và thoải mái vì được anh chú ý đến, lại còn tỏ vẻ thân mật khích lệ anh. Khi hai người mới quen nhau, cô cho thái độ của anh là sự nịnh đầm, nhưng bây giờ cô nghĩ đấy không có nghĩa gì cả. Nhưng trong

phán xét của người khác thì ngược lại "Anh Frank Churchill và cô Woodhouse trông tình tứ với nhau quá".

Nhận xét này được truyền miệng cho nhau, rồi một phụ nữ thuật lại trong một lá thư gửi đi Maple Grove, và một phụ nữ khác cũng kể lại trong một lá thư gửi Ireland.

Emma hào hứng và vô tâm không phải vì vui thực sự mà chỉ vì cảm thấy không được vui như ý muốn. Cô cười cợt vì cảm thấy thất vọng. Dù cô thích anh vì anh chú ý đến mình, dù thái độ là do tình bạn, do lòng ngưỡng mộ hoặc chỉ là lời bông đùa, anh vẫn không thể chiếm được tim cô. Trong tâm tưởng cô, anh vẫn chỉ là người bạn.

Anh nói:

-Tôi rất biết ơn cô đã bảo tôi đến hôm nay. Nếu không nhờ cô, tôi hẳn đã bỏ phí ngày vui này. Tôi muốn sẽ đến đây lần nữa.

-Anh đã rất bực bội mà tôi không hiểu tại sao, ngoại trừ là do anh đến quá muộn nên không thể hái dâu được. Tôi cố tỏ ra là người bạn tốt của anh. Nhưng anh đã khiêm tốn. Anh nài nỉ để được ra lệnh phải đến đây.

-Cô đừng nói tôi bực bội. Tôi chỉ mệt. Thời tiết nóng làm cho tôi kiệt sức.

-Hôm nay nóng hơn ngày thường.

-Không nóng trong cảm nghĩ của tôi. Hôm nay tôi được thoải mái hoàn toàn.

-Anh thoải mái vì anh chịu sự chỉ huy.

-Sự chỉ huy của cô hả? Đúng.

-Có lẽ tôi muốn anh nói thế, nhưng ý tôi muốn nói là tự chỉ huy. Bằng cách nào đấy, anh đã xoá tan những giới hạn và thoát ra khỏi sự quản lý của chính anh. Nhưng hôm nay anh trở lại như xưa, và vì tôi không thể gần anh luôn, tốt nhất là nên tin nơi tính khí của anh dưới sự kiểm soát của anh hơn là của tôi.

-Dù gì vẫn thế. Tôi không thể tự kiểm soát mà không có một động lực. Cô ra lệnhcho tôi, dù cô có nói ra hay không, cô có thể gần tôi luôn. Cô vẫn gần tôi luôn.

-Tính từ ba giờ ngày hôm qua. Tầm ảnh hưởng vĩnh viễn của tôi không thể bắt đầu sớm hơn, nếu không khi nãy anh hẳn đã không bực bội.

-Ba giờ ngày hôm qua! Đấy là ngày của cô. Tôi nghĩ lần đầu tiên mình gặp cô là tháng hai.

-Thật không thể bài bác tính nịnh đầm của anh được. Nhưng - cô hạ thấp giọng - không có ai nói năng gì ngoài hai chúng ta. Không nên ăn nói lung tung cho bảy người giữ im lặng chê cười.

Anh trả lời ra vẻ cẩn trọng:

-Tôi thấy không có gì phải xấu hổ. Tôi gặp cô lần đầu tiên vào tháng hai. Cứ để mọi người nghe tôi nói. Tôi gặp cô lần đầu tiên vào tháng hai.

Rồi anh thầm thì:

-Những người đi theo ta thật là ngốc nghếch. phải làmgì để khởi động họ đây? Chuyện càn bậy gì cũng được. Họ phải nói.

Rồi anh nói to lên:

-Thưa quý cô và quý ông, tôi được lệnh cô Woodhouse (người ở đâu cũng làm đầu têu) để nói rằng cô ấy muốn biết quý vị đang suy nghĩ gì?

Vài người cười to và trả lời một cách vui vẻ. Chị Bates nói liến thoắng. Cô Elton tức tối với ý nghĩ cô Woodhouse làm đầu têu. Câu trả lời của anh Knightley là rõ ràng nhất.

-Có chắc là cô Woodhouse muốn nghe chúng tôi đang nghĩ gì không?

Emma thốt lên, cười một cách buông thả:

-Trời ơi! Không, không, không thể được - chính lúc này tôi không chịu được. Cho tôi nghe bất cứ chuyện gì ngoại trừ chuyện mọi người đang nghĩ

gì, ý tôi là không hẳn mọi người. Có lẽ có một hoặc hai người - cô liếc qua ông Weston và Harriet - mà tôi không sợ nghe ý nghĩ.

Cô Elton nói có ý nhấn mạnh:

-Riêng tôi thì không muốn tìm hiểu như thế. Dù với tư cách là người bảo hộ cho ngày hôm nay...tôi chưa bao giờ tham gia..nhóm khám phá nào..thiếu nữ trẻ...phụ nữ có chồng...

Tiếng thì thầm của cô là dành cho chồng cô, thế nên anh cũng thì thầm đáp lại:

-Đúng lắm.. Em yêu, đúng lắm...Thật thế...chưa từng nghe qua...nhưng có vài quý cô nói điều gì đấy. Tốt hơn là nên xem như chuyện đùa để cho qua. Mọi người đều biết cái gì là do em.

Frank nói nhỏ với Emma:

-Không ích gì. Phần lớn là họ bị xúc phạm. Tôi sẽ lựa lời mà nói với họ.

Rồi anh nói to lên:

-Thưa quí cô và quý ông, tôi được lệnh cô Woodhouse mà nói rằng cô ấy từbỏ quyền được biết chính xác quý vị đang nghĩ gì, và chỉ yêu cầu mỗi vị đóng góp giúp vui như thế nào đấy. ở đây quý vị có bảy người ngoài tôi ra - người mà cô ấy nói đã giúp vui nhiều rồi. Cô ấy chỉ muốn mỗi vị đóng góp một cái gì đấy thật hay, là thơ hoặc văn xuôi, do tự sáng tác lấy hoặc của người khác. Nếu không thì là hai cái gì đấy hay vừa vừa, hoặc ba cái gì đấy nghe thật chán, rồi cô ấy sẽ cười thoả thuê.

Chị Bates lên tiếng:

-Được lắm, thế thì tôi không phải khó nghĩ. Ba cái nghe thật chán, thế là hợp với tôi. Quý vị biết mà. Tôi có thể nói ra ngay ba chuyện nghe thật chán, được không?- chị nhìn quanh quất - Quý vị có đồng ý không?

Emma không thể dằn lòng, nói:

-Nhưng có một điều khó. Xin lỗi chị, nhưng chị bị giới hạn, mỗi lần chỉ có ba chuyện thôi.

Vì thấy Emma nghiêm nghị, chị Bates không bắt kịp ý nghĩ của cô, nhưng sau đấy chị hiểu ra. Chị không tức giận, nhưng mặt thoáng đỏ hồng.

-À, được rồi. Vâng, tôi biết ý cô muốn gì - rồi quay sang anh Knightley - và tôi sẽ giữ mồm giữ miệng. Tôi hẳn là người rất khó thương, nếu không cô ấy không thể nói như thế với người bạn thâm giao.

Ông Weston cất tiếng:

-Tôi thích đề nghị của chị. Đồng ý, đồng ý. Tôi sẽ gắng hết sức. Tôi sẽ ra một câu hỏi hắc búa. Mọi người nghĩ sao?

Anh con trai của ông đáp:

-Nghĩ thấp, con e là rất thấp, nhưng mọi người sẽ rộng lượng, đặc biệt đối với người xung phong đầu tiên.

Emma nói:

-Không, không, không thể nói là thấp. Một câu hỏi hắc búa là đủ để cho qua ông ấy và người kế tiếp. Mời ông làm ơn ra câu đố.

Ông Weston nói:

- Tôi không rõ câu này có hay không. Đây này, hai chữ cái gì diễn tả sự vẹn toàn?

-Hai chữ cái gì diễn tả sự vẹn toàn? Tôi không biết.

-ÔI quý vị không bao giờ đoán ra được - ông quay sang Emma - tôi đoan chắc cô không bao giờ đoán được. Tôi nói cho cô biết: M và A - Emma. Cô có biết không?

Thông hiểu và hài lòng đi đôi với nhau. Đấy có thể là chuyện bông lơn, nhưng Emma tỏ ra rất thích thú. Frank và Harriet cũng thế. Những người khác thì không thích, vài người có vẻ chậm hiểu.

Riêng anh Knightley nói một cách nghiêm nghị:

- Ông Weston có ý đánh đố rất khôn khéo, nhưng nhiều người hẳn không đồng ý với ông. Sự vẹn toàn không đến sớm như thế.

Cô Elton nói:

-Chao ôi! Về phần tôi, tôi cáo lỗi phải xin rút lui, thật sự tôi không thể đóng góp gì cả. Tôi không thích chơi trò này. Có lần tôi nhận được bài thơ đọc chữ đầnhư từ tên tôi, mà tôi không thích chút nào. Tôi biết bài thơ ấy từ ai mà ra. Cái anh xấc xược đáng ghét! Quý vị biết tôi ám chỉ ai - cô gật đầu về phía anh chồng - Trò này thịnh hành trong mùa Giáng sinh khi người ta ngồi quanh lò sưởi, nhưng tôi cho là nó lạc điệu khi chúng ta đang khám phá đồng quê trong mùa hè. Cô Woodhouse phải tha lỗi. Tôi không phải là người có chuyện dí dỏm để đem ra giúp vui. Tôi không muốn giả vờ là dí dỏm. Tôi có nhiều nét sinh động theo cách của riêng tôi, nhưng tôi phải được phép phán đoán khi nào nên nói và khi nào nên giữ mồm. Xin cho tôi qua, anh Churchill. Xin cho anh E., Knightley, Jane và tôi qua. Chúng tôi không có chuyện gì hay - cả ba chúng tôi.

Chồng cô thêm, với vẻ nhạo báng:

-Vâng, vâng, xin cho tôi qua. Tôi không có gì kể cho cô Woodhouse vui, hoặc cho bất kỳ quý cô nào vui. Một người đã có vợ hầu như là chẳng làm gì nên chuyện cả. Augusta, liệu chúng ta có nên đi dạo không?

-Em rất sẵn lòng. Em đã qúa chán khi khám phá lâu như thế này ở một điểm. Jane, hãy đi cùng chị.

Nhưng Jane từ chối, và hai vợ chồng bước đi. Khi họ vừa đi khỏi tầm nghe lỏm, Frank Churchill nói:

-Một cặp hạnh phúc! Họ xứng đôi làm sao! Thật là may mắn! Kết hôn như thế, bắt đầu từ sự quen biết ở một nơi chốn công cộng! Tôi nghĩ họ chỉ mới quen nhau vài tuần ở Bath. May mắn một cách kỳ lạ! Vì lẽ, nếu chỉ quen biết ở Bath hoặc ở bất kỳ nơi công cộng nào khác thì không thể nào tìm hiểu kỹ ai được. phải gặp gỡ phụ nữ trong nhà họ thì người ta mới dễ phán xét. Nếu không được như thế thì chỉ do ức đoán và may mắn - và

thường là không may. Làm thế nào mà nhiều người đàn ông vội đi đến quyết định sau thời gian ngắn quen nhau để rồi hối tiếc cả đời!

Cô Fairfax từ đầu đến giờ tỏ ra ít nói, bây giờlên tiếng:

-Chắc chắn là việc như thế vẫn xảy ra...

Cô ngưng lại vì một cơn ho. Frank Churchill đang quaysang cô để nghe cho rõ. Anh nghiêm nghị nói:

-Cô nói tiếp đi.

Cô tiếp:

-Tôi chỉ muốn nhận xét rằng, dù hoàn cảnh không may như thế đôi lúc xảy ra cho cả đàn ông và phụ nữ, tôi nghĩ chuyện này là hiếm hoi. Tình yêu vội vã và thiếu cẩn trọng có thể nảy nở, nhưng thường sau đó người ta có thời giờ để suy nghĩ lại. Chỉ có những người yếumềm, thiếu trung kiên, đánh đố hạnh phúc của mình theo cơ may sẽ phải khổ sở suốt đời vì mối lương duyên bất hạnh.

Frank không trả lời, chỉ cúi người trong sự đồng thuận, rồi cất tiếng một cách sôi nổi:

-Tôi không tin lắm vào khả năng phán xét của mình thế nên khi muốn lập gia đình tôi mong có ai đấy chọn vợ cho tôi.

Anh quay sang Emma:

-Còn cô? Cô có thể chọn vợ cho tôi được không? Chắc chắn là tôi sẽ yêu mến bất cứ người nào cô chọn. Cô biết chăm sóc nhà cửa, cô thấy đấy - anh mỉm cười về phía bố anh - Hãy tìm một người cho tôi. Tôi không vội. Hãy thu nhận cô ấy, dạy bảo cô ấy.

-Và biến cô ấy giống như tôi.

-Được thôi, nếu cô có thể.

-Tốt lắm, tôi xin nhận nhiệm vụ. Anh sẽ có một cô vợ đáng mến.

-Cô ấy phải là người năng động, có đôi mắt khô ráo. Tôi không ước gì hơn. Tôi sẽ đi xa trong vòngvài năm, và khi trở về tôi sẽ tìm đến cô để gặp vợ tôi. Nhớ đấy.

Emma không lo mình sẽ quên. Đấy là việc gửi gắm ăn khớp với dự tính của cô. Liệu Harriet có đáp ứng sự mô tả của anh không? Ngoại trừ đôi mắt khô ráo, hai năm là đủ để Harriet đạt những điều kiện khác mà anh mong ước. Thậm chí lúc này biết đâu anh đang nghĩ đến Harriet, ai biết được? Có vẻ là đúng, vì anh nhờ cô dạy bảo cô ấy.

Jane nói với bà dì:

-Dì ạ, bây giờ mình đi gặp cô Elton chứ?

-Cháu yêu, nếu cháu muốn. Dì lúc nào cũng sẵn sàng. Dì đã sẵn sàng đi với cô ấy bất cứ lúc nào. Nhưng bây giờ đi cũng được. Ta sẽ bắt kịp. Cô ấy đây rồi, không, đấy là người khác. Đấy là một trong những phụ nữ trong nhóm ô tô Ireland, không giống cô ấy tí nào. À, dì dám chắc rằng...

Hai người bước đi, rồi nửa phút sau anh Knightley đi theo. Chỉ có ông Weston, con trai ông, Emma và Harriet ở lại. Tinh thần anh chàng bây giờ dâng cao đến mức hầu như khó chịu. Ngay cả Emma cũng cảm thấy chán ngán vì những lời khen ngợi và thái độ hớn hở. Cô thầm mong được đi dạo trong tĩnh lặng mà không có ai đi cùng, hoặc ngôi một mình mà không cần ai để ý đến, để ngắm nhìn quang cảnh xinh tươi phía dưới. Nhưng rồi cô lấy làm vui khi nghe các gia nhân đi tìm chủ để báo tin cỗ xe đã đến. Cô còn vui lòng chịu đựng tiếng ồn ào khi mọi người đang giã từ nhau và tiếng cô Elton muốn gọi cỗ xe của mình đến trước. Cô mong về nhà sớm để kết thúc một ngày đáng lẽ là vui nhưng thật ra không vui gì cả.

Trong khi chờ cỗ xe đến đón, Emma thấy anh Knightley đứng kế bên. Anh nhìn quanh quất như thể biết chắc không có ai ở chung quanh, rồi nói:

-Emma, một lần nữa anh phải nói với em như trước giờ anh vẫn thế, dù anh không thích mấy, nhưng anh vẫn muốn nói. Anh không thể nhìn em làm sai mà không có ý kiến. Tại sao em vô cảm với chị Bates như thế? Làm thế

nào có thể thất lễ với một phụ nữ có tư cách, tuổi tác và hoàn cảnh ấy? Emma ạ, anh cho là không nên như thế.

Emma nghĩ ngợi, đỏ mặt, cảm thấy ân hận, nhưng vẫn cố cười cợt cho qua chuyện:

-Chả có gì, làm thế nào em đừng nói được? Ai cũng chẳng đặng đừng. Không có gì quá tệ. Em dám chắc chị ấy không hiểu em nói gì.

-Anh cam đoan với em rằng chị ấy hiểu. Chị ấy hiểu rõ ý em. Từ lúc ấy, chị vẫn nói về chuyện này. Anh ước gì em nghe chị ấy nói ra sao - với tấm lòng chân tình và rộng lượng thế nào. Anh ước gì em được nghe chị ấy ca ngợi lòng độ lượng của em vì bố em và em hằng quan tâm đến chị ấy, trong khi bạn hữu của chị ấy lại tỏ ra khó chịu.

Emma thốt lên:

-Ôi dào! Em biết không có người nào tốt hơn chị ấy, nhưng anh nên biết rằng điều không may là chị ấy pha trộn cả cái hiền hoà lẫn cái nực cười.

Anh nói:

-Anh công nhận là có sự pha trộn như thế. Giá như chị ấy giàu có, anh sẽ chấp nhận những cái nực cười thỉnh thoảng khoả lấp cái hiền hoà. Giá như chị ấy có địa vị khá hơn, anh sẽ phó mặc những thái độ vô lý không làm hại đến ai, anh sẽ không tranh cãi với em về cử chỉ phóng túng nào. Giá như chị ấy ngang bằng với em, nhưng mà, Emma, hãy xét qua tình cảnh hoàn toàn khác hẳn. Chị ấy nghèo, đã sa sút so với cuộc sống thoải mái lúc mới lớn lên, và nếu chị ấy sống đến tuổi già có lẽ sẽ còn sa sút hơn nữa. Hoàn cảnh của chị ấy đáng cho ta thương cảm. Cách cư xử đó đúng là không hay. Chị ấy quen biết gia đình em từ khi em còn bé, đã nhìn thấy em lớn khôn, chăm sóc cho em và được gia đình em cảm kích. Bây giờ em lại vô tâm, trong giây phút tự mãn đã cười cợt chị ấy, xúc phạm chị ấy - trước mặt cháu gái chị ấy nữa - và trước mặt mọi người. Nhiều người - chắc chắn là có vài người - sẽ thấy cách em đối xử với chị ấy mà làm theo. Emma, như thế thì hẳn em không lấy làm vui tí nào, chắc chắn là anh không vui tí nào. Nhưng anh phải nói, anh sẽ nói với em tất cả sự thật khi có cơ hội. Anh lấy làm

hãnh diện khi chứng tỏ mình là người bạn đích thực của em qua lời khuyên rất chân thật, và tin rằng, có lúc nào đấy em sẽ tỏ ra công tâm với anh hơn là lúc này.

Trong khi trao đổi, hai người đang đi đến cỗ xe. Trước khi cô có thể trả lời, anh đã đưa tay đỡ cô bước lên xe. Anh đã ngộ nhận về những cảm nghĩ đang khiến cho cô ngoảnh mặt đi, câm nín. Những cảm nghĩ kết hợp làm cho cô tức giận, xấu hổ và quan ngại sâu sắc đối với chính con người mình. Cô không thể nói ra được lời nào. Khi bước lên xe, cô cố trấn tĩnh, rồi tự trách bản thân cô đã từ giã mà không nói lời tự thú, đã ra về với thái độ như là mặt sưng mày sỉa. Cô nhìn ra ngoài, định cất tiếng hoặc vẫy tay cho anh thấy không phải thế, nhưng đã quá muộn. Anh đã quay đi, và cỗ xe đã chuyển bánh. Cô tiếp tục ngoái nhìn lại phía sau, nhưng hoài công. Rồi cỗ xe dường như chạy nhanh hơn ngày thường, chẳng bao lâu sau chạy xuống triền đồi, và tất cả đều bị bỏ lại phía sau khá xa.

Cô cảm thấy bứt rứt không lời nào tả xiết, hầu như vượt quá mọi mức độ mà cô có thể che giấu. Chưa bao giờ cô cảm thấy xao động, xấu hổ, tiếc nuối như thế này. Cô bị sốc nặng. Không thể nào chối cãi sự thật trong vụ việc. Cô cảm nhận điều này tận đáy lòng. Làm thế nào cô tỏ ra ác độc như thế đối với chị Bates! Làm thế nào cô tỏ ra thiếu kém về nhận thức đối với người mà cô đánh giá cao! Và làm thế nào cô để cho anh đang buồn vì không được nhận từ cô một lời cảm kích, lời đồng thuận, lời tử tế!

Thời gian không làm cô nguôi ngoai. Càng nghĩ, cô càng cảm thấy thấm thía. Cô chưa bao giờ thấy phiền muộn như lúc này. Điều may mắn là cô không cần phải trò chuyện với ai. Chỉ có Harriet, nhưng cô bé cũng có vẻ không vui, mệt mỏi, và cũng muốn giữ im lặng. Emma nhận ra những giọt lệ không ngớt chảy trên dài trên đôi má hầu như suốt chặng đường về, mà không buồn trấn áp.

Chương 8

Cả buổi tối, kỷ niệm khốn khổ về chuyến đi Box Hill vẫn ám ảnh tâm trí Emma. Cô không biết những người khác trong đoàn nghĩ thế nào. Sống trong những ngôi nhà khác và có những lối sống khác, họ có thể nhìn lại mà thấy vui, nhưng đối với cô đấy là một buổi sáng hoàn toàn uổng phí, chỉ đầy những bất mãn, và còn khốn khổ hơn khi hồi tưởng. Cô chỉ tìm lại nguồn vuikhi bỏ cả buổi tối ngồi chơi bài với ông bố. ở đây là niềm vui thật sự, vì ở đây cô từ bỏ hai mươi bốn tiếng đồng hồ sống riêng cho mình để giúp ông bố được vui. Cô cảm thấy dù không xứng đáng với tình thương hiền dịu và lòng quý mến cả tin của ông, trong cách xử thế với ông, cô vẫn không đối diện với lời trách móc nặng nề nào. Cô mong mình không phải là người con gái vô tâm đối với bố. Cô mong không có ai có thể nói với cô "Tại sao cô vô cảm với bố cô như thế? Tôi phải nói, tôi sẽ nói với cô tất cả sự thật khi có cơ hội!"

Chị Bates sẽ không còn bao giờ...đúng, không bao giờ! nếu trong tương lai cô tỏ ra quan tâm hơn để xoá đi quá khứ, cô có thể mong mình được thứ lỗi. Trong thâm tâm, cô đã thấy mình quá khinh suất, có lẽ khinh suất trong ý nghĩ hơn là ở vẻ bề ngoài khinh bỉ hoặc khiếm nhã. Nhưng không nên như thế nữa. Trong ý thức ăn năn, cô định sáng ngày hôm sau sẽ đến thăm chị Bates. Đấy sẽ là bước khởi đầu về phía cô cho mối giao tiếp bình đẳng, tử tế.

Với chủ định như thế, sáng ngày sau cô ra đi sớm mà không gì có thể ngăn cản cô được. Cô nghĩ có khả năng sẽ gặp anh Knightley trên đường đi hoặc trong nhà chị Bates đúng lúc cô đang ở đấy. Cô không phiền hà gì cả. Cô sẽ không cảm thấy xấu hổ khi mình tỏ ra hối lỗi một cách công tâm và thành thực. Khi cô bước trên đường, mặt cô hướng về Donwell, nhưng cô không gặp anh. "Các quý bà có nhà".

Trước đây, cô chưa từng cảm thấy vui như thế bao giờ khi nghe câu thông báo này, hoặc khi bước vào hành lang, hoặc khi bước lên cầu thang.

Có tiếng xào xạc bên trong, có nhiều chuyển động và tiếng nói. Cô nghe tiếng của chị Bates dường như đang hối hả làm việc gì đấy, cô hầu ra vẻ sợ hãi và lúng túng mong cô vui lòng đứng đợi một chốc, rồi nhanh chóng đưa cô vào. Có vẻ như người dì và cô cháu gái muốn trốn lánh vào phòng kế bên. Cô thoáng nhìn thấy Jane trông có vẻ đau yếu nặng, và trước khi cánh cửa đóng lại, cô nghe chị Bates nói:

-Cháu yêu, dì sẽ nói cháu phải nằm tĩnh dưỡng, vì dì tin cháu bị mệt.

Bà cụ Bates tội nghiệp, vẫn lịch sự và khiêm tốn như lúc nào, với thái độ như thể bà không biết chuyện gì đang xảy ra.

Bà Bates nói:

-Tôi e Jane không được khoẻ nhưng tôi không chắc, họ bảo tôi con bé vẫn bình thường. Cô Woodhouse ạ, cháu tôi sẽ ra tiếp cô ngay. Tôi mong cô tìm được chiếc ghế. Tôi ước gì Hetty không đi vắng. Tôi thật là vô dụng. Cô có ghế ngồi chưa? Cô ngồi nơi thoải mái chứ? Tôi mong con tôi sẽ ra ngay.

Emma cũng thật lòng mong như thế. Trong một khoảnh khắc, cô đã e chị Bates không muốn gặp cô. Nhưng chị Bates đi ra. Vẫn những câu chào theo lệ thường "Rất vui và cảm kích". Nhưng ý thức của Emma cho thấy không có sự liến thoắng như trước, lần này dáng vẻ và cử chỉ kém thoải mái. Cô mong khi mình hỏi thăm cô Fairfax một cách rất chân tình thì sẽ giúp cho chị lấy lại được tình cảm như xưa. Hiệu quả có vẻ tức thời.

-À cô Woodhouse, cô thật tử tế! Tôi đoán cô đã nghe tin, và đến thăm cho chúng tôi được vui. Thật ra tôi không được vui lắm. - chị chớp mắt để giấu đi một, hai giọt lệ - nhưng chúng tôi khó mà đành lòng xa con bé sau khi nhưng đã về với chúng tôi một thời gian dài, và con bé giờ đang bị nhức đầu kinh khủng sau cả buổi sáng ngồi viết thư cho Đại tá Campbell và cô Dixon - những bức thư dài như thế, cô biết đấy. Tôi nói "Cháu yêu ạ, cháu sẽ bị mù mắt mất thôi", vì con bé cứ chảy nước mắt. Người ta không nên lấy làm lạ, không lấy làm lạ gì cả. Quả là sự thay đổi lớn lao, và dù cho con

bé được may mắn một cách lạ lùng - mà tôi nghĩ chưa từng có cô gái trẻ nào gặp vận may như thế khi mới bước ra ngoài đời - cô Woodhouse ạ, đừng cho rằng chúng tôi vô ơn đối với may mắn đáng ngạc nhiên như thế (chị Bates lại lau nước mắt) nhưng, tội nghiệp con bé! Nếu cô đã từng kinh qua cơn nhức đầu như con bé hiện giờ. Khi người ta đang bị đau đớn, cô biết đấy, người ta không thể cảm thấy mình đang có ân sủng. Con bé suy sụp nhiều. Khi nhìn thấy con bé bây giờ, không ai có thể nghĩ ra nó đã vui sg đến thế nào khi nhận được ân sủng ấy. Xin cô thứ lỗi con bé không thể ra tiếp...nó quá yếu... Nó nằm nghỉ trong phòng...tôi muốn nó nằm tĩnh dưỡng. Tôi nói "Cháu yêu, dì sẽ nói cháu phải nằm tĩnh dưỡng", nhưng không phải, con bé đang đi tới đi lui trong phòng. Nhưng bây giờ nó đã viết xong mấy lá thư, nó nói sẽ cảm thấy khoẻ lại ngay. Cô Woodhouse ạ, con bé rất tiếc không được gặp cô, nhưng tôi mong cô tử tế bỏ bỏ lỗI cho nó, cô phải đứng chờ ngoài cửa...tôi thật lấy làm xấu hổ...nhưng có ít xáo trộn nhỏ...thế nên chúng tôi không nghe tiếng gõ cửa, và chỉ đến lúc cô bước lên cầu thang chúng tôi mới biết ai đến thăm. Tôi nói " Đấy chỉ là bà Cole. Không ai khác đến sớm như thế này". Con bé nói "Được, không lúc này thì lúc khác, và tốt hơn là vào lúc này". Nhưng rồi Patty bước vào báo cho tôi biết cô đến. Tôi nói "Ôi, đấy là cô Woodhouse, dì tin cháu sẽ muốn gặp cô ấy ". Con bé nói "Cháu không thể gặp ai cả". Rồi nó ngồi dậy và muốn bỏ đi. Đấy là việc khiến cho cô phải chờ...làm chúng tôi lt rất làm tiếc và xấu hổ. Tôi nói "Cháu yêu, nếu cháu phải đi thì cứ đi, dì sẽ nói cháu phải nằm tĩnh dưỡng".

Emma thật sự cảm thấy quan tâm. Con tim cô từ lâu đã trở nên hiền hoà hơn đối với Jane. Hình ảnh này của Jane cho thấy nỗi khổ tâm khi muốn cứu vãn sau khi đã bị nghi ngờ một cách hẹp hòi trước đây, khiến cho Emma càng thương xót bạn hơn. Khi nhớ lại thái độ kém công tâm và kém tử tế của mình trong quá khứ, Emma nghĩ Jane hẳn muốn gặp bà Cole hoặc một người bạn lâu năm khác để tránh mặt mình.

Với lòng tiếc nuối và quan tâm sâu sắc, Emma nói ra những gì mình nghĩ thành thực mong rằng cơ hội của Jane mà cô nghe được từ chị Bates có thể bgi đã được xác định, để giúp cho cô Fairfax được thoải mái.

- Đây hẳn là thử thách cam go cho tất cả. Tôi được biết phải đợi cho đến khi đại tá Campbell trở về.

Chị Bates đáp:

-Cô thật tử tế! Luôn tử tế.

Không thể chịu được khi nghe nói tiếng "luôn ", và để ngắt ngang sự cảm kích nhàm chán, Emma hỏi ngay"

-Xin cho hỏi, cô Fairfax định đi đâu?

-Đến gia đình bà Smallridge - một người dễ mến, có vị thế cao - để làm gia sư cho ba đứa con nhỏ của bà ấy - những đứa trẻ đáng yêu. Không thể nào có nơi khác thoải mái hơn, ngoại trừ có lẽ gia đình bà Suckling và bà Bragge. Nhưng bà Smallridge chơi thân với cả hai nhà, và cùng là láng giềng với nhau: chỉ cách Maple Grove bốn dặm. Jane chỉ sống cách Maple Grove có bốn dặm.

-Tôi đoán cô Elton là người đã giúp đỡ cô Fairfax...

-Vâng, cô Elton tốt bụng. Một người bạn thật sự, giúp đỡ không biết mệt mỏi. Cô a không muốn nghe chúng tôi từ chối. Không để cho Jane thoái thác khi Jane mới nghe qua lần đầu. Đấy là ngày hôm kia, chính là vào buổi sáng ở Donwell, khi lần đầu tiên Jane nghe về chuyện này đã không muốn nhận, với những lý do như cô nói, chính xác như cô nói, con bé đã nhất quyết không nhận lời ai cho đến khi đại tá Campbell trở về, và không gì có thể khiến cho con bé nhận lời ai. Con bé lặp đi lặp lại với cô Elton như thế, và tôi tin nó sẽ không đổi ý. Nhưng cô Elton tốt bụng ấy, với đầu óc phán xét lúc nào cũmg đúng, nhìn xa trông rộng hơn tôi. Không phải ai cũng tỏ ra sốt sắng như cô ấy mà gạt ra câu trả lời của Jane. Ngày hôm qua cô ấy còn nói rõ sẽ không viết thư tả lời từ chối như Jane mong muốn. Cô ấy muốn chờ đợi, và y như rằng, tối hôm qua hai bên đồng ý là Jane sẽ đi. Tôi khá ngạc nhiên! Tôi đã không dự đoán được! Jane kéo cô Elton qaua một bên và chỉ nói một lần, rằng sau khi đã xét qua những lợi điểm ở nhà bà Smallridge, con bé đi đến quyết định nhận lời. Chỉ khi sự việc đã đâu vào đấy xong xuôi thì tôi mới rõ.

-Chị gặp cô Elton tối hôm qua à?

-Vâng, cả hai dì cháu tôi. Cô Elton mời chúng tôi đến. Sự việc xảy ra ở trên đồi, khi chúng tôi đang đi bách bộ với anh Knightley. Cô ấy nói "Tất cả quý vị phải đến chúng tôi chơi tối nay. Tôi nhất quyết muốn tất cả quývị đến"

-Anh Knightley cũng ở đấy, phải không?

-Không, không có anh Knightley. Lúc đầu anh ấy từ chối. Dù tôi nghĩ anh ấy sẽ đến vì cô Elton cứ khăngkhăng mời, anh vẫn không đến. Nhưng cả mẹ tôi, Jane và tôi đều đến, và chúng tôi có một buổi tối thật là dễ chịu. Những người bạn hiền như thế, cô biết mà, cô Woodhouse ạ, lúc nào cũng dễ mến, dù ai nấy đều đã mệt nhọc sau buổi sáng đi chơi với nhau. Cô biết đấy, khi giải trí người ta vẫn mệt, và tôi có thể nói không ai còn thấy vui thú gì nữa. Tuy nhiên, riêng tôi thấy đấy là buổi tụ họp vui vẻ, và rất lấy làm cảm kích khi những người bạn tử tế mời mình đến dự.

-Dù chị không nhận ra, tôi đoán là cô Fairfax đã quyết định trước cả rồi.

-Tôi tin là thế.

-Đến lúc chia tay, dù sớm hay muộn, hẳn cô ấy và tất cả bạn bè đều buồn. Nhưng tôi mong cô ấy sẽ nguôi ngoai vìcông việc - ý tôi nói là về tính tình và cách cư xử của gia đình chủ nhà.

-Cám ơn cô Woodhouse thân yêu. Vâng, cô ấy có mọi điều kiện để được dễ chịu. Ngoại trừ hai nhà Suckling và Bragge, trong số những người quen biết của cô Elton không có mấy gia đình cần người nuôi dạy trẻ mà phóng khoáng và thanh lịch như thế. BàSmallridge, một phụ nữ thật tốt! có mức sống gần bằng Maple Grove, còn nói về các đứa trẻ, ngoại trừ bọn trẻ ở hai nhà Suckling và Bragge, không có trẻ con ở đâu ngoan hơn. Jane sẽ được đối xử với sự tôn trọng và lòng nhân hậu. Không có gì khác ngoài sự thoải mái, một cuộc sống thoải mái. Còn về tiền lương! Tôi thật sự không thể cho biết về tiền lương của con bé, cô Woodhouse ạ, ngay cả cô vốn đã quen với những khoản tiền lớn sẽthấy khó tin là một người còntrẻ như Jane lại được trả lương cao đến thế.

Emma thốt lên:

- À này, chị ạ, nếu những đứa trẻ khác đều giống như tôi theo như tôi còn nhớ, thì gấp năm lần số lương như tôi nghe được cũng còn xứng đáng.

-Cô thật là có ý nghĩ cao thượng!

-Chừng nào cô Fairfax sẽ đi?

-Không bao lâu nữa đâu. Thế mới tệ. Trong vòng nửa tháng. Bà Smallridge cần người gấp. Bà mẹ tội nghiệp của tôi không biết phải chịu đựng như thế nào. Nhưng rồi, tôi cố xoá đi chuyện này khỏi đầu óc của bà. Tôi nói "Này mẹ, đừng nghĩ gì đến chuyện đó nữa ".

-Bạn bè hẳn phải buồn khi xa cô ấy. Còn ông bà Campbell sẽ phải buồn vì cô ấy nhận việc làm trước khi họ trở về, phải không?

-Vâng, Jane nói họ sẽ buồn, nhưng dù thế đây là cơ hội mà con bé nghĩ không nên từ chối. Tôi rất lấy làm ngạc nhiên khi lần đầu tiên con bé thuật cho tôi nghe những gì nó đã nói với cô Elton, rồi cùng cô Elton đến chúc mừng tôi về chuyện này! Đấy làtrước tiệc trà - khoan đã - không, không thể nào trước tiệc trà, bởi vì chúng tôi vừa mới bắt đầu chơi bài, nhưng tuy vậy là trước tiệc trà, bởivì tôi nhớ mình nghĩ.... Ôi chao! Không, bây giờ tôi nhớ ra rồi, có chuyện gì đấy xảy ra trước tiệc trà, nhưng không phải thế. Trước tiệc trà anh Elton được gọi ra ngoài, con trai của ông già John Abby muốn nói chuyện với anh ấy. Ông già John tội nghiệp, tôi rất quý ông ấy, ông ấy làm thư ký cho bố tôi trong hai mươi bảy năm, và bây giờ, ông già tội nghiệp, bị bệnh phải nằm liệt giường, bệnh nặng vì bị gút phong thấp ở các khớp xương. Hôm nay tôi phải đến thăm ông ấy, và Jane cũng thế, nếu con bé đi ra ngoài được. Còn đứa con trai của ông già John tội nghiệp đến để nói chuyện với anh Elton về khoản từ thiện của giáo xứ. Cô biết đấy, bản thân anh ấy khá, quản lý Công xá, người trông coi chuồng ngựa và mọi thứ đại loại như thế, nhưng vẫn cần sự trợ giúp để chăm sóc cho người bố. Và thế là, anh Elton trở vào, anh cho chúng tôi biết anh trông coi chuồng ngựa John đã nói những gì, và rồi cỗ xe được phái đi Randalls để đưa anh Frank Churchill đi Richmond. Việc này xảy ra trước tiệc trà. Sau tiệc trà thì Jane nói chuyện với cô Elton.

Chị Bates không cho Emma có thời gian nói ra rằng cô chỉ mới biết chuyện về anh Frank Churchill, nhưng chị vẫn nói ra hết những chi tiết trong chuyến ra đi của anh. Điều mà anh Elton biết qua anh trông coi chuồng ngựa, do những gì chính anh trông coi chuồng ngựa và gia nhân ở Randalls biết được,là; một người đưa tinfr Richmond đi đến sau khi đoàn đi chơi Box Hill về. Ông Churchill đã biên cho cháutrai ông ít dòng, cho biết tình trạng của bàChurchill, và muốn anh không nên trì hoãn chuyến trở về quá buổi sáng hôm sau, nhưng anh Frank Churchill nhất quyết đi ngay mà không chờ gì cả. Vì con ngựa của anh có vẻ đau yếu, Tom được phái đi thuê cỗ xe ở Công xá, và người trông coi chuồng ngựa đã đi ra và trông thấy cỗ xe chạy ngang qua khá nhanh.

Không có chuyện gì đáng kinh ngạc hoặc đáng để ý đến. Emma chỉ quan tâm vì những sự kiện kết nối tới một việc đã vấn vương tâm trí cô. Cô thấy rõ sự tương phản giữa vị thế của bà Churchill và của Jane Fairfax: một người có tất cả,người kia không có gì. Cô ngồi ngẫm nghĩ về sự khác biệt trong vận mệnh của phụ nữ mà không chú ý đến vật mà cô đang lơ đãng ngắm nhìn, cho đến khi chị Bates lên tiếng:

-Vâng, tôi thấy cô đang nghĩ về chiếc đàn. Rồi sẽ tính nó ra sao? Đúng thế. Con bé Jane tội nghiệp vừa mới nói về việc này. Nó nói với chiếc đàn "Mi phải đi. Mi và ta sẽ phải xa nhau. Mi sẽ không có phận sự ở đây. Tuy nhiên, dì ạ, cứ để nók đây cho đến khi Đại tá Campbell trở về. Cháu sẽ bàn với ông ấy về việc này, ông ấy sẽ thu xếp cho chạu ông ấy sẽ giúp cháu vượt qua tất cả khó khăn". Và cho đến bây giờ, con bé vẫn không biết chiếc đàn là món quà của ông bố hay của con gái ông.

Bây giờ Emma bắt buộc phải suy nghĩ về chiếc đàn. Cô hồi tưởng và cảm thấy buồn vì những ức đoán hoang tưởng và thiếu công tâm của mình khi trước. Bây giờ cô thấy thời giờ thăm viếng đã kéo dài. Cô lập lại mọi ngôn từ về thiện ý mà cô thực sự cảm thấy trong lòng, rồi giã từ.

Chương 9

Luồng suy tưởng của Emma trên đường về không bị ngắt đoạn, nhưng khi bước vào nhà cô nhận ra những người sẽ làm cô kích động. Trong khi cô đi vắng, anh Knightley và Harriet đến thăm và bây giờ họ đang ngồi với bố cô.

Anh Knightley đứng dậy ngay trong dáng vẻ nghiêm túc hơn ngày thường, và nói:

-Anh muốn gặp em rồi mới ra về, nhưng vì không có nhiều thì giờ, anh cần nói ngay. Anh sẽ đi London vài ngày, ở chơi với John và Isabella. Em muốn gửi hoặc nói gì không? Ngoài... tình thương mà không ai mang được?

-Không. Nhưng anh đi bất ngờ thế sao?

-Vâng, khá bất ngờ. Anh không có nhiều thì giờ nghĩ ngợi.

Emma tin anh chưa tha thứ cho cô, anh trông khác với ngày thường. Tuy nhiên, cô nghĩ thời gian sẽ bảo anh rằng họ vẫn là bạn với nhau.

Trong khi anh đứng ra vẻ như sắp đi nhưng vẫn chưa đi, ông bố bắt đầu hỏi han cô:

-Này con yêu, con đi đến đấy an toàn chứ? Làm thế nào con tìm ra bà bạn già của bố và con gái bà ấy? Bố nghĩ họ rất cảm kích được con đến thăm. Anh Knightley ạ, Emma yêu quý đã đi thăm bà và chị Bates, như tôi đã nói với anh. Con bé luôn quan tâm đến họ.

Emma đỏ mặt vì lời khen quá đáng ấy, rồi khi mỉm cười và lắc đầu thay cho lời nói, cô nhìn qua anh Knightley. Có vẻ như anh có ấn tượng tốt về cô, khi mắt anh tìm thấy sự thật trong mắt cô, nhận ra điều tốt lành trong tâm tư của cô. Anh nhìn cô với vẻ tôn trọng. Cô cảm thấy hàilòng và trong khoảnh khắc kế tiếp càng hài lòng hơn vì anh có cử chỉ vượt quá tình bạn thông thường. Anh nắm lấy bàn tay của cô.Liệu cô có đưa tay mình ra trước

không thì cô không biết, có lẽ có, nhưng anh đã cầm lấy bàn tay cô, bóp chặt lấy, đưa lên môi mình, nhưng do ý nghĩ nào đấy anh thình lình buông ra. Tại sao anh phải lưỡng lự, tại sao phải đối ý, cô không rõ. Cô nghĩ nếu anh không dừng lại thì hẳn anh có nhận thức đúng đắn hơn. Nhưng ý định của anh là rõ ràng. Dù cho anh không biết nịnh đầm hoặc vì lý do nào khác, cô nghĩ anh vẫn chính là anh. Anh là như thế, đơn giản, nhưng đáng tôn quý. Cô rất hài lòng về thái độ của anh vừa rồi đã nói lên tình bạn thân thiết.

Rồi anh giã từ và trong khoảnh khắc đã ra đi. Anh luôn đi đứng với tinh thần lanh lợi chứ không chần chừ hoặc lề mề, nhưng bây giờ có vẻ như anh còn nhanh nhẩu hơn.

Emma không tiếc đã bỏ thời giờ đi thăm chị Bates, nhưng ước gì về sớm hơn mười phút, lúc ấy hẳn cô sẽ rất vui mà bàn về hoàn cảnh của Jane Fairfax với anh Knightley. Cô cũng không tiếc anh phải đi Brunswick Square vì nhiều người sẽ vui được gặp anh, nhưng đáng lẽ anh nên đi vào lúc khác. Tuy nhiên, khi anh từ giã lần này, hai người đã trở lại là bạn với nhau, cô không nhầm lẫn về dáng vẻ của anh, cử chỉ nịnh đầm nửa vời của anh, anh đã nghĩ tốt về cô. Anh đã ngồi chơi nửa tiếng đồng hồ. Đáng tiếc là cô đã không về sớm hơn!

Emma muốn đánh trống lảng để ông bố không lo lắng vì anh Knighley đi London, còn đi một cách thình lình và còn cưỡi ngựa mà cô cho là không nên, vì thế cô thông báo tin tức về Jane Fairfax.

Ông đã định trong đầu rằng Jane Fairfax sẽ làm gia sư, và ông lấy làm vui. Ông nói:

-Con yêu, bố rất vui được nghe cô ấy ổn định công ăn việc làm một cách thoải mái. Cô Elton là người tốt bụng và dễ mến, và bố cho là những người quen của cô ấy cũng thế. Bố hy vọng vùng đó không ẩm ướt, và sức khoẻ của Jane sẽ được chăm sóc tốt. Đấy phải là mục tiêu đầu tiên, vì bố tin chị Taylor tội nghiệp luôn ở bên bố. Con yêu,con biết đấy, cô Elton đối với Jane cũng giống như chị Taylor đối với nhà ta. Và bố mong còn khá hơn ở một điểm: đã ổn định lâu rồi thì không đi đâu khác.

Ngày hôm sau, có tin tức đưa về từ Richmond khiến mọi việc khác đều bị chìm lấp. Một tin khẩn loan báo bà Churchill qua đời. Dù đứa cháu trai không có lý do gì đặc biệt để quay về gấp, bà đã không sống quá ba mươi sáu tiếng đồng hồ sau khi anh trở về. Bà bị một cơn tai biến bất ngờ, khác với những gì đã xảy ra từ trước. Lần này, bà không còn trên cõi đời này nữa.

Mọi người tỏ lòng thương tiếc, tiếc cho người quá cố, thương cho thân nhân, và đều muốn biết bà sẽ được an táng tại đâu. Giới kim hoàn thường nói rằng khi một phụ nữ yêu kiều không còn làm dáng thì không còn biết làm gì hơn là chờ chết, và khi tự hạ mình để trở thành khó thương thì dễ mang tiếng ác.

Sau khi bị ghét bỏ trong ít nhất hai mươi lăm năm, bây giờ bà Churchill mới được nhắc đến với lòng thương cảm. Theo một khía cạnh bà đã tỏ ra mình đúng. Trước đây người ta không bao giờ nghĩ rằng bà bị bệnh nặng. Cái chết của bà cho thấy đấy không phải là bệnh tưởng, và mọi than phiền của bà hoá ra không phải là giả vờ ích kỷ!

Người ta nghĩ: Bà Churchill tội nghiệp! Chắc chắn bà đã đau yếu nhiều hơn là người ta nghi!, Cơn bạo bệnh khiến tâm tính của bàthay đổi. Đấy là một sự kiện đáng buồn - một cú sốc nặng - với mọi lỗi lầm của bà, liệu ông Churchill sẽ sống ra sao khi không có bà? Sự mất mát hẳn là nặng nề với ông. Churchill mà ông sẽ không bao giờ vượt qua được."

Ngay cả ông Weston cũng lắc đầu và tỏ ra trầm trọng, nghĩ "Than ôi, người phụ nữ đáng thương, hẳn bà đã nhận ra điều này". Cô vợ ông cũng than thở tỏ lòng thương xót thật sự. Hai người đều nghĩ đến ảnh hưởng đối với Frank.

Emma cũng có những ức đoán sớm. Tính tình của bà Churchill, nỗi đau của chồng bà - cô nghĩ về cả hai với lòng kính trọng và thương cảm. Rồi cô có ý nghĩ nhẹ nhàng hơn về việc Frank sẽ bị ảnh hưởng ra sao, được lợi ra sao, được tự do ra sao. Trong lúc này, cô chỉ thấy lợi điểm. Bây giờ, không có gì ngăn cản tình yêu của anh đối với Harriet Smith. Khi không còn bị bà vợ gây ảnh hưởng, không còn ai sợ ông Churchill nữa. Vì ông là người dễ

dãi, đứa cháu trai ông có thể thuyết phục ông bất cứ việc gì. Chỉ cầu mong là đứa cháu trai tỏ lộ tình yêu mà Emma tin rằng sẽ thành hiện thực qua tất cả thiện ý của cô.
Harriet có thái độ rất đúng mực, rất tự chủ. Dù cô có cảm thấy hy vọng tươi sáng hơn thì cô vẫn không thể hiện ra bề ngoài. Emma lấy làm vui khi thấy cô bé có tư thái mạnh mẽ. Vì thế, hai cô gái cùng nói về cái chết của bà Churchill với lòng độ lượng.

Randalls nhận được những lá thư ngắn của Frank cho biết về tình hình hiện tại và những dự định. Ông Churchill tỏ ra không quá đau khổ như người ta e ngại lúc đầu. Sau tang lễ, họ đi thăm một người bạn lâu năm ở Windsor mà trong mười năm qua ông Churchill đã hứa sẽ đến. Vào lúc này, không thể làm gì để giúp Harriet, Emma chỉ có thể cầu mong cho tương lai.

Điều quan trọng hơn là quan tâm đến Jane Fairfax, vì hoàn cảnh của cô này đã được quyết định trong khi tương lai của Harriet còn bỏ ngỏ. Vì thời gian không còn nhiều, Highbury muốn tỏ cho Jane thấy mối quan tâm của họ - đối với Emma đấy là ước muốn hàng đầu, Emma thấy tiếc vì mình đã lãnh đạm với Jane. Bây giờ cô tỏ ra ân cần và đồng cảm với người mà cô đã thờ ơ trong nhiều tháng. Cô muốn giúp đỡ Jane, muốn tỏ ra mình hữu ích trong mối giao tiếp, muốn chứng tỏ mình tôn trọng và có suy xét đối với Jane.

Emma quyết định mời Jane đến chơi Hartfield trong một ngày. Cô gửi một thiếp mời, nhưng bị từ chối qua một lời nhắn bằng miệng "Cô Fairfax không được khoẻ nên không thể viết phúc đáp".

Cùng buổi sáng hôm ấy ông Perry ghé thăm Hartfield và cho biết Jane đau yếu nhiều đến nỗi họ cần ông đến thăm bệnh dù ý cô không muốn. Jane bị chứng nhức đầu và lên cơn sốt, khiến cho ông nghĩ cô khó mà đi nhận việc ở nhà bà Smallrigde theo thời gian đã định. Vào lúc này, sức khoẻ của Jane đã suy sụp, cô không còn thiết tha ăn uống. Ông Perry lo lắng cho cô dù không tìm ra triệu chứng nguy hiểm nào, không thấy cô mắc bệnh phổi như gia đình đã lo sợ. Ông nghĩ cô đã quá sức chịu đựng, và cô tự cảm thấy thế tuy không nói ra. Tinh thần cô đã xuống rất thấp. Ông cho là ngôi nhà cô ở không tốt cho chứng rối loạn tinh thần - lúc nào cũng ru rú trong một

căn phòng. Về phần dì cô, tuy là người bạn lâu đời của ông nhưng không phải là người chăm sóc tốt cho con bệnh như thế. Cách chăm sóc của chị thì không ai phủ nhận, nhưng lại là cách chăm sóc quá đáng. Ông e rằng cô Fairfax bị bệnh thêm thay vì hồi phục vì cách chăm sóc như thế.

Emma nghe ông nói mà càng lo lắng cho Jane hơn, và tìm cách giúp đỡ Jane. Có lẽ sẽ giúp cho Jane khuây khoả nếu dứtJane ra khỏi người dì cho dù chỉ một hoặc hai tiếng đồng hồ, để thay đổi không khí và khung cảnh, để chuyện trò có lý trí trong tĩnh lặng cho dù chỉ một hoặc hai tiếng đồng hồ. Sáng hôm sau, với ngôn từ rất tình cảm, Emma viết một tấm thiếp báo tin cô sẽ đến thăm vào giờ Jane định, cho biết cô đã nghe ý kiến của ông Perry về việc cần phải vận động ở bên ngoài.

Cô nhận được tấm thiếp trả lời ngắn gọn "Cô Fairfax xin cảm ơn, nhưng không thể vận động được theo cách nào".

Emma cho rằng tấm thiếp của mình đáng lẽ phải được đáp ứng tốt hơn, nhưng không thể tranh cãi với ngôn từ của Jane cho biết Jane đang khó ở. Nhưng Emma vẫn nhất quyết làm cách nào tốt nhất. Thế là cô gọi cỗ xe của gia đình rồi đi đến nhà bà Bates, hy vọng Jane bắt buộc phải gặp mình. Nhưng vô ích. Chị Bates đi đến cửa cỗ xe, tỏ lộ mọi lòng cảm kích và đồng ý với Emma là người bệnh nên đi ra ngoài hít thở khí trời thì rất tốt, và chị đã chuyển mọi lời nhắn của Emma đến cho Jane, nhưng đều vô ích. Chị Bates trở ra cho biết không thể thuyết phục được Jane, chỉ cần nói đến việc đi ra ngoài là Jane ra vẻ như đau yếu thêm.

Emma vẫn muốn được gặp Jane và vận dụng mọi ảnh hưởng của mình, nhưng trước khi nói ra ý định của mình, chị Bates cho biết mình đã hứa với cô cháu không để cho cô Woodhouse vào nhà. Chị nói:

-Sự thật là cháu Jane tội nghiệp không thể gặp mặt ai được - bất kỳ ai - thậm chí cô Elton, rồi bà Cole và bà Perry cũng nói thế, nhưng Jane vẫn không muốn gặp ai cả.

Emma không muốn bị xem ngang hàng với những người như cô Elton, bà Perry và bà Cole - những người ở đâu cũng muốn làm theo ý mình. Cô cũng không cho là mình có quyền đòi hỏi được đối xử đặc biệt. Cô chỉ hỏi

han thêmchị Bates về việc ăn uống của cháu gái chị. Về việc này, chị Bates tội nghiệp tỏ ra rất buồn, và rất nhiều lời. Jane không thiết tha ăn uống gì cả. Ông Perry đề nghị loại thực phẩm bổ dưỡng, nhưng mọi thứ người ta giới thiệu - chưa bao giờ những người láng giềng tỏ ra tốt bụng đến thế - Jane đều thấy khó nuốt.

Khi về đến nhà, Emma ra lệnh ngay cho người quản gia soát xét kho thực phẩm trong nhà, rồi bảo đem mang cho chị Bates một ít củ dong có chất lượng tốt nhất, kèm theo tấm thiếp với ngôn từ thân thiện nhất. Trong vòng nửa giờ, các củ dong được mang trả về với nghìn lời cảm ơn của chị Bates, nhưng thêm "cháu Jane thân yêu nhất quyết muốn trả lại, con bé không ăn được món ấy, và hơn nữa, con bé muốn dì nó nhắn lại là nó không thiếu thứ gì cả".

Cũng vào buổi chiều sau khi Jane dứt khoát từ chối đi ra cỗ xe gặp Emma vì lý do không thể vận động được, Emma nghe có người nói đã trông thấy Jane Fairfax đi thơ thẩn trên đồng cỏ cách Highbury không xa. Ngẫm lại các sự kiện, Emma tin chắc Jane đã nhất quyết từ chối nghĩa cử của mình. Emma rất buồn. Con tim cô thắt lại đến mức đáng thương vì cô đã tỏ ra hết tức tối và hành động thiếu nhất quán nhưng thiếu tầm ảnh hưởng để hành xử. Cô lấy làm xấu hổ vì tình cảm của mình không được đánh giá đúng mức. Cô chỉ đành tự nhủ rằng nếu anh Knightley biết qua những nỗ lực của cô nhằm trợ giúp Jane Fairfax, nếu anh có thể nhìn thấu tâm tư cô, thì hẳn anh không còn gì để trách móc cô nữa.

Chương 10

Một buổi sáng, mười ngày sau khi bà Churchill qua đời, Emma được gọi ra để gặp ông Weston, được biết ông chỉ có năm phút rồi phải đi, và có chuyện đặc biệt muốn nói với cô. Ông gặp cô ở cửa ra vào hành làng, không kịp chào hỏi đã vội nói ngay:

-Sáng nay cô có thể đến Randalls được không? Vào giờ nào cũng được, nhưng xin cô đến cho. Vợ tôi muốn gặp cô, nhất thiết cần gặp cô.

-Chị ấy không được khoẻ à?

-Không phải, không có gì, chỉ một ít bối rối. Đáng lẽ vợ tôi kêu xe để đi đến gặp cô, nhưng chỉ muốn gặp một mình cô, và côbiết đấy - ông gật đầu về phía bố Emma - Hừm, cô đến được chứ?

-Chắc hẳn rồi. Ngay lúc này, nếu ông muốn. Không thể nào từ chối lời yêu cầu của ông theo cách này. Nhưng có việc gì thế? Đúng là chị ấy không bị bệnh chứ?

-Cô tin tôi đi, nhưng xin đừng hỏi nữa. Đến lúc đó cô sẽ rõ. Một chuyện thật khó nói. Nhưng nhanh lên!

Emma không thể nào đoán ra chuyện gì. Theo thái độ của ông thì cô thấy có chuyện gì đó thật sự quan trọng nhưng vì chị Taylor vẫn khoẻ, cô không lo lắng. Cô báo cho ông bố biết cô muốn đi dạo mát.

Vừa lúc cô và ông Weston ra khỏi cổng nhà và bước vội đến Randalls, cô hỏi ngay:

-Bây giờ ông Weston, bây giờ xin cho tôi biết chuyện gì đã xảy ra.

Ông đáp một cách nghiêm nghị:

-Không, không, xin đừng hỏi tôi. Tôi đã hứa với vợ tôi là để cô ấy lo mọi việc. Vợ tôi sẽ báo tin cho côbiết theo cách hay hơn là tôi. Đừng sốt ruột,

Emma, cô sẽ biết ngay thôi mà.

Emma đứng lại với vẻ kinh hãi, thốt lên:

-Nói cho tôi biết. Trời đất! Ông Weston, cho tôi biết ngay. Có chuyện gì xảy ra ở Brunswick Square. Tôi biết mà. Cho tôi biết, tôi muốn ông cho tôi biết ngay bây giờ đã xảy ra chuyện gì.

-Không, thật ra cô đã nhầm…

-Ông Weston, đừng ấm ớ với tôi. Hãy xem có bao nhiêu người thân thương hiện đang ở Brunswick Square. Ai thế? Tôi muốn ông đừng cố giấu giếm nữa.

-Emma, hãy tin lời tôi…

-Tin lời ông! Tại sao không tin danh dự của ông! Tại sao ông không bảo lấy danh dự mà nói thì không có chuyện gì liên quan đến họ? Trời đất! Có tin gì cần báo cho tôi biết mà không liên quan đến gia đình ấy?

-Tôi xin lấy danh dự, không có đâu. Không hề có liên quan nào đến bất cứ trong gia đình Knightley.

Emma định thần trở lại, và tiếp tục bước đi.

Ông tiếp:

-Tôi đã sai lầm khi nói sẽbáo tin cho cô. Đáng lẽ tôi không nên nói như thế. Thật ra, chuyện này không liên quan đến cô, chỉ liên quan đến tôi thôi - đấy là chúng tôi hy vọng như thế. Hừm! Tóm lại, Emma ạ, không có gì phải lo lắng. Tôi không nói đấy là chuyện đáng lo, nhưng sự việc có thể chuyển biến tệ hại hơn. Nếu ta đi nhanh, ta sẽ đến Randalls sớm.

Emma thấy mình phải chờ đợi, và chờ đợi thì không cần phải cố gắng nhiều. Cô không hỏi thêm câu nào, vì thế tâm trí của cô miên man với những ức đoán. Rồi cô ức đoán về chuyện vật chất khi nghĩ đến hoàn cảnh khó khăn của gia đình Knightley và biến cố gần đây ở Richmond. Ức đoán của cô thật sống động. Có lẽ là do nửa tá con cháu ruột thịt bên họ nội của nhà Churchill, và anh con nuôi Frank tội nghiệp bị loại ra ngoài! Dù đấy là

chuyệnbất như ý, cô không cảm thấy khổ tâm mà chỉ thấy tò mò muốn biết diễn tiến sẽ ra sao.

Khi hai người đang đi, Emma hỏi:

-Quý ông nào đang cưỡi ngựa thế?

-Tôi không rõ. Một người trong gia tộc Otway. Không phải là Frank. Tin tôi đi. Cô sẽ không gặp nó đâu. Vào lúc này, nó đang trên đường đến Windsor.

-Thế thì trước đó anh ấy có gặp ông không?

-À có. Cô biết à? Này, này, không sao cả.

Ông im lặng một lúc, rồi nói thêm với giọng kín đáo:

-Vâng, Frank đến đây sáng nay, chỉ để vấn an chúng tôi.

Hai người bước nhanh về phía Randalls.

Khi bước vào phòng, ông nói:

-Này em yêu. Anh dẫn cô ấy về rồi, và bây giờ anh mong em đã khá lên. Anh để cho hai người nói chuyện với nhau. Không cần phải trì hoãn. Anh quanh quẩn ở đây, nếu em cần đến anh.

Rồi Emma nghe ông nói nhỏ trước khi bước ra khỏi phòng:

-Anh đã giữ lời. Cô ấy chưa biết chuyện gì cả…

Chị Weston có vẻ bệnh hoạn, thêm thái độ lo lắng khiến cho Emma bứt rứt. Ngay khi hai người được riêng tư với nhau, Emma hỏi ngay:

-Có chuyện gì thế hả chị thân yêu? Em thấy có chuyện không hay đã xảy đến, xin cho em biết ngay chuyện gì. Dọc đường đến đây em rất hồi hộp. Cả hai chúng ta đều ghét bị hồi hộp. Đừng để em bị hồi hộp thêm nữa. Nếu chị nói ra chuyện u phiền của chị thì chị sẽ được nhẹ nhõm, dù là bất cứ chuyện gì chăng nữa.

Chị Weston nói với giọng run rẩy:

-Em thật sự không biết gì hết hay sao? Có thể nào, Emma thân yêu… có thể nào em không đoán ra được?

-Em chỉ đoán có chuyện gì đó về anh Frank Churchill.

-Em nói đúng. Chuyện liên quan đến anh ấy, và chị nói cho em ngay.

Chị vẫn tiếp tục công việc đang làm dở, có vẻ cố không ngẩng đầu lên, nói tiếp:

-Sáng nay anh ấy mới đến đây, vì có một chuyện thật khác thường. Không thể nào nói hết vợ chồng chị kinh ngạc đến mức nào. Anh ấy đến nói chuyện với bố anh về một việc… để báo tin chuyện tình cảm của anh ấy.

Chị dừng lại để lấy hơi.

Emma lúc đầu nghĩ đến chính mình, rồi sau đó nghĩ đến Harriet.

Chị Weston nói tiếp:

-Thật ra là còn hơn cả chuyện tình cảm, mà là chuyện đính ước - đính ước chắc chắn, Emma, em nói gì đây? Những người khác sẽ nói gì đây, nếu biết được rằng Frank Churchill và cô Fairfax đã đính ước - không phải, họ đã đính đã ước với nhau lâu rồi.

Ngay cả Emma cũng nhảy dựng lên vì ngạc nhiên, rồi hoảng hốt thốt lên:

-Jane Faifax! Trời đất! Chị nghiêm túc đấy chứ? Chị nói thật không?

Chị Weston vẫn quay mặt đi nơi khác, và tiếp tục:

-Em có thể rất ngạc nhiên. Nhưng chuyện này là đúng. Từ tháng mười năm ngoái hai người đã long trọng đính ước với nhau ở Weymouth mà không nói cho ai biết. Ngay cả nhà Campbell, ngay cả gia đình cô ấy, và gia đình anh ấy, không ai biết. Ban đầu chị không tin cho dù đấy là chuyện tốt lành. Chị nghĩ mình đã hiểu anh ấy, nhưng không phải.

Emma không nghe rõ từng lời nói của chị Weston. Đầu óc cô đang phân tán giữa hai luồng tư tưởng, những cuộc trò chuyện trước đây với cô

Fairfax, và Harriet tội nghiệp. Trong một lúc, cô chỉ có thể than vãn trong lòng mong được xác nhận và nghe lặp lại câu xác nhận.

Cuối cùng, khi bình tâm lại, Emma nói:

-Đây là tình huống mà em phải suy nghĩ ít nhất một ngày mới hiểu được hết. Chuyện gì thế này! Đã đính ước với cô ấy suốt mùa đông, trước khi hai người đến Highbury?

-Đính ước từ tháng mười một - đính ước một cách bí mật. Emma, chị cảm thấy bị xúc phạm nhiều, xúc phạm rất nhiều. Bố anh ấy cũng bị xúc phạm không kém. Vợ chồng chị không thể tha thứ cho một phần hạnh kiểm của anh ấy.

Emma suy nghĩ một chút rồi đáp:

-Em không giả vờ ngộ nhận về chị, và để giúp chị hoàn toàn nhẹ nhõm trong khả năng của em, xin chị tin rằng thái độ săn đón của anh ấy đối với em không mang lại kết qủa gì theo cách chị đang lo lắng.

Chị Weston nhìn lên, tỏ vẻ không muốn tin, nhưng thái độ của Emma vẫn nhất quán với lời nói khi cô tiếp tục:

-Chị có thể tin nơi em, bởi vì hiện giờ em đang hoàn toàn dửng dưng. Em nói thêm cho chị rõ, khi anh ấy và em mới quen nhau, có lúc em mến anh ấy, có lúc em xiêu lòng vì anh ấy - không phải, em mến anh ấy thực sự - và có lẽ điều lạ lùng là việc này đã chấm dứt. May mắn thay, đã chấm dứt hẳn. Trong thời gian qua, ít nhất là trong ba tháng qua, thật sự là em không còn nghĩ gì đến anh ấy nữa. Chị Weston, chị có thể tin nơi em, đấy là sự thật đơn giản.

Chị Weston chảy nước mắt vì vui mừng, ôm hôn lấy cô, và khi có thể lên tiếng, cho biết việc cô thổ lộ đã làm cho chị vui hơn bất kỳ việc gì khác. Chị nói:

-Ông Weston hẳn cũng sẽ nhẹ nhõm như chị. Cả hai vợ chồng chị đều khổ sở vì chuyện này, vì vẫn mong em và anh ấy yêu nhau, và có lúc tin

chắc như vậy. Hãy tưởng tượng xem nếu sự thực là thế thì anh chị sẽ bứt rứt đến đâu.

-Em đã thoát ra, và sự kiện em thoát ra được có lẽ là điều lạ lùng dễ chịu đối với cả chị và em. Nhưng chị Weston ạ, như thế vẫn không thể tha thứ cho anh ấy được. Em phải nói rằng anh ấy thật đáng trách. Với phép tắc nào mà trong khi đang yêu và đã đính ước, anh ấy lại đến với chúng ta qua cung cách quá phóng túng như thế? Với phép tắc nào mà anh ấy lại cố tỏ ra dễ mến, săn đón một cô gái trong khi đã thuộc về người khác? Làm thế nào anh ấy không nghĩ anh đã có thể khiến cho em yêu anh ấy? Sai lầm, thật là sai lầm.

-Emma yêu, từ lời nói của anh ấy, chị tưởng rằng…

-Và làm thế nào cô ấy chịu đựng được hành vi như thế? Cố giữ điềm tĩnh mà chứng kiến! Nhìn thấy cử chỉ săn đón dành cho một người con gái khác ngay trước mặt mình mà không tức tối! Em không hiểu nổi và cũng không tôn trọng sự bình thản ấy.

-Emma, anh ấy nói một cách tha thiết là giữa hai người họ có những chuyện hiểu lầm. Anh ấy không có thời giờ giải thích nhiều. Anh ấy chỉ ở đây được mười lăm phút mà còn không nói được hết mười lăm phút vì tinh thần kích động, nhưng anh ấy nói rõ chuyện hiểu lầm có lẽ do hành vi không mực thước của anh ấy.

-Không mực thước! Ôi chao! Chị Weston, nói như thế là quá nhẹ. Còn tệ hơn cả không mực thước, tệ hơn nhiều! Trong tâm tưởng em, vị thế anh ấy đã bị hạ thấp. Một người đàng hoàng không làm như thế! Không có vẻ gì là chính trực, nghiêm túc với sự thật và cách hànhxử, tránh xatiểu xảo và chuyện tầm phào, mà một người đàn ông phải thể hiện trong mọi giao tiếp trong đời anh ta.

-Không đâu, Emma, bây giờ chị phải biện hộ cho anh ấy. Dù anh ấy sai trái trong việc này, chị hiểu anh ấy khá nhiều để giải thích về nhiều, rất nhiều,đức tính của anh ấy và…

Emma chặn ngang:

-Trời đất! Còn có bà Smallridge nữa! Jane chuẩn bị đi nhận công việc gia sư! Anh ấy làm việc khiếm nhã đó là có ý gì? Làm cho cô ấy khổ sở vì việc đính ước, rồi còn khổ sơ hơn vì việc giúp đỡ kia!

-Emma,anh ấy không hề biết gì về chuyện làm gia sư. Chị có thể tha thứ cho anh ấy ở điểm này, Jane quyết định riêng mà không cho anh ấy biết, hoặc ít nhất không nói cho anh ấy biết rõ. Chị biết cho đến hôm qua anh ấy vẫn chưa biết gì về những dự định của Jane. Chị không biết họ đã báo tin cho anh ấy bằng cách nào, nhưng vừa được tin là anh ấy vội thổ lộ với ông bác, cầu xin ông rộng lượng, và cuối cùng chấm dứt tình trạng đau khổ vì phải giấu giếm quá lâu.

Emma bắt đầu chăm chú lắng nghe. Chị Weston nói tiếp:

-Chị sẽ sớm nhận được tin của anh ấy. Khi từ giã, anh ấy hứa sẽ biên thư ngay, theo cách nói có vẻ như hứa sẽ kể thêm chi tiết chưa kịp nói ra bây giờ. Vì thế, ta hãy đợi xem thư của anh ấy, có thể chứa tình tiết giúp làm nhẹ tội. Có thể có nhiều chuyện giúp cho chúng ta hiểu ra và thông cảm. Hai chúng ta đừng khắt khe, đừng vội kết án anh ấy. Hãy kiên nhẫn. Chị phải thương mến anh ấy. Bây giờ khi chị hài lòng ở một điểm - điểm quan trọng - chị nóng lòng muốn thấy mọi chuyện kết thúc êm đẹp và thật sự mong như thế. Hai người hẳn là đã khổ sở nhiều vì cứ phải giấu giếm mãi.

Emma trả lời một cách khô khan:

-Nỗi khổ của anh ấy không ảnh hưởng đến anh ấy bao nhiêu. Còn ông Churchill thì nghĩ như thế nào?

-Ông ấy tỏ vẻ thuận lòng mà không gây khó khăn gì cả. Cứ nghĩ đến những chuyện xảy ra trong một tuần ở gia đình đó! Trong khi bà Churchill tội nghiệp còn sống, chị nghĩ không hề có hy vọng, không hề có cơ may nào. Nhưng vừa khi bà được mồ yên mả đẹp, ông chồng đã được thuyết phục để chấp nhận việc mà bà đã chống đối. Kể cũng là ân phúc, khi tầm ảnh hưởng gây trở ngại đã đi theo xuống mồ! Ông bác đồng ý mà không cần phải được cầu xin nhiều.

Emma thầm nghĩ "Đáng lẽ anh ấy đã làm thế đối với Harriet".

-Việc này đã được quyết định xong xuôi tối hôm qua, và Frank vội vã ra đi sáng sớm nay. Anh ấy đi ngangHighbury - chị đoán ghé qua nhà Bates một lát - rồi từ đó đi đến đây nhưng vội vàng để quay về với ông bác, người bây giờ cần đến anh nhiều, đến nỗi anh chỉ có thể ở đây được mười lăm phút. Anh ấy tỏ ra rất kích động,đến mức anh trở thành một con người khác hẳn so với những gì chị trông thấy trước kia. Ngoài những chuyện khác, anh ấy còn bị sốc khi thấy Jane không được khoẻ mà trước đấy anh không được biết, và mọi cử chỉ đều cho thấy anh rất lo lắng.

-Chị có thật lòng tin chuyện hai người bí mật đính ước không? Nhà Campbell, nhà Dixon, không ai biết gì về việc đính ước sao?

-Không, không ai biết cả. Anh ấy nói rõ rằng không ai biết cả.

Emma nói:

-Được, em nghĩdần dà chúng ta phải chấp nhận thực tế này, và em chúc cho hai người được hạnh phúc. Nhưng em luôn nghĩ đấy là cách hành xử rất đáng ghét. Đấy là gì nếu không là đạo đức giả và lừa dối? Đến với chúng ta bằng ngôn từ cởi mở và giản dị, nhưng lại có bí mật giấu mãi với chúng ta! Có phải trong cả mùa đông và mùa xuân chúng ta bị lừa phỉnh, cứ ngỡ mình được đối xử bình đẳng qua chân tình và danh dự, với hai nóntrong bọn chúng ta bị xoay vần, bị so sánh và phán xét với tâm tư và ngôn từ không phù hợp với ai cả. Họ phải gánh chịu hậu quả nếu người này nghe người kia bị phán xét theo cách không hay!

Chị Weston đáp:

-Chị không có vấn đề gì về việc này. Khi chị nói gì với người này thì người kia cũng nghe được.

-Chị có may mắn. Chỉ có em là nónnghe được ngộ nhận của chị, khi chị cho là có một người thân của mình yêu cô gái ấy.

-Đúng. Nhưng vì chị luôn nghĩ tốt về cô Fairfax, chị không bao giờ nói xấu cô ấy, càng không nói xấu về anh ấy.

Đến đây, ông Weston xuất hiện thấp thoáng bên ngoài cửa sổ, hiển nhiên là đang trông ngóng. Vợ ông nhìn tỏ ý mời ông vào, và trong khi ông đang đi vòng vào, chị thêm:

-Bây giờ, Emma yêu quý, chị mong em nói năng và tỏ lộ bằng mọi cách cho ông ấy được yên tâm và hài lòng với mối nhân duyên. Ta phải chấp nhận và làm mọi cách nói tốt cho cô ấy. Đây không phải là mối nhân duyên đáng mãn nguyện, nhưng nếu ông Churchill chấp nhận thì tại sao chúng ta không chấp nhận? Đây có thể là hoàn cảnh rất may mắn đối với Frank vì anh có cô dâu với tính tình trung kiên và óc phán xét đúng đắn như chị hàng tin tưởng, và chị vẫn còn tin tưởng dù có chuyện không phải kia. Ngay cả trong lỗi lầm ấy, ta có thể bàn nhiều để thông cảm cho hoàn cảnh của cô!

-Đúng là nhiều! Nếu một cô gái có thể được tha thứ vì chỉ nghĩ đến mình, thì đấy là hoàn cảnh của Jane Fairfax. Cùng lắm người ta có thể nói rằng phải có lý và có tình.

Khi ông Weston bước vào, Emma tươi cười nói:

-Tôi cho là ông chơi khăm với tôi! Đấy là cái trò khiến cho tôi phải băn khoăn mà động não để phỏng đoán. Nhưng ông thực sự làm cho tôi lo sợ. Tôi đoán ông đã bị mất ít nhất phân nửa tài sản. Bây giờ, thay vì chuyện đáng an ủi thì là chuyện nên chúc mừng. Ông Weston, với tất cả tấm lòng, tôi xin chúc mừng ông vì sẽ có một cô dâu xinh xắn và thành đạt nhất nước Anh làm con dâu ông.

Hai vợ chồng lấy mắt trao đổi nhau, cho ông tin rằng mọi việc đều ổn thoả như lời Emma nói, cho ông cảm thấy hạnh phúc ngay lập tức. Dáng vẻ và lời nói của ông lại lanh lợi như xưa, ông nắm lấy tay Emma một cách thân thiết và cảm kích, cho thấy bây giờ chỉ cần một ít thời gian và khuyến dụ là ông tin cuộc đính ước không phải là chuyện tệ hại. Hai phụ nữ tỏ ý đấy không phải là chuyện khinh suất, cố hoà giải những ý nghĩ chống đối của ông.

Sau khi hai vợ chồng trao đổi với nhau và sau khi ông trao đổi với Emma, trên đường đưa cô về Hartfield ông hoàn toàn hài lòng, dần dần đi đến ý nghĩ rằng đấy là chuyện tốt nhất mà Frank có thể làm được.

Chương 11

"Harriet! Harriet tội nghiệp!"

Đấy là ý nghĩ dằn vặt mà Emma không thể gạt bỏ được, khiến cho cô thực sự xót xa. Frank Churchill đã đối xử tệ hại với cô - tệ hại theo nhiều cách - nhưng hành vi của anh không đến nỗi như của cô, vốn khiến cho cô tức giận với anh. Chính vì cách ứng xử dại dột của anh mà cô đã hành động để giúp Harriet, khiến cho lỗi lầm của anh càng nặng thêm. Harriet tội nghiệp! Lần thứ hai lại bị lừa phỉnh do nhận thức sai trái và tật thổi phồng. Anh Knightley đã tiên đoán đúng khi nói "Emma, cô không phải là người bạn của Harriet Smith!"

Cô cho là mình đã không giúp gì được cho Harriet, mà chỉ làm khổ cô bé thêm. Chính cô là thủ phạm duy nhất vì đã gieo rắc vào đầu óc Harriet những vọng tưởng, vì Harriet đã tin nơi cô trong khi chưa hiểu gì về Frank Churchill. Emma cảm thấy mình có lỗi hoàn toàn khi đã khích lệ chuyện mà đáng lẽ cô nên ức chế. Đáng lẽ cô nên ngăn chặn loại tình cảm như thế. Cô nghĩ rằng mình đã đánh đố hạnh phúc của cô bạn dựa trên cơ sởyếu kém. Trực quan cho thấy đáng lẽ cô nên bảo Harriet rằng không nên nghĩ về anh ấy, và rằng không có mấy cơ may anh quan tâm đến cô bé.

Emma vô cùng tức giận với chính mình. Nếu cô không thể tức giận với Frank Churchill thì là điều tệ hại hơn. Còn đối với Jane Fairfax, cô cảm thấy nhẹ nhõm vì không còn phải lo lắng cho cô này. Lo lắng cho Harriet đã là quá sức, cô không còn phải thắc mắc về Jane nữa. Những ngày khốn khổ của Jane đã qua đi. Chẳng bao lâu cô này sẽ khoẻ mạnh, hạnh phúc và khá giả lên. Bây giờ, Emma mới nhận ra tại sao những chăm sóc của mình bị xem nhẹ. Chắc chắn đấy là do lòng đố kỵ. Dưới con mắt của Jane, cô đã là đối thủ, nên dù cô có muốn hỗ trợ hoặc chăm nom đều bị chối từ. Việc hít thở không khí trong cỗxe giống như đi vào chuồng ngựa, các củ dong từ Hartfield hẳn phải là độc dược. Cô hiểu hết tâm tư này. Khi đã gạt qua sự

thiếu công tâm và ích kỷ trong tâm tư đó, cô công nhận rằng Jane Fairfax cũng không phải vui vẻ gì.

Nhưng con tim Emma trĩu nặng vì Harriet tội nghiệp! Không còn có mối thương cảm nào để chia sẻ cho ai khác. Emma e sợ trong nỗi u buồn rằng nỗi thất vọng thứ hai này của Harriet sẽ nặng nề hơn lần trước. Tuy nhiên, cô phải loan báo sự thật đau đớn càng sớm càng tốt. Khi chia tay, ông Weston yêu cầu:

-Vào lúc này, phải giữ kín toàn bộ vụ việc. Ông Churchill đã nói rõ cần giữ kín, để tỏ lòng tôn kính với người vợ đã qua đời, và mọi người thấy làm như thế là đúng mực.

Emma đã hứa, nhưng Harriet cần được biết.

Dù có phiền toái, Emma vẫn cảm thấy việc này là nực cười khi cô phải báo cho Harriet chuyện đáng buồn và tế nhị, giống như ông Weston đã làm đối với cô. Cô đã nhận được tin trong nỗi lo lắng, bây giờ cô lại lo lắng khi báo tin cho người khác. Tim cô đập thình thịch khi nghe bước chân và tiếng nói của Harriet, giống như chị Weston khi nghe Emma đang trên đường đến Randalls. Liệu khi thông báo, kết quả có giống nhau không? Nhưng không may là sự việc sẽ khác.

Khi bước vào Harriet thốt lên:

-Này chị Woodhouse, đấy có phải là tin xưa cũ nhất không?

Qua cử chỉ hoặc ngôn từ của Harriet, Emma vẫn không thể đoán ra liệu cô bé đã biết chưa, nên cô đành hỏi:

-Em có ý nói gì?

-Tin về Jane Fairfax. Chị có nghe tin lạ lùng gì không? Ôi chao! Chị không nên ngại, vì chính ông Weston cho em biết. Ông nói đấy là bí mật, vì thế em chỉ muốn kể cho chị nghe, nhưng ông ấy bảo chị đã biết.

Emma vẫn còn hoang mang:

-Ông Weston bảo với em ra sao?

-Ông ấy đã nói ra tất cả, rằng Jane Fairfax và anh Frank Churchill sẽ cưới nhau, và rằng họ đã đính ước với nhau cả một thời gian dài. Thật là kỳ lạ!

Đúng là kỳ lạ, thái độ của Harriet rất là kỳ lạ đến nỗi Emma không biết phải hiểu ra sao. Dáng vẻ của Harriet hoàn toàn khác với ức đoán: dường như không bị kích động hoặc thất vọng, hoặc có nỗi quan ngại đặc biệt. Emma nhìn cô bé mà không biết phải nói gì.

Harriet thốt lên:

-Chị có nghĩ rằng anh ấy yêu Jane không? Có lẽ chị đã nghĩ. Chính chị - cô bé đỏ mặt - có thể nhìn thấu tâm can bất kỳ ai, nhưng người khác… .

Emma nói:

-Chị đã bắt đầu nghi ngờ về tài năng này. Harriet, em có thể nghiêm túc hỏi liệu chị có nghĩ anh ấy yêu một người con gái khác đúng vào lúc mà chị khích lệ em - một cách tế nhị nếu không phải là công khai - cởi mở tình cảm của em, có phải thế không? Chị không hề có ý tưởng là anh Frank Churchill để ý đến Jane Fairfax. Nếu chị nghĩ thế, chị hẳn đã cảnh báo em.

Harriet đỏ ửng mặt, tỏ vẻ kinh ngạc:

-Em! Tại sao chị cảnh báo cho em? Chị không nên cho là em quan tâm đến anh Frank Churchill.

Emma mỉm cười:

-Chị vui khi nghe em nói một cách quả quyết. Nhưng em không phủ nhận là có lúc - cách nay không lâu - em khiến cho chị hiểu lầm là em quan tâm đến anh ấy, đúng không?

-Anh ấy! Không hề, không bao giờ! Chị Woodhouse thân yêu, làm thế nào chị có thể nhầm lẫn về em như thế?

Emma suy nghĩ một lúc, rồi thốt lên:

-Harriet! Em có ý gì? Trời đất! Em nghĩ gì vậy? Em lầm rồi! Liệu chị có…

Cô không thể nói thêm lời nào. Cô ngồi xuống, trông chờ cho đến khi Harriet trả lời.

Quay lưng về phía cô từ khoảng cách khá xa, phải một lúc Harriet mới cất tiếng, trong nỗi kích động ngang bằng với Emma:

-Đáng lẽ em không nên nghĩ chị có thể hiểu lầm em! Em biết cả hai chúng ta đã đồng ý không nên nói ra tên anh ấy, nhưng xét qua anh ấy có địa vị cao hơn mọi người, em không nghĩ đấy là ai khác. Đúng đấy là anh Frank Churchill! Em biết thân phận mình nên không bao giờ dám mơ tưởng đến anh Frank Churchill. Thật lạ lùng là chị đã nhầm lẫn như thế! Dù tin rằng chị đã hoàn toàn chấp nhận và có ý khích lệ em, nhưng em cho đó là đường đột nếu mình nghĩ đến anh ấy. Lúc đầu, nếu chị không nói cho em rằng những chuyện tuyệt vời vẫn xảy ra, rằng đã có những cuộc hôn nhân còn chênh lệch hơn nữa - đấy là theo ngôn từ của chị - thì hẳn em đã không dám thả mình theo. Em nghĩ chuyện này không thành được. Nhưng chính chị, người luôn thân thiết với anh ấy…

Emma cố trấn tĩnh, thốt lên:

-Harriet! Bây giờ hai chị em ta nên hiểu nhau, kẻo sẽ thêm nhầm lẫn về sau. Em đang nói đến… anh Knightley, phải không?

-Đúng thế. Em không thể nghĩ đến ai khác, và em cứ ngỡ chị biết điều đó. Khi chúng ta nói về anh ấy thì rõ ràng là nói về người nào.

Emma bình tĩnh trở lại, nói:

-Không hẳn. Theo tất cả những gì em vừa nói thì dường như liên quan đến một người khác. Chị hầu như tinchắc em gọi đích danh anh Frank Churchill. Chị tin là ta đã nói đến việc anh Frank Churchill cứu em thoát khỏi nhóm người Bohemien.

-Ôi chao! Chị Woodhouse, làm thế nào chị lại quên!

-Em Harriet thân yêu! Chị nhớ rất rõ những gì chị nói lúc ấy. Chị đã bảo em rằng chị không lấy làm ngạc nhiên về chuyện tình cảm của em, rằng xét theo việc anh ấy đã cứu giúp em thì đấy là điều hoàn toàn tự nhiên. Và em

đồng ý với chị, tỏ lộ lòng cảm kích về việc cứu giúp ấy, thậm chí còn nói em sẽ ghi nhớ mãi.

Harriet kêu lên:

-Ôi trời ơi! Bây giờ emmới biết chị đã có ý gì, nhưng lúc ấy em đang nghĩ đến một chuyện khác hẳn. Đó không phải là chuyện nhóm người Bohemien, không phải chuyện anh Frank Churchill. Không! - cô có vẻ hứng chí thêm một chút - Lúc đó em đang nghĩ đến một khoảnh khắc quý giá hơn: việc anh Knightley mời em khiêu vũ, khi anh Elton khước từ em và em không còn bạn nhảy nào khác. Đấy là hành động tử tế, là lòng nhân hậu và khoáng đạt, là nghĩa cử khiến em nghĩ vị thế anh cao cả hơn bất cứ ai khác trên đời.

Đến phiên Emma lên tiếng:

-Trời đất! Đó là một nhầm lẫn vô phúc nhất, đáng trách nhất. Phải làm sao đây?

-Ý chị nói nếu chị hiểu em thì đáng lẽ chị không nên khích lệ em lúc đó, phải không? Tuy nhiên, em không lâm vào tình trạng tệ hơn như khi người khác là anh ấy. Và bây giờ, có thể là…

Cô ngưng lại. Emma không thể trả lời.

Harriet tiếp:

-Chị Woodhouse, em không ngạc nhiên khi chị cho là có khácbiệt lớn lao giữa hai người,đối với em hoặc đối với ai khác. Chị hẳn nghĩ em hơn người khác gấp hàng triệu lần. Nhưng chị Woodhouse ạ, em mong rằng giả sử - ví dụ như - tuy chuyện này là lạ lùng… nhưng chị biết, đây là lời nói của chị: rằng những chuyện tuyệt vời vẫn xảy ra, rằng đã có những cuộc hôn nhân còn chênh lệch hơn so với anh Frank Churchill và em, vì thế có vẻ như chuyện này có thể đã xảy ra trước đây… Và nếu em may mắn… nếu anh Knightley thực sự… nếu anh ấy không màng đến sự chênh lệch, em mong, chị Woodhouse yêu dấu, xin chị đừng chống đối mà gây ra khó khăn. Nhưng em biết chị tốt đối với em.

Harriet đang đứng kế bên một khung cửa sổ. Emma quay lại nhìn cô bé với ánh mắt kinh ngạc và vội nói:

-Em có nghĩ rằng anh ấy đáp lại tình cảm của em không?

Harriet đáp một cách khiêm tốn nhưng không có vẻ e ngại:

-Có. Em hầu như chắc chắn anh ấy có đáp lại.

Emma lập tức đảo mắt qua hướng khác. Trong vài phút cô ngồi im lặng suy nghĩ. Vài phút đủ cho cô dò xét con tim mình. Một đầu óc như cô, khi đã mở ra một hướng ức đoán mới thì làm việc rất nhanh. Cô xem xét, cô nhìn nhận, cô tin cả sự thật. Tại sao Harriet yêu anh Knightley thay vì anh Frank Churchill thì tệ hại hơn? Có gì là không ổn nếu Harriet có một niềm hy vọng khác? Như mũi tên bắn, đầu óc cô phóng nhanh đến mục tiêu là anh Knightley phải cưới chính cô chứ không ai khác!

Cũng như con tim của cô, sau vài phút cách hành xử của cô hiển hiện ra trong tâm tưởng cô. Cô nhìn thấy tất cả một cách rõ ràng hơn bao giờ. Cô quá sai trái thế nào ấy khi đóng kịch vì giúp Harriet! Cách hành xử của cô đã quá khinh suất làm sao, quá thô lỗ làm sao, quá vô cảm làm sao! Cô cảm thấy choáng váng và sẵn sàng tự trách móc mình bằng mọi lời lẽ thậm tệ nhất. Cô đã bị dẫn dắt mù quáng thế nào ấy, điên rồ thế nào ấy! Tuynhiên, dù cho mọi lầm lỗi cô vẫn còn chút tự trọng, muốn duy trì vẻ bề ngoài đúng mực, tỏ ra công tâm đối với Harriet - không cần thương cảm một cô gái đã tin anh Knightley yêu mình - nhưng tính công tâm đòi hỏi cô không nên vì khổ sở mà tỏ ra lạnh lùng.

Thế là Emma quyết định ngồi xuống và chịu đựng thêm bằng cách tỏ ra bình tĩnh, hiền hoà bên ngoài. Vì mình, Emma muốn tìm hiểu thêm chính xác về những kỳ vọng của Harriet, để biết cô bé đã không làm gì để phụ lòng cô hoặc khiến cho cô xem thường, dù luôn bị dẫn dắt sai lạc. Khởi phát từ suy tư này và cố gắng trấn áp xúc cảm, Emma quay lại nhìn Harriet, rồi với giọng nói thân mật hơn, khởi động lại cuộc chuyện trò. Câu chuyện về Jane Faifax bị chìm lấp, cả hai cô gái chỉ nói về anh Knightley và về hai người.

Đang miên man trong ý nghĩ vui sướng, chỉ đợi được mời gọi bởi một người bạn như cô Woodhouse, bằng giọng nói run run hào hứng,Harriet kể lại căn nguyên niềm hy vọng của mình. Cũng run run khi hỏi han. Emma giấu giếm nỗi xúc động giỏi hơn Harriet, nhưng vẫn xúc động ngang bằng. Emma nói không vấp váp lắm nhưng đầu óc bị xáo trộn với những chuyển biến nội tại, với những nỗi e ngại chuyện không thành, với cảm nghĩ lao xao chợt thoắt chợt hiện. Cô lắng nghe mà tự trấn áp cõi lòng, ngoài mặt vẫn tỏ ra kiên nhẫn. Những lời tự thuật không được sắp xếp có thứ tự, ý nghĩ không khúc chiết nhưng đủ khiến cho tinh thần Emma chùng xuống, đặc biệt khi đối chiếu với những tình huống mà cô nhớ lại, khi anh Knightley có những nhận xét tốt về Harriet.

Harriet đã nhận ra anh thay đổi thái độ từ khi hai người khiêu vũ với nhau. Lúc đó, Emma biết anh đã có thiện cảm hơn với Harriet. Từ buổi tối đó, hoặc ít nhất từ lúc cô Woodhouse khích lệ Harriet nên nghĩ đến anh, Harriet bắt đầu nhận ra anh thích trò chuyện với mình nhiều hơn lúc trước, rằng thái độ của anh đã thay đổi; tử tế hơn và dễ mến hơn!

Những lúc gần đây, cô càng cảm nhận thêm về anh như thế. Khi cả bọn đi với nhau, anh thường đi bên cô, và nói chuyện thật có duyên! Có vẻ như anh muốn tìm hiểu cô hơn, Emma biết đúng là thế, cô đã nhận ra sự thay đổi theo cùng chiều hướng. Harriet lặp đi lặp lại những lời tán đồng và khen ngợi anh, còn Emma nhận ra anh cũng có thái độ như thế đối với Harriet. Anh đã khen Harriet là không kiểu cách hay màu mè, là có tính tình đơn giản, trung thực, rộng lượng, Emma đã biết anh nhìn ra nhiều phẩm chất nơi Harriet, hơn một lần anh đã nói với Emma như thế.

Còn nhiều điều mà Harriet mãi khắc ghi trong ký ức, nhiều cử chỉ chăm sóc nhỏ nhặt, một tia nhìn, một lời nói, việc dời chỗ ngồi từ chiếc ghế này đến chiếc ghế khác, một câu khen ngợi với ẩn ý, một câu nói gián tiếp về sở thích - mà Emma không hề nhận ra chỉ vì không nghi ngờ gì cả.Những tình huống có thể mất cả nửa giờ mới kể hết, cộng thêm những chứng cứ mà Harriet phát hiện, thì Emma đều không nhận ra. Nhưng có hai chuyện gần đây, cho thấy hứa hẹn nhất đối với Harriet, mà Emma biết qua phần nào.

Chuyện thứ nhất là khi anh và Harriet cùng nhau đi trước những người khác ở Donwell rồi một lúc sau Emma mới đi đến. Anh đã có chủ ý - Harriet tin là thế - tách cô ra khỏi cả nhóm. Lúc đầu, anh nói với cô theo cáchđặc biệt hơn là những lần trước, đúng là rất đặc biệt (Harriet đỏ bừng mặt khi kể đến đây) áng chừng anh muốn hỏi cô đã có tình cảm với ai chưa. Nhưng ngay khi Emma đi đến, anh vội đổi đề tài, bắt đầu nói về việc trồng tỉa.

Chuyện thứ hai là sau khi anh đã ngồi chuyện trò với Harriet trước khi Emma đến, chính vào buổi sáng cuối cùng của anh ở Hartfield. Khi mới đến, anh nói chỉ có thể nán lại năm phút, nhưng anh đã ngồi cả nửa tiếng đồng hồ. Anh nói với Harriet rằng tuy phải đi London, anh không hề muốn ra khỏi nhà chút nào. Trong ý nghĩ của Emma, anh đã bầy tỏ tình ý với Harriet rõ ràng hơn là với cô. Việc anh bộc lộ chuyện riêng tư như thế khiến cho Emma cảm thấy đau buốt.

Về tình huống thứ nhất, sau chút suy nghĩ Emma đặt câu hỏi:

-Có đúng anh như thế không? Có thể nào khi hỏi han về chuyện tình cảm của em, anh ấy muốn nói đến anh Martin?

Nhưng Harriet sôi nổi bác bỏ:

-Anh Martin! Không đâu! Không có ý gì nói đến anh Martin. Bây giờ em hiểu phải làm gì tốt hơn là quan tâm đến anh Martin, hoặc bị nghi ngờ về việc ấy.

Sau khi Harriet đã trình ra bằng cớ, cô bé hỏi chị Woodhouse thân yêu của cô liệu mình có cơ sở vững chắc để nuôi hy vọng hay không. Cô bé nói:

-Đáng lẽ lúc đầu nếu không có chị, em đã không cho là mình có hy vọng. Chị đã bảo em hãy quan sát kỹ anh ấy, hãy để thái độ của anh ấy dẫn dắt tình cảm của em, và em đã làm như thế. Nhưng bây giờ em nghĩ rằng em xứng đáng với anh ấy, và rằng nếu anh ấy chọn em thì không còn chuyện nào tuyệt vời hơn.

Cảm nghĩ cay đắng do lời nói ấy gây ra - nhiều cảm nghĩ cay đắng - khiến Emma thấy cần phải gắng gượng trả lời.

-Harriet, chị chỉ muốn nói rằng anh Knightley không cố tình bày tỏ quá mức tình cảm của anh ấy đối với cô gái nào.

Harriet vô cùng cảm phục chị bạn mình đã cho câu trả lời thoả đáng như thế. Còn Emma, nhờ tiếng bước chân của ông bố, cô được cứu thoát khỏi sự hành xác và những lời nói phấn khích và trìu mến của Harriet. Ông bố đang đi đến từ hành lang. Harriet đang trong trạng thái sôi nổi nên không trông thấy ông. Emma nghĩ "cô bé không thể tự chủ được. Ông bố sẽ lo lắng. Cô ta nên ra về". Được Emma thúc đẩy, Harriet đi ra qua một cánh cửa khác. Khi cô bé vừa đi khuất, Emma vụt nghĩ "Ôi trời! Đáng lẽ mình không nên bao giờ gặp cô ta!"

Tâm tư Emma luôn bận rộn suốt ngày ấy và đêm hôm sau. Cô hoang mang vì những sự việc ập đến mình chỉ trong vài tiếng đồng hồ. Mỗi khoảnh khắc đều mang đến một nỗi ngạc nhiên mới, và mỗi lần đều khiến cho cô nhục nhã. Làm thế nào hiểu được tất cả! Làm thế nào hiểu được những sự dối trá cô đã gây ra cho chính mình, đã sống mà cứ dối lòng mình! Những ngớ ngẩn, những mù quáng trong trí óc và con tim của chính cô! Cô hết ngồi thừ ra rồi đi qua đi lại, đi vòng quanh phòng, đi vòng quanh vườn cây. Ở mỗi nơi, ở mỗi động tác cô đều nhận ra mình đã hành động quá yếu đuối, đã bị người khác áp đặt theo cách mất thể diện, và mình tự áp đặt lấy mình theo cách càng mất thể diện hơn. Cô cảm thấy khốn khổ và có lẽ sẽ càng khốn khổ hơn.

Việc phải làmd là dọ hỏi chính con tim của cô, dọ hỏi toàn diện. Cô bỏ qua tất cả thời giờ nhàn rỗi dànhcho ông bố.

Anh Knightley đã trở nên thân thương đối với cô từ bao giờ? Ảnh hưởng của anh bắt đầu khi nào? Vào thời điểm nào anh chiếm được chỗ đứng trong tình cảm của cô mà có thời gian ngắn ngủi Frank Churchill đã chiếm? Cô nhìn lại các sự kiện, cô so sánh hai người, từ lúc cô quenbiết với Frank. Cô thấy rằng lúc nào cô cũng xem anh Knightley có vị thế cao hơn rõ rệt, hoặc xem tình ý của anh đối với cô là đáng trân trọng hơn. Cô thấy rằng khi dối lòng, khi tưởng tượng hoặc khi làm điều trái ngược, cô hoàn toàn sống

trong ảo tưởng, hoàn toàn không hiểu biết gì về con tim mình, và tóm lại, cô đã không bao giờ thực sự màng đến Frank Churchill chút nào cả!

Đấy là kết luận sau đợt suy ngẫm đầu tiên. Đấy là điều cô khẳng định về chính mình sau đợt hỏi han đầu tiên, mà không phải mất thời gian lâu. Cô cảm thấy phẫn nộ trong đau buồn, xấu hổ với mọi ý tình ngoại trừ ý tình hoặc đã nhận ra: ý tình đối với anh Knightley. Mọi điều khác trong đầu óc cô đều là đáng ghét.

Với tính phù phiếm không thể chịu nổi, cô đã tin vào bí mật về tình cảm của mọi người, với lòng kiêu ngạo không thể tha thứ được, cô đã đứng ra thu xếp số phận của mọi người. Cô nhầm lẫn một cách toàn diện và không làm được việc gì cho xong, bởi vì cô chỉ làm rách việc. Cô đã gây đau khổ cho Harriet, cho chính mình, và cô e cho cả anh Knightley. Nếu mối quan hệ chênh lệch nhất ấy trở thành hiện thực, cô phải chịu chê trách vì đã tạo ra bước khởi đầu. Nếu anh có yêu cô bé thì đấy là do ý thức của Harriet, còn nếu không yêu thì anh chỉ biết đến sự điên rồ của cô.

Anh Knightley và Harriet Smith! Đấy là cuộc hôn nhân kỳ lạ nhất. So với hai người, cuộc tình giữa Frank Churchill và Jane Faifax trở nên quá bình thường, nhàm chán, nhạt nhoà, không tạo ngạc nhiên, không có sự chênh lệch, không đáng nói hoặc đáng nghĩ đến.

Anh Knightley và Harriet Smith! Đấy là sự thăng hoa về phía cô ta! Đấy là sự tuột dốc về phía anh! Emma kinh hãi khi xét qua làm thế nào mối quan hệ dìm anh xuống trong ý nghĩ của mọi người, khi mường tượng đến những nụ cười, những cái nhếch mép, những chuyện cười cợt về anh, nỗi tủi nhục của người em, hàng nghìn chuyện bất lợi cho chính anh. Liệu có thể như thế được không? Không, không được. Tuy vậy, đấy là những điều khả dĩ, rất có thể xảy ra. Đấy có phải là trường hợp đầu tiên mà một người đàn ông với khả năng thượng thặng lại bị những mãnh lực ở vị thế thấp cuốn hút? Đấy có phải là điều mới lạ cho một người - có lẽ quá bận bịu nên không thể kiếm tìm - trở thành món quà quý giá của một thiếu nữ chủ động tìm kiếm đến anh? Đấy có phải là điều mới lạ trên thế gian khi chuyện bất bình đẳng, thiếu nhất quán, không phù hợp - hoặc là do cơ may và hoàn cảnh (như tình huống thứ hai) -lại lèo lái số phận con người?

Than ôi, phải chi cô đừng mang Harriet ra làm đối tượng! Phải chi cứ để mặc Harriet ở nơi chốn của cô bé, ở những nơi chốn khác mà anh đã nói thích hợp với cô bé hơn, khi đó, mọi chuyện sẽ yên ổn, sẽ không có hậu quả tệ hại gì.

Làm thế nào Harriet đường đột có ý nghĩ trèo cao đến anh Knightley! Làm thế nào cô bé dám tưởng tượng ra mình được người đàn ông như thế chọn lựa! Nhưng so với trước đây, Harriet đã kém khiếm tốn hơn, kém cân nhắc hơn. Dường như cô bé không nhận ra vị thế thấp kém của mình về tri thức hoặc về vật chất. Lúc trước Harriet có ý thức là anh Elton sẽ hạ mình mà cưới cô, bây giờ cô bé không còn ý thức đó về anh Knightley, như thể hai bên ngang nhau. Emma nghĩ: hỡi ôi, có phải đấy là do mình gây ra không? Không phải là cô thì ai đã cố nhồi nhét vào tư tưởng của Harriet? Không phải là cô thì ai đã dạy bảo cho cô bé phải tự nâng cao bản thân? Nếu Harriet từ khiêm tốn trở thành phù phiếm thì cũng do cô mà thôi.

Chương 12

Đến bây giờ, khi sắp bị mất mát, Emma mới nhận ra hạnh phúc của cô tuỳ thuộc trước nhất nơi anh Knightley, trước nhất nơi mối quan tâm và tình thương mến. Cô đã tự mãn mà không nghĩ ra điều này, và chỉ khi sợ bị mất mát cô mới thấy điều này là quan trọng đến thế nào. Từ lâu, rất lâu, cô thấy mình là người đứng hàng thứ nhất, vì anh không có mối quan hệ với người con gái nào khác mà chỉ có Isabella và cô, và cô biết anh đã thương mến và kính trọng Isabella như thế nào. Chính cô là người đứng hàng thứ nhất đối với anh trong nhiều năm qua. Cô đã tỏ ra không xứng đáng với vị thế ấy. Cô quá thờ ơ hoặc ngang bướng, xem thường lời khuyên bảo của anh, thậm chí còn cố tình chống đối anh, vô cảm với phẩm giá của anh, tranh cãi với anh chỉ vì anh không chấp nậhn khi cô đánh giá một cách lầm lạc và xấc láo về chính bản thân cô. Tuy nhiên, qua mối liên hệ gia đình và đầu óc ưu việt anh vẫn thương yêu cô, nhìn cô lớn lên với nhiệt tâm muốn giúp cô cải thiện bản thân, thiết tha muốn thấy cô làm đúng, mà không có ai chia sẻ với anh. Dù cho mọi lỗi lầm của cô, cô tự biết anh xem mình là người thân thương, liệu cô có nên nói là thân thương nhất? Tuy nhiên, khi có những biểu hiện cho niềm hy vọng tiếp theo sau, thì cô lại không nắm bắt.

Harriet Smith có thể nghĩ mình vẫn xứng đáng chiếm được tình yêu lạ lùng, độc tôn và nồng nàn từ anh Knightley. Emma thì không thể nghĩ như vậy. Cô không thể tự mãn mà cho là anh yêu cô một cách mù quáng. Gần đây, cô thấy anh tỏ ra công tâm như thế nào.Anh bị sốc như thế nào vì hành vi của cô đối với chị Bates! Anh nói thẳng thừng ra sao, mạnh mẽ ra sao về việc này! không quá mạnh mẽ để gây xúc phạm, nhưng đủ mạnh để thể hiện lòng chính trực và thiện ý. Cô đã không có hy vọng, không có gì xứng đáng để mà hy vọng, rằng anh yêu cô. Nhưng bây giờ, có hy vọng (khi ít, khi nhiều) là Harriet có thể tự lừa dối khi lượng định quá nhiều tình yêu của anh dành cho cô bé.

Vì anh mà cô mong mỏi - không mong gì cho mình, chỉ mong anh sống độc thân suốt đời. Mong chi anh vẫn là anh Knightley đối với cô và bố cô, vẫn là anh Knightley cho tất cả thế gian. Mong cho Donwell và Hartfield không bị mất mối quan hệ bằng hữu quý giá và tin cậy lẫn nhau, rồi tâm hồn cô sẽ được an bình. Cô không mong hôn nhân, vì như thế không phù hợp với tình thương của cô đối với ông bố. Không gì có thể tách rời cô khỏi ông bố. Cô sẽ không kết hôn cho dù được anh Knightley ngỏ lời. Do ý muốn mãnh liệt của cô mà Harriet có thể bị thất vọng. Emma hy vọng khi gặp lại cô bé, ít nhất cô có thể lượng định xem ý muốn của mình có cơ may gì không. Từ lúc này, cô sẽ quan sát họ một cách sít sao. Dù trước giờ cô vẫn hiểu lầm người mà mình quan sát, cô không biết liệu phải thú nhận rằng mình đã mù qúang đến thế nào. Anh ấy sẽ trở về bất kỳ ngày nào. Rồi cô sẽ quan sát anh - một việc kinh khiếp khi những ý nghĩ của cô chỉ dồn về một hướng. Trong lúc ấy, cô sẽ không gặp Harriet. Sẽ chẳng có ích gì cho hai người khi nói thêm về vụ việc. Cô quyết chí không để mình bị thuyết phục trong khi còn có nghi vấn, nhưng cô vẫn không có khả năng chống lại sự tự tin của Harriet. Có nói thêm chỉ gây bứt rứt. Vì thế với ngôn từ dịu dàng nhưng cả quyết, Emma biên thư báo cho Harriet biết trong thời gian này cô bé không thể đến Hartfield, nên tránh bàn luận thêm về chủ đề ấy, và mong rằng nếu trong vòng vài ngày tới hai người gặp nhau với sự hiện diện của người khác - cô không muốn hai người gặp nhau riêng rẽ - thì phải làm ra vẻ như họ đã quên những gì trao đổi với nhau ngày nọ. Harriet chấp thuận.

Khi việc này vừa được thu xếp xong, một người khác giúp tâm tư Emma thoát ra khỏi những ý nghĩ đã vương vấn khi cô đi ngủ hoặc thức trong hai mươi bốn giờ qua. Chị Weston đến thăm con dâu hụt của chị để kể mọi chi tiết của một cuộc trao đổi.

Ông Weston đã đi cùng chị đến nhà bà Bates, rồi chị thuyết phục Fairfax cùng đi với mình ra hít thở không khí ngoài trời. Chị Weston trở về tường thuật vụ việc một cách hài lòng, nói năng trong thời gian dài hơn mười lăm phút chị ngồi trong nhà bà Bates.

Emma cảm thấy hiếu kỳ một chút, và cố tiếp thu thông tin trong khi chị bạn tường thuật. Chị Weston đã bị kích động tinh thần nên lúc đầu không muốn đi thăm mà chỉ muốn biên thư cho cô Faifax rồi sẽ đi thăm ít lâu sau.

Chị nghĩ nếu đi thăm thì tin tức cuộc hôn ước sẽ bị lộ, ngược lại với ý muốn của ông Churchill. Nhưng ông Weston thì nghĩ khác, ông vô cùng nôn nóng muốn cho thấy mình chấp nhận cô Fairfax cùng gia đình cô và không nghĩ ai sẽ biết tin, và nếu có biết thì chẳng hề hấn gì, vì ông nhận xét "những chuyện như thế luôn được lan truyền".

Emma mỉm cười, cho là ông Weston có lýdo chính đáng để nói thế.

Tóm lại, hai vợ chồng đã cùng đi, và nhận ra cô gái đang vô cùng u buồn và bối rối. Cô hầu như không thể thốt nên lời, tất cả dáng vẻ và động thái đều cho thấy cô đang đau khổ từ ý thức về việc mình đã làm. Tuy nhiên, vẻ mãn nguyện trầm lặng, chân thành của bà cụ cùng với nỗi sướng thoả rộn ràng của con gái bà - quá vui nên không thể nói nhiều như lệ thường - tạo nên một khung cảnh phấn khởi nhưng trìu mến. Cả hai mẹ con đều tỏ ra đáng kính trong niềm hạnh phúc của họ, không vụ lợi trong mọi cảm nghĩ, quan tâm hết mực đến Jane, hết mực đến mọi người nhưng không quan tâm đến bản thân mình, đến nỗi ai cũng có cảm nghĩ nhân hậu về họ.

Thấy cô Faifax đau yếu, chị Weston khuyên cô nên đi ra ngoài hít thở khí trời. Lúc đầu cô từ chối, nhưng khi được nài ép thêm, cô nghe theo. Khi hai người đi bên nhau, bằng sự khích lệ nhẹ nhàng, cô Fairfax bớt bối rối, trò chuyện thân tình hơn về chuyện quan trọng kia. Cô tỏ lời xin lỗi vì sự im lặng có vẻ như vô tâm lúc đầu, nói mình luôn lấy làm biết ơn đối với vợ chồng Weston. Hai người trao đổi với nhau nhiều về cuộc sống hiện tại và về tình hình tương lai trong cuộc đính ước. Chị Weston tin rằng cuộc trao đổi này giúp cho Jane được nhẹ nhõm rất nhiều, tỏ ra cởi mở về mọi việc đã chất chứa bấy lâu trong tâm tư. Chị rất hài lòng với tất cả những gì Jane thổ lộ.

Chị Weston kể tiếp:

-Cô ấy sôi nổi kể về nỗi khổ tâm đã trải qua trong nhiều tháng giấu giếm việc đính ước. Cô nói "Từ khi đính ước, em không dám nói là đã có khoảnh khắc hạnh phúc, nhưng có thể nói rằng, không hề trải qua một giờ yên tĩnh nào". Emma ạ, cô ấy nói mà đôi môi run run khiến cho chị cảm động tận đáy lòng.

Emma nói:

-Cô gái tội nghiệp! Thế thì cô ấy cho là mình sai vì đã giấu giếm vụ hôn ước, phải không?

-Sai! Chị nghĩ cô ấy tự trách mình nhiều hơn là người khác trách cứ cô ấy. Cô ấy nói "Hậu quả là em luôn cảm thấy dằn vặt, mà đúng là phải thế. Nhưng sau tất cả sự trừng phạt mà việc làm sai trái mang lại, đấy vẫn còn là sai trái. Đau khổ không giúp chuộc lại lỗi lầm. Em vẫn cho là mình đángtrách.Em đã hành động ngược lại ý thức về điều phải. Lương tâm em nói diễn biến may mắn và lòng tử tế mà em đang nhận được không phải là điều đương nhiên." Cô ấy còn thêm "Xin bà đừng nghĩ rằng em được giáo dục kém cỏi. Xin đừng nhận xét xấu về phép tắc hoặc sự giáo dục của những người đã nuôi nấng em. Lỗi lầm là hoàn toàn do em gây ra. Xin bà hãy tin rằng dù có nói bao nhiêu lời biện hộ, em vẫn e ngại khi thông báo cho Đại tá Campbell về tin này".

Emma lại nói:

-Cô gái tội nghiệp! thế thì em nghĩ cô ấy rất yêu Frank. Chỉ là do tình yêu mà cô ấy bị dẫn dắt đến chỗ đính ước. Tình yêu hẳn đã làm lu mờ phán xét của cô.

-Vâng, chị tin cô ấy yêu thương sâu đậm.

Emma thở dài:

-Em e rằng mình đã thường làm cho cô ấy không được vui.

-Em yêu quý, về phần em chỉ là do vô tình thôi. Nhưng có lẽ cô ấy phần nào nghĩ thế, khi nói bóng gió đến những chuyện hiểu lầm mà Frank đã ám chỉ lúc trước. Cô ấy nói hậu quả tất nhiên của hành động đó là tự cảm thấy mình không đúng lý. Ý thức của việc làm sai trái đã khiến cho cô ấy cứ khắc khoải, đến mức Frank không thể chịu nổi. Cô ấy nói "Em đã không xét đến tâm tính và tinh thần của anh ấy - tinh thần sảng khoái, vui vẻ, thích vui đùa - luôn khiến cho em lấy làm mê mẩn như những ngày đầu". Rồi cô ấy nói đến em và về lòng tử tế của em đã thể hiện trong khi cô đau yếu, và nhờ chị chuyển lời cám ơn em khi có dịp, nói là cô ấy không thể nào cảm ơn em

cho đủ đối với những lời chúc và những việc em giúp đỡ. Cô ấy biết rõ rằng em chưa bao giờ được ghi ơn mộtcách đúng mức.

Emma nói một cách nghiêm trang:

-Cô ấy đáng được hưởng hạnh phúc cho dù có một ít khuyết điểm trong ý thức của mình. Nếu em không biết bây giờ cô ấy được hạnh phúc thì em không thể nhận lời cảm ơn, bởi vì, chị Weston ạ, giá như kể ra được những chuyện xấu và tốt em đã làm cho cô Fairfax!

Rồi Emma trấn tĩnh lại, vui vẻ nói:

-Nhưng ta nên quên mọi chuyện ấy đi. Chị đã tốt bụng mà kể cho em nghe những điều thú vị ấy, cho thấy cô ấy là người rất tốt, em tin thế. Em mong cô ấy được hạnh phúc nhiều. Điều hợp lý là anh ấy có điều kiện vật chất, còn cô ấy có mọi phẩm giá.

Lời kết luận khiến cho chị Weston không thể giữ im lặng. Chị nghĩ tốt về Frank theo mọi khía cạnh, và, hơn thế nữa, chị rất thương mến anh. Vì thế, chị sôi nổi biện luận cho anh. Chị bàn nhiều về những nguyên nhân và cũng nói nhiều về tình thương mến của mình. Chị mê mải thuyết phục Emma rồi lan man đến Brunswick Square hoặc Donwell, đến nỗi Emma không thể lắng tai theo dõi. Khi chị Weston kết thúc bằng câu "Chúng ta chưa nói đến bức thư mà vợ chồng chị đang sốt ruột trông đợi, nhưng chị nghĩ sẽ chóng nhậnđược", chị phải ngưng lại chờ Emma trả lời, nhưng Emma chỉ trả lời vẩn vơ trước khi nhớ ra đấy là bức thư nào.

Khi giã từ, chị Weston hỏi:

-Emma của chị, em vẫn khoẻ chứ?

-À, hoàn toàn khỏe, em lúc nào cũng khoẻ, chị biết mà, chị nhớ kể cho em nghe về bức thư càng sớm càng tốt.

Câu chuyện của chị Weston làm cho Emma quý trọng và thông cảm cô Fairfax thêm, và nghĩ mình trước đây đã thiếu công tâm. Emma lấy làm tiếc đã không tìm cách thân quen với Jane hơn, và xấu hổ vì đã có đôi lần đố kỵ với Jane. Nếu cô nghe theo những lời khuyên của anh Knightley là nên

quan tâm đến cô Fairfax, nếu cô chọn Jane thay vì Harriet Smith làm người bâu bạn thì hẳn bây giờ cô đã không phải chịu đau xót. Một người có những yếu tố tốt về dòng dõi, năng khiếu và nền giáo dục, còn người kia có gì? Ngay cả nếu cô và Jane không bao giờ là bạn thân thiết với nhau, nếu cô không bao giờ được biết về chuyện quan trọng được giữ kín ấy, nhưng nếu hiểu rõ Jane thì cô hẳn đã không có những mối nghi ngờ đáng ghét về tình yêu bất chính với anh Dixon. Không những đã tạo dựng và vương vấn một cách điên rồ, cô còn phát tán ý tưởng ấy khiến cho Jane phải đau khổ do tính nhạy cảm, chỉ vì Frank Churchill nhẹ dạ hoặc khinh suất. Trong số những người gây đau khổ cho Jane, Emma e rằng mình là người tệ hại nhất. Cô hẳn đã trở thành một kẻ thù truyền kiếp. Mỗi khi ba người đi chung với nhau, cô cứ làm xáo trộn sự an bình của Jane Fairfax, và có lẽ ở Box Hill, cô đã khiến cho Jane Fairfax đau khổ đến mức không thể chịu đựng được nữa.

Buổi tối ở Hartfield kéo dài trong u uẩn. Thời tiết còn làm cho bầu không khí nặng nề hơn. Một cơn mưa giông có thể bắt đầu, nhìn ra quang cảnh tháng bảy chỉ có cây cối đang bị vùi dập trong trận gió.
Thời tiết ảnh hưởng đến ông Woodhouse, và ông chỉ được thoải mái phần nào nhờ sự chăm sóc tận tâm của cô con gái, với nỗ lực mà trước đây cô chưa từng phải khó nhọc đến thế. Cô hồi tưởng buổi tối đầu tiên chỉ có hai bố con ngồi đối diện, sau hôn lễ của chị West6on, rồi lúc ấy anh Knightley đi đến, giúp xoá tan u buồn. Hỡi ôi! Bây giờ có lẽ Hartfield không còn đủ sức hấp dẫn những chuyến thăm viếng như thế nữa. Ban đầu, cô đã sai lầm khi nghĩ đến một mùa đông cô quạnh, nhưng rốt cuộc không có người nào xa lánh gia đình cô, không có niềm vui nào bị mất. Nhưng cô ebây giờ đã có dấu hiệu báo trước đúng sự thật. Viễn cảnh phơi bày trước mắt cô là mối đe doạ hẳn hoi mà cô không thể bỏ qua - viễn cảnh hoàn toàn đen tối. Nó có thể xảy ra trong số bằng hữu của cô, Hartfield có thể bị bỏ phế.

Đứa trẻ sinh ra ở Randalls sẽ chiếm hết tình thương của họ và không còn gì cho cô, cả tâm tư và thời gian của chị Weston sẽ bận bịu cho đứa trẻ ấy. Gia đình cô sẽ mất chị, và có lẽ mất cả chồng chị nữa. Frank Churchill sẽ không quay lại với gia đình cô nữa, còn cô Fairfax sẽ không thuộc về Highbury nữa. Họ sẽ cưới nhau rồi ổn định cuộc sống ở Enscombe hoặc

gần Enscombe. Những gì tốt đẹp sẽ ra đi, và nếu trong số mất mát có thêm sự mất mát Donwell thì còn lại gì? Anh Knightley sẽ không còn đi đến đây tìm sự thoải mái vào buổi tối! không còn muốn đi bộ vào bất cứ giờ giấc nào như thể sẵn sang hoán đổi nhà anh cho nhà gia đình cô! Làm thế nào chịu đựng được? Nếu vì Harriet mà gia đình cô mất anh, nếu anh chọn Harriet làm người thân thiết nhất, người bạn, người vợ, thì tất cả chỉ do cô gây nên.

Khi đã đến nông nỗi này, cô nhất quyết sẽ nâng cao hạnh kiểm cô mình, với hy vọng là cho dù mỗi mùa đông sắp tới đều kém vui hơn lúc trước, cô sẽ trở nên đúng lý hơn, biết về mình rõ hơn, và giúp cho cô bớt tiếc nuối khi mỗi mùa đông đi qua.

Chương 13

Thời tiết tiếp tục xấu suốt buổi sáng hôm sau. Cùng nỗi cô đơn, cùng nỗi u uẩn dường như ngự trị Hartfield. Nhưng đến buổi xế trưa, trời trong sáng, mây mù tan đi, mặt trời xuất hiện, mùa hè đã trở lại. Với thời tiết này, tinh thần Emma trở nên phấn khởi hơn, và cô muốn đi ra ngoài càng sớm càng tốt. Chưa bao giờ cô nhận thấy mọi vật - quang cảnh, mùi hương cùng thiên nhiên tĩnh lặng, ấm áp và sáng sủa sau cơn giông - hấp dẫn đến thế. Cô yêu thích sự yên bình do thiên nhiên mang lại, và ít lâu sau bữa ăn, khi ông Perry đến chơi với cha cô trong một tiếng đồng hồ, cô vội vã bước ra ngoài khu vườn. Nơi đây, với tinh thần phấn chấn và tư tưởng được nhẹ nhõm, cô đi quanh quẩn ít vòng, rồi nhìn thấy anh Knightley đi qua cánh cổng khu vườn, tiến về phía cô.

Đấy là cử chỉ thân tình đầu tiên của anh sau khi trở về từ London. Cô đã nghĩ đến anh, cách xa gần một trăm cây số. Lúc này, cô chỉ kịp có thời giờ để ổn định tư tưởng. Cô phải tỏ ra bình thản. Trong vòng nửa phút, hai người đứng bên nhau. Các câu chào hỏi đều nhỏ nhẹ và ngượng nghịu. Cô hỏi thăm về những người quen biết của hai người, họ đều mạnh khoẻ. Anh từ giã họ khi nào? Chỉ mới sáng nay. Hẳn anh đã đi trong cơn mưa. Vâng. Cô thấy anh muốn cùng đi dạo với cô. Cô nghĩ "Anh đã nhìn vào phòng ăn và thấy không ai cần đến anh nên mới đi ra ngoài". Cô nghĩ thái độ anh và ngôn từ anh không được vui. Cô đoán lý do là vì anh đã trình bày những dự định với người em và không được đáp ứng thoả đáng.

Họ đi bên nhau. Anh giữ im lặng. Cô nghĩ anh đang nhìn cô, cố quan sát cả gương mặt cô mà cô không cho anh nhìn rõ. Cô cảm thấy khổ sở thêm vì ý nghĩ này. Có lẽ anh muốn nói với cô về tình yêu của anh dành cho Harriet, có lẽ anh muốn tìm dấu hiệu khích lệ để bắt đầu. Cô không có lòng dạ nào mà mào đầu câu chuyện như thế. Anh phải tự nói ra. Tuy thế, cô không thể chịu đựng nổi bầu không khí im lặng. Đối với anh, như thế là không bình thường chút nào.

Cô suy nghĩ rồi quyết định, và cố nở nụ cười, cô bắt đầu:

-Bây giờ anh về đây, hẳn anh đã nghe một tin khiến cho anh ngạc nhiên.

Anh nhìn cô rồi nhỏ nhẹ:

-Thế à? Tin gì thế?

-À, tin tốt lành nhất thế gian - một hôn lễ.

Sau khi chờ một chút để biết chắc cô không nói gì thêm, anh đáp:

-Nếu em có ý nói về cô Fairfax và Frank Churchill thì anh đã nghe rồi.

Má ửng hồng vì nghĩ anh hẳn đã ghé thăm nhà bà Goddard trên đường đến đây, cô thốt lên:

-Làm thế nào anh nghe được?

-Sáng nay ông Weston có nói ngắn gọn về những gì đã xảy ra.

Emma cảm thấy nhẹ nhõm và bình tĩnh nói thêm:

-Có lẽ anh không lấy làm ngạc nhiên như người khác, vì anh đã đoán ra từ trước. Em vẫn chưa quên có lần anh cảnh báo với em. Ước gì em chú ý lắng nghe, nhưng - giọng cô trùng xuống kèm tiếng thở dài - hình như em đã mù quáng.

Trong một khoảnh khắc, cả hai đều không nói gì. Rồi cô thấy cánh tay mình được kéo về phía anh, được ép lên lồng ngực anh, và nghe anh nói với giọng truyền cảm, nhẹ nhàng:

-Thời gian, Emma thân yêu, thời gian sẽ làm lành vết thương. ý thức ưu tú của em… mối quan tâm đối với bố em… anh biết em sẽ không cho phép mình…

Cánh tay của cô được ép chặt thêm. Anh tiếp với giọng ngập ngừng và khẽ khàng:

-Cảm nghĩ về tình thân hữu nồng ấm… Nỗi phẫn nộ… Tên vô lại đáng phỉ nhổ!

Rồi với giọng vững chắc hơn, anh kết luận:

-Chẳng bao lâu anh ấy sẽ đi. Chẳng bao lâu họ sẽ ổn định ở Yorkshire. Anh lấy làm tiếc cho cô ấy. Cô xứng đáng có số phận tốt đẹp hơn.

Emma hiểu anh. Ngay khi vừa dịnh thần sau phút phấn khích vì lòng quan tâm của anh, cô đáp:

-Anh rất tử tế, nhưng anh đã nhầm, và em phải nói cho anh rõ. Em không cần đến lòng cảm thương như thế. Em đã mù quáng về những gì đang xảy ra, rồi em hành xử theo cách thức khiến cho em phải xấu hổ mãi. Em đã ngốc nghếcfh mà nói và làm những việc vốn dựa trên những ức đoán khó ưa, nhưng em không có lý do nào khác để lấy làm tiếc mình không được biết bí mật ấy sớm hơn.
Anh nhìn cô sôi nổi thốt lên:

-Emma! Có thật thế không?- nhưng anh trấn tĩnh lại - không, không, anh hiểu em… hãy thứ lỗi cho anh… anh vui vì thấy em nói ra nhiều. Anh ấy không đáng cho em tiếc. Anh mong chẳng bao lâu em sẽ thấy rõ điều này. May là tình cảm của em đã không vương vấn xa hơn! Anh phải nhìn nhận là, từ cử chỉ của em, anh không bao giờ biết được chính xác em nghĩ gì. Anh chỉ nhận ra là em mến thích - lòng mến thích mà anh ấy không bao giờ xứng đáng. Anh ta thể hiện nỗi ô nhục dưới danh nghĩa của đàn ông. Và liệu anh ta có được tưởng thưởng với cô gái hiền hậu ấy không? Jane, Jane, cô ấy rồi sẽ khổ.
Emma cố tỏ ra vui vẻ, nhưng thật sự hoang mang:

-Anh Knightley, em đang lâm vào tình thế vô cùng kỳ lạ. Em không thể để cho anh nhầm lẫn mãi. Có lẽ vì thái độ của em tạo ra cảm nghĩ ấy, em có nhiều lý do để lấy làm xấu hổ mà xác nhận rằng em chưa bao giờ có lòng mến thích người mà chúng ta đang nói đến, tuy nhiên phụ nữ đang yêu vẫn có thể chối bỏ. Nhưng em không bao giờ làm thế.

Anh im lặng lắng nghe. Cô muốn anh nói gì đấy, nhưng anh vẫn im lặng. Cô đoán mình phải giải thích thêm trước khi được anh dung thứ, nhưng cô khó mà hạ mình xuống thấp thêm dưới mắt anh. Tuy nhiên, cô nói tiếp:

-Em không có gì bào chữa cho hạnh kiểm của mình. Em bị cuốn hút vì những cử chỉ săn đón của anh ấy,và lại tỏvẻ hài lòng. Có thể đây là một câu chuyện xưa cũ - một trường hợp thông thường - hàng trăm cô gái khác trước em có lẽ là thế, nhưng đấy không phải là lý do để bào chữa. Nhiều tình huống tạo ra sự thu hút. Anh ấy là con trai của ông Weston, lúc nào em cũng thấy anh ấy dễ mến, và tóm lại - cô thở dài - để em kể ra những nguyên nhân cuối cùng hội tụ ở đây, tính phù phiếm của em được thổi phồng và em chấp nhận cử chỉ săn đón của anh ấy. Tuy nhiên sau đấy - thật ra là một thời gian sau - em không nhận ra ý nghĩa gì trong những việc này. Em cứ ngỡ đấy là một thói quen, một trò chơi khăm, mà không có gì nghiêm túc về phần em. Anh ấy tạo ảnh hưởng đến em, nhưng em không sao cả. Em chưa bao giờ yêu anh ấy. Và bây giờ em có thể hiểu ra hành vi của anh ấy. Anh ấy không bao giờ mong em yêu anh ấy. Đó chỉ là tấm bình phong để che giấu tình yêu thực sự với một người khác. Anh ấy có chủ đích tung hỏa mù làm cho mọi người mù quáng về anh ấy, và không ai dễ bị ảnh hưởng vì mù quáng bằng em. Nhưng thật sự em không mù quáng, đấy là vận may cho em, ý em nói là em không bị anh ấy làm hại.

Đến đây cô mong được nghe câu trả lời - chỉ vài tiếng thôi - nói rằng hạnh kiểm của cô ít nhất không phải là khó hiểu. Nhưng anh vẫn im lặng, và theo như cô có thể nhận thấy, anh đang chìm vào suy tư.
Cuối cùng với giọng như thường ngày, anh nói:

-Anh chưa bao giờ nghĩ tốt về Frank Churchill. Tuy nhiên, anh có thể thấy rằng mình đã đánh giá thấp anh ấy. Mối quan hệ giữa anh và anh ấy chỉ là hời hợt. Thậm chí nếu anh đã không đánh giá thấp, anh ấy vẫn có thể là người tốt. Với một phụ nữ như thế, anh ấy có cơ may.anh không có động lực gì mà mong điều xấu xa cho anh ấy. Ngược lại, vì Jane mà anh chúc anh ấy được mọi điều tốt lành, do lẽ hạnh phúc của cô ấy sẽ tuỳ thuộc vào tính tình và lối cư xử tốt của anh ấy.

Emma nói:

-Em tin chắc họ sẽ hạnh phúc bên nhau. Em tin họ thật sự yêu nhau.

Anh Knightley trả lời:

-Anh ấy là người đàn ông may mắn nhất. Tuổi còn trẻ như thế - mới hai mươi ba - vào giai đoạn mà nếu đàn ông chọn vợ, họ thường chọn lầm lạc. Ở tuổi hai mươi ba mà được một cô vợ đáng quý như thế!

-Anh nói như thể anh ghen tị với anh ấy.

-Đúng là anh ghen tị, Emma ạ. Theo một khía cạnh, anh ấy là mục tiêu cho anh ghen tị.

Emma không thể nói gì hơn. Hai người dường như gần đi đến việc đề cập đến Harriet. Emma có ngay ý nghĩ là tránh nói về việc này nếu được. Cô định nói về việc khác hẳn, bọn trẻ ở Brunswick Square, nhưng anh Knightley nói trước khiến cô ngạc nhiên:

-Em không muốn hỏi anh khía cạnh mà anh ghen tị là gì. Anh thấy em nhất quyết không tỏ ra tò mò. Em thì khôn ngoan, nhưng anh không thể khôn ngoan được. Emma này, anh phải nóicho em điều mà em không hỏi, dù cho anh mong ta đừng nói đến.

Cô sốt sắng đáp:

-Thế thì, đừng nói, đừng nói gì cả. Anh cứ thong thả, ngẫm nghĩ, đừng bận tâm.

-Cảm ơn em.

Anh trùng giọng xuống vì xấu hổ, và không nói lời gì thêm.

Emma không nỡ nhìn thấy anh đau khổ. Anh đang muốn tâm sự với cô - có lẽ để hỏi ý kiến cô - dù có ra sao, cô nên lắng nghe. Cô có thể giúp anh thêm quyết đoán hoặc chấp nhận sự kiện, để anh không còn phải lưỡng lự vốn không hay cho đầu óc của anh như thế.

Họ đã đi gần đến nhà.

Anh hỏi:

-Anh nghĩ em muốn vào nhà, phải không?

Vì giọng nói u buồn của anh, Emma đáp khá cả quyết:

-Không, em muốn đi thêm một vòng. Ông Perry vẫn chưa ra về.

Rồi sau khi đi vài bước, cô thêm:

-Anh Knightley ạ, em đã bất lịch sự ngắt lời anh, và em e đã làm anh buồn. Nhưng nếu anh muốn nói một cách cởi mở như là một người bạn hoặc hỏi ý kiến em về bất cứ việc gì mà anh dự định làm, thì với tư cách một người bạn, xin anh cứ tự nhiên. Em sẽ lắng nghe bất kỳ chuyện gì. Em sẽ nói cho anh biết đích xác em nghĩ gì.

Anh Knightley lặp lại:

-Như là một người bạn! Emma ạ, cái mà anh sợ là một câu nói - Không, anh không có ước muốn nào - Nếu ở lại thì được… tại sao anh phải ngại? Anh đã cởi mở nhiều nên không còn gì giấu giếm nữa. Emma ạ, anh chấp nhận lời mời của em. Dù lời mời này khá lạ lùng, anh chấp nhận, trên cương vị là một người bạn của em. Thế thì, hãy cho anh biết, anh có cơ may nào được thoả nguyện không?

Anh dừng lại với vẻ bồn chồn trong câu hỏi, và ánh mắt anh làm cô xúc động mạnh. Anh nói:

-Emma thân yêu, vì em luôn là thân yêu nhất đối với anh, dù cho thời khắc chuyện trò này có kết thúc như thế nào, Emma yêu quý nhất của anh, hãy cho anh biết ngay. Cứ thẳng thắn từ chối nếu đấy là lời em muốn nói.

Cô không thể thốt ra lời nào.

Anh thốt lên với vẻ sinh động:

-Em im lặng bằng, hoàn toàn im lặng! Anh không muốn nói thêm nữa.

Emma cảm thấy hầu như chìm ngập trong nỗi xúc động. Nỗi e sợ bị đánh thức từ giấc mơ hạnh phúc nhất có lẽ là cảm giác nổi bật nhất.

Với giọng chân thành, có chủ định và hiền hoà cộng thêm ý muốn thuyết phục, anh tiếp:

-Emma, anh không thể ăn nói trôi chảy. Giá như anh yêu em ít hơn, anh có thể nói nhiều hơn. Nhưng em đã hiểu con người anh. Em luôn nghe anh

nói điều chân thật. Anh đã trách móc em, đã chỉ bảo em, và em đã chịu đựng trong khi không một thiếu nữ nào trong cả nước Anh chịu đựng được. Emma yêu mến, hãy chịu đựng những gì mà anh nói cho em nghe bây giờ, như em vẫn chịu đựng xưa nay. Có lẽ cách thức này không đáng cho em phải chịu đựng nhiều. Có trời làm chứng, anh là một người biết yêu nhưng yêu hờ hững. Nhưng em hiểu con người anh. Vâng đúng thế, em hiểu tâm tư anh, và sẽ đền đáp nếu có thể được. Vào lúc này, anh chỉ muốn nghe, một lần muốn nghe em nói.

Trong khi anh nói, tâm tư Emma vô cùng bấn loạn. Với những ý nghĩ tuyệt vời lướt nhanh qua đầu óc, cô vẫn có thể nắm bắt toàn bộ ý nghĩa mà không mất một chữ nào. Cô nhận ra những vọng tưởng của Harriet là hoàn toàn không có cơ sở. Đấy là một nhầm lẫn, một ảo tưởng - hoàn toàn là ảo tưởng như ảo tưởng của chính cô. Hoá ra Harriet không là gì cả dưới mắt anh, Harriet chỉ đơn thuần là Harriet. Những gì cô nói về Harriet chỉ được xem là cảm nghĩ của riêng cô. Những khi cô tỏ ra lo âu, nghi hoặc, lưỡng lự, can ngăn - tất cả đều được xem là chính cô muốn can ngăn. Không những có lúc tạo nên cảm nghĩ như thế khiến cho cô cực kỳ mãn nguyện, mà còn có lúc vui vì đã nhận ra bí mật của Harriet để rồi nhất quyết phải đưa bí mật ra công khai. Đấy là tất cả những gì cô có thể làm cho người bạn tội nghiệp của mình. Emma không có anh hùng tính để dẫn dụ anh chuyển tình yêu từ cô sang Harriet vốn có vị thế thấp hơn cô. Cô cũng không đến nỗi cao thượng mà từ chối tình anh chỉ vì anh không thể cưới cả hai. Cô nghĩ về Harriet với đau xót và hối hận, ý khoáng đạt trong đầu cô không hoá điên hoá dại hầu chối bỏ những gì đúng lý. Cô đã dẫn dắt người bạn mình đến chỗ lầm đường lạc lối và cô có thể bị phiền trách mãi, nhưng phán xét của cô cũng mạnh ngang bằng cảm nghĩ và cũng mạnh như tự bao giờ khi bài xích mối quan hệ giữa Harriet và anh là không cân xứng và hạ thấp anh. Con đường cô chọn lựa là rõ ràng tuy không phải bằng phẳng.

Thế thì, cô phải nói ra, sau khi đã được van nài. Cô phải nói gì đây? Đương nhiên là nói những gì cần nói. Người thiếu nữ tôn quý luôn là thế. Cô nói đủ để cho thấy không nên thất vọng, và để tự anh nói thêm. Có lẽ sự thay đổi là khá đột ngột, cô đã đề nghị đi dạo thêm một vòng, cô đã tiếp nối câu chuyện mà mình vừa chấm dứt - có thể là khá lạ thường! cô cảm thấy

mình thiếu nhất quán, nhưng anh đã nhẫn nại bỏ qua mà không đòi hỏi giải thích thêm.

Ít khi, rất ít khi, toànbộ sự thật là do con người thổ lộ, lúc nào cũng có một ít chegiấu hoặc một ít nhầm lẫn, nhưng ở đây tuy hạnh kiểm là sai lầm nhưng cảm nghĩ thì đúng đắn. Anh Knightley không thể bắt cô trải rộng cõi lòng ra thêm, hoặc phải mở con tim thêm để đón nhận tình anh.

Thật ra, anh đã không mường tượng được ảnh hưởng của mình. Anh đã đi tìm cô trong khu vườn mà không có ý định dùng ảnh hưởng đó. Anh đã đến vì lo lắng muốn biết cô chịu đựng ra sao về tin hôn ước của Frank Churchill mà không nghĩ đến bản thân, không hề nghĩ như thế, mà chỉ muốn an ủi hoặc khuyên lơn cô nếu cô cho phép anh cởi mở. phần còn lại là do bộc phát trogn khoảnh khắc từ những gì anh đã nghe. Việc cô xác nhận hoàn toàn hờ hững với Frank Churchill đã cho anh tia hy vọng là, với thời gian, anh có thể chiếm được tình yêu của cô. Nhưng hiện tại thì chưa, anh chỉ phấn khởi được nghe cô nói cô không cấm đoán anh chinh phục cô. Những tia hy vọng dần dà được mở ra thật là mê thích. Anh đã chiếm được tình cô vì đã được phép! Trong vòng nửa giờ, tâm tư anh chuyển biến từ buồn thảm đến một điều gì đấy như là hạnh phúc mà anh không biết gọi bằng từ nào khác.

Sự thay đổi trong tâm tư của cô cũng thế. Nửa tiếng đồng hồ đầu cho thấy rõ cô được yêu, được miễn trách về sự kém hiểu biết, ghen tị hoặc thiếu tin tưởng. Về phần anh, đã có thời gian dài ghen tức. Anh đã yêu Emma và cùng lúc ghen tức với Frank Churchill - cả hai tâm tư có lẽ đều giúp anh hiểu rõ chính mình. Chính vì ghen tức với Frank Churchill mà anh đã bỏ đi khỏi nơi đây. Chuyến đi Box Hill đã khiến anh muốn xa lánh. Anh không muốn nhìn thấy những sự săn đón mà cô cho phép và khích lệ. Anh đã ra đi để học cách hững hờ.

Nhưng anh đã đi đến nhầm chỗ. Không khí trong gia đình em trai của anh quá ấm cúng, phụ nữ quá dễ mến, Isabell quá giống Emma - chỉ khác vì có những tật xấu hiển hiện khiến Emma tỏ ra sáng chói trong mắt anh. Tuy nhiên, anh tiếp tục lưu lại từ ngay này qua ngày khác, cho đến sáng nay anh nhận được lá thư kẻ về chuyện củaJane Fairfax. Lúc ấy anh cảm thấy vui -

không phải, anh cảm thấy đúng lý mà vui - vì chưa bao giờ tin Frank Churchill xứng đáng với Emma. Anh lo lắng sâu sắc cho cô đến nỗi không muốn ở lại một giây phút nào nữa. Anh đã cưỡi ngựa trong cơn mưa rồi đi đến đây để xem làm thế nào con người dịu hiền này - đã không sai lầm dù sau bao lầm lỗi - chịu đựng với chuyện hôn ước kia.

Anh đã thấy cô bị dao động và u buồn. Frank Churchill là kẻ không ra gì. Anh đã nghe cô nói cô chưa hề yêu Frank. Khi hai người bước về nhà, cô vẫn là Emma của anh, trong vòng tay anh và trong ngôn từ. Nếu còn có thể nghĩ đến Frank Churchill lúc ấy, thì anh hẳn xem anh chàng là kẻ được việc.

Chương 14

Quả là một sự khác biệt về tâm tư khi cô bước vào nhà so với khi đi ra! Lúc ấy, cô chỉ dám mong bớt khổ sở một ít. Bây giờ cô cảm thấy kích động vì hạnh phúc, và cô tin còn hạnh phúc hơn khi hết kích động.

Họ ngồi xuống để dùng trà - cũng với những người này quanh bàn trà này như đã bao lâu nay! Và cũng đã bao lần đôi mắt cô nhìn ra cùng một góc khu vườn, quan sát cùng cảnh đẹp trong ánh mặt trời! Nhưng chưa lần nào với tinh thần như thế này, chưa lần nào giống như thế này. phải cố gắng lắm đầu óc cô mới có thể tập trung để làm công việc của một cô chủ đối với ngôi nhà, hoặc thậm chí công việc của một đứa con gái đối với ông bố.

Ông Woodhouse tội nghiệp không hề biết anh chàng mà ông niềm nở tiếp đãi đang có âm mưu gì chống lại ông, nên ông vẫn tỏ ra lo lắng anh chàng có thể bị cảm lạnh vì cưỡi ngựa dưới mưa. Nếu thấy rõ con tim của anh chàng thì hẳn ông sẽ không màng đến lá phổi của anh. Nhưng ông vẫn không mường tượng ra chuyện tệ hại về sau, vì ông không phát hiện gì từ ánh mắt hoặc cử chỉ của hai người trẻ tuổi. Ông nhắc lại cho họ một cách thoải mái những thông tin ông nhận được từ thầy thuốc Perry, tiếp tục nói vớivẻ tự tin mà không hề biết hai người trẻ có thể trả lời ra sao.

Trong khi anh còn ngồi với hai bố con thì cơn kích động của Emma vẫn tiếp tục, nhưng khi anh ra về thì cô mới cảm thấy được bình an đôi chút trong tâm hồn. Qua một đêm mất ngủ vì những diễn tiến trong ngày, cô xem xét một đôi điều khiến cho cô nghĩ niềm hạnh phúc của mình có vết vẩn gợn: ông bố và Harriet. Cô nghĩ đến bổn phận của mình đối với hai người, vấn đề là làm thế nào giúp cho họ sống được thoải mái. Về ông bố, chẳng bao lâu cô đã có lời giải. Cô không rõ anh Knightley sẽ nói gì, nhưng sau khi xét lòng mình cô quyếtchí không bao giờ lìa xa ông bố. Cô đã khóc vì thấy mình có lỗi với ý nghĩ này. Ngày nào mà ông còn sống thì hai người

chỉ hứa hôn. Cô tự mãn cho rằng sau khi đã biết chắc anh không mất cô, anh sẽ dễ chấp nhận việc hứa hôn.

Làm thế nào giúp đỡ Harriet là câu hỏi khó khăn hơn. Làm thế nào giúp cô bé bớt đau khổ, làmthế nào chuộc lỗi với cô bé, làm thế nào để cả hai không phải là kẻ thù của nhau? Emma vô cùng dằn vặt khi nhớ lại những phiền trách và khổ sở quanh chuyện này. Cô chỉ có thể quyết định tránh gặp mặt Harriet, khi cần thì chỉ biên thư, và cho biết lúc này cô không thể tiếp cô bé ở Highbury. Emma còn có một ý đồ khác, cô bé có thể nhận lời mời đi đến Brunswick Square. Isabella đã tỏ ra mến Harriet, và vài tuần sống ở London có thể giúp cho cô bé được vui. Emma cho là tâm tính của cô bé sẽ giúp cô bé vui với khung cảnh mới, với những đường phố, những cửa hàng, và bọn trẻ. Dù sao chăng nữa, đấy là chứng cứ cho thấy Emma quan tâm và tử tế với cô bé. Việc này cũng giúp cách ly khỏi hiện tại, tránh không khí tồi tệ khi hai người gặp lại nhau.

Cô dậy sớm, viết một lá thư cho Harriet. Cô nghiêm túc và buồn bã khi làm việc này đến nỗi cảm thấy nhẹ nhõm được gặp lại anh Knightley, đã đi bộ đến Hartfield để dùng bữa sáng. Cô bỏ quên ông bố trong nửa tiếng để tiếp anh, để sống lại trong niềm hạnh phúc của ngày hôm qua.

Anh ra về chưa lâu, chưa đủ lâu để cô nghĩ đến người khác, thì một lá thư được mang đến từ Randalls - một lá thư rất dầy. Cô đoán lá thư viết gì và thấy không cần phải đọc. Bây giờ cô rất khoan dung với Frank Churchill, không cần lời giải thích mà chỉ muốn tập trung tinh thần cho chính mình. Cô không thể thông cảm với bất cứ điều gì anh ta viết. Nhưng vẫn nên xem qua. Cô mở phong bì. Đúng như thế: một tờ thiếp của chị Weston viết cho cô, kèm theo đấy là lá thư Frank viết cho chị.

Emma yêu thương, chị lấy làm vui chuyển cho em lá thư kèm theo đây. Chị biết em sẽ hành động công tâm, và tin chăc sẽ có kết cuộc vui. Chị nghĩchúng ta sẽ không bao giờ bất đồng ý kiến nữa về người viết, nhưng chị không muốn mào đầu dài dòng. Hai vợ chồng chị vẫn khoẻ. Lá thư này giúp giải toả mọi lo lắng của chị mấy lúc gần đây. Ngày thứ ba chị thấy em không được khoẻ do thời tiết buổi sáng ấy không được tốt, và dù em không bao giờ bị ảnh hưởng bởi thời tiết, chị cho là mọi người đều cảm thấy khó ở

vì gió bấc. Chiều thứ ba và sáng hôm qua lúc có mưa giông, chị rất lo cho bố em, nhưng tối qua chị an tâm khi nghe ông Perry nói bố em vẫn khoẻ.

Chị của em, A.W.

[Gửi bà Weston]

Windsor, tháng bảy

Thưa bà,

Nếu ngày hôm qua tôi nói không hết lời thì hẳn bà trông đợi lá thư này, nhưng dù bà có trông chờ hay không, tôi tin bà sẽ đọc thư tôi với lòng vô tư và khoan dung.

Bà đã rất tốt bụng, và tôi sẽ cần đến tất cả lòng nhân hậu của bà mà bỏ qua cho ít lỗi về hạnh kiểm của tôi trong quá khứ. Tôi đã từng được tha thứ bởi người có lýdo phẫn nộ với tôi nhiều hơn. Tôi thu hết can đảm khi viết thư này. Người giầu thì cảm thấy khó mà khiêm tốn. Hai lần tôi đã từng xin được tha thứ, thế nên tôi có thể quá tự tin mà cầu xin lòng lượng thứ từ bà và từ những người thân quen của bà vốn có lý do để trách móc tôi.

Mọi người hẳn muốn biết tình cảnh của tôi khi lần đầu đến Randalls, mọi người hẳn cho là tôi mang một bí mật phải che đậy cho dù phải làm điều tệ hại. Đấy là sự thật. Còn về việc có nên tự đưa mình vào hoàn cảnh cần phải giấu giếm bí mật thì là một câu hỏi khác mà tôi không muốn bàn ở đây. Tôi nghĩ là nên. Tôi không dám nói chuyện cởi mở với cô ấy. Nhiều người biết rõ những khó khăn của tôi ở Enscombe nên không cần thuật lại. Trước khi chúng tôi chia tay ở Weymouth, tôi đã may mắn chiếm được tình cảm của cô ấy, xui khiến cho một người con gái với tư cách chính trực chấp nhận hôn ước bí mật. Nếu cô ấy từ chối, tôi hẳn đã nổi cơn điên. Nhưng hẳn mọi người sẽ hỏi: anh có kỳ vọng gì khi làm chuyện này? Anh trông mong điều gì? Bất kỳ điều gì, mọi điều: thời gian, cơ may, hoàn cảnh, kết quả chầm chậm, bộc phát bất ngờ, sự bền chí và chán nản, sức khoẻ và bệnh tật. Trước mắt tôi là tất cả điều khả dĩ tốt lành. Tôi đã có ân phước đầu tiên khi cô ấy hứa sẽ chung thuỷ với tôi và biên thư cho tôi.

Nếu bà cần hỏi tôi giải thích thêm thì tôi rất sẵn lòng với tư cách là con trai của chồng bà, với lợi thế do thừa hưởng tính khí của bố tôi là luôn hy vọng cho điều tốt lành mà dù được thừa kế nhà cửa hoặc đất đai vẫn không bằng. Thế thì, xin hãy mường tượng ra tôi dưới những tình huống như thế khi mới đến Randalls. Và ở đây tôi biết mình đã sai trái vì đáng lẽ phải đến sớm hơn. Bà hẳn nhớ lại rằng tôi chỉ đến khi cô Fairfax đã về Highbury. Vì bà là người bị xem thường, hẳn bà sẽ thứ lỗi cho tôi ngay, nhưng tôi phải tranh thủ lòng thông cảm của bố tôi, bằng cách nhắc ông rằng chừng nào mà tôi vắng mặt trong ngôi nhà ông ấy thì chừng đó tôi vẫn chưa được quen biết bà. Tôi mong hành vi của tôi trong hai tuần vui vẻ sống với bà không gây ra sự khiển trách nào, ngoại trừ ở một điểm. Và bây giờ tôi đi đến điểm chính, điểm quan trọng duy nhất trong hạnh kiểm của tôi khiến cho tôi bứt rứt và đòi hỏi giải thích.

Với niềm kính trọng cao nhất và với tình thân hữu nồng nàn nhất mà tôi nói đến cô Woodhouse, có lẽ bố tôi nghĩ tôi nên thêm: với nỗi nhục nhã sâu sắc nhất. Hôm qua ông ấy có ít lời bầy tỏ ý kiến của ông, và tôi nhìn nhận mình đáng chịu vài khiển trách. Tôi nghĩ cách tôi đối xử với cô Woodhouse phải bị khiển trách hơn nữa. Nhằm che giấu chuyện bí mật, tôi đã cố tình tạo ra một mối quan hệ thân thiết. Tôi không thể chối đã xem cô Woodhouse là đối tượng bề ngoài của mình, nhưng xin bà tin rằng nếu tôi cho là cô ấy không lãnh đạm thì tôi vẫn không muốn vụ lợi mà tiếp tục. Dù là người dễ mến và vui vẻ, cô Woodhouse chưa bao giờ cho tôi thấy là người đang yêu. Tôi luôn tin và cũng mong cô ấy không hề yêu tôi. Khi tôi có cử chỉ săn đón, cô ấy tỏ ra thoải mái, thân thiện và cười đùa vui vẻ - như thế là đúng ý tôi. Có vẻ như chúng tôi thấu hiểu nhau. Trong tình cảnh của chúng tôi, những sự săn đón là dành cho cô ấy, và được cảm nhận như thế. Trước khi hai tuần ấy qua đi, liệu cô Woodhouse có bắt đầu thực sự hiểu tôi hay không thì tôi không thể nói được. Khi tôi đến giã từ, tôi còn nhớ suýt thú nhận sự thật, rồi tôi mường tượng cô ấy đã nghi ngờ, nhưng tôi tin chắc cô ấy đã hiểu ra tôi, ít nhất đã hiểu phần nào. Có thể cô ấy không hiểu toàn thể sự kiện, nhưng nhờ tính nhậy bén cô hẳn đã nhận ra một phần. Tôi tin là thế. Bà sẽ thấy rằng khi chuyện bí mật bị lộ, cô ấy không lấy làm ngạc nhiên lắm. Cô ấy thường nói bóng gió về việc này. Tôi nhớ, trong buổi dạ

vũ, cô ấy bảo tôi rằng tôi phải biết ơn cô Elton vì đã chăm sóc cho cô Fairfax.

Tôi mong khi thuật lại hành vi của tôi đối với cô ấy, bà và cha tôi sẽbớt trách móc về lỗi lầm của tôi. Trong khi bà xem tôi là có lỗi với Emma Woodhouse, tôi không xứng đáng với cả hai người phụ nữ trẻ. Xin xóa tội cho tôi về điểm này, và nhờ bà xin giùm Emma Woodhouse bỏ lỗi cho tôi, vì tôi xem mối quan hệ với cô ấy là tình anh em. Tôi vẫn mong cô ấy được hạnh phúc mặn nồng như tôi. Dù cho tôi có nói năng hoặc hành động kỳ lạ trong hai tuần lễ ấy, bây giờ bà hẳn đã hiểu tại sao. Con tim tôi thuộc về Highbury, và tôi vẫn muốn về đây.

Về chiếc dương cầm mà nhiều người vẫn bàn tán, tôi thấy cần phải nói rằng cô Fairfax không hề biết ai gửi đến. Nếu có quyền chọn lựa, cô ấy hẳn đã không cho phép tôi làm thế, vì tính cô rất nhậy cảm. Tôi rất mong bà sẽ hiểu cô ấy rõ hơn. Không lời lẽ nào có thể mô tả cô ấy. Cô ấy phải tự cho bà biết mình là người như thế nào, nhưng không phải chỉ qua lời nói: người ta phải chứng tỏ giá trị của mình qua hành động.

Từ lúc tôi bắt đầu viết thư này - dài hơn là tôi dự tính - tôi đã nhận được tin cô ấy. Cô cho biết đã khoẻ mạnh, nhưng vì cô không bao giờ than phiền, tôi không dám tin. Tôi xin bà cho biết bề ngoài cô ấy ra sao. Tôi mong bà sẽ sớm đến thăm cô ấy, cô ấy đang trông ngóng. Có lẽ bà đã đi thăm. Xin bà cho biết sớm. Tôi lấy làm sốt ruột vì hàng nghìn lý do. Xin hãy nhớ đến vài phút ngắn ngủi tôi đến Randalls trong tâm trạng hoang mang như thế nào, điên rồ như thế nào. Và tôi vẫn chưa khá hơn, vẫn còn như điên như dại vì hạnh phúc và khổ đau. Khi nghĩ về lòng tử tế mà mình đã nhận, về tính thuần hậu và nhẫn nhục của cô ấy, về lòng độ lượng của ông bác tôi, thì tôi điên lên vì sướng thoả, nhưng khi nhớ lại mình đã làm cho cô ấy bứt rứt và mình không đáng được tha thứ, thì tôi điên lên vì tức giận với chính mình. Ước gì tôi được gặp lại cô ấy! Nhưng tôi chưa nên vội khẩn cầu việc này. Ông bác tôi quá tử tế với tôi nên tôi không dám lạm dụng.

Tôi vẫn cần phải viết thêm lá thư dài này. Bà đã không được nghe những gì cần nghe. Hôm qua tôi không thể cho biết chi tiết, nhưng tôi cần giải thích tại sao vụ việc được loan báo một cách bất thình lình và có phần

không hợp lúc. Dù là việc công bố sẽ làm cho tôi vui nhưng tôi không dám tin lắm. Nhờ tình huống rất đặc biệt mà tôi thấy không nên mất thì giờ dù chỉ một tiếng đồng hồ. Đáng lẽ tôi không nên hấp tấp và đáng lẽ cô ấy cảm nhận sự lưỡng lự của tôi với thêm nghị lực và tinh tế. Nhưng tôi không có chọn lựa nào khác. Mối quan hệ khinh suất giữa cô và người phụ nữ ấy - bà ạ, đến đây tôi phải dừng một cách đột ngột để có thời giờ suy ngẫm và định thần.

Tôi đã đi thơ thẩn khắp các miền và bây giờ tôi mong mình có đủ lý trí để viết tiếp bức thư cho đúng cách. Đây đúng thật là một hồi tưởng nhục nhã đối với tôi. Tôi đã hành xử theo cách đáng xấu hổ. Và ở đây, tôi có thể nhìn nhận rằng cách cư xử của tôi đối với cô Woodhouse khi làm cho cô Faifax khó chịu, là đáng chê trách. Cô ấy không hài lòng về cách cư xử này. Tôi viện cớ vì cần phải giấu giếm sự thật nhưng cô không chấp nhận. Cô bất mãn nhưng tôi nghĩ thế là không có lý. Cả nghìn lần tôi cho là cô ấy giữ kẽ và cẩn trọng một cách không cần thiết. Thậm chí tôi cho là cô ấy lãnh đạm. Nhưng cô ấy luôn đúng lý. Nếu tôi làm theo phán xét của cô ấy và trấn áp tính khí của tôi xuống mức độ mà cô ấy cho là phải phép, thì tôi hẳn đã không rơi vào tình trạng khổ sở. Chúng tôi tranh cãi nhau.

Bà có nhớ buổi sáng ở Donwell không? Mọi mối bất hoà nhỏ nhặt từ trước lúc này biến thành cơn khủng hoảng. Tôi đến muộn, tôi gặp cô ấy đang đi bộ một mình về nhà và muốn đi cùng cô ấy, nhưng cô không chịu. Cô tuyệt đối không cho phép tôi, và lúc ấy tôi nghĩ thái độ này là không đúng lý. Tuy nhiên, bây giờ tôi mới rõ đấy là do cô ấy muốn kín đáo theo cách tự nhiên như từ trước đến giờ. Mới một tiếng đồng hồ trước, vì muốn che giấu thế gian về cuộc hôn ước tôi đã tỏthái độ đặc biệt nhưng đáng chê trách với một cô gái, rồi một tiếng đồng hồ sau tôi tỏ bầy tình cảm với một cô gái khác. Tôi đã làm cho sự cẩn trọng trước giờ trở nên vô ích, thì liệu cô ấy có chấp nhận không? Nếu người ta trông thấy chúng tôi đi bên nhau giữa Donwell và Highbury thì bí mật sẽ bị lộ. Tuy vậy, tôi vì quá điên rồ mà tỏ ra bất mãn. Tôi đã ngờ vực tình yêu của cô ấy.

Ngày hôm sau, ở Box Hill, tôi càng hồ nghi thêm khi sau khi tôi có thái độ đáng xấu hổ và xấc xược mà bỏ quên cô ấy, chỉ lo săn đón cô Woodhouse, đến nỗi Jane không thể chịu đựng được nữa mà nói lên nỗi bất

mãn với ngôn từ mà tôi hiểu rất rõ. Bà ạ, tóm lại cô ấy đúng lý còn tôi thì đáng ghét. Buổi chiều ấy tôi trở về Richmond chứ đáng lẽ tôi phải ở lại nhà bà cho đến sáng hôm sau. Đấy chỉ vì tôi quá tức giận cô ấy. Dù vậy, tôi không đến nỗi ngu xuẩn mà không tìm cách dàn hoà kịp thời, nhưng tôi bị tổn thương vì cô ấy đã lãnh đạm với tôi, thế nên tôi bỏ đi mà chờ cho cô ấy dàn hoà trước.

Tôi luôn lấy làm mừng cho mình vì bà không tham gia chuyến đi Box Hill. Giá như bà trông thấy tư cách của tôi ở đấy, tôi nghĩ bà sẽ không bao giờ có thiện cảm với tôi nữa. Tư cách của tôi gây hậu quả tức thì: ngay sau khi biết tôi đã rời Randalls, Jane chấp nhận lời giới thiệu của cái cô Elton nhiễu sự đó, người khiến tôi khinh bỉ và oán ghét vì cách đối xử với cô ấy. Tôi không nên tranh cãi với cô ấy vốn đã tỏ thái độ rộng lượng đối với tôi, nhưng mặt khác tôi phải phản đối lòng rộng lượng của người phụ nữ kia, người cứ luôn gọi "Jane!" bà hẳn thấy rằng tôi không dám tự chuyên gọi cô ấy trỏng trơ bằng tên, ngay cả đối với bà. Hãy nghĩ xem tôi sẽ phải chịu đựng đến đâu khi nhà Elton tưởng mình có vị thế cao hơn mà luôn gọi trỏng trơ tên cô ấy một cách thô lỗ và xấc xược. Xin bà kiên nhẫn đọc, tôi viết sắp xong rồi.

Cô ấy chấp nhận lời giới thiệu việc làm, cắt đứt hẳn quan hệ với tôi, và hôm sau viết cho tôi hay rằng chúng tôi không nên gặp nhau nữa. Cô ấy nghĩ hôn ước là nguyên nhân khiến cho mỗi người trong chúng tôi ân hận và khổ sở. Lá thư ấy đến tay tôi vào buổi sáng bà bác tội nghiệp của tôi qua đời. Tôi viết hồi âm trong vòng một giờ, nhưng vì tâm trí tôi đang bấn loạn và tôi đang túi bụi lo nhiều việc, tôi bỏ quên lá thư của mình trong ngăn kéo bàn viết. Tin rằng mình đã viết ra đủ ý tình tuy ngắn gọn cho cô ấy hài lòng, tôi cảm thấy nhẹ nhõm. Tôi thất vọng khi không nhận phúc đáp nhanh của cô ấy, nhưng tôi có ý bào chữa cho cô trong khi tôi quá bận bịu và - tôi xin thêm nhé? - quá vui mừng vì hoàn cảnh của mình nên không muốn bắt bẻ.

Chúng tôi chuyển về Windsor. Hai ngày sau tôi nhận được một gói bưu phẩm của cô ấy, trả lại tất cả thư từ tôi đã viết! Còn có thêm ít dòng cho biết cô vô cùng ngạc nhiên vì đã không nhận được hồi âm nào của tôi, thêm rằng vì sự im lặng như thế là rõ nghĩa và vì cả hai đều muốn chấm dứt càng

sớm càng tốt, cô trả lại tất cả thư từ của tôi. Cô ấy còn yêu cầu nếu trong vòng một tuần tôi không thể gửi trả thư từ mà cô ấy đã gửi cho tôi về Highbury cho cô ấy, thì sau đó gửi đến - đấy la địa chỉ của bà Smallridge gần Bristol. Tôi biết tên ấy, nơi chốn ấy, tôi biết mọi thứ, và hiểu ngay cô ấy đang định làm gì. Chuyện này hoàn toàn trùng hợp với tính quyết đoán của cô ấy mà tôi biết rõ, cô ấy không phải chỉ đe doạ suông. Bà hãy tưởng tượng tôi bị sốc ra sao, tưởng tượng làm thê nào mà tôi đã phạm sai sót rồi nổi xung vì cho rằng bưu điện đã sai sót. Phải làm gì đây? Chỉ có một cách: tôi phải trình bày với ông bác tôi. Nếu không có ông hỗtrợ thì cô ấy sẽ chẳng bao giờ chịu nghe tôi nói nữa.

Tôi đã trình bày. Tôi có những hoàn cảnh thuận lợi. Biến cố gần đây nhất đã làm cho ông mất đi tính kiêu hãnh. Ông trở nên hiền hoà và dễ thuận lòng nhanh hơn là tôi dự đoán. Cuối cùng ông thở dài - ông già tội nghiệp!- mà nói rằng ông mong tôi có thể tìm thấy hạnh phúc trong hôn nhân giống như ông. Tôi nghĩ rằng hạnh phúc của tôi có phần khác. Bà có thương hại tôi vì tôi đã đau khổ khi thú nhận sự thật với ông ấy, vì tôi đã lo âu? Không, xin đừng thương hại tôi, mà hãy đợi đến khi tôi trở về Highbury và thấy tôi đã làm cho cô ấy khổ sở đến thế nào. Đừng thương hại tôi cho đến khi tôi nhìn thấy dáng vẻ xanh xao yếu đuối của cô ấy.

Tôi về đến Highbury vào giờ mà tôi tin dễ được gặp cô ấy một mình, sau bữa ăn sáng muộn. Tôi đã không thất vọng, và cuối cùng tôi cũng không thất vọng về đối tượng trong chuyến trở về của tôi. Tôi phải xoá tan nhiều nỗi phiền muộn rất đúng lý, rất công tâm. Nhưng việc này đã xong xuôi. Chúng tôi dàn hoà, thương yêu nhau hơn, hơn rất nhiều, hơn bao giờ hết. Chúng tôi sẽ không cólúc nào bị bứt rứt nữa.

Bây giờ bà ạ, bà được giải thoát khi đọc hết bức thư này, nhưng tôi không thể viết ngắn hơn. Nghìn lần và nghìn lần cảm ơn vì tất cả lòng nhân hậu của bà đối với tôi, và mười nghìn lần cảm ơn về những chăm chút mà con tim bà sẽ dành cho cô ấy. Nếu bà cho là tôi được hưởng hạnh phúc nhiều hơn là đáng được hưởng, thì tôi đồng ý. Cô Woodhouse gọi tôi là đứa con của may mắn. Tôi mong cô ấy nói đúng.
Theo một khía cạnh, tôi đã may mắn là được tự mình gọi,

Đứa con biết ơn và thương yêu của bà.

F.C. Weston Churchill

Chương 15

Lá thư đi sâu vào tâm tư của Emma. Dù lúc trước có ý nghĩ khác,bây giờ Emma phải nhìn nhận là nên công tâm như chị Weston đã nói. Khi đọc đến đoạn ghi tên mình, Emma thấy vui. Mỗi dòng đều làm cho cô hài lòng. Sau khi Emma bớt xúc động, vị thế của Frank Churchill được phục hồi vì niềm thương mến của cô đối với anh lúc trước đã quay lại. Cô đọc lá thư một mạch cho đến cuối, và thấy anh không đến nỗi sai lầm như mình nghĩ. Anh đau khổ và ân hận, biết ơn chị Weston, thiết tha yêu thương cô Fairfax, và riêng cô thì vui với chính mình, đến nỗi giá như anh bước vào lúc này cô hẳn thân tình bắt tay anh như lúc trước.

Cô hài lòng đến nỗi khi anh Knightley đến, cô trao lá thư cho anh xem. Cô tin chị Weston muốn phát tán nội dung lá thư, đặc biệt là đến người như anh Knightley vốn đã chê trách hạnh kiểm của Frank Churchill.

Anh Knightley nói:

-Anh sẽ rất vui mà đọc, nhưng thư có vẻ dài. Anh sẽ mang về nhà đọc tối nay.

Nhưng như thế là không được. Ông Weston sẽ đến vào buổi chiều, nên cô phải trả lá thư lại cho ông.

Anh đáp:

-Anh muốn nói chuyện với em hơn, nhưng có vẻ như đây là việc phải tỏ ra công tâm, anh sẽ đọc.

Anh bắt đầu đọc nhưng rồi dừng lại ngay, nói:

-Emma à, nếu cách đây mấy tháng anh được đọc một trong những lá thư anh ấy viết cho mẹ kế thì hẳn ta có cảm tình với anh ta hơn.

Anh đọc thêm một tí, rồi mỉm cười nhận xét:

-Hừm! Câu mở đầu viết hay lắm, nhưng cách của anh ấy là thế, không nên lấy làm khuôn mẫu cho người khác. Ta không nên khắt khe.

Một lúc sau anh thêm:

-Anh có thói quen nói lên ý kiến trong khi đọc. Làm như thế, anh có cảm giác được gần gũi với em. Sẽ không mất thời giờ nhiều, nhưng nếu em không thích…

-Không sao. Anh cứ nói

Anh Knightley đọc tiếp một cách sốt sắng, rồi nói:

-Đến đoạn này anh ấy có ý xem nhẹ sự cámdỗ. Anh ấy biết là mình sai mà không có lý do để biện minh cho việc mình làm. Thế là tệ. Đáng lẽ anh ấy không nên tính chuyện hôn ước. Nhưng anh ấy không công tâm với bố khi viết "tính khí của ông bố". May mà anh ấy có ông bố lạc quan, nhờ ông đã có cuộc sống thoải mái nên anh ấy mới lợi dụng được. Đúng là cô Fairfax về đây rồi anh ấy mới đến.

Emma nói:

-Em không quên anh đã nói một cách chắc chắn rằng anh ấy có thể đến sớm hơn nếu muốn. Anh nói rất đúng.

-Emma à, anh không đến nỗi công tâm khi phán xét, nhưng đúng, anh vẫn không tin nơi anh ấy.

Khi đến đoạn nói về cô Woodhouse, anh đọc to lên, thỉnh thoảng cười mỉm, lắc đầu, pha thêm vài tiếng đồng ý hoặc phản đối, rồi trang nghiêm kết luận:

-Quá tệ. Chơi cái trò quá nguy hiểm. Không thể bỏ qua cho anh ta. Không nói em phán xét anh ta ra sao. Lúc nào cũng che giấu sự kiện do ý muốn riêng của mình, không màng đến ai mà muốn được việc cho mình. Tưởng rằng em đã thấu hiểu bí mật của anh ta. Lẽ tự nhiên là thế! Đầu óc anh ta chứa đầy âm mưu nên cho là người khác cũng thế. Bí ẩn và mánh khoé khiến người ta ngộ nhận! Emma, trong cách chúng ta đối xử với nhau, mọi thứ đều phải chứng tỏ cái chân thiện mỹ, có phải không?

Emma đồng ý, đỏ mặt vì nghĩ đến chuyện của Harriet mà cô không thể giải thích. Cô nói:

-Anh đọc tiếp đi.

Anh đọc tiếp, rồi lại ngưng và nói:

-Chiếc dương cầm! À há! Đấy là hành động của một người trẻ, quá trẻ nên không suy xét liệu chuyện này gây nhiều phiền toái hơn là hài lòng hay không. Đúng là trò trẻ con! Anh không hiểu được khi một người thanh niên muốn trao cho cô gái bằng chứng về tình yêu của mình mà anh biết cô muốn dứt bỏ, và anh cũng biết nếu có thể cô đã ngăn chặn việc gửi chiếc đàn cho cô.

Rồi anh đọc tiếp. Lời tự thú của Frank Churchill đã hành xử theo cách đáng xấu hổ là điều đầu tiên khiến cho anh lên tiếng nhận xét:

-Tôi hoàn toàn đồng ý với ngài. Ngài thật sự đã hành xử theo cách đáng xấu hổ. Ngài không bao giờ viết một dòng chữ nào chân thật.

Sau khi đọc tiếp đến đoạn Frank vẫn hành động trái ngược với ý thức về lẽ phải của Jane Fairfax, anh ngưng lại lâu hơn và nói:

-Điều này là quá tệ. Anh ấy đã dẫn dụ Jane vào một tình huống vô cùng khó khăn và bực bội trong khi đáng lẽ phải ngăn chặn cô đau khổ một cách không cần thiết. Cô mãn nguyện hơn anh ấy nhiều trong mối quan hệ giữa hai người. Đáng lẽ anh ấy phải tôn trọng ngay cả những sự e dè vô lý nếu có, nhưng cô đều rất có lý. Chỉ vì một sai lầm khi chấp nhận hôn ước mà cô phải chịu trừng phạt đến thế.

Emma biết anh sắp đọc đến đoạn kể về chuyện đi Box Hill và cảm thấy bứt rứt. Hành vi của cô đã quá vô phép tắc! Cô vô cùng xấu hổ và sợ bị anh săm soi. Nhưng anh vẫn đọc đều đều, chăm chú mà không có lời nhận xét nào, trừ một lúc thoáng nhìn cô rồi quay đi vì sợ cô đau khổ - như thể không có hồi tưởng nào về Box Hill trong lá thư.

Kế tiếp, anh nhận xét:

-Không có gì đáng nói về tính tế nhị của những người bạn tốt của chúng ta, vợ chồng Elton. Đương nhiên là anh ấy có cảm nghĩ đó! Này! Cắt đứt hẳn quan hệ với anh ta! Cô ấy nghĩ hôn ước là nguyên nhân khiến cho mỗi người ân hận và khổ sở, thế là cô ấy cắt đứt. Việc này cho thấy cô có ý thức ra sao về hành vi của anh ta! Này, anh ta quả là người thật bất thường.

-Không, không, anh nên đọc tiếp. Anh sẽ thấy anh ấy khổ sở như thế nào.

Anh Knightley đáp một cách lạnh lùng:

-Anh mong anh ấy như thế.

Rồi anh đọc tiếp:

-Smallridge! Chuyện này nghĩa là gì? Đầu đuôi ra sao?

-Cô ấy nhận lời làm gia sư cho đám con của bà Smallridge, một người bạn thân của cô Elton, láng giềng ở Maple Grove. Nhân tiện, em tự hỏi cô Elton bị thất vọng ra sao.

-Emma thân yêu, trong khi em bắt anh đọc thì đừng nói gì, ngay cả nói đến cô Elton. Chỉ còn một trang nữa. Anh sắp xong rồi. Quả là một lá thư độc đáo!'

-Em mong anh đọc với ý nghĩ tốt hơn về anh ấy.

-À, anh tìm ra cảm nhận ở đây. Có vẻ như anh ấy không lo lắng khi thấy cô Fairfax đau yếu. Anh nghĩ đúng là anh ấy yêu cô. "Thương yêu hơn rất nhều, hơn bao giờ hết ". Anh hy vọng anh ấy sẽ tiếp tục cảm nhận lâu dài sau khi dàn hoà. Anh ấy là người biết cảm ơn. "Tôi được hưởng hạnh phúc nhiều hơn là đáng được hưởng". Này, ở đây anh ta tự biết con người mình. "Cô Woodhouse gọi tôi là đứa con của may mắn". Đấy là lời nói của cô Woodhouse, đúng không? Một câu kết thúc hay, và đấy là lá thư. Đứa con của may mắn! Em đặt tên anh ấy như thế, phải không?

-Có vẻ anh không hài lòng với lá thư như em, nhưng ít nhất em mong anh nên xét qua mặt tốt của anh ấy. Em mong lá thư tạo ấn tượng tốt cho anh.

-Đúng, chắc chắn rồi. Anh ấy có lỗi nặng, lỗi do khinh suất và thiếu suy xét, còn anh đồng ý là anh ấy được hưởng hạnh phúc nhiều hơn là đáng được hưởng. Nhưng dù sao đi nữa anh ấy thực sự yêu cô Fairfax và chẳng bao lâu sẽ được bên cô ấy mãi mãi. Anh sẵn lòng tin tư cách của anh ấy sẽ tốt hơn, và anh ấy sẽ tiếp thu từ cô tính trung kiên và tế nhị mà anh ấy thiếu. Bây giờ, anh muốn nói với em một chuyện khác. Vào lúc này, anh đang nghĩ đến một người rất thân ta, đến nỗi anh không màng đến Frank Churchill. Emma ạ, từ lúc anh chia tay với em sáng nay, tâm tư anh luôn bận rộn vì một chuyện.

Việc anh nói ra là dễ hiểu, đơn giản, theo cung cách của một quý ông mà anh Knightley thể hiện với một thiếu nữ anh yêu: làm thế nào có thể cầu xin cô chịu cưới anh mà không bất lợi cho ông bố.

Câu trả lời của Emma đã sẵn sàng, trong khi ông bố còn sống thì cô không thể thay đổi được. Cô không bao giờ muốn xa ông.

Anh chỉ chấp nhận một phần câu trả lời. Anh Knightley thông cảm với cô về việc cô không muốn xa ông bố, nhưng không đồng ý là cô không thể thay đổi. Anh đã suy nghĩ cặn kẽ, thông suốt về việc này. Ban đầu anh mong cô thuyết phục ông Woodhouse sẽ đến ở với cô tại Donwell, nhưng anh biết rõ tình cảnh của ông Woodhouse. Bây giờ anh nhìn nhận rằng việc dời chỗ ở như thế sẽ khiến bố cô không thoải mái, có lẽ thậm chí ảnh hưởng đến sức khoẻ của ông, là điều không nên mạo hiểm. Ông Woodhouse mà lại rời khỏi Hartfield! Không, anh cho là không nên. Nhưng anh có kế hoạch mà anh tin Emma yêu dấu của anh sẽ không phản đối. Đấy là anh sẽ sống tại Hartfield cho đến khi ông bố vui hưởng hạnh phúc bên kia thế giới. Hartfield vẫn là nơi cư ngụ của cô, và cũng là của anh.

Emma đã nghĩ đến việc tất cả dời đến Donwell. Giống như anh, cô đã nghĩ đến kế hoạch này, rồi bác bỏ. Nhưng cô chưa hề nghĩ đến kế hoạch của anh. Cô cho rằng khi rời xa Donwell, anh phải hy sinh thời gian và thói quen tự chủ của anh. Sống với cha cô trong ngôi nhà không phải là của anh là sự chịu đựng quá đáng. Cô hứa sẽ suy nghĩ về việc này, và khuyên anh nên cân nhắc thêm. Nhưng anh đã cân nhắc kỹ, thấy rằng không gì có thể

làm cho anh đổi ý. Anh nói mình đã suy xét một cách cẩn thận và tỉnh táo, anh đã tách ra khỏi William Larkins để đi dạo một mình cả buổi sáng mà suy nghĩ.

Emma thốt lên:

-À! Có một khó khăn ta chưa nghĩ đến. Em tin chắc William Larkins sẽ không thích kế hoạch này. Anh phải xin ông ấy chấp thuận trước khi hỏi ý kiến em.

Tuy nhiên, cô hứa sẽ suy nghĩ về việc này, và gần như là hứa suy nghĩ với ý định tìm ra một giải pháp tốt nhất.

Điều lạ lùng là trong khi bắt đầu xem xét tu viện Donwell qua nhiều khía cạnh, Emma không nghĩ gì đến sự thiệt thòi của đứa cháu Henry vốn có quyền thừa kế ở đây. Cô có nghĩ đến sự thay đổi đối với đứa cháu trai tội nghiệp, nhưng cô chỉ mỉm cười, cảm thấy thích thú về lý do thực sự là cô căm ghét thậm tệ việc anh Knightley cưới Jane Fairfax hoặc bất kỳ ai khác, mà lúc ấy cô hoàn toàn đổ lỗi cho lòng quan tâm của người chị và người dì.

Đề nghị của anh, kế hoạch thành hôn và tiếp tục ở tại Hartfield - càng nghĩ đến cô càng hài lòng. Khắc phục được khuyết điểm, có thêm lợi điểm. Có một người bạn đời như thế trong những lúc lo âu và buồn bã thì tuyệt vời! Có một người bạn đời để lo toan và chăm sóc cho nhau!

Cô sẽ được hưởng hạnh phúc vô biên nếu không vì Harriet tội nghiệp. Mọi ơn phước của cô xem dường gây khổ sở thêm cho cô bé, là ngườibây giờ cần phải bị loại ra khỏi Hartfield. Hạnh phúc gia đình mà cô đang tạo dựng cho mình không cho phép Harriet gần gũi, chỉ vì muốn phòng xa. Harriet sẽ là người thua thiệt mọi điều. Emma không thể phàn nàn vì sự vắng mặt của Harriet vì việc này không phương hại gì đến hạnh phúc của cô. Dường như đấy là điều cần thiết ác nghiệt khiến cho cô bé phải bị trừng phạt mà không đáng.

Dĩ nhiên là theo thời gian anh Knightley sẽ bị lãng quên, nghĩa là sẽ bị chiếm chỗ, nhưng còn lâu. Bản thân anh Knightley sẽ không làm gì để chữa vết thương lòng - không giống như anh Elton. Luôn thật tử tế, thật thương

cảm, thật chu đáo đối với mọi người, anh Knightley sẽ mãi được tôn kính như thuở nào. Quả là hy vọng quá đáng ngay cả cho Harriet, rằng cô bé có thể yêu hơn ba thanh niên trong vòng một năm.

Chương 16

Emma vô cùng nhẹ nhõm thấy Harriet cũng muốn tránh gặp nhau như cô. Giao tiếp qua thư từ đã đủ gây khó chịu, phải gặp nhau thì càng tệ hại hơn đến đâu!

Harriet vẫn giữ ngôn từ đúng mực, không hề phiền trách hoặc có ý bạc đãi, nhưng Emma vẫn tưởng tượng có nét gì đấy bất mãn khiến cô càng muốn hai người cách xa nhau. Có thể đấy là do ý thức, nhưng chỉ có thiên thần mới không tỏ ra bất mãn trong trường hợp như thế.

Emma dễ dàng được Isabella thuận lòng mời Harriet và may mắn tìm được một lý do cho lời mời mà không phải dối trá. Harriet có một chiếc răng bị hỏng, và từ lâu cô đã muốn đi đến nha sĩ. Chị John Knightley vui vẻ giúp đỡ sốt sắng mời Harriet đến nhà chị, Emma đưa ý kiến cho cô bạn gái và cô bé chịu nghe theo. Harriet được mời đến ngụ trong hai tuần, và sẽ được cỗ xe của ông Woodhouse đưa đi. Mọi việc đều được thu xếp, và Harriet đến Brunswick Square an toàn.

Bây giờ Emma có thể mãn nguyện mà tiếp đãi anh Knightley, bây giờ cô mới có thể nói cười, và nghe anh nói trong niềm hạnh phúc thực sự, không còn bứt rứt vì ý nghĩ mình đã thiếu công tâm, đã có lỗi. Cô không còn khổ sở phải nhớ đến một con tim não nề kế bên mình, chịu đau khổ do lầm lạc.

Sự thay đổi của Harriet ở nhà bà Goddard hoặc ở London tạo nên sự khác biệt vô lý trong cảm nghĩ của Emma, nhưng Emma nghĩ về Jane ở London.

Emma không cho phép bất kỳ nỗi lo lắng nào xâm chiếm đầu óc cô như Harriet đã làm. Trước mắt cô còn có một cuộc trao đổi mà chỉ cô có thể làm được: thổ lộ với ông bố về chuyện tình yêu của cô, nhưng cô chưa muốn nói bây giờ. Cô muốn chờ cho đến khi chị Weston được mạnh khoẻ. Không

nên để cho người mà cô thương mến bị xúc động. Ít nhất là hai tuần để được thảnh thơi đầu óc.

Emma quyết định sử dụng nửa tiếng đồng hồ để đi thăm cô Fairfax, vì đấy vừa là bổn phận vừa là niềm vui. Cô phải đi, và rất mong mỏi gặp mặt Jane, vì hai người đang có hoàn cảnh giống nhau khiến có thêm thiện ý cho nhau. Ngoài niềm mãn nguyện thầm kín còn có cảm nhận về hoàn cảnh tương đồng khiến cho cô thêm quan tâm lắng nghe mọi điều Jane muốn nói.

Từ buổi sáng đi chơi ở Box Hill, cô đã không bước vào ngôi nhà, khi Jane tội nghiệp đang đau khổ khiến cho cô thương cảm tuy không biết đến nỗi khổ trầm trọng nhất. Dù tự tin khi ở nhà, cô vẫn e mình không được tiếp nên đứng chờ ở hành lang và thông báo tên mình. Cô nghe Patty báo tên cô, nhưng không có tiếng nói rộn ràng của chị Bates tội nghiệp như trước đây. Không, cô không nghe gì cả ngoại trừ câu trả lời "Xin mời cô ấy lên".

Một lúc sau, chính Jane đi ra cầu thang, tiến đến một cách vồn vã như thể lo sợ mình không chu đáo. Emma chưa bao giờ trông thấy Jane khoẻ mạnh đến thế, yêu kiều đến thế, duyên dáng đến thế. Cô thể hiện mọi vẻ sinh động và thân thiện qua nét mặt và cử chỉ như trước đây. Jane chìa tay ra, và nói với giọng nhỏ nhẹ nhưng rất truyền cảm:

-Thật là tử tế! cô Woodhouse, tôi không thể nào bầy tỏ… Tôi mong cô tin… Xin thứ lỗi tôi đã không nói được.

Emma hài lòng. Đáng lẽ Jane có thể nói thêm, nhưng tiếng cô Elton ở phòng khách ngăn cô lại, khiến cô chỉ bày tỏ tình cảm thân thiện qua cái bắt tay thân thiết.

Bà Bates và cô Elton đang ngồi bên nhau. Chị Bates đã đi ra ngoài khiến cho gian phòng được tĩnh lặng. Emma không muốn cô Elton có mặt tại đây nhưng vì đang vui nên có thể chịu đựng bất kỳ ai, và khi cô Elton chào đón với cử chỉ lịch sự quá mức bình thường, Emma mong cuộc gặp gỡ sẽ không hại gì.

Chỉ trò chuyện một lúc là Emma đã hiểu ngay những ý nghĩ của cô Elton, và hiểu ra tại sao cô này cũng đang phấn chấn tinh thần: đã biết được

chuyện riêng tư của cô Fairfax và ngỡ chỉ có mình mới biết được chuyện bí mật ấy. Emma nhìn ra ngay những dấu hiệu trên gương mặt cô Elton. Trong khi đang trò chuyện với bà Bates, Emma thấy cô Elton ra vẻ có điều bí ẩn, cầm một lá thư mà hiển nhiên cô vừa đọc cho cô Fairfax nghe, cho vào một túi xách tay bên cạnh, gật đầu với cô Fairfax.

-Chúng ta có thể kết thúc chuyện này khi khác. Hai chị em ta không thiếu cơ hội. Thật ra, em đã nghe những điểm chính yếu. Chị chỉ muốn cho em biết bà S. Đã chấp nhận lời xin lỗi của chúng ta và không phiền trách gì. Em thấy bà viết thư vui vẻ như thế nào. Ôi! Bà ấy quả là người hiền hậu! Nếu em đi được thì bà ấy rất vui. Nhưng ta không nên bàn nữa. Hai chị em ta phải giữ kín chuyện này - để giữ tư cách của ta. Khoan! Em còn nhớ những dòng ấy… Lúc này chị đã quên bài thơ có hai câu:

Vì khi thiếu nữ sa hoàn cảnh

Người biết những gì khác tránh xa

Em yêu ạ, bây giờ chị thấy trong hoàn cảnh của chúng ta, thiếu nữ có nghĩa là… - thôi! Giữ kín thì tốt hơn. Tinh thần chị đang lên, phải không? Nhưng chị muốn em đừng thắc mắc gì về bà S. Em thấy đấy, khi chị giúp trình bày lý do thì bà ấy dịu ngay.

Một lần nữa, khi Emma quay sang nhìn bà Bates đang lên, cô Elton thầm thì:

-Em sẽ thấy là chị không nhắc đến tên ai cả. Ôi! Không, cần phải thận trọng. Chị chu đáo trong chuyện này lắm.

Emma không còn nghi ngờ gì nữa. Đấy là cách nói tưởng là kín đáo nhưng thật ra có ý khoe khoang. Sau khi họ chuyện trò thân mật với nhau về thời tiết và chị Weston, thình lình cô Elton hỏi:

-Cô Woodhouse, cô có thấy người bạn nhỏ của chúng ta đã hồi phục một cách đáng yêu không? Cô có nghĩ đấy là nhờ công của ông Perry không?

Cô Elton liếc nhìn Jane với đầy ngụ ý rồi tiếp:

-Tôi tin chắc ông Perry đã chữa khỏi cho cô ấy trong thời gian ngắn tuyệt vời! Ôi thôi! Giá như cô được nhìn thấy cô ấy khi đau yếu nhất!

Trong khi bà Bates đang nói gì đấy với Emma, cô Elton thì thầm thêm:

-Hai ta không nên nói gì về sự hỗ trợ của Perry, không nói gì về người bác sĩ trẻ nào đấy đến từ Windsor. Ồ! Không, nên ghi công tất cả cho Perry.

Một lúc sau cô lại tiếp:

-Cô Woodhouse, từ khi đi Box Hill tôi ít khi được gặp cô. Chuyến đi ấy thật vui. Nhưng tôi vẫn thấy thiếu một cái gì đấy. Có vẻ như không... Ý tôi nói là, vài người có vẻ không được vui lắm. Dường như là thế, nhưng tôi có thể lầm. Tuy nhiên, cũng hợp lý là có người muốn đi nữa. Nếu ta rủ cùng nhóm cũ đi Box Hill lần nữa trong khi thời tiết còn tốt, thì hai cô nghĩ sao? Phải là cùng nhóm này, không có một ngoại lệ.

Không lâu sau đấy, chị Bates về đến. Emma bị phân tâm vì ngôn từ của chị, dường như do không biết phải nói gì và nôn nóng muốn tất cả.

-Cám ơn cô Woodhouse thân yêu, cô thật là tử tế. Không thể nào nói nên lời. Vâng, đúng thế, tôi hiểu... Tương lai của Jane… đấy là, tôi không có ý nói… Nhưng con bé hồi phục thật tuyệt vời… Ông Woodhouse ra sao?.... tôi rất vui… vượt quá sức tôi… Quả là một nhóm nhỏ hạnh phúc như cô thấy ở đây. Vâng, đúng thế. Một thanh niên dễ mến!... Đấy là, thật thân thiết, ý tôi nói là ông Perry!... rất ân cần đối với Jane!...

Từ niềm vui lớn lao và lòng cảm kích hơn bình thường đối với cô Elton đã chịu khó đến thăm, Emma đoán gia đình tư dinh Cha xứ có ý bất mãn Jane chút ít, nhưng bây giờ đã qua đi. Thật thế, sau ít lời thầm thì nhưng ai cũng nghe ra, cô Elton nói lớn lên:

-Vâng, bạn thân ạ, tôi đây, và tôi ở đây đã lâu đến nỗi nếu là ở nơi khác tôi nghĩ nên xin lỗi, nhưng sự thật là tôi đang chờ ông sếp của tôi. Ông ấy hẹn gặp tôi ở đây và đến thăm mọi người.

-Gì thế! Chúng tôi sẽ có vinh hạnh đón tiếp anh Elton à? Đúng, đấy là đặc ân! Vì tôi biết các quý ông không thích đến thăm vào buổi sáng, trong

khi anh Elton thì tất bật.

-Đúng là thế, chị Bates ạ. Anh ấy thật sự bận bịu từ sáng đến tối. Người đến tìm anh không ngớt, vì lý do này hay lý do khác. Các thẩm phán, giám thị, quản trị viên tài sản giáo xứ luôn muốn hỏi ý kiến anh ấy. Có vẻ như không có anh ấy thì họ không làm gì được. Tôi thường nói "Thà là anh làm việc này, hay hơn là em. Em không biết bộ viết chì hội hoạ của em sẽ bị bỏ phế ra sao nếu có nhiều người tìm gặp em như thế". Tôi nghĩ trong nửa tháng nay mình không chơi được nốt nhạc nào. Nhưng dù sao anh ấy đang đến, tôi tin thế, vâng, với mục đích đi thăm mọi người.

Rồi giơ một bàn tay lên để ngăn Emma cất tiếng, cô tiếp:

-Quý vị biết đấy, chuyến đi thăm chúc mừng. Ồ! Vâng, khá cần thiết.

Chị Bates nhìn quanh với vẻ hả hê.

-Anh ấy hứa sẽ đến thăm tôi ngay khi có thể dứt ra khỏi anh em Knightley. Hiện anh và hai anh em Knightley đang tham khảo với nhau. Anh E. là cánh tay phải của anh em Knightley.

Emma không muốn mỉm cười khi nghe câu này, chỉ nói:

-Anh Elton đi bộ đến Donwell à? Anh ấy sẽ đi trong tiết trời nóng bức.

-À không. Có một cuộc họp ở Công xá - một cuộc họp thường kỳ. Weston và Cole cũng dự họp, nhưng người ta chỉ nói đến cấp lãnh đạo. Tôi đoán anh E. và anh em Knightley quyết định mọi chuyện.

Emma nói:

-Cô có nhầm ngày không? Tôi hầu như chắc chắn là cuộc họp ở Công xá là vào ngày mai. Anh Knightley đến chơi Hartfield hôm qua, nói đấy là vào ngày thứ bảy.

Cô Elton ngắt ngang, cãi lại:

-Không đâu! Chắc chắn là cuộc họp hôm nay. Tôi tin giáo xứ này có nhiều chuyện phiền toái nhất. Ở Maple Grove, tôi chưa bao giờ nghe chuyện như thế này.

Jane nói:

-Giáo xứ kia nhỏ hơn.

-Chị không rõ em ạ, vì chị chưa từng nghe nói đến điều này.

-Nhưng chúng ta biết vì - theo lời chị nói - ngôi trường dưới sự bảo trợ của người chị của chị và bà Bragge chỉ nhỏ thôi, ngôi trường duy nhất, có không đến hai mươi lăm học sinh.

-À em quả là thông minh, đúng thế. Quả em có đầu óc biết suy nghĩ Jane ạ, chị cho là em và chị có tố chất ưu tú, nếu hai chị em ta có thể bắt tay nhau. Tính năng nổ của chị và tính vững chắc của em là kết hợp hoàn hảo nhất. Ý chị không phải bóng gió là vài người khác không cho là thế. Nhưng suỵt, đừng nói gì cả.

Có vẻ như không cần phải cẩn trọng: Jane đã nói câu ấy với Emma cứ không phải với cô Elton - mà Emma nhận ra điều ấy. Ý muốn nói riêng với cô là rõ ràng theo quy tắc lịch sự cho phép, dù Jane chỉ cần đưa mắt nhìn.

Anh Elton đến, vợ anh chào đón anh với vẻ sinh động:

-Anh thật là hay khi phái em đến đây để làm gánh nặng cho các bạn em một lúc lâu rồi anh mới chịu hạ cố đến! Nhưng anh biết một người luôn làm tròn bổn phận phải như thế nào. Anh biết em không làm gì cả cho đến khi anh xuất hiện. Em đã ngồi đây nêu gương cho tính tòng phục của thê tử.

Anh Elton cảm thấy vô cùng nóng bức và mệt nhọc nên không để ý nhiều đến ngôn từ dí dỏm ấy. Anh tỏ phép xã giao đối với các phụ nữ, nhưng kế tiếp than vãn về thời tiết. Anh nói:

-Khi tôi đến Donwell thì không thấy Knightley ở đâu cả. Thật là lạ! Không giải thích được! Sáng nay tôi gửi thiếp và anh ấy đã hồi âm là sẽ ở nhà cho đến một giờ.

Vợ anh thốt lên:

-Donwell! Anh E. yêu, anh không đến Donwell! Ý hẳn anh nói Công xá, anh đến dự cuộc họp ở Công xá.

-Không, không, đấy là ngày mai. Anh đến gặp Knightley hôm nay để bàn về việc này. Buổi sáng nay nóng chết được! Anh cũng đi băng đồng, làm cho anh mệt thêm. Và rồi không được gặp anh ấy ở nhà! Anh không hài lòng chút nào. Và không có câu xin lỗi, không có tin nhắn cho anh. Gia nhân nói không biết gì cả. Thật là lạ! Không ai rõ anh ấy đi đâu. Có lẽ đi Hartfield, có lẽ đến Abbey Mill, có lẽ vào khu rừng của anh ấy. Cô Woodhouse ạ, như thế không giống người bạn Knightley của chúng ta. Cô có thể giải thích được không?

Emma cảm thấy buồn cười khi xác nhận rằng như thế đúng là lạ, và nói cô không thể giải thích gì cả. Cô Elton thấy mình là người vợ nên cảm thấy bị sỉ nhục như chồng:

-Em không tưởng tượng được. Không tưởng tượng làm thế nào anh ấy đối xử với anh như thế! Anh E. yêu, anh ấy đáng lẽ phải để lại tin nhắn cho anh. Ngay cả một người nhà Knightley cũng không thể làm chuyện kỳ cục như thế. Gia nhân của anh ấy đã quên. Tin em đi, đúng là như thế, rất có thể gia nhân Donwelll là thế, em nhận thấy họ vụng về và sơ suất. Em không chấp nhận có một người như Harry đứng kế tủ bát đĩa của chúng ta. Còn về bà Hodges, Wright xem thường bà ấy là đúng. Bà hứa đưa cho Wright một biên lại mà chưa bao giờ gởi đến.

Anh Elton tiếp:

-Tôi đã gặp William Larkins khi đến gần nhà ấy. Ông ấy nói ông chủ ông đi vắng, nhưng tôi không tin. William có vẻ không vui. Ông ấy không rõ tại sao lúc gần đây ông chủ mình thay đổi tính tình, nhưng không nghe nói năng gì cả. Tôi không quan tâm đến ý kiến của William, nhưng có việc rất quan trọng nên hôm nay tôi cần gặp Knightley. Vì thế đi bộ trong thời tiết nóng mà không được việc thì thật là phiền.

Emma nghĩ mình cần đi về nhà ngay. Cô đoán lúc này anh Knightley đang ngồi đợi mình, khi cô về anh có thể bớt giận anh Elton nếu không bớt giận William Larkins.

Cô lấy làm vui ngỏ lời từ giã, rồi thấy cô Fairfax đưa mình ra khỏi phòng, cùng đi xuống cầu thang, giúp cho cô có cơ hội nói:

-Nếu không có những người khác, tôi hẳn đã trao đổi với cô một chuyện, để hỏi han, để trò chuyện một cách thẳng thắn mà cũng có thể đường đột. Tôi nghĩ mình đã tỏ ra thiếu phép tắc.

Với gương mặt ửng đỏ và giọng nói ngập ngừng, khiến Emma nghĩ đấy đúng là bản chất tự nhiên hơn là thái độ làm dáng thanh lịch thường ngày. Jane lên tiếng:

-Ồ! Không hề gì, tôi e mình đã làm cho cô chán ngán. Chỉ cần tỏ ý quan tâm cũng đủ cho tôi cảm kích. Thật thế, cô Woodhouse ạ, khi tôi nhận ra mình đã có hạnh kiểm xấu, rất xấu, tôi cảm thấy an ủi khi biết rằng những người bạn đã không khinh bỉ tôi đến mức… Tôi không có thời giờ để nói cho đủ những gì muốn nói. Tôi rất muốn bày tỏ để xin lỗi, thanh minh, để cầu xin cho tôi. Tôi hiểu mình cần làm thế. Nhưng, không may là… Tóm lại, nếu lòng thông cảm của cô không chịu nổi bạn trai của tôi…

Emma nắm lấy tay Jane, nồng nhiệt nói:

-Cô quá khách sáo. Cô không cần phải xin lỗi tôi gì hết, còn những người mà cô nghĩ cô cần xin lỗi thì họ đều hài lòng, thậm chí vui vẻ…

-Cô rất tốt bụng, nhưng tôi biết mình đã đối xử không hay với cô ra sao. Quá lạnh lùng và giả tạo! tôi luôn có lý do để giả vờ. Đấy là cuộc sống giả dối. Tôi biết cô đã khinh bỉ tôi.

-Xin cô đừng nói gì nữa, tôi cho là chính mình phải cần xin lỗi. Thế thì chúng ta nên thứ lỗi cho nhau ngay, chúng ta nên nhanh chóng làm cho nhau bất cứ việc gì, và tôi nghĩ tình cảm của chúng ta không muốn bỏ phí thời giờ. Cô nhận được tin tức thuận lợi từ Windsor chứ?

-Rất thuận lợi.

-Tôi đoán tin kế tiếp là chúng tôi sẽ thiếu vắng cô, ngay vào lúc tôi mới bắt đầu hiểu cô.

-Ồ! Về những chuyện này, dĩ nhiên là chưa thể nghĩ được gì. Tôi còn ở đây chờ cho đến khi vợ chồng Đại tá Campbell gọi tôi.

Emma mỉm cười đáp:

-Có lẽ chưa có thu xếp xong việc gì cả, nhưng xin lỗi, vẫn nên suy nghĩ.

Jane cũng mỉm cười đáp lại:

-Cô nói rất đúng. Đã có suy nghĩ. Và tôi nói riêng với cô - mà tôi tin sẽ được an tâm - chúng tôi đã thu xếp xong việc chung sống ở Enscombe. Phải qua ít nhất ba tháng khắc khoải chờ đợi, nhưng đến lúc ấy tôi cho là không còn phải chờ đợi gì khác nữa.

-Cảm ơn, cảm ơn cô. Tôi chỉ muốn được biết thế để an tâm. Giá như cô biết tôi thích mọi chuyện được quyết định và minh bạch! Tạm biệt, tạm biệt.

Chương 17

Bạn bè của chị Weston đều lấy làm mừng khi biết chị được bình an. Emma càng mừng hơn khi biết chị là mẹ của một em bé gái. Emma đã mong có một cô Weston. Cô nghĩ từ nay về sau mình không thể làm mai cho aitrong đám con trai của Isabella, nhưng một bé gái thì thích hợp nhất cho cả bố mẹ. Với tuổi đã cao - và mười năm sau tuổi càng cao hơn - ông Weston sẽ được thoải mái nhiều bên lò sưởi, được thêm sinh động do những trò chuyện và chuyện không đâu do tính bốc đồng và viễn tưởng của một đứa trẻ không bao giờ bị xua đuổi ra khỏi nhà, và do chị Weston - ai cũng nghĩ một bé gái là điều quý giá nhất cho chị, và kể cũng đáng thương cho bất cứ ai có khả năng dạy bảo trẻ lại không có cơ hội dạy bảo.

Emma nói:

-Anh biết đấy, chị ấy có lợi điểm là đã dùng em làm đối tượng để thực tập nghề thuật dạy trẻ gái. Bây giờ ta sẽ xem chị ấy dạy bảo con bé như thế nào theo một kế hoạch càng hoàn thiện hơn nữa.

Anh Knightley nói:

-Đấy là, chị ấy sẽ nuông chiều conbé hơn là nuông chiều em trong khi tin rằng mình không hề nuông chiều con cái. Đấy sẽ là sự khác biệt duy nhất.

Emma thốt lên:

-Con bé tội nghiệp! Theo cách này, con bé sẽ ra sao?

-Không có gì phải lo. Số phận giống như hàng nghìn người khác. Con bé sẽ khó thương khi còn nhỏ rồi tự sửa đổi dần khi lớn lên. Emma thân yêu, anh không còn cảm thấy khó chịu với những đứa trẻ hư hỏng. Hạnh phúc đời anh tuỳ thuộc vào em, thế nên nếu khắt khe với trẻ con thì là vô tình với em, phải không?

Emma cười to và đáp:

-Nhưng em được anh hỗ trợ triệt để nhằm chống lại sự nuông chiều của những người khác. Em không chắc liệu lý trí của em có thể chấn chỉnh mà không có anh.

-Thế à? Anh thì chắc. Em có thiên bẩm để thông hiểu. Chị Taylor đã truyền đạt cho em những phép tắc. Em hẳn đã làm tốt. Nếu anh can thiệp vào thì chỉ rách việc. Theo thiên bẩm em cứ hỏi: anh ấy có quyền gì mà lên lớp với mình? Và anh e rằng, theo thiên bẩm, em nghĩ anh đã lên lớp một cách khó chịu với em. Anh không tin mình đã giúp em làm tốt. Anh chỉ làm tốt ở chỗ biến em thành đối tượng thân thương nhất của anh. Vì nghĩ về em nhiều mà anh bỏ qua cho em, bỏ qua những lỗi lầm. Do tưởng tượng mãi về nhiều sai lầm mà anh đã yêu em từ khi em lên mười ba.

-Em tin anh có thể giúp em. Rất nhiều khi em chịu ảnh hưởng từ anh một cách đúng lý, hơn là do tự em làm. Em tin chắc anh đã giúp em làm tốt. Còn nếu bé Anna Weston tội nghiệp bị hư người, anh phải tỏ ra tốt bụng mà chấn chỉnh bé như anh đã chấn chỉnh em, nhưng đừng có yêu con bé khi nó lên mười ba.

-Khi em còn nhỏ, đã bao lần em nói với anh qua vẻ mặt hỗn hào "anh Knightley, em sẽ làm thế này, thế này, papa cho phép, hoặc chị Taylor nói em làm được… " - việc gì đấy mà em biết anh không đồng ý. Trong những trường hợp này, nếu can thiệp vào thì anh sẽ gây cho em hai bất mãn thay vì một.

-Quả em là một người được yêu thương hết mực! Không lạ gì mà anh chặn lời em trong hồi tưởng thân thương như thế.

-"Anh Knightley!" Em lúc nào cũng gọi anh "Anh Knightley". Cứ như thế, cách gọi này không có vẻ là trang trọng nữa. Nhưng nó vẫn trang trọng. Anh muốn em gọi anh theo cách khác. Nhưng anh không rõ cách gì.

-Em còn nhớ cách đây khoảng mười năm, những khi bị nổi hứng trong tình thân mật, em gọi anh là "George". Em gọi như thế vì cứ ngỡ sẽ trêu tức anh, nhưng vì anh không phản đối, em không gọi như thế nữa.

-Bây giờ em có thể gọi anh là George, được không?

-Không thể được! Lúc nào em vẫn chỉ có thể gọi "Anh Knightley". Em còn không hứa sẽ gọi "anh K." theo cách trìu mến lịch sự như cô Elton.

Cười to với đôi má ửng hồng, cô vội thêm:

-Em hứa sẽ một lần gọi anh bằng tên thánh. Em không nói khi nào, nhưng anh có thể đoán ra ở đâu: nơi mà chú rể sẽ chấp nhận cô dâu dù tốt hơn hay xấu hơn.

Emma rất lấy làm tiếc cô không được cởi mở về một việc mà anh có thể giúp cô làm tốt hơn, về lời khuyên đáng lẽ đã giúp cô khắc phục một trong những việc làm điên rồ của mình: tình thâm giao với Harriet Smith. Nhưng đây là chuyện nhạy cảm mà cô không thể mang ra bàn luận. Harriet ít khi được nhắc đến khi hai người trao đổi với nhau. Về phần anh, có lẽ việc này là do anh không nghĩ đến cô bé. Nhưng Emma vẫn cho là anh có tính tế nhị, hoặc do anh dựa theo bề ngoài mà ngỡ rằng tình bạn giữa hai cô đang đi xuống. Emma nhận thức rằng nếu xa nhau dưới bất kỳ tình huống nào khác chắc chắn họ nên giữ liên lạc thường xuyên hơn, rằng không chỉ Isabella thông báo tin cho cô. Có thể anh cũng cho là như vậy. Nỗi bứt rứt vì giấu giếm với anh còn kém hơn nỗi bứt rứt vì đã làm cho Harriet thiếu hạnh phúc.

Isabella biên thư cho biết chi tiết về Harriet như yêu cầu. Lúc mới đến, Isabella nghĩ Harriet không được vui. Đấy là lẽ tự nhiên vì phải lo thu xếp đi gặp nha sĩ. Khi việc này xong xuôi, Isabella nhận thấy Harriet trở lại con người bình thường như trước. Dĩ nhiên Isabella không có khả năng quan sát nhậy cảm, tuy thế nếu Harriet không chơi đùa thoải mái với bọn trẻ thì mẹ chúng hẳn đã nhận ra. Emma cảm thấy nhẹ nhõm mà hy vọng Harriet sẽ lưu lại dài lâu hơn, hai tuần có thể kéo dài thành ít nhất một tháng. Hai vợ chồng Knightley sẽ đến vào tháng tám, vìthế Harriet được mời lưu lại cho đến khi họ đưa cô về.
Anh Knightley nói:

-Ngay cả John còn không nhắc đến cô bạn em. Nếu em muốn biết thì đây là câu trả lời của anh ấy.

Đấy là câu trả lời về việc anh dự định kết hôn. Emma sốt sắng nhận lá thư, nôn nóng muốn biết John có ý kiến gì về việc hôn nhân của cô, mà không e dè khi biết lá thư không nhắc đến Harriet.

Anh Knightley nói:

-Trong hạnh phúc của mình, John can dự với tư cách người em, nhưng anh ấy không quen khen ngợi. Dù anh biết rõ anh ấy khen em, anh ấy không có ngôn từ nồng nhiệt, đến nỗi bất kỳ một phụ nữ nào khác hẳn cho là anh ấy lãnh đạm. Nhưng anh không e ngại em đọc thư anh ấy.

Sau khi đọc lá thư, Emma đáp:

-Anh ấy viết thư như người có lý trí. Em kính phục lòng chân thành của anh ấy. Hiển nhiên là anh ấy nghĩ cuộc hôn phối là tất cả may mắn cho em nhưng vẫn mong theo thời gian em sẽ tỏ ra xứng đáng với tình yêu của anh, như anh cho là em đã xứng đáng. Nếu anh ấy nói cách khác thì hẳn em đã không tin.

-Emma của anh, anh ấy không có ý như thế. Anh ấy chỉ muốn nói… .

Emma ngắt ngang với nụ cười nghiêm túc:

-Anh ấy và em hẳn không khác nhau nhiều trong việc đánh giá, có lẽ còn ít khác biệt hơn là anh ấy nghĩ. Nếu chúng ta đừng màu mè hoặc ngại ngùng trong chuyện này.

-Emma, Emma của anh… .

Cô thốt lên một cách vui vẻ:

-Chao ôi! Nếu anh cho là em trai anh không công tâm với em thì hãy đợi đến khi bố em biết được chuyện bí mật này và nghe ý kiến của ông ấy. Tin em đi, ông ấy sẽ không công tâm với anh đâu. Ông ấy sẽ nghĩ mọi hạnh phúc, mọi lợi điểm là thuộc về anh, còn mọi phẩm giá là thuộc về em. Em mong mình sẽ không lập tức trở thành "Emma tội nghiệp". Ông ấy cứ nghĩ rằng mình chỉ thương cảm với người chịu thiệt thòi.

Anh thốt lên:

-À há! Anh mong bố em được thuyết phục chỉ bằng một nửa như John để nghĩ rằng hai ta là ngang bằng nhau và cùng nhau chia sẻ hạnh phúc. Anh buồn cười về một đoạn trong lá thư của John, em có nhận ra không? Đoạn anh ấy nói là không lấy làm ngạc nhiên lắm khi anh báo tin, nói là vẫn trông đợi tin này.

-Theo em hiểu thì anh ấy chỉ có ý nói vẫn trông chờ tin anh kết hôn, mà đã không nghĩ người anh yêu là em. Có vẻ như anh ấy hoàn toàn bị bất ngờ.

-Đúng, đúng. Nhưng anh buồn cười là anh ấy đã nhìn ra tâm tư anh như thế. Anh ấy dựa vào đâu mà phán xét? Anh không nghĩ ra sự khác biệt bây giờ so với lúc trước về thái độ hoặc ngôn từ khiến cho anh ấy đoán ra ý định về hôn nhân. Nhưng có lẽ có khác biệt. Lúc anh ở với gia đình anh ấy thì đã có sự khác biệt. Anh đã không chơi đùa với bọn trẻ nhiều như lúc trước. Anh còn nhớ bọn con trai tội nghiệp nói "Bác lúc nào cũng có vẻ mệt mỏi".

Đã đến lúc tin tức lan truyền rộng hơn, người này nghe tin rồi kể cho người kia. Ngay khi chị Weston đã khoẻ để có thể tiếp đón ông Woodhouse đến thăm, Emma nghĩ nên nhân cơ hội này mà trình bày chuyện của cô, tại nhà cô rồi sau đó tại Randalls. Nhưng cuối cùng làm thế nàobáo tin cho ông bố là cả vấn đề! Cô định chờ khi anh Knightley vắng mặt hoặc đến khi con tim cô không thể giữ kín được nữa, cô định trì hoãn, nhưng anh Knightley lúc ấy cũng đến và cô phải tiếp nối phần khai mào. Cô bắt buộc phải nói ra, và phải nói một cách vui vẻ. Cô không nên có giọng nói u buồn kẻo ông bố sẽ khổ sở. Cô không được ra vẻ như đấy là chuyện không may. Dốc hết tất cả tinh thần, cô rào trước đón sau với ông về một chuyện lạ lùng nào đấy, và rồi nói ngắn gọn là nếu ông đồng thuận và cho phép - mà cô biết sẽ không khó, vì đây là chuyện hạnh phúc cho cả hai - cô và anh Knightley sẽ kết hôn, như thế Hartfield sẽ có thêm một người mà cô biết ông vẫn thương mến nhất trên thế gian, chỉ kém hai người con gái và chị Weston.

Ông già tội nghiệp! Lúc đầu ông thấy sốc và cố khuyên cô không nên kết hôn. Hơn một lần ông nhắc lại lời cô nói sẽ không bao giờ kết hôn. Ông bảo

cô nên ở vậy thì tốt hơn, và nói về Isabella tội nghiệp và chị Taylor tội nghiệp.

Nhưng không có kết quả. Emma thắm thiết ôm lấy ông và mỉm cười nói rằng cô đã quyết, rằng ông không nên đánh đồng cô với Isabella và chị Weston. Đúng là khi hai người kết hôn gia đình trở nên cô đơn, nhưng cô không đi khỏi Hartfield, cô vẫn luôn ở đây, sẽ không có sự thay đổi nào về nhân số trong khi gia đình còn được thoải mái hơn. Cô tin ông bố sẽ cảm thấy hạnh phúc khi có anh Knightley bên mình một khi cuộc sống đã đi vào nền nếp. Ông vẫn thường yêu mến anh Knightley phải không? Cô tin chắc ông không phủ nhận điều này. Ông đã thường hỏi ý kiến ai về chuyện làm ăn nếu không phải là anh? Ai đã tỏ ra đắc lực như thế với ông, người đã sẵn lòng như thế viết thư hộ ông, người đã rất vui như thế mà giúp đỡ ông? Ai đã tỏ ra vui vẻ với ông như thế, ân cần với ông như thế, thương mến ông như thế? Liệu ông có muốn anh luôn ở bên mình không? Đúng. Rất đúng. Anh Knightley đến với ông thường xuyên thế nào vẫn chưa đủ, ông hẳn lấy làm vui mà gặp anh hàng ngày, nhưng từ trước đến giờ gia đình vẫn gặp anh hàng ngày. Tại sao không tiếp tục cuộc sống như thế?

Phải mất thời gian ông Woodhouse mới chấp nhận, nhưng thời điểm khó khăn nhất đã qua đi. Chỉ cần cho ông biết kế hoạch cụ thể, chỉ cần thời gian và thuyết phục thêm là xong. Sau khi Emma đã van nài và trấn an, anh Knightley tiếp tục van nài và trấn an. Ông vui khi nghe anh ca ngợi cô, và chẳng bao lâu ông chịu lắng nghe hai người trình bày thêm mỗi khi có cơ hội. Isabella ủng hộ hai người qua những lá thư bày tỏ ý kiến nhiệt tình. Khi mới nghe tin, chị Weston đã sẵn sàng chấp nhận - trước nhất đấy là chuyện tình yêu đã rõ ràng, kế đến đấy là chuyện tốt đẹp - và hiểu rõ điều quan trọng là cần thuyết phục ông Woodhouse. Những người thường góp ý kiến cho ông đều trấn an rằng đấy cũng là vì hạnh phúc của ông. Sau khi đã xem xét và xác định những cảm nghĩ của mình, ông nghĩ rằng vào lúc nào đó - có lẽ trong vòng một hoặc hai năm - tổ chức hôn lễ không phải là việc tệ hại.

Chị Weston giả vờ không xúc động gì khi tỏ ý đồng thuận với ông về việc này. Chị rất ngạc nhiên, nhưng vì nghĩ đây là chuyện hạnh phúc cho cả hai người nên không ngần ngại gì mà thúc giục ông chồng ủng hộ. Chị luôn

nghĩ tốt về anh Knightley và thấy anh xứng đáng có người vợ như Emma yêu dấu của chị. Theo mọi khía cạnh, cuộc hôn phối này là đúng phép, thích hợp và vẹn toàn. Theo một khía cạnh, một điểm quan trọng nhất, tương xứng một cách kỳ lạ, may mắn một cách khác thường, có vẻ như Emma không thể yêu ai khác, chị là người ngốc nghếch nhất thế gian vì trước đây đã không nghĩ đến chuyện này. Có mấy người với tư cách và địa vị của anh chịu từ bỏ ngôi nhà của mình mà đến sống ở Hartfield! Còn ai ngoài anh có thể hiểu biết và chịu đựng được ông Woodhouse để tạo một cuộc hôn phối thoả đáng! Vợ chồng Weston đã luôn nghĩ đến việc khó khăn phải thuyết phục ông Woodhouse tội nghiệp khi trù định hôn lễ giữa Frank và Emma. Làm thế nào để dung hoà những nguyện vọng giữa Enscombe và Hartfield luôn là trở ngại. Ông Weston không nhận ra điều này một cách sâu sắc như cô vợ,nhưng chính ông vẫn khắc khoải khôn nguôi về trở ngại này mà không biết phải làm cách nào. Ông chỉ nói "Việc này tự nó sẽ êm xuôi, hai người trẻ sẽ tìm ra cách giải quyết". Nhưng ở đây không có vướng mắc gì. Tất cả đều thuận lợi, minh bạch và cân xứng. Không bên nào phải chịu hy sinh. Đấy là sự kết hợp hứa hẹn mang lại hạnh phúc lớn lao nhất, mà không có khó khăn cản trở.

Với đứa trẻ bồng bế trên tay khi suy ngẫm vễ những điều trên, chị Weston là người phụ nữ cảm thấy hạnh phúc nhất trên đời. Chị chỉ có niềm vui lớn hơn khi thấy đứa trẻ đã lớn nhanh, trở thành quá khổ với bộ quần áo đầu tiên.

Mọi người đều ngạc nhiên khi nghe tin. Ông Weston ngạc nhiên trong năm phút, nhưng năm phút là đủ cho đầu óc nhanh nhẹn của ông nắm bắt vụ việc. Ông nhận ra những lợi thế của cuộc hôn phối và vui mừng, nhưng dần dà ông nghĩ lại và thấy hoá ra mình đã dự đoán từ trước. Ông nói:

-Đấy là một chuyện bí mật. Những chuyện này luôn là bí mật, cho đến lúc người ta nhận ra rằng ai nấy đềubiết cả rồi. Chỉ cần cho tôi biết lúc nào thì tôi mới nói công khai được. Tôi không rõ Jane có biết gì chưa.

Sáng hôm sau, ông đi đến Highbury và tìm ra câu trả lời.Ông báo cho cô biết tin. Liệu cô ấy có phải là con dâu, con dâu trưởng của ông?- Ông cần hỏi cô và chị Bates đang có mặt. Dĩ nhiên là tin tức lan ngay đến bà Cole,

bà Perry cùng cô Elton. Đấy không còn là tin họ đang trông chờ nữa. Họ đã tính toán thời gian Randalls nhận tin, bao lâu thì tin lan đến Highburry, và tự cho mình có trí óc sắc sảo.

Mọi người đều đồng thuận với cuộc hôn nhân. Vài người cho là anh được may mắn hơn, những người khác cho là cô tốt phúc hơn. Một số người nghĩ cả gia đình nên chuyển đến Donwell và nhường Hartfield cho nhà John Knightley, những người khác tiên đoán gia nhân hai bên sẽ tranh cãi nhau, nhưng nói chung, không ai tỏ ý chống đối, ngoại trừ một nhà: tư dinh cha xứ.

Vợ chồng Elton ngạc nhiên nhưng không hài lòng, anh Elton không quan tâm nhiều như cô vợ, chỉ mong "niềm kiêu hãnh của cô ta hẳn bây giờ được thoả mãn", và nhận xét "cô ta luôn có ý tóm lấy Knightley". Về việc dời đến sống ở Hartfield, anh bạo gan tuyên bố "Thà là anh ấy thay vì tôi".

Nhưng cô Elton tỏ ra bứt rứt "Knightley tội nghiệp! Anh chàng tội nghiệp! Buồn thay cho anh ta!"
Cô vô cùng lo lắng, vì thấy dù là người lập dị, anh có trăm nghìn tính tốt - làm thế nào anh ấy bị dẫn dụ vào chuyện này? - Anh ấy không yêu thương gì cả. Knightley tội nghiệp!- Thế là chấm dứt mọi mối quan hệ tốt đẹp. Mỗi lần được mời đến dùng bữa, anh đã vui làm sao! Nhưngbây giờ không còn nữa. Anh chàng tội nghiệp! Không còn những chuyến đi khám phá Donwell cho cô ta! Ôi! Không, không thể nào của một cô Knightley làm mọi chuyện mất vui! Vô cùng khó chịu! Nhưng cô không hề lấy làm tiếc đã đối xử tệ với gia nhân ngày nọ. Kế hoạch gây sốc, sống chung với nhau. Không bao giờ nên chuyện. Cô biết có một gia đình ở... đã sống như thế, rồi ba tháng sau phải xa nhau.

Chương 18

Thời gian dần trôi. Chỉ còn ít ngày nữa là gia đình ở London sẽ đến. Một buổi sáng, khi Emma đang lo lắng về những chuyện sẽ khiến cho cô giao động và khổ sở thì anh Knightley đến, và những ý nghĩ bứt rứt được gác qua một bên. Sau ít câu trao đổi vui vẻ, anh trở nên im lặng, rồi với giọng nghiêm nghị, anh bắt đầu:

-Emma ạ, anh có chuyện cần cho em biết, một ít tin tức.

Cô nhìn lên khuôn mặt anh, hỏi nhanh:

-Tốt hay xấu?

-Anh không biết phải nói sao.

-Em tin là tốt. Em biết như thế qua vẻ mặt của anh. Anh đang cố nín cười.

Anh tỏ ra trấn tĩnh:

-Anh lo sợ. Emma yêu quý của anh, anh rất lo sợ em sẽ không cười nổi khi nghe tin này.

-Thế à? Tại sao như vậy? Em khó tưởng tượng ra chuyện gì làm cho anh vui hoặc buồn cười mà em lại không vui hoặc không buồn cười.

Anh đáp:

-Có một chuyện. Anh mong chỉ có một... chuyện mà hai ta suy nghĩ không giống nhau.

Anh ngưng một chút rồi mỉm cười, chăm chăm nhìn cô:

-Em có nghĩ đến chuyện gì không? Có còn nhớ chuyện gì không? Harriet Smith.

Đôi má ửng hồng khi cô nghe cái tên, và cô có cảm giác lo sợ tuy khôngbiết mình lo sợ chuyện gì. Anh nói:

-Sáng nay em có nghe tin tức gì về cô ấy không? Anh tin em đã nghe, và biết toàn thể vụ việc.

-Không, em không nghe. Em không biết gì hết. Xin anh nói cho em nghe.

-Anh thấy em đã chuẩn bị tinh thần cho tình huống xấu nhất - và đây là chuyện rất xấu. Harriet Smith kết hôn với Robert Martin.

Emma giật nẩy người, và đấy không có vẻ như giả vờ. Đôi mắt cô mở to như muốn nói "Không, không thể nào", nhưng đôi môi cô mím lại.

Anh Knightley nói:

-Đúng thật là như thế. Anh được chính Robert Martin thông báo. Anh ấy vừa từ giã anh nửa giờ trước.

Cô vẫn nhìn anh trong vẻ kinh ngạc.

-Emma của anh, như anh đã e ngại, em không vui lắm về chuyện này. Anh mong hai ta nghĩ giống nhau. Theo thời gian phải là thế. Em phải tin là theo thời gian một trong hai ta sẽ nghĩ không đi, còn lúc này ta không nên nói nhiều về chuyện đó.

Cô cố trấn tĩnh:

-Anh đã hiểu lầm em. Không phải em không vui về chuyện đó, chỉ là vì em thấy khó tin. Có vẻ như chuyện này không thể xảy ra được. Hẳn anh không có ý nói Harriet Smith đã chấp nhận Robert Martin. Hẳn anh không có ý nói anh ấy đã cầu hôn lần nữa. Chắc anh chỉ nói anh ấy dự định cầu hôn.

Anh Knightley mỉm cười và trả lời rành mạch:

-Ý anh nói anh ấy đã cầu hôn và được chấp thuận.

Cô thốt lên:

-Trời đất!

Rồi cô cúi xuống chiếc giỏ của mình đang đan để có lý do giấu giếm mọi vẻ vui mừng mà cô biết đã lộ ra trên mặt mình. Cô thêm:

-Bây giờ anh cho em rõ mọi chuyện, nói sao cho dễ hiểu. Làm thế nào, ở đâu, lúc nào. Xin cho em biết tất cả. Em chưa từng ngạc nhiên như thế này, nhưng không phải vì thế mà em không vui. Anh hãy tin em… làm thế nào… làm thế nào chuyện này xảy ra được?

-Chuyện đơn giản thôi. Ba ngày trước anh ấy đến London, rồi anh nhờ anh ấy lo giùm ít giấy tờ mà anh cần để gửi cho John. Anh ấy mang giấy tờ đến cho John và được mời dự buổi diễn ở Astley. Họ dắt theo hai đứa con trai đầu đi đến Astley. Đi cùng nhau gồm có anh và chị dâu của anh, Henry, John, và cô Smith. Anh bạn Robert của anh không thể cưỡng nổi lại lời mời. Rồi em trai anh mời anh ấy đến dùng bữa vào tối hôm sau, anh ấy nhận lời. Theo anh hiểu, trong buổi tối ấy anh chàng tìm cơ hội để cầu hôn với Harriet, và đã được toại nguyện. Khi chấp nhận anh ấy, cô đã làm cho anh ấy vô cùng hạnh phúc một cách xứng đáng. Anh ấy đến gặp anh sáng nay để thông báo. Đấy là tất cả làm thế nào, ở đâu, lúc nào mà anh có thể kể lại. Bạn em Harriet sẽ kể nhiều hơn khi gặp em. Cô ấy sẽ kể tất cả chi tiết mà chỉ có ngôn từ của phụ nữ mới kể sống động được. Bọn anh chỉ trao đổi với nhau những điểm chính. Tuy nhiên, anh cần thêm rằng con tim Robert Martin có vẻ chan chứa đối với anh ấy và đối với anh rằng anh ấy nói - tuy không có mục đích gì - là khi rời Astley, em trai anh chăm sóc chị John Knightley cùng bé John còn anh ấy đi theo Smith và Henry, rằng có lúc cô Smith tỏ vẻ ngượng ngập trong nhóm đông người như thế.

Anh ngừng lại. Emma không dám cố trả lời tức thì. Nếu cất tiếng thì cô sẽ tỏ lộ mức độ vui mừng một cách quá đáng. Cô phải chờ một lúc, kẻo anh cho là cô đã phát điên.

Anh lo lắng vì cô im lặng, và sau khi quan sát cô một lúc, anh thêm:

-Em yêu của anh, em đã nói không buồn về chuyện này, nhưng anh e đã làm em đau khổ hơn là anh nghĩ. Vị thế của anh ấy không được khá, nhưng em nên xét xem cô bạn của em được thoả nguyện như thế nào. Khi em biết

rõ hơn về anh ấy, anh sẽ phân tích thêm về những suy tư của em. Em sẽ hài lòng về ý thức tốt và những phép tắc đúng đắn của anh ấy. Em không thể mong cô ấy có được vòng tay nào bảo bọc tốt hơn nữa. Anh có thể giúp nâng vị thế của anh ấy trong xã hội, và anh mong em tin rằng đấy sẽ là vị thế khá. Em đã cười cợt với anh về William Larkins, nhưng Robert Martin thì không như thế.

Anh muốn cô nhìn lên và cười với anh. Bây giờ đã định thần được để không phải toét miệng cười quá rộng, cô nhìn lên, vui vẻ trả lời:

-Anh không cần phải cố công thuyết phục em về cuộc hôn phối ấy. Em cho là Harriet quyết định rất đúng. Gia thế của cô ấy còn có thể thấp hơn so với anh ấy. Còn về tư cách, em tin chắc cả hai đều có tư cách tốt. Em im lặng chỉ vì em quá ngạc nhiên. Anh không mường tượng được chuyện này là bất ngờ đối với em như thế nào! Bởi vì em có lý do mà tin rằng ngay lúc gần đây Harriet còn có ác cảm với anh ấy, còn hơn là lúc trước.

Anh Knightley nói:

-Hẳn em hiểu bạn em rõ nhất,nhưng anh phải nói cô ấy là người con gái thuỳ mị, hiền hậu, chắc không thể quyết liệt có ác cảm với người đã nói yêu mình.

Emma không thể nín cười, trả lời:

-Em tin anh hiểu rõ cô ấy nhất. Nhưng, anh Knightley à, anh có tin chắc cô ấy toàn tâm chấp nhận không? Em nghĩ dần dà cô ấy sẽ chấp nhận, nhưng liệu cô đã chấp nhận chưa? Anh có hiểu lầm anh ấy không? Cả hai anh đều nói về những chuyện khác, công việc, những hội chợ bò, hoặc những lễ hội diễn tập mới, và có thể nào khi bàn nhiều việc anh bị nhầm lẫn không? Có thể anh ấy không nói về con tim và tâm tính Harriet, mà vềbò con thuộc dòng nổi tiếng.

Sự tương phản giữa dáng vẻ của anh Knightley và Robert Martin hiện ra rõ ràng trong ý nghĩ của Emma, và cô cũng hồi tưởng rõ ràng những gì đã xảy ra cho Harriet, những lời nói nhấn mạnh ấy như mới gần đây "Không,

em hiểu phải làm gì tốt hơn là quan tâm đến anh Martin". Vì thế cô mong nghe tin chứng tỏ chuyện này là quá sớm.

Anh Knightley thốt lên:

-Em dám nói thế à? Em dám cho anh là kẻ ngu xuẩn đến nỗi không biết một người đàn ông nói gì hay sao? Em mong mỏi gì?

-Em luôn mong mỏi sự suy luận tốt nhất bởi vì em không bao giờ chấp nhận cách suy luận nào khác. Vì thế, anh phải cho em câu trả lời rành mạch, đi vào vấn đề. Anh có chắc chắn anh hiểu những gì anh Martin và Harriet đồng ý với nhau không?

Anh nói một cách rành mạch:

-Anh nghe rõ anh ấy nói Harriet đã chấp nhận. Ngôn từ anh ấy không có gì là mập mờ, không có gì là hồ nghi. Anh nghĩ anh có thể cho em bằng cứ. Anh ấy hỏi ý kiến anh bây giờ phải làm gì. Anh ấy không quen biết ai ngoại trừ bà Goddard, là người mà anh ấy dọ hỏi về thân nhân hoặc người quen biết của cô ấy. Liệu anh có thể cho ý kiến thay vì hỏi bà Goddard không nhỉ? Anh nói anh không biết. Rồi anh ấy nói hôm nay sẽ đến tìm bà Goddard.

Emma nở nụ cười rất tươi:

-Em hoàn toàn mãn nguyện và thành thật chúc mừng hạnh phúc hai người.

-Em đã thay đổi nhiều từ lúc ta trao đổi chuyện này trước đây.

-Em mong thế vì lúc đó em là kẻ ngu ngốc.

-Anh cũng đã thay đổi, vì bây giờ anh sẵn lòng đồng ý với em về tất cả những đức tính của Harriet. Anh đã cất công vì em và vì Robert Martin mà tìm hiểu về cô ấy. Anh thường trao đổi với cô ấy rất nhiều. Giá như em được thấy anh đã làm những gì. Thật ra, đôi lúc anh cho là em đang nghi anh nói xấu Martin. Không bao giờ thế đâu, nhưng theo những gì quan sát, anh tin cô ấy là người chân chất, dễ thương, sống theo phép tắc đúng mực,

muốn đặt hạnh phúc nơi tình yêu và cuộc sống lứa đôi. Anh nghĩ cô ấy nên cảm ơn em về những tố chất này.

Emma lắc đầu thốt lên:

-Em! Chao ôi! Harriet tội nghiệp!

Nhưng cô nghiêm mặt lại để âm thầm hài lòng với lời ca ngợi quá đáng. Một lúc sau, câu chuyện giữa hai người bị gián đoạn vì ông bố cô bước vào. Cô không lấy làm tiếc. Cô muốn được một mình. Đầu óc cô chứa đầy những ý nghĩ kích động và ngạc nhiên khiến cô khó tĩnh tâm. Cô như là đang nhảy múa, ca hát, nói cười. Sau khi đã đi vòng quanh, nói với chính mình, cười cợt và suy nghĩ thì cô mới bình tâm trở lại.

Bố cô cho biết James đang lo ngựa xe để chuẩn bị cho chuyến đi hàng ngày đến Randalls, vì thế Emma có ngay lý do để tránh mặt.

Có thể hiểu được cô vui mừng và cảm kích đến mức nào.Nỗi băn khoăn đã tan biến, bây giờ cô có vấn đề là vui mừng quá đáng. Cô đòi hỏi gì? Cô không đòi hỏi gì cả, mà chỉ mong tỏ raxứng đáng hơn với anh, người có những ý niệm và phán xét hơn hẳn cô. Cô không đòi hỏi gì cả, mà chỉ mong những bài học trong quá khứ dạy cho cô biết tỏ ra khiêm tốn và cẩn trọng trong tương lai.

Cô nghiêm túc, rất nghiêm túc với lòng biết ơn, và quyết tâm, tuy thế cô vẫn không ngăn tiếng cười. Cô phải cười với kết cục này! Quả là một kết cục hay cho năm tuần lễ thất vọng não nề! Quả là con tim - quả là con người Harriet!

Bây giờ, Emma thấy vui đón chờ Harriet trở lại. Mọi việc đều làm cô vui. Sẽ là niềm vui được quen biết Robert Martin. Niềm vui lớn lao nghiêm túc và thành tâm nhất là khi anh Knightley không còn phải giấu giếm nữa. Những hành động che đậy, lập lờ, bí ẩn mà cô không hề thích chẳng bao lâu sẽ qua đi. Bây giờ cô có thể chia sẻ với mọi tâm tư theo đúng với tính khí của cô.

Trong tinh thần vô cùng phấn chấn, cô làm công tác tư tưởng với ông bố, không phải lúc nào cũng lắng nghe nhưng luôn luôn đồng ý với những gì

ông nói, và dù trong khi cất tiếng hoặc im lặng cô đều khéo léo thuyết phục ông đi Randalls mỗi ngày, kẻo chị Weston tội nghiệp thất vọng.

Họ đi đến. Chị Weston một mình trong phòng gia đình nhưng chưa kịp nói nhiều về đứa bé, còn đang cảm ơn ông Woodhouse đã đến thăm, thì họ thoáng thấy hai bóng người đi qua gần cửa sổ. Chị Weston nói:

-Đấy là Frank và cô Fairfax. Tôi định cho cô biết về nỗi ngạc nhiên thích thú của chúng tôi khi anh ấy đến sáng nay và ở lại cho đến ngày mai, và cô Fairfax đã được thuyết phục ở chơi với chúng tôi hôm nay. Hai người đang đi đến.

Trong vòng nửa phút, hai người bước vào phòng. Emma rất vui được gặp lại anh, nhưng có phần ngượng ngập - mỗi người đều có vài hoài niệm gây bối rối. Họ mỉm cười chào hỏi nhau, nhưng với ý thức riêng nên họ không nói nhiều. Sau khi mọi người ngồi xuống, có một khoảnh khắc tĩnh lặng đến nỗi Emma bắt đầu hồ nghi liệu có vui gì không mà mong ước gặp lại Frank Churchill cùng với Jane một lần. Tuy nhiên, khi có ông Woodhouse và đứa trẻ góp mặt, không khí trở nên sinh động.

Frank Churchill có can dảm và cơ hội để nói với Emma:

-Cô Woodhouse, tôi phải cám ơn cô vì ý tha thứ cô gửi qua thư của bà Weston. Tôi mong thời gian sẽ làm cho cô sẵn lòng xoá hẳn tội cho tôi. Tôi mong cô sẽ không rút lại lời đã nói ra.

Emma vui vẻ nói:

-Không đâu. Tôi lấy làm vui được gặp lại, bắt tay anh và đích thân chúc mừng anh.

Anh cảm tạ cô với cả tấm lòng và tiếp tục trò chuyện cùng cô một lúc với cảm nghĩ tri ân và hạnh phúc. Anh hướng mắt qua Jane:

-Cô ấy trông khoẻ mạnh, phải không? Khoẻ hơn lúc trước chứ nhỉ. Cô thấy cha tôi và bà Weston làm hư con bé như thế nào.

Rồi tinh thần anh phấn chấn trở lại, và sau khi nhắc đến việc nhà Campbell sẽ trở về, và với đôi mắt híp vì tươi cười anh nhắc đến cái tên

Dixon. Emma đỏ mặt, tỏ ý cấm anh nhắc đến tên này kẻo Jane nghe được. Cô nói:

-Tôi luôn xấu hổ vô cùng khi nghĩ đến chuyện này.

Anh đáp:

-Chính tôi mới xấu hổ. Nhưng có thể nào cô không nghi ngờ? Ý tôi nói là sau này. Tôi biết trước đây thì không.

-Tôi không hề nghi ngờ gì cả. Anh hãy tin tôi.

-Quả là điều tuyệt vời. Có một lần tôi gần như… và tôi mong như thế… đáng lẽ còn tốt hơn. Nhưng dù cho tôi luôn làm chuyện sai trái, đấy là những chuyện rất sai trái và khiến tôi trở thành người không tốt… Nếu tôi không giữ kín mà nói cho cô biết thì tôi sẽ nhẹ tội hơn.

Emma nói:

-Bây giờ chuyện đó không đáng phải tiếc nuối nữa.

Anh tiếp:

-Tôi mong thuyết phục được ông bác tôi đi thăm Randalls, ông muốn được giới thiệu với cô ấy. Khi nhà Campbell trở về, chúng tôi sẽ gặp họ ở London và tiếp tục ở đây cho đến khi tôi dẫn cô ấy về miền bắc. Nhưng bây giờ, giữa tôi và cô ấy còn có khoảng cách như thế này. Quả là khổ, phải không hả cô Woodhouse? Mãi đến sáng nay, chúng tôi mới gặp lại nhau kể từ ngày dàn hoà.

Emma tỏ lời cảm thương rất hiền hoà. Với một ý nghĩ vui bất chợt nảy sinh, anh thốt lên:

-À! Nhân tiện - anh hạ thất giọng và lộ vẻ từ tốn - anh Knightley vẫn khoẻ chứ?

Anh ngưng lại. Emma cười, má ửng đỏ. Anh tiếp:

-Tôi biết cô đã xem thư tôi, và tôi nghĩ cô hẳn còn nhớ đến lời chúc của tôi dành cho cô. Tôi xin chúc mừng cô lần nữa. Xin cô tin là tôi đã nghe báo

tin với lòng quan tâm và mãn nguyện nồng hậu nhất. Anh ấy là người mà tôi biết chắc là mình khen ngợi đúng.

Emma cảm thấy vui mà muốn anh tiếp tục nói thêm theo chiều hướng này, nhưng trong khoảnh khắc kế tiếp, đầu óc anh chuyển qua chính anh và Jane. Anh nói:

-Trước đây cô đã từng thấy làn da như thế không? Thật là mịn màng, thật là thanh tú! Tuy thế, không phải thực sự là làn da trắng. Người ta không thể nói cô ấy có làn da trắng. Đấy là làn da thật khác thường, với lông mày và tóc đen - một làn da rất độc đáo. Một phụ nữ có thể làn da như thế quả là kỳ lạ. Màu da vừa đủ đậm nhạt để tạo vẻ đẹp.

Emma trả lời một cách tinh quái:

-Tôi vẫn luôn ngưỡng mộ làn da của cô ấy, nhưng liệu tôi có nhớ lúc nào anh nói đáng tiếc là làn da của cô ấy cần hồng lên một chút không nhỉ? Khi lần đầu chúng ta nói về cô ấy. Anh quên rồi sao?

-Ô, không! Tôi thật là trơ trẽn. Làm thế nào tôi dám…

Nhưng anh phá lên cười. Emma nói:

-Tôi nghi là những khi anh hoang mang như thế, anh lấy làm vui mà lừa tất cả chúng tôi. Tôi tin anh đã làm thế. Tôi tin đấy là niềm anh ủi cho anh.

-Ô, không, không, không. Làm thế nào cô nghi tôi như thế! Lúc ấy tôi rất đau khổ

-Đau khổ thì ít mà bỡn cợt thì nhiều. Tôi tin đấy là nguồn vui đối với anh khi cho chúng tôi vào tròng. Có lẽ tôi có tính hồ nghi hơn những người khác, bởivì nói thật với anh, tôi nghĩ hẳn đấy là trò bỡn cợt nếu là trong hoàn cảnh của tôi. Tôi nghĩ hai chúng ta giống nhau.

Anh cúi gầm mặt. Với vẻ mặt có tri giác thực sự, Emma nói:

-Nếu không phải về tính nết thì hai chúng ta giốngnhau về định mệnh, định mệnh đã cột chúng ta với hai con người tốt hơn chúng ta.

Anh nồng nàn đáp:

-Đúng, đúng. Không, không đúng về phần cô. Cô không có ai tốt hơn, nhưng đối với tôi thì đúng. Cô ấy là một thiên thần toàn vẹn. Hãy nhìn cô ấy xem, có phải cô ấy là một thiên thần trong mọi dáng vẻ không? Cô hãy quan sát vòng cổ cô ấy. Cô hãy quan sát đôi mắt cô ấy khi nhìn lên bố tôi. Cô sẽ vui mà nghe - anh nghiêng đầu và nghiêm túc thầm thì - ông bác tôi định tặng cho cô ấy tất cả nữ trang của bà bác tôi. Toàn là bộ mới. Tôi định đặt làm một món cài tóc cho cô ấy. Liệu mái tóc huyền của cô ấy càng đẹp thêm lên không?

Emma đáp:

-Đúng là đẹp.

Cô nói một cách hiền hoà đến nỗi anh thốt lên:

-Quả là vui được gặp lại cô! Và được nhìn cô trong dáng vẻ tuyệt trần như thế này! Tôi sẵn sàng đánh đổi tất cả cho cuộc gặp gỡ này. Chắc chắn tôi phải đi thăm Hartfield nếu cô không đến đây.

Ba người kia đang trao đổi về đứa bé. Chị Weston đang thuật lại chút lo lắng đêm nào, khi đứa bé không được khoẻ. Chị cho là mình điên rồ, nhưng chị thực sự lo lắng, suýt muốn cho mời ông Perry đến. Có lẽ chị phải xấu hổ nhưng ông Weston cũng bất an như chị. Tuy nhiên,sau mười phút đứa trẻ khoẻ mạnh trở lại. Ông Woodhouse quan ngại lắng nghe rồi khen chị đã nghĩ đến việc cho đi mời ông Perry, và tiếc là chị đã bỏ ý định. Ông nói nếu đứa bé dù có dấu hiệu đau yếu trong phút chốc vẫn nên cho mời ông Perry. Chị đừng cho là mình lo lắng quá mức, và đừng ngại phải cho mời ông Perry thường xuyên. Dù đứa bé hiện giờ khoẻ mạnh, có lẽ nếu ông Perry đến tối qua đứa bé càng khoẻ hơn.

Frank Churchill nghe được cái tên. Anh nói với Emma và nhìn sang Fairfax:

-Perry! Ông bạn Perry của tôi! Họ đang nói gì về ông Perry? Sáng nay ông ấy có đến đây không? Ông ấy đi bằng cách nào? Ông đã mua được cỗ xe chưa?

Emma nhớ ra và hiểu ý anh. Trong khi cô cùng cười với anh, vẻ mặt Jane cho thấy cô đã nghe anh nói tuy giả vờ làm lơ.

Anh nói:

-Quả là một giấc mơ kỳ lạ! Mỗi lần nghĩ đến chuyện này làtôi cứ cười. Cô Woodhouse, cô ấy đã nghe chúng ta. Cô ấy nghe được. Tôi biết qua đôi má, nụ cười và cái nhíu mày của cô ấy. Cô hãy nhìn cô ấy xem. Vào lúc này, lá thư của cô ấy đang trải ra trước mắt cô ấy - đến nỗi cô ấy không chú ý đến việc gì khác, dù đang giả vờ nghe hai người kia, cô có thấy không?

Jane không thể nhịn cười, rồi quay sang anh nói với giọng nhỏ nhẹ nhưng rõ ràng:

-Em lấy làm lạ làm thế nào anh còn nhớ chuyện như thế! Đôi lúc họ sẽ xới lên lại. Để xem anh có thể chịu đựng họ ra sao!

Anh có nhiều điều để nói thêm, nhưng cảm nghĩ của Emma đang hướng về Jane và cũng định chia tay Randalls. Vô hình trung cô có ý so sánh hai thanh niên. Dù được vui khi gặp lại Frank Churchill và xem anh như người bạn, cô càng cảm nhận thêm tư cách đáng quý của anh Knightley. Một ngày vui kết thúc trong niềm vui khi xác địnhchân giá trị của anh trong sự so sánh này.

Chương 19

Thỉnh thoảng Emma đã từng lo lắng cho Harriet, rồi đôi lúc ngờ vực liệu cô bé có được nguôi ngoai trong tình yêu với anh Knightley hay không mà toàn tâm chấp nhận một người đàn ông khác. Giờ đây nghi vấn này lại hiện về trong tâm trí cô. Vài ngày sau khi Harriet từ London trở về, Emma có dịp trò chuyện khoảng một giờ với cô bé. Cô hoàn toàn thoả nguyện - tuy khó giải thích tại sao - là Robert Martin có đủ tư cách thay thế anh Knightley.

Harriet có phần đau khổ, lúc đầu có vẻ ngốc nghếch, nhưng một khi cô nhìn nhận mình đã quá tự tin và ngu xuẩn, nỗi đau của cô dần tan biến, không còn vướng bận về quá khứ nữa, chỉ có niềm hân hoan với hiện tại và tương lai. Khi biết Harriet đã toàn tâm chấp nhận, Emma lập tức hết cả e ngại, và tỏ lời nồng nhiệt chúc mừng cô bạn. Harriet vui vẻ kể lại mọi sự kiện về buổi tối đặc biệt ấy ở Astley và bữa ăn tối hôm sau. Nhưng những sự kiện ấy nói lên điều gì? Như Emma bây giờ nhìn nhận, sự thật là Harriet vẫn luôn yêu mến Robert Martin và không thể chối từ tình yêu trung kiên của anh. Ngoài ra, Emma không thể hiểu được những sự kiện khác.

Tuy thế Emma vẫn vui, và mỗi ngày cô có thêm lý do để vui thêm. Nhân thân của Harriet đã được tìm ra. Cô là con gái của một thương gia, có gia sản đủ giàu để giúp cô bé có cuộc sống thoải mái, và có tư cách đủ tốt để không muốn khoe của. Đấy là dòng dõi cao quý mà Emma sẵn sàng xác minh! Có lẽ dòng dõi của nhiều quý ông cũng chỉ được đến thế, nhưng quả là mối quan hệ mà Jane đã tạo dựng với anh Knigthley, hoặc với nhà Churchill, hoặc thậm chí với anh Elton! Vết nhơ của một người conhoang vẫn sẽ là vết nhơ nếu không được gột rửa bởi dòng dõi quý tộc hoặc gia sản giàu có.

Ông bố không phản đối gì, chàng trai được đối xử một cách thân tình. Robert Martin đã được giới thiệu đến Hartfield, và Emma hoàn toàn chấp

nhận chân giá trị của anh vốn sẽ rất hứa hẹn cho cô bạn của cô. Cô tin chắc Harriet sẽ được hạnh phúc với bất kỳ người thanh niên hiền hoà nào. Huống chi đối với anh, hy vọng càng dâng cao về cuộc sống ổn định. Harriet sẽ sống giữa những người yêu mến cô, những người có tri giác cao hơn cô, trong cuộc sống ẩn dật vừa đủ để được an lành và bận bịu vừa đủ để vui thú. Cô sẽkhông bao giờ bị dẫn dụ để sa chân, và không cô đơn để phải tự mình dò dẫm. Cô sẽ được kính trọng và hạnh phúc. Emma nhìn nhận cô bé là người may mắn nhất trần đời hoặc chỉ kém may mắn so với chính cô vì có một người yêu mình một cách chân thành và trung kiên.

Do bận bịu ở nhà Martin, Harriet lui tới Hartfield ít thường xuyên hơn, nhưng không ai trách cô. Sự thân thiết giữa cô và Emma phải kém đi, tình bạn giữa hai người phải biến đổi thành thiện ý. May mắn là những sự kiện chuyển biến này đã bắt đầu.

Trước những ngày cuối tháng chín, Emma hộ tống Harriet đi vào nhà thờ, cầm bàn tay cô bé giao cho Robert Martin trong sự mãn nguyện tột cùng mà không hoài niệm nào có thể ngáng trở - ngay cả hoài niệm về anh Elton, người đang hiện diện giữa họ. Có lẽ vào lúc này cô không muốn nhìn thấy anh Elton, nhưng không thể chối bỏ anh bởivì lần tới anh có thể chúc phúc cho cô ở bàn hành lễ. Trong số ba cặp tình nhân, Robert Martin và Harriet Smith là cặp đính ước sau cùng nhưng kết hôn trước nhất. Jane Fairfax đã rời Highbury và trở về cuộc sống thoải mái ở nhà Campbell. Nhà ông Churchill cũng đến thành phố, và chỉ chờ cho đến tháng mười một.

Tháng trung gian là thời điểm được định cho Emma và anh Knightley - nếu hai người cả gan. Hai người đã định phải tiến hành hôn lễ trong thời gian John và Isabella còn lưu lại Hartfield, để có thể vắng nhà trong hai tháng mà đi hưởng trăng mật ở miền biển. John, Isabella và tất cả bằng hữu khác đều đồng ý với kế hoạch này. Nhưng ông Woodhouse - làm thế nào thuyết phục cho ông Woodhouse đồng ý? Chỉ nghĩ đến hôn lễ trong một ngày xa xôi.

Khi mới nghe qua kế hoạch, ông cảm thấy khổ sở đến nỗi mọi người đều tuyệt vọng. Một đợt những lời bóng gió kế tiếp giúp ông đỡ đau khổ. Ông bắt đầu nghĩ phải là như thế, và ông không thể ngáng trở. Đấy là bước hứa

hẹn của một tâm tư đang có chiều hướng buông xuôi. Nhưng ông vẫn không được vui. Emma không đành nhìn thấy ông khổ sở, biết ông đang ngỡ mình bị bỏ rơi. Dù anh Knightley trấn an rằng một khi hôn lễ đã xong xuôi, nỗi khổ của ông sẽ qua đi, nhưng Emma vẫn do dự.

Trong tình hình gay cấn này, họ được trợ giúp không phải do tâm tư ông Woodhouse được sáng tỏ hơn hoặc do sự thayđổi tuyệt vời trong thần kinh của ông, mà vì thần kinh ông bị tác động theo cách khác. Một đêm nọ, tất cả gà tây nuôi trong chuồng của chị Weston bị mất trộm, hiển nhiên là do một chú đạo chích tài cao. Những chuồng gà trong vùng cũng chịu chung số phận. Khả năng bị mất trộm đột nhập vào nỗi lo sợ của ông Woodhouse. Ông cực kỳ bấn loạn, và nếu không nhờ con rể là John thì mỗi tối ông phải khổ sở vì lo âu. Nghị lực, tính cả quyết và điềm tĩnh của hai anh em Knightley giúp ông được yên tâm. Chỉ cần có một anh thì Heartfield cũng đủ an toàn. Nhưng vào tuần lễ đầu tháng mười một anh John Knightley phải quay về London.

Kết quả của cơn bấn loạn này là ông chấp nhận lời thỉnh cầu của Emma, trong tinh thần tự nguyện và vui vẻ vượt quá mức mong đợi của cô. Một tháng sau hôn lễ giữa vợ chồng Robert Martin, anh Elton được vời đến để chủ trì cho anh Knightley và cô Woodhouse.

Hôn lễ được cử hành giống như bao hôn lễ khác, khi những người tham dự không màng đến phô trương. Theo lời kể của anh chồng, cô Elton nghĩ hôn lễ quá luộm thuộm, kém hẳn hôn lễ của cô. “Rất ít trang phục satin trắng, rất ít khăn voan viềnđăng ten, khung cảnh thật là thảm hại! Selina hẳn sẽ tròn mắt khi nghe kể”.

Mặc cho những khiếm khuyết ấy, một nhóm nhỏ gồm những người thật sự thân thương đến chứng kiến đều được thoả nguyện đối với những ước mong, hy vọng và tin tưởng trong hạnh phúc toàn vẹn của cuộc hôn phối.

Hết.

THƯ VIỆN EBOOK

SÁCH MỚI.NET

HÀNG NGHÌN ĐẦU SÁCH HAY ĐANG CHỜ BẠN

WWW.SACHMOI.NET